

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

ခုဒ္ဒကနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋက

နေတ္ထိပါဠိတော် မြန်မာပြန်

၁၈မိုင်တောရဆရာတော်

သာသနာ - ၂၅၆၈

ကောဇာ - ၁၃၈၆

ခရစ် - ၂၀၂၄

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

ခုဒ္ဒကနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋက

နေတ္တိပါဠိတော် မြန်မာပြန်

၁၈မိုင်တောရဆရာတော်

သာသနာ - ၂၅၆၈

ကောဇာ - ၁၃၈၆

ခရစ် - ၂၀၂၄

နေတ္တိပါဠိတော် မြန်မာပြန်

နိဒါန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

နေတ္တိမည်ပုံ

နေတ္တိဟူသည် -

၁။ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အရိယဓမ္မသို့ ပို့ဆောင်တတ်သောကြောင့် နေတ္တိမည်၏။ [ဝေနေယျသတ္တေ အရိယဓမ္မံ နယတီတိ နေတ္တိ။ (နေတ္တိ၊ဋ္ဌ။၂။)]

၂။ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်စေကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နေတ္တိမည်၏။ [နယန္တိ တာယာတိ နေတ္တိ။ (နေတ္တိ၊ဋ္ဌ။၂။)]

၃။ ဤကျမ်း၌ တည်စေ၍ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေရာဖြစ်သောကြောင့် နေတ္တိမည်၏။ [နိယန္တိ ဧတ္ထ နိဗ္ဗာနံ သမ္မာပိယန္တီတိ နေတ္တိ။ (နေတ္တိ၊ဋ္ဌ။၂။)]

နေတ္တိပါဠိတော်

ရှင်တော်ဗုဒ္ဓ မာတိကာခေါင်းစဉ် အကျဉ်းမျှ ထားရှိတော်မူသည်ကို ရှင်တော်ဗုဒ္ဓ ကိုယ်တော်တိုင် ရှင်းလင်းဟောကြားတော်မူသကဲ့သို့ အကျယ်ဝိတ္ထာရ ဟောစွမ်းနိုင်သော အရှင်မဟာကစ္ဆာယန မထေရ်သည် နေတ္တိပါဠိတော်ကျမ်းစာကို ဟောကြားစီရင်ခဲ့ပေသည်။ ဗုဒ္ဓရှင်တော် ဟောညွှန်ပြသည့် ပိဋကသုံးပုံရှိသည့်အနက် နေတ္တိပါဠိတော်မှာ သုတ္တန္တပိဋက၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်တွင် ပါဝင်ပြီး ဆဋ္ဌမူ စာမျက်နှာအားဖြင့် ၁၆၆ မျက်နှာရှိပါသည်။ ဤနေတ္တိပါဠိတော်၌ အဓိကအားဖြင့် - (၁) ဟာရ၊ (၂) နယ၊ (၃) သာသနပဋ္ဌာနဟူ၍ အပိုင်းကြီး (၃)ပိုင်း ပါဝင်ပေသည်။ ထိုတွင် ဟာရသည် (၁၆)ပါး၊ နယသည် (၅)ပါး၊ သာသနပဋ္ဌာနသည် (၁၆)ပါး ရှိ၏။ (နေတ္တိ။၁၂၊ ၄၊၅၊၁၀၆။)

နေတ္တိပါဠိတော် နိဿယ

ထိုနေတ္တိပါဠိတော်ကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း(၉၇)နှစ်ခန့်က မန္တလေးတောင် ရသေ့ကြီး ဦးခန္တီ တောင်းပန်ချက်အရ မန္တလေးတောင်အနီး မိုးထိကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အရှင်ဇာဂရ ဘွဲ့အမည်ရှိသော မိုးထိဆရာတော်ကြီးက နိဿယမြန်မာ ပြန်ဆိုခဲ့ပြီး မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၈၉ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

နေတ္တိပါဠိတော် မြန်မာပြန်

သို့သော် နေတ္တိပါဠိတော် မြန်မာပြန်ကား အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းများကြောင့် ယခုအချိန် အထိ ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်မလာနိုင်သေးပေ။ ထိုကွက်လပ်ကို ဖြည့်ဆည်းသည့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ သာသနာတော်အား ကျေးဇူးဆပ်သည့်အနေဖြင့်လည်းကောင်း ဒေါက်တာ အရှင်ဣန္ဒာသာရ (ဒေါက်တာအရှင်စကြဝဠာ) ဦးစီးသော ၁၈မိုင်တောရ ပိဋကတ်မြန်မာပြန်အဖွဲ့က ဤနေတ္တိပါဠိတော် မြန်မာပြန်ကျမ်းစာနှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း မပြုရသေးသည့် အခြားသော ပိဋကတ်မြန်မာပြန်ကျမ်းစာများ ပေါ်ထွက်နိုင်ရေးအတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်း အားထုတ်ခဲ့ ကြပါသည်။

ဤပိဋကတ်မြန်မာပြန်အဖွဲ့သည် ဆဋ္ဌမူ နေတ္တိပါဠိတော်ကို မူတည်ထား၍ မိုးထိ ဆရာတော်၏ နိဿယကို အဓိကမှီငြမ်း အားပြုလျက် မူကွဲလွဲသည်များနှင့် ပုဒ်၊ပါဌ်၊ အနက် မထင်ရှား အသိခက်သော နေရာဌာနတို့၌ နှီးနှောဆက်နွှယ်သော ထိုထိုပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ တိပိဋကပါဠိမြန်မာအဘိဓာန် စသည်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်ပြီး အောက်ခြေမှတ်စု၊ မှတ်ချက်များ ဖော်ပြရေးသားလျက် မြန်မာပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ဘာသာပြန်နည်း အမျိုးမျိုးရှိရာ၌ ယခုပြန်ဆိုသော နည်းမှာ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုနည်း (ပါဠိကို ဖြုတ်ထား၍) ပါဌာနသာရီ ပါဌ်လျောက်ပြန်ဆိုခြင်း နည်းစနစ်ကို အသုံးပြုထားပါသည်။

ဤ“နေတ္တိပါဠိတော်မြန်မာပြန်”ကျမ်းစာနှင့် ပတ်သက်၍ ကြိမ်ဖန်များစွာ အထပ်ထပ် အခါခါ စစ်ဆေးကြည့်ရှု ပြင်ဆင်မှု မည်သို့ပင် ပြုခဲ့သော်ငြား အပြစ်အနာဆာလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်း ခြင်း အလျှင်းမရှိဟူသည်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါသောကြောင့် ကျမ်းဂန်တတ်သိ ပညာရှိများအနေဖြင့် ဝေဖန်ထောက်ဆ လမ်းညွှန်ပြနိုင်ပါကြောင်း ဂါရဝ၊ နိဝါတတရားများ ကိန်းဝပ်ထားကာ၊ ဤမြန်မာပြန်ကျမ်းစာကို လေ့လာဖတ်ရှုသူ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့သည်လည်း ပိဋကတ်အဆီအနှစ် ပိဋကတ်အရသာကို မြိန်ယှက်စွာ သုံးဆောင်ခံစားနိုင်ကြပါစေဟု အာသီသပတ္တနာပြုလျက် နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသတည်း။

၁၃၈၆ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

(၂၂. ၅. ၂၀၂၄)

ပိဋကတ်တော် မြန်မာပြန်အဖွဲ့.

- ၁။ ဒေါက်တာအရှင်ကုဏ္ဍသာရ (ဒေါက်တာအရှင်စကြဝဠာ)
{ သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဇ္ဇာ၊ M. A. (Sri Lanka); Ph. D. (Sri Lanka) }
၁၈ မိုင်တောရ ပဓာနနာယကဆရာတော်၊ ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်း၊
၁၈ မိုင် ၃ ဖာလုံ၊ လှည်းကူးမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
- ၂။ ဦးဘချစ်
(ဓမ္မာစရိယ)
သုတေသနဌာန၊ ၁၈ မိုင်တောရ၊ ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်း၊
၁၈ မိုင် ၃ ဖာလုံ၊ လှည်းကူးမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
- ၃။ ဦးအောင်ကျော်စိုး
{ သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဇ္ဇာ၊ M. A. (Sri Lanka) }
သုတေသနဌာန၊ ၁၈ မိုင်တောရ၊ ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်း၊
၁၈ မိုင် ၃ ဖာလုံ၊ လှည်းကူးမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

ကွန်ပျူတာစာစီ

- ဦးအောင်ကျော်စိုး
{ သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝိနယဝိဇ္ဇာ၊ M. A. (Sri Lanka) }
သုတေသနဌာန၊ ၁၈ မိုင်တောရ၊ ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်း၊
၁၈ မိုင် ၃ ဖာလုံ၊ လှည်းကူးမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋက

နေတ္ထိပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	သင်္ဂဟဝါရ (အကျဉ်းချုံး၍ ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သောဝါရ)	၁
၂။	ဥဒ္ဓေသဝါရ (အကျဉ်းချုပ်ဟောကြားခြင်း)	၂
၃။	နိဒ္ဓေသဝါရ (အကျယ်ဟောကြားခြင်း)	၅
	ဟာရသင်္ခေပ (ဟာရအကျဉ်း)	၅
၁။	ဒေသနာဟာရ	၅
၂။	ဝိစယဟာရ	၅
၃။	ယုတ္တိဟာရ	၅
၄။	ပဒဋ္ဌာနဟာရ	၆
၅။	လက္ခဏဟာရ	၆
၆။	စတုဗျူဟဟာရ	၆
၇။	အာဝဋ္ဌဟာရ	၆
၈။	ဝိဘတ္တိဟာရ	၆
၉။	ပရိဝတ္တနဟာရ	၆
၁၀။	ဝေဝစနဟာရ	၇

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁။	ပညတ္တိဟာရ	၇
၁၂။	ဩတရဏဟာရ	၇
၁၃။	သောဓနဟာရ	၇
၁၄။	အဓိဋ္ဌာနဟာရ	၇
၁၅။	ပရိက္ခရာဟာရ	၇
၁၆။	သမာဓေပနဟာရ	၈
	နယသင်္ခေပ (နည်းအကျဉ်း)	၈
	၁။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း	၈
	၂။ တိပုက္ခလနည်း	၈
	၃။ သီဟဝိက္ခိဋ္ဌိတနည်း	၈
	၄။ ဒိသာလောစနနည်း	၈
	၅။ အကုသနည်း	၉
	ဒွါဒသပဒ (၁၂-ပါးသောပုဒ်)	၉
၄။	ပဋိနိဒ္ဒေသဝါရ	
	(တစ်ဖန်အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းဝါရ)	၁၀
	၁။ ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၀
	၂။ ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၈
	၃။ ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂ	၃၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄။	ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂ	၄၃
၅။	လက္ခဏဟာရဝိဘင်္ဂ	၄၇
၆။	စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂ	၅၁
၇။	အာဝဋ္ဌဟာရဝိဘင်္ဂ	၆၃
၈။	ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂ	၇၅
၉။	ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘင်္ဂ	၈၀
၁၀။	ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂ	၈၃
၁၁။	ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂ	၈၉
၁၂။	ဩတရဏဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၀၁
၁၃။	သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၁၁
၁၄။	အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၁၄
၁၅။	ပရိက္ခာရဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၂၃
၁၆။	သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂ	၁၂၈
၁။	ဒေသနာဟာရသမ္မာတ	၁၃၅
၂။	ဝိစယဟာရသမ္မာတ	၁၃၇
၃။	ယုတ္တိဟာရသမ္မာတ	၁၆၃
၄။	ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတ	၁၆၄
၅။	လက္ခဏဟာရသမ္မာတ	၁၆၄
၆။	စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတ	၁၆၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇။	အာဝဇ္ဇဟာရသမ္မာတ	၁၆၅
၈။	ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတ	၁၆၆
၉။	ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတ	၁၆၆
၁၀။	ဝေဝစနဟာရသမ္မာတ	၁၆၇
၁၁။	ပညတ္တိဟာရသမ္မာတ	၁၆၇
၁၂။	ဩတရဏဟာရသမ္မာတ	၁၆၈
၁၃။	သောဓနဟာရသမ္မာတ	၁၆၉
၁၄။	အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတ	၁၆၉
၁၅။	ပရိက္ခာရဟာရသမ္မာတ	၁၇၀
၁၆။	သမာရောပနဟာရသမ္မာတ	၁၇၁
	နယသမုဋ္ဌာန်	
	(နည်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း)	၁၇၂
	သာသနပဋ္ဌာန	
	(ဒေသနာ၏ အပြားအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်း)	၂၀၀

ဤနေတ္ထိပါဠိတော် မြန်မာပြန်ကျမ်းစာ၌ အသုံးပြုထားသော ကျမ်းညွှန်း သင်္ကေတ လက္ခဏာများ

ခု၊ ၁။	=	ခုဒ္ဒကပါဌ၊ ဓမ္မပဒ၊ ဥဒါန၊ ဣတိဝုတ္တက၊ သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
တိပိ၊ မြန်၊ ဓာန်။	=	တိပိဋက ပါဠိ မြန်မာ အဘိဓာန်။
ဒီ၊ ၁။	=	သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ ပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
ဒီ၊ ၂။	=	မဟာဝဂ္ဂ (သုတ်မဟာဝါ) ပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
ဒီ၊ ၃။	=	ပါထိကဝဂ္ဂ ပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
နေတ္ထိ။	=	နေတ္ထိပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
နေတ္ထိ၊ ဌ။	=	နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ (ဆဋ္ဌမူ)။
မ၊ ၃။	=	ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
မိုးထိ၊ သျ။	=	နေတ္ထိပါဠိတော်နိဿယ၊ မိုးထိမူ။
ဝိ၊ ၃။	=	ဝိနည်း မဟာဝါ ပါဠိတော် (ဆဋ္ဌမူ)။
သံ၊ ၁။	=	သဂါထာဝဂ္ဂ၊ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ္တပါဠိ (ဆဋ္ဌမူ)။
သံ၊ ၂။	=	ခန္ဓဝဂ္ဂ၊ သဠာယတနဝဂ္ဂ သံယုတ္တပါဠိ (ဆဋ္ဌမူ)။
သံ၊ ၃။	=	မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ္တပါဠိ (ဆဋ္ဌမူ)။

မှတ်ချက်။ ။ ခု၊ ၁။ ၁။ စသည်ဖြင့် တွေ့ရှိပါက -

ခု = ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊

၁ = ပထမအုပ် (ပထမတွဲ)၊

၁ = စာမျက်နှာ (၁) - ဟု ရည်ညွှန်းပါသည်။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

နေတ္ထိပါဠိတော် မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ သင်္ဂဟဝါရ

(အကျဉ်းချုံး၍ ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝါရ)

စတုလောကပါလနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တလောကသည် အကြင်လူတကာ တို့ထက်မြတ်သော သဗ္ဗညုဘုရားကို အခါခပ်သိမ်း ပူဇော်မြတ်နိုး၏။ ရှိလည်းခိုး၏။ ထိုလူတကာတို့ထက် မြတ်သော သဗ္ဗညုဘုရား၏ ဤသာသနာတော်မြတ်ကို ပညာရှိ တို့သည် သိအပ်၏။

သုံးပါးအပြားရှိသော သာသနာတော်ကိုလည်း သာသနဝရ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အကြင်ပရိယတ္တိသာသနာတော်သည် သုတ်မည်၏။ ထိုသုတ်သည် တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့် ဖြစ်၏။ ထိုသုတ်ဟုဆိုအပ်သော အလုံးစုံသော ဘုရားစကား တော်သည် ဗျူဟပဒသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထပဒသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ပါး စုံကို သရုပ်အားဖြင့် သိအပ်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အနက်သည် အဘယ်နည်း၊ သဒ္ဒါ သည် အဘယ်နည်း။ ဤသို့ သရုပ်အားဖြင့် သိအပ်၏။

ပရိယတ္တိသာသနာတော်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ အနက်ကို ရှာမှီးရာ ရှာမှီးကြောင်း ဖြစ်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရီ ရှိသော ငါးပါးသောနည်းရှိသော တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မူလပဒရှိသော နေတ္ထိကို အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် ပြတော်မူအပ်ပြီ။

၁။ ဟာရ = သုတ္တ၊ဂေယျစသည်လျှင်အာရုံရှိကုန်သော မသိခြင်း၊ယုံမှားခြင်း၊ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သောကြောင့် ဟာရမည်၏။ (နေတ္ထိ၊၁၅။)

ဟာရတို့သည် သုတ်၏ သဒ္ဒါကို ရွေးချယ်စိစစ်တတ်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော အတ္ထနယတို့သည် သုတ်၏အနက်ကို ရွေးချယ်စိစစ်တတ်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဟာရနယနှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းကို ဖွင့်တတ်သောဆရာသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူအပ်၏။ သုတ်ကို နေတ္ထိဟုဆိုအပ်သော သံဝဏ္ဏနာသည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ်အားလျော်စွာ ဖွင့်တတ်၏။

အကြင်ပါဠိတော်သည်လည်းကောင်း အကြင်ပါဠိတော်၏အနက်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကိုလည်း သိအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုသို့သိခြင်း၌ ဤဆိုလတ္တံ့သော ဟာရနယတို့၏ အစဉ်သည် အင်္ဂါကိုးပါးအပြားရှိသော သုတ္တန်၏ အနက်ကို ရှာမှီးစိစစ်တတ်သော အဋ္ဌကထာသည် ဖြစ်၏။ ဤသည်လျှင် သင်္ဂဟဝါရအပြီးတည်း။

သင်္ဂဟဝါရသည် ပြီးပြီ။

၂။ ဥဒ္ဓေသဝါရ (အကျဉ်းချုပ် ဟောကြားခြင်း)

၁။ ထိုသောဋ္ဌသ ဟာရာစသောဂါထာ၌ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်ကုန်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ဒေသနာဟာရလည်းကောင်း၊ ဝိစယဟာရလည်းကောင်း၊ ယုတ္တိဟာရလည်းကောင်း၊ ပဒဋ္ဌာနဟာရလည်းကောင်း၊ လက္ခဏဟာရလည်းကောင်း၊ စတုဗျူဟဟာရလည်းကောင်း၊ အာဝဋ္ဌဟာရလည်းကောင်း၊ ဝိဘတ္တိဟာရလည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တနဟာရလည်းကောင်း၊ ဝေဝစနဟာရလည်းကောင်း၊ ပညတ္တိဟာရလည်းကောင်း၊ ဩတရဏဟာရလည်းကောင်း၊ သောဓနဟာရလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနဟာရလည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရဟာရလည်းကောင်း၊ သမာဓောပနဟာရလည်းကောင်း ဤသို့ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဒေသနာဟာရလည်းကောင်း၊ ဝိစယဟာရလည်းကောင်း၊ ယုတ္တိဟာရလည်းကောင်း၊ ပဒဋ္ဌာနဟာရလည်းကောင်း၊ လက္ခဏဟာရလည်းကောင်း၊ စတုဗျူဟဟာရလည်းကောင်း၊ အာဝဋ္ဌဟာရလည်းကောင်း၊ ဝိဘတ္တိဟာရလည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တနဟာရလည်းကောင်း။

ဝေဝစနဟာရလည်းကောင်း၊ ပညတ္တိဟာရလည်းကောင်း၊ ဩတရဏဟာရလည်းကောင်း၊ သောဓနဟာရလည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနဟာရလည်းကောင်း၊ ပရိက္ခာရဟာရလည်းကောင်း၊ သမာရောပနဟာရလည်းကောင်း ဤသို့ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့သည်^၁ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့ကို ပဒတ္တအားဖြင့် အချင်းချင်း မရောမယှက်သည်တို့ကို ပြု၍ အပြားအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့၏ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် မရောမယှက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုမရောမယှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ အကျယ်အားဖြင့် သင့်သောအကြောင်းဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ဤဂါထာတို့သည် **ထိုဟာရုဒ္ဒေသ၏ အနုဂီတိဂါထာတို့တည်း။**

၂။ ထိုသောဠသ ဟာရာစသောဂါထာ၌ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်ကုန်သော ငါးပါးသော နည်းတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ နန္ဒိယာဝဠနည်းလည်းကောင်း၊ တိပုက္ခလနည်းလည်းကောင်း၊ သီဟဝိက္ခိဋ္ဌိတနည်းလည်းကောင်း၊ ဒိသာလောစနနည်းလည်းကောင်း၊ အင်္ဂုသနည်းလည်းကောင်း ဤသည်တို့သည် ငါးပါးသောနည်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ပဌမနည်းသည် နန္ဒိယာဝဠမည်၏။ နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းသည် ကား တိပုက္ခလမည်၏။ ပါဠိတော်၏အနက်ကိုဆောင်တတ်သော သုံးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းသည် သီဟဝိက္ခိဋ္ဌိတမည်၏။

မြတ်သော လေးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော နည်းကို ဒိသာလောစနမည်၏ ဟူ၍ ဆိုကုန်ပြီ။ ငါးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သောနည်းသည် အင်္ဂုသမည်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ငါးပါးသောနည်းတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။

ဤသည်လျှင် **ထိုနယုဒ္ဒေသ၏ အနုဂီတိဂါထာသည်** ဖြစ်၏။

၃။ ထိုသောဠသ ဟာရာစသောဂါထာ၌ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်ကုန်သော တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မူလပဒတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော ကိုးပဒတို့လည်းကောင်း၊ အကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော ကိုးပဒတို့လည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း။ ထိုကုသလပဒကိုးခု အကုသလပဒကိုးခုတို့တွင် အကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော ကိုးပဒတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ တဏှာလည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း၊ လောဘလည်းကောင်း၊ ဒေါသလည်းကောင်း၊

၁။ သောဠသ (မိုးထိ၊ သျှာ-၃။) သောဠသော (နေတ္ထိ။ ၂။)

ကောင်း မောဟလည်းကောင်း သုဘသညာလည်းကောင်း သုခသညာလည်းကောင်း နိစ္စသညာလည်းကောင်း အတ္တသညာလည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း၊ ဤကိုးပဒတို့သည် အကုသလပက္ခဖြစ်သောတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ အကြင်ကိုးပဒတို့၌ အလုံးစုံသော အကုသလပက္ခဖြစ်သော တရားသည် ရေတွက်ခြင်းသို့ စုဝေးပေါင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုကုသလပဒကိုးခု အကုသလပဒကိုးခုတို့တွင် ကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော ကိုးပဒတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ သမထလည်းကောင်း ဝိပဿနာလည်းကောင်း အလောဘလည်းကောင်း အဒေါသလည်းကောင်း အမောဟလည်းကောင်း အသုဘသညာလည်းကောင်း ဒုက္ခသညာလည်းကောင်း အနိစ္စသညာလည်းကောင်း အနတ္တသညာလည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း၊ ဤကိုးပဒတို့သည် ကုသလပက္ခဖြစ်သောတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ အကြင်ကိုးပဒတို့၌ အလုံးစုံသော ကုသလပက္ခဖြစ်သော တရားသည် ရေတွက်ခြင်းသို့ စုဝေးပေါင်းဆုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုတစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော မူလပဒတို့၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဥဒါန်းတည်း-

တဏှာလည်းကောင်း အဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း၊ လောဘလည်းကောင်း ဒေါသလည်းကောင်း ထိုမှတစ်ပါး မောဟလည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဝိပလ္လာသတို့လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ကိုးပဒတို့သည် သံကိလေသဘုံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

သမထလည်းကောင်း ဝိပဿနာလည်းကောင်း၊ ကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အကြင်မူလတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ကိုးပဒတို့သည် ဣန္ဒြိယဘုံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

သမထအစရှိကုန်သော ကိုးပဒတို့ဖြင့်လည်း ကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ဖွင့်တော်မူကုန်သော အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏၊ တဏှာအစရှိကုန်သော ကိုးပဒတို့ဖြင့်လည်း အကုသလပက္ခဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။ ဤတဏှာအစရှိကုန်သော တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော ပဒတို့သည် မူလပဒမည်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင် ဥဒ္ဒေသဝါရအပြီးတည်း။

ဥဒ္ဒေသဝါရသည် ပြီးပြီ။

၃။ နိဒ္ဒေသဝါရ
(အကျယ် ဟောကြားခြင်း)

၄။ ထိုဥဒ္ဒေသပါဌ်၌ အကျဉ်းအားဖြင့် နေတ္တိကျမ်းကို ငါသည် ဆိုအပ်ပြီ။

ဟာရသင်္ခေပ (ဟာရအကျဉ်း)

၁။ သုခ၊ သောမနဿစသော တဏှာစသောအဿာဒလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာစသော အာဒီနဝလည်းကောင်း၊ အရိယာမဂ်နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိဿရဏလည်းကောင်း၊ ဒေသနာဖလလည်းကောင်း၊ အရိယာမဂ်၏ အာသန္န- ကာရဏဖြစ်သော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါလည်းကောင်း။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေနေယျတို့အား တိုက်တွန်းခြင်းအာဏာအစီအရင်လည်းကောင်း၊ အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ဤအဿာဒအစရှိကုန်သော ခြောက်ပါးကုန်သော သဘာဝတ္ထတို့ကို ဝေဖန်ခဲ့ခြင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **ဒေသနာ ဟာရမည်၏။**

၂။ ရွေးချယ်စိစစ်အပ်သော အကြင်ပုစ္ဆာသည်လည်းကောင်း၊ ရွေးချယ်စိစစ်အပ် သော အကြင်ဝိဿဇ္ဇနာသည်လည်းကောင်း၊ ရွေးချယ်စိစစ်အပ်သော သုတ်၏ အကြင် ပုစ္ဆာနှင့်လျော်စွာ ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သုတ်၏ အဿာဒအစရှိသည်တို့ကို အကြင်ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်ကိုလည်း အကြင်ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်း သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုပဒ်ပုစ္ဆာအစရှိသည်တို့၏ အထူးကို ထုတ်သည်၏အစွမ်း အားဖြင့် အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသံဝဏ္ဏနာ အထူးကို **ဝိစယဟာရဟူ၍** ပြအပ်၏။

၃။ ခပ်သိမ်းကုန်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့၏ အကြင်ဖြစ်ရာဖြစ် သော သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်သုတ္တန်၏အနက်ဟုဆိုအပ်သော ကျက်စားရာ သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုသဒ္ဓါအနက်တို့၏ သင့်သည်မသင့်သည်တို့ကို စုံစမ်း ဆင်ခြင်ခြင်းကို အကြင်ဟာရဖြင့် ပြုအပ်၏။ ထိုဟာရကို **ယုတ္တိဟာရဟူ၍** ပြအပ်၏။

၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဟောတော်မူအပ်သော တရား၏လည်း အကြင်နီးစွာသောအကြောင်းကို ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော

နည်းဖြင့် အကြင်မျှလောက်ကုန်သော အလုံးစုံသောတရားတို့သည် ထိုသုတ်၌ လာကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသောတရားတို့၏ လျော်စွာသောပဒဋ္ဌာန်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ ပဒဋ္ဌာန် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော ထိုတရားတို့ကို အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ထုတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဤသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **ပဒဋ္ဌာနဟာရ**မည်၏။

၅။ တစ်ခုသောတရားကို ပါဠိတော်၌ သရုပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း ထုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ဟောအပ်ပြီးသည်ရှိသော် အချို့ကုန်သော အကြင်တရား တို့သည် ထိုသုတ်၌ ဟောအပ်ပြီးသောတရားနှင့် တူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ခပ်သိမ်း ကုန်သော ထိုတရားတို့သည် ပါဠိတော်၌ မဟောအပ်ကုန်ငြားသော်လည်း ထိုသို့ တူသော လက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ပါဠိတော် ၌ မဟောအပ်ကုန်သော တရားတို့ကို တူသောလက္ခဏာရှိခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်း ဖြင့် ထုတ်၍ အကြင်သံဝဏ္ဏနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **လက္ခဏဟာရ** မည်၏။

၆။ သဒ္ဒါဖြင့် ပါဠိတော်၏ ဝိဂြိုဟ်ကိုလည်းကောင်း ဘုရားစသော ဒေသကပုဂ္ဂိုလ် ၏ အလိုကိုလည်းကောင်း ဒေသနာဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရှေ့ပုဒ်၏ နောက်ပုဒ်နှင့် စပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ဤသို့ လေးပါးအပြားရှိကုန်သောပဒတ္တတို့ကို အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးဖြင့် ရှာအပ်ကုန်၏။ ဤသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **စတုဗျူဟ - ဟာရ**မည်၏။

၇။ ပါဠိတော်၌ နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော တစ်ခုသောတရားကို ဒေသနာသို့ တင်အပ်ပြီးသည်ရှိသော် ကြွင်းသော နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ကောသလ္လစသော တရားအထူးကို အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးဖြင့် ရှာအပ်၏။ ရှာပြီး၍ လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို လည်စေ၏။ ထိုဟာရသည် **အာဝဋ္ဌဟာရ**မည်၏။

၈။ တရားကိုလည်းကောင်း နီးစွာသောအကြောင်းကိုလည်းကောင်း ဘုံကိုလည်း ကောင်း ဆက်ဆံသည်တို့ကိုလည်းကောင်း မဆက်ဆံသည်တို့ကိုလည်းကောင်း အကြင် ဟာရသည် ဝေဖန်၏။ ဤဟာရကို **ဝိဘတ္တိဟာရ**ဟူ၍ သိအပ်၏။

၉။ ပွားစေအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ပယ်အပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ပါဠိတော်၌ ဟောအပ်သည်ရှိသော် အကြင်ဟာရဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့သို့ လည်၏။ ထိုဟာရသည် **ပရိဝတ္တန - ဟာရ**မည်၏။

၁၀။ တစ်ခုသောတရား၏ များသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပါဠိတော်၌ ဟော အပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့ကို အကြင်သုတ်၌လိမ္မာသော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်သည် သိ၏။ ထိုသုတ်၌လိမ္မာသော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြင် ဟာရဖြင့် ထိုပဒတ္တဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မ၏ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့ကို ပါဠိတော်အားလျော်စွာ ယှဉ်စေ၏။ ထိုဟာရသည် **ဝေဝစနဟာရ**မည်၏။

၁၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးသော ခန္ဓာစသောတရားကို အထူးထူး အပြား ပြားရှိကုန်သော ပညတ်တို့ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ထိုအပြားအားဖြင့်သိစေသော အခြင်း အရာကို **ပညတ္တိဟာရ**မည်၏ဟူ၍ သိအပ်၏။

၁၂။ အကြင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းကောင်း အကြင်ဣန္ဒြေခန္ဓာတို့လည်းကောင်း အကြင်ဓာတ်အာယတနတို့လည်းကောင်း ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစရှိသည်တို့ဖြင့် အကြင် သံဝဏ္ဏနာအထူးကို သွင်းအပ်ပြီ။ ထိုသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **ဩတရဏဟာရ**မည်၏။

၁၃။ ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဖြေအပ်သည်ရှိသော် သိလို၍မေးအပ်သောအနက်ကို ဂါထာသို့ တင်အပ်သည်ရှိသော် ဂါထာ၌ အကြင်အနက်ကို စွဲ၍ မေးအပ်၏။ ထို အားထုတ်အပ်သော အနက်၏ အကြင်သုတ်သင်၍ စင်သည်၊ မစင်သေးသည်ကို စိစစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုစိစစ်ခြင်းသည် **သောဓနဟာရ**မည်၏။

၁၄။ အကြင်တရားတို့ကို တူသောသာမည၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထူးသော ဝိသေသ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို သာမညကား အဘယ်နည်း၊ ဝိသေသကား အဘယ်နည်း၊ ဤသို့အကြင်သံဝဏ္ဏနာ နည်းဖြင့် အထူးအပြား မကြံအပ်ကုန်။ ဤသံဝဏ္ဏနာနည်းသည် **အဓိဋ္ဌာနဟာရ** မည်၏။

၁၅။ အကြင်အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပစ္စည်းတရားတို့သည် အကြင်သင်္ခါရအစရှိ သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့်သော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ထိုသင်္ခါရအစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်သည်ဟုဆိုအပ်သော ထိုဇနကစသောအားဖြင့်ပြားသော အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းကို သံဝဏ္ဏတဗ္ဗသုတ်မှထုတ်၍ ဖွင့်သည်ဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဟာရသည် ဖြစ်၏။ ဤဟာရသည် **ပရိက္ခာရဟာရ**မည်၏။

၁၆။ အကြင်သီလအစရှိကုန်သောတရားတို့သည် အကြင်မူလသမာဓိအစရှိ ကုန်သော တရားတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသီလအစရှိကုန်သော တရား

တို့ကို ထိုသမာဓိအစရှိသည်တို့၏ နီးစွာသောအကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ တင်အပ်ကုန်၏။ အနာဂါမိဖိုလ်စသော အနက်၏အဖြစ်ဖြင့်တူသော အနက်ရှိကုန်သော အကြင်ရာဂ၊ ဝိရာဂအစရှိသော သဒ္ဓါတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုသဒ္ဓါတို့ကို ကောင်းစွာ တင်အပ်ကုန်၏။ အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ထိုသီလ အစရှိကုန်သောတရားတို့ကို ပဒဋ္ဌာန်ဝေဝစွာအစရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာ တင် သည်ဖြစ်၍ စီရင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဤသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **သမာရောပနဟာရ** မည်၏။

နယသင်္ခေပ (နည်းအကျဉ်း)

၁၇။ အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် တဏှာကိုလည်းကောင်း အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ကောင်း ညစ်ညူးသောအကုသိုလ်အဖို့၌၊ သမာဓိကိုလည်းကောင်း ပညာကိုလည်း ကောင်း ဝေါဒါနပက္ခ၌ လေးပါးကုန်သောသစ္စာတို့နှင့် ယှဉ်စေ၍ ဆောင်တတ်၏။ သစ္စာလေးပါးတို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့် အကြင်ဆောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဤသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် **နန္ဒိယာဝဋ္ဋ**ဟုဆိုအပ်သော နည်းမည်၏။

၁၈။ အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် အလုံးစုံသောအကုသိုလ်တရားတို့ကို မိမိ၏ မူလဖြစ်ကုန်သော လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟတို့ဖြင့် သံကိလေသပက္ခသို့ သစ္စာလေးပါး တို့နှင့် ယှဉ်၍ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ကုသလမူလဖြစ်ကုန်သော အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတို့ဖြင့် ဝေါဒါနပက္ခသို့ သစ္စာလေးပါးတို့နှင့် ယှဉ်၍ ဟုတ်သည်ကို မှန်သည်ကို မချွတ်ယွင်းသည်ကို ပြု၍ ဆောင်တတ်၏။ ထိုသံဝဏ္ဏနာ အထူးကို **တိပုက္ခလ**ဟုဆိုအပ်သော နည်းဟူ၍ ဆိုကုန်ပြီ။

၁၉။ အကြင်သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ဝိပလ္လာသလေးပါးတို့ဖြင့် ကိလေသာတရား တို့ကို သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် ပဋိပတ္တိ၊ပဋိဝေဓ သဒ္ဓမ္မတို့ကို သစ္စာလေးပါးတို့နှင့် ယှဉ်၍ ဆောင်တတ်၏။ ဤသံဝဏ္ဏနာအထူးကို **သီဟဝိက္ခိဋ္ဌိတ**ဟုဆိုအပ်သော နည်းဟူ ၍ နည်း၌လိမ္မာကုန်သော ပညာရှိတို့သည် ဆိုကုန်ပြီ။

၂၀။ ထိုထိုသို့သော ပါဠိတော်၌ ဝေယျာကရဏတို့၌ အကြင်ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုကုသိုလ်၊အကုသိုလ်တရားတို့ကို စိတ်ဖြင့် သာလျှင် ကြည့်ဆင်ခြင်၏။ ထိုစိတ်ဖြင့် ကြည့်ဆင်ခြင်ခြင်းကိုသာလျှင် **ဒိသာလောစန** နည်းမည်၏ဟူ၍ ဆိုကုန်ပြီ။

၂၁။ ဒိသာလောစနနည်းဖြင့် ထိုဒိသာဘူတဓမ္မတို့ကို ပထမဒိသာစသောအဖြစ် ဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်ဦး၍ သုတ်မှထုတ်၍ အလုံးစုံကုန်သော ဝေါဒါနပက္ခ ကိလေသပက္ခ တရားတို့ကို အကြင်နည်းသည် ချိတ်ငင်ပေါင်းရုံး၍ ကောင်းစွာဆောင်တတ်၏။ ဤ နည်းသည် **အင်္ဂီသနည်း**မည်၏။

၂၂။ ပဉ္စနယ၏ရှေးဦးစွာ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့ကို သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ သုတ်၌ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ ဒိသာလောစနနည်းဖြင့်^၁ အတ္ထနယ၏ဒိသာဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မတို့ကို ကြည့်ဆင်ခြင်ပြီး၍ အင်္ဂီသနည်းဖြင့် ပေါင်းရုံး၍ သုံးပါးကုန်သော အတ္ထနယ တို့ဖြင့် ပါဠိကို ပြရာ၏။

ဒွါဒသပဒ (၁၂-ပါးသော ပုဒ်)

၂၃။ ပုဒ်မပြီးမီ ဝဏ္ဏလည်းကောင်း လေးပါးသော ပုဒ်လည်းကောင်း ပုဒ်သည် ဟောအပ်သော အနက်ကိုပြတတ်သော ဝါကျလည်းကောင်း ဝိဂြိုဟ်လည်းကောင်း ထိုမှတစ်ပါး ဝိဂြိုဟ်၏အကျယ်လည်းကောင်း ဝါကျ၏အစိတ်လည်းကောင်း ဤသို့ အာကာရလျှင် ခြောက်ခုမြောက်သော သဒ္ဒါရှိသော အလုံးစုံသော ဗျဉ္ဇနပဒသည် ဤအက္ခရာအစရှိသည်မျှသာလျှင်ဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဗျဉ္ဇနပဒသည် ဖြစ်၏။

၂၄။ အကျဉ်းပြအပ်သော အနက်ဟူသောအခြင်းအရာလည်းကောင်း ရှေးဦးစွာ ပြအပ်သော အနက်ဟူသောအခြင်းအရာလည်းကောင်း အကျယ်ချဲ့အပ်သော အနက် ဟူသောအခြင်းအရာလည်းကောင်း ဝေဖန်အပ်သော အနက်ဟူသောအခြင်းအရာ၊ ထင်ရှားစွာပြုအပ်သော အနက်ဟူသောအခြင်းအရာ၊ အပြားတို့ဖြင့်သိစေအပ်သော အနက်ဟူသောအခြင်းအရာလည်းကောင်း ဤသို့ ဤခြောက်ပါးသော အတ္ထပဒတို့ဖြင့် သာလျှင် သုတ်၏အနက်ကိုလည်း ပြအပ်၏။ ညွှန်နစသော ကိရိယာကိုလည်း ပြအပ် ၏။

၂၅။ အနက်၏ မယုတ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော နည်းတို့ကိုလည်း ရေတွက် အပ်ကုန်ပြီ၊ မယုတ်ကုန်သော အနက်၏ ခြောက်ပဒတို့ကိုလည်း ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပါဠိတော်၏ အနက်သည် ကိုးပါးကုန်သော ဤအနက်အစုတို့နှင့် အမြဲယှဉ်၏။

၂၆။ အနက်၏ ကိုးပါးသော ပဒတို့လည်းကောင်း သဒ္ဒါကိုစိစစ်ရှာမှီးခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ဆယ့်လေးပါးတို့လည်းကောင်း ဤသို့ ဤနှစ်ပါးစုံကို တပေါင်းတည်း

၁။ ဒိသာလောစနန (မိုးထိသျှ။နာ-၁၁။) ဒိသာလောစနတော (နေတ္ထိ။ ၅။)

ပြု၍ သုံးဆယ့်သုံးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နေတ္ထိသည် ဤသုံးဆယ့်သုံးပါးသော ပဒတ္တမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။

နိဒ္ဒေသဝါရတည်း။

၄။ ပဋိနိဒ္ဒေသဝါရ (တစ်ဖန် အကျယ်ညွှန်ပြကြောင်းဝါရ)

၁။ ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂ

၅။ ထိုဟာရအစရှိသည်တို့၌ ကောင်းစွာအကျိုးဝင်သော ဒေသနာဟာရသည် အဘယ်နည်း၊ “အဿာဒါဒီနဝတာ”ဟူသော ဂါထာကို ငါသည် ဆိုအပ်ပြီ။ ဤဂါထာသည် ဒေသနာဟာရမည်၏။ ထိုဒေသနာဟာရသည် အဘယ်ဓမ္မကို ဟောသနည်း။ သုခသောမနဿ စသော တဏှာစသော အဿာဒါဒီနဝလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဒေါမနဿဝေဒနာစသော အာဒီနဝ ကိုလည်းကောင်း၊ အရိယမဂ်နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိဿရဏကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသနာဖလ ကိုလည်းကောင်း၊ အရိယမဂ်၏ အာသန္နကာရဏဖြစ်သော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါကိုလည်းကောင်း၊ ဝေနေယျတို့အား တိုက်တွန်းခြင်းအာဏာအစီအရင်ကိုလည်းကောင်း ဟော၏။ အဘယ်၌ ဟောသနည်း၊ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့အား အစဉ်ကောင်းခြင်းရှိသော အလယ်၌ကောင်းခြင်း ရှိသော အဆုံး၌ကောင်းခြင်းရှိသော တရားကို ဟောတော်မူအံ့၊ အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်စွာသော မြတ်သောအကျင့်ကို ထင်ရှားပြတော်မူအံ့။ ဤဒေသနာ၌ ဟော၏။

ထိုအဿာဒါဒီနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော အဿာဒါဒီနဝ အဘယ်နည်း-

“ဝတ္ထုကာမကို အလိုရှိသော ထိုသတ္တဝါအား ထိုဝတ္ထုကာမကို အလိုရှိတိုင်း အပြည့်အစုံရခဲ့မှု ယင်းသို့အလိုရှိတိုင်း ရသောကြောင့် ဧကန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် သော စိတ်ရှိ၏။” ၂

ဤဒေသနာ၌ ဤအလို၏ပြည့်စုံခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿသည် အဿာဒါဒီနဝမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒီနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော အာဒီနဝသည် အဘယ်နည်း-

“ကာမကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ လိုလားတောင့်တမှုဖြစ်ပေါ်နေသော ထိုသတ္တဝါအား ထိုကာမတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်မှု မြားပစ်ခံရသူကဲ့သို့ ဖောက်ပြန် တော့၏။” ၁

ဤဒေသနာ၌ ဤဒေါမနဿ၏ဖြစ်ခြင်းသည် အာဒီနဝမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒီနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော နိဿရဏသည် အဘယ်နည်း-

“မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို မိမိ၏ ခြေဖြင့် ရှောင်ဖယ်သွားသကဲ့သို့ အကြင်သူသည် ကာမတို့ကို ရှောင်ဖယ်၏။ သတိရှိသော ထိုသူသည် လောက၌ ဤကပ်ငြိမှု ‘တဏှာ’ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်နိုင်၏။” ၂

ဤဒေသနာ၌ ဤတဏှာကိုလွန်ခြင်းသည် နိဿရဏမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒီနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော အဿာဒသည် အဘယ်နည်း-

“လယ်ကိုလည်းကောင်း ယာကိုလည်းကောင်း ရွှေငွေကိုလည်းကောင်း နွားမြင်းကိုလည်းကောင်း ကျွန်အမှုလုပ်အချင်းကိုလည်းကောင်း မိန်းမကိုလည်းကောင်း အဆွေအမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှတစ်ပါးကုန်သော ဝတ္ထုကာမတို့ကိုလည်းကောင်း အကြင်သူသည် အဖန်တလဲလဲ တောင့်တ မက်မော၏။” ၃

ဤဒေသနာ၌ ဤတပ်မက်မောသော လောဘသည် အဿာဒမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒီနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော အာဒီနဝသည် အဘယ်နည်း-

“ကာမတို့ကို အလွန်တပ်မက်မောသည်ဖြစ်၍ သဒ္ဓါဗလစသည်မှကင်းသဖြင့် အားနည်းလှသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အားနည်းကုန်သော ကိလေသာတို့သည် နှိပ်စက်ကုန်၏။ ဝတ္ထုကာမတို့ကို အလွန်တောင့်တမက်မောသည်ဖြစ်၍ ဝတ္ထုကာမတို့ကို ရှာမှီးသည်လည်းဖြစ်ထသော စောင့်ရှောက်သည်လည်း ဖြစ်ထသော ထိုဝတ္ထုကာမတို့၌ အလွန်တောင့်တမက်မောသောသူကို ဘေးရန် တို့သည် နှိပ်စက်ကုန်၏။ ထိုဘေးရန်တို့သည် နှိပ်စက်အပ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဇာတိဒုက္ခစသော ဒုက္ခအပေါင်းသည် အစဉ်တစိုက် လိုက်၏။ ဥပမာအဘယ် ကဲ့သို့နည်း၊ ကွဲသော လှေသို့ ရေသည် အစဉ်တစိုက် လိုက်သကဲ့သို့တည်း။” ၄

ဤဒေသနာ၌ ဤဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခ၏ အစဉ်လိုက်ခြင်းသည်
အာဒိနဝမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒိနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော နိဿရဏသည် အဘယ်နည်း-

“အကြင်ကြောင့် ဝတ္ထုကာမတို့၌ တောင့်တမက်မောသောသူအား ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခတို့၏ အစဉ်လိုက်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါသည် အခါခပ်သိမ်း နိုးကြားခြင်းဝီရိယဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း၌မမေ့မလျော့သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ဝတ္ထုကာမတို့ကို ကြဉ်ရာ၏။ ထိုဝတ္ထုကာမတို့ကို ပယ်၍ လေးပါးသော ဩဃကို အရိယမဂ်တည်းဟူသောလျှော့ဖြင့် ကူးရာ၏။ လျှော့၌ ရေကို သွန်၍ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ရောက်သည် ဖြစ်ရာသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်ရာ၏။”

ဤဒေသနာ၌ ဤအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သည် နိဿရဏမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒိနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော ဖလသည် အဘယ်နည်း -

“ကုသိုလ်ဓမ္မသည် စင်စစ် တရားကိုကျင့်သောသူကို စောင့်တတ်၏။ မိုးရွာသောကာလ၌ ကြီးသော ထီးသည် ထီးဆောင်းသောသူကို စောင့်သကဲ့သို့ ဤအတူ စောင့်တတ်၏။ တရားကို ကျင့်သောသူသည် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မသွား၊ ဤတရားကို ကျင့်သောသူ၏ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့မသွားခြင်းသည် ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော တရားတော်၏ အကျိုးဆက်တည်း။”

ဤဒေသနာ၌ ဤတရား၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖလမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒိနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော ဥပါယသည် အဘယ်နည်း -

“ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတို့သည် အမြဲမရှိကုန်” ဤသို့ (ပ)။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏” ဤသို့ (ပ)။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည် ကိုယ်မဟုတ်ကုန်” ဤသို့ အကြင်အခါ၌ ဝိပဿနာပညာဖြင့် မြင်၏။ ထိုသို့မြင်သောအခါ၌ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့၏။ ဤသို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းတည်း။”

ဤဒေသနာ၌ ဤငြီးငွေ့ခြင်းတည်းဟူသော ဝိပဿနာသည် ဥပါယမည်၏။

ထိုအဿာဒါဒီနဝတာဟူသောဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော အာဏတ္တိသည် အဘယ်နည်း-

“ခရီးသွားခြင်းလုံ့လသည် ရှိသည်ရှိသော် မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မညီမညွတ်ကုန်သော မြေအရပ်တို့ကို ကြည့်သကဲ့သို့ သတ္တလောက၌ ပညာရှိသည် ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ကြည့်ရာ၏။”

ဤဒေသနာ၌ ဤအာဏာအစီအရင်သည် အာဏတ္တိမည်၏။

“မောဃရာဇရသေ့ . . . သင်သည် သင်္ခါရလောကကို အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကို ကောင်းစွာ မြင်သောအားဖြင့် ရှုကြည့်လော” ဤဒေသနာတော်၌ အဝေက္ခသဟူသော ဤစကားတော်သည် အာဏတ္တိမည်၏။

“သဒါ သတော”ဟူသော ဒေသနာတော်၌ အခါခပ်သိမ်း မမေ့မလျော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အောက်မေ့ခြင်းကို ပြုခြင်းသည် ဥပါယမည်၏။

“သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ဖြတ်၍ ဤသို့သောအစီအရင်ဖြင့် သေမင်း၏ အရာကို လွန်မြောက်သည် ဖြစ်ရာ၏” ဤဒေသနာတော်၌ ဤသေမင်း၏ အရာကို လွန်မြောက်ခြင်းသည် ဖလမည်၏။

၆။ ထိုအဿာဒအစရှိသည်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဥဿိတညမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား နိဿရဏကို ဟောတော်မူ၏။ ဝိပဋ္ဌိတညမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အာဒီနဝကိုလည်းကောင်း နိဿရဏကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူ၏။ နေယျမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အဿာဒကိုလည်းကောင်း အာဒီနဝကိုလည်းကောင်း နိဿရဏကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူ၏။

ထိုနိဿရဏစသော ဒေသနာ၌ လေးပါးကုန်သော အကျင့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အကျင့်၏အစွမ်းအားဖြင့် လေးယောက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ တဏှာစရိုက်ရှိသော အဝိဇ္ဇာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိန္ဒြေဖြင့် ခဲယဉ်းသော အကျင့်ဖြင့် နှေးသောအဘိညာဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဥပနိဿယတို့ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်၏။ ။ တဏှာစရိုက်ရှိသော ပြန့်ပြောသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမာဓိန္ဒြေဖြင့် ခဲယဉ်းသော အကျင့်ဖြင့် လျင်သော အဘိညာဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖြင့် ဈာန်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဥပနိဿယတို့ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်၏။ ။ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော အဝိဇ္ဇာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြင့် လွယ်သော အကျင့်ဖြင့် နှေးသော အဘိညာဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖြင့် သမ္ပပ္ပဓာန်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဥပနိဿယတို့ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်၏။ ။ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပြန့်ပြောသောပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညိန္ဒြေဖြင့် လွယ်သော အကျင့်ဖြင့် လျင်သောအဘိညာဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖြင့် သစ္စာဟုဆိုအပ်

ကုန်သော ဥပနိဿယတို့ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်၏။

နှစ်ယောက်ကုန်သော တဏှာပြောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာဓိလျှင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသော ဝိပဿနာဖြင့် ရောက်အပ်သော ရာဂ၏ကင်းရာကင်းကြောင်းဖြစ်သော အနာဂါမိဖိုလ်သမာဓိ ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်ကုန်၏။ နှစ်ယောက်ကုန်သော ဒိဋ္ဌိပြောသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသော သမာဓိဖြင့် ရောက်အပ်သော အဝိဇ္ဇာ၏ ကင်းရာကင်းကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် ဝဋ်မှထွက်ကုန်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့သည် သမာဓိလျှင် ပြဋ္ဌာန်း ခြင်းရှိကုန်သော ဝိပဿနာအကျင့်တို့ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့ကို နန္ဒိယာဝဋ်မည်သော နည်းဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်၏။ အကြင်ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့သည် ဝိပဿနာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိကုန်သော အကျင့်တို့ဖြင့် ဝဋ်မှထွက်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက် တို့ကို သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတမည်သော နည်းဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်၏။

၇။ ထိုဒေသနာဟာရသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်သနည်း၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား မြတ်စွာ ဘုရားသည်လည်း တရားကို ဟောတော်မူ၏။ တစ်ယောက်သော အလေးအမြတ်ပြုခြင်းငှာ ထိုက်သော သီတင်းသုံးဖော်သည်လည်း တရားကို ဟော၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုတရားကို ကြားနာရ၍ ရတနာသုံးပါးတို့၌ ယုံကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ထိုဟာရသည် ဖြစ်၏။ ထိုကြားအပ်သောတရား၌ အကြင်စုံစမ်းခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်အားထုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း အကြင်နှိုင်းချိန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်ကပ်၍ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် သုတမယီပညာမည်၏။ ထိုပရိယတ္တိဓမ္မကို ကြားခြင်းဟူသော ဥပနိဿယဖြင့် အကြင်စုံစမ်းခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်နှိုင်းချိန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်ကပ်၍ဆင်ခြင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်စိတ်ဖြင့်အဖန်တလဲလဲ ရှုကြည့်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် စိန္တာမယီပညာမည်၏။ ဤနှစ်ပါးကုန်သော ပညာတို့ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၌ လုံ့လပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော ဒဿနဘုံ၌ လည်းကောင်း ကြွင်းသော သေက္ခအသေက္ခဟုဆိုအပ်သော ဘာဝနာဘုံ၌လည်းကောင်း အကြင်အရိယမဂ်ဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် ဘာဝနာမယီပညာမည်၏။

၈။ မိမိမှတစ်ပါးသော ဘုရားမှဖြစ်သော ဒေသနာသံဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပညာသည် သုတမယီပညာမည်၏။ မိမိမှအသီးဖြစ်သော သင့်သောအကြောင်းဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောပညာသည် စိန္တာမယီပညာမည်၏။ တစ်ဆင့်ကြားခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း မိမိမှအသီးဖြစ်သော စိန္တာမယီပညာကြောင့်လည်းကောင်း သင့်သောအကြောင်း

ဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်း၌^၁ အကြင်ဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် ဘာဝနာမယီပညာမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား သုတမယီပညာလည်းကောင်း စိန္တာမယီပညာလည်းကောင်း နှစ်ပါးကုန်သော ဤပညာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပ္ပဋိတညူမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား သုတမယီပညာသည် ရှိ၏။ စိန္တာမယီပညာသည် မရှိ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဋ္ဌိတညူမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား သုတမယီပညာသည် မရှိ၊ စိန္တာမယီပညာသည် မရှိ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် နေယျပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

၉။ ထိုဓမ္မဒေသနာသည် အဘယ်ကို ဖွင့်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော သစ္စာတို့ကို ဖွင့်၏။ အဘယ်သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဖွင့်သနည်း၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ဖွင့်၏။ အာဒိနဝသည်လည်းကောင်း ဖလသည်လည်းကောင်း ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ အဿာဒသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။ နိဿရဏသည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ ဥပါယသည် လည်းကောင်း အာဏတ္တိသည်လည်းကောင်း မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့ကို ဖွင့်၏။ ဤဒေသနာတော်သည် ဓမ္မစက္ကသုတ်မည်၏။

ဘုရားသည် အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း - ရဟန်းတို့. . . “ဤတေဘူမက တရားအပေါင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏” ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ ကုသိပတန အမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန်တော၌ သတ္တလောက၌ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း နတ်သည်လည်းကောင်း မာရ်မင်းသည်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်လည်းကောင်း ဟောခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော အတုမရှိမြတ်သော ဓမ္မစက္ကပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဤသို့အစရှိသော အလုံးစုံသော ဓမ္မစက္ကပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

ထိုဒေသနာတော်၌ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော ပုဒ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော အက္ခရာတို့သည် ရှိကုန်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော ဝါကျတို့သည် ရှိကုန်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော ဝေဖန်ပြီးသော ဝါကျအစိတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ဝိဂြိုဟ်တို့သည် ဝိဂြိုဟ်၏အကျယ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသစ္စာဟုဆိုအပ်သော အနက်၏သာလျှင် အကျဉ်းပြအပ်သော အခြင်းအရာသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ၊ ရှေးဦးစွာပြအပ်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဖွင့်အပ်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဝေဖန်အပ်သော အခြင်းအရာသည်၊ ထင်စွာပြအပ်သော အခြင်းအရာသည်၊^၂ အပြားအားဖြင့်သိအပ်သော အခြင်းအရာသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ၊

၁။ ယောနိသောမနသိကာရေ (မိုးထိ၊ သျှ။ နှာ-၁၉။) ယောနိသောမနသိကာရေန (နေတ္ထိ။ ၈။)
 ၂။ ဓမ္မစက္ကပုဂ္ဂိုလ်သုတ် (ဝိ၊ ၃။ ၁၄။ သံ၊ ၃။ ၃၆၈။)
 ၃။ ဥတ္တာနိကမ္ပံ (မိုးထိ၊ သျှ။ နှာ-၂၀။) ဥတ္တာနိကမ္ပံ (နေတ္ထိ။ ၉။)

ဤသို့သောအပြားဖြင့်လည်း ဤဒုက္ခဟုဆိုအပ်သော အရိယသစ္စာကို သိအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . “ဤတဏှာသည် ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာမည်၏” ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ ကုသိပတနအမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန်တော၌ အတုမရှိ မြတ်သော ဓမ္မစက္ကသုတ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ပ) ရဟန်းတို့. . . “ဤအသင်္ခတဓာတ်သည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာမည်၏” ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ပ) ရဟန်းတို့. . . “ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာမည်၏” ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ ကုသိပတနအမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန် တော၌ သတ္တလောက၌ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း နတ်သည် လည်းကောင်း မာရ်သည်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း ဟောခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော အတုမရှိမြတ်သော ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနသုတ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ထိုဒေသနာတော်၌ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော ပုဒ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော အက္ခရာတို့သည် ရှိကုန်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော ဝါကျတို့သည် ရှိကုန်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော ဝေဖန်ပြီးသော ဝါကျအစိတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ဝိဂြိုဟ်တို့သည် ဝိဂြိုဟ်အကျယ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသစ္စာဟုဆိုအပ်သော အနက်၏သာလျှင် အကျဉ်းပြအပ် သော အခြင်းအရာသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ။ ရှေးဦးစွာပြအပ်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဖွင့်အပ် သောအခြင်းအရာသည်၊ ဝေဖန်အပ်သောအခြင်းအရာသည်၊ ထင်စွာပြအပ်သောအခြင်းအရာ သည်၊ အပြားအားဖြင့် သိအပ်သောအခြင်းအရာသည် အတိုင်းအရှည်မရှိ။ ဤသို့သောအပြား အားဖြင့်လည်း ဤဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို သိအပ်၏။

ထိုဗျဉ္ဇနပဒခြောက်ပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် အက္ခရာတို့ဖြင့် အနက်ကို အကျဉ်း အားဖြင့် ပြတော်မူ၏။ ပုဒ်တို့ဖြင့် အနက်ကို ရှေးဦးစွာပြတော်မူ၏။ ဝါကျတို့ဖြင့် အနက်ကိုဖွင့်၏။ ဝါကျ၏အစိတ်တို့ဖြင့် အနက်ကိုဝေဖန်၏။ ဝိဂြိုဟ်တို့ဖြင့် အနက်ကိုထင်စွာပြ၏။^၁ ဝိဂြိုဟ်၏ အကျယ်တို့ဖြင့် အနက်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေ၏။ ထိုဗျဉ္ဇနပဒခြောက်ပါးတို့တွင် မြတ်စွာ ဘုရားသည် အက္ခရာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပြတော်မူ၏။ ဝါကျတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဝါကျ၏အစိတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း မကျဉ်းမကျယ် ပြတော်မူ၏။ ဝိဂြိုဟ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဝိဂြိုဟ်၏အကျယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ချဲ့ခြင်းကို ပြတော်မူ၏။ ထိုဥပ္ပတနာစသော ဒေသနာတို့တွင် အကျဉ်းပြခြင်းသည် ဒေသနာ၏ အစတည်း၊ မကျဉ်းမကျယ်ပြခြင်းသည် ဒေသနာ၏အလယ်တည်း၊ အကျယ်ချဲ့ခြင်းသည်

၁။ ဥတ္တာနိ* ကရောတိ (မိုးထိသျှာ-၂၁။) ဥတ္တာနိကရောတိ (နေတ္ထိ။ ၉။)

ဒေသနာ၏အဆုံးတည်း။ ထိုသုတ်,အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်းသည် အကျဉ်းပြအပ်သည် ဖြစ်၍ ဥဋ္ဌိတဉ္စပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆုံးမ၏။ ထိုဆုံးမခြင်းဖြင့် ထိုသုတ်,အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်းကို “အစဉ်ကောင်းခြင်း ရှိ၏”ဟူ၍ ဟောတော်မူကုန်ပြီ။ မကျဉ်းမကျယ် ချဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ ဝိပဇ္ဈိတဉ္စပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆုံးမ၏။ ထိုဆုံးမခြင်းဖြင့် ထိုသုတ်,အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်းကို “အလယ်၌ကောင်းခြင်းရှိ၏”ဟူ၍ ဟောတော်မူ ကုန်ပြီ။ အကျယ်ချဲ့အပ်သည်ဖြစ်၍ နေယျပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆုံးမ၏။ ထိုဆုံးမခြင်းဖြင့် ထိုသုတ်, အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်းကို “အဆုံး၌ကောင်းခြင်းရှိ၏”ဟူ၍ ဟောတော်မူကုန်ပြီ။

၁၀။ ထို ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိအစရှိသော ဒေသနာတော်၌ ခြောက်ပုဒ်တို့ သည် ပါဠိတော်၏ အနက်မည်၏။ ထိုခြောက်ပုဒ်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အကျဉ်းပြအပ် သော အနက်ဟူသော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာပြအပ်သော အနက်ဟူသော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ဖွင့်အပ်သောအနက်ဟူသော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ဝေဖန် အပ်သော အနက်ဟူသော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ထင်ရှားစွာပြအပ်သော အနက်ဟူသော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့်သိစေအပ်သော အနက်ဟူသော အခြင်းအရာ လည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း။ ဤခြောက်ပုဒ်တို့သည် ပါဠိတော်၏ အနက်မည်၏။ ခြောက်ပုဒ်တို့သည် သဒ္ဒါမည်၏။ ထိုခြောက်ပုဒ်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အက္ခရာ ပုဒ် ဝါကျ ဝါကျ၏အစိတ် ဝိဂြိုဟ် ဝိဂြိုဟ်၏အကျယ် ဤခြောက်ပုဒ်တို့သည် သဒ္ဒါမည်၏။ ထိုအတ္ထပဒ,ဗျဉ္ဇနပဒတို့နှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ရဟန်းတို့. . . သင်တို့အား အစဉ် ကောင်းခြင်းရှိသော အလယ်၌ကောင်းခြင်းရှိသော အဆုံး၌ကောင်းခြင်းရှိသော အနက် နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားတော်ကို ဟောတော်မူအံ့” ဤသို့ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

ကေဝလံဟူသော ဤပုဒ်၏ လောက၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော တေဘူမကတရားတို့နှင့် မရောသည်ဖြစ်၍ သက်သက်လောကုတ္တရာတရားဖြစ်သော၊ ဤသည်ကား အနက်တည်း။ **ပရိပုဏ္ဏံ**ဟူသည်ကား မယုတ်မလွန် ပြည့်စုံသော၊ **ပရိသုဒ္ဓံ**ဟူသည်ကား အညစ်အကြေးမရှိ၊ ခပ်သိမ်းသော အညစ်အကြေးမှ ကင်းသည် ဖြစ်၍ ဖြူစင်သော၊ အလုံးစုံသော အထူးတို့၏ တည်ခြင်း၏အရာဖြစ်သော၊ ဤသိက္ခာသုံးပါးတို့၏ အပေါင်းဟုဆိုအပ်သော သာသနာတည်း ဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို အကြင်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ သွားရာခရီးဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် မှီဝဲဆည်းကပ်ရာဟူ၍လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ် တည်းဟူသော အစွယ်ဖြင့် ထိုးဖောက်ရာဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့သောအကြောင်း ဖြင့် ဤသိက္ခာသုံးပါးတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော သာသနာကို မြတ်သောအကျင့်ဟူ၍ အပြားအား ဖြင့် သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို ပြတော်မူ

အံ့” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျိုးငှာ ဤဓမ္မဒေသနာသည် ဖြစ်သနည်း၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျိုးငှာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် -

“သုခသောမနဿစသော တဏှာစသော အဿာဒလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿစသော အာဒီနဝလည်းကောင်း၊ အရိယမဂ်၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော နိဿရဏလည်းကောင်း၊ ဒေသနာဖလလည်းကောင်း၊ အရိယမဂ်၏ အာသန္နကာရဏ ဖြစ်သော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါလည်းကောင်း၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အကျိုးငှာ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဝေနေယျတို့အားတိုက်တွန်းခြင်းအာဏာအစီအရင်လည်းကောင်း အကြင် သံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ဤအဿာဒအစရှိကုန်သော ခြောက်ပါးကုန်သော သဘာဝတ္ထ တို့ကို ဝေဖန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ဒေသနာဟာရမည်၏။”

ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဒေသနာဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်၏။

၂။ ဝိစယဟာရဝိဘင်္ဂ

၁၁။ ထိုဟာရတို့တွင် ဝိစယဟာရသည် အဘယ်နည်း၊ “ယံ ပုစ္ဆိတဉ္စ ဝိဿဒ္ဓိတဉ္စ” ဟူ၍ အကြင်ဂါထာကို ငါသည် ဆိုအပ်၏။ ဤဂါထာသည် ဝိစယဟာရမည်၏။

ထိုဝိစယဟာရသည် အဘယ်ကို ရွေးချယ်စိစစ်သနည်း။ ပုဒ်ကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ ပြဿနာကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ အဖြေကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ ရှေ့စကား နောက်စကားကို ရွေးချယ် စိစစ်၏။ အဿာဒကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ အာဒီနဝကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ နိဿရဏကို ရွေးချယ်စိစစ် ၏။ ဒေသနာဖလကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ ဥပါယကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ အာဏတ္တိကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ ရှေးဆိုပြီးသည်ကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သုတ္တ၊ဂေယျစသော ကိုးပါးသော သုတ္တန် တို့ကို ရွေးချယ်စိစစ်၏။ အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့် ထိုဝိစယဟာရကို ဖြစ်စေအပ်၏။ ထိုသို့ဝိစယကို ဖြစ်စေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အပြားသဘောသည် အဘယ်သို့သဘော ရှိသနည်း၊ အရှင်အဇိတသည် ပါရာယနဝဂ်၌ မြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏။ အဘယ်သို့ အရှင်အဇိတသည် မေးလျှောက်သနည်း -

“အရှင်ဂေါတမ . . . အဘယ်တရားသည် သတ္တလောကကို ဖူးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ် သနည်း၊ အဘယ်တရားကြောင့် သတ္တလောကသည် မထင်သနည်း၊ ထိုသတ္တလောက

အား အဘယ်မည်သော လိမ်းကျံခြင်းကို အရှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူသနည်း၊
ထိုသတ္တလောက၏ အဘယ်မည်သော ကြီးသောဘေးသည် ဖြစ်သနည်း။”

ဤသို့ အရှင်အဇိတသည် မေးလျှောက်၏။

လေးပါးကုန်သော ဤဝါကျတို့ကို ပုစ္ဆာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ထိုပုစ္ဆာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော လေးဝါကျတို့ဖြင့် မေးအပ်သောအနက်သည် တစ်ခုသောပဉ္စာသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့် တစ်ခုသော ပဉ္စာသည် ဖြစ်သနည်း၊ တစ်ခုသော လောကဟူသော တည်ရာ ဝတ္ထုကို သိမ်းဆည်းသောကြောင့် တစ်ခုသောပဉ္စာသည် ဖြစ်၏။ ထိုစကားသည်လျှင် သင့်၏၊ ဤလေးဝါကျတို့ဖြင့် အရှင်အဇိတသည် တစ်ခုသောအနက်ကို မေး၏၊ အဘယ်ဝါကျဖြင့် မေးသနည်း၊ “ကေနဿ နိဝုတော လောကော”ဟူသော ဤဝါကျဖြင့် လောကဟူသောတည်ရာကို မေး၏၊ “ကေနဿ နပ္ပကာသတိ”ဟူသော ဤဝါကျဖြင့် လောက၏ မထင်ရှားခြင်းကို မေး၏၊ “ကိဿာဘိလေပနံ ဗြုဿိ”ဟူသော ဤဝါကျဖြင့် လောကကို လိမ်းကျံခြင်းကို မေး၏၊ “ကံသုတဿ မဟဗ္ဘယံ”ဟူသော ဤဝါကျဖြင့် ထိုလောက၏သာလျှင် ကြီးစွာသောဘေးကို မေး၏။ လောကသည် သုံးပါးအပြားရှိ၏၊ အပါယ်သတ္တဝါဟုဆိုအပ်သော ကိလေသလောကလည်းကောင်း၊ အပါယ်မှတစ်ပါးသော သတ္တဝါဟုဆိုအပ်သော ဘဝလောကလည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိကို ရင့်စေတတ်၊ ပြီးစေတတ်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါဟုဆိုအပ်သော ဣန္ဒြိယလောကလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုပုစ္ဆာ၌ အဖြေကို ဤသို့ သိအပ်၏။ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း -

“အဇိတ. . . အဝိဇ္ဇာသည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ်၏၊ ယုံမှားခြင်းကြောင့်၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် လောကသည် မထင်။ လောကကို တဏှာဖြင့် လိမ်းကျံခြင်းကို ငါဟော၏။ ဇာတိအစရှိသော ဝဋ်ဆင်းရဲသည် ထိုလောက၏ ကြီးစွာသောဘေးသည် ဖြစ်၏။” ဤသို့ သိအပ်၏။

ပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်ကုန်သော ဤဝါကျတို့ကို ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဟောအပ်ကုန်သော ဤလေးဝါကျတို့ဖြင့် ဖြေအပ်ကုန်ပြီ၊ ပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော ပထမဝါကျကို ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော ပထမဝါကျဖြင့်၊ ပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော ဒုတိယဝါကျကို ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော ဒုတိယဝါကျဖြင့်၊ ပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော တတိယဝါကျကို ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော တတိယဝါကျဖြင့်၊ ပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော စတုတ္ထဝါကျကို ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော စတုတ္ထဝါကျဖြင့် ဖြေအပ်၏။

“ကေနဿု နိဝုတော လောကော” ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ “အဝိဇ္ဇာသည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ်၏” ဤသို့ အဖြေသည် ဖြစ်၏။ နီဝရဏတို့သည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ်၏။ သင့်စွ၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာဟူသော နီဝရဏရှိကုန်၏။ အဘယ်ကဲ့သို့သော စကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူသနည်း။ “ရဟန်းတို့. . . ခပ်သိမ်းသော အာရုံ၌ တပ်တတ်သော သတ္တဝါတို့အား ခပ်သိမ်းသော ထွက်သက်ဝင်သက်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ခပ်သိမ်းသော ကြီးပွားပြီး၊ ကြီးပွားဆဲဖြစ်သော သတ္တဝါတို့အား အကြင်အဝိဇ္ဇာသည် ရှိ၏။ တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော ဤအဝိဇ္ဇာကို ကာမတ္တနီဝရဏစသည်တို့၏လည်း အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အဖုံးအလွှမ်းဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာဟူသော အဖုံးအလွှမ်းရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့. . . အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့်လျှင် အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာကိုစွန့်ခြင်းကြောင့် လွတ်ခြင်းခွာခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့အား နီဝရဏသည် မရှိ၊ ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့သတ္တလောက၏ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏရှိသောကြောင့်သာလျှင် ပထမဖြစ်သော ပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော ကေနဿု နိဝုတော လောကောဟူသော ဝါကျ၏ အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတောဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနာသည် ယှဉ်အပ်သည် ဖြစ်၏။

“ကေနဿု နပ္ပကာသတိ” ဟူသော ဒုတိယပုစ္ဆာ၌ “ဝိဝိတ္တာ ပမာဒါ နပ္ပကာသတိ” ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိနာသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နီဝရဏတို့သည် ဖုံးလွှမ်းအပ်ပြီ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှား၏။ ဝိစိကိစ္ဆာကို ယုံမှားခြင်းမည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ယုံမှားသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံ၏အကျိုးကို မယုံ၊ မယုံသောသူသည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ဝီရိယကို အားမထုတ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသာသနာတော်၌ မြတ်သော ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားတို့၌ မေ့လျော့ခြင်းကို အစဉ်မပြတ် ဖြစ်စေသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မေ့လျော့သောသူသည် ဖြူစင်ကုန်သော သီလသမာဓိစသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေ၊ ထိုသို့မေ့လျော့သည်ဖြစ်၍ မကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်အား မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်စေကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုသီလသမာဓိအစရှိကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော ကုသိုလ်တရားတို့သည် ထင်ရှားမပြကုန်။ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူကား -

“ဟိမဝန္တာတောင်သည် အဝေး၌ တည်သော်လည်း ထင်ရှားသကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းတို့သည် အဝေး၌တည်ကုန်သော်လည်း ပညာရှိတို့အား ထင်ရှားကုန်၏။ ညဉ့်ကာလ၌ ပစ်အပ်ကုန်သော မြားတို့သည် မျက်စိအား မထင်ကုန်သကဲ့သို့ သူတော်

ကောင်း မဟုတ်ကုန်သော မသူတော်တို့သည် အနီး၌တည်ကုန်သော်လည်း ဤ သာသနာတော်၌ သူတော်ကောင်းတို့အား မထင်ကုန်။ ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည် ဂုဏ်တို့ဖြင့် ထင်ရှားကုန်၏။ ကျော်စောခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံဖြင့်လည်း ကောင်း ထင်ရှားကုန်၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ထိုလောက၌ မထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် ဒုတိယပုစ္ဆာပါဌ်၏ ဝိဿဇ္ဇနာကို ယှဉ်အပ်သည် ဖြစ်၏။

“ကိဿာဘိလေပနံ ပြုသိ”ဟူသော ပညာ၌ “တဏှာဖြင့်လိမ်းကျံခြင်းကို ငါသည် ဆို၏” ဤဝိဿဇ္ဇနာသည် ဖြစ်၏။ အာရုံ၌ ငြိတတ်လိမ်းကျံတတ်သော တဏှာကို ဇပွာမည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုငြိတတ်လိမ်းကျံတတ်သော တဏှာသည် အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် လိမ်းကျံသနည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“ရာဂဖြင့် အာရုံ၌ တပ်သော သတ္တဝါသည် အကျိုးဖြစ်သောအနက်ကို မသိ၊ ရာဂဖြင့် အာရုံ၌ တပ်သော သတ္တဝါသည် အကြောင်းတရားကို မမြင်။ အကြင်သူကို တပ်ငြိတတ်သော ရာဂသည် နှိပ်စက်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုသူအား အလွန်မိုက်ခြင်းသည်” ဖြစ်၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ထိုတဏှာသည် အာရုံ၌ တပ်ငြိခြင်းသဘောများသော ပုဂ္ဂိုလ်အား “ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအပြားဖြင့် အလွန်အာရုံ၌ တပ်ငြိစေသည်ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်၏” ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် သတ္တလောကသည် တဏှာဖြင့်လိမ်းကျံသည်မည်သည် ဖြစ်၏။ ထိုဇပွာဘိလေပနံ ပြုမိဟူသော ဝိဿဇ္ဇနာပါဌ်ဖြင့်လည်း ကိဿာဘိလေပနံ ပြုသိဟူသော တတိယပုစ္ဆာပါဌ်၏ ဝိဿဇ္ဇနာသည် သင့်လျော်လျောက်ပတ် ယှဉ်အပ်သည်ဖြစ်၏။

“ကိံသု တဿ မဟဗ္ဘယံ”ဟူသော ပညာ၌ “ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယံ”ဟူသော ဝိဿဇ္ဇနာသည် သင့်၏။ ဒုက္ခသည် ကာယိကဒုက္ခလည်းကောင်း စေတသိကဒုက္ခလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အကြင်ဒုက္ခသည် ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ဖြစ်၏။ ဤဒုက္ခ သည် ဒုက္ခသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ဒုက္ခသည် ဒေါသမူစိတ်၌ ဖြစ်၏။ ဤဒုက္ခသည် ဒေါမနဿနှင့် တကွဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ အကြင်ကြောင့် ဒုက္ခနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ သတ္တဝါတို့အား ကြောက်လန့် ကြောင်းသည် မရှိ၊ ထိုဒုက္ခထက် လွန်သော ဘေးသည်ကား အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ဒုက္ခမှ ကြောက်လန့်ကုန်၏။

ဒုက္ခဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပရိကာမဒုက္ခအဖြစ်

သည်လည်းကောင်း ဤသို့ ဒုက္ခ၏အဖြစ်တို့သည် သုံးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးကုန်သော ဒုက္ခတို့တွင် သတ္တလောကသည် အခိုက်အတန့် အပိုင်းအခြား အဖို့အားဖြင့်^၁ တစ်ရံတစ်ခါ တစ်စုံတစ်ခုသော သမ္ပတ္တိဘဝ၌ ဒုက္ခဒုက္ခတာ၏အဖြစ်မှ လွတ်၏။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၏အဖြစ်မှ ထို့အတူ လွတ်၏။ ထိုသို့ဒုက္ခမှလွတ်ခြင်းသည် အဘယ်၏ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း၊ လောက၌ အနာနည်းကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း ရှည်သောအသက်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း အကြင်ကြောင့် ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လွတ်၏။ သင်္ခါရ-ဒုက္ခတာယမှကား သတ္တလောကသည် ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ဖြင့် လွတ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်သည် သတ္တလောက၏ ဒုက္ခသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုတော်မူ၍ ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယံဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝိဿဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဟောအပ်သော ဒုက္ခမဿ မဟဗ္ဘယံဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း ကိံသု တဿ မဟဗ္ဘယံဟူသော စတုတ္ထပုစ္ဆာပါဠိ၏ ဝိဿဇ္ဇနာသည် သင့်၏။ ထိုပုစ္ဆာပါဠိ၏ ဝိဿဇ္ဇနာ၏ သင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် “အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော” ဟူသော ဝိဿဇ္ဇနာဂါထာကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

မြတ်စွာဘုရား. . . စီးတတ်သော တဏှာစသော သောတတို့သည် ရူပါယတန အစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော အာယတနတို့၌ စီးတတ်ကုန်၏။ တဏှာအစရှိကုန်သော သောတတို့ကို မြစ်ခြင်းစောင့်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း။ သောတတို့ကို မြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အစောင့်အရှောက်တရားကို ရှင်ပင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူပါလော၊ အဘယ်တရားဖြင့် တဏှာစသော သောတတို့သည် ပိတ်ကုန်သနည်း။ (ဤသို့ အရှင်အဇိတသည် မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်၏။)

လေးပါးကုန်သော ဤဝါကျတို့ကို ပုစ္ဆာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုဂါထာဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော အနက်တို့သည် နှစ်ပါးသောပဉ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် နှစ်ပါးသော ပဉ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အကြင်ကြောင့် ဤဂါထာဖြင့်ယူအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို အများတို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သော သဒ္ဓါဖြင့် မေးအပ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးသော ပဉ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ အဆွေအမျိုး၏ပျက်စီးခြင်းအစရှိကုန်သော ဘေးရန်တို့ဖြင့် တကွလွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်ပြီးထသော သတ္တလောက၏ ဤဘေးရန်တို့၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆယ်ပါးကုန်သော ကိလေသဝတ္ထုဖြင့် ညစ်ညူးပူပန်ထသော သတ္တလောက၏ ဖြူစင်ကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ တေဘူမကဝဋ်မှ ထမြောက်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း၊ ဤသို့ မေးအပ်၏။ သင့်စွာ ဤသို့ အဇိတသည် ပုစ္ဆာ၏အစွမ်းဖြင့် ဆို၏။

၁။ ဩဓိသော (မိုးထိသျှ။နာ-၃၀။) ဩဓေသော (နေတ္တိ။ ၁၂။)

သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာဟူသောပုဒ်၏ အနက်ကို ဤသို့ သိအပ်၏။ အလိုကြီးခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း မေ့လျော့ခြင်းများသည်ဖြစ်၍ မတည်ကြည်သောစိတ်ရှိသောသူအား စီးတတ်သော သောတတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအဘိဇ္ဈာအစရှိသော သုံးပါးသောတရားတို့တွင် အကြင်တရားသဘောသည် အဘိဇ္ဈာမည်၏။ ဤအဘိဇ္ဈာသည် လောဘဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလသည် ဖြစ်၏။ အကြင်သဘောတရားသည် ဗျာပါဒမည်၏။ ဤဗျာပါဒသည် ဒေါသဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလသည် ဖြစ်၏။ အကြင်တရားသည် ပမာဒမည်၏။ ဤတရားသည် မောဟဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလသည် ဖြစ်၏။ ဤတရားသုံးပါးတို့၏အပေါင်းဖြင့် မတည်ကြည်သောစိတ်ရှိသော ထိုသူအား ခြောက်ပါးကုန်သော ဗာဟိရာယတနတို့၌ တဏှာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ရူပတဏှာလည်းကောင်း သဒ္ဓတဏှာလည်းကောင်း ဂန္ဓတဏှာလည်းကောင်း ရသတဏှာလည်းကောင်း ဖောဠဗ္ဗတဏှာလည်းကောင်း ဓမ္မတဏှာလည်းကောင်း ဤတဏှာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်းကို အဘယ်သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူသနည်း-

ရဟန်းတို့. . . စင်စစ် “သဝတိ”ဟူသော ဤအမည်သည် ခြောက်ပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တိကဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့၏ အမည်တည်း။ စက္ခုသည် နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့၌ စီး၏။ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့၌ ထိခိုက်၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ သောတသည်။ (ပ) ယာနသည်။ ဇိဝှါသည်။ ကာယသည်။ စိတ်သည် နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့၌ စီး၏။ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့၌ ထိခိုက်၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ အလုံးစုံသော ဒွါရမှလည်း စီး၏။ ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း စီး၏။ ထို့ကြောင့် “သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

“သောတာနံ ကိ နိဝါရဏံ”ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန်ကိုပယ်ခြင်းကို မေး၏။ ဤပရိယုဋ္ဌာန်ကို ပယ်ခြင်းသည် ဖြူစင်ကြောင်းတည်း။ “သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟိ၊ ကေန သောတာ ပိဓိယရေ”ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့် အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကို မေး၏။ ဤအနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းသည် သံသရာမှ ထကြောင်းတည်း။

ထိုနှစ်ပါးသော ပုစ္ဆာတို့၌ အဖြေကို ဤသို့ သိအပ်၏။ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း -

“အဇိတ. . . လောက၌ အကြင်တဏှာစသော သောတတို့သည် စီးကုန်၏။ ထိုတဏှာစသော သောတတို့ကို မြစ်ကြောင်းကား သတိတည်း။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ထိုသတိကိုပင်လျှင် မဂ်ခဏ၌ တဏှာစသော သောတတို့ကို ပိတ်တတ်၏။ ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ မဂ်ပညာဖြင့် ထိုတဏှာစသော သောတတို့ကို ပိတ်အပ်ကုန်၏။” ဤသို့ သိအပ်၏။

ထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏အပေါင်းစသော ကာယအစုဟုဆိုအပ်သော ရုပ်အပေါင်းလျှင် အာရုံရှိသော သတိကို ပွားစေအပ်ပြီးသည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော် နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့၌ စက္ခုသည် မငင်၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့၌ မထိခိုက်။ သောတသည်။ (ပ) ယာနသည်။ ဇိဝှာသည်။ ကာယသည်။ စိတ်သည် နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့၌ မငင်၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့၌ မထိခိုက်။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် မငင်သနည်း၊ မထိခိုက်သနည်း။ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်၊ မြစ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မငင်၊ မထိခိုက်။ အဘယ်တရား ဖြင့် ထိုတဏှာစသော သောတတို့ကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်၊ မြစ်အပ်ကုန်သနည်း၊ သတိ တည်းဟူသော အစောင့်အရှောက်ဖြင့် ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်၊ မြစ်အပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “သတိ တေသံ နိဝါရဏံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူပြီ။

ပညာဖြင့် အနုသယတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ အနုသယတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိ သော် သတ္တဝါတို့ကို ပူပန်နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာတို့သည် ပျောက်ကုန်၏။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ပျောက်ကုန်သနည်း၊ အနုသယ၏ မဂ်ဖြင့်ပယ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပျောက်ကုန်၏။ ထိုအနုသယကို ပယ်သည်ရှိသော် ပရိယုဋ္ဌာန်၏ပျောက်ခြင်းသည် ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ ပင်စည်နှင့်ပြည့်စုံသော သစ်ပင်၏ အကြွင်းမဲ့အမြစ်ကိုနုတ်ခြင်းကို ပြုအပ်ပြီး သည်ရှိသော် အပွင့် အသီး ရွက်နှင့် အညွန့်တို့၏ အစဉ်သည် ကောင်းစွာ အကြွင်းမဲ့ ပြတ်သည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အနုသယတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ပရိယုဋ္ဌာန်၏အစဉ်သည် ကောင်းစွာအကြွင်းမဲ့ပြတ်သည် ဖြစ်၏။ ပိတ်အပ်ပြီးသည် ဖုံးအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်ဖြင့် ပိတ်အပ်ပြီးသနည်း၊ ဖုံးအပ်ပြီးသနည်း။ ပညာဖြင့် ပိတ်အပ်၏၊ ဖုံးအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားသည် “ပညာယေတေ ပိဓိယရေ” ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

“ဘုရားရှင် . . . အရှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကြင်ပညာ သည်လည်းကောင်း အကြင်သတိသည်လည်းကောင်း ထိုတရားနှစ်ပါးမှကြွင်းသော အကြင်နာမ်သည်လည်းကောင်း အကြင်ရုပ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤအလုံးစုံသည် အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။ ဤသို့ အကျွန်ုပ်သည် မေးအပ်သော အရှင် ဘုရားသည် ဤချုပ်ရာကို အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူလော။” (ဤသို့ အရှင်အဇိတ သည် မေးလျှောက်၏။)

“အဇိတ . . . သင်သည် ငါ့ကို အကြင်ပညာကို မေးလျှောက်ပြီ၊ အကြင်အရပ်၌ အကြွင်းမရှိသော နာမ်သည်လည်းကောင်း ရုပ်သည်လည်းကောင်း အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ ချုပ်ရာကို သင့်အား ဟောတော်မူ၏။ ဤအရပ်၌ ဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်း

ဖြင့် ဤအလုံးစုံသော နာမ်ရုပ်အပေါင်းသည် အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

ဤအဇိတသည် သိခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သောအနက်၌ အဆက်အစပ်ကို မေး၏။ အဆက်အစပ်ကို မေးသော အဇိတသည် အဘယ်ကို မေးသနည်း၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာ ရုပ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မေး၏။ သုံးပါးသောသစ္စာတို့ကိုလည်း အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ် ပြုအပ်ကုန်၏။ ချုပ်တတ်သောသဘောရှိကုန်၏။ ထိုသစ္စာတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ ဤသည်တို့တည်း။ နိရောဓသစ္စာသည် အသင်္ခတမည်၏။ ထိုသစ္စာတို့တွင် သမုဒယသစ္စာကို ဒဿနဘုံ၌လည်းကောင်း ဘာဝနာဘုံ၌လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော ဘုံတို့၌ ပယ်အပ်၏။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိလည်းကောင်း ဝိစိကိစ္ဆာလည်းကောင်း သီလဗ္ဗတပရာမာသလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ အထက်မဂ်သုံးခုသည် အကြွင်းမရှိသော ကာမတ္ထန္တသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော ဗျာပါဒသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော ရူပရာဂသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော အရူပရာဂသံယောဇဉ် လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော မာနသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ခုနစ်ပါးကုန်သော သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဓာတ်သုံးပါး၌ ငါးပါးကုန်သော အောက်ကာမဘုံသို့ သက်ခြင်းအဖို့ရှိကုန်သော သံယောဇဉ်တို့လည်းကောင်း၊ ငါးပါးကုန်သော အထက်ဖြစ်သော ရူပ၊အရူပဘုံသို့ ကပ်ခြင်းအဖို့ရှိကုန်သော သံယောဇဉ်တို့လည်းကောင်း ဤသို့ ဤဆယ်ပါးသော သံယောဇဉ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂။ ထိုဩရုဏ္ဏာဂိယ၊ဥဒ္ဓန္ဓာဂိယသံယောဇဉ်တို့တွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်လည်းကောင်း ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်လည်းကောင်း သီလဗ္ဗတပရာမာသံယောဇဉ်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော သံယောဇဉ်တို့သည် အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေသို့ ရောက်ကုန်၍ ချုပ်ကုန်၏။ အကြွင်းမရှိသော ကာမတ္ထန္တသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော ဗျာပါဒသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော ရူပရာဂသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော အရူပရာဂသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော မာနသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်လည်းကောင်း၊ အကြွင်းမရှိသော အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်လည်းကောင်း ဤသို့ ခုနစ်ပါးကုန်သော သံယောဇဉ်တို့သည် အညိန္ဒြေသို့ ရောက်ကုန်၍ ချုပ်ကုန်၏။

အကြင်ဉာဏ်ကြောင့် “ငါ့အား ပဋိသန္ဓေသည် ကုန်ပြီ” ဤသို့ကား မိမိ၏ ပဋိသန္ဓေ၏

ကုန်ခြင်းကို သိ၏။ ဤသို့ ဇာတိ၏ကုန်ခြင်းကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော ဤအရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်သည် ခယေဉာဏ်မည်၏။ “ဤသို့ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး သော မက်ကိစ္စအလို့ငှာ တစ်ဖန် တစ်ပါးသောမက်ကိုပွားစေခြင်းကိစ္စသည် ငါ့အား မရှိပြီ” ဤသို့ အကြင်ဉာဏ်ကြောင့် အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဤအရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်သည် အနုပ္ပါဒေဉာဏ်မည် ၏။ ဤနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့သည် အညာတာဝိန္ဒေမည်၏။ ထိုကုန်ခြင်းတို့တွင် အကြင် အနုညာတညဿာမီတိန္ဒေလည်းကောင်း အကြင်အညိန္ဒေလည်းကောင်း ဤကုန်ခြင်းတို့သည် အဂ္ဂဖလဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ချုပ်ကုန်၏။ ထိုဉာဏ်တို့တွင် အကြင်ဉာဏ်သည်လည်း ခယေဉာဏ်မည်၏။ အကြင်ဉာဏ်သည်လည်း အနုပ္ပါဒေဉာဏ်မည်၏။ နှစ်ပါးကုန်သော ဤဉာဏ်တို့သည် တစ်ခုသော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ သည် ဖြစ်၏။

ထိုသို့တစ်ခုတည်းသော အရဟတ္တဖိုလ်ပညာသာဖြစ်သော်လည်း ခယ၊အနုပ္ပါဒဟူသော အာရုံ၏အမည်အားဖြင့် နှစ်ပါးသောအမည်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ “ငါ့အား ပဋိသန္ဓေသည် ကုန်ပြီ” ဤသို့ အပြားအားဖြင့်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာသည် ခယေ ဉာဏ် ဟူသောအမည်ကို ရ၏။ “ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မက်ကိစ္စအလို့ငှာ ငါ့အား တစ်ပါးသော မက်ကိုပွားစေခြင်းကိစ္စသည် မရှိပြီ” ဤသို့ အပြားအားဖြင့်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟတ္တဖိုလ်ပညာ သည် အနုပ္ပါဒေ ဉာဏ်ဟူသောအမည်ကို ရ၏။ အကြင်ပညာကို သောတတို့ကို ပိတ်ခြင်းကိစ္စ ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ၊ ထိုပညာသည် အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောသဘောဖြင့် ပညာမည်၏။ သောတ တို့ကို မြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သံဝရဏကိစ္စဖြင့် အကြင်သတိကို ဆိုအပ်ပြီ၊ ထိုသတိသည် အကြင်အကြင်ရှုအပ်ခဲ့ပြီးသောအာရုံကို မမေ့လျော့ မပေါ်လွင်သော သဘောဖြင့် သတိမည်၏။

၁၃။ ထိုတရားတို့တွင် အကြင်ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤငါးပါး သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်းသည် နာမ်ရုပ်မည်၏။ ထိုပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တွင် ဖဿလျှင် ငါးခု မြောက်ရှိကုန်သော အကြင်တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤဖဿလျှင် ငါးခုမြောက်ရှိသော တရား အပေါင်းသည် နာမ်မည်၏။ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော အကြင်ငါးပါးသော ကုန်ခြင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤရုပ်ကုန်ခြင်းငါးခုတို့၏ အပေါင်းသည် ရုပ်မည်၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံသောနာမ်ရုပ်သည် ဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်၏။ ထိုဝိညာဉ်နာမ်ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားကို မေးသော အရှင်အဇိတ သည် ပါရာယနဝဂ်၌ ဤသို့ လျှောက်၏။ အဘယ်သို့လျှောက်သနည်း -

“ဘုရားရှင်. . . ရှင်ပင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကြင်ပညာ သည်လည်းကောင်း အကြင်သတိသည်လည်းကောင်း ထိုတရားနှစ်ပါးမှကြွင်းသော အကြင်နာမ်သည်လည်းကောင်း အကြင်ရုပ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤအလုံးစုံသည်

၁။ ၁။ ၄၃၄။ (သုတ္တနိပါတ်)

အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။” ဤသို့ ငါသည် မေးအပ်သော ထိုချုပ်ရာကို အရှင်ဘုရားသည် အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူပါလော၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

ထိုပုစ္ဆာဂါထာ၌ ဟောအပ်ကုန်သော တရားတို့တွင် သတိလည်းကောင်း ပညာလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် လေးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သတိသည် သတိန္ဒြေလည်းကောင်း သမာဓိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာသည် ပညိန္ဒြေလည်းကောင်း ဝီရိယိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤလေးပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌ အကြင်ကံကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်းသည် အကြင်ရတနာသုံးပါးစသည်တို့၌ သက်ဝင်၍ယုံကြည်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤသို့ ယုံကြည်ခြင်းသည် သဒ္ဓိန္ဒြေမည်၏။ ထိုဣန္ဒြေတို့၌ ဖြစ်သော သဒ္ဓါဟူသော အကြီးရှိသော အကြင်စိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ရှိ၏။ ဤစိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိမည်၏။ စိတ်သည် တည်ကြည်သည်ရှိသော် အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်သောအစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားစေခြင်းအစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ကိလေသာတို့ကို ခွာသောအားဖြင့် ဖျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤဆန္ဒကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိတရားသဘောသည် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်မည်၏။

ထိုတရားတို့၌ အကြင်ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည်လည်းကောင်း အကြင်ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်လည်းကောင်း အကြင်သညာဝေဒနာတို့သည်လည်းကောင်း တစ်ကိစ္စတည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြံအပ်ကုန်သောတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် သင်္ခါရမည်ကုန်၏။ ဤသို့ ရှေးဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို ခွာသောအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဟူ၍လည်းဆိုအပ်သော ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း ဤဝီရိယသင်္ခါရတို့လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံသော ဆန္ဒသမာဓိဟုဆိုအပ်သော ဆန္ဒအကြီးရှိသော သမာဓိဝီရိယသင်္ခါရနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားစေ၏။ တဒင်္ဂဝိဝေကစသည်ကို မှီသည်မူလည်းဖြစ်သော ခယဝိရာဂ၊ အစွန္တဝိရာဂကို မှီသည်မူလည်းဖြစ်သော ခဏနိရောဓ၊ အစွန္တနိရောဓကို မှီသည်မူလည်းဖြစ်သော ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂ၊ ပက္ခန္ဓနဝေါဿဂ္ဂအကျိုးငှာ ရင့်ဆဲရင့်ပြီးသည်မူလည်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားစေ၏။

ထိုတရားတို့၌ ဝီရိယဟူသောအကြီးရှိသော အကြင်စိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ရှိ၏။ ဤစိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ဝီရိယကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိမည်၏။ (ပ) ထိုတရားတို့၌ စိတ်ဟူသော အကြီးရှိသော အကြင်စိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ရှိ၏။ ဤစိတ္တေကဂ္ဂတာသည် စိတ်ကို အကြီးပြု၍ ဖြစ်သော သမာဓိမည်၏။ (ပ) ထိုတရားတို့၌ ဝိမံသဟူသောအကြီးရှိသော အကြင်စိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ရှိ၏။ ဤစိတ္တေကဂ္ဂတာသည် ဝိမံသကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိမည်၏။ စိတ်သည် တည်ကြည်သည်ရှိသော် အဖန်တလဲလဲဆင်ခြင်ခြင်းအစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပွားစေခြင်းအစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ကိလေသာတို့ကို ခွာသောအားဖြင့် ပျက်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့် ဤဝိမံသကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော တရားသဘောသည် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် မည်၏။

ထိုတရားတို့၌ အကြင်ထွက်သက် ဝင်သက်တို့သည်လည်းကောင်း အကြင်ဝိတက်ဝိစာရ တို့သည်လည်းကောင်း အကြင်သညာဝေဒနာတို့သည်လည်းကောင်း တစ်ကိစ္စတည်း၏အဖြစ် ဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြံအပ်ကုန်သောတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် သင်္ခါရမည်ကုန်၏။ ဤသို့ ရှေးဖြစ်သော ကိလေသာကို ခွာသောအားဖြင့် ပျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဟူ၍ဆိုအပ်သော ဝိမံသကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း ဤသင်္ခါရတို့လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံသော ဝိမံသသမာဓိဟုဆိုအပ်ကုန် သော ဝိမံသအကြီးရှိသော သမာဓိဝိရိယသင်္ခါရနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားစေ၏။ တဒင်္ဂ ဝိဝေကစသည်ကို မှီသည်မူလည်းဖြစ်ထသော၊ ခယဝိရာဂ၊ အစွန္တဝိရာဂကို မှီသည်မူလည်းဖြစ် ထသော၊ ခဏနိရောဓ၊ အစွန္တနိရောဓကို မှီသည်မူလည်းဖြစ်ထသော၊ ပရိစ္ဆာဂဝေါဿဂ္ဂ၊ ပက္ခန္ဓန- ဝေါဿဂ္ဂအကျိုးငှာ ရင့်ဆဲရင့်ပြီးသည်မူလည်းဖြစ်ထသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားစေ၏။

၁၄။ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိပါဒသမာဓိသည် ဉာဏ်ဟူသောမူလရှိသည် ဉာဏ်လျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည် ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်၏။

ရှေးလွန်လေပြီးသောဘဝတို့၌ ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ နောက်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်၏။ နောက်အနာဂတ် ခုနစ် ရက်တို့၌ ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရှေးလွန်လေပြီးသော ခုနစ် ရက်တို့၌ ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်၏။ နေ့၌ ဉာဏ်သို့အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်သကဲ့ သို့ ထို့အတူ ည၌အဖို့၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်၏။ ည၌အဖို့၌ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ နေ့၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက် သည် ဖြစ်၏။

ဤသို့ ဟင်းလင်းသော အဘိညာဉ်၏ ဘေးရန်ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ဖြင့် မလွှမ်း မဆီးအပ်ထသော စိတ်ဖြင့် အရောင်နှင့်ပြည့်စုံသော စိတ်ကို ပွားစေ၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်သည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ်သည် ချုပ်သည်ရှိသော် ချုပ်ကုန်၏။ နာမ်ရုပ်သည်လည်း ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုဝိညာဉ်၏ တဏှာအဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းသည် မဂ်ဖြင့် ပြတ်၏။ ဝိညာဉ်သည် အကြောင်းမရှိ။ အာရုံ၌တပ်နှံသက်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေကို မဖြစ်စေတတ်သည် ဖြစ်၍ ထိုဝိညာဉ်သည် ချုပ်၏။ နာမ်ရုပ်သည်

လည်း ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းမရှိသည် ဖြစ်၍ ဝိညာဉ်ဟူသောပစ္စည်းမရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်ဖန်အသစ်ဘဝကို မဖြစ်စေ။ ဤသို့အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပညာသည်လည်းကောင်း သတိသည်လည်းကောင်း နာမ်ရပ်သည်လည်းကောင်း ချုပ်၏။

ထို့ကြောင့် -

“အဇိတ. . . သင်သည် အကြင်ပညာကို ငါ့ကို မေးပြီ၊ အကြင်အရပ်၌ အကြွင်းမရှိသော နာမ်သည်လည်းကောင်း ရပ်သည်လည်းကောင်း အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ထိုနာမ်ရပ်တို့၏ချုပ်ရာကို သင့်အား ဟောတော်မူ၏။ ဤအရပ်၌ ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းဖြင့် ဤအလုံးစုံသော နာမ်တရားအပေါင်းသည် အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား. . . အနိစ္စအစရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် စုံစမ်းဆင်ခြင်အပ်ပြီးသော တရားရှိကုန်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း သီလအစရှိသည်တို့ကို ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော များစွာကုန်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း ဤလောက၌ ရှိကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျင့်ကို ငါသည် မေးအပ်သော ပညာရှိသော အရှင်ဘုရားသည် အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူလော။” (ဤသို့ အရှင်အဇိတသည် မြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာကို မေးလျှောက်ပြီ။)

၁၅။ ဤသုံးပါးကုန်သောဝါကျတို့ကို ပုစ္ဆာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ထိုဝါကျတို့သည် သုံးပါးကုန်သော ပညာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သုံးပါးကုန်သော ပညာတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သေက္ခာအသေက္ခာပုဂ္ဂိုလ် ဝိပဿနာကိုရှေ့သွားပြု၍ဖြစ်ကုန်သော ပဟာန်တို့ကိုမေးခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ပုစ္ဆာအစီအရင်ဖြင့် သုံးပါးကုန်သော ပညာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစကားသင့်စွာ ဤသို့သော ပုစ္ဆာအစီအရင်ဖြင့် အဇိတသည် ဆိုပြီ။ “ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ” ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို မေး၏။ “ယေ စ သေက္ခာ ပုထု ဣဓ” ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် သေက္ခာပုဂ္ဂိုလ်ကို မေး၏။ “တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသ” ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် ဝိပဿနာရှေ့သွားပြု၍ဖြစ်သော ပဟာနာဘိသမယကို မေး၏။

ထိုပုစ္ဆာ၌ -

“အို အဇိတ. . . ဝတ္ထုကာမတို့၌ မမက်မောရာ၊ စိတ်ဖြင့် နောက်ကျခြင်းမရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောတရားတို့၌ လိမ္မာပြီးသော သတိနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်သောအဖြစ်သို့ရောက်သည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။” (ဤသို့

မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။) ဤသို့ အဖြေကို ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ အလုံးစုံသော ကာယကံသည် ဉာဏ်တော်လျှင်ရှေ့သွားရှိ၏။ ဉာဏ်တော်၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းရှိ၏။ အလုံးစုံသော ဝစီကံသည် ဉာဏ်တော်လျှင် ရှေ့သွားရှိ၏။ ဉာဏ်တော်၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းရှိ၏။ အလုံးစုံသော မနောကံသည် ဉာဏ်တော်လျှင် ရှေ့သွားရှိ၏။ ဉာဏ်တော်၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်းရှိ၏။ ။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အတိတ်အဖို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိသော ဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်၏။ အနာဂတ်အဖို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိသော ဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အဖို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိသော ဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်၏။

အဘယ်အာရုံ၌ ဉာဏ်အမြင်ကို ဆီးတားခြင်းသည် ဖြစ်သနည်း၊ အနိစ္စ၌လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ၌လည်းကောင်း၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌လည်းကောင်း၊ အကြင်မသိခြင်းသည် အကြင်မမြင်ခြင်း သည် ရှိ၏။ ဤမသိမမြင်ခြင်းသည် ဉာဏ်အမြင်ကို ဆီးတားခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤလောက၌ ယောက်ျားသည် ကြယ်အပေါင်းတို့ကို မြင်ရာ၏။ အရေအတွက်အမည်ဖြင့် မသိရာသကဲ့သို့ ထို့အတူ အနိစ္စစသော လက္ခဏာသုံးပါးအပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် မသိရာ။ ဤမောဟသည် ဉာဏ်အမြင်ကို ဆီးတားခြင်းသည် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ကား အပိတ်အပင်အဆီးအတားမရှိသော ဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်၏။ သင့်စွာ ဘုန်းတော်ရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အပိတ်အပင်မရှိသော ဉာဏ်အမြင်ရှိကုန် ၏။ ထိုသေက္ခ၊ အသေက္ခတို့တွင် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်ပါးကုန်သော တရားတို့၌ စိတ်ကို စောင့်အပ်၏။ တပ်နှစ်သက်အပ်ကုန်သော အာရုံတရားတို့၌ တောင့်တမက်မောခြင်းမှလည်း ကောင်း၊ ဒေါသသည် ထိုးကျင့်နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးသဖြင့် ဖြစ်ရာဖြစ်ကုန်သော အာယာတဝတ္ထုတို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်းဒေါသမှလည်းကောင်း စိတ်ကို စောင့်အပ်၏။ ထိုဂေဓဒေါသတို့တွင် အကြင် လိုချင်ခြင်းသည်၊ အကြင်မိန်းမောခြင်းသည်၊ အကြင်တောင့်တခြင်းသည်၊ အကြင်အာရုံကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်းသည်၊ အကြင်မြူးထူးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာတည်းဟူသော ဂေဓကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် မြစ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ “ကာမေသု နာဘိဂိဇ္ဈေယျ”ဟူ၍ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“မနသာ’နာဝိလော သိယာ”ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် ပရိယုဋ္ဌာန်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကို မိန့်တော်မူ၏။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်မက်မောသည်ဖြစ်၍ မဖြစ်သေး သော ကိလေသာကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကိလေသာကိုလည်း ပွားသည်ကို ပြု၏။ အကြင်သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် မနောက်ကျသော သမ္မာသင်္ကပ္ပရှိသည်ဖြစ်၍ မတပ်မက်မောသည် ဖြစ်၍ ဝီရိယကိုဖြစ်စေ၏။ အဘယ်သို့ ဝီရိယကို ဖြစ်စေသနည်း၊ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် မဖြစ်ကုန် သေးသော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းငှာ ကုသိုလ်

ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှင့်၏။ ဆောက်တည်၏။ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှာ ကုသိုလ်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကိုဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှင့်၏။ ဆောက်တည်၏။ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ ကုသိုလ်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကိုဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှင့်၏။ ဆောက်တည်၏။ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ တည်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ မပျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အတိုင်းထက်အလွန် ပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပြန့်ပြောစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပြည့်စေခြင်းအကျိုးငှာ ကုသိုလ်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကိုဖြစ်စေ၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှင့်၏။ ဆောက်တည်၏။

၁၆။ အဘယ်မည်ကုန်သောတရားတို့သည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိတဝိတက် ဤမိစ္ဆာဝိတက်တို့သည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်မည်ကုန်သောတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အနုသယဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်မူလတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤအနုသယတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်မည်ကုန်သောတရားတို့သည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြင်သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်မည်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာကျင့်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကြင်မဂ်ဣန္ဒြေတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အကြင်ဣန္ဒြေဖြင့် ကာမဝိတက်ကို မြစ်၏။ ဤဣန္ဒြေသည် သတိန္ဒြေမည်၏။ အကြင်ဣန္ဒြေဖြင့် ဗျာပါဒဝိတက်ကို မြစ်၏။ ဤဣန္ဒြေသည် သမာဓိန္ဒြေမည်၏။ အကြင်ဣန္ဒြေဖြင့် ဝိဟိတဝိတက်ကို မြစ်၏။ ဤဣန္ဒြေသည် ဝီရိယိန္ဒြေမည်၏။ အကြင်ဣန္ဒြေဖြင့် ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ကုန်သော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ပယ်စွန့်၏။ ဖျောက်၏။ ကင်းခြင်းကိုပြု၏။ တစ်ဖန်မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။ သည်းမခံ၊ ဤဣန္ဒြေသည် ပညိန္ဒြေမည်၏။

လေးပါးကုန်သော ဤကုန္တေတို့၌ အကြင်ယုံကြည်ခြင်းသည် အကြင်အာရုံကို ကြည်ညိုခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤတရားသဘောသည် သဒ္ဓါန္တေမည်၏။

ထိုကုန္တေတို့တွင် သဒ္ဓါန္တေကို အဘယ်အရာတို့၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော ကုသိုလ်တည်းဟူသောအလျဉ်သို့ရောက်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၌ မှတ်အပ်၏။ ဝီရိယိန္တေကို အဘယ်အရာတို့၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၌ မှတ်အပ်၏။ သတိန္တေကို အဘယ်အရာတို့၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌ မှတ်အပ်၏။ သမာဓိန္တေကို အဘယ်အရာတို့၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော ဈာန်တို့၌ မှတ်အပ်၏။ ပညိန္တေကို အဘယ်အရာတို့၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော အရိယသစ္စာတို့၌ မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ အလုံးစုံကုန်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၌ မမေ့မလျော့သောသတိရှိသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်ဖြင့် နောက်ကျခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “မနဿာ’နာဝိလော သိယာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူပြီ။

၁၇။ “ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာနံ”ဟူသော ဤပါဌ်၌ လောကမည်သည် ကိလေသလောကလည်းကောင်း၊ ဘဝလောကလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယလောကလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ကိလေသလောကဖြင့် ဘဝလောကသည် ကောင်းစွာဖြစ်၍ သာရောက်၏။ ထိုမဟဂ္ဂုတ်တရားတို့၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါအစရှိသော ကုန္တေတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ သဒ္ဓါအစရှိသော ကုန္တေတို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် ရူပအရူပဓမ္မတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်သောတရားကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုပရိညာကို နှစ်ပါးအပြားဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ ဉာတပရိညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိရဏ-ပရိညာဖြင့်လည်းကောင်း စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ ချဲ့ဦးအံ့၊ အကြင်အခါ၌ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြီးငွေ့ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့ဖြင့် သိအပ်သောတရားကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ သိအပ်သောတရားသည် ပိုင်းခြား၍သိအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား နှစ်ပါးကုန်သော ဝိပဿနာတရားတို့သည် ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဟူသော ဒဿနကောသလ္လလည်းဖြစ်သော အထက်မဂ်ဉာဏ်ဟူသော ဘာဝနာကောသလ္လလည်းဖြစ်သော လိမ္မာသောသူအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အကြင်ပညာကို နေယျဿ ပရိညာဟူ၍ ဆိုအပ်ပြီ။

ထိုဉာဏ်ကို အဘိညာလည်းကောင်း၊ ပရိညာလည်းကောင်း၊ ပဟာနလည်းကောင်း၊ ဘာဝနာလည်းကောင်း၊ သစ္စိကိရိယာလည်းကောင်း ဤသို့ ငါးပါးအပြားဖြင့် သိအပ်၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင် အဘိညာသည် အဘယ်နည်း၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ကက္ခဠုဖုသနစသော

မိမိလက္ခဏာ၌ အကြင်ဉာဏ်သည် ဓမ္မပဋိသန္ဓိဒါသည်လည်းကောင်း အတ္တပဋိသန္ဓိဒါသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် အဘိညာမည်၏။

ထိုငါးပါးတို့တွင် ပရိညာသည် အဘယ်နည်း၊ ဤသို့ သိပြီး၍ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်အား “ဤတရားသဘောသည် ကုသိုလ်မည်၏။ ဤတရားသဘောသည် အကုသိုလ်မည်၏။ ဤတရားသဘောသည် အပြစ်ရှိ၏။ ဤတရားသဘောသည် အပြစ်မရှိ၊ ဤတရားသဘောသည် မည်းညစ်၏။ ဤတရားသဘောသည် ဖြူစင်၏။ ဤတရားသဘောကို မှီဝဲအပ်၏။ ဤတရားသဘောကို မမှီဝဲအပ်၊ ဤသို့ အနိစ္စအစရှိသော လက္ခဏာအားဖြင့်ယူအပ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမည်သော ဥဒယဗ္ဗယစသောအကျိုးကို ဖြစ်စေကုန်၏။ ဤသို့ယူအပ်ကုန်သော ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသည်တို့၏ ဤသစ္စာတို့ကိုသိခြင်းသည် အကျိုးတည်း။” ဤသို့ အကြင်ပိုင်းခြား၍သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤပညာသည် ပရိညာမည်၏။

ဤသို့ ပိုင်းခြား၍သိပြီး၍ တည်သောသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်အား သုံးပါးကုန်သော တရားတို့သည် ကြွင်းကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပယ်အပ်သောတရားတို့သည်လည်းကောင်း ပွားစေအပ်သောတရားတို့သည်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရားတို့သည်လည်းကောင်း ကြွင်းကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသောတရားတို့တွင် ပယ်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အကြင်တရားတို့သည် အကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့သည် ပယ်အပ်သောတရားမည်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသောတရားတို့တွင် ပွားစေအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသောတရားတို့သည် ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည် ပွားစေအပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသောတရားတို့တွင် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတမည်၏။ ဤအသင်္ခတတရားသည် မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရားမည်၏။ အကြင်သူသည် ဤသို့ သိ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို အနက်၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ပါဠိ၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ကောင်းသောအဖြစ်၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ရဟန္တာတို့၏ဖိုလ်အဖြစ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ အစီးအပွား၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ အစီးအပွားမရှိသည်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ဌာနပုတ္တိအကြောင်း၌လိမ္မာသောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ များမြတ်သော လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာနံ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

“သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”ဟူသည်ကား ထိုအသေက္ခရဟန်းသည် မျက်မှောက်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုးငှာ ရှေ့သို့တက်သောအခါ၌၊ နောက်သို့ဆုတ်သောအခါ၌၊ တူရုကြည့်သောအခါ၌၊ တစောင်းကြည့်သောအခါ၌၊ ကွေးသောအခါ၌၊

ဆန့်သောအခါ၌၊ ဒုကုဋ်သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်သောအခါ၌၊ စားသောအခါ၌၊ သောက်သော
အခါ၌၊ ခဲသောအခါ၌၊ လျက်သောအခါ၌၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ကိုပြုသောအခါ၌၊ သွားသောအခါ
၌၊ ရပ်သောအခါ၌၊ ထိုင်နေသောအခါ၌၊ အိပ်သောအခါ၌၊ နိုးကြားသောအခါ၌၊ စကားဆိုသော
အခါ၌၊ ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်သောအခါ၌ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာဆင်ခြင်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍
နေအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤနှစ်ပါးသော အကျင့်တို့ကို ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တစ်ခုသော
အကျင့်ကို စင်ကြယ်ကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တစ်ခုသော အကျင့်ကို စင်ကြယ်ဆဲဖြစ်ကုန်
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်ကြယ်ကုန်ပြီးသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်သနည်း၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်ကြယ်ကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။
အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်ကြယ်ဆဲဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်သနည်း၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
စင်ကြယ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ မှန်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော
ဣန္ဒြေတို့သည် ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စရှိကုန်၏။ အကြင်တရားအပေါင်းကို သိအပ်၏။ ထိုသိအပ်
သော တရားအပေါင်းသည် လေးပါးအပြားရှိ၏။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားခြင်းတည်းဟူသော
အဘိသမယဖြင့်၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အဘိသမယဖြင့်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို
ပွားများခြင်းတည်းဟူသော အဘိသမယဖြင့်၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းတည်းဟူသော
အဘိသမယဖြင့် သိအပ်၏။

လေးပါးအပြားရှိသော ဤသိအပ်သော သစ္စာကို အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့ သိ၏။
ဤအသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို ရာဂ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဒေါသ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် မောဟ၏ ကုန်ခြင်း
ကြောင့် သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ရှေ့သို့တက်သောသူဟူ၍၊ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နောက်သို့ဆုတ်
သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည်
ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် -

“အို အဇိတ. . . ဝတ္ထုကာမတို့၌ မမက်မောရာ၊ စိတ်ဖြင့် နောက်ကျူခြင်းမရှိ
သည် ဖြစ်ရာ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောတရားတို့၌ လိမ္မာပြီးသော သတိနှင့်ပြည့်စုံသော
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်သောအဖြစ်သို့ရောက်သည် ဖြစ်၍ နေရာ၏။” (ဤသို့
မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။) ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤသို့ ပုစ္ဆာကို ပြုအပ်၏။ ဤသို့ ဝိဿဇ္ဇနာကို ပြုအပ်၏။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ်၏
လျော်သော တစ်ပါးသောသုတ္တန်ဒေသနာကိုလည်း အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း သဒ္ဓါအားဖြင့်
လည်းကောင်း နှိုးနှောသောအားဖြင့် တူစွာဆောင်အပ်၏။ မှန်၏။ အနက်မှကင်းသော သဒ္ဓါ

သည် အကျိုးမရှိသော စကားသည် ဖြစ်၏။ မကောင်းသဖြင့်ထားအပ်သော ပုဒ်ဝါကျ၏ အနက် သည်လည်း သိနိုင်ခဲ့သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနက်သဘာဝနိရုတ္တိနှင့်ပြည့်စုံသော သုတ်ကို ကောင်းစွာဆိုအပ်၏။ သုတ်ကိုလည်း ရွေးချယ်အပ်၏။ ဤသုတ်သည် အဘယ်သုတ်နည်း၊ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူအပ်သောသုတ်လော၊ သာဝကတို့သည်ဟောအပ်သော သုတ်လော၊ တိုက်ရိုက်သိအပ်သော အနက်ရှိသောသုတ်လော၊ ဆောင်၍ သိအပ်သောအနက် ရှိသောသုတ်လော၊ ညစ်ညူးသော အဖို့ရှိသောသုတ်လော၊ သစ္စာကိုထိုးထွင်းခြင်းလျှင် အဖို့ ရှိသော သုတ်လော၊ အသေကွလျှင်အဖို့ရှိသော သုတ်လော။ ဤသို့ သုတ်ကိုလည်း ရွေးချယ် အပ်၏။ ဤသုတ်၏ အဘယ်အရပ်၌ အလုံးစုံသော သစ္စာတို့ကို ရှုအပ်မှတ်အပ်ကုန်သနည်း၊ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၌ ရှုအပ်မှတ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့ သုတ်ကို ရွေးချယ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “ယံ ပုစ္ဆိတဉ္စ ဝိဿဒ္ဓိတဉ္စ၊ သုတ္တဿ ယာ စ အနုဂီတိ” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ဝိစယဟာရကို ပါဠိတော်မှ ထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၃။ ယုတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂ

၁၈။ ထိုဟာရတို့တွင် ယုတ္တိဟာရသည် အဘယ်နည်း၊ “သဗ္ဗေသံ ဟာရာနံ” ဟူ၍ အကြင်ဂါထာကို ဆိုအပ်ပြီ၊ ဤဂါထာသည် ယုတ္တိဟာရမည်၏။ အဘယ်ကို ယှဉ်စေသနည်း၊ ဓမ္မ၏ကြီးစွာသော တည်ရာကို ပြီးစေတတ်ကုန်သောအကြောင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ဘုရားကိုညွှန်း၍ဆိုအပ်သောအကြောင်း၊ သံဃာတို့ကိုညွှန်း၍ဆိုအပ်သောအကြောင်း၊ များစွာ သော မထေရ်တို့ကို ညွှန်း၍ဆိုအပ်သောအကြောင်း၊ တစ်ယောက်သောမထေရ်ကို ညွှန်း၍ဆို အပ်သောအကြောင်း ဤလေးပါးတို့သည် ဓမ္မ၏ကြီးစွာသော တည်ရာကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော အကြောင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတ္ထပဒ၊ ဗျူနပဒတို့ကို သုတ်၌ သွင်းအပ်ကုန်၏။ ဝိနည်း၌ နှီးနှောအပ်ကုန်၏။ ဓမ္မတာ၌ ထည့်သွင်းအပ်ကုန်၏။

အဘယ်သုတ်၌ သွင်းအပ်ကုန်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော အရိယသစ္စာတို့၌ သွင်းအပ် ကုန်၏။ အဘယ်ဝိနည်း၌ နှီးနှောအပ်ကုန်သနည်း၊ ရာဂကိုဆုံးမကြောင်းဖြစ်သောဝိနည်း၌၊ ဒေါသကိုဆုံးမကြောင်းဖြစ်သောဝိနည်း၌၊ မောဟကိုဆုံးမကြောင်းဖြစ်သောဝိနည်း၌ နှီးနှောအပ် ကုန်၏။ အဘယ်ဓမ္မတာ၌ ထည့်သွင်းအပ်ကုန်သနည်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ထည့်သွင်းအပ်ကုန်၏။ အကယ်၍ ထိုအတ္ထပဒ၊ ဗျူနပဒအပေါင်းသည် လေးပါးသောအရိယသစ္စာတို့၌ သက်ဝင်သည် ဖြစ်အံ့၊ ရာဂအစရှိသောကိလေသာကို ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သောဝိနည်း၌ နှီးနှောသည်ဖြစ်အံ့၊

ဓမ္မတာကိုလည်း မဆန့်ကျင်စေသည်ဖြစ်အံ့။ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ကာမာသဝအစရှိသော အာသဝေါတို့ကို မဖြစ်စေ။ ထို့ကြောင့် အကြင်အခြင်းဖြင့် ဆောင်အပ်သော အတ္ထပဒ၊ ဗျဉ္ဇနပဒ အပေါင်း၏ သစ္စာလေးပါးကို ပြတတ်သောသုတ်၌ ဝင်ခြင်းအစရှိသည်သည် ဓမ္မဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်အကြင်သို့သောအနက်သဘောသည်လည်းကောင်း အကြင်အကြင်သို့သော ပါဠိသဘောသည်လည်းကောင်း အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ကုန်ပြီးသော လေးပါးကုန်သော မဟာပဒေသတို့နှင့် သင့်၏။ အကြင်အကြင်သို့သောအကြောင်းဖြင့် သင့်၏။ အကြင်အကြင်သို့သော အပြားဖြင့် သင့်၏။ ထိုထိုသို့သောအနက်သဘော၊ပါဠိသဘောကို ယူအပ်၏။

၁၉။ ပြဿနာကို မေးအပ်သောသူသည် အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ပုဒ်တို့သည် ပဉ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဤသို့ ပဒအားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှ ပညာဖြင့် သက်ဝင်အပ်၏။ ရွေးချယ်စိစစ်အပ်၏။ အကယ်၍ အလုံးစုံကုန်သော ပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို ဟောကုန်အံ့။ ဤသို့ဟောကုန်သည်ရှိသော် ထိုအလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော ပြဿနာသည် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ လေးပါးသောပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို ဟောကုန်အံ့။ ဤသို့ဟောကုန်သည်ရှိသော် ထိုအလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော ပြဿနာသည် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ သုံးပါးသောပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ဟောကုန်အံ့။ ဤသို့ဟောကုန်သည်ရှိသော် ထိုအလုံးစုံသော ပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော ပြဿနာသည် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ နှစ်ပါးကုန်သော ပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ဟောကုန်အံ့။ ဤသို့ဟောကုန်သည်ရှိသော် ထိုအလုံးစုံသော ပုဒ်တို့သည် တစ်ခုသော ပြဿနာသည် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ တစ်ခုသော ပုဒ်သည် တစ်ခုသော အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ဟောအံ့။ ဤသို့ ဟောသည်ရှိသော် ထိုပုဒ်သည် တစ်ခုသော ပြဿနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုပြဿနာကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သဖြင့် သိအောင်ပြုအပ်၏။ အဘယ်သို့သိအောင်ပြုအပ်သနည်း။ ဤပရိယတ္တိဓမ္မတို့သည် အထူးထူးသော အနက်ရှိကုန်သလော၊ အထူးထူးသောသဒ္ဒါရှိကုန်သလော၊ ထိုသို့မဟုတ် ဤပရိယတ္တိဓမ္မတို့၏ အနက်သည် တစ်ခုသောတူ၏။ သဒ္ဒါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤသို့သိအပ်၏။ အကြင်သို့သောအပြားဖြင့် ထိုယုတ္တိကို ရှာခြင်းကို သိစေအပ်၏။ ထိုယုတ္တိကို ရှာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း၏အကြောင်းအပြားသည် အဘယ်သို့သဘောရှိသည် ဖြစ်သနည်း။ အကြင်သို့သောအပြားဖြင့် ထိုနတ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏။ ထိုသို့သောအပြားဖြင့် ထိုယုတ္တိကိုရှာခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“မြတ်စွာဘုရား. . . သတ္တလောကကို အဘယ်သည် အခါခပ်သိမ်း သတ်အပ်သနည်း၊ အဘယ်သည် အခါခပ်သိမ်း ခြံရံအပ်သနည်း။ အဘယ်မည်သောမြားဖြင့်

အခါခပ်သိမ်း စူးဝင်အပ်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် အခါခပ်သိမ်း ပူပန်စေအပ်သနည်း။” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏။

ဤလေးပါးသောဝါကျတို့ကို ပုစ္ဆာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ထိုလေးပါးသောဝါကျတို့ဖြင့် မေးအပ်ကုန်သောအနက်တို့သည် သုံးပါးကုန်သောပြဿနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပြဿနာ၏ ပဉ္စာသုံးခု၏အဖြစ်ကို အဘယ်သို့သောအကြောင်းကြောင့် သိအပ်သနည်း။ အကြင်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်သားအား ဖြေတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် သိအပ်၏။ အဘယ်သို့ ဖြေတော်မူသနည်း -

“နတ်သား. . . သတ္တလောကကို သေမင်းသည် အခါခပ်သိမ်း အလွန်ပြင်းစွာ သတ်ညှဉ်းဆဲအပ်၏။ အိုခြင်းသည် အခါခပ်သိမ်း ခြံရံအပ်၏။ တဏှာတည်းဟူသော မြားဖြင့် အခါခပ်သိမ်း စူးဝင်အပ်ပြီ၊ တဏှာဖြင့် အခါခပ်သိမ်း ပူပန်စေအပ်၏။” ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏။

၂၀။ ထိုဝိသုဒ္ဓိနာဂါထာ၌ ဆိုအပ်သော ဇရာလည်းကောင်း ဆိုအပ်သော မရဏလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်ပြုပြင်အပ်သော ခန္ဓပဉ္စက၏ သင်္ခတကိုမှတ်ကြောင်းလက္ခဏာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ခန္ဓပဉ္စကဟုဆိုအပ်သောဦး၏ အကြင်ရှေ့နောက်အထူးဟုဆိုအပ်သော တစ်ပါးသောအားဖြင့်ဖြစ်သော အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ဤရှေ့နောက်အထူးဟုဆိုအပ်သော တစ်ပါးသောအားဖြင့်ဖြစ်သောအဖြစ်သည် ဇရာမည်၏။ ပျက်ခြင်းသည် မရဏမည်၏။ ထိုဇရာယံစသောစကား၌ အိုခြင်း၏လည်းကောင်း သေခြင်း၏လည်းကောင်း အနက်အားဖြင့် ထူးသောအဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် ထူးသောအဖြစ်သည် ဖြစ်သနည်း၊ အကြင်ကြောင့် အမိဝမ်း၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် လည်း သေကုန်၏။ ထိုအမိဝမ်း၌ ဖြစ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် အိုကုန်သည် မဖြစ်ကုန်။ နတ်တို့အားလည်း သေခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုနတ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့သည် မအိုကုန်။ ဆေးကုခြင်းဖြင့်လည်း အိုခြင်းကို ဆေးကုခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ တတ်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ သေခြင်းကို ဆေးကုခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တန်ခိုးအဘိညာဉ်ရှိကုန်သော သူတို့သည် တန်ခိုးအရာကို ထား၍သာလျှင် သေခြင်းကို ဆေးကုခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ ဤအကြောင်းတို့ဖြင့် ဇရာမရဏတို့၏ ထူးသောအဖြစ်ကို သိအပ်၏။

တဏှာသလ္လေန ဩတိဏ္ဏောဟူသော ဤပါဌ၌ အကြင်တဏှာကို ဆို၏။ ဤတဏှာသည် ဇရာမရဏတို့မှ တစ်ပါးသာလျှင်တည်း။ အိုသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော သေသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ကင်းသောတဏှာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်

ဇရာမရဏတို့မှ တဏှာသည် တစ်ပါးသာလျှင်တည်း။ ဇရာမရဏကဲ့သို့ ဤအတူ တဏှာသည်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ခပ်သိမ်းကုန်သော ပျိုသောအရွယ်၌ တည်ကုန်သောသူတို့သည်လည်း ကင်းသောတဏှာရှိကုန်သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တဏှာသည် ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဇရာမရဏသည်လည်း ဆင်းရဲ၏အကြောင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ တဏှာသည် ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းသည် မဖြစ်ရာ၊ ဇရာမရဏသည်လည်း ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းသည် မဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ တဏှာသည် ဆင်းရဲ၏အကြောင်းသည် စင်စင် ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ တဏှာ၏ ဇရာမရဏတို့မှ တစ်ပါးမဟုတ်သောအဖြစ်သည် ရှိသော် တဏှာသည် မဂ်ဖြင့်သတ်အပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဇရာမရဏသည်လည်း မဂ်ဖြင့် သတ်အပ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် တစ်ပါးပါးကုန်သော သင့်သောအကြောင်းတို့ဖြင့် တစ်ပါး၏အဖြစ်ကို ရှာအပ်၏။ ယုတ္တိသို့ ကောင်းစွာတင်အပ်သည် ရှိသော် အနက်အားဖြင့်လည်း တစ်ပါး၏အဖြစ်သည် အကယ်၍ တင်သည် ဖြစ်အံ့၊ သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်း တစ်ပါး၏အဖြစ်ကို ရှာအပ်၏။

သလ္လဟူ၍လည်းကောင်း ဓူပါယနဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ကုန်သော ဤတရားတို့၏ တရားကိုယ်အားဖြင့် တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ မှန်၏။ ဣစ္ဆာ၏လည်းကောင်း တဏှာ၏လည်းကောင်း အနက်အားဖြင့် တစ်ပါး၏အဖြစ်သည် မသင့်။ တဏှာဖြင့် အလိုသည် မပြည့်သည်ရှိသော် ကိုးပါးကုန်သော အာယာတဝတ္ထုတို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့သော အသင့်ယုတ္တိဖြင့် ဣစ္ဆာတဏှာတို့၏ အနက်အားဖြင့် တစ်ပါး၏အဖြစ်သည် မသင့်၊ တူသည်၏အဖြစ်သည် သင့်၏။ ဇရာ၏လည်းကောင်း မရဏ၏လည်းကောင်း တဏှာ၏လည်းကောင်း အနက်အားဖြင့် တစ်ပါး၏အဖြစ်သည် သင့်၏။

ဣစ္ဆာဟူ၍လည်းကောင်း တဏှာဟူ၍လည်းကောင်း နှစ်ပါးသောအမည်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဟောခြင်းကို ပြုအပ်ပြီ၊ ဤသို့ဟောခြင်းကို အပ၌ဖြစ်ကုန်သော ရူပါရုံအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၏ အာရုံ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဣစ္ဆာဟူ၍လည်းကောင်း တဏှာဟူ၍လည်းကောင်း နှစ်ပါးသော အမည်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောအပ်ပြီ။ မှန်၏။ အလုံးစုံသော တဏှာသည် အာရုံကိုမျိုး၍ယူခြင်းလက္ခဏာဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ အလုံးစုံသော မီးသည် ပူသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသို့တူသော်လည်း စွဲလမ်းရာ မီးစာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထင်းမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြက်မီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ အခွံအကျေအစရှိသော မီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ နွားချေးမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖွဲမီးဟူ၍လည်းကောင်း၊ တံမြက်ချေးမီးဟူ၍လည်းကောင်း တစ်ပါးတစ်ပါး

ကုန်သော အမည်တို့ကို ရ၏။

မှန်၏။ အလုံးစုံသော မီးသည် ပူသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိသည်သာ လျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ အလုံးစုံသော တဏှာသည် အာရုံကို မျှော်ယူခြင်းလက္ခဏာဖြင့် တူသော လက္ခဏာရှိ၏။ စင်စစ်အားဖြင့်ကား အာရုံဟူသော စွဲလမ်းရာဝတ္ထု၏အစွမ်းအားဖြင့် အာရုံကို ရှာမှီးတတ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာရုံကို တပ်တတ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စူးဝင်တတ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပူပန်စေတတ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိုစွတ်ခြင်းစေးကပ်ခြင်းသဘောရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာရုံ၌ ပြန့်တတ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ချစ်နှစ်သက်တတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပင်ပန်းတတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နွယ်ကဲ့သို့ ရစ်ပတ်ခြင်းသဘောရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ အောက်မေ့ခြင်းမှတ်ခြင်းသဘောရှိ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တောင့်တတတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အာရုံ၌အရသာကို သောက်လိုတတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း တစ်ပါးတစ်ပါးကုန်သော အမည်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ အာရုံ၌ ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် များစွာကုန်သော အမည်တို့ဖြင့် ယူအပ်သော်လည်း အလုံးစုံသော တဏှာသည် အာရုံကို မျှော်ယူခြင်းလက္ခဏာဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိ၏။

“မက်မောတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ တောင့်တတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ အလွန်နှစ်သက်တတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ များစွာကုန်သောဓာတ်တို့၌ မြစ်ကဲ့သို့ စီးတတ်သည်လည်းကောင်း၊ တည်တတ်သည်လည်းကောင်း၊ မောဟမူလဟူသော အကြောင်းအမွန်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့် ဆိုတတ်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ အလုံးစုံသော တဏှာကို အမြစ်မူလနှင့်တကွ ငါသည် ကင်းခြင်းကို ပြုအပ်ပြီ။” ဤသို့ အကြင်သို့သောအပြားဖြင့် ဝေဝနဟာရဝိဘင်္ဂ၌ ဆိုအပ်ပြီ။

ဤအာသာ ပိဟာစသောအပြားသည် တဏှာ၏ဝေဝနတည်း။ ဘုရား အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ တိဿ . . . ရူပက္ခန္ဓာ၌ မကင်းသောရာဂရှိသောသူအား၊ မကင်းသောဆန္ဒရှိသောသူအား၊ မကင်းသောချစ်ခြင်းရှိသောသူအား၊ မကင်းသောမွတ်သိပ်ခြင်းရှိသောသူအား၊ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိသောသူအား ဤအတူ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ သညာက္ခန္ဓာ၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ မကင်းသော ရာဂရှိသောသူအား၊ မကင်းသောဆန္ဒရှိသောသူအား၊ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိသောသူအား၊ မကင်းသောမွတ်သိပ်ခြင်းရှိသောသူအား၊ မကင်းသောပူလောင်ခြင်းရှိသောသူအား ဤသို့သောစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။ အလုံးစုံသော သုတ်ကို ချဲ့အပ်၏။ ဤသုတ်၌ဟောအပ်သော အလုံးစုံသောအပြားသည် တဏှာ၏ ဝေဝနတည်း။ ဤသို့ အကြင်စကားကို ငါသည် ဆိုအပ်ပြီ။ ထိုစကားသည် သင့်၏။

၂၁။ အလုံးစုံသော ဒုက္ခ၏ဖြစ်ခြင်းသည် ကာမတဏှာဟူသောပစ္စယအကြောင်း၊ သင်္ခါရဟူသော ဟေတုအကြောင်းရှိ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် သင့်၏။ အလုံးစုံသော နိဗ္ဗိဒါ၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ကာမတဏှာ၏ အခြံအရံဖြစ်သော ဝတ္ထုကာမဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ဤသို့ သော စကားသည် မသင့်။ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောယုတ္တိဖြင့် တစ်ပါးတစ်ပါးဖြစ်ကုန်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် ရှာအပ်၏။

အဘယ်သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ယုတ္တိအားဖြင့် ဟောတော်မူသနည်း၊ ရာဂစရိုက်ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အသုဘကို ဟောတော်မူ၏။ ဒေါသစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မြတ်စွာဘုရား သည် မေတ္တာကို ဟောတော်မူ၏။ မောဟစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူ၏။ မှန်၏။ အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဂစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိကို ဟောတော်မူငြားအံ့၊ ထိုဒေသနာသည် မသင့်။ အဘယ့် ကြောင့်နည်းဟူမူကား သပ္ပာယ်မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာကိုမူလည်း ဟောတော်မူငြားအံ့၊ ထိုဒေသနာသည် မသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား သပ္ပာယ်မဖြစ် သောကြောင့်တည်း။ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာကိုမူလည်း ဟောတော်မူငြားအံ့၊ ထိုဒေသနာသည် မသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား သပ္ပာယ်မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဝိပဿနာပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိသော ပဟာန်ကိုမူလည်း ဟောတော်မူငြားအံ့၊ ထိုဒေသနာသည် မသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား သပ္ပာယ်မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အလုံးစုံသော ရာဂကို ပယ်ခြင်းအား လျောက်ပတ်၏။ ဒေါသကို ပယ်ခြင်းအား လျောက်ပတ်၏။ မောဟကို ပယ်ခြင်း အား လျောက်ပတ်၏။ ထိုအလုံးစုံကို ဝိစယဟာရဖြင့် ရွေးချယ်စိစစ်၍ ယုတ္တိဟာရဖြင့် ယှဉ်အပ် ၏။ အကြင်မျှလောက် ဉာဏ်၏ အာရုံသည် ဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက်အတိုင်းအရှည်ရှိသော ယုတ္တိဟာရအစီအရင်သည် ဖြစ်၏။

မေတ္တာဖြင့်နေလေ့ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ဒေါသသည် စိတ်ကို ကုန်စေ ၍ တည်လတ္တံ့၊ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ဒေါသသည် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ကရုဏာဖြင့် နေလေ့ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား သူတစ်ပါးတို့အားနှိပ်စက်ခြင်းသည် စိတ်ကို ကုန်စေ၍ တည်လတ္တံ့၊ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ သူတစ်ပါးတို့အား နှိပ်စက်ခြင်းသည် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ မုဒိတာဖြင့် နေလေ့ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား မမွေ့လျော်ခြင်းသည် စိတ်ကို ကုန်စေ၍ တည်လတ္တံ့၊ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ မမွေ့လျော်ခြင်းသည် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်း သို့ ရောက်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ဥပေက္ခာဖြင့် နေလေ့ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ် အား ရာဂသည် စိတ်ကို ကုန်စေ၍ တည်လတ္တံ့၊ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ရာဂသည် ပျောက်

ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

အနိစ္စာနုပဿနာကို အဦးပြု၍ ရအပ်သောသမာပတ်ဖြင့် နေလေ့ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား သင်္ခါရနိမိတ်သို့ အစဉ်လျှောက်ခြင်းရှိသော ဝိညာဉ်သည် ထိုထိုသို့သော အနိစ္စနိမိတ်အစရှိသည်ဖြင့်ပင်လျှင် ဖြစ်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ နိစ္စနိမိတ်စသော သင်္ခါရ နိမိတ်သည် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ငါဟူသောအမှတ် သည် ငါ့အား ကင်း၏။ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာသည် ငါသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ငါမရှု။ ထိုသို့မရှုသော် လည်း စင်စစ်လျှင် ငါ့အား တစ်စုံတစ်ခုသောအရာ၌ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်သနည်း၊ ဤသို့ ယုံမှားခြင်းဟုဆိုအပ်သော သို့လောသို့လောဟူသောမြားသည် စိတ်ကို ကုန်စေ၍ တည်လတ္တံ့၊ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ယုံမှားခြင်းဟုဆိုအပ်သော သို့လောသို့လောဟူသောမြားသည် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

ဒေသနာတစ်ပါးကား အဘယ်နည်း၊ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသည်သာလျှင် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့သည် ထူးသောဒုတိယဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာ သည် မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ တစ်နည်းကား ဝိတက်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော ဒုတိယဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ ဒုတိယ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်သာလျှင် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိတက်ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာ မနသိကာရတို့သည် ထူးသော တတိယဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

တစ်နည်းကား ဥပေက္ခာသုခနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသောတတိယဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားသည်သာလျှင် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ပီတိသုခနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ထူးသောစတုတ္ထဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

တစ်နည်းကား ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သော သညာမနသိကာရတို့သည် ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော စတုတ္ထဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားသည် သာလျှင်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရ တို့သည် ထူးသော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ တစ်နည်းကား အာကာသာ-

နဉ္စာယတနဈာန်လျှင်အာရုံရှိကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။
ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။
ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသည်သာလျှင် ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဈာန်
နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ထူးသော ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်အကျိုးငှာ
ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။
တစ်နည်းကား ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည်
ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော ဒုတိယအရူပဈာန်အကျိုးငှာ
ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသည်သာလျှင်
ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရ
တို့သည် ထူးသော အာကိဉ္စညာယတနဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။
ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

တစ်နည်းကား အာကိဉ္စညာယတနဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရ
တို့သည် ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော တတိယအရူပဈာန်
အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသည်
သာလျှင်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာ
မနသိကာရတို့သည် ထူးသော စတုတ္ထအရူပဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည်
မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ တစ်နည်းကား နေဝသညာ-
နာသညာယတနဈာန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်
၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော စတုတ္ထအရူပဈာန်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာ
သည် သင့်၏။ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို ဝင်စားသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား
ထင်ရှားသော သညာကိစ္စကိုပြုတတ်ကုန်သော အမှတ်မရှိသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည် ထူးသော
သညာဝေဒယိတနိရောဓအကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ယုတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်
၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

တစ်နည်းကား သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားအံ့ဟု နှလုံးပြု
သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပရိကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော သညာမနသိကာရတို့သည် ယုတ်ခြင်း
ငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ ထူးသော သညာဝေဒယိတနိရောဓအကျိုးငှာ ဖြစ်
ကုန်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။ ။ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သော သမာပတ်တို့၌ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော စိတ်သည်

အဘိညာဉ်ဖန်ဆင်းခြင်းကို မခန့်၊ ဤဒေသနာသည် မသင့်။ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် အကြင်ကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သမာပတ်တို့၌ လေ့လာခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော စိတ်သည် စင်စစ်လျှင် အဘိညာဉ်ဖန်ဆင်းခြင်းကို ခန့်၏။ ဤဒေသနာသည် သင့်၏။

ဤသို့ ခပ်သိမ်းကုန်သော ကိုးပါးသော အင်္ဂါရှိကုန်သော ပိဋကသုံးပုံတည်းဟူသော သုတ္တန်တို့ကို သဘောအားလျော်စွာ ဝိနည်းအားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာအားလျော်စွာ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဝိစယဟာရဖြင့် ရွေးချယ်စိစစ်၍ ယုတ္တိဟာရနှင့် ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “သဗ္ဗေသံ ဟာရာနံ ယာ ဘူမိ ယော စ ဂေါစရော တေသံ”ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီ။

ယုတ္တိဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၄။ ပဒဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂ

၂၂။ ထိုဟာရတို့တွင် ပဒဋ္ဌာနဟာရသည် အဘယ်နည်း၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏” ဤဟာရသည် ပဒဋ္ဌာနဟာရမည်၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ အဝိဇ္ဇာသည် ခပ်သိမ်းသောတရားတို့၏ မဖောက်မပြန်သောသဘောကို မထိုးထွင်းနိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် လေးပါးသောဝိပလ္လာသတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ တဏှာသည် အာရုံကို မျှ၍ ယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုတဏှာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ချစ်အပ်သောသဘောသည် သာယာအပ်သောသဘောသည် ဖြစ်၏။ လောဘသည် အာရုံကို တောင့်တခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုလောဘ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် အဒိန္နာဒါနစေတနာသည် ဖြစ်၏။ အသုဘ၌ သုဘဟုမှတ်သော သညာဝိပလ္လာသသည် အဆင်းသဏ္ဌာန်ကုတ္တိနိမိတ်ပုရိသနိမိတ်ကိုယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသုဘသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ကုန္တေကို မစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခ၌ သုခဟုမှတ်သော သညာဝိပလ္လာသသည် အာသဝ၏အာရုံဖြစ်သော ဖဿဖြင့် အာရုံသို့ ကပ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသုခသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် သာယာကြောင်းဖြစ်သောတဏှာသည် ဖြစ်၏။ အနိစ္စ၌ နိစ္စဟုမှတ်သော သညာဝိပလ္လာသသည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသော သင်္ခတလက္ခဏာရှိကုန်သော တရားတို့ကို ကောင်းစွာမရှုမမြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုနိစ္စသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏။ အနတ္တ၌ အတ္တဟုမှတ်သော သညာဝိပလ္လာသသည် အနိစ္စသညာကိုလည်းကောင်း ဒုက္ခသညာကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာမရှုမမြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအတ္တသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် နာမကာယသည် ဖြစ်၏။

ဝိဇ္ဇာသည် ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန်သောသဘောကို ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဝိဇ္ဇာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် အလုံးစုံသော သိအပ်သောသစ္စာသည် ဖြစ်၏။ သမာဓိသည် စိတ်ကို ပျံ့လွင့်စေတတ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို ကောင်းစွာဖျောက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ထိုသမာဓိ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် အသုဘအာရုံသည် ဖြစ်၏။ အလောဘသည် အလိုရမ္မက်ကို ဖျောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအလောဘ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် အရှင် သည် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသည် ဖြစ်၏။ အဒေါသသည် အမျက်မထွက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအဒေါသ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် သူ၏အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသည် ဖြစ်၏။ အမောဟသည် အာရုံ၏သဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။^၁ ထိုအမောဟ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ကောင်းသော မဖောက်မပြန်သော အကျင့်သည် ဖြစ်၏။

အသုဘသညာသည် ဝိနီလကဝိပုဗ္ဗကအသုဘအကောင်ကို ယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအသုဘသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ငြီးငွေ့သောအားဖြင့်ဖြစ်သောဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခသညာသည် အာသဝ၏အာရုံဖြစ်သော ဖဿကို ပိုင်းခြားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဒုက္ခသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ အနိစ္စသညာသည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟူသော သင်္ခတလက္ခဏာရှိကုန်သော တရားတို့ကို ကောင်းစွာရှုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအနိစ္စသညာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် သင်္ခတတရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်သည် ဖြစ်၏။ အနတ္တသညာသည် ခပ်သိမ်းသောသဘောတရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအနတ္တသညာ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် သဘာဝဓမ္မမျှသာတည်းဟူဖြစ်သော အမှတ် သညာသည် ဖြစ်၏။

ကာမရာဂ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ရူပရာဂ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ရုပ်ရှိကုန်သော ငါးပါးသောဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဘဝဋ္ဌိတပ်သော ရာဂ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ခြောက်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော မနာယတနသည် ဖြစ်၏။ ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် မိမိခန္ဓာဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသောဘဝကို နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဉာဏ်အမြင်၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ရှေး၌နေခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့သောသတိသည် ဖြစ်၏။

သဒ္ဓါသည် ယုံကြည်သောအားဖြင့် အာရုံသို့ သက်ဝင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အာရုံ၌ နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာလည်းရှိ၏။ ပသာဒသည် မနောက်ကျခြင်းလက္ခဏာ

၁။ ဝတ္ထုအဝိပုဋ္ဌိပါဒါနလက္ခဏော (မိုးထိ၊ သျှ။ နှာ-၆၇။) ဝတ္ထုအဝိပုဋ္ဌိပုတ္တိလက္ခဏော (နေတ္ထိ။ ၂၅)

ရှိ၏။ ကောင်းစွာကြည်ခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာလည်းရှိ၏။ သဒ္ဓါသည် အလွန်ပျံ့နှံ့သည် ဖြစ်၍ ယုံကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသဒ္ဓါ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဘုရားအစရှိသည်၌ အာရုံရှိသော အလွန်ယုံကြည်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပသာဒသည် မနောက်ကျခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုပသာဒ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် သဒ္ဓါတရားသည် ဖြစ်၏။ ဝီရိယသည် အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဝီရိယ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်၏။ သတိသည် ငုပ်လျှိုးသကဲ့သို့ အာရုံသို့ သက်ဝင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသတိ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ကာယစသော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်၏။ သမာဓိသည် တစ်ခုတည်းသောအာရုံကိုသာ ယူသည် ဖြစ်၍ တည်ကြည်ခြင်း မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသမာဓိ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဈာန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာသည် အပြားအားဖြင့်သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုပညာ၏ နီးစွာ သောအကြောင်းသည် သစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

တစ်ပါးသော နည်းကို ငါသည် ဆိုအပ်၏။ အယောနိသောမနသိကာရသည် သာယာ သည်ဖြစ်၍ နှလုံးပြုခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုအယောနိသောမနသိကာရ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် အဝိဇ္ဇာသည် ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာသည် သစ္စာလေးပါးတို့၌ တွေဝေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရတို့၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သင်္ခါရတို့သည် ဘဝသစ် အကျိုးငှာ ရောက်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသင်္ခါရတို့သည် ဝိညာဉ်၏ နီးစွာသောအကြောင်း သည် ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်သည် ဥပပတ္တိဘဝ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဝိညာဉ်သည် နာမ်ရုပ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်သည် နာမကာယ ရူပကာယတို့၏ ပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုနာမ်ရုပ်သည် ခြောက်ပါးသောအာယတန၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ခြောက်ပါးသောအာယတနသည် စက္ခုအစရှိကုန်သော ခြောက်ပါး ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏ ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုခြောက်ပါး သော အာယတနသည် ဖဿ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

ဖဿသည် စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်တို့၏ စုဝေးရာလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဖဿသည် ဝေဒနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝေဒနာသည် ဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဝေဒနာသည် တဏှာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တဏှာသည် အာရုံကို မျို၍ယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုတဏှာသည် ဥပါဒါန်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်သည် ဥပပတ္တိခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုဥပါဒါန်သည် ဘဝ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဘဝသည် နာမကာယရူပကာယကို ဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဘဝသည် ဇာတိ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဇာတိသည် ရှေးဦးစွာ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဇာတိသည် ဇရာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

ဇရာသည် ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိ၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဇရာသည် မရဏ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မရဏသည် ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုမရဏသည် သောက၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

သောကသည် ဉာတိဗျသနစသည်ဖြင့် နှိပ်စက်သောသူ၏ စိတ်၏စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ထိုသောကသည် ပရိဒေဝ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ပရိဒေဝသည် ဉာတိဗျသနစသည်ဖြင့် နှိပ်စက်သောသူ၏ ငိုမြည်တမ်းခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ထိုပရိဒေဝသည် ဒုက္ခ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခသည် ကာယကို လွန်စွာ နှိပ်စက်ခြင်းတည်း။ ထိုဒုက္ခသည် ဒေါမနဿ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဒေါမနဿ သည် စိတ်ကို လွန်စွာ နှိပ်စက်ခြင်းတည်း။ ထိုဒေါမနဿသည် ဥပါယာသ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဥပါယာသသည် ပြင်းစွာ လောင်ခြင်းကိုပြုတတ်၏။ ထိုဥပါယာသသည် ဘဝ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤဘဝ၏အကြောင်း ဘဝဟူသောအစိတ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ ညီညွတ်ကုန်သည် ပြီးကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ဤဘဝ၏အကြောင်း ဘဝဟူသောအစိတ်တို့သည် ဘဝမည်၏။ ထိုဘဝသည် သံသရာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မဂ်သည် သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုမဂ်သည် နိဗ္ဗာန်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

ဗဟုသုတရှိသော ကလျာဏမိတ္တကိုဆည်းကပ်သည်ဖြစ်၍ သိသောသူ၏အဖြစ်သည် သပ္ပာယ်ဓမ္မနှင့် စပ်သောပီတိကိုဖြစ်စေသဖြင့် ဘာဝနာကိုပွားစေသည်ဖြစ်၍ သိသောသူ၏အဖြစ် ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဓမ္မနှင့်စပ်မှီ၍ဖြစ်သော ပီတိကို သိသောသူ၏အဖြစ် သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အတိုင်းအရှည်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်၏။ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အတိုင်းအရှည်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်သည် မိမိ၏ပဋ္ဌာနိယအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံ သည်၏အဖြစ်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မိမိ၏ပဋ္ဌာနိယ အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်သည် ရှေး၌ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကောင်းမှုရှိ သည်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ရှေး၌ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသည်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်သည် တင့်အပ်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌နေရခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တင့်အပ်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌နေရခြင်းသည် သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သူတော်ကောင်း ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာကျင့်သုံးခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်း သည် ဖြစ်၏။

မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်းသည် သီလတို့၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည်

ဖြစ်၏။ သီလတို့သည် နှလုံးသာရွှင်ခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ နှလုံးသာရွှင်ခြင်းသည် နုသောပီတိ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ နုသောပီတိသည် ရင့်သောပီတိ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ရင့်သောပီတိသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးငြိမ်းခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးငြိမ်းခြင်းသည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးချမ်းသာခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးချမ်းသာခြင်းသည် သမာဓိ၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သမာဓိသည် ယထာဘူတဉာဏ်အမြင်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ယထာဘူတဉာဏ်အမြင်သည် ငြီးငွေ့ခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ငြီးငွေ့ခြင်းသည် မဂ်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မဂ်သည် ဖိုလ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဖိုလ်သည် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ဗလဝအကြောင်းသည်လည်းကောင်း အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ကြွင်းသောအကြောင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသည် နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဇိနော” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ပဒဋ္ဌာနဟာရကို သုတ်မှထုတ်၍ ယှဉ်အပ်ပြီ။

၅။ လက္ခဏာဟာရဝိဘင်္ဂ

၂၃။ ထိုဟာရတို့တွင် လက္ခဏာဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “ဝုတ္တမ္ပိ ဧကဓမ္မေ”ဟူသော ဤဟာရသည် လက္ခဏာဟာရမည်၏။ အဘယ်ကို မှတ်သနည်း။ အကြင်တရားတို့သည် တူသော လက္ခဏာရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် တစ်ခုသောဓမ္မကို ပါဠိတော်၌ ဟောအပ်သည် ရှိသော် ကြွင်းကုန်သော တရားတို့သည် သံဝဏ္ဏနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတရားတို့ကို ဤဟာရသည် မှတ်၏။ အကြင်သို့သောအပြားအားဖြင့် ဤဟာရသည် ထိုတရားတို့ကို မှတ်၏။ ထိုမှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အပြားသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ အကြင်အခြင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စက္ခုသည် အမြဲမတည်၊ တိုသောခဏရှိ၏။ နည်းသောခဏရှိ၏။ ပျက်တတ်၏။ ရန်သူသည် ဆင်းရဲခြင်းရှိ၏။ ပျက်စီးခြင်းရှိ၏။ တုန်လှုပ်ခြင်းရှိ၏။ ပြာပူနှင့်တူ၏။ ပြုပြင်ခြင်းရှိ၏။ သတ်တတ်၏။ ရန်သူ၏အလယ်တည်း။ ဤသုတ်၌ စက္ခုကို ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် ကြွင်းကုန်သော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း။ အကြင်

ကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော ခြောက်ပါးကုန်သော အာယတန တို့သည် သတ်တတ်သော သဘောဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ဤသို့သောအကြောင်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့်လည်း မြတ်စွာဘုရား သည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

ရာဇ... သင်သည် အတိတ်ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာ၌ ငဲ့ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်လော့၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာကို အလွန်မနှစ်သက်လင့်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာကို ငြီးငွေ့ခြင်း ဌာ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းဌာ ချုပ်ခြင်းဌာ စွန့်ခြင်းဌာ လွှတ်ခြင်းဌာ ကျင့်လော။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ဤသုတ်၌ ရူပက္ခန္ဓာကို ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် ကြွင်းကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို ဟောတော်မူ အပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ အကြင်ကြောင့် ယမကောဝါဒသုတ်၌ ‘သတ်တတ်သောသဘောဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိကုန် သော ခပ်သိမ်းကုန်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ အကြင်သို့သောအခြင်း အရာဖြင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ဟောတော်မူသနည်း -

“အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ရူပကာယလျှင်အာရုံရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော သတိကို အမြဲ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်ပြီ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မပြုအပ်သော ကိစ္စကို မမှီဝဲကုန်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းကိစ္စ၌ အမြဲမပြတ်ပြုလေ့ရှိကုန်သည် ဖြစ်ကုန် ၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤဂါထာ၌ ရူပကာယလျှင်အာရုံရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောသတိကို ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် ဝေဒနာ၌အာရုံပြုသောအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သောသတိကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်၌အာရုံပြုသောအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော သတိကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မ၌အာရုံပြုသောအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော သတိကိုလည်းကောင်း သတိပဋ္ဌာန်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး အလုံးစုံသော ရူပါယတနကို မြင်အပ်၏။ ဤသို့လည်းကောင်း။ အလုံးစုံသော သဒ္ဓါယတနကို ကြားအပ်၏။ ဤသို့လည်း ကောင်း။ အလုံးစုံသောဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနကို တွေ့အပ်၏။ ဤသို့လည်း ကောင်း ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော် ပါဠိတော်၌ မဟောအပ်သော်လည်း မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော ဓမ္မာရုံ၌အကျုံးဝင်သော ကြွင်းသောရုပ်ကို တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ဖြစ်၏။ အကြင်အခြင်းဖြင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ် သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

ထို့ကြောင့် ရဟန်း... ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ရူပကာယ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ကာယကိုရှုလျက် ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သော ဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသောလောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ဖျောက်၍ နေလော။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ “အာတာပီ”ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် ဝီရိယိန္ဒြေကို ဆို၏။ “သမ္ပဇာနော”ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့် ပညိန္ဒြေကို ဆို၏။ “သတိမာ” ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့် သတိန္ဒြေကို ဆို၏။ “ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့် သမာဓိန္ဒြေကို ဆို၏။ ဤသို့ ရူပကာယ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောကာယကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့သည် ပွားခြင်း၏ပြည့်စုံခြင်း သို့ ရောက်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ရောက်ကုန်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏ တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရောက်ကုန်၏။

၂၄။ ရူပကာယ၌ ကာယကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် လေးပါးကုန်သော သမ္ပပဓာန်တို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော သမ္ပပဓာန်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် လေးပါးကုန်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် ငါးပါးကုန် သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ငါးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် ငါးပါးကုန်သော ဗိုလ်တို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက် ကုန်၏။ ငါးပါးကုန်သော ဗိုလ်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် ခုနစ်ပါးကုန်သော ဗောဇ္ဈင် တို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ခုနစ်ပါးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားစေအပ် ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မဂ်သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော သစ္စာလေးပါးကိုသိတတ်သည်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော အရိယမဂ်ဉာဏ်၏အဖို့၌ဖြစ်ကုန်သော သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ရောက်ကုန်သနည်း၊ အကြင် ကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သည်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော အရိယမဂ် ဉာဏ်အဖို့၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်း၌ ယှဉ်သော လက္ခဏာဖြင့် တူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုသုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး သော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်

ပယ်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီး သည် ရှိသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား လေးပါးသောဝိပလ္လာသတို့သည် ပျောက်ကုန်၏။ လေးပါးသော အာဟာရတို့သည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးသောဥပါဒါန်တို့ဖြင့် မြို့စွာ စွဲလမ်းခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၏။ ယောဂတို့နှင့်လည်း ယှဉ်ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၏။ ဂန္ဓတို့နှင့်လည်း မယှဉ်သည် ဖြစ်၏။ အာသဝတို့ဖြင့်လည်း အာသဝမရှိသည် ဖြစ်၏။ ဩယတို့မှလည်း ကူးမြောက် သည် ဖြစ်၏။ တဏှာစသော မြားတို့ဖြင့်လည်း မြားကင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိညာဏ- ဌိတိတို့သည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းတို့ဖြင့်လည်း အဂတိသို့ မရောက်၊ ဤသို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်း တူသော လက္ခဏာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပယ်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

အကြင်ဒေသနာ၌မူလည်း ရှစ်ပါးသော ရုပ်က္ကန္တေကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ထိုဒေသနာ ၌သာလျှင် ဆယ်ပါးသောရုပ်ဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပက္ခန္ဓာကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ပါးသော ရုပ်အာယတနကိုလည်းကောင်း ဤတရားတို့ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာဖြင့် တူသော လက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဟောအပ်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ဒေသနာ၌မူလည်း ချမ်းသာသော ခံစားခြင်းဝေဒနာကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုဒေသနာ၌ သုခိန္ဒြေကိုလည်း ကောင်း သောမနဿိန္ဒြေကိုလည်းကောင်း တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဟော တော်မူအပ်၏။ ဒုက္ခဖြစ်သော မြတ်သောသစ္စာကိုလည်းကောင်း အကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သောသစ္စာကိုလည်းကောင်း တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဟောတော်မူ အပ်၏။

အကြင်ဒေသနာ၌မူလည်း ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်းဝေဒနာကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုဒေသနာ၌ ဒုက္ခိန္ဒြေကိုလည်းကောင်း ဒေါမနဿိန္ဒြေကိုလည်းကောင်း ဒုက္ခဖြစ်သော မြတ်သောသစ္စာကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူအပ်၏။ အကြင်ဒေသနာ၌မူလည်း ဆင်းရဲ လည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းဝေဒနာကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုဒေသနာ၌ လျစ်လျူရှုသော ကုန္တေကို ဟောတော်မူအပ်၏။ အလုံးစုံသော အကြောင်းတရား ကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ အကြင်ကြောင့် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာ လည်းမဟုတ်သော လျစ်လျူရှုသောဝေဒနာ၌ သစ္စာလေးပါးကို မသိတတ်သောအဝိဇ္ဇာသည် အစဉ်ကိန်း၏။ ထို့ကြောင့် ဟောတော်မူအပ်၏။

သစ္စာလေးပါးကို မသိတတ်သော အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုပြင်တတ်သောသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် အာရုံကို

သိတတ်သော ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏။ အာရုံကိုသိတတ်သောဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ညွတ်တတ်ဖောက်ပြန်တတ်သော နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏။ ညွတ်တတ်ဖောက်ပြန်တတ်သော နာမ်ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခြောက်ပါးသောအာယတနသည် ဖြစ်၏။ ခြောက်ပါးသော အာယတနဟူသောအကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိတတ်သောဖဿသည် ဖြစ်၏။ တွေ့ထိတတ် သော ဖဿဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခံစားတတ်သောဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ခံစားတတ်သော ဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် တပ်တတ်သောတဏှာသည် ဖြစ်၏။ တပ်တတ်သောတဏှာ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်သည် ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကမ္မဘဝ၊ ဖြစ်ရာဥပပတ္တိဘဝသည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ကြောင်းကမ္မဘဝ၊ ဖြစ်ရာဥပပတ္တိဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာ ခြင်း၊ သက်ကြီးရှိုက်တငင်ပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ အလုံးစုံသော ထိုဆင်းရဲအစု၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအကြောင်းတရားကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း တပ်ခြင်းနှင့်တကွ၊ ပြစ်မှားခြင်းနှင့်တကွ၊ တွေဝေခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ညစ်ညူး ကြောင်းကိလေသာအဖို့ဖြင့် ဆောင်အပ်၏။ တပ်ခြင်းကင်းခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်းကင်းခြင်း၊ တွေဝေ ခြင်းကင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော မြတ်သောတရားတို့ဖြင့် ဆောင်အပ်၏။

ဤသို့ အကြင်တရားတို့သည် ကောင်းစွာဆောင်ခြင်းထိခိုက်ခြင်းစသော ကိစ္စအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကြမ်းတမ်းခြင်းတွေ့ထိခြင်းစသော သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မမြဲခြင်း အစရှိသော သာမညအားဖြင့်လည်းကောင်း သင်္ခတတရားတို့၏ ဘင်္ဂဥပါဒ်အားဖြင့်လည်း ကောင်း တူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် တစ်ခုသောတရားကို ဟောတော်မူအပ် သည်ရှိသော် ကြွင်းကုန်သော တရားတို့ကို ဟောအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “ဥတ္တမိ ဧကဓမ္မေ”ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီ။

သဘောလက္ခဏာကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သောဟာရကို သုတ်မှ ထုတ်၍ ယှဉ်အပ်ပြီ။

၆။ စတုဗျူဟဟာရဝိဘင်္ဂ

၂၅။ ထိုဟာရတို့တွင် စတုဗျူဟဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “နေရုတ္တမဓိပ္ပာယော” ဟူသော ဤဆောင်ကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် စတုဗျူဟဟာရမည်၏။ သဒ္ဓါဖြင့် ပါဠိ၏ ဝိဂြိုဟ်ကိုလည်းကောင်း၊ အလိုကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရှေးပုဒ် နောက်ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ရှာအပ်၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဝိဂြိုဟ်သည် အဘယ်

နည်း၊ အကြင်ဝိဂြိုဟ်သည် ပုဒ်၌ယှဉ်၏။ အကြင်ဝိဂြိုဟ်ဖြင့် တရားတို့ကို အမည်အားဖြင့် သိအပ်သောဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဤသဒ္ဒါသည် နေရုတ္တမည်၏။ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် အနက်၏လည်း အမည်ကို သိ၏။ ပါဠိ၏လည်း အမည်ကို သိ၏။ ထိုအခါ၌ ထိုရဟန်းသည် ထိုထိုသို့သောအပြားဖြင့် ထိုအမည်ဝေါဟာရကို ဟော၏။ ဤရဟန်းကို အနက်၌လိမ္မာသော သူဟူ၍၊ ပါဠိ၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ဝါကျ၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ဝိဂြိုဟ်၌လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ဒေသနာ၏ရှေ့နောက်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ တရားဟောခြင်း၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ အတိတ် ပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ အနာဂတ်ပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ပစ္စုပ္ပန်ပညတ်၌ လိမ္မာ သောသူဟူ၍၊ ကုတ္တိလိင်ပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ ပုလ္လိင်ပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ နပုလ္လိင်ပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ တစ်ခုသောပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍၊ များစွာသော ပညတ်၌ လိမ္မာသောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ အလုံးစုံကုန်သော ဇနပုဒ်၌ဖြစ်သော သဒ္ဒေဝေါဟာရပုဒ်တို့ကို ပါဠိ၌ ဝိဂြိုဟ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်၏။ အလုံးစုံကုန်သော ဇနပုဒ်၌ ဖြစ်ကုန်သော လောကဝေါဟာရ နာမပညတ္တိတို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏။ ဤဝိဂြိုဟ်သည် ပုဒ်တို့၌ ယှဉ်၏။ (၁)

၂၆။ ထိုလေးပါးတို့တွင် အလိုသည် အဘယ်နည်း။

“မိုးကာလ၌ ကြီးသော ထီးသည် ဆောင်သောသူကို စောင့်သကဲ့သို့ ဤအတူ တရားကို ကျင့်သောသူကို စင်စစ် ကုသိုလ်တရားသည် စောင့်၏။ တရားကိုကျင့်သော သူသည် မကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော အပါယ်လေးဘုံသို့ မလား ရ။ ဤသို့မလားရခြင်းသည် ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ကုသိုလ်တရား၏ အကျိုး တည်း။” ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

ဤဒေသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်သူတို့ သည် အပါယ်လေးပါးတို့မှ လွတ်လိုကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့သည် တရားကိုကျင့်ကုန် သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဤသည်လျှင် ဤဒေသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။

“အိမ်ခြံစပ်အဝ၌ ဥစ္စာထုပ်နှင့်တကွဖမ်းမိသော ခိုးသူကို မိမိခိုးသောအမှုဖြင့် ဥစ္စာရှင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မင်း၏အချင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သတ်လည်းသတ် အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နှောင်လည်းနှောင်ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိသော ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို သေ၍ တမလွန်ဘဝ၌ မိမိပြုသော မကောင်းမှုဖြင့် သတ်လည်းသတ်အပ်၏။ နှောင်လည်းနှောင်ဖွဲ့အပ်၏။” ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

ဤဒေသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည် အဘယ်နည်း၊ စေတနာရှိကုန် ထသော၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီးထသော၊ ဆည်းပူးအပ်ကုန်ပြီးထသော၊ ဆင်းရဲသောအကျိုးကို ဖြစ်စေ တတ်ကုန်ထသော၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အလိုမရှိအပ်သော မသာယာအပ်သော အကျိုးကို ခံရလတ္တံ့သတည်း။ ဤသည်လျှင် ဤဒေသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။

“အကြင်သူသည် မိမိ၏ ချမ်းသာကို ရှာသည်ရှိသော် မိမိတို့ကဲ့သို့ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို တုတ်လှံတံဖြင့် ညှဉ်းဆဲ၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာကို မရ။” ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

ဤဒေသနာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်သူတို့သည် ချမ်းသာဖြင့် အလိုရှိကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့သည် မကောင်းသောအမှုကို မပြုကုန် လတ္တံ့။ ဤသည်လျှင် ဤသို့ဟောတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။

“အကြင်အခါ၌ အကြင်သူသည် များစွာစားသည်ဖြစ်၍ ငိုက်မျဉ်းခြင်းသည်လည်း ကောင်း အိပ်ကြူးတတ်သည်လည်းကောင်း အစာဖြင့်မွေး၍ကြီးသော ဝက်ကြီးကဲ့သို့ တပြောင်းပြန်ပြန် တလူးလဲလဲ အိပ်လေ့ရှိသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုသူ သည် ပညာနည်းသည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲ အမိဝမ်းတိုက်သို့ ကပ်ရ၏။” ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

ဤသို့ဟောတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်သူ တို့သည် အိုခြင်းသေခြင်းမှ ငြီးငွေ့လိုကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့သည် အစာ၌ ခံခြင်း သုံးဆောင်ခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့၌ လုံသော တံခါးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ သန်းခေါင်ယံ၏ရှေးဖြစ်သော ညဦးယံ နောက်ဖြစ်သော မိုးသောက်ယံပတ်လုံး နိုးကြားသည်ဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းလုံ့လကို အစဉ်မပြတ် လုံ့လပြု ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဖြူစင်ကုန်သော တရားတို့၌ ရှုတတ်ကုန်သည်လည်းကောင်း မထေရ် လည်းဖြစ်ကုန်ထသော အငယ်လည်းဖြစ်ကုန်ထသော အလတ်လည်းဖြစ်ကုန်ထသော သီတင်း သုံးဖော်တို့၌ ရိုသေကျိုးနွံခြင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဤသည်လျှင် ဤသို့ ဟောတော်မူရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။

“ကုသိုလ်ဆယ်ပါးတရားတို့၌ မမေ့မလျော့ခြင်းသည် မသေသောတရား၏ အဖို့ သည် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ မေ့လျော့ခြင်းသည် သေခြင်း၏ အဖို့သည် ဖြစ်၏။ အကြင်သူတို့သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမေ့မလျော့ကုန်၊ ထိုသူတို့သည် သေကုန် သော်လည်း သေသည် မမည်ကုန်။ အကြင်သူတို့သည် မေ့လျော့ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည်

အသက်ရှင်ကုန်သော်လည်း သေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။” ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

ဤသို့ဟောတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်သူတို့သည် မသေသောတရားကိုရှာခြင်းကို ရှာလိုကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့သည် မမေ့မလျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်လတ္တံ့။ ဤသည်လျှင် ဤသို့ဟောတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။ ဤသည်လျှင် အလိုတည်း။ (၂)

၂၇။ ထိုလေးပါးတို့တွင် အကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့် နွားထိန်းဖြစ်သော ဓနိယအမည်ရှိသော ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်၏၊ အဘယ်သို့လျှောက်သနည်း -

“သားရှိသောသူသည် သားတို့ဖြင့် နှစ်သက်၏၊ နွားရှိသောသူသည် နွားတို့ဖြင့် ထို့အတူသာလျှင် နှစ်သက်၏။ လူအား သား၊နွားအစရှိသောဥစ္စာတို့ဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ အကြင်သူသည် ဥစ္စာမရှိ၊ ထိုသူသည် မနှစ်သက်။” ဤသို့ လျှောက်၏။

ထိုအကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဓနိယအား ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ဟောတော်မူသနည်း -

“သားရှိသောသူသည် သားတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၏၊ နွားရှိသောသူသည် နွားတို့ဖြင့် ထို့အတူသာလျှင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၏။ လူအား သား၊နွားအစရှိသောဥစ္စာတို့ဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ အကြင်သူသည် ဥစ္စာမရှိ၊ ထိုသူသည် မစိုးရိမ်။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤသား၊နွားအစရှိသည်ကို ကြားသည်ဟုဆိုအပ်သောအကြောင်းအရာဖြင့် ဤသား၊နွားအစရှိသည်ကို ကြားသည်ဟုဆိုအပ်သောအကြောင်းနိဒါန်းဖြင့် “ဤအရာ၌ အပဖြစ်သော သား၊နွားဟူသောဥစ္စာကို ဥပဓိဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ သိအပ်၏။ အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့်လည်း ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် လင်းတတို့၏ နှုတ်သီးနှင့်တူသောအထွတ်ရှိသော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ကြီးစွာသောကျောက်ကို ပစ်ချ၏၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“မာရ်ယုတ်. . . စင်စစ် အလုံးစုံသော လင်းတတို့၏နှုတ်သီးနှင့်တူသော အထွတ်ရှိသော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို အကယ်၍မူလည်း လှုပ်ငြားအံ့၊ ဤသို့လှုပ်ငြားသော်လည်း စင်စစ် ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့အား တုန်လှုပ်ခြင်းသည် မရှိသည်သာလျှင်တည်း။

အကယ်၍ အလုံးစုံသော ကောင်းကင်ကို ခွဲငြားအံ့၊ အလုံးစုံသော မြေကို လှုပ်ငြားအံ့၊ ဤသို့လှုပ်သော်လည်း အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် စင်စစ် ထိတ်လန့်ကုန်ရာ၏။ ရင်၌ မြားကိုလည်း အကယ်၍ဝင်၍လှုပ်ကုန်ငြားအံ့၊ ဤသို့ လှုပ်ကုန်ငြားသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်တို့၌ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို မပြုကုန်။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤအကြောင်းအရာဖြင့် ဤအကြောင်းနိဒါန်းဖြင့် “ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ဥပဓိဟူ၍ ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ သိအပ်၏။ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“သံဖြင့်ပြီးသည်မူလည်းဖြစ်ထသော သစ်သားဖြင့်ပြီးသည်မူလည်းဖြစ်ထသော ပြိန်းမြက်ဖြင့်ပြီးသည်မူလည်းဖြစ်ထသော အကြင်သံကြိုးထိတ်အစရှိသော အနှောင်အဖွဲ့သည် ရှိ၏။ ထိုအနှောင်အဖွဲ့ကို မြဲသောအနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ပညာရှိတို့သည် မဆိုကုန်။ ပတ္တမြားနားတောင်းဝတ်ကုန်သော သားသမီးတို့၌လည်းကောင်း မယားတို့၌လည်းကောင်း ပြင်းစွာတပ်မက်မောခြင်းဖြင့် တပ်ငြိသော အကြင်ငဲ့ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုငဲ့ခြင်းကို မြဲသောအနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ဆိုကုန်ပြီ။” ဤသို့ ဟောတော်မူပြီ။

ဤအကြောင်းအရာဖြင့် ဤအကြောင်းနိဒါန်းဖြင့် “ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အပဖြစ်ကုန်သော အကြောင်းဝတ္ထုတို့၌ တပ်ခြင်းကို ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ သိအပ်၏။ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“အလွန်ချီပိုးထမ်းရွက်ဆောင်အပ်သည်ဖြစ်၍ ချအပ်ထသော လျော့ထသော ဖြေနိုင်ခဲထသော ဤတဏှာဟူသောအနှောင်အဖွဲ့ကို မြဲသောအနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ပညာရှိတို့သည် ဆိုကုန်၏။ ဤတဏှာဟူသောအနှောင်အဖွဲ့ကိုလည်း ဖြတ်ကုန်ပြီး၍ ငဲ့ခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ပယ်ကုန်၍ ပညာရှိတို့သည် သွားကုန်၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤအကြောင်းအရာဖြင့် ဤအကြောင်းနိဒါန်းဖြင့် “ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သားသမီးစသော အပဖြစ်သော တည်ရာလျှင်အာရုံရှိသော တပ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းကို ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ သိအပ်၏။ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“ကျင်နာထသော၊ မစင်ကြယ်ထသော၊ ပုပ်ထသော၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိထသော၊ ကိုယ်ကိုမှီထသော၊ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ယိုစီးထသော ဤမျက်စိနားနှာခေါင်းစသည်

ကို သူမိုက်တို့သည် အလွန်နှစ်သက်အပ်၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤအကြောင်းအရာဖြင့် ဤအကြောင်းနိဒါန်းဖြင့် “ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မျက်စိအစရှိသော ကိုယ်တွင်း၌ဖြစ်သောတည်ရာလျှင်အာရုံရှိသော တပ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းကို ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ သိအပ်၏။ အကြင်အကြောင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“တန်ဆောင်မုန်းလ၌ဖြစ်သော ကြာဖြူကို လက်ဖြင့် နုတ်ဖြတ်သကဲ့သို့ မိမိ၏ ချစ်ခြင်းတဏှာကို နုတ်ဖြတ်လော၊ ငြိမ်းခြင်း၏အကြောင်းကိုသာလျှင် ပွားစေလော။ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ငြိမ်းရာကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီ။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤအကြောင်းအရာဖြင့် ဤအကြောင်းနိဒါန်းဖြင့် “ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မျက်စိအစရှိသော ကိုယ်တွင်း၌ဖြစ်သောတည်ရာလျှင်အာရုံရှိသော တပ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းကို ဟောတော်မူ၏” ဤသည်လျှင် အကြောင်းတည်း။ (၃)

ထိုလေးပါးတို့တွင် ရှေးပုဒ်နောက်ပုဒ်စပ်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း။ ဘုရားအဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“တပ်နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ကန်းကုန်ထသော၊ တပ်ခြင်းဟူသော ကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ကုန်ထသော၊ တပ်ခြင်းဟူသောအမိုးဖြင့် မိုးအပ်ကုန်ထသော၊ ဆည်ဝ၌ မြူးဖြင့် ငါးတို့ကို နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သကဲ့သို့ မေ့လျော့ခြင်းတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နို့စို့ဖြစ်သော နွားသူငယ်သည် အမိသို့ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ အိုခြင်းသေခြင်းသို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကုန်၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤလိုချင်မက်မောသောတဏှာကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုဟောခြင်းသည် အဘယ်မည်သော ရှေ့နောက်ဖြစ်သော ဒေသနာတစ်ပါးနှင့် သင့်အံ့နည်း၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“အာရုံ၌တပ်သော သတ္တဝါသည် အကျိုးတရားကို မသိ၊ အာရုံ၌တပ်သော သတ္တဝါသည် အကြောင်းတရားကို မမြင်။ အကြင်သူကို တပ်သောရာဂသည် နှိပ်စက်၏၊ ထိုအခါ၌ ထိုသူအား အလွန်မိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။” ထိုသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဤဂါထာဖြင့် ကန်းသောအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းသောအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထိုတပ်ခြင်းကိုသာလျှင် ဟောအပ်၏။

တပ်နှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ကန်းကုန်ထသော၊ တပ်ခြင်းဟူသောကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ကုန်ထသော၊ တပ်ခြင်းဟူသော အမိုးဖြင့် မိုးအပ်ကုန်ထသော ဤသို့ အကြင်ပုဒ်ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။ အာရုံ၌တပ်သော သတ္တဝါသည် အကျိုးတရားကို မသိ၊ အာရုံ၌တပ်သော သတ္တဝါသည် အကြောင်းတရားကို မမြင်။ ဤသို့ အကြင်ပုဒ်ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။ ထိုးကျင့်နိုင်စက်ခြင်း ကိုပြတတ်ကုန်သော ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ထိုတပ်ခြင်းတဏှာကိုသာလျှင် ဟောအပ်၏။ အကြင် ကန်းခြင်းကိုပြုတတ်သော တပ်ခြင်းရာဂကို ဆိုအပ်၏။ ဤတပ်ခြင်းရာဂသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

အကြင်တပ်နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်လည်း ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အကြင်တပ်တတ်သောတဏှာကိုလည်း ကာမဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ အကြင်တပ်တတ်သော တရားကိုလည်း တပ်ခြင်းဟူသောကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးအုပ်၏ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ဤတပ်တတ် သောတရားတို့သည် ညစ်ညူးသည်ဖြစ်၍ အလိုရှိတတ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထိုညစ်ညူး သည်ဖြစ်၍ အလိုရှိတတ်သော တရားတို့၏သာလျှင် များစွာမပြတ် ဖြစ်သဖြင့် ထိုးကျင့်ခြင်းကို ပြတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ညစ်ညူးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ထိုးကျင့်သည်၏အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း တဏှာဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏။ အကြင်သတ္တဝါတို့ သည် ဤသို့အနှောင်အဖွဲ့ရှိသောသဘောရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် အိုခြင်း၊သေခြင်းသို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကုန်၏။ ဤသို့အစဉ်တစိုက်လိုက်ခြင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်အကြင် ထားအပ်ခဲ့တိုင်းသော ဂါထာအစွမ်းဖြင့် အိုခြင်း၊သေခြင်းသို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကုန်၏ဟူ၍ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

“အကြင်မိမိအကျိုး၊သူတစ်ပါးအကျိုးကို သိတတ်သည်ဖြစ်၍ မုနိမည်သောပုဂ္ဂိုလ် အား သံသရာကို ချဲ့သည်ဖြစ်၍ သံသရာ၌ ကြာမြင့်စွာထားတတ်သောတရားတို့သည် လည်းကောင်း ဝဋ်၌တည်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်လည်းကောင်း မရှိ၊ အကြင်မိမိ အကျိုး သူတစ်ပါးအကျိုးကို သိတတ်သည်ဖြစ်၍ မုနိမည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် နှောင်ဖွဲ့ တတ်သောသဘောဖြင့် တပ်ခြင်းထိုးကျင့်ခြင်းဟူသော ပင့်ကူချည်ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲငြိမ်းရာသို့ဝင်သည်ကို မြစ်တတ်သောသဘောဖြင့် တွေဝေခြင်းဟုဆိုအပ်သော တံခါးကျည်ကိုလည်းကောင်း လွန်မြောက်၏။ တပ်ခြင်းမှကင်းထသော ထိုသို့သဘော ရှိသည်ဖြစ်၍ သွားထသော ရဟန္တာကို နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လူအပေါင်းသည် မသိ။”

တပ်ခြင်း၊မှားယွင်းခြင်း၊ထောင်လွှားခြင်းတရားတို့သည်လည်းကောင်း ထိုတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်ကုန်သော ပြုပြင်စီရင်တတ်သောတရားတို့သည်လည်းကောင်း ချဲ့ထွင်တတ်သော

တရားတို့မည်ကုန်၏။ အဖန်တလဲလဲကိန်းတတ်သောတရားတို့သည် ဝဋ်၌တည်ကြောင်း ဖြစ်သောတရားမည်ကုန်၏။ တပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ထိုးကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော တပ်ခြင်းကွန်ရက်ဝိစရိုက်တို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ဤအလုံးစုံသည်လည်း ပင့်ကူချည်နှင့်တူသည်မည်၏။ တွေဝေခြင်းသည် တံခါးကျည်နှင့်တူသည် မည်၏။ သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်ကုန်သော အကြင်ပြုပြင်စီရင်တတ်သောတရားတို့ကိုလည်း ကောင်း အကြင်ဝဋ်၌တည်ကြောင်းဖြစ်သော တရားကိုလည်းကောင်း အကြင်ပင့်ကူချည်နှင့် တူသောတရားကိုလည်းကောင်း အကြင်တံခါးကျည်နှင့်တူသောတရားကိုလည်းကောင်း ဤအလုံးစုံကို အကြင်သူသည် ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။ ဤသူကို တပ်ခြင်းကင်း၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၂၈။ ထိုစကား၌ ထိုးကျင့်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပြုပြင်စီရင်တတ်သော တရားတို့သည် မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း နှစ်ခု မြောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း အဆက်ဆက် သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ တပ်တတ်သောတရားသည် သုံးပါးအပြားရှိသော အကျိုးကို ပေး၏။ မျက်မှောက်သောကိုယ် ၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း နှစ်ခုမြောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း အဆက်ဆက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း အကျိုးကိုပေး၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း - “လောဘဖြင့်ပြုပြင်အပ်ပြီးသော အကြင်အမှုကို ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း နှလုံးဖြင့်လည်းကောင်း ပြု၏။ ထိုအမှု၏ အကျိုးကို မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း နှစ်ခုမြောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်း ကောင်း သုံးခုမြောက်သော အဆက်ဆက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း ခံစားရ၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ဤစကားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့နောက်ဖြစ်သော ဤစကားနှင့် သင့်၏။ ထိုစကား၌ ထိုးကျင့်ခြင်းသည် မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော အမှုသည်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော အမှုသည်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော အဆက်ဆက်သော ကိုယ်၏အဖြစ် ၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးရှိသော အမှုသည်လည်းကောင်း ဤအတူ အမှုသည် မျက်မှောက် သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း နှစ်ခုမြောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း သုံးခု မြောက်သော အဆက်ဆက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း သုံးပါးအပြားဖြင့် အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ ဘုရား အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“ဤလူ့ရွာ၌ သူမိုက်သည် အကယ်၍ အကြင်စေတနာဖြင့် သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချ

သည် ဖြစ်၏။ (ပ) မှားသောအယူရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုအမှု၏ အကျိုးကို မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း နှစ်ခုမြောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း သုံးခုမြောက်သော အဆက်ဆက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း ခံစားရ၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ဤစကားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့နောက်ဖြစ်သောစကားနှင့် သင့်၏။ ထိုစကား၌ ထိုးကျင့်ခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ပယ်အပ်၏။ ပြုပြင်တတ်သောသင်္ခါရတို့ကို မြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏။ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော တဏှာဝိစရိုက်တို့ကို ပွားများသည်၏အစွမ်းဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဤအတူ တပ်ခြင်းတဏှာကိုလည်း သုံးပါးအပြားဖြင့် ပယ်အပ်၏။ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ တပ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤတပ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်သည် ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်အကြွင်းရှိသော ငြိမ်းကြောင်းသဘောတည်း။ ကိုယ်၏ ပျက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤခန္ဓာပျက်သောအားဖြင့် ငြိမ်းခြင်းကို ပြုခြင်းသည် ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းကြောင်းသဘောတည်း။

ဝဋ်မှမထွက်စေမူ၍ နောင်ဖွဲ့သောအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကို ချဲ့ထွင်သည်မည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အကြင်စကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း - “ဖြစ်ပြီးဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ချဲ့ထွင်တတ်၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ အကြင်စကားကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“ရာဇ. . . လွန်လေပြီးသော ရူပါရုံ၌ ငဲ့ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်လော၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ရူပါရုံကို မနှစ်သက်လင့်၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ရူပါရုံကို ပြီးငွေ့ခြင်းငှာ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းငှာ ချုပ်ခြင်းငှာ တစ်ဖန်စွန့်ခြင်းငှာ ကျင့်လော။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားသည် ရှေ့နောက်အားဖြင့် သင့်၏။ အကြင်ချဲ့ထွင်တတ်သောတရားကိုလည်းကောင်း အကြင်ပြုပြင်စီရင်တတ်သောတရားတို့ကိုလည်းကောင်း ဖြစ်ပြီးဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ရူပါရုံကို အကြင်အလွန်နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ ဤတရားအပေါင်းသည် တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့အနက်အားဖြင့်တူသော်လည်း တစ်ပါးပါးကုန်သော ပုဒ်တို့ဖြင့် တစ်ပါးပါးကုန်သော အက္ခရာတို့ဖြင့် တစ်ပါးပါးကုန်သော ဝါကျတို့ဖြင့် အတိုင်းအရှည်မရှိသော တရားဒေသနာတော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဤသို့ သုတ်နှင့် သုတ်ကို နှီးနှော၍ ရှေ့နောက်ဖြစ်သောသုတ်နှင့် တကွ ယှဉ်၍ သုတ်ကို ပြအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။

ထိုရှေ့နောက်တို့၏စပ်ခြင်းသည် အနက်၏အနက်တစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပုဒ်၏ပုဒ်တစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဟောခြင်း၏ဟောခြင်းတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ညွှန်းခြင်း၏ညွှန်းခြင်းတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ လေးပါးအပြားရှိ၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် အနက်၏အနက်တစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းကို ဤသို့ သိအပ်၏။ အကျဉ်းပြအပ်သော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာပြအပ်သောအခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ဖွင့်အပ်သော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ဝေဖန်အပ်သောအခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ ထင်စွာပြအပ်သော အခြင်းအရာလည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့်သိအပ်သောအခြင်းအရာလည်းကောင်း ဤသို့ ခြောက်ပုဒ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ပုဒ်၏ပုဒ်တစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းကို ဤသို့ သိအပ်၏။ ပိဋကသုံးပုံသို့ရောက်၍ မကုန်နိုင်သော အက္ခရာလည်းကောင်း၊ အနက်ကိုသိကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်လည်းကောင်း၊ အနက်ကိုပြတတ် သောဝါကျလည်းကောင်း၊ ဝါကျ၏အစိတ်လည်းကောင်း၊ ဝိဂြိုဟ်လည်းကောင်း၊ ဝိဂြိုဟ်အကျယ် လည်းကောင်း ဤသို့ ခြောက်ပုဒ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဟောခြင်း၏ဟောခြင်းတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းကို ဤသို့ သိအပ်၏။ ပူလောင်စေခြင်း ဈာန်ဝင် စားခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မြေဟူသောအာရုံကို မှီ၍ ဈာန်ကိုဝင်စားသည်မဟုတ်၊ ပူလောင်စေ ခြင်းဈာန်ကိုလည်း ဝင်စား၏။ ဈာန်ကိုဝင်စားခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရေဟူသောအာရုံကို မှီ၍ ဈာန်ကိုဝင်စားသည်မဟုတ်၊ ဈာန်ကိုလည်း ဝင်စား၏။ ပူလောင်စေခြင်းဈာန်ကိုဝင်စားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မီးဟူသောအာရုံကို မှီ၍ ဈာန်ကိုဝင်စားသည်မဟုတ်၊ ဈာန်ကိုလည်း ဝင်စား၏။ ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လေဟူသောအာရုံကို မှီ၍ ဈာန်ကိုဝင်စားသည်မဟုတ်၊ ဈာန်ကိုလည်း ဝင်စား၏။ (ပ) အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်ကို မှီ၍ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်မဟုတ်။ အဆုံးမရှိသော ပဌမာရူပဝိညာဉ်လျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကို မှီ၍ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်မဟုတ်။ စိုးစဉ်းမျှအကြွင်းမရှိသော ပဌမာရူပဝိညာဉ်၏ မရှိခြင်းတည်း ဟူသော နတ္ထိဘောပညတ်လျှင်အာရုံရှိသောဈာန်ကို မှီ၍ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်မဟုတ်။ ရုန့်ရင်း သော သညာကားမရှိ သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည်မဟုတ်သော မနာယတန၊ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သော ဈာန်ကို မှီ၍ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်မဟုတ်။

ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကို မှီ၍ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်မဟုတ်။ ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တမလွန်လောကကို မှီ၍ ဈာန်ကိုဝင်စားသည်မဟုတ်၊ ဈာန်ကိုလည်း ဝင်စား၏။ ဈာန်ကိုဝင်စားခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်ပါးသော လောကကို ကြဉ်၍ အကြင်ဣန္ဒြေနှင့် မစပ် သော ရုပ်ကို မြင်အပ်၏၊ ကြားအပ်၏၊ တွေ့အပ်၏၊ သိအပ်၏၊ ရောက်အပ်၏၊ ရှာမှီးအပ်၏၊ ကြံအပ်၏၊ သုံးသပ်အပ်၏၊ စိတ်ဖြင့် အဖန်တလဲလဲကြံအပ်၏။ ဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ် သည် ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်ကိုလည်း မှီ၍ ဈာန်ကို ဝင်စားသည်မဟုတ်၊ ဈာန်ကိုလည်း ဝင်စား၏။ ဈာန်ဝင်စားသော ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော မိမိအလိုသို့လိုက်စေ တတ်သော ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်နှင့်တကွသော ဗြဟ္မာပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော လောက၌ ရဟန်း

ပုဏ္ဏားနှင့်တကွသော သမုတိနတ်တည်းဟူသောမင်း ကြွင်းသော လူနှင့်တကွသော သတ္တဝါ အပေါင်း၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံမရှိသော စိတ်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မသိ အပ်။

ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ဂေါဓိကအမည်ရှိသော အမျိုးကောင်းသား၏ သိတတ် သော ဝိညာဉ်ကို စုံစမ်းရှာဖွေသည်ရှိသော် မသိ၊ မမြင်။ ဤသို့ အကြင်မသိသောအဖြစ်ဖြင့် ဤအနက်ကို ပြတတ်သောသူတို့ကို ဆိုပြီ။ ထိုမသိသောအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ဤအနက်ကို ပြတတ်သောသူတို့နှင့် ဤမမှီသောအဖြစ်ကို ဆိုသောစကားသည် သင့်၏။ အကြင်ကြောင့် ထိုဂေါဓိကသည် ချဲ့တတ်သော တရားကိုလွန်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ ထိုဂေါဓိကအား တပ်ခြင်းတဏှာ ကိုပယ်သဖြင့် ဖောက်ပြန်သော မှီရာသည်လည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် မသိ၊ မမြင်။ ဂေါဓိကအမည်ရှိ သောသူ၏ မမှီသော အာရုံကို သိတတ်သောစိတ်ကို မသိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဝဏ္ဏလိမထေရ်၏ မမှီသော အာရုံကိုသိတတ်သောစိတ်ကို မသိ။ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့်တကွဖြစ်သော မိမိအလိုသို့ လိုက်စေတတ်သော ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်နှင့်တကွဖြစ်သော ဈာန်ဖြင့်ပွားသော ဗြဟ္မာပြည်နှင့်တကွ ဖြစ်သော လောကသည် ရဟန်းပုဏ္ဏားနှင့်တကွသော သမုတိနတ်တည်းဟူသောမင်း ကြွင်းသောလူနှင့်တကွသော လူအပေါင်းသည် မမှီသော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဈာန်ဖြင့်ဝင်စား သောသူတို့ကို မသိအပ်ကုန်။ ဤသို့ အချင်းချင်းအနက်အားဖြင့် နှီးနှောခြင်းသည် ဟောခြင်း၏ ဟောခြင်းတစ်ပါးနှင့် စပ်သည်မည်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် ညွှန်းခြင်း၏ ညွှန်းခြင်းတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း။ မှီသော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မကောင်းမှုအဖို့ဖြင့် ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကောင်းမှုအဖို့ဖြင့် ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ညစ်ညူးခြင်းဖြင့် ညွှန်းအပ် ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖြူစင်ခြင်းဖြင့် ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အဖန်တလဲလဲပြေးသွားတတ်သော သံသရာ၌ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီ သောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အဖန်တလဲလဲပြေးသွားတတ်သော သံသရာ၌ နစ်ခြင်းဖြင့် ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တပ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ငြိမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ရှုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အရှက်မရှိခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း အကြောက်မရှိခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရှက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ကြောက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။

မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မေ့လျော့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မမေ့မလျော့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း

ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မသင့်သော အကြောင်းဖြင့်လည်းကောင်း မသင့်မတင့်နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သင့်သောအကြောင်းဖြင့်လည်းကောင်း အသင့်အတင့် နှလုံး သွင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပျင်းရိခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ဆုံးမခက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို လုံ့လအားထုတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဆုံးမလွယ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မယုံကြည်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မေ့လျော့ခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ယုံကြည်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မမေ့မလျော့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။

မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မသူတော်တရားကို နာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မစောင့် ရှောက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သူတော် ကောင်းတို့၏တရားကို နာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ် ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သူတစ်ပါး စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း မဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပိတ်ပင်တတ်သောတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ယှဉ်စေတတ် သောတရား၏ အာရုံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တပ်ခြင်းကင်းသော လွတ်သောစိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း မသိခြင်းမှကင်းသော လွတ်သောအပြား အားဖြင့် သိသောပညာဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ မှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကင်းပြတ်၏ဟူသောအယူဖြင့်လည်းကောင်း မြဲ၏ဟူသောအယူဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ် ကုန်၏။ မမှီသောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စွဲလမ်းအပ်သောတရား အကြွင်းရှိသော ငြိမ်းအေးခြင်း ဓာတ်သဘောဖြင့်လည်းကောင်း စွဲလမ်းအပ်သောတရားအကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းအေးခြင်းဓာတ် သဘောဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းအပ်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင် ညွှန်းခြင်း၏ ညွှန်းခြင်းတစ်ပါးနှင့် စပ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာ ကစ္စည်းမထေရ်သည် “နေရုတ္တမဓိပ္ပါယော”ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

လေးပါးသော ပွားခြင်း၏ ဆောင်ခြင်းကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၇။ အာဝဋ္ဌဟာရဝိဘင်္ဂ

၂၉။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် လှည့်၍ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော တစ်ခုသောတရားကို” ဤသို့ ဆောင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အားထုတ်ကြကုန်လော၊ ပျင်းခြင်းမှ ထွက်ကြကုန်လော၊ ငါဘုရားအဆုံးအမတော်၌ လုံ့လနှင့်ယှဉ်ကြကုန်လော။ ဆင်သည် ကျူဖြင့်ပြီးသော အိမ်ကို ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ သေမင်း၏ စစ်သည်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးကုန်လော။”

“အားထုတ်ကြကုန်လော၊ ပျင်းခြင်းမှ ထွက်ကြကုန်လော” ဤစကားသည် လုံ့လ၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။ “ငါဘုရားအဆုံးအမတော်၌ လုံ့လနှင့်ယှဉ်ကြကုန်လော” ဤစကားသည် တည်ကြည်သောတရား၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “ဆင်သည် ကျူဖြင့်ပြီးသောအိမ်ကို ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ သေမင်း၏ စစ်သည်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးကုန်လော” ဤစကားသည် အပြားအားဖြင့် သိခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “အားထုတ်ကြကုန်လော၊ ပျင်းခြင်းမှ ထွက်ကြကုန်လော” ဤစကားသည် အားထုတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “ငါဘုရားအဆုံးအမတော်၌ လုံ့လနှင့်ယှဉ်ကြကုန်လော” ဤစကားသည် တည်ကြည်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “ဆင်သည် ကျူဖြင့်ပြီးသောအိမ်ကို ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ သေမင်း၏ စစ်သည်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးကုန်လော” ဤစကားသည် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။ ဤနီးစွာသောအကြောင်းတို့သည် ဟောခြင်းတည်း။

ယှဉ်ခြင်း၌ အားမထုတ်ကုန်သော ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အားမူလည်း အလေ့အဖို့ဖြင့် နောင်အခါ၌လည်း သိခြင်းအကျိုးငှာ ဤဟောခြင်းကို အားထုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ယှဉ်ခြင်း၌ အားထုတ်ကုန်သော ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အားမူလည်း တရားထူးကို ရခြင်းငှာ ဤဟောခြင်းကို အားထုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ထိုကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့တွင် အကြင်ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အားမထုတ်ကုန်၊ ထိုကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် မေ့လျော့ခြင်းလျှင်မူလရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ အားမထုတ်ကုန်။ ထိုမေ့လျော့ခြင်းသည် တပ်ခြင်းလျှင်အကြောင်းမူလရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းလျှင်အကြောင်းမူလရှိသည်လည်းကောင်း ဤသို့ မိမိ၏ ပြုတတ်သော အပြားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဖုံးလွှမ်းခြင်းလျှင်အကြောင်းမူလရှိသည်ကို

သိအပ်၏။ မသိခြင်းမောဟဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍ အကြင်မေ့လျော့ခြင်းဖြင့် ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သောသဘောရှိကုန်၏။ ဤသို့ သိအပ်သောအရာကို မသိ။ ဤမေ့လျော့ခြင်းသည် ဖုံးလွှမ်းခြင်းလျှင်အကြောင်းမူလရှိသည်မည်၏။ တပ်ခြင်းလျှင်အကြောင်း မူလရှိသော အကြင်မေ့လျော့ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုမေ့လျော့ခြင်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော စည်းစိမ်တို့ကို ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ရှာမှီးသည်ဖြစ်၍ မေ့လျော့ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော စည်းစိမ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော မေ့လျော့ခြင်းသို့လည်းကောင်း သုံးဆောင်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော မေ့လျော့ခြင်းသို့လည်းကောင်း ရောက်၏။ ဤသို့ သုံးပါး အပြားရှိ၏။

လောက၌ ဤမေ့လျော့ခြင်းသည် ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် တစ်ပါးအဖို့ရှိ၏။ တပ်ခြင်း ၏ အစွမ်းဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ဤသို့ လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုမေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ် သော ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တပ်တတ်သောတဏှာတို့တွင် ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ ညွတ်တတ်သော နာမ်အပေါင်းသည် နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်အပေါင်းသည် နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား - ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်တရားတို့၌ တပ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ညွတ်တတ်သောနာမ်တရားတို့၌ ကပ်ငြိတတ်သောသတ္တဝါတို့၏ တွေဝေခြင်းသည် တည်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဖောက်ပြန်တတ်သောရုပ်အပေါင်းသည် ဖောက်ပြန်တတ်သောရုပ်အစုမည်၏။ လေးပါးကုန်သော ညွတ်တတ်သော နာမ်ဖြစ်ကုန်သော အစုခန္ဓာတို့သည် ညွတ်တတ်သော နာမ်အပေါင်းမည်၏။ အဘယ်မည်သော စွဲလမ်းခြင်းဖြင့် ဤငါးပါးသောအစုတို့သည် စွဲလမ်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ တပ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း စွဲလမ်းခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တပ်ခြင်းတဏှာသည် အလိုရှိအပ်သောအာရုံကို စွဲလမ်းခြင်းလည်း ကောင်း အလေ့အကျင့်ကို စွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် အယူကိုစွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း ငါ၊ငါ၏ကိုယ်ဟူသော အယူကို စွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော ဤစွဲလမ်းခြင်းတို့ဖြင့် အကြင်ခန္ဓာတို့သည် စွဲလမ်းခြင်းရှိကုန်၏။ ဤခန္ဓာသည် ဆင်းရဲ၏။ အကြင်တပ်ခြင်းတဏှာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာတို့သည် လေးပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့ သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတပ်ခြင်းတဏှာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ဖြစ်ကြောင်းမည် ၏။ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည် ဆင်းရဲ၏။ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှာလည်းကောင်း ပယ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြား၍

သိခြင်းငှာ ဖြစ်ကြောင်းတကျာကို ပယ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ၏။

၃၀။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တပ်ခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော အကြင်မေ့လျော့ခြင်းသည် သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ထိုမေ့လျော့ခြင်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ရှာမှီး၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ သုံးဆောင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမေ့လျော့ခြင်းကို ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိသဖြင့် မိမိ၏သိခြင်းကို စောင့်စည်းခြင်းသည် မေ့လျော့ခြင်းကို ဖျောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤစောင့်ရှောက်ခြင်း မေ့လျော့ခြင်းသည် ငြိမ်းသောသမထသည် ဖြစ်၏။

ထိုငြိမ်းသောသမထသည် အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် ဖြစ်သနည်း၊ အကြင်အခါ၌ အလိုရှိတတ်သော ကာမတို့၏ သာယာကြောင်းကိုလည်း သာယာကြောင်းအားဖြင့် သိ၏။ အလိုရှိတတ်သော ကာမတို့၏ အပြစ်ကိုလည်း အပြစ်အားဖြင့် သိ၏။ အလိုရှိတတ်သော ကာမတို့၏ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာအားဖြင့် သိ၏။ အလိုရှိတတ်သော ကာမတို့၏ ယုတ်မာသောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း ဖြူစင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ထွက်မြောက်ရာ၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း သိ၏။ ထိုအခါ၌ ဤအကြောင်းဖြင့် ငြိမ်းသောသမထသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့အကြင်အခြင်းဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ငြိမ်းခြင်းသမထသည် ရှိသော် အကြင်စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤစုံစမ်းဆင်ခြင်သောပညာသည် အထူးသဖြင့် ရှုတတ်သော ဝိပဿနာမည်၏။

ငြိမ်းသောသမထလည်းကောင်း အထူးသဖြင့်ရှုတတ်သောဝိပဿနာလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးသော တရားတို့သည် ပွားခြင်းပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ နှစ်ပါးကုန်သော ဤတရားတို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် တပ်ခြင်းတကျာလည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောတရားတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဤနှစ်ပါးသောတရားတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် လေးပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ စွဲလမ်းခြင်း၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း၊သေခြင်း၊စီးရိမ်ခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ သက်ကြီးရွှက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာအစရှိသည်တို့နှင့်မရောသော ထိုဆင်းရဲအစု၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ဆင်းရဲခြင်းလည်းကောင်း ဖြစ်ကြောင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော သစ္စာတို့လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းသောသမထသည်လည်းကောင်း အထူးသဖြင့်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာသည်လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးရာကိုရှာတတ်သော မဂ်မည်၏။ ဘဝ၏ချုပ်ခြင်း

သည် ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်မည်၏။ နှစ်ပါးကုန်သော ဤမှန်သောသစ္စာတို့လည်းကောင်း ဤသို့
လေးပါးကုန်သော ဤမှန်သောသစ္စာတို့ကို ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်
“အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ ပျင်းခြင်းမှထွက်ကြကုန်လော့” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

သစ်ပင်၏အမြစ်သည် ဖြတ်ခွဲမီးတိုက်ခြင်းစသော အန္တရာယ်မရှိသဖြင့် မြဲမြံသည်
ရှိသော် ပင်စည်ကိုဖြတ်အပ်ပြီးသော်ငြားလည်း သစ်ပင်သည် တစ်ဖန်သာလျှင်
ရောက်ပြန်ရှင်ပြန်သကဲ့သို့ ဤအတူလည်း တပ်သည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲကိန်းသော
တဏှာနုသယကို မဖြတ်အပ်သေးသည်ရှိသော် အဖန်တလဲလဲ ဤဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။

ဤတပ်သည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲကိန်းသောတဏှာနုသယသည် အဘယ်မည်သော
တပ်ခြင်းတဏှာ၏ အဖန်တလဲလဲကိန်းခြင်းသည် ဖြစ်သနည်း၊ ဖြစ်ရာဘုံဘဝ၌တပ်သော
ဘဝတဏှာ၏ အဖန်တလဲလဲကိန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်တရားသည် ဤတရား၏
အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤတရားသည် ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝိဇ္ဇာမည်၏။ မှန်၏။ ဖုံးလွှမ်း
တတ်သောအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ရာဘုံဘဝ၌တပ်သော ဘဝတဏှာသည်
ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာလည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော
ဤညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်တပ်ခြင်းတဏှာ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာတို့
သည် လေးပါးကုန်သော ထိုစွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော ထိုစွဲလမ်းခြင်း
တို့ဖြင့် အကြင်ခန္ဓာတို့သည် စွဲလမ်းခြင်းရှိကုန်၏။ ဤခန္ဓာသည် ဆင်းရဲ၏။ အကြင်တပ်ခြင်း
တဏှာ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာတို့သည် လေးပါးကုန်သော ထိုစွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။
ဤတပ်ခြင်းတဏှာ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။ ငါးပါးသော
ခန္ဓာတို့သည် ဆင်းရဲ၏။ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှာလည်းကောင်း ပယ်ခြင်းငှာ
လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှာ
ဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ၏။

အကြင်တရားဖြင့် တပ်သည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲကိန်းသောတဏှာနုသယကို
အကြွင်းမဲ့ ကောင်းစွာနုတ်ဖြတ်၏။ ဤတရားသည် ငြိမ်းသောသမထမည်၏။ အကြင်တရားဖြင့်
တပ်သည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲကိန်းသောတဏှာနုသယ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဖုံးလွှမ်းတတ်
သောအဝိဇ္ဇာကို မြစ်၏။ ဤအပြားအားဖြင့်သိသောပညာသည် အထူးသဖြင့်ရှုတတ်သော
ဝိပဿနာသည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းသောသမထလည်းကောင်း အထူးသဖြင့်ရှုတတ်သောဝိပဿနာ
လည်းကောင်း နှစ်ပါးကုန်သော ဤတရားတို့သည် ပွားခြင်း၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။
ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ငြိမ်းသောသမထ၏ အကျိုးကား တပ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ တပ်ခြင်းမှ
လွတ်သောစိတ်သည် ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အကျိုးကား

ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာမှကင်းသည်ဖြစ်၍ အပြားအားဖြင့်သိသော ပညာသည်သာလျှင် ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်းတည်း။

ဤသို့အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းလည်းကောင်း ဖြစ်ကြောင်းလည်းကောင်း ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော ဤမှန်သောသစ္စာတို့လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းခြင်းသမထသည်လည်းကောင်း အထူးသဖြင့်ရှုတတ်သောဝိပဿနာသည်လည်းကောင်း ငြိမ်းအေးရာကို ရှာတတ်သော မဂ်မည်၏။ နှစ်ပါးကုန်သော ညစ်ညူးကြောင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်းတို့သည်လည်း ချုပ်ရာနိရောဓမည်၏။ နှစ်ပါးကုန်သော ဤမှန်သောသစ္စာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဤမှန်သောသစ္စာတို့ကိုလည်းကောင်း ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ယထာပိ မူလေ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

“အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကို မပြုမလုပ်ခြင်းသည် ကောင်း၏။ အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်ကို ပြည့်စုံစေခြင်းသည် ကောင်း၏။ မိမိ၏သိခြင်းစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းသည် ကောင်း၏။ ဤအဆုံးအမသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတော်တည်း။”

အလုံးစုံသောမကောင်းမှုမည်သည်ကား ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစုဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့်လည်းကောင်း ဤသို့သောအပြားဖြင့် သုံးပါးကုန်သော မကောင်းသော အကျင့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသော မကောင်းသော အကျင့်တို့သည် သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချခြင်းလည်းကောင်း၊ အရှင်သည် မပေးအပ်သော သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းလည်းကောင်း၊ သူ၏သားမယားတို့၌ မှားယွင်းသောအကျင့်လည်းကောင်း၊ မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းလည်းကောင်း၊ ချောပစ်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အကျိုးမရှိသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်းလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး စည်းစိမ်ကို ဖျက်ဆီးကြောင်းဖြစ်သောဒေါသလည်းကောင်း၊ မှားယွင်းသော အယူလည်းကောင်း ဤသို့ ဆယ်ပါးကုန်သော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုကံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုကံတို့သည် စေ့ဆော်တတ်သော စေတနာကံလည်းကောင်း စိတ်၌ယှဉ်သော စေတသိက်ကံလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော ကံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အကြင်သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချခြင်းလည်းကောင်း၊ အကြင်ချောပစ်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း၊ အကြင်ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းလည်းကောင်း ဤမကောင်းသော အကျင့်သုံးပါးအပေါင်းသည် ဖျက်ဆီးတတ်သော ဒေါသလျှင်ဖြစ်

ကြောင်းရှိ၏။ အကြင်အရှင်သည် မပေးအပ်သော သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းလည်းကောင်း၊ အကြင်သူ၏ သားမယားတို့၌ မှားယွင်းသောအကျင့်လည်းကောင်း၊ အကြင်မဟုတ်မမှန်ပြော ဆိုခြင်းလည်းကောင်း ဤတရားသုံးပါးအပေါင်းသည် လိုချင်တတ်သော လောဘလျှင်ဖြစ် ကြောင်းရှိ၏။ အကြင်အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤအကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် တွေဝေတတ်သော မောဟလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ဤခုနစ်ပါးသောအကြောင်းတို့သည် စေ့ဆော်တတ်သော စေတနာကံမည်၏။

အကြင်သူ့စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤသူ့စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်းသည် လိုချင်တတ်သည်ဟုဆိုအပ်သော မကောင်းသောအကျိုးကိုပေးတတ်သော အမြစ်မူလရှိ၏။ အကြင်သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ဖျက်ဆီးကြောင်းဖြစ်သောဒေါသသည် ရှိ၏။ ဤဒေါသသည် ဖျက်ဆီးတတ်သည်ဟုဆိုအပ်သော မကောင်းသောအကျိုးကိုပေးတတ်သော အမြစ်မူလရှိ၏။ အကြင်မှားသော အမြင်သည် ရှိ၏။ ဤမှားသောအမြင်သည် မှားသောလမ်းခရီးသည် ဖြစ်၏။ ဤသုံးပါးသော အကြောင်းတို့သည် စိတ်၌ယှဉ်သော စေတသိကကံမည်၏။ ထို့ကြောင့် “စေ့ဆော်တတ်သောကံ စိတ်၌ယှဉ်သောကံ”ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

လိုချင်ခြင်းလောဘစသော အကုသိုလ်အမြစ်မူလသည် ကိုယ်ဖြင့်လုံ့လပြုခြင်း နှုတ်ဖြင့် လုံ့လပြုခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် လေးပါးအပြားရှိသော မလားအပ်သောအရာသို့ လားခြင်း သို့ ရောက်၏။ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကြောင့်၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့်၊ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ မိုက်ခြင်း ကြောင့် မလားအပ်သောအရာသို့ လားခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ချစ်မြတ်နိုးခြင်း ကြောင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ ဤသို့လားခြင်းသည် လိုချင်တတ်သော လောဘ လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ ဤသို့လား ခြင်းသည် အမျက်ထွက်ခြင်းဒေါသလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ကြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း မိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း အကြင်မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ ဤသို့လားခြင်းသည် မိုက်ခြင်းမောဟလျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။ ထိုအမြစ်မူလသုံးပါးတို့တွင် လိုချင်ခြင်းလောဘကို မတင့်တယ်ခြင်းသည် ပယ်အပ်၏။ အမျက်ထွက်ခြင်းကို ချစ်ခြင်းသည် ပယ်အပ်၏။ မိုက်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိသောပညာသည် ပယ်အပ်၏။ ထိုမှတစ်ပါး လိုချင်ခြင်းလောဘကို လျစ်လျူရှု ခြင်းသည် ပယ်အပ်၏။ အမျက်ထွက်ခြင်းကို ချစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း သနားခြင်းသည်လည်း ကောင်း ပယ်အပ်၏။ မိုက်ခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် ပယ်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အလုံးစုံသောမကောင်းမှုကို မပြုခြင်းသည် ကောင်း၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

၃၁။ အလုံးစုံသောမကောင်းမှုမည်သည်ကား ရှစ်ပါးသော မှားသောသဘောတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရှစ်ပါးကုန်သော မှားသောသဘောတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ မှားသော အမြင်လည်းကောင်း၊ မှားသောအကြံလည်းကောင်း၊ မှားသောစကားလည်းကောင်း၊ မှားသော အမှုလည်းကောင်း၊ မှားသောအသက်မွေးခြင်းလည်းကောင်း၊ မှားသောလုံ့လလည်းကောင်း၊ မှားသောအောက်မေ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ မှားသောတည်ကြည်ခြင်းလည်းကောင်း ဤရှစ်ပါးတို့ သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤရှစ်ပါးသောတရားအပေါင်းကို အလုံးစုံသော မကောင်းမှုဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ရှစ်ပါးကုန်သော ဤမှားသောသဘောတို့ကို အကြင်မပြုခြင်းသည် အကြင်ဆောက်တည်၍ မကျင့်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤရှစ်ပါးသော မှားသောသဘောတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းကို အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကို မပြုခြင်းဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရှစ်ပါးကုန်သော မှားသောသဘောတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ရှစ်ပါးကုန်သော မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောတရားတို့သည် ပြည့်စုံကုန်၏။ ရှစ်ပါးကုန်သော မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောတရားတို့ကို အကြင်ပြုခြင်းသည် အကြင်ပြုခြင်းသည် အကြင်ပြည့်စုံစေခြင်း သည် ရှိ၏။ ဤသို့ပြည့်စုံစေခြင်းကို အပြစ်မရှိသောကုသိုလ်ကို ပြည့်စုံစေခြင်းဟူ၍ ဆိုအပ် ၏။ ။ မိမိ၏စိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းဟူသည်ကား လွန်လေပြီးသော ဝိပဿီဘုရားရှင်သည် ရအပ်သော ငြိမ်းအေးရာသို့ရောက်ကြောင်းမဂ်အား စီးဖြန်းပွားများမှုပြုခြင်းကို ပြ၏။ စိတ်သည် ဖြူစင်ပြီးသည် ရှိသော် ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည် ပြီးပြီးပြတ်ဖြူစင်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ မှန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း၊ “ရဟန်းတို့ . . . စိတ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ သင်တို့ဆရာ ငါဘုရားသည် မြတ်သောအကျင့်ကို သုံးတော်မူ၏” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

သင့်စွ၊ ပိတ်ပင်ခြင်းကိုပယ်ခြင်းလည်းကောင်း အစဉ်ကိန်းခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ခွာခြင်းလည်း ကောင်း ဤသို့ ဖြူစင်စေခြင်းတို့သည် နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ အမြင်၏ တည်ရာလည်းကောင်း၊ ပွားများခြင်း၏ တည်ရာလည်းကောင်း ဤသို့ ဖြူစင်ခြင်း၏တည်ရာတို့သည် နှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုစကား၌ အကြင်ခန္ဓာအပေါင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့် ဖြူစင်စေ၏။ ဤခန္ဓာငါးပါးသည် ဆင်းရဲ၏။ အကြင်ပိတ်ပင်ခြင်းနီဝရဏ အစဉ်ကိန်းခြင်းအနုသယမှ ဖြူစင်စေ၏။ ဤပိတ်ပင်ခြင်း နီဝရဏ အစဉ်ကိန်းခြင်းအနုသယသည် ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။ အကြင်မြင်ခြင်းဒဿန ပွားခြင်း ဘာဝနာဟုဆိုအပ်သော ဖြူစင်သောခရီးဖြင့် ဖြူစင်စေ၏။ ဤခရီးသည် ငြိမ်းအေးရာသို့ ရောက် ကြောင်းခရီးမည်၏။ အကြင်ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်ကို ဖြူစင်စေ၏။ ဤငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်သည် ချုပ်ရာနိရောဓမည်၏။ လေးပါးကုန်သော ဤမှန်ခြင်းသစ္စာတို့ကို ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အလုံးစုံသောမကောင်းမှုကို မပြုခြင်းသည် ကောင်း၏” ဤသို့ ဟောတော်

မူ၏။

“မိုးကာလ၌ ကြီးစွာသော ထီးသည် ဆောင်သောသူကို စောင့်သကဲ့သို့ ဤအတူ တရားကိုကျင့်သောသူကို စင်စစ် ကုသိုလ်တရားသည် စောင့်၏။ တရားကို ကျင့်သော သူသည် မကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော အပါယ်လေးပါးသို့ မလား ရ။ ဤသို့ မလားရခြင်းသည် ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော တရား၏ အကျိုးတည်း။” ဤသို့သောစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

တရားမည်သည်ကား အစိုးရခြင်းဣန္ဒြေကိုစောင့်စည်းခြင်းလည်းကောင်း အကြောင်း တရားလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ မကောင်းသောအလားမည်သည် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ နတ်လူတို့ကိုလည်း ထောက်၍ ချမ်းသာမှကင်းသော အပါယ်ဘုံတို့သည် မကောင်းသော အလားမည်၏။ ငြိမ်းအေးရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ထောက်၍ အလုံးစုံကုန်သော ဥပပါတ်ဖြစ်သော နတ်ဘုံတို့သည် မကောင်းသောအလားမည်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် စောင့်စည်းခြင်းအလေ့၌ အကြင်မကျိုးမပြတ် ပြုလေ့ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ဤတရား သည် ချမ်းသာမှကင်းသော ဖြစ်ရာအပါယ်အရပ်တို့မှ စောင့်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ ရဟန်းတို့. . . အကျင့်သီလရှိသောသူ၏ အလားတို့သည် နတ်တို့လည်းကောင်း လူတို့လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ ဤသို့ မိန့်တော် မူ၏။ နာဠန္ဒမြို့၌ ရွာကြီးဟုဆိုအပ်သော နိဂုံး၌ သံလျက်ကိုစွဲတတ်သောသူ၏ သားဖြစ်သော ရွာသူကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့လျှင် ဤသို့သောစကားကို လျှောက်၏။ အဘယ်သို့ လျှောက်သနည်း -

“မြတ်စွာဘုရား. . . အိမ်၏အနောက်မြေအရပ်၌နေလေ့ရှိကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ရေကရားကို ဆောင်ကုန်၏။ မှော်ပန်းကို ပန်ကုန်၏။ ညနံနက် ရေသို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မီးကို လုပ်ကျွေးကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် သေသောသူကို လှူပြည်မှအထက်နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေ ကုန်၏။ ကောင်းစွာရောက်စေကုန်၏။ နတ်ပြည်သို့ သွင်းကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော သစ္စာလေးပါးကိုကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သည်ကား အကြင်အခြင်းဖြင့် ပြုသည်ရှိသော် အလုံးစုံသောလူအပေါင်းသည် ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းမှုကိုပြုသော သူတို့၏ လားရာဖြစ် သော နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် ပြုခြင်းငှာ တတ်စွမ်းနိုင်ပါ၏လော၊ ဤသို့ လျှောက်၏။ ရွာသူကြီး. . . ထိုသို့တပြီးကား ဤအရာ၌ သင့်ကိုသာလျှင် ငါဘုရားသည် တစ်ဖန်မေးဦးအံ့၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် သင့်အား နှစ်သက်ရာ၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် ငါ့အား သင်သည် ထိုအကြောင်းကို ကြားဘိလော့။

ရွာသူကြီး... သင်သည် ထိုအကြောင်းကို အဘယ်သို့ အောက်မေ့သနည်း၊ ဤလောက၌ ယောက်ျားသည် သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချတတ်သည်။ အရှင်သည် မပေးအပ်သော သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူတတ်သည်။ သူ၏သားမယားတို့၌ မှားသောအကျင့်ရှိသည်။ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ချောပစ်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောဆိုတတ်သည်။ အကျိုးမရှိသောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ များသော လိုချင်ခြင်းရှိသည်။ ဒေါသဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်သော စိတ်ရှိသောသူသည် မှားသော အမြင်ရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုယောက်ျားကို များစွာသော လူ့အပေါင်းသည် အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ အညီအညွတ်တကွပေါင်းရုံး၍ “ဤယောက်ျားသည် ဆံအစရှိသောကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းမှုကိုပြုသော သူတို့၏လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်စေလော” ဤသို့ တောင်းပန်ရာ၏။ ချီးမြှောက်ရာ၏။ လက်အုပ်ချီ၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်၍ ပူဇော်ရာ၏။ ရွာသူကြီး... ထိုအကြောင်းကို အသို့ အောက်မေ့သနည်း၊ ထိုယောက်ျားသည် များစွာသော လူ့အပေါင်း၏ တောင်းပန်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ချီးမြှောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း လက်အုပ်ချီသည်ကို ပြု၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆံအစရှိသောကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်ရာသလော၊ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွာသူကြီးကို မေးတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား... ဤစကားသည် မဖြစ်ရာ။

ရွာသူကြီး... ဥပမာမည်သည်ကား ယောက်ျားသည် ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာကြီးကို နက်စွာသော ရေအိုင်၌ ချရာ၏။ ထိုကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာကို များစွာသောလူအပေါင်းသည် အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ အညီအညွတ်တကွပေါင်းရုံး၍ “အို... အထူထူစွာသော ကျောက်ဖျာ... အထက်သို့ပေါ်လော၊ အို... အထူထူစွာသောကျောက်ဖျာ... ရေ၏အထက်မျောလော၊ အို... အထူထူစွာသောကျောက်ဖျာ... ကြည်းကုန်းထက်သို့ တက်လော” ဤသို့ တောင်းပန်ရာ၏။ ချီးမြှောက်ရာ၏။ လက်အုပ်ချီ၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်၍ ပူဇော်ရာ၏။ ရွာသူကြီး... ထိုစကားကို အဘယ်သို့ အောက်မေ့သနည်း၊ ကြီးစွာသော ထိုကျောက်ဖျာကြီးသည် များစွာသော လူ့အပေါင်း၏ တောင်းပန်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ချီးမြှောက်ခြင်း၏အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း လက်အုပ်ချီသည်ကို ပြု၍ နောက်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း အထက်သို့မူလည်း ပေါ်ရာသလော၊ ရေ၏အထက်၌မူလည်း မျောရာသလော၊ ကြည်းကုန်းထက်သို့မူလည်း တက်ရာသလော၊ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မေးတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား... ဤစကားသည် မဖြစ်ရာ။ ရွာသူကြီး... ဤအတူသာလျှင် အကြင်

ယောက်ျားသည် သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချတတ်သည်။ (ပ) မှားသောအမြင်ရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုယောက်ျားကို မှားစွာသောလူအပေါင်းသည် အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ အညီအညွတ် တကွ ပေါင်းရုံး၍ “ဤယောက်ျားသည် ဆံအစရှိသောကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်စေလော” ဤသို့ အကယ်၍ တောင်းပန်ရာ၏။ အကယ်၍ ချီးမြှောက်ရာ၏။ လက်အုပ်ချီ၍ အကယ်၍ နောက်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ပူဇော်ရာ၏။ ထိုသို့ နတ်ပြည်၌ဖြစ်စိမ့်သောငှာ တောင်းပန်ငြားသော်လည်း ထိုယောက်ျားသည် ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော ပျက်စီး၍ ကျရာဖြစ်သော ငရဲ၌ ဖြစ်ရာ၏။

ရွာသူကြီး. . . ထိုအကြောင်းကို အသို့အောက်မေ့သနည်း၊ ဤလောက၌ ယောက်ျား သည် သူ့အသက်ကို လျင်စွာချခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ အရှင်သည် မပေးအပ်သော သူတစ်ပါး ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ သူ၏သားမယားတို့၌ မှားသောအကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ ကြမ်းတမ်းသော စကားမှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ အကျိုးမရှိသောစကားကို ပြောဆို ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည်။ လိုချင်ခြင်းမများသည်။ ဖျက်ဆီးတတ်သောဒေါသဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သော စိတ်မရှိသည်။ မဖောက်မပြန် မှန်သော သမ္မာအယူရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုယောက်ျား ကို လူအပေါင်းသည် အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ အညီအညွတ်တကွပေါင်းရုံး၍ “ဤယောက်ျား သည် ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာမှကင်းသော မကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော ပျက်စီး၍ ကျရာဖြစ်သော ငရဲသို့ ဖြစ်စေလော” ဤသို့ တောင်းပန်ရာ၏။ ချီးမြှောက်ရာ၏။ လက်အုပ်ချီ၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်၍ ပူဇော်ရာ၏။

ရွာသူကြီး. . . ထိုအကြောင်းကို အသို့အောက်မေ့သနည်း၊ ထိုယောက်ျားသည် မှားစွာ သော လူအပေါင်း၏ တောင်းပန်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ချီးမြှောက်ခြင်း အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း လက်အုပ်ချီသည်ကို ပြု၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆံအစရှိသော ကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာမှကင်းသော မကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော ပျက်စီး၍ ကျရာဖြစ်သော ငရဲသို့ ဖြစ်ရာသလော။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွာသူကြီးကို မေးတော်မူ ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . ဤစကားသည် မဖြစ်ရာ။

ရွာသူကြီး. . . ဥပမာမည်သည်ကား ယောက်ျားသည် ထောပတ်အိုးကိုလည်းကောင်း ဆီအိုးကိုလည်းကောင်း နက်သောရေရှိသော ရေအိုင်သို့ သက်ဆင်း၍ ခွဲရာ၏။ ထိုရေအိုင်၌

အကြင်ကျောက်စရစ်သည်လည်းကောင်း အကြင်အိုးခြမ်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာ၏။
 ထိုကျောက်စရစ်အိုးခြမ်းသည် အောက်သို့သွားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုရေအိုင်၌ အကြင်ထောပတ်
 သည်လည်းကောင်း အကြင်ဆီသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုထောပတ်ဆီသည် အထက်သို့
 တက်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုထောပတ်ဆီကို လူများအပေါင်းသည် အညီအညွတ်စည်းဝေး၍
 အညီအညွတ်တကွပေါင်းရုံး၍ “အို. . ထောပတ်ဆီ. . . အောက်သို့နှစ်လော၊ အို. . ထောပတ်
 ဆီ. . . ကောင်းစွာနှစ်လော၊ အို. . ထောပတ်ဆီ. . . အောက်သို့သွားလော” ဤသို့ တောင်းပန်
 ရာ၏။ ချီးမြှောက်ရာ၏။ လက်အုပ်ချီ၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်၍ ပူဇော်ရာ၏။ ရွာသူကြီး. . .
 ထိုအကြောင်းကို အသို့ အောက်မေ့သနည်း၊ ထိုထောပတ်ဆီသည် များစွာသော လူအပေါင်း၏
 တောင်းပန်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း ချီးမြှောက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်း
 ကောင်း လက်အုပ်ချီသည်ကို ပြု၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း
 “အောက်သို့မူလည်း နှစ်ရာသလော၊ ကောင်းစွာမူလည်း နှစ်ရာသလော၊ အောက်သို့မူလည်း
 သွားရာသလော” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွာသူကြီးကို မေးတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . .
 ဤစကားသည် မဖြစ်ရာ။

ရွာသူကြီး. . . ဤအတူသာလျှင် အကြင်ယောက်ျားသည် သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချ
 ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်သည်။ (ပ) မဖောက်မပြန် မှန်သောအယူရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုယောက်ျားကို
 များစွာသော လူအပေါင်းသည် အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ အညီအညွတ်တကွပေါင်းရုံး၍
 “ဤယောက်ျားသည် ဆံအစရှိသောကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌
 ချမ်းသာမှကင်းသော မကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်
 သော ငရဲ၌ ဖြစ်စေလော” ဤသို့ အကယ်၍ တောင်းပန်ရာ၏။ အကယ်၍ ချီးမြှောက်ရာ၏။
 လက်အုပ်ချီ၍ အကယ်၍ နောက်သို့အစဉ်လိုက်၍ ပူဇော်ရာ၏။ ထိုသို့ တောင်းပန်ငြားသော်
 လည်း ထိုယောက်ျားသည် ဆံအစရှိသောကိုယ်အစု၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌
 ကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 အပြားဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော တရားသည် ချမ်းသာမှကင်းကုန်သော အပါယ်လေးပါး
 တို့မှ စောင့်၏။ ထိုနှစ်ပါးသောတရားတို့တွင် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သော မဂ်၏ အကြင်
 ထက်သောအဖြစ်သည် အကြင်လွန်စွာထက်သောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤသို့ သဘောရှိသော
 ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော မဂ်တရားသည် အလုံးစုံကုန်သော ဥပပါတ်ဖြစ်သော နတ်ဘုံ၌
 ဖြစ်ခြင်းတို့မှ စောင့်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူ
 သနည်း -

“အကြင်ကြောင့် မစောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူအား ထိုင်းမှိုင်းခြင်း

သည် နှိပ်စက်၏။ ထို့ကြောင့် စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုင်းမှိုင်းခြင်းကို နှိမ်နင်းနိုင်သော ရဟန်းသည် ကောင်းသောအကြံလျှင် အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအမြင်ကို ရှေ့တည်ပြု၍ အဖြစ်အပျက်ကို သိ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော မကောင်းသောအလားတို့ကို စွန့်ရာ၏။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

၃၂။ ထိုစကား၌ မကောင်းသောအလားတို့၏ အကြောင်းသည် တပ်ခြင်းတဏှာသည် လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုတပ်ခြင်းတဏှာ ဖုံးလွှမ်းခြင်း အဝိဇ္ဇာတို့သည် လေးပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော ထိုစွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်တို့ဖြင့် အကြင်တရားတို့သည် စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့မည်ကုန်၏။ ဤခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည် ဆင်းရဲမည်၏။ လေးပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤလေးပါးသော စွဲလမ်းခြင်းသည် ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည် ဆင်းရဲ၏။ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းငှာလည်းကောင်း ပယ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြားခြင်းငှာ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယကို ပယ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုတပ်ခြင်းတဏှာ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာတို့တွင် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော မျက်စိအစရှိသော ငါးပါးသောအစိုးရခြင်းတို့သည် နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ သိသည်ဖြစ်၍ အစိုးရခြင်းမရှိသော နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော မျက်စိအစရှိသော ငါးပါးသော အစိုးရခြင်းကုန်တို့ကို စောင့်သောသူသည် တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိတရားကို ပွားစေ၏။ တပ်ခြင်းတဏှာကိုလည်း နှိပ်၏။

သိသည်ဖြစ်၍ အစိုးရခြင်းမရှိသော စောင့်သောသူသည် ရှုခြင်းဝိပဿနာကို ပွားစေ၏။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာကိုလည်း နှိပ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာကိုနှိပ်သဖြင့် အလိုရှိအပ်သော တရားကို စွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း နွားတို့၏အလေ့အကျင့် ခွေးတို့၏အလေ့အကျင့်ကို စွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာကို နှိပ်သဖြင့် မှားသောအမြင်ကိုစွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း ငါ၊ငါ၏ဥစ္စာဟူသောအယူကို စွဲလမ်းခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ငြိမ်းခြင်းသမထလည်းကောင်း အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဝိပဿနာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော တရားတို့သည် ပွားများခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤဖြူစင်သောအကျင့်ကို မြတ်သောအကျင့်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထိုတရားတို့တွင် မြတ်သောအကျင့်၏ အကျိုးကား လေးပါးကုန်သော တူသည်၏

အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော အကျိုးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးတတ်သော အကြောင်းမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသို့ ရှေးဦးစွာရောက်ခြင်းဖြင့် ရအပ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်ဟူသော အကျိုးလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရာဘဝနှစ်ပါးကို စပ်တတ်သော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤလူ့ဘုံသို့ တစ်ကြိမ်သာလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရာဘဝနှစ်ပါးကိုစပ်တတ်သော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤအလိုရှိအပ်သော ကာမဘုံသို့ မလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးလည်းကောင်း၊ အကျိုးတို့၏အမြတ်ဖြစ်သော ပူဇော်အထူးကိုခံထိုက်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးလည်းကောင်း ဤလေးပါးတို့သည် မြတ်သောအကျင့်၏ အကျိုးတို့တည်း။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော ဆင်းရဲခြင်းလည်းကောင်း ဖြစ်ကြောင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော မှန်ခြင်းသစ္စာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းခြင်းသမထသည်လည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဝိပဿနာသည်လည်းကောင်း၊ မြတ်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သော မဂ်မည်၏။ မြတ်သောအကျင့်၏ အကျိုးတို့သည်လည်းကောင်း ထိုအကြောင်းမဂ် အကျိုးဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော မပြုပြင်အပ်သော ဆောင်ခြင်းဓာတ်သဘောသည်လည်းကောင်း ချုပ်ရာနိရောဓမည်၏။ လေးပါးကုန်သော ဤမှန်ခြင်းသစ္စာတို့ကို ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် “တရားသည် စင်စစ် စောင့်၏” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

ထိုစကား၌ အကြင်စွဲလမ်းရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့် စောင့်၏။ ဤစွဲလမ်းရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးသည် ဆင်းရဲ၏။ အကြင်အကြောင်းမှ စောင့်၏။ ဤတရားသည် ဖြစ်ကြောင်းမည်၏။ အကြင်တရားဖြင့် စောင့်၏။ ဤစောင့်ကြောင်းတရားသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သောမဂ်မည်၏။ အကြင်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် စောင့်တတ်၏။ ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ချုပ်ရာနိရောဓမည်၏။ လေးပါးကုန်သော ဤမှန်ခြင်းသစ္စာတို့ကို ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။

ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော တစ်ခုသောတရားကို ဟောအပ်သောဒေသနာသို့ တင်အပ်ပြီးသည် ရှိသော်” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

လှည့်၍ ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော အာဝဇ္ဇဟာရကို ပါဠိတော်မှ ထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၈။ ဝိဘတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂ

၃၃။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော ဆောင်ကြောင်းဟာရတို့တွင် ဝေဖန်ခြင်းကို ဆောင်ကြောင်း ဝိဘတ္တိဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “တရားလည်းကောင်း နီးစွာသောအကြောင်း

လည်းကောင်း ဖြစ်ရာဘုံလည်းကောင်း” ဤသို့ ဝေဖန်ခြင်းကို ဆောင်ကြောင်းဝိဘတ္တိဟာရသည် သုံးပါးအပြားရှိသည် ဖြစ်၏။

အလေ့ဝါသနာအဖို့ရှိသောသုတ်လည်းကောင်း ငြီးငွေ့ခြင်းအဖို့ရှိသောသုတ်လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကောင်းမှုပွားခြင်းအဖို့ရှိသောအကျင့်လည်းကောင်း အကျိုးတရားလျှင် အဖို့ရှိသောအကျင့်လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော အကျင့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ စောင့်ရှောက်ခြင်းအလေ့အကျင့်ရှိသော သီလလည်းကောင်း ပယ်ခြင်းအလေ့အကျင့်ရှိသောသီလလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော အလေ့အကျင့်သီလတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် အလေ့ဝါသနာအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်ကို ကောင်းမှုပွားခြင်းအဖို့ရှိသော အကျင့်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ထိုတရားနာသောပုဂ္ဂိုလ်သည် စောင့်ရှောက်ခြင်းအလေ့အကျင့်ရှိသောသီလ၌ တည်သည်ဖြစ်၍ ထိုမြတ်သောအကျင့်ဖြင့် မြတ်သောအကျင့်ကိုကျင့်သည် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ငြီးငွေ့ခြင်းအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်ကို အကျိုးတရားလျှင်အဖို့ရှိသော အကျင့်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ထိုတရားနာသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပယ်ခြင်းအလေ့အကျင့်ရှိသော သီလ၌ တည်သည် ဖြစ်၍ ထိုမြတ်သောအကျင့်ဖြင့် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သည် ဖြစ်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အဘယ်မည်သော အလေ့ဝါသနာအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သော သုတ်သည် အလေ့ဝါသနာအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်မည်သနည်း။ အလှူစကားလည်းကောင်း၊ အလေ့အကျင့်သီလစကားလည်းကောင်း၊ နတ်ရွာစကားလည်းကောင်း၊ အလိုရှိအပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၏အပြစ်လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးလည်းကောင်း ဤအလုံးစုံသည် အလေ့ဝါသနာအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ငြီးငွေ့ခြင်းအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်မှန်သောသစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤမှန်သောသစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြခြင်းသည် ငြီးငွေ့ခြင်းအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သောသုတ်မည်၏။ အလေ့ဝါသနာအဖို့ရှိသော အနက်ကို ပြတတ်သောသုတ်၌ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော ပညာသည် မရှိ၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သော မဂ်သည် မရှိ၊ အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ်သည် မရှိ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းအဖို့ရှိသော အနက်ကိုပြတတ်သော သုတ်၌ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သောပညာသည် ရှိ၏၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သောမဂ်သည် ရှိ၏၊ အကျိုးဖြစ်သောဖိုလ်သည် ရှိ၏။ လေးပါးကုန်သော အနက်ကိုပြတတ်ကုန်သော ဤသုတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော အနက်ကိုပြတတ်ကုန်သော ဤသုတ်တို့ကို ဟောအပ်သော ဒေသနာနည်းဖြင့်၊ အကျိုးဖြစ်သောသာမည

ဖိုလ်ဖြင့်၊ အလေ့အကျင့်သီလဖြင့်၊ မြတ်သောအကျင့်ဖြင့်၊ ခပ်သိမ်းသောအဖို့အားဖြင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော အရာတို့၌ ထည့်သွင်း၍ ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်း ဝိစယဟာရဖြင့် ရွေးချယ်စိစစ်၍ သင့်သည်ကိုဆောင်တတ်သော ယုတ္တိဟာရဖြင့် ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ အကြင်မျှလောက် သိတတ်သောဉာဏ်၏ အရာသည် ရှိ၏။ ထိုမျှလောက် ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၃၄။ ထိုစကား၌ အဘယ်မည်ကုန်သော တရားတို့သည် ဆက်ဆံကုန်သနည်း၊ နှစ်ပါးကုန်သော တရားတို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။ အမည်အားဖြင့်ဆက်ဆံကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ မှီရာဝတ္ထုအားဖြင့်ဆက်ဆံကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ အမည်မှီရာဝတ္ထုအားဖြင့် တူသည်မှ တစ်ပါးဖြစ်သော အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ဤသို့တူသောသဘောရှိသောတရားကိုလည်း ဆက်ဆံ၏ဟူ၍ သိအပ်၏။ ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရွှေ့လျောသည်၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသည်၏အစွမ်းဖြင့် မြဲကုန်သော အဆင်းစသည်တို့၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် မမြဲကုန်သော အဆင်းစသည်တို့၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း ရှေးဦးစွာမြင်သောမဂ်သည် ပယ်အပ်ကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။ များစွာသောညစ်ညူးခြင်း ကိလေသာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်အားလည်းကောင်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ရှေးရှုသွားတတ်သောမဂ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း အလိုရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ တပ်တတ်သောရာဂ ဖျက်ဆီးတတ်သော ဒေါသတို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။

များစွာသောညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်အားလည်းကောင်း ဖြစ်ရာဘဝနှစ်ပါးကို စပ်တတ်သောပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤအလိုရှိအပ်သော ကာမဘုံသို့ မလာသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း အထက်အဖို့သို့ဆောင်သည်ဖြစ်၍ ဖွဲ့တတ်သော သံယောဇဉ်တို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်အား အလုံးစုံသော လောကီဖြစ်သော ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်ကို ဝင်စား၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏တပည့်အား ထိုအလုံးစုံသော ဝင်စားခြင်းသမာပတ်သည် တပ်ခြင်းရာဂနှင့်မကင်းသော လောကီဖြစ်သော ဝင်စားခြင်း သမာပတ်စသည်တို့နှင့် ဆက်ဆံကုန်၏။ သင့်စွာ ဆက်ဆံကုန်သော တရားတို့သည် ဤသို့ ပိုင်းခြားသောအခြင်းအရာဖြင့် အချင်းချင်း တစ်ပါးတစ်ပါးသော မိမိမိတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော အရာကို မလွန်ကုန်။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုတရားကို မလွန်။ ဤတရားတို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။

ထိုတရားတို့၌ အဘယ်မည်ကုန်သော တရားတို့သည် မဆက်ဆံကုန်သနည်း၊ အကြင်မျှလောက် ဟောအပ်သောဒေသနာသည် ရှိ၏။ ထိုမျှလောက် ဟောအပ်သောဒေသနာကို စွဲ၍

မဆက်ဆံသောတရားတို့ကို ရှာအပ်ကုန်၏။ အဘယ်တို့၌ ရှာအပ်ကုန်သနည်း၊ ကျင့်ဆဲ၊ ကျင့်ပြီး၊ ကျွတ်ထိုက်၊ မကျွတ်ထိုက်ဟူ၍ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရှာအပ်ကုန်၏။ ရှစ်ယောက်မြောက်သောမဂ်၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရှေးရှုသွားတတ်သောမဂ်သို့ ရှေးဦးစွာရောက်သောဖိုလ်အားလည်းကောင်း အလိုရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ တပ်တတ်သောရာဂ ဖျက်ဆီးတတ်သောဒေါသတို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။ တရားသဘောသည် မဆက်ဆံ။

ရှစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း ဖြစ်ရာ ဘဝနှစ်ပါးကိုစပ်တတ်သော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဤအလိုရှိအပ်သောကာမဘုံသို့ မလာသော ဖိုလ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း အထက်အဖို့သို့ ဆောင်တတ်ကုန်သော ဖွဲ့တတ်သောသံယောဇဉ်တို့သည် ဆက်ဆံကုန်၏။ တရားသဘောသည် မဆက်ဆံ။ အလုံးစုံကုန်သော ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်တို့၏ အမည်သည် ဆက်ဆံ၏။ တရားသဘောသည် မဆက်ဆံ။ အလုံးစုံကုန်သော ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမည်သည် ဆက်ဆံ၏။ တရားသဘောသည် မဆက်ဆံ။ အလုံးစုံကုန်သော ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျင့်ဆဲအလေ့အကျင့်သီလသည် ဆက်ဆံ၏။ တရားသဘောသည် မဆက်ဆံ။ ဤသို့ လောကီဖြစ်သောတရားတို့၌ ထူးသောသဘောကိုရှုသဖြင့် အယုတ်အမြတ်အလတ်ကို စွဲ၍ မဆက်ဆံသောတရားသဘောကို ရှာအပ်၏။

ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာမြင်သောမဂ်သည် မြဲသောနိယာမသို့ သက်ဝင်ခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အထက်မဂ်သည် အထက်ဖြစ်ကုန်သော အကျိုးဖိုလ်တို့သို့ ရောက်ခြင်း၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသောအကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ နဲ့နွေးသောအဘိညာဏ်သည် ကိလေသာငြိမ်းခြင်းသမထ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ လွယ်သောအကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ လျင်သောအဘိညာဏ်သည် အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဝိပဿနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အလှူဒါနဖြင့်ပြီးသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းသည် တရားနာခြင်း၏ ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလဖြင့်ပြီးသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းသည် အကြံဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိသောပညာ၏ ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ပွားများခြင်းဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းသည် ပွားများခြင်းဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိသောပညာ၏ ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

အလှူဒါနဖြင့်ပြီးသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းသည် တရားနာခြင်း၏လည်းကောင်း အကြားအမြင်ဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိသောပညာ၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံ

သော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလဖြင့်ပြီးသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်းသည် အကြံဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိသောပညာ၏လည်းကောင်း အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ပွားများခြင်းဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းသည် ပွားများခြင်းဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိသော ပညာ၏လည်းကောင်း မဖောက်မပြန်မှန်သော အမြင်၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တင့်အပ်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ နေရခြင်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၏လည်းကောင်း တည်ကြည်ခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရခြင်းသည် သုံးပါးကုန်သော မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းတို့၏လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းမှငြိမ်းခြင်းသမထ၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ခြင်းသည် ရှက်ခြင်း၏လည်းကောင်း အထူးသဖြင့်ရှုခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ကို စွန့်ခြင်းသည် ကုသိုလ်ကိုစုံစမ်းဆင်ခြင်သော အပြားအားဖြင့်သိသော ပညာ၏လည်းကောင်း တည်ကြည်ခြင်းကို အစိုးရခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တရားကို ကောင်းစွာဟောအပ်သည်၏အဖြစ်သည် ကုသိုလ်မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးခြင်း၏လည်းကောင်း အကျိုးဖိုလ်ကို ဝင်စားခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သံဃာတော်၏ ကောင်းသောအကျင့်ရှိသည်၏အဖြစ်သည် သံဃာတော်၏ ကောင်းပြီဟူ၍ စကားကို ဝန်ခံသောအဖြစ်၏ ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

ဆရာဖြစ်သော ဘုရား၏ ပြည့်စုံခြင်းသည် မကြည်ညိုကုန်သေးသော သူတို့၏ ကြည်ညိုခြင်း၏လည်းကောင်း ကြည်ညိုကုန်ပြီးသောသူတို့၏ အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုခြင်းများခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အဆီးအတားအပိတ်အပင်မရှိသော လွန်မြတ်သော လွတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်သီလမရှိကုန်သော ဂတိတစ်ပါးသို့ လားတတ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်း၏လည်းကောင်း အကျင့်သီလကို ချစ်ကုန်သော ဂတိတစ်ပါးသို့ လားတတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ချမ်းသာစွာနေရခြင်း၏လည်းကောင်း ဆက်ဆံသော နီးစွာသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည် “တရားကိုလည်းကောင်း နီးစွာသောအကြောင်းကိုလည်းကောင်း” ဝေဖန်၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဝေဖန်ခြင်းကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိဘတ္တိဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍
ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၉။ ပရိဝတ္တနဟာရဝိဘက်

၃၅။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော ဆောင်ကြောင်းဟာရတို့တွင် လည်ခြင်းကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝတ္တနဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို ဟောအပ်သည်ရှိသော်” ဤသို့ ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဟာရသည် လည်ခြင်းကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ပရိဝတ္တနဟာရမည်၏။

မဖောက်မပြန် မှန်သောအမြင်ရှိသော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား မှားသောအယူသည် ကျေပျောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုမဖောက်မပြန် မှန်သောအမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မှားသောအား ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် များစွာကုန်သော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ် အား ကျေပျောက်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ မဖောက်မပြန် မှန်သောအမြင်ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား များစွာကုန်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့ သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပွားများခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံ ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ချီးမွမ်းအပ်သောအကြံရှိသော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား မှားသောအကြံ သည် ကျေပျောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မှားသောအကြံရှိခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် များစွာကုန်သော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့သည် လည်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကျေပျောက်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန် ၏။ ကောင်းသောအကြံရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား များစွာကုန် သော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပွားများခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ဤအတူ ကောင်းသောစကားရှိသော၊ ကောင်းသောကိုယ်အမှုရှိသော၊ ကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းရှိသော၊ ကောင်းသောလုံ့လရှိသော၊ ကောင်းသောအောက်မေ့ခြင်းသတိရှိ သော၊ ကောင်းသောတည်ကြည်ခြင်းသမာဓိရှိသော၊ ကောင်းသောညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သော၊ မဖောက်မပြန် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သောဉာဏ်အမြင်ရှိသော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်အား မှားသောညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သောဉာဏ်အမြင်သည် ကျေပျောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မှားသောညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သော

ဉာဏ်အမြင်ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် များစွာကုန်သော ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော အကြင်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း ထိုဂတိ တစ်ပါးသို့ လားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ကျေပျောက်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ မဖောက်မပြန် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှလွတ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထိုဂတိ တစ်ပါးသို့လားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား များစွာကုန်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော အကြင်တရား တို့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း ထိုဂတိတစ်ပါးသို့ လားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ် အား ပွားများခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

၃၆။ တစ်နည်းကား၊ သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော အကြင် ဂတိတစ်ပါးသို့ လားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား သူ၏အသက်ကို လျင်စွာချခြင်းသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ အရှင်မပေးသော သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သောသူအား အရှင်မပေးသော သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သောသူအား မမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ မှန်သောစကားကို ဆိုသောသူ အား ချွတ်ယွင်းသောစကားသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ ကုန်းတိုက်သောစကားကို မဆိုသောသူ အား ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ သိမ်မွေ့သောစကား ရှိသောသူအား ကြမ်းတမ်းသောစကားသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော စကားဖြင့် အကျိုးစီးပွားရှိသောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသောသူအား အကျိုးမရှိသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံသောစိတ်ရှိသော သူအား သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်းသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ စီးပွားချမ်းသာကို မဖျက်ဆီးတတ်သောစိတ်ရှိသောသူအား ဖျက်ဆီးတတ်သော ဒေါသသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ မဖောက်မပြန် မှန်သောအယူရှိသောသူအား မှားသောအယူသည် ပျောက်သည် ဖြစ် ၏။

အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည်လည်း မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သောမဂ်ကို ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်သော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ကဲ့ရဲ့အပ်သည်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော ကဲ့ရဲ့ခြင်းတည်းဟူသော အပြစ် တစ်ဖန်အထူးကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲသောအပြစ်တို့သည် လာရောက်ကုန်၏။ ထိုအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံ သောမဂ်ကို ကဲ့ရဲ့ကုန်သောအရှင်တို့သည် မဖောက်မပြန် မှန်သောအယူဟုဆိုအပ်သော တရား ကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ ထိုအရှင်တို့ကို ထိုမဖောက်မပြန် မှန်သောအယူကို ကဲ့ရဲ့သဖြင့် အကြင် အရှင်တို့သည် ဖောက်ပြန်သောအယူရှိကုန်၏။ ထိုအရှင်တို့သည် ပူဇော်အပ်ကုန်သည်လည်း ကောင်း ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

ဤအတူ ထိုအရှင်တို့သည် မဖောက်မပြန်သော အကြံဟုဆိုအပ်သော၊ ကောင်းသော စကားဟုဆိုအပ်သော၊ ကောင်းသောအမှုဟုဆိုအပ်သော၊ ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ကောင်းသောလုံ့လဟုဆိုအပ်သော၊ ကောင်းသောအောက်မေ့ခြင်းဟုဆိုအပ် သော၊ ကောင်းသောတည်ကြည်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ကောင်းစွာ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သော၊ ကောင်းသော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှလွတ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိသော တရား ကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ ထိုသို့ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင် အကြင်အရှင်တို့သည် မှားသောညစ်ညူးခြင်း ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ဉာဏ်အမြင်ရှိကုန်၏။ ထိုအရှင်တို့သည် ပူဇော်အပ်ကုန်သည်လည်း ကောင်း ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

အကြင်အမှတ်မရှိသောသူတို့သည်လည်း ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ အဘယ်သို့ ဆိုကုန်သနည်း၊ “အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို ခံစားအပ်ကုန်၏။ အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို သုံးဆောင်အပ် ကုန်၏။ အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို အမြဲမှီဝဲအပ် ကုန်၏။ အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်၏။ အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို အကြိမ် များစွာ ပြုအပ်ကုန်၏။” ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့အား အလိုရှိအပ်သောကာမတို့မှ ကြဉ်ခြင်း သည် တရားမဟုတ်သည် ဖြစ်၏။

တစ်နည်းကား၊ အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ အဘယ်သို့ ဆိုကုန်သနည်း၊ “ကိုယ်၏ပင်ပန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်ခြင်းသည် ပွားစေအပ် သောတရားတည်း။” ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဝဋ်မှထွက်မြောက်တတ်သော တရား သည် ပွားစေအပ်သော တရားမဟုတ်သည် ဖြစ်၏။ အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် စင်စစ် ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ အဘယ်သို့ ဆိုကုန်သနည်း၊ “ဆင်းရဲဒုက္ခသည် ဓမ္မမည်၏” ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ ထိုသူတို့အား အပြစ်မရှိသော ချမ်းသာသော တရားသဘောသည် တရားမဟုတ် သည် ဖြစ်၏။

တစ်နည်းဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အလုံးစုံပြုပြင်တတ်သောသင်္ခါရတို့၌ မတင့်တယ်ဟု ရှုသည် ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား တင့်တယ်၏ဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသညာတို့သည် ပျောက်ကုန် ၏။ ဆင်းရဲ၏ဟူရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ချမ်းသာ၏ဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသညာ တို့သည် ပျောက်ကုန်၏။ မမြဲဟူရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား မြဲ၏ဟူသော ဖောက်ပြန် ခြင်းသညာတို့သည် ပျောက်ကုန်၏။ ကိုယ်မဟုတ်ဟု ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ကိုယ်ဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသညာတို့သည် ပျောက်ကုန်၏။ အကြင်အကြင် ဟုတ်ဟုတ်ငြား ငြား တစ်ခုခုသော တရားကို စိတ်ဖြင့်မူလည်း နှစ်သက်၏။ အယူဖြင့်မူလည်း ကပ်၏။ ထိုထို သို့သောတရား၏ အကြင်တရားသည် ဆန့်ကျင်ဘက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် ထိုသူအား

အလိုမရှိအပ်သောအားဖြင့် ရှေးရှုကပ်ရောက်သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်း မထေရ်သည် “ကုသလာကုသလဓမ္မ” ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီ။

လည်ခြင်းကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၀။ ဝေဝစနဟာရဝိဘင်္ဂ

၃၇။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဟာရတို့တွင် ပရိယာယ်သဒ္ဓါကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် အဘယ်နည်း၊ “များစွာကုန်သော ပရိယာယ်သဒ္ဓါတို့ကို သိ၏” ဤဆောင်ကြောင်းဖြစ်သောဟာရသည် ပရိယာယ်သဒ္ဓါကို ဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော ဝေဝစနဟာရမည်၏။ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခုသောတရားကို တစ်ပါးတစ်ပါးကုန်သော ပရိယာယ်သဒ္ဓါတို့ဖြင့် ပြညွှန်းတော်မူ၏။ ထိုဘုရားပြတော်မူသော အခြင်းအရာဖြင့် ဤပရိယာယ်သဒ္ဓါကို ပြညွှန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်မည်သောစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူသနည်း -

“တောင့်တခြင်းတဏှာကိုလည်းကောင်း၊ တောင့်တမက်မောခြင်းတဏှာကိုလည်းကောင်း၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းတဏှာကိုလည်းကောင်း၊ များစွာသောဆောင်ခြင်းဓာတ်တို့၌ ရွေ့တတ်သော တဏှာကိုလည်းကောင်း၊ တည်တတ်သော တဏှာကိုလည်းကောင်း၊ မသိခြင်းမောဟမှုလျှင်အမွန်ရှိသော တဏှာကိုလည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့်တပ်သော တဏှာကိုလည်းကောင်း၊ ဖြစ်ရာဘုံ၌တပ်သော တဏှာကိုလည်းကောင်း အကြောင်းနှင့်တကွသော အလုံးစုံသော တပ်ခြင်းတဏှာကို ငါဘုရားသည် ကင်းခြင်းကို ပြုအပ်ပြီ။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဖြစ်လတ္တံ့သော ဥစ္စာကို အကြင်တောင့်တခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤတောင့်တခြင်းကို တောင့်တခြင်းအာသာမည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုတောင့်တခြင်းသည် ထိုငါ့အား ဥစ္စာသည် မချွတ် လာလတ္တံ့။ ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ဆဲသော ဥစ္စာကို အကြင်တောင့်တမက်မောခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤတောင့်တမက်မောခြင်းကို တောင့်တမက်မောခြင်းမည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုတောင့်တမက်မောခြင်းသည် အလွန်မြတ်လှစွာသော ဝတ္ထုအာရုံကိုမူလည်း မြင်၍ “ဤသို့သဘောရှိသော ဝတ္ထုအာရုံသည် ထိုငါ့အား ဖြစ်ပါမူကား အော်. . . ကောင်းလေစွ” ဤသို့ ဖြစ်၏။ အလိုရှိအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏ ပြီးခြင်းကို ငုံ့လင့်ကြောင်းတဏှာသည် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းတဏှာမည်၏။ ချစ်အပ်သော အဆွေအမျိုးကိုလည်း အလွန်မြတ်နိုး၏။ ချစ်အပ်သော ရူပါရုံစသော အတိက္ကဋ္ဌာရုံကိုလည်း အလွန်မြတ်နိုး၏။ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော သတ္တဝါ

သင်္ခါရကိုလည်း မစက်ဆုပ် မရွံရှာသောအားဖြင့် အလွန်မြတ်နိုး၏။

အနေကဓာတုဟူသည်ကား စက္ခုဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဓာတ်၊ သဒ္ဓဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ယာနဓာတ်၊ ဂန္ဓဓာတ်၊ ယာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှါဓာတ်၊ ရသဓာတ်၊ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဓာတ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်။

သရာဟူသည်ကား အချို့သောသူတို့သည် ရူပါရုံ၌ ညွတ်ကုန်ရှိုင်းကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် သဒ္ဓါရုံ၌ ညွတ်ကုန်ရှိုင်းကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ဂန္ဓာရုံ၌ ညွတ်ကုန်ရှိုင်းကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ရသာရုံ၌ ညွတ်ကုန်ရှိုင်းကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ ညွတ်ကုန်ရှိုင်းကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ဓမ္မာရုံ၌ ညွတ်ကုန်ရှိုင်းကုန်၏။ ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့၌ ခြောက်ပါးကုန်သော အိမ်၌အမိအဘစသော ချစ်အပ်သောသူကို မှီကုန်သော အကြင်နှလုံးမသာယာခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ခြောက်ပါးကုန်သော အိမ်၌အမိအဘစသော ချစ်အပ်သောသူကို မှီကုန်သော အကြင်ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ခြောက်ပါးကုန်သော အနုတ္တရဝိမောက္ခဖြစ်သော နေက္ခမ္မကိုမှီကုန်သော အကြင်နှလုံးမသာယာခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ခြောက်ပါးကုန်သော အနုတ္တရဝိမောက္ခဖြစ်သော နေက္ခမ္မကိုမှီကုန်သော အကြင်ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ဤနှစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော အဖို့အစုတို့သည် တပ်ခြင်းတဏှာ၏အဖို့တည်း။ ဤနှစ်ဆယ့်လေးပါးသော အဖို့အစုသည် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ခြောက်ပါးကုန်သော အကြင်ဂေဟသိတဖြစ်သော အညာနုပေက္ခာသည် ရှိ၏။ ဤဥပေက္ခာသည် ဒိဋ္ဌိပက္ခတည်း။

၃၈။ တောင့်တသောအခြင်းအရာဖြင့် ဟောအပ်သော ထိုတဏှာသည်သာလျှင် ရူပါရုံ စသော သဘောတရား၌ တပ်နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မနန္ဒီမည်၏။ ထိုသဘောတရားတို့ကို ချစ်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မပေမမည်၏။ မျို၍သောက်ခြင်းဖြင့် ဓမ္မဇ္ဈောသာနမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအလုံးစုံသော ဥပဝိစာရသည် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ပရိယာယ်တည်း။ စိတ်၊ စိတ်၊ စိတ် ဤသည်ကား စိတ်၏ ပရိယာယ်တည်း။^၁ မနိန္ဒြေ၊ မနောဓာတ်၊ မနာယတန၊ သိခြင်း ဤသည်ကား စိတ်၏ ပရိယာယ်တည်း။ ပညိန္ဒြေ၊ ပညာဗိုလ်၊ အဓိပညာသိက္ခာ၊ အပြားအားဖြင့်သိခြင်း၊ ပညာအစု၊ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်၊ သိခြင်း၊ ကောင်းသောအမြင်၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သောပညာ၊ အထူးသဖြင့်ရှုခြင်း၊ အကြောင်း၌သိသောဉာဏ်၊ အကျိုး၌သိသောဉာဏ်၊ အစဉ်လျှောက်၍ သိသောဉာဏ်၊ ကိလေသာတို့၏ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အရိယမဂ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်၊ ကိလေသာတို့၏မဖြစ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော အရိယမဂ်၏အဆုံးဖိုလ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်၊ အနညာ-တညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ၊ ပညာမျက်စိ၊ သိတတ်သောပညာ၊ သိခြင်း၊

၁။ စိတ္တံ မနော ဝိညာဏန္တိ စိတ္တဿ ဧတံ ဝေဝစနံ။ (နေတ္ထိ။ ၄၆။)

မြေကြီးအထူနှင့်တူသောပညာ၊ လျင်စွာယူဆောင်နိုင်သောပညာ၊ ပညာဟူသောအလင်း၊ အကြင်အမှတ်မရှိသည်လည်းဖြစ်သော တစ်ပါးလည်းဖြစ်သောပုဒ်သည် ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သောပုဒ်တို့နှင့် ပညာကိုဟောသောအဖြစ်ဖြင့် ထူးသောသဘောရှိ၏။ ဤအလုံးစုံသည် အပြား အားဖြင့်သိသောပညာ၏ ပရိယာယ်တည်း။ ငါးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် လောကုတ္တရာ ပညာ၏ ဝေဝနတို့တည်း။

ဤခယေ ဉာဏ်စသော ငါးပါးကုန်သော ပရိယာယ်တို့မှ တစ်ပါးကုန်သော ပရိယာယ် တို့ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော ခပ်သိမ်းကုန်သော ပညာတို့သည် လောကီလောကုတ္တရာ အရောတို့တည်း။ တစ်နည်းသော်ကား ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာအကြီး၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောဖြင့် သဒ္ဓါမည်၏။ အားထုတ်ခြင်းသဘောဖြင့် ဝီရိယမည်၏။ မပေါ်လွင်သောသဘော ဖြင့် သတိမည်၏။ မပျံ့လွင့်ခြင်းသဘောဖြင့် သမာဓိမည်၏။ အပြားအားဖြင့်သိတတ်သော သဘောဖြင့် ပညာမည်၏။ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်လည်း ပရိယာယ်ကို ဆိုအပ်၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ဤသို့သိခြင်းဝိဇ္ဇာ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်းစရဏနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်း ကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ကောင်းသော စကားကိုဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤသို့ပျက်စီးတတ်သော လောကသုံးပါးကို သိတော်မူတတ်သောအကြောင်း ကြောင့်လည်း လောကဝိဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ဆုံးမခြင်းငှာ လျောက်ပတ်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့ကို လွန်ကဲသောသူမရှိ ဆုံးမတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနမည် တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့မှန်ခြင်းသစ္စာလေးပါးတို့ကို သိတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ များစွာကုန်သော ပရိယာယ်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို မပြတ်အောက်မေ့ အပ်၏။

ဤသို့ ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်း ထို့အတူ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် ဆယ်ပါးသောအားတော် တို့၌ ပြည့်ရောက်တော်မူသောဘုရား . . . ၊ ရဲသည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော လေးပါးသော

ဉာဏ်တို့သို့ ရောက်တော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ ရပြီးသော ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ သိသောဉာဏ် ရှိတော်မူသော ဘုရား. . . ၊ လေးပါးသောယှဉ်ခြင်းယောဂကို ပယ်တော်မူအပ်ပြီးသော ဘုရား. . . ၊ မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းကို လွန်တော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ နုတ်အပ်ပြီးသော မြားရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ တက်ပြီးသောအသားရှိသော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာအမာ ရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ နင်းနယ်အပ်ပြီးသော ဆူးငြောင့်ရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ ငြိမ်းစေ အပ်ပြီးသော ထိုးကျင့်ခြင်းပရိယုဋ္ဌာန်ရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ အနှောင်အဖွဲ့ကို လွန်တော်မူပြီး သောဘုရား. . . ၊ ဂုဏ္ဏတည်းဟူသော အထုံးအဖွဲ့ကို ဖြေတော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ မကောင်း သော အလိုဆန္ဒကို လွန်တော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော တွေဝေခြင်းမောဟ အမိုက်ရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ မြင်ခြင်းစက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောဘုရား. . . ၊ ပျက်စီးခြင်းလောကဓံတရားရှစ်ပါးကို ကောင်းစွာလွန်တော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ အလိုရှိအပ်, အလိုမရှိအပ်ကုန်သော အာရုံတရားတို့၌ သာရွှင်ဝမ်းမြောက်ခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်းတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကင်းတော်မူသောဘုရား. . . ၊ မရေတွက်အပ်သော ဂုဏ်ရှိသော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ကပ်တော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ အနှောင်အဖွဲ့ကိုလွန်၍ ဖြစ်တော်မူသောဘုရား. . . ၊ ချထား အပ်ပြီးသော မာရ်စစ်ရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ လွန်သောသူတို့ထက် လွန်မြတ်တော်မူသော ဘုရား. . . ၊ ပညာတည်းဟူသော မီးရှူးကို ထွန်းတော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊ ပညာအလင်း ကို ပြုတော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊ ထွန်းလင်းခြင်းကို ပြုတော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊ တွေဝေခြင်းမောဟအမိုက်ကို ဖျောက်တော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာ ဟူသောမြူကို စွန့်တော်မူပြီးသောဘုရား. . . ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော ဘုရား. . . ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဂုဏ်ရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ မရေတွက်အပ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိတော်မူသောဘုရား. . . ၊ အရောင်ကိုပြုတော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊^၁ အရောင်ကိုပြုတော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊^၂ တရားတည်းဟူသောအရောင်ဖြင့် ထွန်းတောက်ပခြင်းကို ပြုတော်မူတတ်သောဘုရား. . . ၊ ဤသို့လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိယာယ်ကို ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ ဆိုအပ်၏။ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တောဟူသော ဤပရိယာယ်ကိုလည်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော ပရိယတ်နှင့်တကွ ဆယ်ပါးသော တရား တော်သည် ကောင်းစွာဟောအပ်သည်မည်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားတော်သည် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်တော်တိုင်မြင်အပ် သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌိကမည်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော အရိယာမဂ်တရား တော်သည် အကျိုးပေးခြင်း၌ ဆိုင်းလင့်အပ်သော ကာလမရှိသောကြောင့် အကာလိကမည်၏။

၁။ အာဘံကရော။ (နေတ္ထိ။ ၄၆။) ၂။ ပဘံကရော (နေတ္ထိ။ ၄၆။)

မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားတော်သည် လာလှည့်လှည့်ဟူသော အစီအရင်ကို ထိုက်သောကြောင့် ဧဟိပဿိကမည်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော တရားတော်သည် ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် မိမိစိတ်၌ ကပ်၍ဆောင်ခြင်းကို ထိုက်သောကြောင့် ဩပနေယျိကမည်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားတော်ကို ပညာရှိတို့သည် မိမိစိတ်၌ သိအပ်ခံစားအပ်၏။ ဤသို့ တရားတော်၏ဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းမမ္မာနုဿတိ နိဒ္ဒေသ၌ တရားတော်၏ ပရိယာယ်ကို ဟောအပ်သကဲ့သို့လည်း ထို့အတူ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် အကြင်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ငါဟူသောမာန်ယစ်ခြင်းကင်းရာတည်း။ တပ်ခြင်းတဏှာဟူသော ဓွတ်သိပ်ခြင်းကို ဖျောက်ရာဖျောက်ကြောင်းဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာကို ကောင်းစွာအကြွင်းမဲ့ နုတ်ဖျက်ရာဖြစ်၏။ လည်ခြင်းဝဋ်ကို ဖြတ်ရာဖြစ်၏။ လည်ခြင်းဝဋ်မှ ဆိတ်၏။ အလွန်ရဲခဲ၏။ တပ်ခြင်းတဏှာ၏ကုန်ရာတည်း။ တပ်ခြင်းကင်းရာတည်း။ ချုပ်ရာတည်း။ ငြိမ်းရာတည်း။

“အကြောင်းတရားသည် မပြုပြင်အပ်၊ ပျက်ခြင်းမရှိ၊ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါကင်း၏။ မဖောက်မပြန် မှန်၏။ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ သိမ်မွေ့၏။ မြင်နိုင်ခဲ၏။ ဖြစ်ခြင်း အိုခြင်းတို့ဖြင့် မနှိပ်စက်သေးသည်ဖြစ်၍ ဆွေးမြည့်ခြင်းမရှိ၊ မြဲ၏။ အိုခြင်း သေခြင်းတို့ဖြင့် ပျက်ခြင်းမရှိ၊ မြင်အပ်သော သဘောလည်းမရှိ၊ တပ်ခြင်းတဏှာစသော ချဲ့ထွင်တတ်သော ပပဉ္စကင်း၏။ ငြိမ်းရာတည်း။

သေခြင်းကင်းသည်လည်းဖြစ်ထသော၊ မြတ်သည်လည်းဖြစ်ထသော၊ ချမ်းမြေ့သည်လည်းဖြစ်ထသော၊ ဘေးမရှိသည်လည်းဖြစ်ထသော၊ တပ်ခြင်းတဏှာ၏ကုန်ရာလည်းဖြစ်ထသော၊ အံ့ဖွယ်သရဲလည်းဖြစ်ထသော၊ မဖြစ်ဖူးသည်လည်းဖြစ်ထသော၊ ဘေးအန္တရာယ်မရှိသည်လည်းဖြစ်ထသော၊ အန္တရာယ်မရှိသောအဖြစ်၏ အကြောင်းလည်းဖြစ်ထသော ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။

ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိသည်လည်းဖြစ်ထသော၊ ဖြစ်ခြင်းလည်းကင်းထသော၊ တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် မနှိပ်စက်အပ်သည်လည်းဖြစ်ထသော၊ မပြုပြင်အပ်သည်လည်းဖြစ်ထသော၊ စိုးရိမ်ခြင်းကင်းရာလည်းဖြစ်ထသော၊ ထိုမှတစ်ပါး စိုးရိမ်ခြင်းကင်းသည်လည်းဖြစ်ထသော၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မစီရင်အပ်သည်လည်းဖြစ်ထသော၊ မစီရင်အပ်သော အကြောင်းလည်းဖြစ်ထသော ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။

ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို နက်နဲသောဉာဏ်၏အာရုံဖြစ်၍ နက်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြင်နိုင်ခဲ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသောလောကကို လွန်၍တည်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ကောင်း၊ လွန်သောတရားမရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတူမရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊
အဖက်မရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြတ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းအပ်၏ဟူ၍လည်း
ကောင်း ဆိုအပ်၏။

ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ပုန်းအောင်းရာလည်းဖြစ်၏၊ စောင့်ရှောက်ရာလည်းဖြစ်
၏၊ မြူမရှိသည်လည်းဖြစ်၏၊ ကိလေသာလည်းမရှိ၊ အပြစ်လည်းမရှိ၊ အညစ်အကြေး
လည်းကင်း၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်၏။ ကျွန်းကြီးသဖွယ်ဖြစ်၏ဟူ၍၊ ချမ်းသာ၏ဟူ၍၊
ပမာဏမရှိဟူ၍၊ တည်ရာဟူ၍၊ ရာဂအစရှိသော ကြောင့်ကြမရှိသောအဖြစ်ဖြင့်
အကိဉ္ဇနဟူ၍၊ တဏှာစသော ပပဉ္စမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အပပဉ္စဟူ၍ ဆိုအပ်၏။”

ဤသို့ အကြင်ပရိယာယ်ကို ဆိုအပ်၏၊ ဤပရိယာယ်ကို ဓမ္မာနုဿတိဒေသနာ၌
ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်သည် ကောင်းစွာကျင့်တော်မူ၏၊ ပြောင့်မတ်
စွာ ကျင့်တော်မူ၏၊ အသင့်အားဖြင့်ကျင့်တော်မူ၏၊ အရိုအသေကျင့်တော်မူ၏၊ အစုံ၏အစွမ်း
ဖြင့် လေးပါးကုန်သော အကြင်ယောက်ျားမြတ်အစုံတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်
ရှစ်ယောက်ကုန်သော အကြင်ယောက်ျားမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏
ဤတပည့်သားသံဃာတော်သည် အဝေးမှဆောင်၍ လှူအပ်သောအလှူကို ခံခြင်းငှာ ထိုက်
တော်မူ၏၊ ဧည့်သည်တို့အား ရည်၍ထားသော အလှူကို ခံခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူ၏၊ တမလွန်
လောကကို ယုံကြည်၍ လှူအပ်သော အလှူကို ခံခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော
လောကသည် ပြုအပ်သော လက်အုပ်ချီခြင်းကို ထိုက်တော်မူ၏၊ သတ္တလောက၏ အတူမရှိ
သော ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာလယ်မြေကဲ့သို့ ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤသို့
သံဃာနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ များစွာကုန်သော ပရိယာယ်တို့ဖြင့် သံဃာတော်၏ ဂုဏ်ကို မပြတ်
အောက်မေ့အပ်၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်း ထို့အတူ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် သီလနှင့်
ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိနှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ မဂ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏၊
ဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ သတ္တဝါတို့၌ အနှစ်ဖြစ်၍
ဖြစ်တော်မူ၏၊ သတ္တဝါတို့၌ ကြည်လင်သောသူဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ သတ္တဝါတို့၌ ထုတ်အပ်
သောသူတည်း၊ သတ္တဝါတို့၌ ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မတုန်လှုပ်နိုင်သောဂုဏ်ရှိတော်မူ၏၊ သတ္တဝါ
တို့၏ မွေးကြိုင်သော ပန်းတည်း၊ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လူတို့သည်လည်းကောင်း ပူဇော်
အပ်၏။ ဤပရိယာယ်ကို သံဃာနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ ဆိုအပ်၏။

အကြင်သီလတို့သည် မကျိုးကုန်၊ မပေါက်ကုန်၊ မပြောက်ကုန်၊ မကြားကုန်၊ ဖြူစင်ကုန်
၏၊ အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်၏၊ တော်လှန်ကုန်၏၊ ပညာရှိတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။

မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဤသို့ သီလာနုဿတိ နိဒ္ဒေသ၌ သီလ၏ ပရိယာယ်ကို ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် အကျင့်သီလ သည် တန်ဆာသည်လည်း ဖြစ်၏။ တင့်တယ်သောအဖြစ်ဖြင့် မြတ်သောအင်္ဂါသည်လည်း ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလသည် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲပျက်စီးခြင်းကို လွန်မြောက်ခြင်းသဘောဖြင့် မြှုပ်ထားအပ်သော ဥစ္စာနှင့်လည်း တူ၏။ အကျင့်သီလသည် မကြာမြင့်သောခဏ၌ သစ္စာ လေးပါးတရားကို ထိုးထွင်းသောအားဖြင့် အက္ခာဏဝေမိမည်သောလေးသမား၏ လေးအတတ် နှင့်လည်းတူ၏။ အကျင့်သီလသည် မလွန်ကျူးခြင်းသဘောဖြင့် ကမ်းအပိုင်းအခြားသည်လည်း ဖြစ်၏။ သီလသည် ဆင်းရဲ၏အဖြစ်ကို ဖြတ်ခြင်းသဘောဖြင့် တောင့်တအပ်မြတ်နိုးအပ်သော ဥစ္စာသည်လည်း ဖြစ်၏။ သီလသည် တရားကို ကြည့်ရာသဘောဖြင့် ကြေးမုံနှင့်တူသည်လည်း ဖြစ်၏။ သီလသည် အဘိညာဉ်စက္ခုဖြင့် လောကကို ကြည့်ခြင်း၏သဘောဖြင့် ပြာသာဒ်သည် လည်း ဖြစ်၏။ အကျင့်သီလသည် အလုံးစုံသောဘုံ၌ ကုသိုလ်တရားအပေါင်းကို လည်စေတတ် သည်လည်း ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသည်လည်း ဖြစ်၏။ ဤပရိယာယ်ကို သီလာ- နုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ ဆိုအပ်၏။

ထိုအခါ၌^၁ အရိယာ၏တပည့်သည် လွတ်လွတ်စွန်ကြခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ လှူဒါန်းရန် ဆန့်တန်းသော လက်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍၊ တောင်းစားသောသူ တို့နှင့် စပ်သည်ဖြစ်၍၊ ပေးကမ်းခြင်း ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘောင်၌ နေ၏။ ဤသို့ အကြင်အခြင်းဖြင့်လည်း စာဂါနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ အကြင်စကားကို ဆိုအပ်၏။ ဤစကားသည် စာဂါနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌ ပရိယာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာ ကစ္စည်းမထေရ်သည် “များစွာကုန်သော ပရိယာယ်တို့ကို သိ၏” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဝေဝစနဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၁။ ပညတ္တိဟာရဝိဘင်္ဂ

၃၉။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ပညတ္တိဟာရသည် အဘယ်နည်း၊ “မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးသော ခန္ဓာစသောတရားကို အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ပညတ် တို့ဖြင့် ဟောတော်မူ၏” ဤဟာရသည် ပညတ္တိဟာရမည်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်မှ ထုတ်အပ်သော ပကတိဖြစ်သော ဓမ္မကထာဖြင့် ဖြစ်သောဒေသနာသည် နိက္ခေပပညတ်မည်၏။ ပကတိဖြစ်သော ဓမ္မကထာဖြင့် ဟောခြင်း ဒေသနာသည် အဘယ်နည်း၊ သစ္စာလေးပါးတို့တည်း။ အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် မြတ်စွာဘုရား

သည် “ဣဒံ ဒုက္ခံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာ၌ ဤပညတ်သည် နိက္ခေပပညတ်မည်၏။ အဘယ်တရားတို့၏ နိက္ခေပပညတ်သည် ဖြစ်သနည်း၊ ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့၏၊ ခြောက်ပါးကုန်သော ဓာတ်တို့၏၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော ဓာတ်တို့၏၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော အာယတနတို့၏၊ ဆယ်ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏ နိက္ခေပပညတ်သည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့. . . အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍ရှိအံ့၊ နှစ်သက်ခြင်းသည် အကယ်၍ရှိအံ့၊ တပ်ခြင်းတဏှာသည် အကယ်၍ရှိအံ့၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် တည်၏။ ရောက်၏။ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် တည်၏။ ရောက်၏။ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် ရှိ၏။ အကြင်ဝဋ်၌ နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုဝဋ်၌ သင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် ရှိ၏။ အကြင်ဘဝအစရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော ဌာန၌ သင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ်သော ဘဝ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ အကြင်ဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ်သောဘဝ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် ရှိ၏။ အကြင်ပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့. . . ထိုဝဋ်တရားကို စိုးရိမ်ခြင်းရှိ၏ဟူ၍ ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၏ဟူ၍ အလွန်ပင်ပန်းခြင်းရှိ၏ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့. . . ဖဿဖြစ်သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍ရှိအံ့။ (ပ) မနောသဉ္စေတနာဖြစ်သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍ရှိအံ့။ ဝိညာဉ်ဖြစ်သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍ရှိအံ့၊ နှစ်သက်ခြင်းသည် အကယ်၍ရှိအံ့၊ တပ်ခြင်းတဏှာသည် အကယ်၍ရှိအံ့၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် တည်၏။ ရောက်၏။ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် တည်၏။ ရောက်၏။ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် ရှိ၏။ အကြင်ဝဋ်၌ နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုဝဋ်၌ သင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် ရှိ၏။ အကြင်ဘဝအစရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော ဌာန၌ သင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ်သောဘဝ၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ အကြင်ဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ်သောဘဝ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊

ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် ရှိ၏။ အကြင်ပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ . . . ထိုဝဋ် တရားကို စိုးရိမ်ခြင်းရှိဟူ၍၊ ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍၊ အလွန်ပင်ပန်းခြင်းရှိ၏ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ဤဒေသနာသည် ဒုက္ခသစ္စာ၏လည်းကောင်း၊ သမုဒယသစ္စာ၏လည်းကောင်း အကြောင်းကို သိစေတတ်သော ပဘဝပညတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော အာဟာရ ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍မရှိအံ့၊ နှစ်သက်ခြင်းသည် အကယ်၍မရှိအံ့၊ တပ်ခြင်းတဏှာ သည် အကယ်၍မရှိအံ့၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် မတည်၊ မရောက်။ အကြင် တေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် မတည်၊ မရောက်၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ်၏သက်ခြင်း သည် မရှိ။ အကြင်လည်ခြင်းဝဋ်၌ ညွတ်တတ်ဖောက်ပြန်တတ်သော နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုလည်ခြင်းဝဋ်၌ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် မရှိ။ အကြင်ဘဝအစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော ဌာန၌ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုတည်ရာဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ်သောဘဝ၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် မရှိ။ အကြင်တည်ရာဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ် သောဘဝ၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာ တို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် မရှိ။ အကြင်ပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ . . . ထိုဝဋ်တရား ကို စိုးရိမ်ခြင်းမရှိဟူ၍၊ ပူပန်ခြင်းမရှိဟူ၍၊ အလွန်ပင်ပန်းခြင်းမရှိဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ . . . ဖဿဖြစ်သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍ မရှိအံ့။ (ပ) မနောသဓ္ဓေတနာဖြစ်သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍မရှိအံ့၊ ဝိညာဉ် ဖြစ်သော အာဟာရ၌ တပ်ခြင်းရာဂသည် အကယ်၍မရှိအံ့၊ နှစ်သက်ခြင်းသည် အကယ်၍မရှိ အံ့၊ တပ်ခြင်းတဏှာသည် အကယ်၍ မရှိအံ့၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် မတည်၊ မရောက်။ အကြင်တေဘူမကဝဋ်၌ ဝိညာဉ်သည် မတည်၊ မရောက်၊ ထိုတေဘူမကဝဋ်၌ နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် မရှိ။ အကြင်ဝဋ်၌ ညွတ်တတ်ဖောက်ပြန်တတ်သော နာမ်ရုပ်၏ သက်ခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုဝဋ်၌ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် မရှိ။ အကြင်ဘဝအစရှိ သည်ဟုဆိုအပ်သော ဌာန၌ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့၏ ပွားခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုတည်ရာဌာန၌ နောင်အခါ၌ အသစ်သောဘဝ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် မရှိ။ အကြင်တည်ရာဌာန၌

နောင်အခါ၌ အသစ်သောဘဝ၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် မရှိ၊ ထိုပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် မရှိ။ အကြင်ပဋိသန္ဓေယူရာ၌ နောင်အခါ၌ ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇာတိသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဇရာသည်၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မရဏသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ . . . ထိုလည်ခြင်းဝဋ်တရားကို စိုးရိမ်ခြင်းမရှိဟူ၍၊ ပူပန်ခြင်းမရှိဟူ၍၊ အလွန်ပင်ပန်းခြင်းမရှိဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။

၄၀။ ရဟန်းတို့ . . . တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိကို မမေ့မလျော့သည်ဖြစ်၍၊ ရင့်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍၊ အောက်မေ့ခြင်းသတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ပွားများကြကုန်လော။ ရဟန်းတို့ . . . တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ အဘယ်သို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိသနည်း။ “စက္ခုပသာဒသည် အမြဲမရှိ” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ရူပါရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “စက္ခုပသာဒ၌မှီသော သိတတ်သောဝိညာဉ်သည် အမြဲမရှိ” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော တွေ့ထိတတ်သော သမ္ပဿသည် အမြဲမရှိ” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်သော တွေ့ထိတတ်သော သမ္ပဿဟူသော အကြောင်းကြောင့် ချမ်းသာသုခလည်းဖြစ်သော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခလည်းဖြစ်သော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခလည်းမဟုတ် ချမ်းသာသုခလည်းမဟုတ်သော အကြင်ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုခံစားခြင်းဝေဒနာသည်လည်း အမြဲမရှိ။ ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။

သောတပသာဒသည်။ (ပ) ဃာနပသာဒသည်။ ဇိဝှါပသာဒသည်။ ကာယပသာဒသည်။ “စိတ်သည် အမြဲမရှိ” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ဓမ္မာရုံတို့သည် အမြဲမရှိကုန်” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “မနောဝိညာဉ်သည် အမြဲမရှိ” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော တွေ့ထိတတ်သောသမ္ပဿသည် အမြဲမရှိ” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ မနောသမ္ပဿဟူသောအကြောင်းကြောင့် ချမ်းသာသုခလည်းဖြစ်သော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခလည်းဖြစ်သော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခလည်းမဟုတ် ချမ်းသာသုခလည်းမဟုတ်

သော အကြင်ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုခံစားခြင်းဝေဒနာသည်လည်း အမြဲမရှိ။ ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။

ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၏ ပွားစေခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာ၏ ပိုင်းခြား၍ အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၏ ပယ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာ၏ မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။

ရာဓ. . . အပြားအားဖြင့်သိခြင်းပညာဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သောရုပ်ကို ဖရိဖရဲ ကြကြကုန်လော၊ ဖျောက်လွင့်ကြကုန်လော၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်လော၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသည်ကို ပြုကြကုန်လော။ ပညာဖြင့် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ကုန်ခြင်းငှာ ကျင့်ကြကုန်လော။ တပ်ခြင်းတဏှာ၏ကုန်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ကုန်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းဝေဒနာကို။ (ပ) အမှတ်သညာကို။ ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ သိတတ်သော ဝိညာဉ်ကို ဖရိဖရဲ ကြကြကုန်လော၊ ဖျောက်လွင့်ကြကုန်လော၊ ဖျက်ဆီးကြကုန်လော၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသည်ကို ပြုကြကုန်လော၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောပညာဖြင့် အပါယ်သို့ ငင်တတ်သော တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းငှာ ကျင့်ကြကုန်လော။ အပါယ်သို့ ငင်တတ်သော တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း၏ ကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်း၏ကုန်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်၏။

ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် အာရုံ၌ မဆန့်ကျင် လျော်သည်ဖြစ်၍ ရောဓဟု ဆိုအပ်သော^၁ တဏှာ၏ မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ သာယာခြင်းတည်းဟူသောအဿာဒ၏ ငြီးငွေ့ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော နိဗ္ဗိဒါပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ အကြောင်းသမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။

“ထိုအရိယာ၏တပည့်သည် ဤဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားအပေါင်းသည် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ဤအပါယ်သို့ဆွဲငင်တတ်သော တဏှာစသော အကြောင်းသည် ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းသမုဒယသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သော

၁။ ရောဓဿ (မိုးထိ၊ သျှ။ နှာ-၁၄၅။) နိရောဓဿ (နေတ္တိ။ ၅၀။)

အတိုင်း သိ၏။ “ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ဤအကျင့်သည် ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။

ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် မှန်ခြင်းသစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်းခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်သည် ဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ဟုဆိုအပ်သောဘုံကို ဝေနေယျသန္တာန်၌ တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသောပညတ်သည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသောပညတ်သည် ဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိဖိုလ်၏ မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသောပညတ်သည် ဖြစ်၏။ “ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤသည်တို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝေါတို့တည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ဤအကြောင်းသည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏ အကြောင်းသမုဒယသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏ ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ ဤအကျင့်သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ “ဤယိုစီးခြင်းအာသဝတို့သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်၏” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။

ဤဒေသနာသည် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကုန်ခြင်း၌ဖြစ်သော ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာတို့၏ မဖြစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော မဂ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော ဖိုလ်၌ဖြစ်သောဉာဏ်၏ တည်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့ကို သတ်၍ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့သွားတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၏ ပွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာ၏ ပိုင်းခြားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၏ ပယ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ လုံ့လဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းဣန္ဒြေ၏ အားထုတ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နှိပ်စက်တတ်သော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့ကို ထုတ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အထက်မဂ်သုံးခုဟုဆိုအပ်သော ဘုံ၏ ဝေနေယျသန္တာန်၌ တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ယုတ်မာကုန်သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို အထူးသဖြင့် အကြွင်းမဲ့ နုတ်ဖြတ်ပြီးသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။

၄၁။ ရဟန်းတို့ . . . ဤသစ္စာသည် “ဒုက္ခသစ္စာတည်း” ဤသို့ ငါ့အား ရှေး၌ မကြားဖူးကုန်သေးသော တရားတို့၌ မြင်တတ်သောပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဉာဏ်သည်

ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်းသောပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ . . . ဤသစ္စာသည် “ဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာတည်း” ဤသို့ ငါ့အား။ (ပ) ရဟန်းတို့ . . . ဤသစ္စာသည် “ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာတည်း” ဤသို့ ငါ့အား။ ရဟန်းတို့ . . . ဤသစ္စာသည် “ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာတည်း” ဤသို့ ငါ့အား ရှေး၌ မကြားဖူးကုန်သေးသော တရားတို့၌ မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်းသော ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ဤပညတ်သည် မှန်ခြင်းသစ္စာတို့ကို ဟောခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြားအမြင်ဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိခြင်းကို ဝေနေယျသန္တာန်၌တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မသိအပ်သောတရားကို သိအံ့ဟူ၍ ဖြစ်သော အစိုးရခြင်းဣန္ဒြေကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တရားတည်းဟူသော အာဏာစက်ကို ဟောခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏” ဤသို့ ငါ့အား ရှေး၌ မကြားဖူးကုန်သေးသော တရားတို့၌ မြင်တတ်သောပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်းသောပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏” ဤသို့ ငါ့အား။ (ပ) ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏” ဤသို့ ငါ့အား။ (ပ) ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေအပ်၏” ဤသို့ ငါ့အား ရှေး၌ မကြားအပ်ဖူးကုန်သော တရားတို့၌ မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်းသောပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သောမဂ္ဂသစ္စာကို ပွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြံဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သိသောပညာကို ဝေနေယျသန္တာန်၌တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အညိန္ဒြေကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ” ဤသို့ ငါ့အား ရှေး၌

မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ မြင်တတ်သောပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်းသောပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲ၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏” ဤသို့ ငါ့အား။ (ပ) ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ” ဤသို့ ငါ့အား။ (ပ) ရဟန်းတို့ . . . “ထိုဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေ၏” ဤသို့ ငါ့အား ရှေး၌ မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်းသောပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပွားခြင်းဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော အပြားအားဖြင့် သိခြင်းပညာကို ဝေနေယျသန္တာန်၌ တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အညာတာဝိဇ္ဇေကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တရားတည်း ဟူသောအာဏာစက်ကို ဟောခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“ဖြစ်ရာဘဝ၏အကြောင်းဖြစ်ထသော ဖြစ်ရာဘဝကို ပြုပြင်တတ်ထသော ပိုင်းခြားအပ်သော ကာမာဝစရကံကိုလည်းကောင်း မပိုင်းခြားအပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ကံကိုလည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် စွန့်ပြီး မိမိသန္တာန်၌ မွေ့လျော်သည် တည်ကြည်သည်ဖြစ်၍ မိမိ၌ဖြစ်သော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကို ချပ်မိန့်ညိုကဲ့သို့ ဖျက်ဆီးပြီ။”

“တုလံ” ဟူသည်ကား ပြုပြင်တတ်သောဓာတ်သဘောတည်း။ “အတုလံ” ဟူသည်ကား ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သဘောတည်း။ “တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ” ဟူသော ဤပညတ်သည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို လွန်သောထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းတည်း။ တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ဝေနေယျသန္တာန်၌တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ဖြစ်ရာဘဝကို ပြုပြင်တတ်သောကံကို မြတ်စွာဘုရားသည် စွန့်ပြီး” ဤပညတ်သည် အကြောင်းသမုဒယသစ္စာကို စွန့်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မိမိသန္တာန်၌ မွေ့လျော်သည် တည်ကြည်သည် ဖြစ်၍” ဤပညတ်သည် ကိုယ်အစ၌ဖြစ်သော အောက်မေ့ခြင်းသတိကို ပွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စိတ်၏တစ်ခုတည်းသော အာရုံကိုသာယူသည်ဖြစ်၍ တည်ကြည်ခြင်းမပျံ့လွင့်ခြင်း၏ တည်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကို ချပ်မိန့်ညိုကဲ့သို့ ဖျက်ဆီးပြီ” ဤပညတ်သည် သိခြင်းစိတ်တော်၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်သည်ကို အပြားအား

ဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်ကို ယူခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာဟူသောဥဒ္ဓိတို့ကို ဖောက်ခွဲခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ဖြစ်ရာဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပိုင်းခြားအပ်သော ကာမာဝစရကံကိုလည်းကောင်း မပိုင်းခြားအပ်သော မဟဂ္ဂုတ်ကံကိုလည်းကောင်း စွန့်ပြီး” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

အားထုတ်အပ်သောရှုခြင်းဝိပဿနာရှိသော အကြင်ယောက်ျားသည် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲကို မြင်ပြီး၊ ထိုဆင်းရဲသည်လည်း အကြင်တပ်ခြင်းတဏှာဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ထိုတပ်ခြင်းတဏှာကိုလည်း ထိုဆင်းရဲ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် မြင်ပြီး။ ဤသို့ ကျင့်သော ထိုယောက်ျားသည် အလိုရှိအပ်သော ကာမတို့၌ အဘယ်သို့သောအပြားဖြင့် ညွတ်ရာအံ့နည်း၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ အကြင်ကြောင့် ဤလောက၌ အလိုရှိခြင်းကာမနှင့်တူသော အနှောင်အဖွဲ့သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိတတ်သော ကာမတို့သည် လောက၌ ငြိယှက်တတ်၏။ ဤသို့ သိ၍ အဘယ်သို့ ညွတ်ရာအံ့နည်း၊ အောက်မေ့ခြင်းသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုကာမတို့ကို ဖျောက်ခြင်းငှာ ကျင့်အပ်သော သိက္ခာတို့၌ ကျင့်ရာ၏။

“အကြင်ယောက်ျားသည် အလုံးစုံသောဆင်းရဲကို မြင်ပြီး” ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာ၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့်သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ပိုင်းခြားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ “အကြင်တပ်ခြင်းတဏှာဟူသောအကြောင်းရှိ၏” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၏ အမွန်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ပယ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ “မြင်ပြီး” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် သိမြင်တတ်သော ဉာဏစက္ခု၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ထိုးထွင်းခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ “ထိုယောက်ျားသည် အလိုရှိအပ်၊ အလိုရှိတတ်သော ကာမတို့၌ အဘယ်သို့သောအပြားဖြင့် ညွတ်ရာအံ့နည်း” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် အလိုရှိတတ်သောကာမတဏှာ၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း နှလုံးဝင်ခြင်းညွတ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ “အကြင်ကြောင့် ဤလောက၌ ကာမဂုဏ်နှင့်တူသော အနှောင်အဖွဲ့သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ကာမဂုဏ်တို့သည် လောက၌ ငြိယှက်တတ်၏။ ဤသို့ သိ၍” ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် အလိုရှိအပ်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို ရန်သူအားဖြင့် မြင်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သင့်စွ၊ အလိုရှိအပ်သောကာမဂုဏ်တို့သည် အလျှံကင်းသောမီးကြီးစုဥပမာရှိကုန်၏။ သာယာဖွယ်မရှိ

သားတစ်ဥပမာရှိကုန်၏။ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးပုံနှင့်လည်း တူကုန်၏။ ကမ်းပါး ပြတ်ဥပမာ မြွေဥပမာလည်းရှိကုန်၏။

“အောက်မေ့ခြင်းသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုအလိုရှိအပ်သောကာမဂုဏ်တို့ကို” ဤဟော အပ်သော ဒေသနာသည် ပယ်ခြင်း၏ ဖျက်ဆီးသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ကိုယ်အစဉ်ဖြစ်သော အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏ ဝေနေယျသန္တာန်၌တည်ထားခြင်းကို အပြားအား ဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၏ ပွားခြင်းကို အပြားအား ဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ဖျောက်ခြင်းငှာ ကျင့်အပ်သောသိက္ခာတို့၌ ကျင့်ရာ၏” ဤဟော အပ်သောဒေသနာသည် တပ်ခြင်းရာကို ဖျောက်ခြင်းကို၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဒေါသကို ဖျောက်ခြင်းကို၊ တွေဝေခြင်းမောဟကို ဖျောက်ခြင်းကို ထိုးထွင်းခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ဇန္တု”ဟူသောဤဒေသနာသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိယာယ်ကို အပြား အားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သင့်စွ၊ အကြင်အခါ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ကာမဂုဏ်တို့သည် ငြိတတ်၏။ ဤသို့ သိ၏။ ထိုအခါ၌ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့ကို မဖြစ်စေခြင်းငှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ဖြစ်စေ၏။

ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန် သော တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ လုံ့လပြု၏။ ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် မရောက်အပ် သေးသော ကုသိုလ်တရားသို့ ရောက်ခြင်းငှာ လုံ့လကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အနည်းငယ်မျှသောကုသိုလ်တရားဖြင့် မရောင့်ရဲခြင်းကို ဝေနေယျသန္တာန်၌ တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုဒေသနာ၌ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ တည်ခြင်းငှာ လုံ့လပြု၏။ ဤဟော အပ်သောဒေသနာသည် ပွားခြင်း၌ မမေ့မလျော့ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ လုံ့လဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းဝီရိယိန္ဒြေကို ဝေနေယျသန္တာန်၌တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၏ တည်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အကြင်ယောက်ျားသည် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲကို မြင်ပြီ၊ ထိုဆင်းရဲသည်လည်း အကြင်တပ်ခြင်းတဏှာဟူသောအကြောင်းရှိ၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

“သတ္တလောကသည် တွေဝေခြင်းမောဟအကြောင်းရှိသော သံယောဇဉ်တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မထိုက်သော်လည်း ထိုက်သကဲ့သို့ ထင်မှတ်၏။ ကိလေသုပဓိ၊ အဘိသင်္ခါရုပဓိတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ အလွန်တွေဝေခြင်းမောဟအမှိုက်ဖြင့်

ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ သူမိုက်သည် ပညာရှိသောသူတို့အား အသရေမရှိသကဲ့သို့ ထင်၏။ ပညာစက္ခုဖြင့်သိမြင်သော ပညာရှိသောသူအား တပ်ခြင်းရာဂအစရှိသည်ဖြင့် ကြောင့်ကြခြင်းသည် မရှိ။

“သတ္တလောကသည် တွေဝေခြင်းမောဟအကြောင်းရှိသော သံယောဇဉ်တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ဖောက်ပြန်ခြင်းဝိပလ္လာသတို့ကို ဟောအပ်သော ဒေသနာကို အပြားအားဖြင့်သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မထိုက်သော်လည်း ထိုက်သကဲ့သို့ ထင်၏” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် သတ္တလောက၏ ဖောက်ပြန်သောအခြင်းအရာဖြင့် ထင်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ကိလေသုပဓိ၊ အဘိသင်္ခါရုပဓိတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ သူမိုက်သည်” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ယုတ်မာကုန်သော မကောင်းသောအလိုရမ္မက်တို့၏ ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ ထင်ခြင်း၏အကြောင်းအမွန်ဖြစ်သည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုးကျင့်ခြင်းတို့၏ ဆီးတားနှောင်ဖွဲ့ခြင်းကိစ္စကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့၏ အားကြီးသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့၏ ရောက်ခြင်းသွားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“အလွန်တွေဝေခြင်းမောဟအမိုက်ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍” ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာဟူသောအမိုက်ကို ဟောအပ်သည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့်သိစေခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ “အသရေမရှိသကဲ့သို့ ထင်၏” ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် နတ်၏မျက်စိအမြင်နှင့် တူသော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၏ မြင်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သိမြင်ခြင်း ပညာစက္ခုကို ဝေနေယျသန္တာန်၌ တည်ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ပညာစက္ခုဖြင့် သိမြင်သော ပညာရှိသောသူအား တပ်ခြင်းရာဂအစရှိသည်ဖြင့် ကြောင့်ကြခြင်းသည် မရှိ” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် အဆင်းစသည်တို့၌ တပ်တတ်သောသတ္တဝါတို့၏ တပ်ခြင်းရာဂဖြင့် ကြောင့်ကြခြင်းကို၊ ဖျက်ဆီးခြင်းဒေါသဖြင့် ကြောင့်ကြခြင်းကို၊ တွေဝေခြင်းမောဟဖြင့် ကြောင့်ကြခြင်းကို ထိုးထွင်းခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “သတ္တလောကသည် တွေဝေခြင်းမောဟအကြောင်းရှိသော သံယောဇဉ်တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့. . . မဖြစ်သော မထင်သော မပြုအပ်သော အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏။ ဤသို့ မှတ်ကုန်လော။ ရဟန်းတို့. . . မဖြစ်သော မထင်သော မပြုအပ်သော အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည်

အကယ်၍ မရှိသည်ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဤသို့မရှိသည်ရှိသော် ဤလောက၌ ဖြစ်သော ထင်သော ပြုအပ်သော ပြုပြင်အပ်သော သင်္ခတတရား၏ ထွက်မြောက်ရာသည် မဖြစ်ရာ။ ရဟန်းတို့ . . . အကြံကြောင့်လည်း မဖြစ်သော မထင်သော မပြုအပ်သော အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ရှိသည်သာလျှင်ကတည်း။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်သော ထင်သော ပြုအပ်သော ပြုပြင်အပ်သော သင်္ခတတရား၏ ထွက်မြောက်ရာသည် ထင်၏။ ထို့ကြောင့် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏ဟူ၍ မှတ်ကုန်လော။

“ရဟန်းတို့ . . . မဖြစ်သော မထင်သော မပြုအပ်သော အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် အကယ်၍မရှိသည်ဖြစ်ငြားအံ့” ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ဟောအပ်သည်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ “ဤလောက၌ ဖြစ်သော ထင်သော ပြုအပ်သော ပြုပြင်အပ်သောသင်္ခတတရား၏ ထွက်မြောက်ရာသည် မဖြစ်ရာ” ဤဟောအပ်သော ဒေသနာသည် ပြုပြင်အပ်သောသင်္ခတတရား၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ကပ်၍ဆောင်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် လည်း ဖြစ်၏။ “ရဟန်းတို့ . . . အကြံကြောင့်လည်း မဖြစ်သော မထင်သော မပြုအပ်သော အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ရှိသည်သာလျှင်ကတည်း” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝေဖန်အပ်ပြီးသောအနက်၏ ပြီးခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းတည်းဟူသော ပညတ်သည်လည်း” ဖြစ်၏။

“ထို့ကြောင့် ဖြစ်သော ထင်သော ပြုအပ်သော ပြုပြင်အပ်သော သင်္ခတတရား၏ ထွက်မြောက်ရာသည် ထင်၏” ဤဟောအပ်သောဒေသနာသည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရှာတတ်သောမဂ္ဂသစ္စာ၏ ဝဋ်မှထွက်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့်သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ကျင်လည်ခြင်းသံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာကို အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “နော စေတံ ဘိက္ခဝေ အဘဝိဿ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခုသော တရားကို အထူးထူးရှိကုန်သော အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းပညတ်တို့ဖြင့် ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အပြားအားဖြင့်သိစေခြင်းကို ဆောင်ခြင်းဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၂။ သြတရဏဟာရဝိဘင်္ဂ

၄၂။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော ဆောင်ခြင်းဟာရတို့တွင် သွင်းခြင်းကို ဆောင်ခြင်းဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “အကြင်အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း” ဤသို့အစရှိသည်ကို ဆောင်ခြင်းဟာရသည် သွင်းခြင်းကို ဆောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သြတရဏဟာရမည်၏။

“အကြင်အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် အထက်ဖြစ်သော ရူပအရူပဓာတ်မှ အောက်ကာမဓာတ်မှ အလုံးစုံသောဓာတ်သုံးပါးမှ လွတ်ပြီ၊ ဤအတ္တဘောသည် ငါသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ မရူ။ ဤသို့ ဓာတ်သုံးပါးမှလွတ်ပြီးသော ထိုအသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်ရံတစ်ခါမျှ မကူးဖူးသော လေးပါးသော သြဃကို တစ်ဖန်မဖြစ်ပြန်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ကူးပြီ။”

“ဥဒ္ဓိ” ဟူသည်ကား ရူပဓာတ်လည်းကောင်း အရူပဓာတ်လည်းကောင်း။ “အစေ” ဟူသည်ကား ကာမဓာတ်တည်း။ “သဗ္ဗမိ ဝိပ္ပမုတ္တော” ဟူသည်ကား သုံးပါးသောဓာတ်၌ အကြင်တပ်ခြင်းမှကင်းလွတ်သောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤတပ်ခြင်းမှကင်းလွတ်သောအဖြစ်သည် အသေက္ခဖြစ်သော ဝိမုတ္တိမည်၏။ ထိုအသေက္ခဝိမုတ္တိ၌ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့သည်သာလျှင် ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ သွင်းခြင်းသည် ဣန္ဒြေတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ထိုအသေက္ခဝိမုတ္တိ၌ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော ငါးပါးကုန်သောဣန္ဒြေတို့သည်သာလျှင် သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် သိခြင်းဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ညွတ်ခြင်းဖောက်ပြန်ခြင်းနာမ်ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ညွတ်ခြင်းဖောက်ပြန်ခြင်းနာမ်ရုပ်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခြောက်ပါးသော အာယတန၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ခြောက်ပါးသော အာယတန၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်းဖဿ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တွေ့ထိခြင်းဖဿ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်းဝေဒနာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းဝေဒနာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရာဘဝ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ရာဘဝ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ သက်ကြီးရွှက်တင်ပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာအစရှိသည်တို့နှင့်မရောသော ထိုဆင်းရဲအစု၏

ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုအသေကွပ်မုတ္တိ၌ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော ငါးပါးကုန်သော ကုန္တေတို့ကိုသာလျှင် သုံးပါးကုန်သော ကျေးဇူးခန္ဓာတို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ အဘယ်သုံးပါးကုန်သော ကျေးဇူးခန္ဓာတို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်သနည်း၊ အကျင့်သီလကျေးဇူးဖြင့်၊ တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိကျေးဇူးဖြင့်၊ အပြားအားဖြင့်သိခြင်းပညာကျေးဇူးဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ကျေးဇူးခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုအသေကွပ်မုတ္တိ၌ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော ငါးပါးသောကုန္တေတို့သည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ အကြင်ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်ကုန်၊ ထိုပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတနတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

“ဤအတ္တဘောသည် ငါသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ မရှု” ဤပါဌ်ဖြင့် မရှုသောအဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤငါဟူ၍မရှုခြင်းသည် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌ဖြစ်သော မှားသော အမြင်ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖျက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုပယ်ဖျက်ခြင်းသည် ကျင့်ဆဲသေကွပ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လွတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအသေကွပ်မုတ္တိ၌ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့သည်သာလျှင် ငါးပါးသောကုန္တေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ သွင်းခြင်းသည် ကုန္တေတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုအသေကွပ်မုတ္တိ၌ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော ငါးပါးသောကုန္တေတို့သည်သာလျှင် သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုစွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသွင်းခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုစွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုသိခြင်းဝိဇ္ဇာသည်သာလျှင် ငါးပါးသောခန္ဓာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုသိခြင်းဝိဇ္ဇာသည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌အကျုံးဝင်ကုန်၏။ အကြင်ပြုပြင်

ခြင်းသင်္ခါရတို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏အာရုံမဟုတ်ကုန်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်ကုန်၊ ထိုပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်း အာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတနတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ကျင့်ဆဲသေက္ခဖြစ်သော လွတ်ခြင်းဝိမုတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း ကျင့်ပြီးအသေက္ခဖြစ်သော လွတ်ခြင်းဝိမုတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း လွတ်သောသူသည် တစ်ရံတစ်ခါမျှမကူးဖူးသော ကျင်လည် ခြင်း သံသရာရေအယဉ်ကို တစ်ဖန်မဖြစ်ပြန်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ကူးပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ဥဒ္ဓံ အဓော” ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

၄၃။ “မှီသောသူအား တုန်လှုပ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ မမှီသောသူအား တုန်လှုပ်ခြင်းသည် မရှိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းသည် မရှိသော် ပူပန်ခြင်း၏ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပူပန်ခြင်း၏ငြိမ်းခြင်းသည် ရှိသော် ညွတ်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ ညွတ်ခြင်းသည် မရှိသော် တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့လားခြင်းသည် မဖြစ်၊ တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့လားခြင်းသည် မရှိသော် အဆင့်ဆင့်ပြောင်း၍ဖြစ်ခြင်း တစ်ဘဝ၌ ကပ်ခြင်းကျခြင်းသည် မရှိ၊ အဆင့်ဆင့်ပြောင်း၍ဖြစ်ခြင်း တစ်ဘဝ၌ကပ်ခြင်းကျခြင်းသည် မရှိ သော် ဤလောကသည်လည်း မရှိ၊ တမလွန်လောကသည်လည်းမရှိ၊ နှစ်ပါးသော ဤလောက၊ တမလွန်လောကကို ကြည့်၍ လောကသည် မဖြစ်၊ ဤလောက၏မရှိခြင်းသည်သာလျှင် ဆင်းရဲ ၏ အဆုံးတည်း” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

“နိဿိတဿ စလိတံ” ဟူသည်ကား **မှီရာမည်သည်ကား** တပ်ခြင်းတဏှာဟူသော မှီရာလည်းကောင်း မှားသောအမြင်ဟူသောမှီရာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပြင်းစွာတပ်ခြင်းရှိသောသူအား အကြင်စေ့ဆော်ခြင်းစေတနာသည် ဖြစ်၏။ ဤစေ့ဆော်ခြင်းစေတနာသည် တပ်ခြင်းဟူသောမှီရာသည် ဖြစ်၏။ အလွန်တွေဝေသောသူ အား အကြင်စေ့ဆော်ခြင်းဟူသော စေတနာသည် ဖြစ်၏။ ဤစေ့ဆော်ခြင်းစေတနာသည် မှားသောအမြင်ဟူသောမှီရာသည် ဖြစ်၏။ စေ့ဆော်ခြင်းစေတနာသည်ကား ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ တည်း၊ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့် သိခြင်းဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိညာဉ် ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ညွတ်ခြင်းဖောက်ပြန်ခြင်းနာမ်ရပ်သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ အလုံးစုံသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်း သည် အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်း

တည်း။

ထိုရတ္တ၊သံမုဠပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့တွင် ပြင်းစွာတပ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ခံစားခြင်း ဝေဒနာသည် ရှိ၏။ ဤခံစားခြင်းဝေဒနာသည် သုခဝေဒနာတည်း။ အလွန်တွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ် အား အကြင်ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ရှိ၏။ ဤခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ဝေဒနာတည်း။ ဤခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ခံစားခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဝေဒနာကုန္တာမည်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုခံစားခြင်းဝေဒနာတို့တွင် သုခဝေဒနာသည် သုခိန္ဒြေလည်းကောင်း သောမနသိန္ဒြေ လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော ကုန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာ လည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် လျစ်လျူရှုခြင်းဥပေက္ခိန္ဒြေတည်း။ ဤသို့သွင်းခြင်း သည် အစိုးရခြင်းကုန္ဒြေတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုအစိုးရခြင်းကုန္ဒြေတို့သည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ အကြင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏အာရုံဖြစ်ကုန်၏။ ဘဝ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် မိမိသဘော ကိုဆောင်ခြင်းဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်း အာသဝ၏ အာရုံဖြစ်၏။ ဘဝ၏အကြောင်းဖြစ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတနတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

“အနိဿိတဿ စလိတံ နတ္ထိ” ဟူသည်ကား ညစ်ညူးသောကိလေသာငြိမ်းခြင်းသမထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်မူလည်း တပ်ခြင်းတဏှာကို မမှီ၊ ရှုခြင်းဝိပဿနာ၏အစွမ်းအားဖြင့်မူလည်း ဖောက်ပြန်၍မြင်ခြင်းဒိဋ္ဌိကို မမှီ။ အကြင်ရှုခြင်းဝိပဿနာသည် ရှိ၏။ ဤရှုခြင်းဝိပဿနာသည် သိခြင်းဝိဇ္ဇာမည်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သိခြင်းဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော အကြောင်း တရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုရှုခြင်းဝိပဿနာသည်သာလျှင် ပညာကုန္တာမည်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုရှုခြင်းဝိပဿနာသည်သာလျှင် ဝီရိယိန္ဒြေလည်းကောင်း ပညိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤသို့

နှစ်ပါးကုန်သော ကုန္တတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ကုန္တတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုရှုခြင်းဝိပဿနာသည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၌ အကျုံးဝင်၏။ အကြင်ပြုပြင်ခြင်း သင်္ခါရတို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်ကုန်။ ထိုပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်း အာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတနတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

“ပဿဒ္ဓိယာ သတိ”ဟူသော ဤပါဌ်၌ **ပူပန်ခြင်း၏ငြိမ်းခြင်းသည်** နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ကိုယ်ကိုမှီသောငြိမ်းခြင်းသည်လည်းကောင်း စိတ်ကိုမှီသောငြိမ်းခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ အကြင်ကိုယ်ကိုမှီသော ချမ်းသာခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤချမ်းသာခြင်းသုခသည် ကာယပဿဒ္ဓိမည်၏။ အကြင်စိတ်ကိုမှီသော ချမ်းသာခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤချမ်းသာခြင်းသုခသည် စေတသိက-ပဿဒ္ဓိမည်၏။ ပူပန်ခြင်းငြိမ်းပြီးသောကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏။ ချမ်းသာခြင်းရှိသောသူ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ တည်ကြည်သောသူသည် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိ၏။ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိသောသူသည် ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သောသူသည် တပ်ခြင်းကင်း၏။ တပ်ခြင်းကင်းခြင်းကြောင့် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်၏။ လွတ်ပြီးသောဖိုလ်၌ “ငါသည် လွတ်ပြီးသောသူသည် ဖြစ်ပြီ” ဤသို့ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ငါ့အား ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ကုန်ပြီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည် ပြီးပြီ။ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စ အလို့ငှာ တစ်ဖန်ပြုခြင်းကိစ္စသည် မရှိ” ဤသို့ သိ၏။

ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တပ်ခြင်းရာဂ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဖျက်ဆီးခြင်းဒေါသ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် တွေဝေခြင်းမောဟ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အဆင်းတို့၌ မညွတ်၊ အသံတို့၌ မညွတ်၊ အနံ့တို့၌ မညွတ်၊ အရသာတို့၌ မညွတ်၊ အတွေ့တို့၌ မညွတ်၊ တရားတို့၌ မညွတ်။ အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်ဖြင့် ရပ်ထသော သွားထသော သတ္တဝါကို ပညတ်သည်ရှိသော် ပညတ်ရာ၏။ ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွန့်ခြင်းကြောင့် တစ်ဖန်လွတ်ခြင်းကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်တို့၏ကုန်ရာဖြစ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်၌ လွတ်ပြီးသော စိတ်ရှိသော ရဟန္တာသည် သတ္တဝါသည် ရှိ၏ဟူ၍လည်း မကပ်၊ သတ္တဝါသည် မရှိ၊ ဤသို့လည်း မကပ်။ သတ္တဝါသည် ရှိ၏၊ မရှိ၊ ဤသို့လည်း မကပ်။ သတ္တဝါသည် ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်းမဟုတ်၊ ဤသို့လည်း မကပ်။ စင်စစ်သော်ကား တပ်ခြင်းရာဂ၏

ကုန်ခြင်းကြောင့် ဖျက်ဆီးခြင်းဒေါသ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် တွေဝေခြင်းမောဟ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် နက်နဲ၏။ မနှိုင်းယှဉ်အပ်၊ မရေတွက်အပ်၊ ငြိမ်း၏။ ဤသို့သာလျှင် ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အကြင်ခံစားခြင်းဝေဒနာဖြင့်။ (ပ) အကြင်အမှတ်သညာဖြင့်။ အကြင်ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ တို့ဖြင့်။ အကြင်သိခြင်းဝိညာဉ်ဖြင့် ရပ်ထသော သွားထသော သတ္တဝါကို ပညတ်သည်ရှိသော် ပညတ်ရာ၏။ ထိုသိခြင်းဝိညာဉ်၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ စွန့်ခြင်း ကြောင့်၊ တစ်ဖန်လွတ်ခြင်းကြောင့် သိခြင်းဝိညာဉ်တို့၏ကုန်ရာဖြစ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်၌ လွတ်ပြီး သောစိတ်ရှိသော ရဟန္တာသည် သတ္တဝါသည် ရှိ၏ဟူ၍လည်း မကပ်။ သတ္တဝါသည် မရှိ၊ ဤသို့လည်း မကပ်။ သတ္တဝါသည် ရှိ၏၊ မရှိ၊ ဤသို့လည်း မကပ်။ သတ္တဝါသည် ရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ မရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ ဤသို့လည်း မကပ်။ စင်စစ်သော်ကား တပ်ခြင်းရာဂ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဖျက်ဆီးခြင်းဒေါသ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် တွေဝေခြင်းမောဟ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် နက်နဲ၏။ မနှိုင်းယှဉ်အပ်၊ မရေတွက်အပ်၊ ငြိမ်း၏။ ဤသို့သာလျှင် ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

“အဂတိ”ဟူသည်ကား၊ တစ်ပါးသောဘဝမှ ဤဘဝသို့ လားခြင်းတည်း။ “ဂတိ”ဟူသည် ကား ဘဝသစ်တည်း။ တမလွန်ဘဝမှ ဤဘဝသို့လားခြင်း၊ တမလွန်ဘဝသို့သွားခြင်း ဤသို့ လားခြင်းသွားခြင်းတို့သည်လည်း မဖြစ်ကုန်။ “နေဝိဓ”ဟူသည်ကား ခြောက်ပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့၌။ “နဟုရံ”ဟူသည်ကား ခြောက်ပါးကုန်သော အပဉ္စဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့၌။ “န ဥဘယမန္တရေန”ဟူသည်ကား တွေ့ထိခြင်းဖဿနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၌ ကိုယ်ကို မမြင်။ “ဧသေဝန္တော ဒုက္ခဿ”ဟူသည်ကား အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် လောကီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းကောင်း လောကုတ္တရာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့တွင် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာမှ စ၍ ဇရာမရဏတိုင် အောင် လောကီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ဖြစ်၏။ သီလဝတော အဝိပ္ပဋိသာရော ဇာယတိမှ စ၍ ယာဝ နာပရံ ကုတ္တတ္တာယာတိ ပဇာနာတိတိုင်အောင် လောကုတ္တရာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “မိသောသူအား တုန်လှုပ်ခြင်းသည် ရှိ၏၊ မမိသောသူအား တုန်လှုပ်ခြင်းသည် မရှိ။ (ပ) ဤလောက၏မရှိခြင်းသည်သာလျှင် ဆင်းရဲ၏ အဆုံးတည်း” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

၄၄။ “လောက၌ အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းကုန်သော စိုးရိမ်ခြင်းတို့သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန် ၏။ ငိုကြွေးခြင်းတို့သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဤစိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းတို့သည် ဆင်းရဲရှိ သည်လည်းဖြစ်သော များသောသဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော ချစ်ခြင်းသာယာခြင်း

၁။ “အဂတိ”တိ (မိုးထိသျှ။နာ-၁၆၆။) “အာဂတိ”တိ (နေတ္ထိ။ ၅၇။)

ကို စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းသည် မရှိသည်ရှိသော် ဤစိုးရိမ်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

အကြင်သူတို့အား တစ်စုံတစ်ခုသောလောက၌ ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းသည် အကြင်ကြောင့် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကင်းသောစိုးရိမ်ခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်းမရှိသော တပ်ခြင်းတဏှာကင်းရာဖြစ်သော အေးငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တကုန်လျက် တစ်စုံတစ်ခုသော လောက၌ ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းကို မပြုကုန်ရာ။” ၁ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

“အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းကုန်သော စိုးရိမ်ခြင်းတို့သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ငိုကြွေးခြင်းတို့သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဤစိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းတို့သည် လောက၌ ဆင်းရဲရှိသည်လည်းဖြစ်သော များသောသဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်၏” ဤပါဠိဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းကို ဆိုအပ်၏။ ဤစိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းသည် ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်းဝေဒနာတည်း။ “ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းသည် မရှိသည်ရှိသော် ဤစိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်” ဤပါဠိဖြင့် ထိုစိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းတို့၏ မရှိခြင်းကို ဆိုအပ်၏။ ဤစိုးရိမ်ခြင်းငိုကြွေးခြင်းတို့၏ မရှိခြင်းသည် ချမ်းသာသော ခံစားခြင်းဝေဒနာတည်း။ ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ခံစားခြင်းဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် တပ်ခြင်းတဏှာသည် ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာဟူသောအကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်သည် ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်းဘဝသည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ခြင်းဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် အိုခြင်းသေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုခံစားခြင်းဝေဒနာတို့တွင် ချမ်းသာသော ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် သုခိန္ဒြေလည်းကောင်း သောမနဿိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် ဒုက္ခိန္ဒြေလည်းကောင်း ဒေါမနဿိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော အစိုးရခြင်းဣန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အစိုးရခြင်းဣန္ဒြေတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုအစိုးရခြင်းဣန္ဒြေတို့သည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ အကြင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏အာရုံဖြစ်ကုန်၏။ ဘဝ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။

ထိုပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်း အာသဝ၏ အာရုံဖြစ်၏။ ဘဝ၏အကြောင်းဖြစ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတနတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

အကြင်သူတို့အား တစ်စုံတစ်ခုသောလောက၌ ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းသည် အကြံကြောင့် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကင်းသောစိုးရိမ်ခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်းမရှိသော တပ်ခြင်းတဏှာကင်းရာဖြစ်သော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တကုန်လျက် တစ်စုံတစ်ခုသောလောက၌ ချစ်ခြင်းသာယာခြင်းကို မပြုကုန်ရာ။ ဤပါဠိ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော လောက၌ အကြင်ချစ်ခြင်းကို မပြုခြင်းကို ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ချစ်ခြင်းကိုမပြုခြင်းသည် တပ်ခြင်းတဏှာကို ပယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဘဝ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုတပ်ခြင်းကိုပယ်ခြင်းသည် ညစ်ညူးခြင်းကိုပယ်ခြင်းသမထမည်၏။ ထိုညစ်ညူးခြင်းကို ပယ်ခြင်းသမထသည် အောက်မေ့ခြင်းသတိဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းကုန္ဒြေလည်းကောင်း တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းကုန္ဒြေလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော အစိုးရခြင်းကုန္ဒြေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အစိုးရခြင်းကုန္ဒြေတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုညစ်ညူးခြင်းကိလေသာ၏ငြိမ်းခြင်းသမထသည်သာလျှင် တည်ကြည်ခြင်းအစုဖြစ်သော သမာဓိက္ခန္ဓမည်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုညစ်ညူးခြင်းကိလေသာ၏ငြိမ်းခြင်းသမထသည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၌ အကျုံးဝင်၏။ အကြင်ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏အာရုံမဟုတ်ကုန်၊ ဘဝ၏အကြောင်းလည်း မဟုတ်ကုန်၊ ထိုပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်း အာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်၊ ဘဝ၏အကြောင်းလည်းမဟုတ်။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတန တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ယေ ကေစိ သောကာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

အလိုရှိအပ်သောဝတ္ထုကာမကို အလိုရှိသော ထိုသတ္တဝါအား ထိုဝတ္ထုကာမ သည် အကယ်၍ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသတ္တဝါသည် အကြင်ဝတ္ထုကာမကို အလိုရှိ၏။ ထိုဝတ္ထုကာမကို ရသောကြောင့် စင်စစ် နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၏။

ဝတ္ထုကာမကိုအလိုရှိသော ဖြစ်ပြီးသောတပ်ခြင်းတဏှာရှိသော ထိုသတ္တဝါ အား ထိုအလိုရှိအပ်သောကာမတို့သည် အကယ်၍ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကုန်အံ့၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြားဖြင့်ပစ်အပ်မိသကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်တတ်၏။

လောက၌ အကြင်ရဟန်းသည် မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို မိမိ၏ခြေဖြင့် ကြဉ်သကဲ့သို့ အလိုရှိအပ်သော ကာမတို့ကို ကြဉ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤတပ်ခြင်းတဏှာကို အောက် မေ့ခြင်းသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာလွန်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော် မူအပ်၏။

ထိုဂါထာ၌ အကြင်ချစ်နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤချစ် နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် ချစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မြားဖြင့်ပစ်အပ်မိသကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဤပါဠိဖြင့် အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဤဖောက်ပြန်ခြင်း သည် ဒေါသသည် ဖြစ်၏။ ချစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း တပ်ခြင်းတဏှာ၏ အသင်းအပင်းတည်း။ တပ်ခြင်းတဏှာ၏လည်း ဆယ်ပါးကုန်သော ရုပ်ဖြစ် ကုန်သော အာယတနတို့သည် နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတန တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ဆယ်ပါးကုန်သော ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော ထိုအာယတနတို့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်အပေါင်း ဟုဆိုအပ်သော ရူပကာယတည်း။ ထိုရူပကာယသည် နာမ်နှင့်ရောယှက်၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံသော ရူပကာယ၊ နာမကာယသည် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခြောက်ပါးသော အာယတနသည် ဖြစ်၏။ ခြောက်ပါးသောအာယတနဟူသောအကြောင်း ကြောင့် တွေ့ထိခြင်းဇယသည် ဖြစ်၏။ တွေ့ထိခြင်းဇယဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းဝေဒနာဟူသောအကြောင်းကြောင့် တပ်ခြင်းတဏှာသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုနာမ်ရုပ်သည်ပင်လျှင် ငါးပါးသောခန္ဓာသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုနာမ်ရုပ်သည်ပင်လျှင် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောဓာတ်တို့တည်း။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုနှစ်ပါးသော ရူပကာယ၊ နာမကာယတို့တွင် အကြင်ရူပကာယသည် ရှိ၏။ ဤဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်တို့သည် ငါးပါးကုန်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်ဖြစ်ကုန်သော အစိုးရခြင်းကုန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ညွတ်ခြင်းနာမ်အပေါင်းဟုဆိုအပ်သော နာမကာယသည် ရှိ၏။ ဤနာမကာယတို့သည် ငါးပါးကုန်သော နာမ်ဖြစ်ကုန်သော အစိုးရခြင်းကုန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဆယ်ပါးကုန်သော ဤအစိုးရခြင်းကုန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အစိုးရခြင်းကုန်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဂါထာတို့၌ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်ကုန်သော -

“လောက၌ အကြင်ရဟန်းသည် မြွေ၏ ဦးခေါင်းကို မိမိ၏ခြေဖြင့် ကြဉ်သကဲ့သို့ အလိုရှိအပ်သောကာမတို့ကို ကြဉ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤတပ်ခြင်းတဏှာကို အောက်မေ့ခြင်းသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာလွန်၏။” ဤဂါထာပုဒ်တို့ဖြင့် အကြင်ကာမကို ကြဉ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း အကြင်ကာမကိုလွန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ဆို၏။

ဤကာမကိုကြဉ်ခြင်းသည် ဥပါဒိသေသသဘောနှင့်တကွသော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာနဓာတ်တည်း။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုသုပါဒိသေသသဘောနှင့်တကွသော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာနဓာတ်သည် သိခြင်းဝိဇ္ဇာမည်၏။ သိခြင်းဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိအပ်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုစွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုသိခြင်းဝိဇ္ဇာသည်သာလျှင် အပြားအားဖြင့်သိခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပညာက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ခန္ဓာတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုသိခြင်းဝိဇ္ဇာသည်သာလျှင် ဝီရိယိန္ဒြေလည်းကောင်း ပညိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤသို့နှစ်ပါးကုန်သော အစိုးရခြင်းကုန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အစိုးရခြင်းကုန်

တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုသို့ခြင်းဝိဇ္ဇာသည်သာလျှင် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၌ အကျုံးဝင်၏။ အကြင်ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ တို့သည် ယိုစီးခြင်းအာသဝ၏အာရုံမဟုတ်ကုန်၊ ဘဝ၏အကြောင်းလည်းမဟုတ်ကုန်၊ ထိုပြုပြင် ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်း တည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် ယိုစီးခြင်း အာသဝ၏ အာရုံမဟုတ်၊ ဘဝ၏အကြောင်းလည်းမဟုတ်။ ဤသို့သွင်းခြင်းသည် အာယတန တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ကာမံ ကာမယမာနဿ” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အခြင်းအရာဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဣန္ဒြေ၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်၊ အာယတနတို့သည် စုဝေးရာ သက်ရာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ စုဝေးရာ သက်ရာဖြစ်ကုန် သကဲ့သို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဣန္ဒြေ၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်၊ အာယတနတို့ကို သွင်းအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “ယော စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

သွင်းခြင်းကိုဆောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဩတရဏဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍
ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၃။ သောဓနဟာရဝိဘင်္ဂ

၄၅။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဆောင်ခြင်းဟာရတို့တွင် သုတ်သင်ခြင်းကို ဆောင် ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သောဓနဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “ဝိသဇ္ဇနာဂါထာ၌ ဖြေအပ်သည်ရှိ သော် သိလို၍ မေးအပ်သောအနက်ကို” ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သောဂါထာသည် သုတ်သင်ခြင်းကို ဆောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သောဓနဟာရမည်၏။ အကြင်သို့သော အခြင်း အရာဖြင့် အရှင်အဇိတသည် ပါရာယနဝဂ်၌ မြတ်စွာဘုရားကို ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏။ အဘယ်သို့ မေးလျှောက်သနည်း -

“အရှင်ဂေါတမ... အဘယ်တရားသည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ် သနည်း၊ အဘယ်တရားကြောင့် လောကသည် မထင်ရှားသနည်း။ ထိုအဆင်းစသည်၌ တပ်သော သတ္တလောကအား အဘယ်မည်သော လိမ်းကျံခြင်းကို အရှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူသနည်း၊ ထိုလောက၏ အဘယ်မည်သော ကြီးသောဘေးသည် ဖြစ်သ

နည်း” ဤသို့ မေးလျှောက်၏။

“အဇိတ. . . မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ်၏။ ယုံမှားခြင်းကြောင့် မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် လောကသည် မထင်ရှား။ လောကကို တပ်ခြင်းတဏှာဖြင့် လိမ်းကျံခြင်းကို ဟောတော်မူ၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းအစရှိသော ဆင်းရဲသည် ထိုလောက၏ ကြီးစွာသော ဘေးသည် ဖြစ်၏။” (ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား သည် ဖြေတော်မူ၏။) ထိုအဖြေဖြင့် ထိုအမေး၌ စင်ခြင်းမစင်ခြင်း အစ,အရင်းကို သိအပ်၏။

“အရှင်ဂေါတမ. . . အဘယ်တရားသည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ် သနည်း” ဤသို့သောအမေး၌ “အဇိတ. . . မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် သတ္တလောကကို ဖုံးလွှမ်း ပိတ်ပင်အပ်၏” ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဒ်ကို သုတ်သင်တော်မူ၏။ ထိုမျှဖြင့် အားထုတ်အပ်သော အနက်ကို သုတ်သင်သည်မမည်။ “အဘယ်တရားကြောင့် သတ္တလောကသည် မထင်သနည်း” ဤသို့သောအမေး၌ “ယုံမှားခြင်းကြောင့် မေ့လျော့ခြင်း ကြောင့် လောကသည် မထင်” ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဒ်ကို သုတ်သင် တော်မူ၏။ ထိုမျှဖြင့် အားထုတ်အပ်သော အနက်ကို သုတ်သင်သည်မမည်သေး။ “ထိုလောက အား အဘယ်မည်သော လိမ်းကျံခြင်းကို အရှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူသနည်း” ဤသို့သော အမေး၌ “တပ်ခြင်းတဏှာဖြင့်လိမ်းကျံခြင်းကို ဟောတော်မူ၏” ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဒ်ကို သုတ်သင်တော်မူ၏။ ထိုမျှဖြင့် အားထုတ်အပ်သောအနက်ကို သုတ်သင်သည်မမည်သေး။ “ထိုလောက၏ အဘယ်မည်သော ကြီးသောဘေးသည် ဖြစ် သနည်း” ဤသို့သောအမေး၌ “ပဋိသန္ဓေနေခြင်းအစရှိသောဆင်းရဲသည် ထိုလောက၏ ကြီးစွာ သော ဘေးသည် ဖြစ်၏” ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အားထုတ်အပ်သော အနက်ကို သုတ်သင်အပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် လောကကို ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ်၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား. . . စီးတတ်သော တဏှာစသောသောတတို့သည် ရူပါယတန အစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သောအာယတနတို့၌ စီးတတ်ကုန်၏။ စီးတတ်သော တဏှာအစရှိကုန်သော သောတတို့ကို မြစ်တတ်သောတရားသည် အဘယ်နည်း။ စီးတတ်ကုန်သော တဏှာအစရှိကုန်သော သောတတို့ကို မြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစောင့်အရှောက်တရားကို အရှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူပါလော၊ အဘယ်တရား ဖြင့် စီးတတ်သော တဏှာစသောသောတတို့သည် ပိတ်ကုန်သနည်း။” (ဤသို့ အရှင် အဇိတသည် မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်၏။)

“အဇိတ... လောက၌ အကြင်တဏှာစသော သောတတို့သည် စီးကုန်၏။ ထိုတဏှာစသော သောတတို့ကို မြစ်ကြောင်းကား အောက်မေ့ခြင်းသတိတည်း။ (ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။) ထိုအောက်မေ့ခြင်းသတိကိုပင်လျှင် မဂ်ခဏ၌ စီးတတ်သော တဏှာစသော သောတတို့ကို ပိတ်တတ်၏ဟူ၍ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ မဂ်ပညာဖြင့် ထိုစီးတတ်သော တဏှာစသော သောတတို့ကို ပိတ်အပ်ကုန်၏” ဤသို့ သိအပ်၏။

“မြတ်စွာဘုရား... စီးတတ်သောတဏှာစသောသောတတို့သည် ရူပါယတနအစရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သောအာယတနတို့၌ စီးတတ်ကုန်၏။ စီးတတ်သော တဏှာအစရှိကုန်သော သောတတို့ကို မြစ်တတ်သောတရားသည် အဘယ်နည်း” ဤသို့သောအမေး၌ “အဇိတ... လောက၌ အကြင်တဏှာစသောသောတတို့သည် စီးကုန်၏။ ထိုတဏှာစသော သောတတို့ကို မြစ်ကြောင်းကား အောက်မေ့ခြင်းသတိတည်း” ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဒ်ကို သုတ်သင်တော်မူ၏။ ထိုမျှဖြင့် အားထုတ်အပ်သောအနက်ကို သုတ်သင်သည်မမည်သေး။ “စီးတတ်ကုန်သော တဏှာအစရှိကုန်သော သောတတို့ကို မြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစောင့်အရှောက်တရားကို အရှင်ဘုရားသည် ဟောတော်မူပါလော။ အဘယ်တရားဖြင့် စီးတတ်သော တဏှာစသောသောတတို့သည် ပိတ်ကုန်သနည်း” ဤသို့ သောအမေး၌ ထိုအောက်မေ့ခြင်းသတိကိုပင်လျှင် မဂ်ခဏ၌ စီးတတ်သော တဏှာစသော သောတတို့ကို ပိတ်ပင်တတ်၏ဟူ၍ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ မဂ်ပညာဖြင့် ထိုစီးတတ်သော တဏှာစသောသောတတို့ကို ပိတ်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အားထုတ်အပ်သောအနက်ကို သုတ်သင်အပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အဇိတ... လောက၌ အကြင်တဏှာစသောသောတတို့သည် စီးတတ်ကုန်၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား... မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အကြင်အပြားအားဖြင့် သိခြင်းပညာသည်လည်းကောင်း အကြင်အောက်မေ့ခြင်းသတိသည်လည်းကောင်း ထိုတရားနှစ်ပါးမှကြွင်းသော အကြင်ညွတ်ခြင်းနာမ်သည်လည်းကောင်း အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤအလုံးစုံသည် အဘယ်အရပ်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း - ဤသို့ အကျွန်ုပ်သည် မေးအပ်သော အရှင်ဘုရားသည် ဤချုပ်ရာကို အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူပါလော” (ဤသို့ အရှင်အဇိတသည် ဆို၏)။

ဤသို့သောအမေး၌ -

“အဇိတ... သင်သည် အကြင်ပညာကို မေး၏။ အကြင်အရပ်၌ အကြွင်းမရှိ

သော ညွတ်ခြင်းနာမ်သည်လည်းကောင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်သည်လည်းကောင်း အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ချုပ်ခြင်းကို သင့်အား ဟောတော်မူ၏။ ဤအရပ်၌ သိခြင်းဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းဖြင့် ဤအလုံးစုံသောနာမ်ရုပ်အပေါင်းသည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။”

ဤသို့ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အားထုတ်အပ်သောအနက်ကို သုတ်သင်အပ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အဇိတ... သင်သည် အကြင်ပညာကို မေး၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ အကြင်ပြဿနာ၌ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သိခြင်းငှာ အလိုရှိအပ်သော အနက်၏ ပွင့်လင်းပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အားထုတ်အပ်သောအနက်ကို သုတ်သင်အပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ ထိုပြဿနာကို ဖြေအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ပြဿနာ ၌ကား အားထုတ်အပ်သောအနက်သည် မစင်သေး၊ ထိုရွှေ့လောက် ထိုပြဿနာသည် ဖြေအပ် ပြီးသည် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည် “ဝိဿဒ္ဓိတမ္ပိ ပဉ္စေ” ဟူ၍ မိန့်တော် မူ၏။

သုတ်သင်ခြင်းကိုဆောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သောဓနဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍
ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၄။ အဓိဋ္ဌာနဟာရဝိဘင်္ဂ

၄၆။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဆောင်ခြင်းဟာရတို့တွင် အဓိဋ္ဌာနဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “အကြင်တရားတို့ကို တူသောသာမည၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထူးသော ဝိသေသ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်၏” ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ် သော ဟာရသည် အဓိဋ္ဌာနဟာရမည်၏။

ထိုဒေသနာ၌ အကြင်တရားတို့ကို ပြအပ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို ထိုပြသောအတိုင်း၏ ဧကတ္တဝေမတ္တဟုဆိုအပ်သော သာမညဝိသေသမျှဖြင့် မှတ်အပ်ကုန်၏။

“ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဆင်းရဲဟူသည် အဘယ်နည်း။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ အိုခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ နာခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ သေခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ မချစ်မနှစ်သက်သောသူတို့နှင့် ယှဉ်တွဲရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ ချစ်နှစ်သက်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ အကြင်အလိုကို မရ၊ ထိုသို့ မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊ အကျဉ်းအားဖြင့် ငါးပါးသော စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏၊ ရူပါရုံတို့သည် ဆင်းရဲကုန်

၏။ ခံစားခြင်းဝေဒနာတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏။ အမှတ်သညာတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏။ ပြုပြင်ခြင်း သင်္ခါရတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏။ သိခြင်းဝိညာဉ်သည် ဆင်းရဲ၏။ ဤတတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခစသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဒုက္ခအပြားအထူးသည် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းသမုဒယသစ္စာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်းရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော ထိုထို ဘဝ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသော အကြင်တပ်ခြင်းတဏှာသည် ရှိ၏။ ဤတပ်ခြင်းတဏှာသည် အဘယ်နည်း၊ ကာမတဏှာလည်းကောင်း၊ ဘဝတဏှာလည်းကောင်း၊ ဝိဘဝတဏှာလည်း ကောင်း ဤသည်တို့တည်း။ ဤတဏှာအပြားအထူးသည် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထိုတပ်ခြင်းတဏှာ၏သာလျှင် အကြင်အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်စွန့်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ အကြင်တစ်ဖန်စွန့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်လွတ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း၊ အကြင်မကပ်ငြိခြင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနိရောဓအပြားအထူးသည် ထူးသော အဖြစ်တည်းဟူသောဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ် သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သော မဂ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုရှာတတ်သောမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ ကောင်း သော အမြင်လည်းကောင်း၊ ကောင်းသောအကြံလည်းကောင်း၊ ကောင်းသောစကားလည်း ကောင်း၊ ကောင်းသောအမှုလည်းကောင်း၊ ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းလည်းကောင်း၊ ကောင်းသောလုံ့လလည်းကောင်း၊ ကောင်းသောအောက်မေ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကောင်းသော တည်ကြည်ခြင်းလည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း။ ဤမဂ်အပြားအထူးသည် ထူးသောအဖြစ် တည်းဟူသောဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“မဂ္ဂေါ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ အကြောင်းခရီးမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ ငရဲသို့လားစေတတ်သော အကြောင်းခရီး သည်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးသို့လားစေတတ်သော အကြောင်းခရီးသည်လည်းကောင်း၊

ပြိတ္တာတို့၏အရာသို့ သွားရာသွားကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းခရီးသည်လည်းကောင်း၊ အသူရကာယ်ဘုံသို့ လားစေတတ်သော အကြောင်းခရီးသည်လည်းကောင်း၊ နတ်ရွာသို့လားစေတတ်သော အကြောင်းခရီးသည်လည်းကောင်း၊ လူ့ရွာသို့လားစေတတ်သော အကြောင်းခရီးသည်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ လားစေတတ်သော အကြောင်းခရီးသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤမဂ်အပြားအထူးသည် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ချုပ်ခြင်းနိရောဓ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ချုပ်ခြင်းနိရောဓသည် အဘယ်နည်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဘာဝနာဖြင့် ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သင်္ခတတရားတို့၏ မိမိသဘောအားဖြင့်ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ချစ်ခြင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ဒေါသ၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ငါဟူသော မာန၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သူ့ကျေးဇူးကိုချေခြင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သူ့ကျေးဇူးကို အဖျင်းပြုခြင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ငြူစူခြင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝန်တိုခြင်း၏ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံညစ်ညူးခြင်းကိလေသာ၏ ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ဤချုပ်ခြင်းနိရောဓအပြားအထူးသည် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်သည် အဘယ်နည်း၊ လေးပါးသောမဟာဘုတ်တို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်၊ လေးပါးသောမဟာဘုတ်တို့ကို စွဲ၍ဖြစ်သောရုပ်၏ ဥပါဒါရုပ်ဟုပညတ်ခြင်း။ ထိုနှစ်ပါးသော ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့တွင် လေးပါးကုန်သော မဟာဘုတ်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ကြမ်းတမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော မြေဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာရှိသော ရေဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပူလောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော မီးဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ တွန်းထောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော လေဓာတ်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

၄၇။ နှစ်ပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဆောင်ခြင်းဓာတ်တို့ကို သိမ်းဆည်း၏။ အကျဉ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အကျယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း သိမ်းဆည်း၏။ အဘယ်သို့လျှင် အကျယ်အားဖြင့် ဆောင်ခြင်းဓာတ်တို့ကို သိမ်းဆည်းသနည်း၊ နှစ်ဆယ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကြမ်းတမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသောမြေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာရှိသောရေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။ လေးပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပူလောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောမီးဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။ ခြောက်ပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် တွန်းထောက်ခြင်းလက္ခဏာ

ရှိသော လေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။

အဘယ်မည်ကုန်သော နှစ်ဆယ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကြမ်းတမ်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော မြေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်းသနည်း၊ ဤကိုယ်၌ ဆံတို့သည် ရှိကုန်၏၊ အမွေးတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ သွားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ အရေထူအရေပါးသည် ရှိ၏၊ အသားသည် ရှိ၏၊ အကြောသည် ရှိ၏၊ အရိုးသည် ရှိ၏၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီသည် ရှိ၏၊ အညှို့သည် ရှိ၏၊ နှလုံးသည် ရှိ၏၊ အသည်းသည် ရှိ၏၊ အမြေးသည် ရှိ၏၊ အဖျဉ်းသည် ရှိ၏၊ အဆုတ်သည် ရှိ၏၊ အူမသည် ရှိ၏၊ အူသိမ်သည် ရှိ၏၊ အစာသစ်သည် ရှိ၏၊ ကျင်ကြီးသည် ရှိ၏၊ ဦးခေါင်း၌ ဦးနှောက်သည် ရှိ၏။ ဤနှစ်ဆယ်သောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကြမ်းတမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသောမြေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။

အဘယ်မည်ကုန်သော တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ယိုစီးခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်းသနည်း၊ ဤကိုယ်၌ သည်းခြေ သည် ရှိ၏၊ သလိပ်သည် ရှိ၏၊ ပြည်သည် ရှိ၏၊ သွေးသည် ရှိ၏၊ ချွေးသည် ရှိ၏၊ အဆီခဲသည် ရှိ၏၊ မျက်ရည်သည် ရှိ၏၊ ဆီကြည်သည် ရှိ၏၊ တံတွေးသည် ရှိ၏၊ နှပ်သည် ရှိ၏၊ အစေးသည် ရှိ၏၊ ကျင်ငယ်သည် ရှိ၏။ ဤတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ရေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။

အဘယ်မည်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပူလောင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော မီးဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်းသနည်း။ အကြင်တေဇောဓာတ်ဖြင့်လည်း ပူပန်၏၊ အကြင်တေဇောဓာတ်ဖြင့်လည်း ဆွေးမြည့်၏၊ အကြင်တေဇောဓာတ်ဖြင့်လည်း လောင်၏၊ အကြင်တေဇောဓာတ်ဖြင့်လည်း စားအပ်၊သောက်အပ်၊ခဲအပ်၊လျက်အပ်ပြီးသော အစာသည် ကောင်းစွာ ကြေခြင်းသို့ ရောက်၏။ လေးပါးကုန်သော ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပူလောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောမီးဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။

အဘယ်မည်ကုန်သော ခြောက်ပါးကုန်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် တွန်းထောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသောလေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်းသနည်း။ အထက်သို့တက်သော လေ၊ အောက်သို့ စုန်သောလေ၊ အအူတို့၏အပ၌ ကိန်းဝပ်သောလေ၊ အအူတို့၏အတွင်း၌ ဖြစ်သောလေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ကိုလျှောက်သော ကွေးခြင်းဆန့်ခြင်းအစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ် သောလေ၊ အတွင်းသို့ဝင်သော နှာခေါင်းလေ၊ အပသို့ထွက်သောနှာခေါင်းလေ။ ခြောက်ပါးကုန် သော ဤအခြင်းအရာတို့ဖြင့် တွန်းထောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသောလေဓာတ်ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမ်းဆည်း၏။

ဤသို့ ဤလေးဆယ့်နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့် အကျယ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့ကို သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မှတ်သည်ရှိသော်၊ နှိုင်းချိန်သည်ရှိသော်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှစူးစမ်းသည် ရှိသော်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှသက်ဝင်၍ ယူသည်ရှိသော်၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ယူခြင်းငှာသင့်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်အစိတ်ကိုလည်းကောင်း မမြင်။ တန်ဖိုးပုပ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သောသူသည် ယူခြင်းငှာသင့်သော တစ်စုံတစ်ခုကို မမြင်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အမှိုက်ပုံကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သောသူသည် ယူခြင်းငှာသင့်သော တစ်စုံတစ်ခုကို မမြင်ရာသကဲ့ သို့လည်းကောင်း၊ ကျင်ကြီးအိမ်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သောသူသည် ယူခြင်းငှာသင့်သော တစ်စုံတစ်ခု ကို မမြင်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သင်္ချိုင်းကို စူးစမ်းဆင်ခြင်သောသူသည် ယူခြင်းငှာသင့်သော တစ်စုံတစ်ခုကို မမြင်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူသာလျှင် ဤလေးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ဤသို့ အကျယ်အားဖြင့် ဓာတ်တို့ကို သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မှတ်သည် ရှိသော်၊ နှိုင်းချိန်သည်ရှိသော်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှစူးစမ်းသည်ရှိသော်၊ ထက်ဝန်းကျင်မှသက်ဝင်၍ ယူသည်ရှိသော်၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ ယူခြင်းငှာသင့်သော တစ်စုံတစ်ခုသော ကိုယ်ကိုလည်း ကောင်း ကိုယ်အစိတ်ကိုလည်းကောင်း မမြင်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အကယ်မလွဲသဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြင် ကြမ်းတမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော မြေဓာတ်သည်လည်းကောင်း၊ အပ၌ဖြစ်သော အကြင် ကြမ်းတမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော မြေဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ငါသည် ဤမြေဓာတ် သည် မဖြစ်။^၂ “ဤတရားသဘောသည် ငါ၏ ဥစ္စာသည် မဖြစ်၊ ဤသဘောတရားသည် ငါသည် မဖြစ်၊ ထိုသဘောတရားသည် ငါ၏ ကိုယ်သည် မဟုတ်” ဤသို့ တရားသဘောကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မဖောက်မပြန်သော ပညာဖြင့် မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ ဤတရားသဘောကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မဖောက်မပြန်သော ပညာဖြင့် မြင်၍ မြေဓာတ်၌ ငြီးငွေ့၏၊ မြေဓာတ်၌ စိတ်ကို တပ်ခြင်းကင်းစေ၏။ အကယ်မလွဲသဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြင်ရေဓာတ်သည် လည်းကောင်း အပ၌ဖြစ်သော အကြင်ရေဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ (ပ) အကယ်မလွဲ သဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြင်မီးဓာတ်သည်လည်းကောင်း အပ၌ဖြစ်သော အကြင် မီးဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ (ပ) အကယ်မလွဲသဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြင် လေဓာတ်သည်လည်းကောင်း အပ၌ဖြစ်သော အကြင်လေဓာတ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ငါသည် ဤလေဓာတ်သည် မဖြစ်။ “ဤတရားသဘောသည် ငါ၏ ဥစ္စာသည် မဖြစ်၊ ဤသဘောတရားသည် ငါသည် မဖြစ်၊ ထိုသဘောတရားသည် ငါ၏ ကိုယ်သည် မဟုတ်” ဤသို့ ဤတရားသဘောကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မဖောက်မပြန်သောပညာဖြင့် မှတ်အပ်၏။ ဤသို့ ဤတရားသဘောကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မဖောက်မပြန်သောပညာဖြင့် မြင်၍

၁။ တန်ဖိုး (ပေါ) = ရွံ့ညွန့်။ (မြန်မာအဘိဓာန်။ ၁၆၀။)
 ၂။ ပထဝီဓာတု နေဝေသာဟံ (မိုးထိ၊ သျှ။ နှာ-၁၈၄) ပထဝီဓာတုရေဝေသာ။ တံ (နေတ္ထိ။ ၆၄။)

လေဓာတ်၌ ပြီးငွေ့၏။ လေဓာတ်၌ စိတ်ကို တပ်ခြင်းကင်းစေ၏။ ဤဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်အပြား အထူးသည် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

၄၈။ “အဝိဇ္ဇာ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် အဘယ်နည်း၊ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာ၌ မသိခြင်း၊ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၌ မသိခြင်း၊ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌ မသိခြင်း၊ ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်၌ မသိခြင်း၊ ရှေးလွန်လေပြီးသောခန္ဓာစသည်၌ မသိခြင်း၊ နောက်လာလတ္တံ့ဖြစ်သော ခန္ဓာစသည်၌ မသိခြင်း၊ ရှေးနောက်ဖြစ်သော ခန္ဓာစသည်၌ မသိခြင်း။ ဤသင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၌ အကြင် မသိခြင်းသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။

ထိုမသိခြင်းမောဟသည် သိသောဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အညာဏမည်၏။ ပညာစက္ခု၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အဒဿနမည်၏။ ထိုးထွင်း၍သိသောအဘိသမယ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အနဘိသမယမည်၏။ လျှောက်ပတ်စွာမသိသည်ဖြစ်၍ အနနုပောဓ မည်၏။ ကောင်းစွာသိသော ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသမ္မောဓမည်၏။ ပဋိဝေဓ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အပဋိဝေဓမည်၏။ ကောင်းစွာမှတ်သောပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသလ္လက္ခဏာမည်၏။ ကပ်၍မှတ်သော ပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် အနုပ- လက္ခဏာမည်၏။ ရှေးရှုကပ်၍မှတ်တတ်သော ပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အပစ္စုပ္ပ- လက္ခဏာမည်၏။ ကောင်းစွာ အညီအညွတ်မရှုသည်ဖြစ်၍ အသမပေက္ခဏာမည်၏။^၁ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသောကံမရှိ၊ ပညာမရှိသောသူ၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ဒုမ္မဇ္ဈ မည်၏။ မလိမ္မာသောသူမိုက်တို့၏အဖြစ်ဖြစ်၍ ဗာလုမည်၏။ သမ္ပဇည၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသမ္ပဇညမည်၏။ တွေဝေသောအားဖြင့် မောဟမည်၏။ ပြင်းစွာတွေဝေသောအားဖြင့် ပမောဟမည်၏။ အလွန်တွေဝေသောအားဖြင့် သမ္မောဟမည်၏။ မရအပ်သည်ကိုရ၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာဟူသောဩဇာမည်၏။ ဝဋ်၌သတ္တဝါတို့ကိုယှဉ်စေတတ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ယောဂမည်၏။ မပယ်အပ်သောသဘော၊ အဖန်တလဲလဲဖြစ်တတ်သောသဘောအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာနုသယမည်၏။ ကုသိုလ်စိတ်ကို လုယက်၍တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ပရိယုဋ္ဌာန်မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော ဉာဏ်တည်းဟူသောသွားခြင်း၏ပြတ်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် တံခါးကျည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာလင်္ဂီမည်၏။ မောဟတည်းဟူသော အကုသိုလ်မူလမည်၏။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခ အညာဏစသည်သည် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

၁။ အသမပေက္ခဏံ (မိုးထိ၊ သျှာ-၁၈၅။) အသမပေက္ခဏာ (နေတ္ထိ၊ ၆၄။)

“ဝိဇ္ဇာ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သောတူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် အဘယ်နည်း၊ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသစ္စာ၌ သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၌ သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌ သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်၌ သိသောဉာဏ်၊ ရှေးလွန်လေပြီးသောခန္ဓာစသည်၌ သိသောဉာဏ်၊ နောက်လာလတ္တံ့ဖြစ်သောခန္ဓာစသည်၌ သိသောဉာဏ်၊ ရှေးနောက်ဖြစ်သော ခန္ဓာစသည်၌ သိသောဉာဏ်၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏အကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၌ သိသောဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်အပြားသည် သိခြင်းဝိဇ္ဇာမည်၏။

အကြင်သိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ ထိုသိခြင်းဝိဇ္ဇာသည် မမြဲခြင်းရှိသောအပြားအားဖြင့် တရားတို့ကို သိတတ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိသောအခြင်းအရာ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့ကို စိစစ်တတ်၏၊ အပြားအားဖြင့် စိစစ်တတ်၏၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို စိစစ်တတ်၏၊ မမြဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကို ကောင်းစွာမှတ်တတ်၏၊ ကပ်၍မှတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဥပလက္ခဏာမည်၏၊ အဖန်တလဲလဲကပ်၍မှတ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဉာဏ်မည်၏၊ ပညာရှိသောသူ၏အဖြစ်၊ လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ်၊ သိမ်မွေ့သောသူ၏အဖြစ်၊ မမြဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကို ထင်ရှားပြတတ်သောသဘော၊ မမြဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကို ကြံခြင်းသဘော၊ မမြဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကို စူးစမ်းတတ်သောသဘော၊ ပြန့်သောသဘောဖြင့် မြေကြီးနှင့်တူသောပညာ၊ လျင်စွာယူဆောင်နိုင်သောပညာ၊ အစီးအပွားကိုကျင့်ခြင်း၌ ညွတ်စေတတ်သည်၊ မမြဲခြင်းအစရှိသောအားဖြင့်ရှုတတ်သည်၊ ကောင်းစွာအပြားတို့ဖြင့် သိတတ်သည်၊ နှင်တံကဲ့သို့သောပညာ၊ အပြားအားဖြင့် တရားတို့ကို သိသောပညာ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သောဣန္ဒြေ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သောအစွမ်း၊ ပညာတည်းဟူသောလက်နက်၊ ပညာဟူသောပြာသာဒ်၊^၁ ပညာဟူသောအလင်း၊ ပညာဟူသောအရောင်၊ ပညာဟူသောထွန်းပခြင်း၊ ပညာဟူသောရတနာ၊ မတွေ့ဝေခြင်း၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို စိစစ်တတ်၏၊ မဖောက်မပြန်သော အမြင်၊ သဘောတရားတို့ကို စူးစမ်းတတ်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မဝိစယဟုဆိုအပ်သော ကောင်းသောဗောဇ္ဈင်တည်း၊ အရိယမဂ်၏အကြောင်းတည်း၊ အရိယမဂ်၌ အကျုံးဝင်၏၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဒုက္ခေ ဉာဏံစသည်သည် သိခြင်းဝိဇ္ဇာ၏ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ဝင်စားခြင်းသမာပတ္တိ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဝင်စားခြင်းသမာပတ်သည် အဘယ်နည်း၊ သညီဘဝ၌ဖြစ်စေတတ်သော သမာပတ်၊ အသညီဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သောသမာပတ်၊ ရုန့်ရင်းသောသညာကား မရှိ သိမ်မွေ့သောသညာ မရှိသည်မဟုတ်သော ဝင်စားခြင်းသမာပတ်။ ဝိညာဏဉ္စာယတန

သမာပတ်၊ နိရောဓသမာပတ်။ ဤသည်လျှင် ဝင်စားခြင်းသမာပတ်၏ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ဈာန်ဝင်စားသောသူ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ ဈာန်ဝင်စားခြင်းရှိသောသူသည် အဘယ်နည်း၊ သေက္ခဖြစ်သော ဈာန်ဝင်စားသောသူသည် ရှိ၏၊ အသေက္ခဖြစ်သော ဈာန်ဝင်စားသောသူသည် ရှိ၏၊ သေက္ခလည်းမဟုတ်သော အသေက္ခလည်းမဟုတ်သော ဈာန်ဝင်စားသောပုထုဇဉ်သည် ရှိ၏၊ အာဇာနည်မြင်းကဲ့သို့ ကောင်းစွာဆုံးမအပ်သော ဈာန်ဝင်စားသောသူသည် ရှိ၏၊ ဆုံးမခြင်းသို့မကပ်သော မြင်းကြမ်းကဲ့သို့ ထိုမှဤမှ ပြေးသည် ဖြစ်၍ ဈာန်ဝင်စားသောသူသည် ရှိ၏၊ ဒိဋ္ဌိလွန်သော ဈာန်ရသောသူသည် ရှိ၏၊ တဏှာလွန်သော ဈာန်ရသောသူသည် ရှိ၏၊ ပညာလွန်သော ဈာန်ဝင်စားသောသူသည် ရှိ၏။ ဤဈာန်ဝင်စားသောသူ အပြားအထူးသည် ဈာန်ဝင်စားသောသူ၏ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာဟူသော မြူနှင့်တကွသော အကုသိုလ်သမာဓိ၊ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာဟူသောမြူနှင့်တကွ မဖြစ်သော အလုံးစုံသော ကုသိုလ်အဗျာကတသမာဓိ၊ ဒေါသဟူသောရန်နှင့်တကွသော ပဋိဃဋ်စိတ်၌သမာဓိ၊ ရန်မရှိသော မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိသမာဓိ၊ ဒေါသနှင့်တူသော ရန်နှင့်တကွသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ဒေါသနှင့်ကင်းသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ပီတိနှင့်တကွသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ပီတိကင်းသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ လောကာမိသမ္ဘိသော လောကီသမာဓိ၊ အာမိသကင်းသော လောကုတ္တရာသမာဓိ၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ တစ်ပါးသော ဝိပဿနာအဖို့ဖြင့် ပြင်းစွာပွားစေအပ်သော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ နှစ်ပါးသော သမထ ဝိပဿနာအဖို့ဖြင့် ပွားစေအပ်သော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ် ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ဝိတက်ကားမရှိ ဝိစာရမျှသာရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်းမရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ယုတ်သောအဖို့ရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ မယုတ်မတက်မူ၍ တည်သောအဖို့ရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ ထူးသောအဖို့ရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ အထက်သို့ထိုးထွင်းခြင်းအဖို့ရှိသော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ လောကီဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၊ မှားသောသမာဓိ၊ ကောင်းသောသမာဓိ။ ဤသမာဓိအပြားအထူးသည်

တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိ၏ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ပဋိပဒါ”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ အကျင့်ပဋိပဒါသည် အဘယ်နည်း၊ ကာမတို့သို့ သက်ဝင်သောအကျင့်၊ ကာမကို ဖုတ်မြိုက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောအကျင့်၊ အလတ်ဖြစ်သောအကျင့်၊ အချမ်းအပူအစ ရှိသည်တို့ကို သည်းမခံသောအကျင့်၊ အချမ်းအပူအစရှိသည်တို့ကို သည်းခံသောအကျင့်၊ မိစ္ဆာဝိတက်ကိုငြိမ်းစေတတ်သောအကျင့်၊ အစိုးရခြင်းဣန္ဒြေတို့ကို ဆုံးမတတ်သောအကျင့်၊ ဆင်းရဲသောအကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ နွဲ့နွေးသော အဘိညာဏ်၊ ဆင်းရဲသောအကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ လျင်သောအဘိညာဏ်၊ လွယ်သောအကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ နွဲ့နွေးသောအဘိညာဏ်၊ လွယ်သော အကျင့်ရှိသည်ဖြစ်၍ လျင်သောအဘိညာဏ်။ ဤသည်လျှင် အကျင့်၏ ထူးသောအဖြစ်တည်း ဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

“ကာယော”ဟူသည်ကား သာမညဟုဆိုအပ်သော တူသည်၏အဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ အပေါင်းကာယသည် အဘယ်နည်း၊ ညွတ်ခြင်းအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော နာမကာယ သည်လည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော ရူပကာယသည်လည်းကောင်း ကာယမည်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ရူပကာယသည် အဘယ်နည်း၊ ဆံတို့လည်းကောင်း၊ အမွှေးတို့ လည်းကောင်း၊ ခြေသည်လည်းကောင်း၊ လက်သည်လည်းကောင်း၊ သွားတို့လည်းကောင်း၊ အရေထူအရေပါး လည်းကောင်း၊ အသားလည်းကောင်း၊ အကြောလည်းကောင်း၊ အရိုးလည်းကောင်း၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ လည်းကောင်း၊ အညှို့လည်းကောင်း၊ နှလုံးလည်းကောင်း၊ အသည်းလည်းကောင်း၊ အမြှေးလည်း ကောင်း၊ အဖျဉ်းလည်းကောင်း၊ အဆုတ်လည်းကောင်း၊ အူမလည်းကောင်း၊ အူသိမ်လည်းကောင်း၊ အစာသစ်လည်းကောင်း၊ ကျင်ကြီးလည်းကောင်း၊ သည်းခြေလည်းကောင်း၊ သလိပ်လည်းကောင်း၊ ပြည်လည်းကောင်း၊ သွေးလည်းကောင်း၊ ချွေးလည်းကောင်း၊ အဆီခဲလည်းကောင်း၊ မျက်ရည် လည်းကောင်း၊ ဆီကြည်လည်းကောင်း၊ တံတွေးလည်းကောင်း၊ နှပ်လည်းကောင်း၊ အစေးလည်း ကောင်း၊ ကျင်ငယ်လည်းကောင်း၊ ဦးနှောက်လည်းကောင်း၊ ဤသည်လျှင် ဖောက်ပြန်ခြင်း အပေါင်းဟုဆိုအပ်သော ရူပကာယတည်း။ ညွတ်ခြင်းအပေါင်းဟုဆိုအပ်သော နာမကာယမည် သည်ကား ခံစားခြင်းဝေဒနာလည်းကောင်း၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းသညာလည်းကောင်း၊ စေ့ဆော် ခြင်းစေတနာလည်းကောင်း၊ သိခြင်းစိတ်လည်းကောင်း၊ တွေ့ထိခြင်းဖဿလည်းကောင်း၊ နှလုံး သွင်းခြင်းမနသိကာရလည်းကောင်း၊ ဤသည်လျှင် နာမကာယမည်၏။ ဤကာယအပြားအထူး သည် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသသည် ဖြစ်၏။

ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အကြင်တရားသည် အကြင်တရား၏ ဒုက္ခစသော အားဖြင့် တူသောအဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် ထိုတရား၏ တူသောအဖြစ်အားဖြင့်

တစ်ခုမဟုတ် များသော်လည်း တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ အကြင်တရားသည် အကြင်တရား၏ အကြင်အကြင်သို့သောအဖြစ်ဖြင့်လည်း ထူးသောလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုထိုသို့သောအဖြစ်ဖြင့် ထိုတရားသည် ထိုတရား၏ ထူးသောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သုတ်၌သော်လည်းကောင်း ဝေယျာကရုဏ်း၌သော်လည်းကောင်း ဂါထာ၌သော်လည်းကောင်း မေးအပ်သောသူသည် စူးစမ်းအပ်၏။ အဘယ်သို့စူးစမ်းအပ်သနည်း။ တူသောအဖြစ်ဖြင့် မေးသလော၊ ထိုသို့မဟုတ် ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသောဝိသေသအဖြစ်ဖြင့် မေးသလော၊ ဤသို့ စူးစမ်းအပ်၏။ အကယ်၍ တူသောအဖြစ်ဖြင့် ပုစ္ဆာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ တူသောအဖြစ်ဖြင့် ဖြေအပ်၏။ အကယ်၍ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသအဖြစ်ဖြင့် ပုစ္ဆာ၏အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထူးသောအဖြစ်တည်းဟူသော ဝိသေသအဖြစ်ဖြင့် ဖြေအပ်၏။ အကယ်၍ သတ္တာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ပုစ္ဆာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ သတ္တာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဖြေအပ်၏။ အကယ်၍ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ပုစ္ဆာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သည် ဖြစ်အံ့၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဖြေအပ်၏။ အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်မူလည်း ပုစ္ဆာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဖြေအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆာမထေရ်သည် “ဧကတ္တတာယ ဓမ္မာ”ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

အဓိဋ္ဌာနဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၅။ ပရိက္ခရာဟာရဝိဘင်္ဂ

၄၉။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဆောင်ခြင်းဟာရတို့တွင် ပရိက္ခရာဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “အကြင်အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပစ္စည်းတရားတို့သည် အကြင်သင်္ခါရအစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့်ပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏” ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သောဟာရသည် ပရိက္ခရာဟာရ မည်၏။

အကြင်အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားသည် အကြင်သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုအကျိုးတရား၏ ထိုအကြောင်းတရားသည် ပရိက္ခရာမည်၏။ ပရိက္ခရာသည် အဘယ်လက္ခဏာရှိသနည်း။ ပရိက္ခရာသည် အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဟေတုအကြောင်းလည်းကောင်း ပစ္စယအကြောင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတရားတို့သည် အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အဘယ်လက္ခဏာ ရှိသောအကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းမည်သနည်း။ အဘယ်လက္ခဏာရှိသောအကြောင်း

သည် ပစ္စယအကြောင်းမည်သနည်း။ အကျိုးတစ်ပါးနှင့်မဆက်ဆံသောလက္ခဏာရှိသော အကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းမည်၏။ အကျိုးတစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံသောလက္ခဏာရှိသော အကြောင်းသည် ပစ္စယအကြောင်းမည်၏။

အကြင်သို့သောအပြားဖြင့် မဆက်ဆံဆက်ဆံသောအကြောင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထို မဆက်ဆံသော၊ ဆက်ဆံသော အပြားထူးသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ဥဒါဟရဏ်အဘယ် နည်း၊ အညွန့်၏ဖြစ်ခြင်း၏ မျိုးစေ့ဟူသောအကြောင်းသည် အကျိုးတစ်ပါးနှင့် မဆက်ဆံသော အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မြေဟူသောအကြောင်းသည်လည်းကောင်း ရေဟူသောအကြောင်း သည်လည်းကောင်း အကျိုးတစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသောအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်၏။ အညွန့်၏ မြေဟူသောအကြောင်းသည်လည်းကောင်း ရေဟူသောအကြောင်းသည်လည်းကောင်း ပစ္စယ အကြောင်းတည်း။ တူသောအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ဗီဇသည် ဟေတုအကြောင်းတည်း။ တစ်နည်း ကား အိုး၌ ထည့်အပ်သော နို့သစ်သည်သာလျှင် နို့ခမ်းသည် ဖြစ်၏။ နို့သစ်၏လည်းကောင်း နို့ခမ်း၏လည်းကောင်း တစ်ကာလတည်း အတူတကွတည်ခြင်းသည် မရှိသကဲ့သို့ ဤအတူသာ လျှင် ဟေတုအကြောင်း၏လည်းကောင်း ပစ္စယအကြောင်း၏လည်းကောင်း တစ်ကာလတည်း အတူတကွတည်ခြင်းသည် မရှိ။

မှန်၏။ ဤသံသရာသည် ဟေတုအကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ပစ္စယအကြောင်းရှိသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ မှန်၏။ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့် သိခြင်းဝိညာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူ အပ်၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အလုံးစုံသော အကြောင်းတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို စွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ ဤသို့ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ ဟေတုအကြောင်းတည်း။ မသင့်မတင့်နှလုံးသွင်းခြင်း သည် ပစ္စယအကြောင်းတည်း။ ရှေး၌ ဖြစ်သော မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် နောက်၌ဖြစ်သော မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏ ဟေတုအကြောင်းတည်း။ ထိုရှေ့နောက်ဖြစ်ကုန်သော မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ တို့တွင် ရှေး၌ဖြစ်သော မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် အဝိဇ္ဇာနုသယမည်၏။ နောက်၌ဖြစ်သော မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာန်မည်၏။ ရှေး၌ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနုသယသည် နောက်၌ ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာန်၏ ပွားစေခြင်း၏ ဟေတုအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။

အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား၊ မျိုးစေ့၏အညွှောက်ကဲ့သို့ ကောင်းစွာအခြားမဲ့၌ ဟေတု အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဟေတုအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ အကြင်မျိုးစေ့ကြောင့် အကြင်အသီး သည် ဖြစ်၏။ ဤမျိုးစေ့သည် ထိုအသီး၏ အဆင့်ဆင့်သောအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဟေတု အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သကဲ့သို့ အဆင့်ဆင့်သောအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဟေတုအကြောင်းဖြစ်၍

ဖြစ်၏။ သင့်၏။ ကောင်းစွာအခြားမဲ့၌ ဟေတုအကြောင်းလည်းကောင်း အဆင့်ဆင့် ဟေတုအကြောင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ဟေတုအကြောင်းသည် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ဤအတူ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၏လည်း ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌ ဟေတုအကြောင်းလည်းကောင်း အဆင့်ဆင့် ဟေတုအကြောင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ဟေတုအကြောင်းသည် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

တစ်နည်းကား ဆီမီးခွက်ကိုလည်းကောင်း ဆီမီးစာကိုလည်းကောင်း ဆီကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ ဆီမီး၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဆီမီးခွက်သည်လည်းကောင်း ဆီမီးစာသည်လည်းကောင်း ဆီသည်လည်းကောင်း ဆီမီး၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သဘောတူသော အကြောင်းမဟုတ်။ ဤဆီမီးခွက်အစရှိသည်ကဲ့သို့ ဤအတူ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ကြောင့် ဆီမီး၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော ဆီမီးခွက်ကိုလည်းကောင်း ဆီမီးစာကိုလည်းကောင်း ဆီကိုလည်းကောင်း မီးမရှိမူ တောက်စေခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် သဘောတူသောအကြောင်းမဟုတ်။ အကြောင်းဆီမီးကဲ့သို့ တူသောအကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့အစရှိသည်တို့၌ ဆီမီးနှင့်တူသောသဘောရှိသောအကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မီးမှတစ်ပါးသော ဆီမီးခွက်စသော မတူသောအဖြစ်သည် ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းတည်း၊ အပ၌ဖြစ်သောအကြောင်းသည် ပစ္စယအကြောင်းတည်း။ ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းတည်း၊ အထောက်အပံ့ဖြစ်သောအကြောင်းသည် ပစ္စယအကြောင်းတည်း။ မဆက်ဆံအသီးသောအကြောင်းသည် ဟေတုအကြောင်းတည်း၊ ဆက်ဆံသောအကြောင်းသည် ပစ္စယအကြောင်းတည်း။

မပြတ်သောအကြောင်းဟူသောအနက်သည် အကြောင်းအကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် အစဉ်ဖြစ်သော အနက်သည် ဖြစ်၏။ အကြောင်းကြောင့်ပြီးသောအနက်သည် ဖလအနက်သည် ဖြစ်၏။ ဘဝနှစ်ပါးကို တစ်စပ်တည်းကဲ့သို့စပ်ခြင်းအနက်သည် အသစ်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းအနက်သည် ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာကျင့်စိမ့်သောငှာ မပေးမူ၍ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းရှိသောအနက်သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ ကုသိုလ်၏အခွင့်ကို လုယက်၍တည်ခြင်းအနက်သည် ဖြစ်၏။ မဂ်ဖြင့်မသတ်အပ်သေးသော အနက်သည် အစဉ်မပြတ် ကိန်းသောအနက်သည် ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာမထိုးထွင်းခြင်းအနက်သည် မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာအနက်သည် ဖြစ်၏။ ပိုင်းခြား၍မသိအပ်သေးသောအနက်သည် သိခြင်းဝိညာဉ်၏ မျိုးစေ့ဟူသောအနက်သည် ဖြစ်၏။

အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ မပြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ သန္တတိဝေါဟာရသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အစဉ်ဟုဆိုအပ်သော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဝေါဟာရသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အကြောင်းကြောင့်ပြီးခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အကြောင်းကြောင့်ပြီးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ဘဝနှစ်ပါးကို တစ်စပ်တည်းကဲ့သို့စပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ဘဝနှစ်ပါးကို တစ်စပ်တည်းကဲ့သို့ စပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အသစ်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အသစ်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ထကြွသောင်းကျန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ထကြွသောင်းကျန်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ မဂ်ဖြင့်မသတ်အပ်သည် ဖြစ်၏။

အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ မဂ်ဖြင့်မသတ်အပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အစဉ်မပြတ်ကိန်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ အစဉ်မပြတ်ကိန်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ကောင်းစွာမထိုးထွင်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ကောင်းစွာမထိုးထွင်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာသည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်သည် မပိုင်းခြားအပ်သည် ဖြစ်၏။ အကြင်နာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်သည် မပိုင်းခြားအပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၌ မျိုးစေ့အကြောင်းဟူသောအနက်သည် ဖြစ်၏။

အကျင့်သီလကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သီလက္ခန္ဓာသည် တည်ကြည်ခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သမာဓိက္ခန္ဓာ၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တည်ကြည်ခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သမာဓိက္ခန္ဓာသည် သိခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော ပညာက္ခန္ဓာ၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သိခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော ပညာက္ခန္ဓာသည် အရဟတ္တဖိုလ်ကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိခန့်၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်ကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိခန့်သည် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်အမြင်ဟုဆိုအပ်သောကျေးဇူး၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြားအမြင်ရှိသော ကလျာဏမိတ္တကို ဆည်းကပ်သည်ဖြစ်၍ သိသောသူ၏အဖြစ်သည် သပ္ပာယ်ဓမ္မနှင့်စပ်သောပီတိကို ဖြစ်စေသဖြင့် ဘာဝနာကိုပွားစေသည်ဖြစ်၍ သိသောသူ၏အဖြစ်၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သပ္ပာယ်ဓမ္မနှင့် စပ်သောပီတိကိုဖြစ်စေသဖြင့် ဘာဝနာကိုပွားစေသည်ဖြစ်၍ သိသောသူ၏အဖြစ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အတိုင်းအရှည်ကိုသိသောသူ၏အဖြစ်၏^၁ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အတိုင်းအရှည်ကိုသိသောသူ၏အဖြစ်သည် မိမိ၏ ပဋ္ဌာနိယအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို သိသောသူ၏အဖြစ်၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

၁။ မတ္တညူတာယ (မိုးထိ၊သျှ။နာ-၁၉၇။) ပတ္တညူတာယ (နေတ္တိ။ ၆၇။)

တစ်နည်းကား ဥဒါဟရုဏ်အဘယ်နည်းဟူမူကား စက္ခုပသာဒကိုလည်းကောင်း ရူပါရုံတို့ကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့အစရှိသည်တည်း။ ထိုစကား၌ စက္ခုပသာဒသည် မြင်ခြင်းကိစ္စ၌ စက္ခုဝိညာဉ်ကို မိမိအလိုသို့လိုက်စေသည်ဖြစ်၍ အစိုးရသော အဓိပတိပစ္စယ၏အဖြစ်ဖြင့် ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အဆင်းရူပါရုံတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စယအဖြစ်ဖြင့် ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အလင်းသည် မှီရာဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဖြင့် ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ကိရိယာမနောဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ဝိညာဉ်၏အဖြစ်ဖြင့် ဓာတ်တူသောအဖြစ်ကြောင့် သဘောတူသော ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ပုညာဘိသင်္ခါရအစရှိသည်တို့သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ မိမိအဘိသင်္ခရဏသဘောသည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ သိခြင်းဝိညာဉ်သည် နာမ်ရုပ်၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ညွှတ်ခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းနာမ်ရုပ်သည် ခြောက်ပါးသောအာယတန၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ခြောက်ပါးသော အာယတနသည် တွေ့ထိခြင်းဖဿ၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

တွေ့ထိခြင်းဖဿသည် ခံစားခြင်းဝေဒနာ၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာသည် စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်သည် ဖြစ်ရာအကြောင်းဘဝ၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ကြောင်းဘဝသည် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် အိုခြင်းသေခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ အိုခြင်းသေခြင်းသည် စိုးရိမ်ခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

စိုးရိမ်ခြင်းသည် ငိုကြွေးခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ငိုကြွေးခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲခြင်းသည် နှလုံးမသာယာခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသောအဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ နှလုံးမသာယာခြင်းသည် သက်ကြီးရှိုက်တငင်ပင်ပန်းခြင်း၏ ပစ္စယအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တူသော

အဖြစ်သည် ဟေတုအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော အမှတ်မရှိသော ဇနကစသောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံသည် မိမိ၏ အကျိုးကို ပစ္စက္ခပရံပရအားဖြင့် ပြုပြင်တတ်သောကြောင့် ပရိက္ခာရမည်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “အကြင်အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပစ္စည်းတရားတို့သည် အကြင်သင်္ခါရအစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့်ပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ပရိက္ခာရဟာရကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၆။ သမာရောပနဟာရဝိဘင်္ဂ

၅၀။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် သမာရောပနဟာရသည် အဘယ်နည်း။ “အကြင်အကျင့်သီလအစရှိကုန်သောတရားတို့သည် အကြင်မူလသမာဓိအစရှိကုန်သောတရားတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကျင့်သီလအစရှိကုန်သောတရားတို့ကို ထိုသမာဓိအစရှိသည်တို့၏ နီးစွာသောအကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာတင်အပ်ကုန်၏။ အနာဂါမိဖိုလ်စသောအနက်၏အဖြစ်ဖြင့် တူသောအနက်ရှိကုန်သော အကြင်ရာဂအစရှိသော သဒ္ဓါတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ပြအပ်ကုန်ပြီ” ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ဟာရသည် သမာရောပနဟာရမည်၏။

တစ်ခုသော နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားကို သုတ်ဖြင့် ယူအပ်ပြီးသည်ရှိသော် အကြင်မျှလောက်ကုန်သော တစ်ပါးတို့၏ နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့သည် ထိုတစ်ခုသောတရား၌ စုဝေးကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံကုန်သောတရားတို့ကို ကောင်းစွာထုတ်သောအားဖြင့် ဒေသနာသို့တင်အပ်ကုန်၏။ အာဝဇ္ဇဟာရ၌ များစွာကုန်သော နီးစွာသောအကြောင်းတို့ကို ရှာခြင်းကို ဟောအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဤဟာရ၌လည်း များစွာကုန်သော နီးစွာသောအကြောင်းတို့သည် စုဝေးကုန်၏။ ထိုအလုံးစုံသောပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ကောင်းစွာထုတ်သောအားဖြင့် ဒေသနာသို့ တင်အပ်ကုန်၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။ ထိုသမာရောပနဟာရ၌ နီးစွာသောအကြောင်းလည်းကောင်း၊ ပရိယာယ်လည်းကောင်း၊ ပွားများခြင်းလည်းကောင်း၊ ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ကောင်းစွာတင်ခြင်းတို့သည် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင် နီးစွာသောအကြောင်းဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းသမာရောပနာသည် အဘယ်နည်း။

“အလုံးစုံသောမကောင်းမှုကို မပြုလုပ်ခြင်းသည် ကောင်း၏။ အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်ကို ပြည့်စုံစေခြင်းသည် ကောင်း၏။ မိမိ၏စိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းသည် ကောင်း၏။ ဤအဆုံးအမတော်သည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတော်တည်း။” ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်၏။

ထိုအဆုံးအမဖြစ်သောသာသနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ သုစရိုက်တို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသုံးပါး အပြားရှိသော သုစရိုက်သည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမဖြစ်သောသာသနာ၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။ ထိုသုစရိုက်သုံးပါးတို့တွင် ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အကြင်သုစရိုက်သည်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အကြင်သုစရိုက်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤသုစရိုက်သည် အကျင့်သီလကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သီလက္ခန္ဓာမည်၏။ မနောသုစရိုက်၌ အကြင်သူတစ်ပါး စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံခြင်း အနဘိဇ္ဈာသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို မဖျက်ဆီးခြင်းအဗျာပါဒသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤအနဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒသည် တည်ကြည်ခြင်း ကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သမာဓိက္ခန္ဓာမည်၏။ အကြင်ကောင်းသောအမြင်သည် ရှိ၏။ ဤကောင်းသောအမြင်ဟုဆိုအပ်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော ပညာက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤခန္ဓာသုံးပါးတို့၏အပေါင်းသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။

ထိုသုံးပါးကုန်သောခန္ဓာတို့တွင် အကျင့်သီလကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သီလက္ခန္ဓာသည် လည်းကောင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော သမာဓိက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း ငြိမ်းခြင်း သမထမည်၏။ အပြားအားဖြင့်သိခြင်းကျေးဇူးဟုဆိုအပ်သော ပညာက္ခန္ဓာသည် အထူးသဖြင့် ရှုခြင်းဝိပဿနာမည်၏။ ဤသမထဝိပဿနာနှစ်ပါးအပေါင်းသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ငြိမ်းခြင်းသမထ၏ အကျိုးကား တပ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ တပ်ခြင်းမှလွတ်သော အနာဂါမိဖိုလ်စိတ်တည်း။ အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဝိပဿနာ၏ အကျိုးကား ဖုံးလွှမ်းခြင်းအဝိဇ္ဇာမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းပညာသည်သာလျှင် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်တည်း။ ဤအနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် နှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ ဖြစ်သောသာသနာ၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။

ကာမဂုဏ်ငါးပါးသည် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ ဝနသည် အဘယ်နည်း၊ ဝနထသည် အဘယ်နည်း။ ဝနမည်သည်ကား ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့တည်း။

တပ်ခြင်းတဏှာသည် ဝနထမည်၏။ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးသည် တပ်ခြင်းတဏှာ၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။ “မိန်းမ” ဟူ၍လည်းကောင်း “ယောက်ျား” ဟူ၍လည်းကောင်း နိမိတ်ကို ယူခြင်းသည် ဝနထမည်၏။ “မျက်စိသည် ဪ့ . . . တင့်တယ်စွ၊ နားသည် ဪ့ . . . တင့်တယ် စွ၊ နှာခေါင်းသည် ဪ့ . . . တင့်တယ်စွ၊ လျှာသည် ဪ့ . . . တင့်တယ်စွ၊ ကိုယ်သည် ဪ့ . . . တင့်တယ်စွ” ဤသို့ ထိုထိုသို့သော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကို ပြတတ်သော အနုဗျူနဂ္ဂါဟတည်းဟူသော ဝနထမည်၏။ ဤနိမိတ္တဂ္ဂါဟတည်းဟူသောဝနထသည် ဤအနုဗျူနဂ္ဂါဟတည်းဟူသော ဝနထ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။

မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော ခြောက်ပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရဖြစ်ကုန်သော တည်ရာအာယတနတို့သည် ဝနထမည်၏။ ထိုအဇ္ဈတ္တိကာယတနဗဟိရာယတန နှစ်ပါးတို့၏ အပေါင်းကို စွဲ၍ အကြင်နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသံယောဇဉ်သည် ဖြစ်၏။ ဤသံယောဇဉ်သည် ဝနထမည် ၏။ ဤအတွင်းအပဉ္စဖြစ်သောတည်ရာအာယတနသည် ဤနှောင်ဖွဲ့ခြင်းသံယောဇဉ်၏ နီးစွာ သောအကြောင်းတည်း။ ။ အစဉ်မပြတ်ကိန်းခြင်းအနုသယသည် ဝနထမည်၏။ ထကြွ သောင်းကျန်းခြင်းပရိယုဋ္ဌာန်သည် ဝနထမည်၏။ ဤအစဉ်မပြတ်ကိန်းခြင်းအနုသယဟုဆိုအပ် သော ဝနသည် ဤထကြွသောင်းကျန်းခြင်းပရိယုဋ္ဌာန်ဟုဆိုအပ်သောဝနထ၏ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ဆေတွာ ဝနဉ္စ ဝနထဉ္စ” ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ဤကောင်းစွာ တင်ခြင်းသမာရောပနသည် နီးစွာသောအကြောင်းဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းတည်း။ (၁)

၅၁။ ထိုလေးပါးကုန်သော ကောင်းစွာတင်ခြင်းသမာရောပနတို့တွင် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်ဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းသမာရောပနသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ တပ်ခြင်းမှလွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိသဒ္ဓါသည် လည်းကောင်း ကျင့်ဆဲဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟောသော သေက္ခမလသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။ ဖူးလွှမ်းခြင်းကင်းသည်ဖြစ် ၍ သိခြင်းပညာသည်သာလျှင် ညစ်ညူးခြင်းမှလွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာ- ဝိမုတ္တိသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ကျင့်ပြီးဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟောသော အသေက္ခမလသဒ္ဓါသည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။ တပ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ တပ်ခြင်းမှလွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ သဒ္ဓါ သည်လည်းကောင်း ဤလူ့ဘုံသို့မလာသော ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟောသော အနာဂါမိဖလသဒ္ဓါသည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။ ဖူးလွှမ်းခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ သိခြင်းပညာသည်သာလျှင် ညစ်ညူးခြင်းမှလွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော

အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တိသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ မြတ်သောဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဟောသော အဂ္ဂဗလသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကိုဟောသော အရဟတ္တသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤသုံးပါးအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။

တပ်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ တပ်ခြင်းမှလွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ကာမဘုံကိုလွန်ခြင်းအနက်ကိုဟောသော ကာမဓာတုသမတိက္ကမနသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ သိခြင်းပညာသည်သာလျှင် ညစ်ညူးခြင်းမှ လွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တိသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ဘုံသုံးပါးကို လွန်ခြင်းအနက်ကိုဟောသော တေဓာတုသမတိက္ကမနသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။

အပြားအားဖြင့်သိခြင်းဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းအနက်ကိုဟောသော ပညိန္ဒိယသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့်သိခြင်းဗိုလ်ဟုဆိုအပ်သော အနက်ကိုဟောသော ပညာဗလသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ လွန်စွာအပြားအားဖြင့်သိသည်ဖြစ်၍ ကျင့်ခြင်းအနက်ရှိသော အဓိပညာသိက္ခာသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့်သိခြင်းကျေးဇူးဟူသော အနက်ကိုဟောသော ပညာက္ခန္ဓသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ တရားကိုရွေးချယ်၍ ကောင်းစွာ သိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အကြောင်းအင်္ဂါကိုဟောသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ လျစ်လျူရှုသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာသိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အကြောင်းအင်္ဂါကိုဟောသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ သိခြင်းကိုဟောသောဉာဏသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ မဖောက်မပြန် မြင်ခြင်းအနက်ကိုဟောသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်ရှိသော တိရဏသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သန္တိရဏသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ရှက်ခြင်းအနက်ရှိသော ဟိရိသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းအနက်ရှိသော ဝိပဿနာသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းတရား၌သိခြင်းအနက်ရှိသော ဓမ္မဉာဏသဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ အလုံးစုံသော ဤသဒ္ဓါအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်တည်း။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောသဒ္ဓါအပေါင်းသည် ပရိယာယ် စကားလှယ် စကားသွယ်ဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းတည်း။ (၂)

ထိုကောင်းစွာတင်ခြင်းသမာရောပနတို့တွင် ပွားခြင်းဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့သောစကားကို ဟောတော်မူသနည်း၊ “ရဟန်း.. . ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကာယအစဉ်

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကာယအစုကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သိခြင်းပညာအဆင်အခြင်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အောက်မေ့ခြင်းသတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လောက၌ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံစည်ခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေလော”။ အာတာပိဟူသည်ကား အားထုတ်ခြင်းဟုဆို အပ်သော အစိုးရခြင်းကုန္တေတည်း။ သမ္ပဇာနောဟူသည်ကား သိခြင်းပညာဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းကုန္တေတည်း။ သတိမာဟူသည်ကား အောက်မေ့ခြင်းသတိဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းကုန္တေတည်း။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဟူသည်ကား တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော အစိုးရခြင်းကုန္တေတည်း။

ဤသို့ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကာယအစု၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကာယအစုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား လေးပါးကုန်သော အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏ တည်ရာ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည် ပွားခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ရောက်ကုန်သနည်း၊ လေးပါးကုန်သော အစိုးရခြင်းကုန္တေတို့၏ တူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏တည်ရာ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော် လေးပါးကုန်သော ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်းသမ္ပပဓာန်တို့သည် ပွားခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်းသမ္ပပဓာန်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော် လေးပါးကုန်သော တန်ခိုးကုဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ပွားခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ လေးပါးကုန်သော တန်ခိုးကုဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ငါးပါးကုန်သော အစိုးရခြင်းကုန္တေတို့သည် ပွားခြင်းဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ဤသို့ အလုံးစုံကုန်သော မြတ်သော အရိယမဂ်၏အဖို့၌ဖြစ်ကုန်သော ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည် ပွားခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရောက်ကုန်သနည်း၊ အကြင်ကြောင့် မြတ်သောအရိယမဂ်သို့ရောက်ကုန်သော မြတ်သော အရိယမဂ်၏အဖို့၌ဖြစ်ကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော တရားတို့သည် ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်း တည်းဟူသော သဘောလက္ခဏာဖြင့် တူသောမှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ထိုသို့တူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုတရားတို့သည် ပွားခြင်းဘာဝနာ၏ပြည့်စုံခြင်း သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤသည်ကား ပွားခြင်းဘာဝနာဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းတည်း။ (၃)

ထိုကောင်းစွာတင်ခြင်းသမာရောပနတို့တွင် ပယ်သောအားဖြင့် သဘောတူကိုတင်ခြင်း သည် အဘယ်နည်း၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကာယအစု၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကာယအစုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “မတင့်တယ်ခြင်းအသုဘ၌ တင့်တယ်၏” ဟူ၍

ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အလုတ်အလွေးကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော အဆီအစေးဟုဆိုအပ်သောဩဇာရသကို ဆောင်တတ်သော အာဟာရ သည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်းသို့ ရောက်၏။ ကာမဂုဏ်ကိုစွဲလမ်းခြင်းကာမုပါဒါန်ဖြင့်လည်း မစွဲလမ်း ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အလိုရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ယှဉ်တတ်သော ကာမယောဂနှင့်လည်း မယှဉ်သည် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံစည်တတ်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအပေါင်း ၌ ဖြေနိုင်ခဲ့သည်ကိုပြုတတ်သော အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထနှင့်လည်းမယှဉ်၊ အလိုရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ ယိုစီးခြင်းကာမာသဝဖြင့်လည်း ယိုစီးခြင်းအာသဝမရှိသည် ဖြစ်၏။ အလိုရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ နှစ်မွန်းခြင်းကာမောယကိုလည်း လွန်မြောက်သည် ဖြစ်၏။ တပ်ခြင်းရာဂတည်းဟူသောမြားဖြင့် လည်း မစူးမဝင်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာသည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ရူပဘုံ၌လည်း တပ်ခြင်းရာဂသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ ချစ်သောအားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ မလား။

ခံစားခြင်းဝေဒနာတို့၌ ခံစားခြင်းဝေဒနာကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍ နေသောပုဂ္ဂိုလ် သည် “ဆင်းရဲ၌ ချမ်းသာ” ဟူ၍ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား တွေ့ထိ ခြင်းဖဿဟုဆိုအပ်သော အစေးဟုဆိုအပ်သော ဩဇာရသကိုဆောင်တတ်သော အာဟာရ သည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဖြစ်ရာဘုံဘဝကို စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်ဖြင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်မရှိသည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ရာဘုံဘဝ၌ယှဉ်တတ်သော ဘဝယောဂနှင့်လည်း မယှဉ်သည် ဖြစ်၏။ စီးပွားချမ်းသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအပေါင်း၌ ဖြေနိုင်ခဲ့သည်ကို ပြုတတ်သောဗျာပါဒကာယဂန္ထနှင့်လည်း မယှဉ်၊ ဖြစ်ရာဘုံဘဝ၌ ယိုစီးခြင်းဘဝါသဝဖြင့်လည်း ယိုစီးခြင်းအာသဝမရှိသည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ရာဘုံဘဝ၌ နှစ်မွန်းခြင်းဘဝေါယကိုလည်း လွန်မြောက် သည် ဖြစ်၏။ ဖျက်ဆီးခြင်းဒေါသဟူသောမြားဖြင့်လည်း မစူးမဝင်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်းသိခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဝေဒနာ၌လည်း ရာဂသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ အမျက်ထွက်သောအားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ မလား။

စိတ်၌ စိတ်ကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍ နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “မမြဲသည်၌ မြဲ၏” ဟူ၍ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော အာဟာရ သည်လည်း ပိုင်းခြား၍သိခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဖြင့်လည်း ဥပါဒါန်မရှိသည် ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိယောဂနှင့်လည်း မယှဉ်သည် ဖြစ်၏။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထနှင့်လည်း မယှဉ်၊ ဒိဋ္ဌာသဝဖြင့်လည်း အာသဝေါမရှိသည် ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌာယကိုလည်း လွန်မြောက်သည် ဖြစ်၏။ မာနဟူသောမြားဖြင့်လည်း မစူးမဝင်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သညာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်

၏တည်ရာသည်လည်း ပိုင်းခြား၍သိခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အမှတ်ပြု၍သိခြင်း သညာ၌လည်း တပ်ခြင်းရာဂသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ ကြောက်သောအားဖြင့် မလားအပ် သည်သို့လားခြင်းသို့ မလား။

တရားတို့၌ တရားကို အဖန်တလဲလဲရှိသည်ဖြစ်၍ နေသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “ကိုယ်မဟုတ် သည်၌ ကိုယ်”ဟူ၍ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပယ်စွန့်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သိခြင်းစိတ်ကို စေ့ဆော်ခြင်း မနောသဉ္ဇေတနာဟုဆိုအပ်သော ဆောင်ခြင်းအာဟာရသည်လည်း ပိုင်းခြားခြင်း သို့ ရောက်၏။ ငါ၏ကိုယ်ဟူ၍စွဲလမ်းခြင်းအတ္တဝါဒုပါဒါန်ဖြင့်လည်း စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါန်မရှိသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်း၌ ယှဉ်တတ်သောအဝိဇ္ဇာယောဂနှင့်လည်း မယှဉ်သည် ဖြစ်၏။ ဤငါ၏အယူ သည်သာလျှင်မှန်၏ဟူ၍ မြဲမြံစွာ စွဲလမ်းခြင်းရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအပေါင်း၌ ဖြေနိုင်ခဲ့သည်ကို ပြုတတ် သော ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထနှင့်လည်း မယှဉ်၊ မသိခြင်း၌ ယိုစီးခြင်းအဝိဇ္ဇာသဝဖြင့် လည်း ယိုစီးခြင်းအာသဝမရှိသည် ဖြစ်၏။ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာ၌ နှစ်မွန်းခြင်းအဝိဇ္ဇာယကိုလည်း လွန်မြောက်သည် ဖြစ်၏။ တွေဝေခြင်းမောဟဟူသော မြားဖြင့်လည်း မစူးမဝင်သည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာသည်လည်း ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရ၌လည်း တပ်ခြင်းရာဂသည် ပျောက်သည် ဖြစ်၏။ တွေဝေသောအားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ မလား။ ဤသည်လျှင် ပယ်ခြင်း ဖြင့် ကောင်းစွာတင်ခြင်းတည်း။ (၄)

ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် -

“အကြင်သီလအစရှိကုန်သောတရားတို့သည် အကြင်အမြစ်မူလ၊ တည်ကြည် ခြင်းသမာဓိအစရှိကုန်သောတရားတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသီလအစရှိ ကုန်သောတရားတို့ကို ထိုတည်ကြည်ခြင်းသမာဓိအစရှိသည်တို့၏ နီးစွာသော အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာတင်အပ်ကုန်၏။ တူသောအနက်ရှိကုန်သော အကြင်ရာဂ၊ဝိရာဂအစရှိကုန်သော သဒ္ဓါတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ပြအပ်ကုန် ပြီ။ ထိုသဒ္ဓါတို့ကို ကောင်းစွာတင်အပ်ကုန်၏။ အကြင်ဖွင့်ကြောင်းသံဝဏ္ဏနာအထူးသည် ထိုသီလအစရှိကုန်သောတရားတို့ကို နီးစွာသော ပရိယာယ်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာတင်အပ်သည်ဖြစ်၍ စီရင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဤဖွင့်ကြောင်းသံဝဏ္ဏနာ အထူးသည် ကောင်းစွာတင်အပ်သည်ကို ဆောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သမာရောပန- ဟာရမည်၏။” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ကောင်းစွာတင်အပ်သည်ကို ဆောင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သမာရောပနဟာရကို

ပါဠိတော်မှ ထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

ဆောင်ခြင်းဟာရကို ခွဲဝေခြင်းသည်လည်း ပြီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။

၁။ ဒေသနာဟာရသမ္မာတ

၅၂။ “ရှေးဦးစွာ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဆောင်ခြင်းဟာရတို့ကို ဖွင့်အပ်သော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ်၌ ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ အရပ်ကိုကြည့်ဆင်ခြင်သော ဒိသာလောစန နည်းဖြင့် အရပ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်ဆင်ခြင်၍ ချိတ်ငင်ပေါင်းရုံးခြင်းဟုဆိုအပ်သော အင်္ဂုသနည်းဖြင့် ရုံးချဉ်း၍ သုံးပါးကုန်သော နည်းတို့ဖြင့် အနက်ကိုပြတတ်သော သုတ်ကို ပြရာ၏။”

ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို နိဒ္ဒေသ၌ ငါသည် ဆိုအပ်ပြီ။ ထိုဂါထာ၏ နိဒ္ဒေသကို အဘယ်၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ ဟာရသမ္မာတ၌ မှတ်အပ်၏။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် ဒေသနာဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“မစောင့်ရှောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော မှားသောအယူဖြင့်နှိပ်စက်ဖျက်ဆီး အပ်သည်လည်းဖြစ်သော ထိနမိဒ္ဓသည်နှိပ်စက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော စိတ်ဖြင့် ကိလေသာမာရ်၏ အလိုသို့ လိုက်ရ၏။” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ အပ်၏။

အရက္ခိတေန စိတ္တေန ဟူသောဤပုဒ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကို ဟောတော် မူသနည်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုမေ့လျော့ခြင်းသည် သေခြင်း၏ အကြောင်း သည် ဖြစ်၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန စ ဟူသောဤပါဠိ၌ အကြင်အခါ၌ “မမြဲသည်၌ မြဲ၏” ဟူ၍ မြင်၏။ ထိုအခါ၌ မှားသောအယူဖြင့် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်သည်မည်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ မမြဲသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို မြဲ၏ဟူ၍ အကြင်မြင်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထိုမှားသောမြင်ခြင်းသည် ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူခြင်းတည်း။ ထိုဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူခြင်းသည်ကား အဘယ်မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိသနည်း၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူခြင်းသည် ဖောက်ပြန် သောအားဖြင့်ယူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်ယူခြင်းသည် အဘယ်ကို ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူသနည်း၊ အမှတ်သည်ကို သိခြင်းစိတ်ကို မှားသောအယူကို ဤသို့ သုံးပါးသောတရားတို့ကို ဖောက်ပြန်စေ၏။ ထိုဖောက်ပြန်သောအားဖြင့်ယူခြင်းသည် အဘယ်၌

ဖောက်ပြန်စေသနည်း၊ လေးပါးကုန်သော စွဲလမ်းခြင်းဥပါဒါနာက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော အတ္တဘာဝ
 ဝတ္ထုတို့၌ ဖောက်ပြန်စေ၏။ ရုပ်ကို အတ္တဘောအားဖြင့် ရှု၏။ အတ္တဘောကို ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း
 ရှု၏။ အတ္တဘော၌မူလည်း ရုပ်ကို ရှု၏။ ရုပ်၌မူလည်း အတ္တဘောကို ရှု၏။ ဤအတူ ခံစားခြင်း
 ဝေဒနာကို။ (ပ) အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းသညာကို။ ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဉ်ကို အတ္တဘော
 အားဖြင့် ရှု၏။ အတ္တဘောကို ဝိညာဉ်ရှိ၏ဟူ၍လည်း ရှု၏။ အတ္တဘော၌မူလည်း ဝိညာဉ်ကို
 ရှု၏။ ဝိညာဉ်၌မူလည်း အတ္တဘောကို ရှု၏။

ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်၊ခံစားခြင်းဝေဒနာစသည်တို့တွင် ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်သည် ရှေးဦးစွာ
 သော “မတင့်တယ်ခြင်း၌ တင့်တယ်၏”ဟူ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းဝိပလ္လာသ၏ တည်ရာဝတ္ထုသည်
 ဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းဝေဒနာသည် နှစ်ခုမြောက်သော “ဆင်းရဲခြင်း၌ ချမ်းသာ၏”ဟူ၍ ဖောက်ပြန်
 ခြင်းဝိပလ္လာသ၏တည်ရာဝတ္ထုသည် ဖြစ်၏။ အမှတ်ပြုခြင်းသညာသည်လည်းကောင်း ပြုပြင်ခြင်း
 သင်္ခါရတို့သည်လည်းကောင်း သုံးခုမြောက်သော “ငါဟူသောအတ္တမဟုတ်သည်၌ ငါဟူသော
 အတ္တ”ဟူ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းဝိပလ္လာသ၏တည်ရာဝတ္ထုသည် ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်သည် လေးခု
 မြောက်သော “မမြဲသည် ၌ မြဲ၏”ဟူ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းဝိပလ္လာသ၏တည်ရာဝတ္ထုသည် ဖြစ်၏။
 တဏှာလည်းကောင်း အဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော တရားတို့သည် စိတ်ကို
 ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။ တဏှာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော စိတ်သည် “မတင့်တယ်သည်၌
 တင့်တယ်၏”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဆင်းရဲခြင်း၌ ချမ်းသာ၏”ဟူ၍လည်းကောင်း နှစ်ပါးကုန်
 သော ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်၏။ ဒိဋ္ဌိဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော စိတ်သည် “မမြဲသည်၌
 မြဲ၏”ဟူ၍လည်းကောင်း “အတ္တမဟုတ်သည်၌ အတ္တ”ဟူ၍လည်းကောင်း နှစ်ပါးကုန်သော
 ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်၏။

ထိုဝိပလ္လာသတို့တွင် အကြင်မှားသောအမြင်အားဖြင့်ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဆိုအပ်၏။
 ထိုမှားသောအမြင်အားဖြင့်ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် လွန်လေပြီးသော ရုပ်ကို အတ္တအားဖြင့် ရှု၏။
 လွန်လေပြီးသော ဝေဒနာကို၊ (ပ) လွန်လေပြီးသော သညာကို၊ လွန်လေပြီးသော သင်္ခါရတို့ကို၊
 လွန်လေပြီးသော ဝိညာဉ်ကို အတ္တအားဖြင့် ရှု၏။ ထိုဝိပလ္လာသတို့တွင် အကြင်တဏှာဖြင့်
 ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဆိုအပ်၏။ ထိုတဏှာဖြင့်ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့သော ရုပ်ကို အလွန်
 နှစ်သက်၏။ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝေဒနာကို၊ (ပ) ဖြစ်လတ္တံ့သောသညာကို၊ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော
 သင်္ခါရတို့ကို၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိညာဉ်ကို အလွန်နှစ်သက်၏။ တဏှာလည်းကောင်း အဝိဇ္ဇာ
 လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော တရားတို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။
 ထိုတပ်ခြင်းတဏှာ၊ မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာတို့မှ စင်သည်ရှိသော် စိတ်သည် စင်၏။

အကြင်သူတို့၏ စိတ်သည် မစောင့်ရှောက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ မှားသောအယူဖြင့် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမစောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍ မှားသောအယူဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောစိတ်ရှိကုန်သော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောပိတ်ပင်ခြင်းနီဝရဏရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တဏှာဟူသောအနှောင်အဖွဲ့သံယောဇဉ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တစ်ကြိမ် ငရဲသို့ တစ်ကြိမ် တိရစ္ဆာန် အမျိုးသို့ တစ်ကြိမ် ပြိတ္တာဘုံသို့ တစ်ကြိမ် အသုရကာယ်ဘုံသို့ တစ်ကြိမ် နတ်ပြည်တို့သို့ တစ်ကြိမ် လူ့ပြည်တို့သို့ ပြေးသွားကုန်ထသော၊ ရွှေ့သောအားဖြင့်ကျင်လည်ကုန်ထသော၊ ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရှေးအစအစွန်းသည် မထင်။

ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတေနဟူသည်ကား စိတ်၏ အကြင်မခွဲကျန်းသောအဖြစ်သည် အကြင် အမှု၌ မခွဲသောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤအမှု၌ မခွဲသောအဖြစ်သည် ထိနမည်၏။ နာမကာယ၏ အကြင်တွန့်တိုသောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤတွန့်တိုသောအဖြစ်သည် မိဒ္ဓမည်၏။ **ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတိ**ဟူသည်ကား ကိလေသမာရ်၏လည်းကောင်း ဒေဝပုတ္တမာရ်၏လည်းကောင်း အလိုသို့ လိုက်ရ၏။ မှန်၏။ ထိုမာရ်၏အလိုနိုင်ငံသို့လိုက်ရသောသူသည် ကိလေသာတို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ် သည်ဖြစ်၍ ကျင်လည်ရာသံသရာသို့ရှေးရှုသည် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း သမုဒယ- သစ္စာကိုလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးသောသစ္စာတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ကုန် ၏။ ထိုနှစ်ပါးသော သစ္စာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှာလည်းကောင်း ပယ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှာ သမုဒယ- သစ္စာကို ပယ်ခြင်းငှာ ဟောတော်မူ၏။ အကြင်အရိယမဂ်ဖြင့်လည်း ပိုင်းခြား၍သိ၏။ အကြင် အရိယမဂ်ဖြင့်လည်း စွန့်၏။ ဤအရိယမဂ်သည် ဆင်းရဲကင်းရာကိုရှာတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ တပ်ခြင်းတဏှာကိုလည်းကောင်း မသိခြင်းအဝိဇ္ဇာကိုလည်းကောင်း အကြင်ပယ်ခြင်း သည် ရှိ၏။ ဤပယ်ခြင်းသည် ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာမည်၏။ လေးပါးကုန်သော ဤသစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အရက္ခိတေန စိတ္တေန”ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် “အဿာဒါဒီနဝတာ” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ဟောအပ်သည်ကိုဆောင်ခြင်းအလျှင်ဟုဆိုအပ်သော ဒေသနာဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှ ထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၂။ ဝိစယဟာရသမ္မာတ

၅၃။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် ရွေးချယ်အပ်သည်ကိုဆောင်ခြင်း အလျှင်ဟုဆိုအပ်သော ဝိစယဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။ ထိုစကား၌ တပ်ခြင်းတဏှာ

သည် အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာလည်းကောင်း အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးအပြားရှိသည် ဖြစ်၏။ အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာသည် ကျင်လည်ရာသံသရာသို့ ရောက်စေတတ်၏။ အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောတဏှာသည် ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်၏။ တဒင်္ဂပဟာန်စသော ပဟာန်၏အကြောင်းဖြစ်သောတဏှာသည် ဖြစ်၏။ တက်ကြွခြင်းမာနသည်လည်း အပြစ်မရှိသောကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောမာနလည်းကောင်း အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောမာနလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးအပြားရှိသည် ဖြစ်၏။ အကြင်တက်ကြွခြင်းရှေးမာနကို မှီ၍ တက်ကြွခြင်းနောက်မာနကို ပယ်စွန့်၏။ ဤတက်ကြွခြင်းမာနသည် အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောမာနမည်၏။ အကြင်တက်ကြွခြင်းနောက်မာနသည်ကား ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေ၏။ ဤတက်ကြွခြင်းနောက်မာနသည် အပြစ်ရှိသော အကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောမာနမည်၏။

ထိုနှစ်ပါးသောတဏှာတို့တွင် အကြင်နှလုံးမသာယာခြင်းသည် ထွက်မြောက်ခြင်းကိုမှီ၏။ ဤနှလုံးမသာယာခြင်းသည် တောင့်တခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငြိမ်သက်သော အကြင်မြတ်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်သောဖိုလ်တရားကို မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေ၍ နေကုန်၏။ ထိုမြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်သော ဖိုလ်တရားကို ငါသည် အဘယ်မည်သောအခါ၌ မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေ၍ နေရပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ အတုမရှိမြတ်ကုန်သော ကျွတ်လွတ်ခြင်းတရားတို့၌ ထိုသူအား တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တောင့်တခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် နှလုံးမသာယာခြင်းဒေါမနဿသည် ဖြစ်၏။ ဤတပ်ခြင်းတဏှာသည် အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်တရားလျှင်အာရုံရှိသော တဏှာမည်၏။ အနာဂါမိဖိုလ်သည် ဤလူ့ဘုံသို့မလာတတ်သော အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရည်၍ဖြစ်သော တပ်ခြင်းတဏှာသည် အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်မည်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သည် အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်မည်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရည်၍ဖြစ်သော တပ်ခြင်းတဏှာသည် အပြစ်မရှိသော ကုသိုလ်မည်၏။

ထိုအပြားအားဖြင့်သိ၍ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာမှလွတ်သော ပညာဝိမုတ္တိကို စိစစ်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း၊ ရှစ်ပါးသောငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းမဂ္ဂင်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ကောင်းသောအမြင်လည်းကောင်း ကောင်းသောအကြံလည်းကောင်း ကောင်းသောစကားလည်းကောင်း ကောင်းသောအမှုလည်းကောင်း ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းလည်းကောင်း ကောင်းသောလုံ့လလည်းကောင်း ကောင်းသောအောက်မေ့ခြင်းလည်းကောင်း

ကောင်း ကောင်းသောတည်ကြည်ခြင်းလည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း။ ထိုတည်ကြည်ခြင်း သမာဓိကို အဘယ်၌ မှတ်အပ်သနည်း၊ လေးခုမြောက်သော ဈာန်၌ မှတ်အပ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား လွန်ကဲသောအဖြစ်သို့ ရောက်သောကြောင့်တည်း။ မှန်၏။ လေးခုမြောက်သော ဈာန်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော ပြုံးပြုံးပြက်ဖြူစင်သော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာမရှိသော ညစ်ညူးခြင်းကင်းသော နူးညံ့စွာ အမှုအားခံသော တည်သော မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်သို့ရောက်သော စိတ်ကို ပွားစေ၏။ ဤသို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စိတ်သည် အထူးသဖြင့်သိခြင်းအဘိညာဉ်သို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းအားခံသည် ဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုတည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော လေးခုမြောက်သောဈာန်၌ ရှစ်ပါးအပြားရှိသော ဂုဏ်ကို ရအပ်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးသောဂုဏ်ကို ရသနည်း၊ ခြောက်ပါးကုန်သော အဘိညာဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း နှစ်ပါးသောထူးသောဝိသေသတရားတို့ကိုလည်းကောင်း ရ၏။ ထိုစိတ်သည် အကြင်ကြောင့် စင်ကြယ်၏။ ထို့ကြောင့် ပြုံးပြုံးပြက်ဖြူစင်၏။ အကြင်ကြောင့် ပြုံးပြုံးပြက်ဖြူစင်၏။ ထို့ကြောင့် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာမရှိ၊ အကြင်ကြောင့် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကင်း၏။ အကြင်ကြောင့် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာကင်း၏။ ထို့ကြောင့် နူးညံ့စွာဖြစ်၍ဖြစ်၏။ အကြင်ကြောင့် နူးညံ့စွာဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အမှုအားခံ၏။ အကြင်ကြောင့် အမှုအားခံ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းစွာတည်၏။ အကြင်ကြောင့် ကောင်းစွာတည်၏။ ထို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်သို့ရောက်၏။ ထိုရှစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင် အင်္ဂါတို့သည်လည်းကောင်း ဥပက္ခိလေသတို့သည်လည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံသည် တဏှာ၏ အသင်းအပင်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်စိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း စိတ်၏ အကြင်အမြဲမတည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤစိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်း အမြဲမတည်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိ၏ အသင်းအပင်းသည် ဖြစ်၏။

ဒုက္ခိန္ဒြေလည်းကောင်း ဒေါမနသိန္ဒြေလည်းကောင်း သုခိန္ဒြေလည်းကောင်း သောမနသိန္ဒြေလည်းကောင်း ဤသို့ လေးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် စတုတ္ထဈာန်၌ ချုပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ကြွင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အထက်ဖြစ်သော သမာပတ်ကို ငြိမ်သက်သောအားဖြင့် နှလုံးပြု၏။ အထက်ဖြစ်သော သမာပတ်ကို ငြိမ်သက်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား စတုတ္ထဈာန်၌ ရုန့်ရင်းသော သညာသည်တည်၏။ ဆန့်ကျင်သော ထိခိုက်သောသညာသည်လည်း တည်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်သိမ်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ရပ်၍ဖြစ်သော သညာတို့ကို လွန်ခြင်းကြောင့် ထိပါးခြင်းသညာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးထူးသောအာရုံ၌ဖြစ်ကုန်သော သညာတို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် “ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ” ဤသို့ အာကာသာနဉာ-

ယတနသမာပတ်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အဘိညာဉ်သို့ ရှေးရှုဆောင်သော ရုပ်၌ဖြစ်သောသညာဟုဆိုအပ်သော ပညတ်သည်” အထူးထူးသော အာရုံ၌ဖြစ်သောသညာကို လွန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ထိပါးခြင်းသညာသည်လည်း ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ကောင်းစွာတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား သမာဓိသည် လည်းကောင်း အရောင်အလင်းသည်လည်းကောင်း ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကို မြင်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း ကွယ်၏။ ခြောက်ပါးသောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ထိုသမာဓိကို အဖန်တလဲလဲကြည့်အပ် ကြံအပ်၏။ အလုံးစုံသောလောက၌ ငါ၏ စိတ်သည် သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံခြင်း အနာဘိဇ္ဈာနှင့်တကွဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောသတ္တဝါတို့၌ ငါ၏ စိတ်သည် ဗျာပါဒကင်း၏။ ငါသည် လုံ့လကို အားထုတ်ပြီ၊ ချီးမြှင့်အပ်ပြီ၊ ငါ၏ ရူပကာယသည် ငြိမ်း၏။ ပူပန်ခြင်းမရှိ၊ ငါ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ မပျံ့လွင့်၊ ငါ၏ သတိသည် ထင်သည် မမေ့မလျော့သည် ဖြစ်၏။ ထိုခြောက်ပါးကုန်သော သမာဓိ၏အင်္ဂါတို့တွင် အလုံးစုံသောလောက၌ အကြင်စိတ် သည်လည်း သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကိုရှေးရှုမကြံခြင်းအနာဘိဇ္ဈာနှင့်တကွဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့၌ အကြင်စိတ်သည်လည်း ဗျာပါဒကင်း၏။ အကြင်လုံ့လကိုလည်း အားထုတ်အပ်ပြီ၊ ချီးမြှင့်အပ်ပြီ၊ အကြင်စိတ်သည်လည်း တည်ကြည်၏။ မပျံ့လွင့်၊ ဤအလုံးစုံသည် ငြိမ်းခြင်း သမထသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ရူပကာယသည် ငြိမ်း၏။ ပူပန်ခြင်းမရှိ၊ ဤပဿဒ္ဓိသည် သမာဓိ၏ အခြံအရံတည်း။ အကြင်သတိသည် ထင်၏။ မမေ့မလျော့၊ ဤသတိသည် အထူးသဖြင့်ရှုခြင်း ဝိပဿနာတည်း။

၅၄။ ထိုသမာဓိကို ငါးပါးသောအပြားဖြင့် သိအပ်၏။ ဤသမာဓိသည် “ပစ္စုပ္ပန် ချမ်းသာ၏”ဟူ၍ ဆင်ခြင်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ပိုင်သာလျှင်ဖြစ်သော ဤသို့သော ဉာဏ်အမြင်သည် ရှေးရှုတည်သည် ဖြစ်၏။ ဤသမာဓိသည် “နောင်အခါ၌ ချမ်းသာသော အကျိုးရှိ၏”ဟူ၍ ဆင်ခြင်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ပိုင်သာလျှင်ဖြစ်သော ဤသို့သော ဉာဏ်အမြင်သည် ရှေးရှုတည်သည် ဖြစ်၏။ ဤသမာဓိသည် “ဖြူစင်၏။ ကာမာမိသမရှိသဖြင့် နိရာမိသဖြစ်၏”ဟူ၍ ဆင်ခြင်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ပိုင်သာလျှင်ဖြစ်သော ဤသို့ သော ဉာဏ်အမြင်သည် ရှေးရှုတည်သည် ဖြစ်၏။ ဤသမာဓိကို “ဘုရားအစရှိသော ယောက်ျား မြတ်တို့သည် မှီဝဲအပ်၏”ဟူ၍ ဆင်ခြင်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ပိုင်သာလျှင်ဖြစ်သော ဤသို့သောဉာဏ်အမြင်သည် ရှေးရှုတည်သည် ဖြစ်၏။ ဤသမာဓိသည် “ငြိမ်လည်းငြိမ်သက်၏။ မြတ်လည်းမြတ်၏။ ငြိမ်းသဖြင့်လည်း ရအပ်၏။ မြတ်သော တည်ကြည်ခြင်းကို ဖြစ်စေသော အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏။ တိုက်တွန်းခြင်းပယောဂမရှိသဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို နှိပ်၍ရအပ်သည် လည်းမဟုတ်”^၁ဟူ၍ ဆင်ခြင်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ပိုင်သာလျှင်ဖြစ်သော ဤသို့

၁။ ရူပသညာ ဝေါဟာရော (မိုးထိ၊သျှ။နာ- ၂၁၇။) ရူပသညာ ဝေါကာရော (နေတ္တိ။ ၇၃။)
 ၂။ န သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိဝါဝဋ္ဋော(မိုးထိ၊သျှ။နာ- ၂၁၉။) န သသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိတဂတော(နေတ္တိ။၇၄။)

သော ဉာဏ်အမြင်သည် ရှေးရှုတည်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသမာဓိကို “သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဝင်စား၏ ဟူ၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ထ၏”ဟူ၍ ဆင်ခြင်သော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ပိုင်သာလျှင် ဖြစ်သော ဤသို့သောဉာဏ်အမြင်သည် ရှေးရှုတည်သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ငါးပါးကုန်သော ထိုဆင်ခြင်အပ်သော အခြင်းအရာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ငါးပါးအပြားဖြင့် သိအပ်၏။

ထိုငါးပါးတို့တွင် အကြင်သမာဓိသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်၌ချမ်းသာ၏။ အကြင်သမာဓိသည် လည်း နောင်အခါ၌ ချမ်းသာသောအကျိုးရှိသည် ဖြစ်၏။ ဤသမာဓိသည် ငြိမ်းခြင်းသမထ မည်၏။ အကြင်သမာဓိသည်လည်း ဖြူစင်၏။ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသောအာမိဿမရှိ၊ အကြင် သမာဓိကိုလည်း ဘုရားအစရှိသော ယောက်ျားမြတ်တို့သည် မှီဝဲအပ်၏။ အကြင်သမာဓိသည် လည်း ငြိမ်လည်းငြိမ်သက်၏။ မြတ်လည်းမြတ်၏။ ငြိမ်းသဖြင့်လည်းရအပ်၏။ မြတ်သော တည်ကြည်ခြင်းကိုဖြစ်စေသောအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏။ တိုက်တွန်းခြင်းပယောဂမရှိသဖြင့် ဆန့်ကျင် ဘက်တို့ကို နှိပ်၍ရအပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ ဤသမာဓိကို ငါသည် သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဝင်စား ၏။ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ထ၏။ ဤသို့ ဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်၏။ ဤသမာဓိသည် အထူးသဖြင့် ရှုခြင်းဝိပဿနာမည်၏။

ထိုသမာဓိကို ငါးပါးသောအပြားအားဖြင့် သိအပ်၏။ ပီတိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် သုခနဲ့ သောအဖြစ်ဖြင့် စိတ်၏နဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလင်း၏နဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဟူသော အကြောင်းနိမိတ်ဖြင့် ဤသို့ ငါးပါးသောအပြားအားဖြင့် သိအပ်၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင် အကြင်ပီတိ၏ နဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်သုခ၏နဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင် စိတ်၏နဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤသည်ကား သမထတည်း။ အကြင်အလင်းတို့၏ နဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟူသော အကြောင်းနိမိတ်သည်လည်း ကောင်း ရှိ၏။ ဤသည်ကား ဝိပဿနာတည်း။

၅၅။ မြေကြီးသည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိ နဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူ သော အနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သောပထဝီကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ ရေသည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏ မည်သောအာပေါကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ မီးသည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိ နဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော တေဇောကသိဏဈာန် လည်းကောင်း၊ လေသည်ပင် တစ်စိတ်၌ မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံ ဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ဝါယောကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ ညိုသော အဆင်းသည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက် ကြောင့် ကသိဏမည်သော နီလကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ ရွှေသောအဆင်းသည်ပင်

တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ပီတကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ နီသောအဆင်းသည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော လောဟိတကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ ဖြူသောအဆင်းသည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ဩဒါတကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်သည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော အာကာသကသိဏဈာန်လည်းကောင်း၊ ဝိညာဉ်သည်ပင် တစ်စိတ်၌မတည်မှု၍ အဆုံးမရှိနဲ့သောအဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံဟူသောအနက်ကြောင့် ကသိဏမည်သော ဝိညာဏကသိဏဈာန်လည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးကုန်သော ကသိဏဈာန်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော တည်ရာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် အကြင်ပထဝီကသိဏဈာန်လည်းကောင်း အကြင်အာပေါကသိဏဈာန်လည်းကောင်း ဤအတူ အလုံးစုံသောကသိဏဈာန်လည်းကောင်း အကြင်ဩဒါတကသိဏဈာန်လည်းကောင်း ဤရှစ်ပါးသောကသိဏဈာန်တို့သည် ငြိမ်းခြင်းသမထသည် ဖြစ်၏။ အကြင်အာကာသကသိဏဈာန်လည်းကောင်း အကြင်ဝိညာဏကသိဏဈာန်လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးသည် အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဝိပဿနာမည်သည် ဖြစ်၏။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အလုံးစုံသော မြတ်သော မဂ်ကို အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ။ ထိုထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် သမထဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်အပ်၏။ ထိုသမထဝိပဿနာတရားတို့ကို သုံးပါးသောတရားတို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ မမြဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကိုယ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သမထဝိပဿနာကို ပွားစေသည်ရှိသော် သုံးပါးကုန်သော ဝိမောက္ခမုခတို့ကို ပွားစေ၏။ သုံးပါးကုန်သော ဝိမောက္ခမုခတို့ကို ပွားစေသည်ရှိသော် သုံးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို ပွားစေ၏။ သုံးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို ပွားစေသည်ရှိသော် ဖြူစင်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ကို ပွားစေ၏။

ရာဂပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမြဲသည်ကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းအနိစ္စနုပဿနာဟု ဆိုအပ်သော အနိမိတ္တဝိမောက္ခဟူသောအကြောင်းဖြင့် သမာဓိဟုဆိုအပ်သော အဓိစိတ္တသိက္ခာ၌ ကျင့်သည် ဖြစ်၍ လိုချင်ခြင်းလောဘဟုဆိုအပ်သော အပြစ်နှင့်တကွမကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော အကုသိုလ်မူလကို စွန့်လျက် ချမ်းသာစွာခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာဟူသောအကျိုးရှိသော တွေ့ထိခြင်းဖဿသို့ မကပ်မှု၍ ချမ်းသာစွာခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာကို ပိုင်းခြား၍သိလျက်၊ ရာဂအညစ်အကြေးကို မျှောလျက်၊ ရာဂဟူသောမြူကို ခါလျက်၊ ရာဂဟူသောအဆိပ်ကို အန်လျက်၊ ရာဂဟူသောမီးကို ငြိမ်းစေလျက်၊ ရာဂဟူသော

မြားကို နုတ်လျက်၊ ရာဂဟူသောအထုံးအဖွဲ့ကို ဖြေလျက် ဝဋ်မှထွက်၏။

ဒေါသပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တောင့်တခြင်းကင်းသော ဝိမောက္ခဟူသောအကြောင်းဖြင့် သီလဟုဆိုအပ်သောအဓိသီလသိက္ခာ၌ ကျင့်သည်ဖြစ်၍ ဒေါသဟုဆိုအပ်သော အပြစ်နှင့်တကွ မကောင်းသောအကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော အကုသိုလ်မူလကို စွန့်လျက် ဆင်းရဲစွာခံစားအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာဟူသောအကျိုးရှိသော တွေ့ထိခြင်းဖဿသို့ မကပ်မူ၍ ဆင်းရဲစွာခံစားအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ပိုင်းခြား၍သိလျက်၊ ဒေါသအညစ်အကြေးကို မျှောလျက်၊ ဒေါသဟူသောမြူကို ခါလျက်၊ ဒေါသဟူသောအဆိပ်ကို အန်လျက်၊ ဒေါသဟူသောမီးကို ငြိမ်းစေလျက်၊ ဒေါသဟူသော မြားကို နုတ်လျက်၊ ဒေါသဟူသောအထုံးအဖွဲ့ကို ဖြေလျက် ဝဋ်မှထွက်၏။

မောဟပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့မှဆိတ်သော ဝိမောက္ခဟူသော အကြောင်းဖြင့် ပညာဟုဆိုအပ်သော အဓိပညာသိက္ခာ၌ ကျင့်သည်ဖြစ်၍ မောဟဟုဆိုအပ်သော အပြစ်နှင့်တကွ မကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော အကုသိုလ်မူလကို စွန့်လျက် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းအကျိုးရှိသော တွေ့ထိခြင်းဖဿသို့ မကပ်မူ၍ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းဝေဒနာကို ပိုင်းခြား၍သိလျက်၊ မောဟအညစ်အကြေးကို မျှောလျက်၊ မောဟဟူသောမြူကို ခါလျက်၊ မောဟဟူသောအဆိပ်ကို အန်လျက်၊ မောဟဟူသော မီးကို ငြိမ်းစေလျက်၊ မောဟဟူသော မြားကို နုတ်လျက်၊ မောဟဟူသောအထုံးအဖွဲ့ကို ဖြေလျက် ဝဋ်မှထွက်၏။

ထိုသုံးပါးသောသိက္ခာတို့တွင် ပြုပြင်ခြင်းမှဆိတ်သော သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ပညာက္ခန္ဓသည် ဖြစ်၏။ မမြဲသည်ကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းအနိစ္စာနုပဿနာဟုဆိုအပ်သော အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခမုခသည် သမာဓိက္ခန္ဓသည် ဖြစ်၏။ တောင့်တခြင်းကင်းသော အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခမုခသည် သီလအစု သီလက္ခန္ဓသည် ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးပါးကုန်သော ဝိမောက္ခမုခတို့ကို ပွားစေသည်ရှိသော် သုံးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို ပွားစေ၏။ သုံးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို ပွားစေသည်ရှိသော် ဖြူစင်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော မဂ်ကို ပွားစေ၏။ ထိုစကား၌ အကြင်ကောင်းစွာဆိုအပ်သော သမ္မာဝါစာသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ကောင်းသောအမှုဟုဆိုအပ်သော သမ္မာကမ္မန္တသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော သမ္မာအာဇီဝသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤသုံးပါးသည် သီလက္ခန္ဓမည်၏။ အကြင်ကောင်းစွာလုံ့လပြုခြင်းသမ္မာဝါယာမသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ကောင်းစွာအောက်မေ့ခြင်းသမ္မာသတိသည်လည်းကောင်း၊ အကြင်ကောင်းစွာတည်ကြည်ခြင်းသမ္မာသမာဓိသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤသုံးပါးသည် သမာဓိက္ခန္ဓမည်၏။ အကြင်ကောင်းစွာမြင်ခြင်းသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်

လည်းကောင်း အကြင်ကောင်းစွာကြံခြင်းသမ္မာသင်္ကပ္ပသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးသည် ပညာက္ခန္ဓမည်၏။

ထိုသုံးပါးသောခန္ဓာတို့တွင် သီလက္ခန္ဓသည်လည်းကောင်း သမာဓိက္ခန္ဓသည်လည်းကောင်း သမထမည်၏။ ပညာက္ခန္ဓသည် ဝိပဿနာမည်၏။ အကြင်ရဟန်းသည် သမထ ဝိပဿနာကို ပွားစေ၏။ ထိုရဟန်းအား ရူပကာယသည်လည်းကောင်း စိတ်သည်လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးကုန်သော ဥပပတ္တိဘဝ၏အကြောင်းတို့သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဘဝ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သောအကျင့်ဖြစ်သော သီလလည်းကောင်း သမာဓိလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော စရဏတရားတို့သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းသည် ပွားစေအပ်ပြီးသော ရူပကာယရှိသည်၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော သီလရှိသည်၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော သမာဓိစိတ်ရှိသည်၊ ပွားစေအပ်ပြီးသောပညာရှိသည် ဖြစ်၏။ ရူပကာယကို ပွားစေအပ်သည် ရှိသော် ကောင်းသောအမှုလည်းကောင်း ကောင်းသောလုံ့လလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော တရားတို့သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သီလကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ကောင်းသော စကားလည်းကောင်း ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောတရား တို့သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ စိတ်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ကောင်းသော အောက်မေ့ ခြင်းလည်းကောင်း ကောင်းသောတည်ကြည်ခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော တရားတို့ သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပညာကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ကောင်းသောအမြင်လည်း ကောင်း ကောင်းသောအကြံလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော တရားတို့သည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သမ္မာကမ္မန္တအစရှိသည်တို့တွင် အကြင်ကောင်းသောအမှုကိုလည်း ကောင်း အကြင်ကောင်းသောလုံ့လကိုလည်းကောင်း ရံခါ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သည် ဖြစ်၏။ ရံခါ စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အကြင်သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာဝါယာမသည် ရူပကာယ ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းရှိ၏။ ရူပကာယကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ထိုသမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာဝါယာမသည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်၏။ အကြင်ကောင်းသောအမှု ကောင်းသောလုံ့လသည် စိတ်ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ရှိ၏။ သိခြင်းစိတ်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် ထိုကောင်းသောအမှု ကောင်းသောလုံ့လသည် ပွားခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငြိမ်းခြင်းအထူးသဖြင့်ရှုခြင်းကို ပွားစေသည်ဖြစ်၍ ငါးပါး အပြားရှိသော သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းသို့ ရောက်၏။ လျင်စွာတစ်ကြိမ်တည်း သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ လွတ်သောအားဖြင့် ရအပ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ လောကီသီလကျေးဇူးအစရှိသည်တို့ထက် မြတ်ကုန်သော သီလကျေးဇူးအစုအပုံအစရှိ သည်တို့ကို ရသည်မူလည်း ဖြစ်၏။ ပြန့်ပြောသောအကျိုးရှိကုန်သော သီလကျေးဇူးအစရှိသည်

တို့ကို ရသည်မူလည်း ဖြစ်၏။ မိမိပြုအပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသောကိစ္စကို အကြွင်းမဲ့ပြုသည်ဖြစ်၍ ရသည်မူလည်း ဖြစ်၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင် သမထဖြင့် လျင်စွာတစ်ကြိမ်တည်း သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ လောကီသီလကျေးဇူးအစရှိသည်တို့ထက် မြတ်ကုန်သော သီလကျေးဇူးအစုအပုံအစရှိသည်တို့ကို ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပြန့်ပြောသော အကျိုးရှိကုန်သော သီလကျေးဇူးအစရှိသည်တို့ကို ရခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာဖြင့် ညစ်ညူးခြင်း ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောအားဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့ကို ပယ်သည်ဖြစ်၍ ရခြင်းသည်လည်းကောင်း မိမိပြုအပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသောကိစ္စကို အကြွင်းမဲ့ ပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ ရခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။

၅၆။ ထိုတသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿဟူသော ဂါထာ၌ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ဆယ်ပါးသောအားနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမသဖြင့် တပည့်သားတော်တို့ကို မချွတ်ယွင်းစေ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သုံးပါးသောအပြားတို့ဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ ဤသရဏဂုံ၊ သီလအစရှိသည်ကို ပြည့်စုံအောင်ပြုကြကုန်လော၊ ဤသို့သော အစီအရင်ဖြင့် ပြီးပြည့်စုံကုန်လော၊ ဤသရဏဂုံ၊ သီလအစရှိသည်ကို ဆုံးမတိုင်း ရိုသေစွာပြုကုန်သော သင်တို့အား စီးပွားခြင်းငှာ ချမ်းသာခြင်းငှာ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထို့ကြောင့် ထိုသရဏဂုံ၊ သီလအစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြုကြကုန်လော၊ ဤအပြားတို့ဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ကံမြစ်အပ်သော ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဆုံးမအပ်သော ထိုဆုံးမတိုင်းပြုသော ထိုဆုံးမတိုင်းကျင့်သော ထိုတပည့်သားသည် ထိုဖြစ်ရာဒဿနဘုံသို့ မရောက်လတ္တံ့၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည် မရှိ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ကံမြစ်အပ်သော ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဆုံးမအပ်သော ထိုတပည့်သားသည် သီလကျေးဇူးကို မဖြည့်မူ၍ ထိုဖြစ်ရာဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း ရောက်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ၊ ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ကံမြစ်အပ်သော ထိုသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဆုံးမအပ်သော ထိုတပည့်သာဝကသည် သီလကျေးဇူးကို ဖြည့်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်ရာဘုံသို့ အစဉ်ရောက်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

ငါသည် မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို သိတော်မူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတည်း၊ ငါသည် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဤသို့ ဝန်ခံသဖြင့် မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသည်ဖြစ်သော သင်သည် ဤမည်သော တရားတို့ကို မသိအပ်ကုန်၊ ဤသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် အကြောင်းနှင့်တကွ တစ်ဖန်စောဒနာလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ၊ ငါသည် ခပ်သိမ်းသော ယိုစီးခြင်းအာသဝေါကုန်ပြီးသောသူတည်း၊ ငါအား ခပ်သိမ်းသောယိုစီးခြင်းအာသဝေါတရားတို့သည် ကုန်ကုန်ပြီ၊ ဤသို့ဝန်ခံသဖြင့် ခပ်သိမ်းသောယိုစီးခြင်းအာသဝေါကုန်ပြီးသောသူသည်

သာလျှင်ဖြစ်သော သင်အား ဤယိုစီးခြင်းအာသဝေါတရားတို့သည် မကုန်ကုန်သေး၊ ဤသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် တစ်ဖန်စောဒနာလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ၊ အကြင်တပ်ခြင်းရာဂအစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းငှာ တရားတော်ကို သင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုတရားသည် ထိုထိုသို့သောတပ်ခြင်းရာဂစသည်ကို ပယ်သဖြင့် ဝဋ်မှထွက်စေတတ်၊ ထိုသို့ သောအခြင်းအရာဖြင့် ကျင့်သောသူ၏ ကောင်းစွာဆင်းရဲခြင်း၏ကုန်ခြင်းငှာ ထွက်မြောက်သော တရားမဟုတ်၊ ဤသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် အကြောင်းနှင့်တကွ တစ်ဖန်စောဒနာ လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ၊ သင်၏ တပည့်သည်ကား ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်နှင့် လျော်စွာသောအကျင့်ကို ကျင့်၏၊ ရိသေအပ်သောအကျင့်ရှိ၏၊ တရားနှင့် လျော်ညီသောအကျင့်ကိုကျင့်၏၊ ထိုတပည့်သာဝကသည် ရှေးထက် လွန်စွာသော ပြန့်ပြော သော ထူးမြတ်သော တရားကိုရခြင်းကို မျက်မှောက်မပြုလတ္တံ့၊ ဤသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် အကြောင်းနှင့်တကွ တစ်ဖန်စောဒနာလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။

အကြင်တရားတို့ကို ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏ဟူ၍ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို မှီဝဲသောသူအား ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကိုပြခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင် ကုန်၊ ဤသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် အကြောင်းနှင့်တကွ တစ်ဖန်စောဒနာလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ အကြင်တရားတို့သည် ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးမရှိကုန်၊ ထိုတရားတို့သည် ထိုမှထွက်မြောက်သောအခြင်းအရာဖြင့် ကျင့်သောသူ၏ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ ၏ကုန်ခြင်းငှာ ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ အကြင်တရားတို့သည် ဝဋ်မှထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့သည် ထိုမှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာဖြင့်ကျင့်သောသူအား ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏ကုန်ခြင်းငှာ ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဤသို့ သော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ သင်၏ တပည့်သည်ကား ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် ညစ်ညူးခြင်း ကိလေသာတို့မှ ကြွင်းသည်နှင့်တကွဖြစ်၍ ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင် ညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့မှ အကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ရောက်လတ္တံ့၊ ဤသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် တစ်ဖန်စောဒနာလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။

ကောင်းသောအမြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပန်အရိယာသာဝကသည် အမိကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချရာ၏၊ လက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ခြေတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အလွန်သတ် ညှဉ်းဆဲသည်ကို ပြုရာ၏၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ များစွာညစ်ညူးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ် သော ပုထုဇဉ်သည် အမိကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချရာ၏၊ လက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ခြေတို့ဖြင့်လည်း ကောင်း အလွန်သတ်ညှဉ်းဆဲသည်ကို ပြုရာ၏၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ အဘကို၊ ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းကို ဤအတူ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချရာ၏၊ ကောင်းသောအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော

သောတာပန်အရိယာသာဝကဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဃာတော်ကို ခွဲရာ၏။ သံဃာတော်၌ သံဃာ၏အရေးကိုမူလည်း ဖြစ်စေရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ များစွာညစ်ညူးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်သည် သံဃာတော်ကို ခွဲရာ၏။ သံဃာတော်၌ သံဃာ၏အရေးကို မူလည်း ဖြစ်စေရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

ကောင်းသောအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပန်အရိယာသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဒေါသဖြင့်ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သွေးကို ဖြစ်စေရာ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအားလည်း ဒေါသဖြင့်ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ စေတီပုထိုးကို ဖျက်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ များစွာညစ်ညူးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဒေါသဖြင့်ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သွေးကို ဖြစ်စေရာ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအားလည်း ဒေါသဖြင့်ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ စေတီပုထိုးကို ဖျက်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ကောင်းသောအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပန်အရိယာသာဝကသည် ရတနာသုံးပါးမှ တစ်ပါးသော ဆရာကို အသက်ကြောင့်သော်လည်း ဆရာဟူ၍ညွှန်းပြရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ များစွာညစ်ညူးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သောပုထုဇဉ်သည် ရတနာသုံးပါးမှ တစ်ပါးသော ဆရာကို ဆရာဟူ၍ညွှန်းပြရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ကောင်းသောအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပန်အရိယာသာဝကသည် ဤအဆုံးအမဖြစ်သော သာသနာတော်မှ အပ၌ ရတနာသုံးပါးမှတစ်ပါးသော အလှူကိုခံခြင်းငှာထိုက်သောသူကို ရှာရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ များစွာညစ်ညူးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်သည် ဤအဆုံးအမဖြစ်သောသာသနာတော်မှ အပ၌ ရတနာသုံးပါးမှတစ်ပါးသော အလှူကိုခံခြင်းငှာထိုက်သောသူကို ရှာရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ကောင်းသောအမြင်နှင့်ပြည့်စုံသော သောတာပန်အရိယာသာဝကသည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောမင်္ဂလာဖြင့် စင်ခြင်းကို ယုံကြည်ရာ၏။ ဤသို့သော အကြောင်းသည် မရှိ။ များစွာညစ်ညူးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ပုထုဇဉ်သည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောမင်္ဂလာဖြင့် စင်ခြင်းကို ယုံကြည်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

၅၇။ မိန်းမသည် စကြဝတေးမင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ ယောက်ျားသည် စကြဝတေးမင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ မိန်းမသည် နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ ယောက်ျားသည် နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ မိန်းမသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည်

မရှိ၊ ယောက်ျားသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ မိန်းမသည် မဟာဗြဟ္မာကြီးသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ၊ ယောက်ျားသည် မဟာဗြဟ္မာကြီးသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ မိန်းမသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူသော ဘုရားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ၊ ယောက်ျားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူသော ဘုရားသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော နှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားတို့သည် မရှေးမနှောင်း တစ်ခုသောလောကဓာတ်၌ ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တရားကိုမူလည်း ဟောကုန်ရာ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော တစ်ဆူသာလျှင် ဖြစ်သော ဘုရားသည် တစ်ခုသောလောကဓာတ်၌ ဖြစ်မှုလည်းဖြစ်လတ္တံ့၊ တရားကိုမူလည်း ဟောလတ္တံ့၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

သုံးပါးကုန်သော မကောင်းသောအကျင့်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဒုစရိုက်တို့၏ အလိုရှိအပ်သော နှစ်သက်အပ်သော ချစ်နှစ်သက်အပ်သော နှလုံးကိုပွားစေတတ်သော အကျိုးသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ သုံးပါးကုန်သော မကောင်းသောအကျင့်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ဒုစရိုက်တို့၏ အလိုမရှိအပ်သော မနှစ်သက်အပ်သော မချစ်အပ်သော နှလုံးကိုမပွားစေတတ်သော အကျိုးသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ သုံးပါးကုန်သော ကောင်းသောအကျင့်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော သုစရိုက်တို့၏ အလိုမရှိအပ်သော မနှစ်သက်အပ်သော မချစ်အပ်သော နှလုံးကိုမပွားစေတတ်သော အကျိုးသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။ သုံးပါးကုန်သော ကောင်းသောအကျင့်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော သုစရိုက်တို့၏ အလိုရှိအပ်သော နှစ်သက်အပ်သော ချစ်အပ်သော နှလုံးကိုပွားစေတတ်သော အကျိုးသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။

အံ့ဖွယ်သရဲကို ပြုတတ်သော ပြောပတတ်သော အကြောင်းနိမိတ်ကို ပြုတတ်သော တစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း အံ့ဖွယ်ကိုဖြစ်စေခြင်း ပြောပခြင်း အကြောင်းနိမိတ်ပြုခြင်းရှိသောသူ၏အဖြစ်ကို ရှေ့သွားကို ပြု၍ စိတ်ဖြင့် ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာ၏ အားနည်းသောအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ငါးပါးသောပိတ်ပင်ခြင်း နီဝရဏတို့ကို မပယ်မူ၍ လေးပါးကုန်သော အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏တည်ရာသတိပဋ္ဌာန်တို့၌ မထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလျက် ခုနစ်ပါးသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏အကြောင်းဖြစ်

သော ဗောဇ္ဈင်တို့ကို မပွားစေမှု၍ မြင့်မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် မရှိ။

ခပ်သိမ်းသောအဖြစ်တို့မှကင်းသော တစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော အပြားအားဖြင့်သိခြင်းပညာ၏ အားနည်းသောအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ငါးပါးကုန်သောပိတ်ပင်ခြင်းနိဝရဏတို့ကို ပယ်၍ လေးပါးကုန်သော အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏တည်ရာသတိပဋ္ဌာန်တို့၌ ထင်သောသတိရှိသည် ဖြစ်၍ နေလျက် ခုနစ်ပါးသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သောဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားစေ၍ မြင့်မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိလတ္တံ့၊ ဤသို့သောအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းဟုတ်သည်မဟုတ်သည်၌ အကြောင်းအားဖြင့် ထိုဆင်ခြင်သောခဏ၌သာလျှင် အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် အကြင်ဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိသောဉာဏ်ကို ရှေးဦးစွာသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားတော်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁)

ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော အကြောင်းဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော ခပ်သိမ်းကုန်သောတရားတို့သည် ကုန်တတ်သော သဘောရှိကုန်သော၊ ပျက်တတ်သောသဘောရှိကုန်သော၊ ရာဂကင်းသောသဘောရှိကုန်သော၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ ပြုပြင်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော သင်္ခတတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အချို့ကုန်သော တရားနှင့်အညီကျင့်ကုန်သောသူတို့သည် နတ်ပြည်သို့ကပ်ကုန်၏။ အချို့ကုန်သော တရားနှင့်မညီကုန်သောသူတို့သည် ချမ်းသာမှုကင်းသော အပါယ်သို့ကပ်ကုန်၏။ အချို့ကုန်သော အရိယမဂ်ကို ကျင့်ကုန်သောသူတို့သည် ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ကပ်ကုန်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏ -

၅၈။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ မှန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် သေခြင်းလျှင်အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကံ၏အကျိုးသို့ ကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကံအားလျော်စွာ လားရကုန်လတ္တံ့။ မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့၊ ကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည်လည်း နတ်ပြည်သို့ လားရကုန်လတ္တံ့။ တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယုံစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

သဗ္ဗေ သတ္တာဟူသည်ကား မြတ်သောအရိယာတို့သည်လည်းကောင်း၊ မမြတ်သော ပုထုဇဉ်တို့သည်လည်းကောင်း ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌ အကျိုးဝင်ကုန်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း ထင်ရှားရှိသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို လွန်ကုန်ပြီးသောသူတို့သည်လည်းကောင်း။ **မရိသာန္တိ**ဟူသည်ကား နှေးသောသေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မနှေးသောသေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောသေခြင်းတို့ဖြင့် သေကုန်လတ္တံ့၊ ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌ အကျိုးဝင်ကုန်သောသူတို့၏ မနှေးသောသေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို လွန်ကုန်ပြီးသောသူတို့၏ နှေးသောသေခြင်းသည် ဖြစ်၏။

မရကန္တံ ဟိ ဇီဝိတံဟူသည်ကား အသက်၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အစိုးရခြင်းကုန်၍တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အသက်၏အဆုံးသည် သေခြင်းဟူသောအဆုံးသည် ဖြစ်၏။ **ယထာကမ္မံ ဂမိသာန္တိ**ဟူသည်ကား ကံသာလျှင်မိမိဥစ္စာ၏အဖြစ်တည်း။ **ပုညပါပဖလူပဂါ**ဟူသော ဤစကားဖြင့် ကံတို့၏ အကျိုးကို မြင်လေ့ရှိသောသူ၏အဖြစ်ကိုလည်း ပြအပ်၏။ ကံတို့၏ အကျိုးနှင့်မကင်းခြင်းကိုလည်း ပြအပ်၏။

နိရယံ ပါပကမ္မန္တာဟူသည်ကား အကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရရှိသောသူတို့သည်။ **ပုညကမ္မာ စ သုဂ္ဂတိံ**ဟူသည်ကား ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရရှိသောသူတို့သည် ကောင်းသောအလားသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။ **တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်၏။** ဤစကား၌ အလုံးစုံသော ပြုပြင်ခြင်းသင်္ခါရတို့ကို လွန်ရာလွန်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် (ပ) ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်၏” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ မှန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် သေခြင်းလျှင် အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကံ၏အကျိုးသို့ကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကံအားလျော်စွာ လားရကုန်လတ္တံ့၊ မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့” ဤပါဌ်တို့ဖြင့် သက်ဝင်တတ်သော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း ပြအပ်၏။ “တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်၏” ဤပါဌ်တို့ဖြင့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သောအကျင့်ကို ပြအပ်၏။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ မှန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် သေခြင်းလျှင် အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကံ၏အကျိုးသို့ ကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကံအားလျော်စွာ လားရကုန်လတ္တံ့၊ မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌ၌ ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ အကြင်သေခြင်း ကံအားလျော်စွာ သွားခြင်းအစရှိသည်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤသည်လျှင် ညစ်ညူးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ သေခြင်း ကံအားလျော်စွာသွားခြင်းအစရှိသည်ဖြင့် ကျင်လည်ခြင်းသံသရာကို ဖြစ်စေ၏။ “ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ (ပ) မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌဖြင့် ဆင်းရဲလည်ခြင်းဒုက္ခဝဋ်လည်းကောင်း ကံလည်ခြင်းကမ္မဝဋ်လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းလည်ခြင်းကိလေသဝဋ်လည်းကောင်း ဤသုံးပါးသော လည်ခြင်းဝဋ်တို့ကို ပြအပ်ကုန်၏။

“တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်မှငြိမ်းကုန်၏” ဤပါဌဖြင့် သုံးပါးကုန်သော လည်ခြင်းဝဋ်တို့၏ လည်ခြင်းဝဋ်၏ကင်းခြင်းကို ပြအပ်၏။ “ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ (ပ) မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌဖြင့် အပြစ်ကို ပြအပ်၏။ “ကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည်လည်း ကောင်းသောအလားသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌဖြင့် သာယာခြင်းကို ပြအပ်၏။ “တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ ငြိမ်းကုန်၏” ဤပါဌဖြင့် ထွက်မြောက်ခြင်းကို ပြအပ်၏။ “ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ (ပ) မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌဖြင့် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြအပ်၏။ ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည် အကျိုးမည်၏၊ တပ်ခြင်းတဏှာသည် အကြောင်းမည်၏။

“တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအရိယမဂ်ကို ပွားစေ၍ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ ငြိမ်းကုန်၏” ဤပါဌဖြင့် အကြောင်းမဂ်ကိုလည်းကောင်း အကျိုးဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ “ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ မှန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် သေခြင်းလျှင်အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံ၏အကျိုးသို့ ကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကံအားလျော်စွာ လားရကုန်လတ္တံ့၊

မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌ၌ အကြင်မကောင်းမှု ကံကို ဆိုအပ်၏။ ဤမကောင်းမှုကံသည် ညစ်ညူးခြင်းသံကိလေသမည်၏။ ထိုညစ်ညူးခြင်း သံကိလေသသည် တဏှာသံကိလေသလည်းကောင်း ဒိဋ္ဌိသံကိလေသလည်းကောင်း ဒုစ္စရိတ သံကိလေသလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးအပြားရှိ၏။

၅၉။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် တဏှာသံကိလေသကို ကာမတဏှာဖြင့်လည်းကောင်း ဘဝတဏှာဖြင့်လည်းကောင်း ဝိဘဝတဏှာဖြင့်လည်းကောင်း ဤသုံးပါးသော တပ်ခြင်းတဏှာ တို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ အကြင်အကြင်သို့သောတည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်မူလည်း အာရုံ၏အရသာကို မျှီအပ်၏။ ထိုထိုသို့သော တည်ရာဝတ္ထုအားဖြင့်သာလျှင် ပြအပ်၏။ ထိုတပ်ခြင်းတဏှာ၏ အကျယ်ကား သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာကွန်ရက်ဝိစရိုက်တို့တည်း။ ထိုညစ်ညူးခြင်း သံကိလေသတို့တွင် မှားသောအမြင်ဟုဆိုအပ်သော ဒိဋ္ဌိသံကိလေသကို ပြတ်ခြင်းမြဲခြင်းဖြင့် ပြအပ်၏။ အကြင်အကြင်သို့သောတည်ရာဝတ္ထုဖြင့်မူလည်း မှားသောအမြင်၏အစွမ်းအားဖြင့် “ဤငါ၏အယူသည်သာလျှင် မှန်၏။ တစ်ပါးသောအယူသည် အချည်းနီးတည်း” ဤသို့ နှလုံး သွင်း၏။ ထိုထိုသို့သောတည်ရာဝတ္ထုဖြင့်သာလျှင် ပြအပ်၏။ ထိုမှားသောအမြင်ဒိဋ္ဌိ၏ အကျယ် သည် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောမှားသောအမြင်တို့တည်း။ ထိုသုံးပါးသော ညစ်ညူးခြင်း သံကိလေသတို့တွင် မကောင်းသဖြင့်ကျင့်အပ်သော ညစ်ညူးခြင်းသံကိလေသကို စေ့ဆော်ခြင်း စေတနာကံ၊ စိတ်၌မှီခြင်းစေတသိကကံဖြင့် ပြအပ်၏။ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သောမကောင်းမှုဖြင့် လည်းကောင်း နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သောမကောင်းမှုဖြင့်လည်းကောင်း စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သောမကောင်း မှုဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးသောမကောင်းမှုတို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ ထိုမကောင်းမှု၏ အကျယ် သည် ဆယ်ပါးသောအပါယ်ဘေးကြောင့် မကောင်းမှုအကုသိုလ်တို့တည်း။ တစ်ပါးသောသူတို့ သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယုံစီးခြင်း အာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ ငြိမ်းကုန်၏။ ဤပါဌ၌ အကြင်စင်ခြင်းကို ပြအပ် ၏။ ဤသည်ကား ဖြူစင်ခြင်းတည်း။

ထိုဖြူစင်ခြင်းသည် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ တပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ညစ်ညူးခြင်းတဏှာ သံကိလေသသည် ငြိမ်းခြင်းသမထဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ထိုငြိမ်းခြင်းသမထသည် တည်ကြည်ခြင်း ကျေးဇူးဟူသော သမာဓိက္ခန္ဓမည်၏။ မှားသောအမြင်ဟုဆိုအပ်သော ဒိဋ္ဌိသံကိလေသသည် အထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဟူသော ဝိပဿနာဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ထိုအထူးသဖြင့်ရှုခြင်းဝိပဿနာသည် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကျေးဇူးဟူသောပညာက္ခန္ဓမည်၏။ မကောင်းသဖြင့်ကျင့်အပ်သည်ဟုဆို အပ်သော ညစ်ညူးခြင်းဟူသော ဒုစ္စရိတသံကိလေသသည် ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော သုစရိုက် ဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ထိုကောင်းစွာကျင့်အပ်သောသုစရိုက်သည် သီလကျေးဇူးဟူသော သီလက္ခန္ဓ

မည်၏။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် သေကုန်လတ္တံ့၊ မှန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် သေခြင်းလျှင် အပိုင်းအခြားရှိ၏။ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကံ၏ အကျိုးသို့ကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကံအားလျော်စွာ လားရကုန်လတ္တံ့၊ မကောင်းမှုကံရှိကုန်သောသူတို့သည် ငရဲသို့ လားရကုန်လတ္တံ့။” ဤပါဌ်တို့ဖြင့် မကောင်းမှုအကျင့်ကို ဆိုအပ်၏။ “ကောင်းမှုကံရှိသောသူတို့သည်လည်း ကောင်းသောအလားသို့ လားရကုန်လတ္တံ့” ဤပါဌ်ဖြင့် ကောင်းမှုအကျင့်ကို ဆိုအပ်၏။ “တစ်ပါးသောသူတို့သည်လည်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ပွားစေကုန်၍ ယိုစီးခြင်းအာသဝေါမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်မှ ငြိမ်းကုန်၏။” ဤပါဌ်ဖြင့် ကောင်းမှုမကောင်းမှုကို လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို ဆိုအပ်၏။

ထိုသုံးပါးသောအကျင့်တို့တွင် အကြင်ကောင်းမှုအကျင့်ကိုလည်းကောင်း အကြင်မကောင်းမှုအကျင့်ကိုလည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ ဤအကျင့်နှစ်ပါးသည် အလုံးစုံသောဘဝ၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိသော တစ်ခုသောအကျင့်သည် ဖြစ်၏။ တစ်ခုသောအကျင့်သည် ချမ်းသာမှကင်းသော အပါယ်ဘုံတို့၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိ၏။ တစ်ခုသောအကျင့်သည် နတ်တို့၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိ၏။ အကြင်ကောင်းမှုမကောင်းမှုကိုလွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကိုလည်း ဆိုအပ်ပြီ။ ဤအကျင့်သည် မဖောက်မပြန် မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့သွားစေတတ်သော အကျင့်သည် ဖြစ်၏။

ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏အခြားမဲ့၌ မကောင်းသောအကျိုးကို ပေးခြင်းမြဲသော တရားအစုအပေါင်းကိုလည်းကောင်း မဖောက်မပြန်သောသဘောရှိသော မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ကောင်းကျိုးကိုပေးခြင်းမြဲသောသဘောရှိသော တရားအစုအပေါင်းလည်းကောင်း နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာဖြင့် မမြဲသောတရားအစုအပေါင်းလည်းကောင်း ဤသို့သုံးပါးသော အစုအပေါင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အကြင်ဖောက်ပြန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏အခြားမဲ့၌ မကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်းမြဲသော တရားအစုအပေါင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်မဖောက်မပြန် မှန်သောသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်းမြဲသော သဘောတရားအစုအပေါင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ မဖောက်မပြန်မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့သွားစေတတ်သော တစ်ခုသောအကျင့်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အကြင်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် မမြဲသောတရားအစုအပေါင်းသည် ရှိ၏။ ဤတရားအစုအပေါင်းသည် အလုံးစုံသော ဘဝ၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိသောအကျင့်သည် ဖြစ်၏။

အဘယ်အကြောင်းဖြင့် အလုံးစုံသောဘဝ၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိသောအကျင့်သည် ဖြစ်သနည်း၊ တကွပြုဖော်အကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် ငရဲ၌ ဖြစ်ရာ၏၊ တကွပြုဖော်အကြောင်း ကို ရသည်ရှိသော် တိရစ္ဆာန်ဘုံတို့၌ ဖြစ်ရာ၏၊ တကွပြုဖော်အကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် ပြိတ္တာဘုံတို့၌ ဖြစ်ရာ၏၊ တကွပြုဖော်အကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် အသုရကာယ်ဘုံတို့၌ ဖြစ်ရာ၏၊ တကွပြုဖော်အကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် နတ်ဘုံတို့၌ ဖြစ်ရာ၏၊ တကွပြုဖော် အကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် လူ့ဘုံတို့၌ ဖြစ်ရာ၏၊ တကွပြုဖော်အကြောင်းကို ရသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤအကျင့်သည် အလုံးစုံသောဘဝ၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိသော အကျင့်သည် ဖြစ်၏၊ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အကြင်ဉာဏ်သည် အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏၊ ဤဉာဏ်ကို အလုံးစုံသောဘဝ၌ လားစေခြင်းအလေ့ရှိသော ပဋိပဒါဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော နှစ်ခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရား တို့၏အားဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၂)

ဤသို့ အလုံးစုံသောဘဝသို့လားစေခြင်းအလေ့ရှိသောအကျင့်သည် များသောဓာတ်ရှိ သော လောကသည် ဖြစ်၏၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ သွားစေတတ် သော အကျင့်သည် အထူးထူးသော မတူသောဓာတ်ရှိသော လောကသည် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့ တွင် များသောဓာတ်ရှိသောလောကသည် အဘယ်နည်း၊ မျက်စိသဘောလည်းကောင်း၊ အဆင်းသဘောလည်းကောင်း၊ မျက်စိ၌မှီသောသိခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ နားသဘော လည်းကောင်း၊ အသံသဘောလည်းကောင်း၊ နား၌မှီသောသိခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ နှာခေါင်းသဘောလည်းကောင်း၊ အနံ့သဘောလည်းကောင်း၊ နှာခေါင်း၌မှီသောသိခြင်းသဘော လည်းကောင်း၊ လျှာသဘောလည်းကောင်း၊ အရသာသဘောလည်းကောင်း၊ လျှာ၌မှီသော သိခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ကိုယ်သဘောလည်းကောင်း၊ တွေ့ထိခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ကိုယ်၌မှီသောသိခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ သိကာမျှဖြစ်သော သဘော(မနောဓာတ်)လည်း ကောင်း၊ မိမိသဘောကိုဆောင်တတ်သော သဘောလည်းကောင်း၊ စိတ်၌မှီသောသိခြင်း သဘောလည်းကောင်း၊ မြေသဘောလည်းကောင်း၊ ရေသဘောလည်းကောင်း၊ မီးသဘော လည်းကောင်း၊ လေသဘောလည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်သဘောလည်းကောင်း၊ သိခြင်း သဘောလည်းကောင်း၊ အလိုရှိအပ်သောသဘောလည်းကောင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းသဘောလည်း ကောင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ မဖျက်ဆီးခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘော လည်းကောင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ချမ်းသာခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်း

သဘောလည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိသော နာမ်သဘောလည်းကောင်း၊ ချုပ်ခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောလည်းကောင်း၊ ဤသည်ကား များသောဓာတ်သဘောရှိသောလောကတည်း။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အထူးထူးသော မတူသောဓာတ်သဘောရှိသောလောကသည် အဘယ်နည်း၊ မျက်စိသဘောသည် တစ်ပါးတည်း၊ အဆင်းသဘောသည် တစ်ပါးတည်း၊ မျက်စိ ဌာနီသော သိခြင်းသဘောသည် တစ်ပါးတည်း၊ ဤအတူ အလုံးစုံသောဓာတ်သဘောသည် တစ်ပါးတည်း၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောသည် တစ်ပါးတည်း။ ဤသည်ကား အထူးထူးသော မတူသော ဓာတ်သဘောရှိသော လောကသည် ဖြစ်၏။ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အကြင်ဉာဏ်သည် အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဤဉာဏ်ကို များသောဓာတ်သဘော၊ အထူးထူးသောဓာတ်သဘောဟုဆိုအပ်သော သုံးခု မြောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၃)

၆၀။ ဤသို့ များသောဓာတ်သဘော၊ အထူးထူးသောဓာတ်သဘောရှိသော လောက ၏ အကြင်အကြင်သို့သောသဘောကို ရူပက္ခန္ဓာစသည်၌ ကပ်ငြိတတ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့ သည် အလိုရှိကုန်၏။ ထိုထိုသို့သော ဟိနစသောသဘောကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ နှလုံးသွင်း ကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အဆင်းကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အသံကိုအလို ရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အနံ့ကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အရသာကိုအလို ရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် တွေ့ထိခြင်းကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် တရားကို အလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် မိန်းမကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ယောက်ျားကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် စွန့်ကြဲခြင်းကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူ တို့သည် အယုတ်ကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အမြတ်ကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် နတ်အဖြစ်ကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် လူအဖြစ်ကိုအလိုရှိကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအလိုရှိကုန်၏။ ဤသတ္တဝါတို့၏ အထူးထူးသောအလိုရှိသော အဖြစ်၌ ဤသတ္တဝါသည် ဆုံးမခြင်းငှာထိုက်၏။ ဤသတ္တဝါသည် ဆုံးမခြင်းငှာမထိုက်သော သူတည်း။ ဤသတ္တဝါသည် သုဂတိဘဝသို့လားခြင်းရှိသောသူတည်း။ ဤသတ္တဝါသည် ဒုဂ္ဂတိ ဘဝသို့ လားလတ္တံ့သောသူတည်း။ ဤသို့ အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အကြင်ဉာဏ်တော်သည် ဖြစ်၏။ ဤဉာဏ်တော်ကို သတ္တဝါ တို့၏ ဟိနစသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် အထူးထူးသောအလိုရှိသောအဖြစ်၌ သိသောဉာဏ်ဟုဆို အပ်သော လေးခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၄)

ဤသို့ ထိုအယုတ်အမြတ်ကို အလိုရှိကုန်သောသတ္တဝါတို့သည် အကြင်အခြင်းအရာဖြင့် အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုထိုသို့သော မိမိသည်ဆောက်တည်အပ်သောကံကို ဆောက်တည်ခြင်းကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခြောက်ပါးအပြား ရှိသော ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် လောဘ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဒေါသ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် မောဟ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် သဒ္ဓါ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဝီရိယ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ပညာ၏အစွမ်း အားဖြင့် ကံကို ကောင်းစွာဆောက်တည်ကုန်၏။ ဝေဖန်အပ်သော ထိုသမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိသော ကံသည် သံသရာဝဋ်သို့ လားစေတတ်သောကံလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန် သို့ လားစေတတ်သောကံလည်းကောင်း ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းနစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။

ထိုသမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားရှိကုန်သောကံတို့တွင် အကြင်ကံကို လောဘ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း မောဟ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြု၏။ ဤကံသည် မည်းညစ်၏။ မည်းညစ်သောအကျိုးရှိ၏။ ထိုသမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိသောကံတို့တွင် အကြင်ကံကို သဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့် ပြု၏။ ဤကံသည် ဖြူစင်၏။ ဖြူစင် သောအကျိုးရှိ၏။ ထိုကံတို့တွင် အကြင်ကံကို လောဘ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ဒေါသ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း မောဟ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း သဒ္ဓါ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြု၏။ ဤကံသည် မည်းလည်းမည်း ဖြူလည်းဖြူ၏။ မည်းသောဖြူသောအကျိုးရှိ၏။ ထိုကံတို့ တွင် အကြင်ကံကို ဝီရိယ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြု၏။ ဤလောကုတ္တရာကုသိုလ်ကံသည် မမည်း၊ မဖြူ၊ မမည်း မဖြူသောအကျိုးရှိ၏။ ကံသုံးပါး တို့ထက်အမြတ်ဖြစ်သော ကံတို့၏အထွတ်ဖြစ်သော ဤကံသည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကံတို့၏ ကုန်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

ကံကိုဆောက်တည်ခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ချမ်းသာသော နောင်အခါ ၌ ဆင်းရဲသောအကျိုးရှိသော ကံကိုဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဆင်းရဲခြင်းရှိ သော နောင်အခါ၌ ချမ်းသာသောအကျိုးရှိသော ကံကိုဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဆင်းရဲခြင်းလည်းရှိသော နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲသောအကျိုးလည်းရှိသော ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ချမ်းသာခြင်းလည်းရှိသော နောင်အခါ၌ ချမ်းသာ

သောအကျိုးလည်းရှိသော ကံကိုဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။ အကြင်ဆောက်တည် အပ်သောကံသည် ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောကံတို့နှင့် တူသောသဘောရှိ၏။ တစ်ပါးလည်းဖြစ် သော ထိုထိုသို့သောကံကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ဆောက်တည်အပ်သော အကုသိုလ်ကံသည် မရင့်သေးသောအကျိုးရှိ၏။ အကျိုးပေးခြင်းငှာ ရှေးရှုတည်၏။ အဘိနိဗ္ဗိမဟုဆိုအပ်သော အရိယ မဂ်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်။ ဤသို့ သိတော်မူ၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမတော် မမူ။ ဒေဝဒတ်ကဲ့သို့သောသူကိုလည်းကောင်း၊ ကောကာလိကကဲ့သို့သောသူကိုလည်းကောင်း၊ လိစ္ဆဝီမင်း၏သားဖြစ်သော အရှင်သုနက္ခတ်ကဲ့သို့သောသူကိုလည်းကောင်း ဆုံးမတော်မမူ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော အကြင်သတ္တဝါတို့သည်ကား ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏အခြားမဲ့၌ မကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်း၌ မြဲသောအကုသိုလ် ကံရှိကုန်၏။ ဤမိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ဆည်းပူးအပ်သော အကုသိုလ်သည် ပြည့်စုံ ခြင်းသို့ မရောက်သေး၊ လုံလောက်ခြင်းသို့ မရောက်သေး။ အကျိုးကို မဖြစ်စေသေး၊ မဂ်ကို မမြစ်သေး၊ ဆုံးမအပ်သောသတ္တဝါ၏အဖြစ်ကို မလွန်သေး၊ ဤသို့ သိတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရား သည် မပြည့်သေးသောကံရှိကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆုံးမတော်မူ၏။ နွား၏အကျင့်နှင့် တူသောအကျင့်ရှိသော ပုဏ္ဏကဲ့သို့သောသူကိုလည်းကောင်း၊ ခွေးကဲ့သို့အကျင့်ရှိသော အစေလ ကဲ့သို့သောသူကိုလည်းကောင်း ဆုံးမတော်မူ၏။

၆၁။ ဤပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ဆောက်တည်အပ်သောအကုသိုလ်ကံသည် ပြည့်သည် ရှိသော် မဂ်ကို တားမြစ်လတ္တံ့၊ ပြည့်စုံခြင်းသို့ မရောက်သေး၊ အကျိုးကို မဖြစ်စေသေး၊ မဂ်ကို မမြစ်သေး၊ ဆုံးမအပ်သောသတ္တဝါ၏အဖြစ်ကို မလွန်သေး၊ ဤသို့ သိတော်မူ၍ အနန္တရိယကံ မပြည့်သေးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမတော်မူ၏။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ အရှင် အင်္ဂုလိမာလထေရ်ကဲ့သို့သောသူကိုလည်းကောင်း အနန္တရိယကံမပြည့်စုံမီ ဆုံးမတော်မူ၏။

ခပ်သိမ်းကုန်သောကံတို့၏ အညံ့အလတ်အလွန်၏အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရတို့သည် အညံ့သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရမှကြွင်းသော ကုသိုလ်သင်္ခါရ တို့သည် အလတ်သည် ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်သင်္ခါရတို့သည် အလွန်ထက်သည် ဖြစ်၏။ ဤကံ၏ အကျိုး၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အကြင်ဉာဏ်သည် အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့် ဤအကျိုးသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ၏အကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် ဥပပဇ္ဇ- ဝေဒနီယကံ၏အကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် အပရာပရိယဝေဒနီယကံ၏အကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် ငရဲ၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ခံစားအပ် သောအကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် ပြိတ္တာဘုံ၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည်

အသုရကာယံဘုံ၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် နတ်ပြည်၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးတည်း၊ ဤအကျိုးသည် လူ့ပြည်၌ ခံစားအပ်သောအကျိုးတည်း၊ ဤသို့ ဖြစ်၏။ ဤဉာဏ် ကို အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော ဆောက်တည်အပ်သောကံတို့၏ အကျိုးထူး၏အဖြစ်ကို သိသောဉာဏ်ဟုဆိုအပ် သော ငါးခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရား၏အားတော်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၅)

၆၂။ ဤသို့ ထိုသို့သောအပြားတို့ဖြင့် ဆောက်တည်အပ်ကုန်သော ကံတို့၏ ဆောက် တည်အပ်ကုန်သော ဈာန်တို့၏ ဝိမောက္ခတို့၏ သမာဓိတို့၏ သမာပတ်တို့၏ ဤသည်ကား ညစ်ညူးခြင်းတည်း၊ ဤသည်ကား ဖြူစင်ခြင်းတည်း၊ ဤလေ့လာသောအဖြစ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်းသည် ဝုဋ္ဌာနမည်၏။ ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဈာန်အစရှိသည်သည် ညစ်ညူးလတ္တံ့၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြူစင်၏။ ဤသို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ဈာန်အစရှိသည်တို့မှ ထ၏။ ဤသို့ သိသောဉာဏ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အနာဝရဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။

ထိုဈာန်အစရှိသည်တို့တွင် ဈာန်တို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း၊ ဈာန်တို့သည် လေးပါးတို့ တည်း။ ဝိမောက္ခတို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း၊ ဝိမောက္ခတို့သည် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ရှစ်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခုနစ်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ သုံးပါးတို့သည်လည်း ကောင်း၊ နှစ်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ သမာဓိတို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း၊ သမာဓိ တို့သည် သုံးပါးတို့တည်း။ ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်ကုန်သော သမာဓိ လည်းကောင်း၊ ဝိတက်ကားမရှိ ဝိစာရမျှသာရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်းမရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဤသို့ သုံးပါးသော သမာဓိတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သမာပတ်တို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း၊ သမာပတ်တို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ သညာသမာပတ် လည်းကောင်း၊ အသညာသမာပတ်လည်းကောင်း၊ နေဝသညာနာသညာသမာပတ်လည်း ကောင်း၊ ဝိဘူတသမာပတ်လည်းကောင်း၊^၁ နိရောဓသမာပတ်လည်းကောင်း၊ ဤသို့ သမာပတ် တို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။

ထိုသံကိလေသစသည်တို့တွင် အဘယ်တရားသည် သံကိလေသမည်သနည်း၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတို့သည် ပဌမဈာန်၏ ညစ်ညူးခြင်းတည်း၊ ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ခြင်းမရှိသဖြင့်ရသော ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်သည်သာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော နှစ်ယောက်ကုန်သော အကြင် ပဌမဖြစ်ကုန်သောဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်ရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ တစ်နည်းကား အမှတ်မရှိသော ယုတ်သောအဖို့ရှိသော သမာဓိသည် ရှိ၏။ ဤသည်လျှင် ညစ်ညူးခြင်းမည်၏။ ထိုသံကိလေသ၊ ဝေါဒါန စသည်တို့တွင် ဖြူစင်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း၊ နီဝရဏတို့မှ စင်ခြင်း

၁။ ဝိဘူတသမာပတ္တိ (မိုးထိ၊ သျှ။ နှာ-၂၄၈။) ဝိဘူတသညာသမာပတ္တိ (နေတ္ထိ။ ၈၃။)

သည် ပဌမဈာန်၏ ဖြူစင်ခြင်းမည်၏။ ရွံရှာစက်ဆုပ်ခြင်းမရှိသဖြင့်ရသော တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်သည်သာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော နှစ်ယောက်ကုန်သော အကြင်နောက်ဖြစ်ကုန်သော တတိယဈာန်၊စတုတ္ထဈာန်ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ တစ်နည်းကား အမှတ်မရှိသော ထူးသော အထက်ထက်သော ဈာန်လျှင်အဖို့ရှိသော သမာဓိသည် ရှိ၏။ ဤသည်လျှင် ဖြူစင်ခြင်းမည်၏။ ထိုသံကိလေသ၊ဝေါဒါန စသည်တို့တွင် ဝုဋ္ဌာနသည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်သမာပတ်မှထခြင်း၌ လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤဝုဋ္ဌာနကောသလ္လသည် ဝုဋ္ဌာနမည်၏။ ဤဈာန်အစရှိသည်တို့၏ သံကိလေသ၊ဝေါဒါန၊ဝုဋ္ဌာနတို့၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အကြင်ဉာဏ်သည် အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ဤဉာဏ်ကို ခပ်သိမ်းကုန်သော ဈာန်ဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ်တို့၏ ညစ်ညူးခြင်း၊ ဖြူစင်ခြင်း၊ထခြင်း၌ လိမ္မာသောဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ခြောက်ခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၆)

၆၃။ ဤသို့ ထိုသမာဓိ၏သာလျှင် ကုန္ဒေတို့လည်းကောင်း ဗိုလ်တို့လည်းကောင်း လုံ့လလည်းကောင်း ဤသုံးပါးသောတရားတို့သည် အခြံအရံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကုန္ဒေတို့သည်သာလျှင် ဝီရိယ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဗိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အစိုးရသောအကြီး၏ အဖြစ်ဖြင့် ကုန္ဒေတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ မတုန်လှုပ်သောသဘောဖြင့် ဗိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ထိုကုန္ဒေတို့၏ မသန့်ရှင်းသည်ဖြစ်၍ နုသောအဖြစ်၊ အလွန်မသန့်ရှင်းသည်ဖြစ်၍ အလတ်သောအဖြစ်၊ အလွန်သန့်ရှင်းသည်ဖြစ်၍ အားကြီးသော ထက်သောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤသူသည် နုသောကုန္ဒေရှိ၏။ ဤသူသည် အလတ်ဖြစ်သောကုန္ဒေရှိ၏။ ဤသူသည် ထက်သောကုန္ဒေရှိ၏။ ဤသို့ သိတော်မူ၍ ထိုသုံးယောက်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထက်သောကုန္ဒေရှိသောသူကို အကျဉ်းဖြစ်သော အဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ အလတ်ဖြစ်သော ကုန္ဒေရှိသောသူကို မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအကျယ်ဖြစ်သော အဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ နုသောကုန္ဒေရှိသောသူကို မြတ်စွာဘုရားသည် အကျယ်ဖြစ်သော အဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏။ ထိုသုံးယောက်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထက်သောကုန္ဒေရှိသောသူအား နူးညံ့စွာသော တရားဒေသနာကို ညွှန်းပြတော်မူ၏။ အလတ်သောကုန္ဒေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် နူးလည်းနူးညံ့ထက်လည်းထက်သော တရားဒေသနာကို ညွှန်းပြတော်မူ၏။ နုသောကုန္ဒေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် ထက်သော တရားဒေသနာကို ညွှန်းပြတော်မူ၏။ ထိုသုံးယောက်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထက်သောကုန္ဒေရှိသောသူအား သမထကို ညွှန်းပြတော်မူ၏။ အလတ်သောကုန္ဒေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် သမထဝိပဿနာကို ညွှန်းပြတော်မူ၏။ နုသောကုန္ဒေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိပဿနာကို

ညွှန်းပြတော်မူ၏။

ထိုသုံးယောက်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထက်သောက္ကန္တေရှိသောသူအား ထွက်မြောက်ခြင်းကို ညွှန်းပြတော်မူ၏။ အလတ်သောက္ကန္တေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ထွက်မြောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညွှန်းပြတော်မူ၏။ နုသောက္ကန္တေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် သာယာခြင်းကိုလည်းကောင်း အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ထွက်မြောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညွှန်းပြတော်မူ၏။ ထိုသုံးယောက်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထက်သောက္ကန္တေရှိသူအား အဓိပညာသိက္ခာကို ပညတ်တော်မူ၏။ အလတ်သော က္ကန္တေရှိသောသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာကို ပညတ်တော်မူ၏။ နုသောက္ကန္တေရှိသူအား မြတ်စွာဘုရားသည် အဓိသီလသိက္ခာကို ပညတ်တော်မူ၏။

ဤက္ကန္တေတို့၏ မုဒုမဇ္ဈာဓိမတ္တအဖြစ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အကြင်ဉာဏ်တော်သည် အကြောင်းအားဖြင့် အရာအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း၊ ဤသူသည် ဤမည်သောအခါ၌ ဤမည်သောအဆုံးအမဖြင့် ဤမည်သောဘုံသို့ လည်းကောင်း ဤမည်သောဘာဝနာသို့လည်းကောင်း ရောက်၏။ ဤသူသည် ဟိနစသော အားဖြင့် ဤသို့သော အဇ္ဈာသယဓာတ်ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဤသဿတစသည်ကား သတ္တဝါတို့၏နေရာ ကိန်းဝပ်ရာတည်း၊ ဤသည်ကား အနုသယတည်း၊ ဤသို့ ဉာဏ်တော်သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သောဉာဏ်တော်ကို မြတ်သောပဋ္ဌာနဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ထိုမှတစ်ပါး ယုတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ က္ကန္တေတို့၏ ထက်မြက်မထက်မြက်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထူးသောအဖြစ် ဉာဏ်ဟူသော ခုနစ်ခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၇)

ဤသို့ ထိုဘုရားဉာဏ်တော်တို့တွင် များသောအပြားရှိသော ရှေး၌နေဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို အကြင်အောက်မေ့၏။ အဘယ်သို့သောအပြားအားဖြင့် အောက်မေ့သနည်း၊ တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝအရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝအထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝအသိန်းကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော ဘဝအရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော ဘဝအထောင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော ဘဝအသိန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော သံဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော ဝိဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော သံဝဋ္ဋကပ်၊ဝိဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့၏။ အဘယ်သို့ အဖန်တလဲလဲအောက်မေ့သနည်း၊

ဤမည်သောဘဝ၌ ဤသို့အမည်ရှိသည်၊ ဤသို့အနွယ်ရှိသည်၊ ဤသို့အဆင်းရှိသည်၊ ဤသို့အစာအာဟာရရှိသည်၊ ဤသို့ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခြင်းရှိသည်၊ ဤသို့အသက်အပိုင်းအခြားရှိသည် ဖြစ်ပြီ။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ စုတေသည်ရှိသော် ဤမည်သောဘဝ၌ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့အမည်ရှိသည်၊ ဤသို့အနွယ်ရှိသည်၊ ဤသို့အဆင်းရှိသည်၊ ဤသို့အစာအာဟာရရှိသည်၊ ဤသို့ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခြင်းရှိသည်၊ ဤသို့အသက်အပိုင်းအခြားရှိသည် ဖြစ်ပြီ။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ စုတေသည်ရှိသော် ဤဘဝ၌ ဖြစ်လာ၏။ ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့၏။ ဤသို့ အခြင်းအရာနှင့်တကွသော ညွှန်းခြင်းနှင့်တကွသော များသော အပြားရှိသော ရှေး၌နေဖူးသောခန္ဓာအစဉ်ကို အဖန်တလဲလဲအောက်မေ့၏။

၆၄။ ထိုသို့အောက်မေ့ရာ၌ နတ်ပြည်သို့ကပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့တွင်လည်းကောင်း၊ လူ့ပြည်သို့ကပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့တွင်လည်းကောင်း၊ အပါယ်သို့ကပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့တွင်လည်းကောင်း ဤပုဂ္ဂိုလ်အား လောဘအစရှိသည်တို့သည် များကုန်၏။ အလောဘအစရှိသည်တို့သည် နည်းကုန်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်အား အလောဘအစရှိသည်တို့သည် များကုန်၏။ လောဘအစရှိသည်တို့သည် နည်းကုန်၏။

အကြင်တရားတို့သည်မူလည်း များကုန်၏။ အကြင်တရားတို့သည်မူလည်း နည်းကုန်၏။ ဤမည်သော ကမ္မာကုဋေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကမ္မာအသိန်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကမ္မာအထောင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကမ္မာအရာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော တစ်ကမ္မာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော အန္တရကပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ထက်ဝက်သော ကပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော နှစ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ထက်ဝက်သော နှစ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော လ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော တစ်ဆယ့်ငါးရက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော တစ်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော မဟုတ္တ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော မေလျော့ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကုဋေတို့ကို ဆည်းပူးအပ်ကုန်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကုဋေတို့ကို မဆည်းပူးအပ်ကုန်၊ ဤသို့ ထိုထိုသို့သောဘဝကို မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်မေ့တော်မူသည်ဖြစ်၍ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူ၏။

ထိုဘုရားဉာဏ်တော်တို့တွင် အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်ထသော လူတို့၏မျက်စိအမြင်ကို လွန်ထသော အကြင်ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို မြင်တော်မူ၏။ အဘယ်သို့မြင်တော်မူသနည်း၊ စုတေဆဲဖြစ်ကုန်သော ပဋိသန္ဓေနေဆဲဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊

ယုတ်ကုန်သော မြတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းလှကုန်သော အဆင်းမလှ ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းသောအလားရှိကုန်သော မကောင်းသော အလားရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကံအားလျော်စွာဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ ကိုလည်းကောင်း အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏။ အချင်းဖြစ်ကုန်သော ဤသတ္တဝါတို့သည် အကယ်မလွဲသဖြင့် ကာယဒုစရိုက်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝစီဒုစရိုက်နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏။ မနောဒုစရိုက် နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏။ ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့ကို ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏။ မှားသောအယူရှိ ကုန်၏။ မှားသောအယူရှိသဖြင့် မကောင်းသောကံကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာမှကင်းသော မကောင်းမှုကို ပြု သောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သော ငရဲ၌ ဖြစ်လေကုန်၏။ အချင်းဖြစ် ကုန်သော ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကာယသုစရိုက်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝစီသုစရိုက်နှင့် ပြည့်စုံ ကုန်၏။

မနောသုစရိုက်နှင့်ပြည့်စုံကုန်၏။ ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲမကဲ့ရဲ့တတ် ကုန်၊ မဖောက်မပြန်မှန်သောအယူရှိကုန်၏။ မဖောက်မပြန်မှန်သောအယူရှိသဖြင့် ကောင်း သောကံကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည် မှ နောက်၌ ကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေကုန်၏။ ထိုသတ္တ ဝါတို့တွင် နတ်ပြည်သို့ကပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၌လည်းကောင်း၊ လူ့ပြည်သို့ကပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၌လည်းကောင်း၊ အပါယ်သို့ကပ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၌လည်းကောင်း ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့သဘောရှိသော ကံကို ဤမည်သော ကမ္မာကုဋေ၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကမ္မာ အသိန်း၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကမ္မာအထောင်၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကမ္မာ အရာ၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော တစ်ကမ္မာ၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော အန္တရကပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ထက်ဝက်သောကပ်၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော နှစ်၌လည်း ကောင်း၊ ဤမည်သော ထက်ဝက်သောနှစ်၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော လ၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော တစ်ဆယ့်ငါးရက်၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော တစ်နေ့၌လည်းကောင်း၊ ဤမည် သော မဟုတ္တ၌လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော မေလျော့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤမည်သော ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဆည်းပူးအပ်၏။ ဤသို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ ဤနှစ်ပါးသောဉာဏ်တို့ကို ရှစ်ခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားဟူ၍လည်းကောင်း ကိုးခုမြောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏အားဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်ကုန်၏။ (၈ - ၉)

ဤသို့ ထိုဘုရားဉာဏ်တော်တို့တွင် အကြင်အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့

ရောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တပ်ခြင်းကင်းထသော အညစ်အကြေးကင်းထသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ဟေမိပင်ရင်း၌ ကိလေသမာရ်ကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်အပ်ပြီ၊ အလုံးစုံသောအာသဝေါတို့ကို ကုန်စေတတ်သော ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဤဉာဏ်တော်သည် ဆယ်ခုမြောက်သော တထာဂတဗလမည်၏။ မှန်၏။ ဘုန်းရှိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဆယ်ပါးသောဉာဏ်တော်အားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။ (၁၀)

ဝိစယဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၃။ ယုတ္တိဟာရသမ္မာတ

၆၅။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် ယုတ္တိဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“အကြင်ကြောင့် မစောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူအား ထိနမိဒ္ဓသည် နှိပ်စက်၏။ ထို့ကြောင့် စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိနမိဒ္ဓကိုနှိမ်နင်းနိုင်သော ရဟန်းသည် ကောင်းသော အကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအမြင်ကိုရှေ့တည်ပြု၍ အဖြစ်အပျက်ကို သိ၍ အလုံးစုံကုန်သော မကောင်းသောအလားတို့ကို စွန့်ရာ၏။”

ဤဂါထာ၌ “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော” ဟူသော ဤပုဒ်၏ စောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူအား ကောင်းသောအကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအနက်သည် သင့်၏။ ကောင်းသောအကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဖောက်မပြန် မှန်သောအယူရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအနက်သည် သင့်၏။ မဖောက်မပြန် မှန်သောအယူလျှင် ရှေ့တည်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသောသူသည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍သိလတ္တံ့၊ ဤသို့သော အနက်သည် သင့်၏။ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍သိသောသူသည် ခပ်သိမ်းကုန်သော ဒုဂ္ဂတိဘဝတို့ကို စွန့်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအနက်သည် သင့်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ဒုဂ္ဂတိဘဝတို့ကို စွန့်သောသူသည် ခပ်သိမ်းကုန်သော သံသရာဘေး၊ အပါယ်ဘေးတို့ကို လွန်လတ္တံ့၊ ဤသို့သောအနက်သည် သင့်၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။

ယုတ္တိဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၄။ ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတ

၆၆။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဤဂါထာသည် ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတမည်၏။ “တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ”ဟူသောဤပုဒ်၌ အကြင်သံကိလေသတို့မှ စောင့်စည်းအပ်သော စိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုသံကိလေသတို့မှ စောင့်စည်းအပ်သော စိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် သုံးပါးကုန်သော သုစရိုက်တို့၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤပုဒ်၌ အကြင်သမ္မာသင်္ကပ္ပကို ဆိုအပ်၏။ ဤသမ္မာသင်္ကပ္ပသည် သမထ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော”ဟူသောဤပုဒ်၌ အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဆိုအပ်၏။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဝိပဿနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “ဥ တ္တာန ဥဒယဗ္ဗယံ”ဟူသောဤပုဒ်၌ အကြင်အဖြစ်အပျက်ကိုသိခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤအဖြစ်အပျက်ကိုသိခြင်းသည် ဒဿနဘုံ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူ ဘိက္ခူ”ဟူသောဤပုဒ်၌ အကြင်ထိနမိဒ္ဓကို နှိပ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤထိနမိဒ္ဓကို နှိပ်ခြင်းသည် ဝီရိယ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ “သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ”ဟူသောဤပုဒ်၌ အကြင်ပယ်ခြင်းကို ဆိုအပ်၏။ ဤပယ်ခြင်းသည် ဘာဝနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။

ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၅။ လက္ခဏဟာရသမ္မာတ

၆၇။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် လက္ခဏဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဤဂါထာသည် လက္ခဏဟာရသမ္မာတမည်၏။ “တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဤပုဒ်၌ စောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း ကောင်းသောအကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤသည်ကား သတိန္ဒြေမည်၏။ သတိန္ဒြေကိုယူအပ်သည်ရှိသော် တူသောလက္ခဏာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ “သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော”ဟူသောဤပုဒ်ဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို

ယူအပ်သည်ရှိသော် မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ်ကို ယူအပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ယူခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အကြင်ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိမှ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပမှ သမ္မာဝါစာသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာဝါစာမှ သမ္မာကမ္မန္တသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာကမ္မန္တမှ သမ္မာအာဇီဝသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာအာဇီဝမှ သမ္မာဝါယာမသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာဝါယာမမှ သမ္မာသတိသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာသတိမှ သမ္မာသမာဓိသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာသမာဓိမှ သမ္မာဝိမုတ္တိသည် စီးထွက်၏၊ သမ္မာဝိမုတ္တိမှ သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်သည် စီးထွက်၏။

လက္ခဏဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၆။ စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတ

၆၈။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဤဂါထာသည် စတုဗျူဟ-ဟာရသမ္မာတမည်၏။ “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ”ဟူသောဤပါဠိ၌ စောင့်အပ်၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ စောင့်အပ်၏၊ ဤသို့အစရှိသော ဤသို့ဝိဂ္ဂဟပြုခြင်းသည် ဝိပြုဟ်သည် ဖြစ်၏။ ဤဂါထာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်သူတို့သည် ဘဝဂတိတို့မှ လွတ်လိုကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့သည် တရားကိုကျင့်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဤသည်လျှင် ဤဂါထာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။ အကြင်ကြောင့် ကောကာလိကသည် မစောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ဖြစ်ကုန်သော မထေရ်တို့၌ စိတ်ကို ပြစ်မှား၍ မဟာပဒုမေရဲ၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝဂတိတို့ကို စွန့်လိုသော သူသည် စောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း သတိဟူသော အစောင့်ရှိသော စိတ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ သုတ်၌ “သတိယာ စိတ္တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ”ဟူ၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။

စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၇။ အာဝဋ္ဌဟာရသမ္မာတ

၆၉။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့တွင် အာဝဋ္ဌဟာရသမ္မာတသည်

အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဂါထာသည် အာဝဇ္ဇဟာရ သမ္မာတမည်၏။ “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဤဂါထာ၌ ကောင်းသောအကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသောသူ၏ အကြင်ကိလေသာမှ စောင့်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤရက္ခိတစိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် သမထမည်၏။ “သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော”ဟူသော ဤပါဠိ၌ အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဆိုအပ်၏။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဝိပဿနာမည်၏။ “ဥတ္တာန ဥဒယဗ္ဗယံ”ဟူသောဤပါဠိ၌ အကြင်ခန္ဓာတို့၏အဖြစ်အပျက်ကိုမြင်သည်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤသည်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြားခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူ ဘိက္ခု”ဟူသောဤပါဠိ၌ ထိနမိဒ္ဓကိုနှိပ်ခြင်းကို ဆိုအပ်၏။ ဤသည်ကား သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ”ဟူသော ဤပါဠိ၌ ခပ်သိမ်းသောဘဝတိတို့ကို စွန့်ခြင်းကို ဆိုအပ်၏။ ဤအလုံးစုံသောဘဝတိတို့ကို စွန့်ခြင်းသည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

အာဝဇ္ဇဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၈။ ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတ

၇၀။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဂါထာသည် ဝိဘတ္တိဟာရ သမ္မာတမည်၏။ ကုသလပက္ခဓမ္မကို ကုသလပက္ခဓမ္မဖြင့် ပြအပ်၏။ အကုသလပက္ခဓမ္မကို အကုသလပက္ခဓမ္မဖြင့် ပြအပ်၏။

ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၉။ ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတ

၇၁။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဂါထာသည် ပရိဝတ္တနဟာရ

သမ္မာတမည်၏။ ဝိဘတ္တိဟာရ၌ ပြအပ်သော အကုသလပက္ခမ္မ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြင့် သမထ ဝိပဿနာကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် နိရောဓသစ္စာကို ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည် ဖြစ်၏။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ မဂ်ကို ပွားစေ အပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။

ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၀။ ဝေဝစနဟာရသမ္မာတ

၇၂။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ဝေဝစနဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသောဤဂါထာသည် ဝေဝစန ဟာရသမ္မာတမည်၏။ “တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ”ဟူသောဤပါဠိ၌ စိတ်၊ စိတ်၊ ဝိညာဉ်၊ မနိန္ဒြေ၊ မနာယတန၊ အာရုံကို သိသောအခြင်းအရာ၊ အာရုံကိုသိသောသူ၏အဖြစ်၊ ဤသည်လျှင် စိတ်၏ပရိယာယ်တည်း။ “သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤပါဠိ၌ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊ အဗျာပါဒ သင်္ကပ္ပ၊ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပ၊ ဤသည်လျှင် သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏ပရိယာယ်တည်း။ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ- ပုရေက္ခာရော”ဟူသော ဤပါဠိ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်သည်ကား ပညာဟူသောလက်နက်၊ ပညာ ဟူသောသန်လျက်၊ ပညာဟူသောရတနာ၊ ပညာဟူသော အရောင်အလင်း၊ ပညာဟူသော နှင်တံ၊ ပညာဟူသောပြာသာဒ်၊ ဤသည်လျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ပရိယာယ်တည်း။

ဝေဝစနဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၁။ ပညတ္တိဟာရသမ္မာတ

၇၃။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ပညတ္တိဟာရသမ္မာတသည် အဘယ် နည်း။

“တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤဂါထာသည် ပညတ္တိ ဟာရသမ္မာတမည်၏။ “တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿ”ဟူသော ဤနာမပညတ်သည် သတိ၏ ပဒဋ္ဌာနပညတ်တည်း။ “သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤနာမပညတ်သည် သမထ၏ ဘာဝနာပညတ်တည်း။ “သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော၊ ဥတ္တာန ဥဒယဗ္ဗယံ”ဟူသော ဤပညတ်သည်

ဒဿနဘုံ၌ တည်ထားခြင်းကို ပညတ်ခြင်းတည်း။ “ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူ ဘိက္ခု”ဟူသည်ကား သမုဒယသစ္စာကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ခြင်းကို ပညတ်ခြင်းတည်း။ “သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ”ဟူသည်ကား မဂ်၏ ဘာဝနာပညတ်တည်း။

ပညတ္တိဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၂။ ဩတရဏဟာရသမ္မာတ

၇၄။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ဩတရဏဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤဂါထာသည် ဩတရဏဟာရသမ္မာတမည်၏။ “ထို့ကြောင့် စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ကောင်းသောအကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအမြင်ကို ရှေ့တည်ပြု၍” ဤပါဌ်ဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ယူအပ်သည်ရှိသော် ငါးပါးသောက္ကန္တတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင် က္ကန္တတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုက္ကန္တတို့သည်သာလျှင် ဝိဇ္ဇာဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သင်္ခါရ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ်၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိအပ်၏။ ဤသည်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုငါးပါးသောက္ကန္တတို့ကိုသာလျှင် သီလကျေးဇူးဖြင့်လည်းကောင်း သမာဓိကျေးဇူးဖြင့်လည်းကောင်း ပညာကျေးဇူးဖြင့်လည်းကောင်း ဤသုံးပါးသောခန္ဓာတို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင် ကျေးဇူးတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုငါးပါးသောက္ကန္တတို့သည်သာလျှင် သင်္ခါရ၌အကျုံးဝင်ကုန်၏။ အကြင်သင်္ခါရတို့သည် အာသဝေါ၏အာရုံမဟုတ်ကုန်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်ကုန်၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင် ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ထိုဓမ္မဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန၌အကျုံးဝင်၏။ အကြင်အာယတနသည် အာသဝေါ၏အာရုံမဟုတ်၊ ဘဝ၏အကြောင်းမဟုတ်၊ ဤသည်ကား အာယတနတို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း။

ဩတရဏဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၃။ သောဓနဟာရသမ္မာတ

၇၅။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် သောဓနဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤဂါထာသည် သောဓနဟာရသမ္မာတမည်၏။ အကြင်ပြဿနာ၌ အားထုတ်အပ်သောအနက်သည် သုတ်သင်အပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ ထိုပြဿနာသည် ဖြေအပ်ပြီးသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ပြဿနာ၌ကား အားထုတ်အပ်သောအနက်သည် မစင်သေး၊ ထိုရွေ့လောက် ထိုပြဿနာသည် ဖြေအပ်ပြီးသည် မဖြစ်။

သောဓနဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၄။ အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတ

၇၆။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤဂါထာသည် အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတမည်၏။ တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿဟူသည်ကား တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်တည်း။ အာရုံကိုကြံတတ်သည်၊ အာရုံကိုနှိုင်းယှဉ်တတ်သည်၊ အထူးသဖြင့်သိတတ်သည်၊ ဤသည်လျှင် ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရောဟူသည်ကား တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်တည်း။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ အဝိဟိသာသင်္ကပ္ပ၊ ဤသည်လျှင် ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရောဟူသည်ကား တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်တည်း။

သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်သည်ကား ဒုက္ခသစ္စာ၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာ၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဇနကစသောအကြောင်း၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော အကျိုးတရားတို့၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ပစ္စည်း၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ပစ္စည်းတရားကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၌ အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ထိုထိုသို့သော ဓမ္မအစရှိသည်တို့၌ ဟုတ်မှန်

သောအတိုင်း အကြင်ဉာဏ်အမြင်သည်၊ အကြင်သိခြင်းသည်၊ အကြင်ကောင်းစွာထိုးထွင်းခြင်းသည်၊ အကြင်မဖောက်မပြန် အမှန်အားဖြင့် အာရုံသို့လာရောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသည်လျှင် ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။

ဥ တွာန ဥဒယဗ္ဗယဟူသော ဤပါဌ်၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၏အဖြစ်သည် တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်တည်း။ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်သည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော တရားတို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပျက်ခြင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤအတူ အလုံးစုံသော တရားတို့၏ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသည်လျှင် ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။

ထိနမိဒ္ဓါဘိက္ခု ဘိက္ခူဟူသော ဤပါဌ်၌ ထိနမိဒ္ဓ၏အဖြစ်သည် တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်တည်း။ ထိနမည်သည်ကား စိတ်၏ အကြင်မခံကျန်းသောအဖြစ်သည် အကြင်မခံသောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ မိဒ္ဓမည်သည်ကား နာမကာယ၏ အကြင်တွန့်သောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤမခံသောအဖြစ်သည် ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇေဟဟူသောဤပါဌ်၌ ဒုဂ္ဂတိ၏အဖြစ်သည် တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်တည်း။ နတ်လူတို့ကိုမူလည်း ထောက်၍ အပါယ်တို့သည် ဒုဂ္ဂတိမည်၏။ နိဗ္ဗာန်ကိုမူလည်း ထောက်၍ အလုံးစုံကုန်သော အပါယ်နတ်လူတို့သည် ဒုဂ္ဂတိမည်၏။ ဤသည်လျှင် ထူးသည်၏အဖြစ်တည်း။

အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၅။ ပရိက္ခာရဟာရသမ္မာတ

၇၇။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် ပရိက္ခာရဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”ဟူသော ဤဂါထာသည် ပရိက္ခာရဟာရသမ္မာတမည်၏။ ဤဂါထာသည် သမထဝိပဿနာ၏ အကြောင်းတည်း။

ပရိက္ခာရဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

၁၆။ သမာရောပနဟာရသမ္မာတ

၇၈။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့တွင် သမာရောပနဟာရသမ္မာတသည် အဘယ်နည်း။

“အကြင်ကြောင့် မစောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူအား ထိနမိဒ္ဓသည် နှိပ်စက်၏။ ထို့ကြောင့် စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိနမိဒ္ဓကို နှိမ်နင်းနိုင်သော ရဟန်းသည် ကောင်းသောအကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအမြင်ကို ရှေ့တည်ပြု၍ အဖြစ်အပျက်ကို သိ၍ အလုံးစုံကုန်သော ဒုဂ္ဂတိ ဘဝတို့ကို စွန့်ရာ၏။”

ဤဂါထာသည် သမာရောပနဟာရသမ္မာတမည်၏။

တဿှာ ရက္ခိတစိတ္တဿဟူသော ဤပါဠိဖြင့် ဆိုအပ်သော စောင့်ရှောက်အပ်သောစိတ် ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည် သုံးပါးကုန်သော သုစရိုက်တို့၏ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း။ စိတ်ကို စောင့်အပ်သည်ရှိသော် ထိုသုစရိုက်ကို စောင့်အပ်သည် ဖြစ်၏။ ကာယကံကို ဝစီကံကို မနောကံ ကို စောင့်အပ်သည် ဖြစ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရောဟူသောဤပါဠိဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပွားစေအပ် သောအဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံ သော မဂ်ကို ပွားစေအပ်သည် ဖြစ်၏။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ပွားစေအပ်သည် ဖြစ်သနည်း။

အကြင်ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိမှ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပမှ သမ္မာဝါစာ သည် စီးထွက်၏။ သမ္မာဝါစာမှ သမ္မာကမ္မန္တသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာကမ္မန္တမှ သမ္မာအာဇီဝသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာအာဇီဝမှ သမ္မာဝါယာမသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာဝါယာမမှ သမ္မာသတိသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာသတိမှ သမ္မာသမာဓိသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာသမာဓိမှ သမ္မာဝိမုတ္တိသည် စီးထွက်၏။ သမ္မာဝိမုတ္တိမှ သမ္မာဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်သည် စီးထွက်၏။ ဤဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင်သည် ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်၏။ ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ် သည်လည်း ဖြစ်၏။

သမာရောပနဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် -

“ပဉ္စနယ၏ရှေးဦးစွာ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့ကို သံဝေဏ္ဍတဗ္ဗသုတ်၌

ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ ဒိသာလောစနနည်းဖြင့် အတ္တနယ၏ ဒိသာဖြစ်ကုန်သောဓမ္မတို့ကို ကြည့်ဆင်ခြင်ပြီး၍ အင်္ဂုသနည်းဖြင့်လျှင် ပေါင်းရုံ၍ သုံးပါးကုန်သော အတ္တနယတို့ဖြင့် ပါဠိကို ပြရာ၏။” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဟာရသမ္မာတကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

နယသမုဋ္ဌာန် (နည်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်း)

၇၉။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောဟာရတို့၌ နယသမုဋ္ဌာန်သည် အဘယ်နည်း။ အဝိဇ္ဇာ၏လည်းကောင်း ဘဝတဏှာ၏လည်းကောင်း ရှေးဖြစ်သောအစွန်းအပိုင်းအခြားသည် မထင်၊ ထိုအဝိဇ္ဇာတဏှာတို့တွင် အဝိဇ္ဇာသည် နီဝရဏတည်း၊ တဏှာသည် သံယောဇဉ်တည်း။ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဖူးလွမ်းပိတ်ပင်ခြင်းရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာနှင့် ရောနှောကုန်သည် ဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာ၏အဖို့ဖြင့် အာရုံ၌ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ကို ဒိဋ္ဌိစရိတဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တဏှာဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တဏှာနှင့် ရောနှောစပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ တဏှာ၏အဖို့ဖြင့် အာရုံ၌ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့ကို တဏှာစရိတဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသာသနာမှ အပ၌ ရဟန်းပြုကုန်၍ မိမိကိုယ်ကိုပူပန်စေတတ်သောအကျင့်ကို လုံ့လပြုကုန်သည် ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသာသနာမှ အပ၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမသုခကိုမှီဝဲသုံးဆောင်သောအကျင့်ကို လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။

ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသာသနာမှ အပ၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်၏။ မိမိကိုယ်၏ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်ကို လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ အကြင်နေကုန်၏။ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသာသနာမှ အပ၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမသုခကိုမှီဝဲသုံးဆောင်သော အကျင့်ကို လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ အကြင်နေကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုသို့သောအကျင့်ကို ကျင့်၍နေရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ဤသာသနာမှ အပ၌ သစ္စာကိုပိုင်းခြားခြင်းသည် မရှိ၊ သစ္စာလေးပါးကို ပြတတ်သောဒေသနာသည်လည်းကောင်း သမထဝိပဿနာတို့၌ လိမ္မာသောသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်းသုခကိုရခြင်းသည်လည်းကောင်း အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော သုခကို မရကုန်သည်ရှိသော် ဖောက်ပြန်သော မိစ္ဆာဘိနိဝေသ၌တည်သောစိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ဤသို့ ဆိုကုန်ပြီ - “ချမ်းသာဖြင့် ချမ်းသာသည် မရှိ၊ ဆင်းရဲဖြင့် သုခမည်သည်ကို

ရအပ်၏” ဤသို့ ဆိုကုန်ပြီ။

အကြင်သူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို မှီဝဲ၏။ ထိုသူသည် လောကကို ပွားစေ၏။ အကြင်သူသည် လောကကို ပွားစေ၏။ ထိုသူသည် များစွာ ကောင်းမှုကို ပွားစေ၏။ ဤသို့ ဆိုကုန်ပြီ။ ထိုသူတို့သည် ဤသို့သောအမှတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဤသို့အယူရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဖြင့် ချမ်းသာကို တောင့်တကုန်သည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကောင်းမှုဟုအမှတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်၏ ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်ကို လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍လည်း နေကုန်၏။ ကာမသုခကို မှီဝဲသုံးဆောင်သော အကျင့်ကို လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍လည်း နေကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အမှတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၍ အတ္တဘောကိလေသာတည်းဟူသော ရောဂါကိုသာလျှင် ပွားစေကုန်၏။ အတ္တဘောကိလေသာတည်းဟူသော အိုင်းအမာကိုသာလျှင် ပွားစေကုန်၏။ အတ္တဘောကိလေသာတည်းဟူသော မြားကိုသာလျှင် ပွားစေကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အနာသည် အလွန်ထိုးကျင့်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အိုင်းအမာသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ မြားဖြင့်စူးဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငရဲတိရစ္ဆာန်ပြိတ္တာအသူရာတို့သည် ပေါ်ခြင်းငုပ်ခြင်းတို့ကို ပြုကုန်လျက် မြတ်သောအဖြစ်၊ ယုတ်သောအဖြစ်ကို ခံစားကုန်လျက် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ရောဂ၊ ဂဏ္ဍ၊ သလ္လကိုကုသော သမထဝိပဿနာတည်းဟူသောဆေးကို မရကုန်။ ထိုအတ္တကိလမထာ- နုယောဂစသောတရားအစရှိသည်တို့တွင် မိမိကိုယ်၏ ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်သည်လည်း ကောင်း ကာမသုခကို မှီဝဲသုံးဆောင်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း သံကိလေသမည်၏။ သမထဝိပဿနာသည် ဝေါဒါနမည်၏။

မိမိကိုယ်၏ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း ကာမသုခကိုမှီဝဲသုံးဆောင်သော အကျင့်သည်လည်းကောင်း အနာရောဂါမည်၏။ သမထဝိပဿနာသည် အနာကို ဖျက်တတ်၊ ငြိမ်းစေတတ်သောဆေးမည်၏။ မိမိကိုယ်၏ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း ကာမသုခကို မှီဝဲသုံးဆောင်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း အိုင်းအမာမည်၏။ သမထဝိပဿနာသည် အိုင်းအမာကို ဖျက်တတ်၊ ငြိမ်းစေတတ်သောဆေးမည်၏။ မိမိကိုယ်၏ ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း ကာမသုခကို မှီဝဲသုံးဆောင်သောအကျင့်သည်လည်းကောင်း မြားမည်၏။ သမထဝိပဿနာသည် မြားကိုနုတ်တတ်နုတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဆေးမည်၏။

ထိုဓမ္မတို့တွင် အတ္တကိလမထာနုယောဂ၊ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂတည်းဟူသော သံကိလေသရှိသော ရူပကာယ၊ နာမကာယသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ထိုရူပကာယ၊ နာမကာယ၌ ငြိတတ်သော တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။ တဏှာ၏ချုပ်ရာသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာမည်၏။ သမထဝိပဿနာသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်

သော မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေအပ်၏။ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။

၈၀။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့တွင် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်ကို အတ္တဘောအားဖြင့် ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ ဝေဒနာကို။ (ပ) သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဉ်ကို အတ္တအားဖြင့် ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်ရှိသော အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ အတ္တဘော၌မူလည်း ရုပ်ကို၊ ရုပ်၌မူလည်း အတ္တဘောကို၊ ဝေဒနာရှိသော။ (ပ) သညာရှိသော။ သင်္ခါရရှိသော။ ဝိညာဉ်ရှိသော အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ အတ္တဘော၌မူလည်း ဝိညာဉ်ကို၊ ဝိညာဉ်၌မူလည်း အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ နှစ်ဆယ်သောဝတ္ထုရှိသော ဤအယူကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

လောကုတ္တရာဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်လည်းကောင်း ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိသို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါစာသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာအာဇီဝသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာဝါယာမသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာသတိသည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာသမာဓိသည်လည်းကောင်း ဤသည်လျှင် မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ္ဂသစ္စာတည်း။ သီလကျေးဇူးလည်းကောင်း၊ သမာဓိကျေးဇူးလည်းကောင်း၊ ပညာကျေးဇူးလည်းကောင်း ဤသို့ ထိုအဋ္ဌကိကမဂ်၌အကျုံးဝင်ကုန်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပစသည်တို့သည် သုံးပါးသော ကျေးဇူးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သီလကျေးဇူးသည်လည်းကောင်း၊ သမာဓိကျေးဇူးသည်လည်းကောင်း၊ သမထမည်၏။ ပညာကျေးဇူးသည် ဝိပဿနာမည်၏။ ထိုဓမ္မတို့တွင် သက္ကာယသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ သက္ကာယ၏အကြောင်းသည် ဒုက္ခ၏အကြောင်းသမုဒယသစ္စာမည်၏။ သက္ကာယ၏ချုပ်ရာသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာမည်၏။ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ်သည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေအပ်၏။ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်ကို အတ္တဘောအားဖြင့် ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ ဝေဒနာကို။ (ပ) သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဉ်ကို အတ္တဘောအားဖြင့် ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို “ဥစ္ဆေဒအယူရှိကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်ရှိသော အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ အတ္တဘော၌မူလည်း ရုပ်ကို၊ ရုပ်၌မူလည်း အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် ဝေဒနာရှိသော။ (ပ) အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်

တို့သည် သညာရှိသော။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင်္ခါရရှိသော။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိညာဉ်ရှိသော အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ အတ္တဘော၌မူလည်း ဝိညာဉ်ကို၊ ဝိညာဉ်၌မူလည်း အတ္တဘောကို ကပ်ကုန်စွဲလမ်းကုန်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို “သဿတအယူရှိကုန်၏”ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုသို့သောဝါဒဖြစ်ရာ၌ ဥစ္ဆေဒအယူ၊ သဿတအယူတို့သည် နှစ်ပါးကုန်သောအစုအဖွဲ့တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤအန္တဒ္ဓယသည် သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။

ထိုအန္တဒ္ဓယဖြစ်၍ဖြစ်သော ဥစ္ဆေဒ၊သဿတဝါဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကား အလတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ်တည်း။ ဤမဂ်သည် သံသရာ၏ နှစ်ခြင်းတည်း။ ထိုပဝတ္တိ၊ နိဝတ္တိတို့တွင် သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ထိုရူပကာယ၊နာမကာယ၌ ငြိတတ်သော တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။ တဏှာ၏ချုပ်ရာသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာမည်၏။ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ်သည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိအပ်၏။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားအပ်၏။ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။

ထိုဥစ္ဆေဒသဿတဝါဒါဟူသောစကား၌ ဥစ္ဆေဒသဿတဝါဒသည် အကျဉ်းအားဖြင့် နှစ်ဆယ်သော တည်ရာဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်၏။ အကျယ်အားဖြင့် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဝါဒတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သင်္ခေပဝိတ္ထာရရှိကုန်သော ဥစ္ဆေဒသဿတဝါဒတို့၏ ပဟာယကဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား လေးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အသင်းအပင်းဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရှစ်ပါးကုန်သော ဝိမောက္ခတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆယ်ပါးကုန်သော ကသိုဏ်းအာရုံတို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသောမိစ္ဆာဝါဒတို့သည် အစမရှိ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသောကာလ၌ဖြစ်ထသော အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော မောဟတဏှာဟူသော ဇာလသည် ဖြစ်၏။ လေးဆယ့်သုံးပါးကုန်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် မောဟဇာလကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ဝရဇိန်လက်နက်နှင့်တူသော ဉာဏ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ပါးသော မောဟ၊ဇာလတို့တွင် မောဟသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။ ဇာလသည် ဘဝတဏှာမည်၏။ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗာ ကောဋီ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ စ ဘဝတဏှာယ စ”ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၈၁။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသာသနာ၌ ရဟန်းသည် မကင်းသော ခေါင်းပါးသောအကျင့်ရှိသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ကြောင့် ခေါင်းပါးခြင်း၌ အလွန်ရိုသေခြင်းရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မကင်းသောခေါင်းပါးသောအကျင့်ရှိသည် ဖြစ်၏။ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤ

သာသနာ၌ ရဟန်းသည် မကျိုးမပေါက်သည်ဖြစ်၍ အစဉ်မပြတ်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဟူသောအကျင့်ရှိသည် ဖြစ်၏။ အဓိသီလသိက္ခာ၌ အလွန်ပြင်းစွာရှိသေခြင်းရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိစရိတ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမ္မတ္တနိယာမသို့ သက်ဝင်သည်ရှိသော် ဓမ္မာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်၏။ တဏှာ- စရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် သမ္မတ္တနိယာမသို့ သက်ဝင်သည်ရှိသော် သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် သုခဖြစ်သော အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း နှေးသောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်း ကောင်း လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်၏။ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုက္ခဖြစ် သော အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း နှေးသောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း လျင်သော အဘိ ညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်၏။

တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုက္ခဖြစ်သော အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း နှေးသော အဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း အကြင်ထွက်၏။ ထိုသို့ ထွက်ရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အကြင်ကြောင့် ထိုတဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့ကို မစွန့်အပ်ကုန်သေးသည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ လွတ်စေသည်ရှိသော် ခဲယဉ်းငြိုငြင်သဖြင့် ထွက်၏။ နှေးနှေးလည်း တရားကို သိ၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မှားသောအကျင့်ရှိ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အစမှသာလျှင် ကာမဂုဏ် တို့ဖြင့် အလိုမရှိသည် ဖြစ်၏။ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကာမမှ လွတ်စေသည်ရှိသော် လျင်စွာလည်း လွတ်၏။ လျင်စွာလည်း တရားကို သိ၏။

နှေးသောအဘိညာဏ်လည်းကောင်း လျင်သောအဘိညာဏ်လည်းကောင်း ဤသို့ ခဲယဉ်းသော အကျင့်သည်လည်း နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ နှေးသောအဘိညာဏ်လည်းကောင်း လျင်သောအဘိညာဏ်လည်းကောင်း ဤသို့ လွယ်သော အကျင့်သည်လည်း နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ သတ္တဝါတို့သည်လည်း နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ နုသောဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ထက်သောဣန္ဒြေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နုသောဣန္ဒြေရှိကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှေးနှေးလည်း လွတ်ကုန်၏။ နှေးနှေးလည်း တရားကို သိကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထက်သောဣန္ဒြေရှိကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လျင်စွာလည်း လွတ်ကုန်၏။ လျင်စွာလည်း တရားကို သိကုန်၏။ ဤလေးပါးသော အကျင့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ခပ်သိမ်းကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထွက်မြောက်ကုန်ပြီ၊ ထွက်မြောက်မူလည်း ထွက် မြောက်ကုန်ဆဲ၊ နောင်ထွက်မြောက်မူလည်း ထွက်မြောက်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလေး ပါးသော အကျင့်တို့ဖြင့်သာလျှင် ထွက်မြောက်မူလည်း ထွက်မြောက်ကုန်ပြီ၊ ထွက်မြောက်မူ လည်း ထွက်မြောက်ကုန်ဆဲ၊ နောင်ထွက်မြောက်မူလည်း ထွက်မြောက်ကုန်လတ္တံ့။ ဤသို့ဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့် ဘုရားအစရှိကုန်သော အရိယာတို့သည် ပဋိပဒါစတုက္ကကို ပညတ်ကုန်၏။

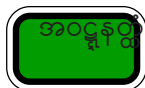

အဘယ်အကျိုးငှာ ပညတ်ကုန်သနည်း၊ ပညာမရှိသောသူတို့သည် မှီဝဲအပ်သော၊ မလိမ္မာသောသူတို့သည် အလိုရှိအပ်သော၊ ရာဂဖြင့်နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ တပ်မက်မောသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ကိန်းဝပ်နေသော၊ ထိုထိုသော ဘဝအာရုံတို့၌ အလွန်နှစ်သက်တတ်သော သဘောဖြင့် နန္ဒီဟုဆိုအပ်သော ဘဝတဏှာကို လည်ခြင်းအကျိုးငှာ ပညတ်ကုန်၏။ ဤလေးပါးသော ဒိသာရှိသော သစ္စာလေးပါးနှင့်ယှဉ်ခြင်းကို နန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း၏ဖြစ်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ဘုံဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “တဏှဉ္စ အဝိဇ္ဇမိစ္စ သမထေန” ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

၈၂။ ဝေယျာကရဏေသု ဟိ ယေ ကုသလာကုသလာဟူသော ဂါထာ၌ အကြင် ဒိသာဘူတဖြစ်သောတရားတို့ကို ဩလောကယိတဗ္ဗဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ထိုဒိသာဘူတဖြစ်သောတရားတို့ကို နှစ်ပါးသောအပြားဖြင့် အသင့်အားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှကြည့်အပ်ကုန်၏။ လောကဟူသောဝဋ်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်တတ်သောသံကိလေသဓမ္မလည်းကောင်း၊ လောကဟူသောဝဋ်၏ကင်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ လျှောက်သောအားဖြင့်ရောက်တတ်သော ဝေါဒါနဓမ္မလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးသောအပြားဖြင့် အသင့်အားဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှကြည့်အပ်ကုန်၏။ ဝဋ်မည်သည်ကား သံသရာတည်း။ ဝိဝဋ်မည်သည်ကား နိဗ္ဗာန်တည်း။

ကံကိလေသာတို့သည် သံသရာ၏ အကြောင်းတည်း။ ထိုကံကိလေသာတို့တွင် ကံကို စေတနာဟူ၍လည်းကောင်း၊ စေတသိကဟူ၍လည်းကောင်း ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုကံကို အဘယ်သို့သော အပြားအားဖြင့် မှတ်အပ်သနည်း၊ ဆည်းပူးအပ်သောအခိုက်အတန့်ဖြင့် မှတ်အပ်၏။ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို လေးပါးကုန်သော ဝိပလ္လာသတို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်ကုန်၏။ ထိုဝိပလ္လာသတို့ကို အဘယ်၌ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း၊ ဆယ်ပါးသောအကြောင်းဝတ္ထုရှိသော ကိလေသာအပေါင်းအစု၌ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ဆယ်ပါးကုန်သောဝတ္ထုတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ လေးပါးကုန်သော အာဟာရတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဝိပလ္လာသတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဥပါဒါန်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ယောဂတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဂန္ဓတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော အာသဝတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဩဃတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သလ္လတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဝိညာဏဌိတိတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော အဂတိဂမနတို့လည်းကောင်း ဤသည်တို့တည်း။

ပဌမအာဟာရ၌ ပဌမဝိပလ္လာသသည် ဖြစ်၏၊ ဒုတိယအာဟာရ၌ ဒုတိယဝိပလ္လာသသည် ဖြစ်၏၊ တတိယအာဟာရ၌ တတိယဝိပလ္လာသသည် ဖြစ်၏၊ စတုတ္ထအာဟာရ၌ စတုတ္ထဝိပလ္လာသသည် ဖြစ်၏။ ပဌမဝိပလ္လာသ၌ ပဌမဥပါဒါန်သည် ဖြစ်၏၊ ဒုတိယဝိပလ္လာသ၌ ဒုတိယ

ဥပါဒါန်သည် ဖြစ်၏။ တတိယဝိပလ္လာသ၌ တတိယဥပါဒါန်သည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဝိပလ္လာသ၌ စတုတ္ထဥပါဒါန်သည် ဖြစ်၏။ ပဌမဥပါဒါန်၌ ပဌမယောဂသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယဥပါဒါန်၌ ဒုတိယယောဂသည် ဖြစ်၏။ တတိယဥပါဒါန်၌ တတိယယောဂသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဥပါဒါန်၌ စတုတ္ထယောဂသည် ဖြစ်၏။ ပဌမယောဂ၌ ပဌမဂန္ထသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယယောဂ၌ ဒုတိယဂန္ထသည် ဖြစ်၏။ တတိယယောဂ၌ တတိယဂန္ထသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထယောဂ၌ စတုတ္ထဂန္ထသည် ဖြစ်၏။

ပဌမဂန္ထ၌ ပဌမအာသဝသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယဂန္ထ၌ ဒုတိယအာသဝသည် ဖြစ်၏။ တတိယဂန္ထ၌ တတိယအာသဝသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဂန္ထ၌ စတုတ္ထအာသဝသည် ဖြစ်၏။ ပဌမအာသဝ၌ ပဌမဩဃသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယအာသဝ၌ ဒုတိယဩဃသည် ဖြစ်၏။ တတိယအာသဝ၌ တတိယဩဃသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထအာသဝ၌ စတုတ္ထဩဃသည် ဖြစ်၏။ ပဌမဩဃ၌ ပဌမသလ္လသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယဩဃ၌ ဒုတိယသလ္လသည် ဖြစ်၏။ တတိယဩဃ၌ တတိယသလ္လသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဩဃ၌ စတုတ္ထသလ္လသည် ဖြစ်၏။ ပဌမသလ္လ၌ ပဌမဝိညာဏဋ္ဌိတိသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယသလ္လ၌ ဒုတိယဝိညာဏဋ္ဌိတိသည် ဖြစ်၏။ တတိယသလ္လ၌ တတိယဝိညာဏဋ္ဌိတိသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထသလ္လ၌ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိသည် ဖြစ်၏။ ပဌမဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ ပဌမအဂတိဂမနသည် ဖြစ်၏။ ဒုတိယဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ ဒုတိယအဂတိဂမနသည် ဖြစ်၏။ တတိယဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ တတိယအဂတိဂမနသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ စတုတ္ထအဂတိဂမနသည် ဖြစ်၏။

၈၃။ ထိုလေးပါးသောအာဟာရတို့တွင် အကြင်ကဗဠိကာရ အာဟာရလည်းကောင်း အကြင်ဖဿအာဟာရလည်းကောင်း ဤအာဟာရနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်မနောသဓ္ဓေတနာဟာရလည်းကောင်း အကြင်ဝိညာဏာဟာရလည်းကောင်း ဤအာဟာရနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုလေးပါးသော ဝိပလ္လာသတို့တွင် “အသုဘ၌ သုဘ”ဟူ၍ အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ “ဒုက္ခ၌ သုခ”ဟူ၍ အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းလည်းကောင်း ဤဝိပလ္လာသနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ “အနိစ္စ၌ နိစ္စ”ဟူ၍ အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ “အနတ္တ၌ အတ္တ”ဟူ၍ အကြင်ဖောက်ပြန်ခြင်းလည်းကောင်း ဤဝိပလ္လာသနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့တွင် အကြင်ကာမုပါဒါန်လည်းကောင်း အကြင်ဘဝုပါဒါန်လည်းကောင်း ဤဥပါဒါန်နှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ဒိဗ္ဗုပါဒါန်လည်းကောင်း အကြင်အတ္တဝါဒုပါဒါန်လည်းကောင်း ဤဥပါဒါန်နှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုလေးပါးသော ယောဂ

တို့တွင် အကြင်ကာမယောဂလည်းကောင်း အကြင်ဘဝယောဂလည်းကောင်း ဤယောဂနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ဒိဋ္ဌိယောဂလည်းကောင်း အကြင်အဝိဇ္ဇာယောဂလည်းကောင်း ဤယောဂနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုလေးပါးသော ဂန္ထတို့တွင် အကြင်အဘိဇ္ဇာကာယဂန္ထလည်းကောင်း အကြင်ဗျာပါဒကာယဂန္ထလည်းကောင်း ဤဂန္ထနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ပရာမာသကာယဂန္ထလည်းကောင်း အကြင်ဣဒသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထလည်းကောင်း ဤဂန္ထနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုလေးပါးသောအာသဝတို့တွင် အကြင်ကာမာသဝလည်းကောင်း အကြင်ဘဝိသဝလည်းကောင်း ဤအာသဝနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ဒိဋ္ဌာသဝလည်းကောင်း အကြင်အဝိဇ္ဇာသဝလည်းကောင်း ဤအာသဝနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုလေးပါးသောဩဃတို့တွင် အကြင်ကာမောဃလည်းကောင်း အကြင်ဘဝေါဃလည်းကောင်း ဤဩဃနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ဒိဋ္ဌောဃလည်းကောင်း အကြင်အဝိဇ္ဇောဃလည်းကောင်း ဤဩဃနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုလေးပါးသော သလ္လတို့တွင် အကြင်ရာဂတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း အကြင်ဒေါသတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း ဤသလ္လနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်မာနတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း အကြင်မောဟတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း ဤသလ္လနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တွင် အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော သညာဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော သင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ထိုလေးပါးသောအဂတိဂမနတို့တွင် ချစ်သဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း မုန်းသဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်

၏။ ကြောက်သဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း တွေဝေသဖြင့် အကြင်
မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ ညစ်ညူးခြင်းတို့
သည် ဖြစ်ကုန်၏။

၈၄။ ထိုကိလေသဝတ္ထုတို့တွင် ကဗဠီကာရအာဟာရ၌ “အသုဘ၌ သုဘ”ဟု
ဖောက်ပြန်သော ဝိပလ္လာသကို မှတ်အပ်၏။ ဖဿအာဟာရ၌ “ဒုက္ခ၌ သုခ”ဟု ဖောက်ပြန်သော
ဝိပလ္လာသကို မှတ်အပ်၏။ ဝိညာဏအာဟာရ၌ “အနိစ္စ၌ နိစ္စ”ဟု ဖောက်ပြန်သော ဝိပလ္လာသကို
မှတ်အပ်၏။ မနောသဓ္ဓေတနာဟာရ၌ “အနတ္တ၌ အတ္တ”ဟု ဖောက်ပြန်သော ဝိပလ္လာသကို
မှတ်အပ်၏။ ပဌမဝိပလ္လာသ၌ တည်သောသူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို မြဲစွာစွဲလမ်း၏။ ဤစွဲလမ်း
ခြင်းကို ကာမုပါဒါန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဒုတိယဝိပလ္လာသ၌ တည်သောသူသည် အနာဂတ်ဖြစ်
သော ဘဝကို မြဲစွာစွဲလမ်း၏။ ဤစွဲလမ်းခြင်းကို ဘဝုပါဒါန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ တတိယဝိပလ္လာသ၌
တည်သောသူသည် သံသရာ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသော မှားသောအယူကို မြဲစွာစွဲလမ်း၏။
ဤစွဲလမ်းခြင်းကို ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ စတုတ္ထဝိပလ္လာသ၌ တည်သောသူသည် အတ္တကို
ကြံဆ၍ မြဲစွာစွဲလမ်း၏။ ဤစွဲလမ်းခြင်းကို အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ကာမရာဂဟုဆိုအပ်သော အကြင်ရာဂသည် ကာမုပါဒါန်ဖြင့် ဝတ္ထုကာမတို့နှင့် သတ္တဝါ
ကို ယှဉ်အပ်၏။ ဤကာမရာဂကို ကာမယောဂဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အကြင်ဘဝရာဂကြောင့်
ဘဝုပါဒါန်သည် ဘဝတို့နှင့် သတ္တဝါကို ယှဉ်အပ်၏။ ဤဘဝရာဂကို ဘဝယောဂဟူ၍ ဆိုအပ်၏။
ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဖြင့် အကြင်အဟေတုကဒိဋ္ဌိအစရှိသော ယုတ်မာစွာသောဒိဋ္ဌိသည် သတ္တဝါကို
ယှဉ်အပ်၏။ ဤပါဝိကဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို ဒိဋ္ဌိယောဂဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဖြင့် အကြင်
အဝိဇ္ဇာသည် ဝဋ်ဆင်းရဲနှင့် သတ္တဝါကို ယှဉ်အပ်၏။ ဤအဝိဇ္ဇာကို အဝိဇ္ဇာယောဂဟူ၍ ဆိုအပ်
၏။

ပဌမယောဂ၌ တည်သောသူသည် အဘိဇ္ဈာဖြင့် နာမကာယကို စပ်၏။ ဤစပ်ကြောင်း
ဖြစ်သော အဘိဇ္ဈာကို အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဒုတိယယောဂ၌ တည်သောသူသည်
ဗျာပါဒဖြင့် နာမကာယကို စပ်၏။ ဤစပ်ကြောင်းဖြစ်သောဗျာပါဒကို ဗျာပါဒကာယဂန္ထဟူ၍
ဆိုအပ်၏။ တတိယယောဂ၌ တည်သောသူသည် ပရာမာသဖြင့် နာမကာယကို စပ်၏။ ဤစပ်
ကြောင်းဖြစ်သော ပရာမာသကို ပရာမာသကာယဂန္ထဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ စတုတ္ထယောဂ၌ တည်
သောသူသည် ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဖြင့် နာမကာယကို စပ်၏။ ဤစပ်ကြောင်းဖြစ်သော
ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကို ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ထိုအဘိဇ္ဈာအစရှိသည်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဤသို့ သူ့စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုခြင်း

အစရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် နာမကာယကို ဖွဲ့ယှက်စပ်၍တည်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် အာသဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်လည်း အာသဝန္တိဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း၊ အနုသယဟူသောအကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း ပရိယုဋ္ဌာန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း ကိလေသာတို့သည် အာသဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်၏။ ထိုဂန္ထအာသဝတို့၌ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထဖြင့် ကာမာသဝသည် ပြီး၏၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထဖြင့် ဘဝါသဝသည် ပြီး၏၊ ပရမာသကာယဂန္ထဖြင့် ဒိဋ္ဌာသဝသည် ပြီး၏၊ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထဖြင့် အဝိဇ္ဇာသဝသည် ပြီး၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဤလေးပါးသော အာသဝတို့သည် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဩဃတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ အာသဝတို့၏ ပွားကြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ဩဃတို့သည် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအာသဝ၊ဩဃတို့၌ ကာမာသဝဖြင့် ကာမောဃသည် ပြီး၏၊ ဘဝါသဝဖြင့် ဘဝေါဃသည် ပြီး၏၊ ဒိဋ္ဌာသဝဖြင့် ဒိဋ္ဌောဃသည် ပြီး၏၊ အဝိဇ္ဇာသဝဖြင့် အဝိဇ္ဇောဃသည် ပြီး၏။

ထိုအာသဝ၊ဩဃတို့နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဤလေးပါးသောဩဃတို့သည် အနုသယအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏၊ စိတ်သို့ သက်ဝင်ကုန်၍ စိတ်၏အတွင်းကို ထိခိုက်၍ တည်ကုန်၏၊ ထိုသို့ သက်ဝင်၍ စိတ်၏အတွင်းနှလုံးကိုထိခိုက်၍တည်သောကြောင့် မြားဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုဩဃ၊သလ္လတို့၌ ကာမောဃဖြင့် ရာဂတည်းဟူသောမြားသည် ပြီး၏၊ ဘဝေါဃဖြင့် ဒေါသတည်းဟူသော မြားသည် ပြီး၏၊ ဒိဋ္ဌောဃဖြင့် မာနတည်းဟူသောမြားသည် ပြီး၏၊ အဝိဇ္ဇောဃဖြင့် မောဟတည်းဟူသောမြားသည် ပြီး၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဤလေးပါးသောမြားတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မှယူအပ်သော ဝိညာဉ်သည် လေးပါးသောတရားတို့၌ တည်၏၊ အဘယ်လေးပါးသောတရားတို့၌ တည်သနည်း၊ ရုပ်၌ ဝေဒနာ၌ သညာ၌ သင်္ခါရတို့၌ တည်၏။ ထိုတရားတို့၌ ရာဂတည်းဟူသောမြားကြောင့် သပ္ပိတိကတဏှာဖြင့် သွန်းဖျန်းခြင်းရှိသော ဝိညာဉ်ဖြင့် ကပ်အပ်သော ရုပ်တရားသာလျှင် ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည် ဖြစ်၏၊ ဒေါသတည်းဟူသောမြားကြောင့် သပ္ပိတိကတဏှာဖြင့် သွန်းဖျန်းခြင်းရှိသော ဝိညာဉ်ဖြင့် ကပ်အပ်သော ဝေဒနာသာလျှင်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည် ဖြစ်၏၊ မာနတည်းဟူသော မြားကြောင့် သပ္ပိတိကတဏှာဖြင့်သွန်းဖျန်းခြင်းရှိသော ဝိညာဉ်ဖြင့် ကပ်အပ်သော သညာသာလျှင်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည် ဖြစ်၏၊ မောဟတည်းဟူသောမြားကြောင့် သပ္ပိတိကတဏှာဖြင့် သွန်းဖျန်းခြင်းရှိသော ဝိညာဉ်ဖြင့် ကပ်အပ်သော သင်္ခါရသာလျှင်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည် ဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဤလေးပါးသော ဝိညာဉ်၏တည်ရာတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ခိုင်စေအပ်သော

ဝိညာဉ်သည် လေးပါးသောတရားတို့ဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ လား၏။ ချစ်သဖြင့် မုန်းသဖြင့် ကြောက်သဖြင့် တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအဂတိတို့တွင် ရာဂကြောင့် ချစ်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ လား၏။ ဒေါသကြောင့် မုန်းသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ လား၏။ ဘယကြောင့် ကြောက်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ လား၏။ မောဟကြောင့် တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသို့ လား၏။ ဤသို့လျှင် ထိုစေတနာ စေတသိကဟူ၍ ရှေး၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောကံလည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးသောဝတ္ထုရှိသောကိလေသာတို့လည်းကောင်း ဤကံကိလေသာသည် သံသရာ၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ကိလေသာတို့ကို လေးပါးကုန်သော ဝိပလ္လာသတို့ဖြင့် ပြအပ်ကုန်၏။

၈၅။ ထိုတရားတို့၌ ဤလေးပါးကုန်သော ဒိသာတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။ ကဗဠိကာရ အာဟာရလည်းကောင်း၊ “အသုဘ၌ သုဘ”ဟူသော ဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ ကာမုပါဒါန် လည်းကောင်း၊ ကာမယောဂလည်းကောင်း၊ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ ကာမာသဝ လည်းကောင်း၊ ကာမောဃလည်းကောင်း၊ ရာဂတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြု သောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ ချစ်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် ပဌမဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

ဖဿာဟာရလည်းကောင်း၊ “ဒုက္ခ၌ သုခ”ဟူသော ဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ ဘဝုပါဒါန် လည်းကောင်း၊ ဘဝယောဂလည်းကောင်း၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ ဘဝါသဝလည်း ကောင်း၊ ဘဝေါဃလည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့်ကပ်အပ်သော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ မုန်းသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် ဒုတိယဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိညာဏာဟာရလည်းကောင်း၊ “အနိစ္စ၌ နိစ္စ”ဟူသော ဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌ- ပါဒါန်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိယောဂလည်းကောင်း၊ ပရာမာသကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌာသဝ လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌောဃလည်းကောင်း၊ မာနဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော သညာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ ကြောက်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် တတိယဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

မနောသဉ္စေတနာဟာရလည်းကောင်း၊ “အနတ္တ၌ အတ္တ”ဟူသော ဝိပလ္လာသလည်း ကောင်း၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာယောဂလည်းကောင်း၊ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ ကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာသဝလည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇောဃလည်းကောင်း၊ မောဟဟူ

သောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော သင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် စတုတ္ထဒိသာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအာဟာရအစရှိသည်တို့တွင် အကြင်ကဗဠိကာရအာဟာရလည်းကောင်း၊ အကြင် “အသုဘ၌ သုဘ”ဟူသော ဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ အကြင်ကာမုပါဒါန်လည်းကောင်း၊ အကြင်ကာမယောဂလည်းကောင်း၊ အကြင်အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ အကြင်ကာမာသဝလည်းကောင်း၊ အကြင်ကာမောဃလည်းကောင်း၊ အကြင်ရာဂဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော ရုပ်ဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ ချစ်သဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ဤဆယ်ပါးသော သုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤတရားတို့သည် ရာဂစရိုက်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်၍ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သောတရားတို့တည်း။

ထိုအာဟာရအစရှိသည်တို့တွင် အကြင်ဖဿအာဟာရလည်းကောင်း၊ အကြင် “ဒုက္ခ၌ သုခ”ဟူသောဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ အကြင်ဘဝုပါဒါန်လည်းကောင်း၊ အကြင်ဘဝယောဂလည်းကောင်း၊ အကြင်ဗျာပါဒကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ အကြင်ဘဝါသဝလည်းကောင်း၊ အကြင်ဘဝေါဃလည်းကောင်း၊ အကြင်ဒေါသဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ မုန်းသဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤတရားတို့သည် ဒေါသစရိုက်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်၍ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော တရားတို့တည်း။

ထိုအာဟာရအစရှိသည်တို့တွင် အကြင်ဝိညာဏာဟာရလည်းကောင်း၊ အကြင် “အနိစ္စ၌ နိစ္စ”ဟူသောဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ အကြင်ဒိဋ္ဌပါဒါန်လည်းကောင်း၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိယောဂလည်းကောင်း၊ အကြင်ပရာမာသကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊ အကြင်ဒိဋ္ဌာသဝလည်းကောင်း၊ အကြင်ဒိဋ္ဌောဃလည်းကောင်း၊ အကြင်မာနဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော သညာဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ ကြောက်သဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤတရားတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိုက်ပြောသော နှံ့သောပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်၍ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော တရားတို့တည်း။

ထိုအာဟာရအစရှိသည်တို့တွင် အကြင်မနောသဇ္ဇေတနာဟာရလည်းကောင်း၊ အကြင် “အနတ္တ၌ အတ္တ”ဟူသော ဝိပလ္လာသလည်းကောင်း၊ အကြင်အတ္တဝါဒုပါဒါန်လည်းကောင်း၊

အကြင်အဝိဇ္ဇာယောဂလည်းကောင်း၊ အကြင်ဣဒိသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထလည်းကောင်း၊
 အကြင်အဝိဇ္ဇာသဝလည်းကောင်း၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာယလည်းကောင်း၊ အကြင်မောဟဟူသော
 မြားလည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ကပ်အပ်သော သင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော အကြင်ဝိညာဉ်
 ၏တည်ရာလည်းကောင်း၊ တွေဝေသဖြင့် အကြင်မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းလည်းကောင်း
 ဤသို့ ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤတရား
 တို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိုက်ပြောသော လွန်သောသဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်၍ညစ်ညူးစေတတ်
 ကုန်သောတရားတို့တည်း။

ထိုဓမ္မတို့တွင် အကြင်ကဗဠိကာရအာဟာရသည်လည်းကောင်း အကြင်ဖဿအာဟာ
 ရသည်လည်းကောင်း ဤအာဟာရနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့်
 ပိုင်းခြားအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဝိညာဏာဟာရသည် သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခ
 မုခဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ မနောသဓ္ဓေတနာဟာရသည် အနိမိတ္တဖြစ်
 သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုဓမ္မတို့တွင် အကြင် “အသုဘ၌
 သုဘ”ဟူသော ဝိပလ္လာသသည်လည်းကောင်း အကြင်“ဒုက္ခ၌ သုခ”ဟူသော ဝိပလ္လာသသည်
 လည်းကောင်း ဤဝိပလ္လာသနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်း
 သို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ “အနိစ္စ၌ နိစ္စ”ဟူသော ဝိပလ္လာသသည် သုညတဖြစ်သော
 ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ “အနတ္တ၌ အတ္တ”ဟူသော ဝိပလ္လာသ
 သည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ။ ထိုဓမ္မ
 တို့တွင် ကာမုပါဒါန်သည်လည်းကောင်း ဘဝုပါဒါန်သည်လည်းကောင်း ဤဥပါဒါန်နှစ်ပါးတို့
 သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်သည်
 သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်သည် အနိမိတ္တ
 ဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုဓမ္မတို့တွင် ကာမယောဂသည်လည်းကောင်း ဘဝယောဂသည်လည်းကောင်း ဤ
 ယောဂနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။
 ဒိဋ္ဌိယောဂသည် သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အဝိဇ္ဇာယောဂ
 သည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ။ ထိုဓမ္မတို့တွင်
 အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထသည်လည်းကောင်း ဗျာပါဒကာယဂန္ထသည်လည်းကောင်း ဤဂန္ထနှစ်ပါး
 တို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပရာမာသ
 ကာယဂန္ထသည် သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဣဒိသစ္စာ-
 ဘိနိဝေသ ကာယဂန္ထသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုခမ္မတို့တွင် ကာမာသဝသည်လည်းကောင်း၊ ဘဝါသဝသည်လည်းကောင်း ဤ အာသဝနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌာသဝသည် သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အဝိဇ္ဇာသဝသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ။ ထိုတရားတို့တွင် ကာမောယသည်လည်းကောင်း၊ ဘဝေါယသည်လည်းကောင်း ဤဩဃနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌောယသည် သုညတ ဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အဝိဇ္ဇောယသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ။ ထိုတရားတို့တွင် ရာဂတည်းဟူသောမြား လည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် အပ္ပဏိဟိတ ဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မာနဟူသောမြားသည် သုညတဖြစ် သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ မောဟဟူသောမြားသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုတရားတို့တွင် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သောရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာသည်လည်းကောင်း၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော ဝေဒနာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည်လည်းကောင်း ဤဝိညာဏဋ္ဌိတိနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ် သော သညာဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည် သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော သင်္ခါရဟုဆိုအပ် သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ထိုတရားတို့တွင် ချစ်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မုန်းသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသည်လည်းကောင်း ဤအဂတိဂမနနှစ်ပါးတို့သည် အပ္ပဏိဟိတ ဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ကြောက်သဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းသည် သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့် ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက် ၏။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော လောကဟုဆိုအပ်သော ဝဋ်သို့ အစဉ်လျောက်သောအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည် သုံးပါးကုန်သော ဝိမောက္ခမုတို့ဖြင့် သုံးပါးသော လောကဖြစ်သော ဝဋ်မှ ထွက်ကုန်၏။ ဤသို့ သိအပ်၏။

၈၆။ ထိုနိယုန္တိတေ လောကာဟူသောစကား၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဝဋ်မှထွက်ခြင်း တည်း -

လေးပါးကုန်သော အကျင့်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန် တို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဈာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဝိဟာရတရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်ကုန်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း ကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော အဓိဋ္ဌာန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သမာဓိကိုပွား စေခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သုခအစု၏အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော တရား တို့သည်လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော အပ္ပမာဏတရားတို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။

ရှေးဦးစွာသော အကျင့်သည် ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်၏။ နှစ်ခုမြောက် သော အကျင့်သည် နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်၏။ သုံးခုမြောက်သော အကျင့် သည် သုံးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်၏။ လေးခုမြောက်သော အကျင့်သည် လေးခု မြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်၏။ ။ ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်သည် ပဌမဈာန် သည် ဖြစ်သင့်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်သည် ဒုတိယဈာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ သုံးခု မြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်သည် တတိယဈာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ လေးခုမြောက်သော သတိ ပဋ္ဌာန်သည် စတုတ္ထဈာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ ။ ပဌမဈာန်သည် ရှေးဦးစွာသော ဝိဟာရသည် ဖြစ်သင့်၏။ ဒုတိယဈာန်သည် နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရသည် ဖြစ်သင့်၏။ တတိယဈာန်သည် သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရသည် ဖြစ်သင့်၏။ စတုတ္ထဈာန်သည် လေးခုမြောက်သော ဝိဟာရ သည် ဖြစ်သင့်၏။ ။ ရှေးဦးစွာသော ဝိဟာရသည် ရှေးဦးစွာသော သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရသည် နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရသည် သုံးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ လေးခုမြောက် သော ဝိဟာရသည် လေးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။

ရှေးဦးစွာသော သမ္မပ္ပဓာန်သည် ရှေးဦးစွာသော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထုဖြစ်သော တရားသည် ဖြစ်သင့်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် နှစ်ခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားသည် ဖြစ်သင့်၏။ သုံးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် သုံးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရား သည် ဖြစ်သင့်၏။ လေးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် လေးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ် သော မဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထုဖြစ်သော တရားသည် ဖြစ်သင့်၏။ ။ ရှေးဦးစွာသော အံ့ဖွယ် သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသော ဝတ္ထုဖြစ်သော မာနကို ပယ်ခြင်းသဘောသည် ရှေးဦးစွာသော

သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော အာလယကို ကောင်းစွာ နုတ်ဖျက်ခြင်းကျေးဇူးသည် နှစ်ခုမြောက်သော အဓိဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ သုံးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ခြင်းကျေးဇူးသည် သုံးခုမြောက်သော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။ လေးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော ဘဝ၏ငြိမ်းချမ်းခြင်းကျေးဇူးသဘောသည် လေးခုမြောက်သော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်သင့်၏။

ရှေးဦးစွာသော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် ရှေးဦးစွာသော ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော ပွားစေအပ်သော သမာဓိသည် ဖြစ်သင့်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် နှစ်ခုမြောက်သော ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော ပွားစေအပ်သောသမာဓိသည် ဖြစ်သင့်၏။ သုံးခုမြောက်သော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် သုံးခုမြောက်သော ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော ပွားစေအပ်သောသမာဓိသည် ဖြစ်သင့်၏။ လေးခုမြောက်သော သစ္စာဓိဋ္ဌာန်သည် လေးခုမြောက်သော ဝိမံသအဓိပတိရှိသော ပွားစေအပ်သော သမာဓိသည် ဖြစ်သင့်၏။

ရှေးဦးစွာသော ပွားစေအပ်သောသမာဓိသည် ရှေးဦးစွာသော ဈာနသုခစသောအစု၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ဣန္ဒြိယသံဝရဓမ္မသည် ဖြစ်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော ပွားစေအပ်သောသမာဓိသည် နှစ်ခုမြောက်သော ဈာနသုခစသောအစု၏အစီးအပွားဖြစ်သော တရားသည် ဖြစ်၏။ သုံးခုမြောက်သော ပွားစေအပ်သောသမာဓိသည် သုံးခုမြောက်သော ဈာနသုခစသော သုခအစု၏ အစီးအပွားဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာကျေးဇူးတည်းဟူသောတရားသည် ဖြစ်၏။ လေးခုမြောက်သော ပွားစေအပ်သောသမာဓိသည် လေးခုမြောက်သော ဈာနသုခစသော သုခအစု၏ အစီးအပွားဖြစ်သော သဗ္ဗုပမိနိဿဂ္ဂဟုဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်၏။ ။ ရှေးဦးစွာသော ဈာနသုခစသော သုခအစု၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တရားသည် ရှေးဦးစွာသော အပ္ပမာဏတရားသည် ဖြစ်၏။ နှစ်ခုမြောက်သော ဈာနသုခစသော သုခအစု၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တရားသည် နှစ်ခုမြောက်သော အပ္ပမာဏတရားသည် ဖြစ်၏။ သုံးခုမြောက်သော ဈာနသုခစသော သုခအစု၏အစီးအပွားဖြစ်သော တရားသည် သုံးခုမြောက်သော အပ္ပမာဏတရားသည် ဖြစ်၏။ လေးခုမြောက်သော ဈာနသုခစသော သုခအစု၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တရားသည် လေးခုမြောက်သော အပ္ပမာဏတရားသည် ဖြစ်၏။

ရှေးဦးစွာသော အကျင့်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပြည့်စေ၏။ နှစ်ခုမြောက်သော အကျင့်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပြည့်စေ၏။ သုံးခုမြောက်သော အကျင့်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော်

သုံးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပြည့်စေ၏။ လေးခုမြောက်သော အကျင့်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် လေးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပြည့်စေ၏။ ။ ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ပဌမဈာန်ကို ပြည့်စေ၏။ နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဒုတိယဈာန်ကို ပြည့်စေ၏။ သုံးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် တတိယဈာန်ကို ပြည့်စေ၏။ လေးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် စတုတ္ထဈာန်ကို ပြည့်စေ၏။

ပဌမဈာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ရှေးဦးစွာ
သော ဝိဟာရတရားကို ပြည့်စေ၏။ ဒုတိယဈာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာ
ပြုအပ်သည်ရှိသော် နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားကို ပြည့်စေ၏။ တတိယဈာန်ကို ပွားစေ
အပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားကို
ပြည့်စေ၏။ စတုတ္ထဈာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် လေးခု
မြောက်သော ဝိဟာရတရားကို ပြည့်စေ၏။ ။ ရှေးဦးစွာသော ဝိဟာရတရားကို ပွားစေ
အပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်မာကုန်သော
အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းကို ပြည့်စေ၏။ နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရတရား
ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်မာကုန်
သော အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပြည့်စေ၏။ သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရ
တရားကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော် မဖြစ်ကုန်သေးသော
ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ပြည့်စေ၏။ လေးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရား
ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်ဖြစ်
ကုန်သော တရားတို့၏ တည်ခြင်းကို မတွေ့ဝေခြင်းကို လွန်စွာပွားများခြင်းကို ပြည့်စေ၏။

ရှေးဦးစွာသော သမ္မပ္ပဓာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည် ရှိသော် မာန်ကိုပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အစ္ဆရိယအဗျူတဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။ နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် အာရုံတို့၌တပ်ငြိခြင်း ကို ကောင်းစွာ နုတ်ဖျက်ခြင်းတည်းဟူသော အစ္ဆရိယအဗျူတဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။ သုံးခုမြောက် သော သမ္မပ္ပဓာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အစ္ဆရိယအဗျူတဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။ လေးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်ကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဘဝ၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော

အတ္တရိယအဗျူတဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။

မာန်ကိုပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အတ္တရိယအဗျူတဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် သစ္စာတည်းဟူသောတည်ခြင်းကို ပြည့်စေ၏။ အာရုံ၌တပ်ငြိခြင်းကို ကောင်းစွာနုတ်ဖျက်ခြင်းတည်းဟူသော အတ္တရိယအဗျူတဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် တည်ရာတည်ကြောင်းဖြစ်သောစွန့်ကြဲခြင်းကို ပြည့်စေ၏။ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အတ္တရိယအဗျူတဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ပညာတည်းဟူသောတည်ခြင်းကို ပြည့်စေ၏။ ဘဝငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အတ္တရိယအဗျူတဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသောတည်ရာကို ပြည့်စေ၏။

သစ္စာတည်းဟူသောတည်ခြင်းကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိကို ပြည့်စေ၏။ တည်ရာတည်ကြောင်းဖြစ်သော စွန့်ကြဲခြင်းကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဝီရိယကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သောသမာဓိကို ပြည့်စေ၏။ ပညာတည်းဟူသောတည်ခြင်းကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် စိတ်ကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သောသမာဓိကို ပြည့်စေ၏။ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော တည်ရာကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဝီမံသကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိကို ပြည့်စေ၏။

ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဣန္ဒြေကိုစောင့်ခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။ ဝီရိယကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် အကျင့်တည်းဟူသော ပုညကမ္မ သုခဘာဂိယတရားကို ပြည့်စေ၏။ စိတ်ကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်၏ပွားခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။ ဝီမံသကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ခပ်သိမ်းသော လေးပါးသောဥပဓိတို့ကို စွန့်ရာနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပြည့်စေ၏။ ။ ဣန္ဒြေကိုစောင့်ခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် မေတ္တာကို ပြည့်စေ၏။ အကျင့်တည်းဟူသော ပုညကမ္မ သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ကရုဏာကို ပြည့်စေ၏။ ဗောဇ္ဈင်၏ပွားခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် မုဒိတာကို ပြည့်စေ၏။ ခပ်သိမ်းသော လေးပါးသောဥပဓိတို့ကိုစွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော

သုခဘာဂိယဓမ္မကို ပွားစေအပ်သည်ရှိသော် အကြိမ်များစွာပြုအပ်သည်ရှိသော် ဥပေက္ခာကို ပြည့်စေ၏။

၈၇။ ထိုပဋိပဒါအစရှိကုန်သော ဓမ္မတို့၌ ဤသို့ဆိုလတ္တံ့ကုန်သော လေးပါးကုန်သော ဒိသာတို့ကို မှတ်အပ်ကုန်၏။ ရှေးဦးစွာသော အကျင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ပဌမဈာန်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ သစ္စာတည်းဟူသောတည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေကိုစောင့်ခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မလည်းကောင်း၊ မေတ္တာလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် ပဌမဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

နှစ်ခုမြောက်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသောတည်ရာလည်းကောင်း၊ ဝီရိယကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ အကျင့်တည်းဟူသော ပုညကမ္မ သုခဘာဂိယတရားလည်းကောင်း၊ ကရုဏာလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် ဒုတိယဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

သုံးခုမြောက်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ တတိယဈာန်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ ပညာတည်းဟူသောတည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဗောဇ္ဈင်၏ပွားခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မလည်းကောင်း၊ မုဒိတာလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် တတိယဒိသာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။

လေးခုမြောက်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန်လည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော တည်ရာလည်းကောင်း၊ ဝီရိယကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသော လေးပါးသော ဥပဓိတို့ကိုစွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မလည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာလည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် စတုတ္ထဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုလေးပါးသောပဋိပဒါ လေးပါးသောသတိပဋ္ဌာန်အစရှိကုန်သောတရားတို့တွင် ရှေးဦးစွာသော အကျင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော သတိပဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ပဌမဈာန် လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော သမ္မပ္ပဓာန်လည်း ကောင်း၊ ရှေးဦးစွာသော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်း ကောင်း၊ သစ္စာတည်းဟူသော တည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိ လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေကိုစောင့်ခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မလည်းကောင်း၊ မေတ္တာ လည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤပဌမာ ပဋိပဒါအစရှိသော ဒသကသည် ရာဂစရိုက်ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စင်ကြယ်ကြောင်း ဆေးသည် ဖြစ်၏။

နှစ်ခုမြောက်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဈာန်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ တည်ရာတည်ကြောင်းဖြစ်သော စွန့်ကြဲခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝီရိယကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ အကျင့်တည်းဟူသော ပုညကမ္မ သုခဘာဂိယ တရားလည်းကောင်း၊ ကရုဏာလည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤဒုတိယာ ပဋိပဒါအစရှိသော ဒသကသည် ဒေါသစရိုက်ပြော သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စင်ကြယ်ကြောင်း ဆေးသည် ဖြစ်၏။

သုံးခုမြောက်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်လည်း ကောင်း၊ တတိယဈာန်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ သုံးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ်ဖူး သော ဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ ပညာတည်းဟူသောတည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဗောဇ္ဈင်၏ပွားခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မလည်းကောင်း၊ မုဒိတာလည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤတတိယပဋိပဒါအစရှိသော ဒသကသည် ဒိဋ္ဌိစရိုက်ပြော သော နွဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏ စင်ကြယ်ကြောင်း ဆေးသည် ဖြစ်၏။

လေးခုမြောက်သော အကျင့်လည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော သတိပဋ္ဌာန်လည်း ကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန်လည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားလည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်လည်းကောင်း၊ လေးခုမြောက်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်သော မဖြစ် ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသောတည်ရာ

လည်းကောင်း၊ ဝိမံသကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သောသမာဓိလည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသော လေးပါးသော ဥပဓိတို့ကိုစွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မလည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခာလည်းကောင်း ဤဆယ်ပါးသောသုတ်တို့၏ အနက်သည် တူ၏။ သဒ္ဓါသည်သာလျှင် ထူး၏။ ဤစတုတ္ထပဋိပဒါအစရှိသော ဒသကသည် ဒိဋ္ဌိစရိုက်ပြောသော လွန်သောသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စင်ကြယ်ကြောင်း ဆေးသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသောပဋိပဒါတို့တွင် ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာသည်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာသည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဏီဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ သုခါ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့တွင် ဆံအစရှိသောကိုယ်အစဉ် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း အပ္ပဏီဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ စိတ်၌ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ သင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မတို့၌ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးကုန်သောဈာန်တို့တွင် ပဌမဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဈာန်သည်လည်းကောင်း အပ္ပဏီဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ တတိယဈာန်သည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဈာန်သည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသော ဝိဟာရတို့တွင် ရှေးဦးစွာသော ဝိဟာရတရားသည်လည်းကောင်း နှစ်ခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားသည်လည်းကောင်း အပ္ပဏီဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ သုံးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ လေးခုမြောက်သော ဝိဟာရတရားသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသော သမ္မပ္ပဓာန်တို့တွင် ရှေးဦးစွာသော သမ္မပ္ပဓာန်သည်လည်းကောင်း နှစ်ခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည်လည်းကောင်း အပ္ပဏီဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ သုံးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ လေးခုမြောက်သော သမ္မပ္ပဓာန်သည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသော အတ္ထရိယအဗျူတဓမ္မတို့တွင် မာန်ကိုပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အတ္ထရိယအဗျူတဓမ္မသည်လည်းကောင်း အာရုံတို့၌ဇွဲခြင်းကို ကောင်းစွာနုတ်ဖျက်ခြင်းတည်းဟူသော အတ္ထရိယအဗျူတဓမ္မသည်လည်းကောင်း အပ္ပဏီဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာကိုပယ်ခြင်းတည်းဟူသော အတ္ထရိယအဗျူတဓမ္မသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အတ္ထရိယအဗျူတဓမ္မသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသောအဓိဋ္ဌာန်တို့တွင် သစ္စာတည်းဟူသောတည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း တည်ရာတည်ကြောင်းဖြစ်သောစွန့်ကြဲခြင်းသည်လည်းကောင်း အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ပညာတည်းဟူသောတည်ခြင်းသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသောတည်ရာသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသောသမာဓိဘာဝနာတို့တွင် ဆန္ဒကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိသည် လည်းကောင်း၊ ဝီရိယကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိသည်လည်းကောင်း အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ စိတ်ကိုအကြီးပြု၍ဖြစ်သောသမာဓိသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ဝိမံသကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသော သုခဘာဂိယဓမ္မတို့တွင် ဣန္ဒြေကိုစောင့်ခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မသည်လည်းကောင်း အကျင့်တည်းဟူသော ပုညကမ္မ သုခဘာဂိယတရားသည် လည်းကောင်း အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ဗောဇ္ဈင်၏ပွားခြင်းတည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းသော လေးပါးသော ဥပဓိတို့ကိုစွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော သုခဘာဂိယဓမ္မသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသော အပ္ပမာဏတရားတို့တွင် မေတ္တာသည်လည်းကောင်း ကရုဏာသည် လည်းကောင်း အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ မုဒိတာသည် သုညတဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာသည် အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခသည် ဖြစ်၏။

ထိုဘုရား၊ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏ ကာယိကဝါစသိကဝိဟာရတည်းဟူသော ကွန့်မြူးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ လေးပါးကုန်သော အာဟာရတို့ကို သံကိလေသအဖို့၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုအာဟာရတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော အကျင့်တို့တည်း။ ပ ။ လေးပါးကုန်သော ဝိပလ္လာသတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုဝိပလ္လာသတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့တည်း။ လေးပါးကုန်သော ဥပါဒါန်တို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ထိုဥပါဒါန်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော
 ဈာန်တို့တည်း။ လေးပါးကုန်သော ယောဂတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုယောဂ
 တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော ဝိဟာရ
 တရားတို့တည်း။ လေးပါးကုန်သော ဂန္ထတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုဂန္ထတို့၏
 ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော သမ္မပ္ပဓာန်
 တို့တည်း။

လေးပါးကုန်သော အာသဝေါတရားတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။
 ထိုအာသဝေါတရားတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါး
 ကုန်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်ကုန်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်ကုန်သော တရားတို့တည်း။ လေးပါး
 ကုန်သော ဩဃတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုဩဃတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်
 ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော အဓိဋ္ဌာန်တို့တည်း။ လေးပါးကုန်သော
 မြားတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုမြားတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ
 ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော သမာဓိကိုပွားစေခြင်းတို့တည်း။ လေးပါးကုန်သော
 ဝိညာဏဌိတိတို့ကို သံကိလေသပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုဝိညာဏဌိတိတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်
 သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော လေးပါးကုန်သော သုခအစု၏အစီးအပွားဖြစ်ကုန်
 သော တရားတို့တည်း။ လေးပါးကုန်သော မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းတို့ကို သံကိလေသပက္ခ
 ၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ထိုအဂတိဂမနတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ကား ဝေါဒါနပက္ခ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော
 လေးပါးကုန်သော အပ္ပမာဏတရားတို့တည်း။

သတ်အပ်ပြီးသော ရာဂဒေါသမောဟရှိကုန်သော ဘုရားတို့သည်လည်းကောင်း၊
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း မကြောက်မရွံ့ရဲခြင်း
 စသော ဝိသေသနှင့် ယှဉ်သဖြင့် သီဟဖြစ်၍ဖြစ်တော်မူကုန်၏။ ထိုသီဟဖြစ်၍ဖြစ်တော်မူကုန်
 သော ဘုရားအစရှိသည်တို့၏ ကာယိကဝါစသိကဝိဟာရတည်းဟူသော ကွန့်မြူးခြင်းမည်သည်
 ကား အဘယ်နည်း၊ ဘာဝေတဗြဟ္မာဖြစ်ကုန်သောဓမ္မတို့ကို ပွားစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ပယ်အပ်သောကိလေသာအပေါင်း၏ ကင်းခြင်းကိုပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဣန္ဒြေ
 တို့ကိုဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်း ဝိက္ခိဋ္ဌိတမည်သည် ဖြစ်၏။ ဝိပလ္လာသတို့ကို မဖြစ်ခြင်း
 ပယ်ခြင်းသည်လည်း ဝိက္ခိဋ္ဌိတမည်သည် ဖြစ်၏။ ဣန္ဒြေတို့သည် သဒ္ဓမ္မ၏ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့တည်း။ ဝိပလ္လာသတို့သည် ကိလေသာ၏ဖြစ်ရာ
 ဖြစ်ကြောင်းတို့တည်း။ ဤသံကိလေသပက္ခ၌ ဒသစတုက္ကစသည်တို့ကို ထုတ်ခြင်းကို

သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏လည်းကောင်း ဒိသာလောစနနည်း၏လည်းကောင်း ဘူမိဟူ၍ ဆိုအပ်၏။
ထို့ကြောင့် “ယော နေတိ ဝိပလ္လာသေဟိ သံကိလေသေ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေယျာကရ-
ဏေသု ဟိ ယေ “ကုသလာကုသလာ”ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်တော်မူပြီ။

ထိုသီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၌ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ရာဂစရိတစသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်
အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော နှေးသောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်မြောက်ကုန်၏။
ဤနှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လွယ်သောအကျင့်ဖြစ်
သော နှေးသောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လွယ်သောအကျင့်ဖြစ်သော လျင်သော
အဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဤနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိပဒါ၏အစွမ်းအားဖြင့် ထိုလေးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား
ညစ်ညူးခြင်းတည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ညစ်ညူးခြင်းသည် အဘယ်နည်း၊ လေးပါးကုန်သော
အာဟာရတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဝိပလ္လာသတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော
ဥပါဒါန်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ယောဂတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဂုဏ္ဏတို့
လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော အာသဝတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဩဃတို့လည်း
ကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သလ္လတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာတို့
လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော မလားအပ်သည်သို့လားခြင်းတို့လည်းကောင်း ဤကိလေသာ
အပေါင်းတည်း။

ထိုလေးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဖြူစင်ကြောင်းတည်း၊
ထိုဖြူစင်ကြောင်းသည်ကား အဘယ်နည်း၊ လေးပါးကုန်သော အကျင့်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါး
ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော ဈာန်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်
သော ဝိဟာရတရားတို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သမ္မပ္ပဓာန်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါး
ကုန်သော အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်ကုန်သော မဖြစ်ဖူးသောဝတ္ထုဖြစ်ကုန်သော တရားတို့လည်းကောင်း၊
လေးပါးကုန်သော အဓိဋ္ဌာန်တို့လည်းကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သမာဓိကိုပွားစေခြင်းတို့လည်း
ကောင်း၊ လေးပါးကုန်သော သုခအစု၏အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော တရားတို့လည်းကောင်း၊
လေးပါးကုန်သော အပ္ပမာဏတရားတို့လည်းကောင်း ဤအလုံးစုံသည်ကား ဖြူစင်ကြောင်း
တည်း။

၈၈။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော နှေးသော
အဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်း
ကောင်း ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဤနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်

တို့သည် လွယ်သောအကျင့်ဖြစ်သော နှေးသောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လွယ်သော အကျင့်ဖြစ်သော လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဤနှစ် ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လွယ်သော အကျင့်ဖြစ်သော လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့် ထွက်မြောက်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ညွှန်တညူ မည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆက်ဆံသောအကျင့်ဖြင့် ထွက်မြောက်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဇ္ဈိတညူမည်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော နှေးသောအဘိညာဏ် ဖြင့် ထွက်မြောက်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် နေယျမည်၏။

ထိုသုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညွှန်တညူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား သမထကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိပဿနာကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ဝိပဇ္ဈိတညူပုဂ္ဂိုလ် အား သမထဝိပဿနာကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ထိုသုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရား သည် ညွှန်တညူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား နူးညံ့သော တရားဒေသနာကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ နေယျ ပုဂ္ဂိုလ်အား ထက်သော တရားဒေသနာကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ဝိပဇ္ဈိတညူပုဂ္ဂိုလ်အား မုဒုတိက္ခဖြစ် သော တရားဒေသနာကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။

ထိုသုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညွှန်တညူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အကျဉ်းအားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဝိပဇ္ဈိတညူပုဂ္ဂိုလ်အား အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား အကျယ်အားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညွှန်တညူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ထွက်မြောက်ရာကို ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ဝိပဇ္ဈိတညူပုဂ္ဂိုလ်အား အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ထွက် မြောက်ရာကိုလည်းကောင်း ညွှန်ပြတော်မူ၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား သာယာခြင်းကိုလည်းကောင်း အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်းကောင်း ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ထိုသုံးယောက် သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညွှန်တညူပုဂ္ဂိုလ်အား အဓိပညာသိက္ခာကို ပညတ် တော်မူ၏။ ဝိပဇ္ဈိတညူပုဂ္ဂိုလ်အား အဓိစိတ္တသိက္ခာကို ပညတ်တော်မူ၏။ နေယျပုဂ္ဂိုလ်အား အဓိသီလသိက္ခာကို ပညတ်တော်မူ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော နှေးသော အဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသောအကျင့်ဖြစ်သော လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်း ကောင်း ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဤနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် လွယ်သောအကျင့်ဖြစ်သော နှေးသောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လွယ်သောအကျင့် ဖြစ်သော လျင်သောအဘိညာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဤနှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် လေးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၍ ညွှန်တညူ

ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဝိပဋ္ဌိတညုပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ နေယျပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

သုံးယောက်ကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ညစ်ညူးကြောင်းတည်း၊ ထိုညစ်ညူးကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ လောဘဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလလည်းကောင်း၊ ဒေါသဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလလည်းကောင်း၊ မောဟဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော အကုသိုလ်မူလတို့လည်းကောင်း၊ ကာယဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ မနောဒုစရိုက်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ဒုစရိုက်တို့လည်းကောင်း၊ ကာမဝိတက်လည်းကောင်း၊ ဗျာပါဒဝိတက်လည်းကောင်း၊ ဝိဟိံသာဝိတက်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော အကုသိုလ်ဝိတက်တို့လည်းကောင်း၊ ကာမသညာလည်းကောင်း၊ ဗျာပါဒသညာလည်းကောင်း၊ ဝိဟိံသာသညာလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော အကုသိုလ်သညာတို့လည်းကောင်း၊ နိစ္စသညာလည်းကောင်း၊ သုခသညာလည်းကောင်း၊ အတ္တသညာလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ဖောက်ပြန်သောသညာတို့လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲလည်းမဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ခံစားခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၏အဖြစ်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ဒုက္ခ၏အဖြစ်တို့လည်းကောင်း၊ ရာဂမီးလည်းကောင်း၊ ဒေါသမီးလည်းကောင်း၊ မောဟမီးလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော မီးတို့လည်းကောင်း၊ ရာဂတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း၊ မောဟတည်းဟူသောမြားလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော မြားတို့လည်းကောင်း၊ ရာဂတည်းဟူသောအထုံးအဖွဲ့လည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်းဟူသောအထုံးအဖွဲ့လည်းကောင်း၊ မောဟတည်းဟူသောအထုံးအဖွဲ့လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော အထုံးအဖွဲ့တို့လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ကာယကံလည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝစီကံလည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော မနောကံလည်းကောင်း၊ ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော အကုသိုလ်အခြံအရံတို့လည်းကောင်း။ သီလဝိပတ္တိလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိလည်းကောင်း၊ အာစာရဝိပတ္တိလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ဝိပတ္တိတို့လည်းကောင်း ဤအလုံးစုံသည် ညစ်ညူးကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

သုံးယောက်ကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဖြူစင်ကြောင်းတည်း။ ထိုဖြူစင်ကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ အလောဘဟုဆိုအပ်သော ကုသိုလ်မူလလည်းကောင်း၊ အဒေါသဟုဆိုအပ်သော ကုသိုလ်မူလလည်းကောင်း၊ အမောဟဟုဆိုအပ်သော ကုသိုလ်မူလ

လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ကုသိုလ်မူလတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကာယသုစရိုက်လည်းကောင်း၊ ဝစီသုစရိုက်လည်းကောင်း၊ မနောသုစရိုက်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော သုစရိုက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နေက္ခမ္မဝိတက်လည်းကောင်း၊ အဗျာပါဒဝိတက်လည်းကောင်း၊ အဝိဟိံသာဝိတက်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ကုသိုလ်ဝိတက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဝိတက်ကားမရှိသော ဝိစာရမျှသာရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း၊ ဝိတက်လည်းမရှိသော ဝိစာရလည်းမရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော သမာဓိတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နေက္ခမ္မသညာလည်းကောင်း၊ အဗျာပါဒသညာလည်းကောင်း၊ အဝိဟိံသာသညာလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ကုသိုလ်သညာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အနိစ္စသညာလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသညာလည်းကောင်း၊ အနတ္တသညာလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော မဖောက်ပြန်သောသညာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ကုသိုလ်ဖြစ်သော ကာယကံလည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဝစီကံလည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော မနောကံလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ကုသိုလ်၏အခြံအရံတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကိုယ်ဖြင့်စင်ကြယ်သောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်စင်ကြယ်သောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်စင်ကြယ်သောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော စင်ကြယ်သောသူ၏အဖြစ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သီလ၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ သမာဓိ၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ပြည့်စုံခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဓိသီလသိက္ခာလည်းကောင်း၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာလည်းကောင်း၊ အဓိပညာသိက္ခာလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော သိက္ခာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သီလကျေးဇူးလည်းကောင်း၊ သမာဓိကျေးဇူးလည်းကောင်း၊ ပညာကျေးဇူးလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ကျေးဇူးတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခလည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခလည်းကောင်း၊ အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ဝိမောက္ခမုခတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသုံးပါးသော ကုသလမူလအစရှိသည်သည် ဖြူစင်ကြောင်းတည်း။

ဤသို့လျှင် လေးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၍ သုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၍ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

နှစ်ယောက်ကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ညစ်ညူးကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ တဏှာလည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း၊ အရှက်မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ မကြောက်

မလန့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မအောက်မေ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပညာအဆင်အခြင်မရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ပျင်းသောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဆိုနိုင်ခဲ့သော စကားရှိသောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ငါဟူသောမာန်လည်းကောင်း၊ ငါဟုပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ မသဒ္ဓါခြင်းလည်းကောင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းလည်းကောင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို မနာခြင်းလည်းကောင်း၊ မစောင့်ရှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုကြံခြင်းလည်းကောင်း၊ စီးပွားချမ်းသာကိုဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဈာန်မဂ်ကို ပိတ်ပင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နှောင့်ဖွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ရန်ငြိုးဖွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အဖျင်းပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ငြူစူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝန်တိုခြင်းလည်းကောင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စဉ်းလဲခြင်းလည်းကောင်း၊ မြဲ၏ဟူသောအယူလည်းကောင်း၊ ပြတ်၏ဟူသောအယူလည်းကောင်း ဤအလုံးစုံသည် ညစ်ညူးကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

နှစ်ယောက်ကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဖြူစင်ကြောင်းတည်း၊ ထိုဖြူစင်ကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ သမထလည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာလည်းကောင်း၊ ရှက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကြောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အောက်မေ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပညာအဆင်အခြင်ရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်းလည်းကောင်း၊ လုံ့လအားထုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆိုလွယ်သော စကားရှိသောသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အကြောင်း၌သိသောဉာဏ်လည်းကောင်း၊ အလျော်၌ သိသောဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ကုန်ခြင်း၌သိသောဉာဏ်လည်းကောင်း၊ မဖြစ်ခြင်း၌သိသောဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ကံကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မမေ့မလျော့ခြင်းလည်းကောင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းလည်းကောင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြံခြင်းလည်းကောင်း၊ စီးပွားချမ်းသာကို မဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း၊ ကင်းသောရာဂရှိသော အနာဂါမိဖိုလ်လည်းကောင်း၊ ကင်းသောအဝိဇ္ဇာရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်လည်းကောင်း၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းလည်းကောင်း၊ အလိုနည်းသည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အမျက်မထွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ရန်ငြိုးမဖွဲခြင်းလည်းကောင်း၊ သူ့ကျေးဇူးကို မချေဖျက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အဖျင်းမပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣဿာကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မစ္ဆရိယကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာလည်းကောင်း၊ ဝိမုတ္တိလည်းကောင်း၊ သင်္ခတလျှင်အာရုံရှိသော ဝိမောက္ခလည်းကောင်း၊ အသင်္ခတလျှင်အာရုံရှိသော ဝိမောက္ခလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်အကြွင်းရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကမ္မဇရုပ်အကြွင်းမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ်လည်းကောင်း ဤအလုံးစုံသည် ဖြူစင်ကြောင်းတည်း။

ဤအကုသလမူလသုံးပါးအစရှိသည်သည် တိပုက္ခလနည်း၏လည်းကောင်း အင်္ဂုသနည်း၏လည်းကောင်း ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ ဤသို့ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “ယော အကုသလေ သမူလေဟိ နေတိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဩလောကေတွာ ဒိသလောစနေန” ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုပြီ။

နည်းတို့၏ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဘုံကို ပါဠိတော်မှထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။

သာသနပဋ္ဌာန

(ဒေသနာ၏ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း) ၊

၈၉။ ထိုဟာရ၊ နယ၊ မူလပဒတို့တွင် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောမူလပဒတို့ကို အဘယ်၌ မှတ်အပ်ကုန်သနည်း၊ သာသနပဋ္ဌာန၌ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုသာသနပဋ္ဌာနဟူသောစကား၌ သာသနပဋ္ဌာနသည် အဘယ်နည်း - သံကိလေသအဖို့အစွဲဖြစ်သော သုတ်၊ ပုညပွားခြင်းအစ၌ဖြစ်သော သုတ်၊ လောဘအစရှိသည်တို့ကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးသည်၏အဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ ပြီးပြီးသောသိက္ခာရှိသော ဓမ္မအဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်၊ သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်၊ သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေက္ခဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်၊ သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေက္ခဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်၊ သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်၊ ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်၊ တဏှာတည်းဟူသော သံကိလေသအဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော သံကိလေသအဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ ဒုစရိုက်တည်းဟူသော သံကိလေသအဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ တဏှာသံကိလေသမှ စင်ကြယ်သောအဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသမှ စင်ကြယ်သော အဖို့ဖြစ်သော သုတ်၊ ဒုစရိုက်သံကိလေသမှ စင်ကြယ်သောအဖို့ဖြစ်သော သုတ်။

ထိုသံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံအစရှိသောစကား၌ သံကိလေသသည် တဏှာသံကိလေသလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသလည်းကောင်း၊ ဒုစရိုက်သံကိလေသလည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် တဏှာသံကိလေသသည် သမထဖြင့် စင်ကြယ်၏။

၁။ ဒေသနာတည်းဟူသော သာသနာ၏ ဝေနေယျတို့၏ အလိုအားလျော်စွာ ထိုဝေနေယျတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကိုပြီးစေခြင်းငှာ အထူးထူး အပြားပြားတို့ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည် သာသနပဋ္ဌာနမည်၏။ (နေတ္ထိ၊ ၄။ ၂၁၉။)

ထိုသမထသည် သမာဓိကွန်မည်၏။ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသသည် ဝိပဿနာဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ထိုဝိပဿနာသည် ပညာကွန်မည်၏။ ဒုစရိုက်သံကိလေသသည် သုစရိုက်ဖြင့် စင်ကြယ်၏။ ထိုသုစရိုက်သည် သီလကွန်မည်၏။ သီလ၌တည်သော ထိုသူအား ဘဝတို့၌ တပ်ငြိခြင်းသည် အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုသမထဝိပဿနာသည် ဘာဝနာဖြင့် ပြီးသော ပုညကိရိယဝတ္ထုသည် ဖြစ်၏။ ထိုထိုသို့သောဘဝ၌ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသံကိလေသဘာဂိယစသော သက်သက်သော လေးသုတ်တို့သည် ဆက်ဆံရောနှောသည် တို့ကို ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ရှစ်သုတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုရှစ်သုတ်တို့သည်သာလျှင် ဆက်ဆံရောနှောသည်တို့ကို ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

သာသနပဋ္ဌာနနည်းဖြင့် ပြားကုန်သော ဤသံကိလေသဘာဂိယအစရှိကုန်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော သုတ်တို့ဖြင့် သုတ္တဂေယျစသောအားဖြင့် ကိုးပါးအပြားရှိသော ပရိယတ္တိသာသနာတည်းဟူသောသုတ်သည် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားဖြင့်ပြားသည် ဖြစ်၏။ ဤ၌ထုတ်အပ်သော ကာမန္တာစသော ဂါထာဖြင့် ဤ၌မထုတ်အပ်သော ဂါထာကို ကြံဆ၍ သိအပ်၏။ ဤ၌ထုတ်အပ်သောဝေယျာကရဏဖြင့် ဤ၌မထုတ်အပ်သော ဝေယျာကရဏကို ကြံဆ၍ သိအပ်၏။ ဤ၌ထုတ်အပ်သောသုတ်ဖြင့် ဤ၌မထုတ်အပ်သောသုတ်ကို ကြံဆ၍ သိအပ်၏။

၉၀။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည် သနည်း။

“တပ်နှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ကန်းကုန်ထသော တပ်ခြင်းဟူသောကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးအုပ် ကုန်ထသော တပ်ခြင်းဟူသောအမိုးဖြင့် မိုးအပ်ကုန်ထသော ဆည်ဝ၌ မြူးဖြင့် ငါးတို့ကို နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သကဲ့သို့ မေ့လျော့ခြင်းတည်းဟူသောအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ် ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အမိန့်သို့ကပ်သော နွားသူငယ်သည် အမိသို့ အစဉ်လိုက် သကဲ့သို့ အိုခြင်း၊သေခြင်းသို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . မလားအပ်သည်တို့သို့လားခြင်းတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ လေးပါးတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။ ချစ်သဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့ လား၏။ မုန်းသဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့ လား၏။ တွေဝေသဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့ လား၏။ ကြောက် သဖြင့် မလားအပ်သောအရာသို့ လား၏။ ရဟန်းတို့ . . . ဤလေးပါးတို့သည် မလားအပ်သော အရာတို့သို့ လားခြင်းတို့တည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ကောင်းသော

စကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး သော ဤသို့သောဂါထာစကားကို မိန့်တော်မူပြီ။ အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း -

“ရဟန်းတို့. . . အကြင်သူသည် ချစ်ခြင်းကြောင့် အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့် ကြောက်ခြင်းကြောင့် တွေဝေခြင်းကြောင့် တရားကို လွန်၍ကျင့်၏။ ထိုသူ၏ အခြံအရံ အကျော်အစောသည် လဆုတ်ပက္ခ၌ လကဲ့သို့ ယုတ်၏။” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“နာမက္ခန္ဓာတရားသုံးပါးတို့သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိကုန်၏။ အဓိပတိ၏အစွမ်းဖြင့် စိတ်ဟူသောအကြီးအမြတ်ရှိကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ အကယ် ၍ ပြစ်မှားလိုသော စိတ်ဖြင့် ဆိုမူလည်း ဆိုငြားအံ့၊ ပြုမူလည်းပြုငြားအံ့၊ ထိုသုံးပါးအပြား ရှိသော ဒုစရိုက်ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သို့ ဆင်းရဲသည် အစဉ်လိုက်၏။ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့ နည်း၊ ဝန်ကို ရွက်ဆောင်သောနွား၏ ခြေရာသို့ လှည်းဘီးစက်သည် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ တည်း။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ် ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်အခါ၌ အကြင်သူသည် များစွာစားသည်ဖြစ်၍ ငိုက်မျဉ်းခြင်းသည်လည်း ကောင်း အိပ်ကြူးတတ်သည်လည်းကောင်း အစာဖြင့်မွေး၍ကြီးသော ဝက်ကြီးကဲ့သို့ တပြောင်းပြန်ပြန် တလူးလဲလဲအိပ်လေ့ရှိသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုသူ သည် ပညာနည်းသည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲ အမိဝမ်းတိုက်သို့ ကပ်ရ၏။” ဤသို့ အကြင် ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“သံကြောင့်ဖြစ်သော သံချေးသည်သာလျှင် ထိုသံမှတက်၍ ထိုသံကိုပင်လျှင် စားသကဲ့သို့ ဤအတူ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ- ပညာကို လွန်၍ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိမှဖြစ်ကုန်သော ထိုအကုသိုလ်ကံတို့သည် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ဆောင်ကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အိမ်ခြံစပ်အဝ၌ ဥစ္စာထုပ်နှင့်ဖမ်းမိသော ခိုးသူကို မိမိခိုးသောအမှုဖြင့် ဥစ္စာရှင် တို့သည်လည်းကောင်း မင်း၏အချင်းတို့သည်လည်းကောင်း သတ်လည်းသတ်အပ် သကဲ့သို့လည်းကောင်း နှောင်ဖွဲ့လည်း နှောင်ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိသော ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို သေ၍ တမလွန်ဘဝ၌ မိမိပြုသော မကောင်းမှုဖြင့် သတ်လည်းသတ်အပ်၏။ နှောင်ဖွဲ့လည်းနှောင်ဖွဲ့အပ်၏။” ဤသို့

အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်သူသည် မိမိ၏ ချမ်းသာကို ရှာသည်ရှိသော် မိမိတို့ကဲ့သို့ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို တုတ်လှံတံဖြင့် ညှဉ်းဆဲ၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာကို မရ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့ အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မြစ်ကိုကူးကုန်သော နွားတို့တွင် ရှေ့ဆောင်နွားလားသည် ကွေ့ကောက်လျက် အကယ်၍ ကူးငြားအံ့၊ ဤသို့ ရှေ့ဆောင်နွားလားသည် ကွေ့ကောက်လျက် ကူးသွားသည်ရှိသော် အလုံးစုံကုန်သော ထိုနွားအပေါင်းတို့သည် ကွေ့ကောက်လျက် ကူးကုန်၏။”

“ဤအတူသာလျှင် လူတို့တွင် အကြင်သူကို အကြီးအမြတ်ဟူ၍ သမုတ်အပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် အကယ်၍ တရားနှင့်မလျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်ငြားအံ့၊ ဤမှ တစ်ပါးကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိကုန်အံ့နည်း။ မင်းသည် တရားမစောင့်သည် အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ အလုံးစုံသော ပြည်တိုင်းကားသည် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ် ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ဤလူတို့သည် အလွန်ပြိုင်ခြင်းသို့ရောက်သောသဘောရှိကုန်စွတကား၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ တပ်ခြင်းရာဂဖြင့်နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုကို ပြုကုန်၏။ ထိုလူတို့သည် များစွာသော ငရဲသူအပေါင်း၏နေရာဖြစ်သော ခါးစပ်သောဆင်းရဲခြင်းရှိသော ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော အဝီစိငရဲသို့ ရောက်ကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ငှက်ပျောသီးသည် စင်စစ် ငှက်ပျောပင်ကို သတ်သကဲ့သို့၊ ဝါးသီးသည် ဝါးပင်ကို သတ်သကဲ့သို့၊ ကျွဲသီးသည် ကျွဲပင်ကို သတ်သကဲ့သို့၊ ကိုယ်ဝန်သည် အဿတိုန်မြင်းမကို သတ်သကဲ့သို့၊ ဤအတူ မိမိပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော ပူဇော်သက္ကာရသည် ပညာမရှိသော ယောက်ျားယုတ်ကို ဖျက်ဆီး၏” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အမျက်ထွက်ခြင်း၊ သူတစ်ပါးကျေးဇူးကိုချေခြင်းကို အလေးပြုသော ရဟန်းသည် လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရဟူသောအကြောင်းကြောင့် လယ်မြေကောင်း၌ စိုက်ပျိုးကြချ

သော ပုပ်သောမျိုးစေ့ကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းတို့၏တရား၌ စည်ပင်ခြင်းသို့မရောက်နိုင်။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၁။ “ရဟန်းတို့. . . ဤလောက၌ ငါဘုရားသည် ပြစ်မှားသောစိတ်ရှိသော အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် ဤသို့ သိတော်မူ၏။ (အကြင်အခြင်းဖြင့် စင်စစ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်၏။ အကြင်အကျင့်ကိုလည်း ကျင့်၏။ အကြင်သွားရာခရီးသို့ တက်၏။ ထိုသူ၏ ထိုအလုံးစုံကို သိတော်မူ၏။) ဤသူသည် ဤမည်သော အခါ၌ အကယ်၍သေဌားအံ့၊ ဆောင်ခဲ့အပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသောဘဏ္ဍာကို ချထားအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ငရဲ၌ ချထားအပ်ပြီးသည်ပင်မည်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့. . . အကြင်ကြောင့် ထိုသူ၏ စိတ်သည် ပြစ်မှား၏။ ထို့ကြောင့် ချထားအပ်ပြီးသည်ပင်မည်၏။ ရဟန်းတို့. . . စိတ်ပြစ်မှားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဤအတူ ဤလောက၌ အချို့ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာမှ ကင်းသော မကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော ပျက်စီး၍ကျရာဖြစ်သော ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်၏။” ဤသို့သောအနက်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူပြီ၊ ထိုအနက်၌ ဤစကားကို ဤသို့ ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သို့ဆိုအပ်သနည်း -

“ဤလောက၌ ပြစ်မှားသောစိတ်ရှိသော အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့၏ အထံ၌ ဤသို့သောအနက်ကို ထင်ရှားပြုတော်မူပြီ။ အဘယ်သို့ ထင်ရှားပြုတော်မူသနည်း -

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမည်သောအခါ၌ အကယ်၍သေခြင်းကိုပြုလတ္တံ့၊ ဤသို့ ပြုသည်ရှိသော် ငရဲ၌ ဖြစ်ရာ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အကြင်ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ပြစ်မှား၏။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်ရာ၏။

သင့်စွ၊ စိတ်ပြစ်မှားခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ သွားကုန်၏။ ဆောင်ခဲ့အပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသောဘဏ္ဍာကို ထားရာသကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် ထိုသို့စိတ်ပြစ်မှားခြင်းအပြားရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာနည်းသည် ဖြစ်၍ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် ငရဲ၌ ဖြစ်၏။” ဤသို့ ထင်ရှားပြုတော်မူ၏။

ဤအနက်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဤသို့ ငါသည် ကြားအပ်ပြီ။ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်

ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ဆင်းရဲမှ အကယ်၍ ကြောက်ကုန်ငြားအံ့၊ သင်တို့သည် ဆင်းရဲကို အကယ်၍ မချစ်မြတ်နိုးသည်ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဤသို့မချစ်မြတ်နိုးသည်ရှိသော် ယုတ်မာသော မကောင်းမှုကံကို သင်တို့သည် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း မပြုကုန်လင့်။

အကယ်၍ ယုတ်မာသော မကောင်းမှုကံကို နောင်ပြုမူလည်းပြုကုန်လတ္တံ့၊ ယခုပြုမူလည်းပြုကုန်အံ့၊ သိ၍လည်း ပြေးကုန်သော သင်တို့အား ဆင်းရဲမှ လွတ်ခြင်းသည် မရှိ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏၊ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ် ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“တရားမဟုတ်သဖြင့်လည်းကောင်း မုသားဆိုသဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဥစ္စာကို ရကုန်၍ သူမိုက်တို့သည် ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ မှတ်ထင်ကုန်၏၊ ထိုသို့သော အကြောင်းဖြင့်ရအပ်သောဥစ္စာသည် အဘယ်သို့လျှင် ထိုသူတို့အား ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။

မင်းအစရှိကုန်သော အန္တရာယ်တို့သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုဥစ္စာ၏ စုဆောင်းအပ်သော အပေါင်းအစုသည် ပျက်စီးတတ်၏၊ သေကုန်သည်ရှိသော် သုဂတိဘဝသို့ မလားရကုန်။ ဤသို့ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမ္ပရာယိကအကျိုးတို့၏ယုတ်ခြင်းမျှဖြင့် ပျက်စီးကုန်သည်မဟုတ်တုံလော။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏၊ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အဘယ်သို့သောအပြားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို တူးဖြိုသနည်း၊ အဘယ်သို့သော အပြားဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းတို့မှ ယုတ်သနည်း၊ အဘယ်သို့သောအပြားဖြင့် တရားမှ ကင်းသနည်း၊ အဘယ်သို့သော အပြားဖြင့် နတ်ပြည်သို့ မသွားသနည်း။

လောဘဟူသောအကြောင်းကြောင့် မိမိကိုယ်ကို တူးဖြို၏၊ ဥစ္စာပစ္စည်း၌တပ်မက်မောသောသူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့မှ ယုတ်၏၊ လောဘဟူသောအကြောင်းကြောင့် တရားမှ ကင်း၏၊ လောဘဟူသောအကြောင်းကြောင့် နတ်ပြည်သို့ မသွား။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏၊ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ပညာမရှိကုန်သော သူမိုက်တို့သည် မိမိသည် ရန်သူဖြစ်၍ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ ယုတ်မာစွာသော အကြင်မကောင်းမှုကံကို ပြုကုန်လျက် သွားကုန်၏၊ ထို

မကောင်းမှုကံသည် ခါးစပ်ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲသောအကျိုးရှိသည် ဖြစ်၏။

အကြင်အမှုကို ပြု၍ နောင်တအလိုလို စိုးရိမ်ပူပန်၏။ အကြင်အမှု၏ အကျိုးကို ယိုသောမျက်ရည်ရှိသည်ဖြစ်၍ ငိုလျက် မှီဝဲ၏။ ပြုအပ်သော ထိုအမှုသည် မကောင်း”။ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မလိမ္မာသောသူသည် ရဟန်းတရားကို ပြုလည်း ပြုနိုင်ခဲ့၏။ သည်းခံလည်း သည်းခံနိုင်ခဲ့၏။ သူမိုက်သည် အကြင်ရဟန်းတရား၌ ဆုတ်နစ်၏။ ထိုရဟန်းတရား၌ (မဂ်ရရန်) များစွာကျဉ်းမြောင်းကုန်၏။

အကြင်ကြောင့် အကြင်သူမိုက်သည် အကျိုးကိုလည်းကောင်း အကြောင်းကို လည်းကောင်း ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၌ စိတ်ကို ပြစ်မှားစေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူမိုက်၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အချည်းနှီးလျှင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရား... အကြင်အကျွန်ုပ်သည် ရာဂမကင်းခြင်းကြောင့် မနှိုင်းယှဉ် အပ်သော ဂုဏ်ရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၌ စိတ်ကို ပြစ်မှားစေမိ၏။ ထိုအကျွန်ုပ် အား ဤဆင်းရဲကိုလည်း ထိုက်၏။ ဤဆင်းရဲထက် အလွန်ယုတ်မာစွာသော ဆင်းရဲကို လည်း ထိုက်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့ အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မနှိုင်းယှဉ်အပ်သောဂုဏ်ရှိသော ရဟန္တာကို ဤမျှသောသီလသမာဓိပညာရှိ၏ ဟူ၍ နှိုင်းယှဉ်လျက် ဤလောက၌ အဘယ်မည်သော ပညာရှိသော သေက္ခပုထုဇဉ် သည် အထူးကြံနိုင်ရာအံ့နည်း၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သောဂုဏ်ရှိသော ရဟန္တာကို နှိုင်းယှဉ် သောသူကို မှောက်သော ပညာရှိသောသူဟူ၍ ပညာမရှိသောသူဟူ၍ ငါအောက်မေ့ ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အရိယာတို့အားစွပ်စွဲသောအားဖြင့် မကောင်းသောစကားကိုဆိုသော သူမိုက် သည် အကြင်ဓားနှင့်တူသော ဖရုသဝါစာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ဖြတ်တတ်၏။ ထိုဓားနှင့် တူသော ဖရုသဝါစာသည် ဖြစ်သောယောက်ျား၏ ခံတွင်း၌ ဖြစ်၏။

အရိယာတို့အားစွပ်စွဲသောအားဖြင့် မကောင်းသဖြင့်ဆိုအပ်သော ဖရုသဝါစာ သည် ပြစ်မှားချွတ်ယွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကို အပါယ်တို့၌ ကျစေသကဲ့သို့ ဤအတူ ကောင်းစွာ

သွေးအပ်သော ဓားသည်လည်းကောင်း လတ်တလောခြင်းသေစေတတ်သော အဆိပ်သည်လည်းကောင်း မကျစေတတ်။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၂။ “အကြင်သူသည် ကဲ့ရဲ့အပ်သောသူကို ချီးမွမ်း၏။ အကြင်သူသည် ထူးသောဂုဏ်ရှိသောအဖြစ်ဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းငှာထိုက်၏။ ထိုချီးမွမ်းခြင်းငှာထိုက်သောသူကိုမူလည်း ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ၏။ ထိုသူသည် အပြစ်ကို ခံတွင်းဖြင့် ဆည်းပူး၏။ ထိုသို့သောအပြစ်ဖြင့် ချမ်းသာကို မရ။

ကစားရာတို့၌ အလုံးစုံသော မိမိဥစ္စာနှင့်လည်းကောင်း မိမိကိုယ်နှင့်လည်းကောင်း တကွ အကြင်ဥစ္စာရှုံးခြင်းသည် ရှိ၏။ ဤရှုံးခြင်းတည်းဟူသောအပြစ်သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ အကြင်သူသည် ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော်မူတတ်ကုန်သော ဘုရားအစရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၌ စိတ်ကို ပြစ်မှားစေရာ၏။ ထိုသူ၏ ဤမနောပဒေါသတည်းဟူသော အပြစ်သည်သာလျှင် အလွန်ကြီးသော အပြစ်သည်ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား -

အရိယာတို့ကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်မှားသော ယုတ်မာစွာသော စကားကိုလည်းကောင်း စိတ်ကိုလည်းကောင်း ဆောက်တည်၍ အကြင်ကာလပတ်လုံး ငဲ့၍ ကျက်ရ၏။ ထိုကာလသည် နိရဗ္ဗုဒ္ဓအရေအတွက်ဖြင့် တစ်သိန်းတို့လည်းကောင်း၊ သုံးဆယ့်ခြောက် နိရဗ္ဗုဒ္ဓအရေအတွက်တို့လည်းကောင်း၊ ငါးအဗ္ဗုဒ္ဓအရေအတွက်တို့လည်းကောင်း ဤမျှသော နှစ်အရေအတွက်ရှိသည် အကြင်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤအရိယာတို့အား ပြစ်မှားခြင်းတည်းဟူသော အပြစ်သည်သာလျှင် အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသည် ဖြစ်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်သူသည် လောဘတည်းဟူသောဂုဏ်၌ မပြတ်ယှဉ်၏။ ထိုသူသည် တစ်ပါးသောသူတို့ကို စကားဖြင့်လည်း ဆဲရေးတတ်၏။ သဒ္ဓါခြင်းမရှိ၊ စေးနဲ၏။ ပညာရှိတို့၏ ဆိုဆုံးမသော စကားကို မယူမနာခံ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိ၏။ ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်း၌ မပြတ်ယှဉ်၏။

နှုတ်မငြိမ်သူ၊ အမှန်ကင်းသူ၊ သူတော်မဟုတ်သူ၊ ကြီးပွားမှုကိုဖျက်ဆီးတတ်သူ၊ ယုတ်မာသူ၊ မကောင်းမှုကိုပြုလေ့ရှိသူ၊ ကျက်သရေမဲ့သူ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဝဇာတသား ဖြစ်သူ (ဟယ်) ယောက်ျားယုတ်. . . သင်သည် စကားများစွာ မပြောဆိုလင့်၊

သင်သည် ငရဲသို့ ကျမည့်သူဖြစ်၏။

(ကောကာလိက) သင်သည် အစီးအပွားမဲ့ရန်အတွက် ကိလေသာမြူကို (မိမိ အပေါ်၌) ဖြန့်ကြဲတိ၏။ ကြမ်းတမ်းသောအမှုကိုပြုလျက် သူတော်ကောင်းတို့ကို ကဲ့ရဲ့ တိ၏။ များစွာသောမကောင်းမှုဒုစရိုက်တို့ကို ပြုကျင့်၍ ကာလရှည်စွာ ငရဲတည်းဟူ သော ချောက်သို့ ရောက်ရမည်သာတည်း။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာ သည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည် သနည်း။

“နာမက္ခန္ဓာတရားသုံးပါးတို့သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိကုန်၏။ အဓိပတိ၏အစွမ်းအားဖြင့် စိတ်ဟူသောအကြီးအမြတ်ရှိကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ အကယ်၍ သန့်ရှင်းကြည်လင်သောစိတ်ဖြင့် ဆိုမူလည်းဆိုငြားအံ့၊ ပြုမူလည်းပြုငြားအံ့၊ ထိုသုံးပါးအပြားရှိသော သုစရိုက်ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သို့ ချမ်းသာသည် အစဉ်လိုက်၏။ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ မိမိအရိပ်သည် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့တည်း။” ဤသို့ အကြင် ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၃။ မဟာနာမ်အမည်ရှိသော သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့သော စကားကို လျှောက်၏။ အဘယ်သို့လျှောက်သနည်း - မြတ်စွာဘုရား. . . ဤကပိလဝတ်ပြည် သည် ပြည့်လည်းပြည့်စုံ၏။ ပြန့်လည်းပြန့်ပြော၏။ များသောလူရှိ၏။ ပြွမ်းသောလူမျိုးရှိ၏။ လူတို့ဖြင့်တိုးဝှေ့ထိပါးသည်ဖြစ်၍ ကျဉ်းသောခရီးရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . ထိုအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုသော်လည်းကောင်း စိတ်ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်း ကောင်း ဆည်းကပ်ပြီး၍ ညနေချမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည်ရှိသော် လှည့်လည် ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွား သော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောက်ျားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . ထိုအခါ၌ ထိုအကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ တရားကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည် သာတည်း၊ သံဃာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း။ မြတ်စွာ ဘုရား. . . ထိုအကျွန်ုပ်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း - “ငါသည် ဤညနေချမ်းအချိန်၌ သေငြားအံ့၊ ဤသို့သေသည်ရှိသော် ငါ၏ လားရာဂတိသည်

အဘယ်နည်း၊ ငါ၏တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း” ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ လျှောက်၏။

မဟာနာမ်. . . သင်သည် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ်. . . သင်သည် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ မယုတ်ညံ့သော စုတေခြင်းကိုပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ မဟာနာမ်. . . စင်စစ် လေးပါးကုန်သော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ၏ တပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ရှိင်းသည် ဖြစ်၏။ အဘယ် လေးပါးကုန်သောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ၏တပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ရှိင်းသည် ဖြစ်သနည်း၊ မဟာနာမ်. . . ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ၏တပည့်သည် ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်သောကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရဟံ မည်တော်မူ၏။ (ပ) ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘဂဝါမည်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ တရား၌၊ (ပ) သံဃာ၌၊ (ပ) အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော မကျိုးကုန်သော (ပ) သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ ဤလေးပါးကုန်သောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ၏တပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ရှိင်းသည် ဖြစ်၏။

မဟာနာမ်. . . ဥပမာသော်ကား၊ သစ်ပင်သည် အရှေ့သို့ညွတ်သည် အရှေ့သို့ကိုင်း သည် အရှေ့သို့ရှိင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုသစ်ပင်သည် အမြစ်တို့ဖြင့် ပြတ်သည်ရှိသော် အဘယ် အရပ်သို့ တိမ်းလဲရာသနည်း၊ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မေးတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . အကြင်အရပ်သို့ ညွတ်၏။ အကြင်အရပ်သို့ ကိုင်း၏။ အကြင်အရပ်သို့ ရှိုင်း၏။ ထိုအရပ်သို့ တိမ်းလဲရာ၏။ ဤသို့ လျှောက်၏။ မဟာနာမ်. . . ဤအတူသာလျှင် ဤလေးပါးသောတရား တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ၏တပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ကိုင်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရှိုင်းသည် ဖြစ်၏။ မဟာနာမ်. . . သင်သည် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ်. . . သင်သည် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ မယုတ်ညံ့သော စုတေသောကာလကိုပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်သူသည် မိမိ၏ ချမ်းသာခြင်းကို ရှာသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်းကိုအလိုရှိ ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို တုတ်လှံတံဖြင့် မညှဉ်းဆဲ၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌ ချမ်းသာ ခြင်းကို ရ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ် ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မြတ်ကိုကူးကုန်သော နွားတို့တွင် ရွှေဆောင်နွားလားသည် ဖြောင့်စွာ အကယ်၍ ကူးငြားအံ့၊ ဤသို့ ရွှေဆောင်နွားလားသည် ဖြောင့်စွာ သွားသည် ရှိသော် အလုံးစုံကုန်သော ထိုနွားအပေါင်းတို့သည် ဖြောင့်စွာ ကူးကုန်၏။

ဤအတူသာလျှင် လူတို့တွင် အကြင်သူကို အကြီးအမြတ်ဟူ၍ သမုတ်အပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် အကယ်၍ တရားကို ကျင့်ငြားအံ့၊ ဤမှတစ်ပါးကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိကုန်အံ့နည်း။ မင်းသည် တရားစောင့်သည် အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ အလုံးစုံသော ပြည်တိုင်းကားသည် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။” ဤသို့ အကြင် ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုသို့နေတော်မူသောအခါ၌ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းအမှုကို ပြုကုန်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးပြီးသည်ရှိသော် ဝါတွင်းသုံးလကိုလွန်သဖြင့် ဒေသစာရီကို သွားလတ္တံ့” ဤသို့လုံးလုံးကုန်၍ သင်္ကန်းအမှုကို ပြုကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ဣသိဒတ္ထပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည် သာကေတပြည်၌ တစ်စုံတစ်ခုသောပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့် နေကုန်၏။ “များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းအမှုကို ပြုကုန်သတတ်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်းကိစ္စပြီးပြီးသည်ရှိသော် ဝါတွင်းသုံးလကို လွန်သဖြင့် ဒေသစာရီကို သွားလတ္တံ့” ဤသို့ ဣသိဒတ္ထပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည် ကြားကုန်သည်သာတည်း။

ထိုအခါ၌ ဣသိဒတ္ထပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို “အိုယောက်ျား . . . သင်သည် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရားကြွလာတော်မူသည်ကို မြင်သောအခါ ငါတို့အား ပြောကြားလှည့်လော့” ဤသို့ ဆို၍ လမ်းခရီး၌ (အစောင့်) ထားကုန်၏။ နှစ်ရက်သုံးရက်ပတ်လုံး တည်ပြီးသော ယောက်ျားသည် အဝေးမှသာလျှင် ကြွလာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်သည်သာတည်း။ မြင်ပြီး၍ အကြင်အရပ်၌ ဣသိဒတ္ထပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအရပ်သို့ ကပ်လေ၏။ ကပ်လေပြီး၍ ဣသိဒတ္ထပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့ကို ဤစကားကို ဆို၏။ အဘယ်သို့ဆိုသနည်း။ “အရှင်လက်သမားဆရာတို့ . . . ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူထသော ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ကြွလာတော်မူ၏။ ယခုအခါ၌ အကြင်ဆည်းကပ်ခြင်း၏ အခါကို သင်တို့သည် အောက်မေ့ကြကုန်လော့၊ ထိုဆည်းကပ်ခြင်းကို သင်တို့သည်သာလျှင် ပြုကြကုန်လော့” ဤသို့ ဆို၏။

ထိုအခါ၌ ကုသိဒတ္တပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည် အကြင်အရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှိတော်မူ၏။ ထိုအရပ်သို့ ကပ်ကုန်၏။ ကပ်ကုန်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ရိုသေစွာ ရှိခိုးကုန်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှနောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ခရီးမှ ဖဲတော်မူ၍ အကြင်အရပ်၌ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်တော်မူ၏။ ကပ်တော်မူပြီး၍ ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ကုသိဒတ္တပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ရိုသေစွာ ရှိခိုးကုန်၍ တင့်အပ်လျှောက်ပတ်သောအရပ်၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တင့်အပ်လျှောက်ပတ်သောအရပ်၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော ကုသိဒတ္တပုရာဏမည်ကုန်သော လက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤသို့သောစကားကို လျှောက်ကုန်၏။ အဘယ်သို့လျှောက်ကုန်သနည်း -

မြတ်စွာဘုရား... အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူလတ္တံ့” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဤသို့ နှလုံးမသာယာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား... အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ကား မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူ၏” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဤသို့ နှလုံးမသာယာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ (ပ)။

မြတ်စွာဘုရား... အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “ကာသိတိုင်းတို့မှ မဂဓတိုင်းတို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဤသို့ နှလုံးမသာယာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား... အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ကား မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “ကာသိတိုင်းတို့မှ မဂဓတိုင်းတို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား များစွာသော မနှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဤသို့ များစွာသော နှလုံးမသာယာခြင်းသည် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား... အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “မဂဓတိုင်းတို့မှ ကာသိတိုင်းတို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးတော့မည်” ဤသို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား... အကျွန်ုပ်တို့

သည် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “မဂဓတိုင်း တို့မှ ကာသိတိုင်းတို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးလေပြီ” ဤသို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ (၁) ။

မြတ်စွာဘုရား. . . အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန်၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့မှ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးတော့မည်” ဤသို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား. . . အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြင်အခါ၌ကား မြတ်စွာဘုရားကို ကြားကုန် ၏။ အဘယ်သို့ ကြားကုန်သနည်း၊ “သာဝတ္ထိပြည်၌ အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူ၏” ဤသို့ ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့အား များစွာသော နှစ်လို့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏နှင့် နီးလေပြီ” ဤသို့ များစွာသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

လက်သမားတို့. . . ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာမြူ ထရာ ခရီးနှင့်တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏။ လက်သမားတို့ . . . သင်တို့သည် မမေ့မလျော့ခြင်းငှာ သင့်လျော်သည်သာတည်း၊ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား. . . ဤကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတစ်မျိုးသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ရှိပါသေး၏။ ဤသို့ လျှောက်၏။ လက်သမားတို့. . . သင်တို့၏ ဤကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်း တစ်မျိုးဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား. . . ဤအရာ၌ အကြင်အခါ၌ ပသေနဒိကောသလအမည်ရှိသော မင်းသည် ဥယျာဉ်တော်သို့ သွားလိုသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ပသေနဒိကောသလအမည်ရှိသော မင်း၏ အကြင်ဆင်တို့သည် မင်း၏စီးခြင်းငှာထိုက်ကုန်၏။ ထိုဆင်တို့ကို တန်ဆာဆင်ပြီး၍ ပသေနဒိကောသလအမည်ရှိသော မင်း၏ အကြင်မယားတို့သည် ချစ်အပ်ကုန်၏။ နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်၏။ ထိုမယားတို့တွင် တစ်ယောက်ကို ရှေ့မှ တစ်ယောက်ကို နောက်မှ အကျွန်ုပ် တို့သည် နေစေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . စင်စစ်သဖြင့်ကား ထိုခဏ၌ပင်လျှင် ဖွင့်လှစ်အပ်

သော နံ့သာကြုတ်၏ အနံ့ကဲ့သို့ မင်းတို့အား ထိုက်သော အနံ့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော မိန်းမတို့၏ အနံ့ကဲ့သို့ ထိုနမတို့၏ ဤသို့သဘောရှိသော အနံ့သည် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား. . . ထိုမိဖုရားတို့၏ကိုယ်အတွေ့သည် ချမ်းသာစွာကြီးပြင်းလာကုန်သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ လဲစိုင့် ဝါဂွမ်းစိုင့်နှင့်တူသော ကိုယ်အတွေ့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါပေ၏။
မြတ်စွာဘုရား. . . ထိုအခါ၌ ဆင်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏။ ထိုမိဖုရားတို့ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါကုန်၏။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုမိဖုရားတို့အပေါ်၌ စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့ ဖြစ်စေဖူးသည်ကို မသိစဖူးပါ။ မြတ်စွာဘုရား. . . ဤအဖြစ်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူသော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်းကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတစ်မျိုး ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

လက်သမားတို့. . . ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာမြူ ထရာ ခရီးနှင့်တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့်တူ၏။ လက်သမားတို့. . . သင်တို့သည် မမေ့မလျော့ခြင်းငှာ သင့်လျော်သည်သာတည်း။ လက်သမားတို့. . . လေးပါးသောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ၏တပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်သည် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးသောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သောတာပန်သည် ဖြစ်သနည်း၊ လက်သမားတို့. . . ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာ၏တပည့်သည် ဤသို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရဟံမည်တော်မူ၏။ (ပ) ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘဂဝါမည်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဘုရား၌ မတုန်လှုပ်သောကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ တရား၌။ (ပ) သံဃာ၌။ (ပ) မတုန်လှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ ကင်းသောဝန်တို့ခြင်းတည်းဟူသော အညစ်အကြေးရှိသော စိတ်ဖြင့် အိမ်ရာထောင်သောလူ၏ ဘောင်၌ နေ၏။ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်းရှိ၏။ ပြန့်သော လက်ရှိ၏။ ဝေါဿဂ္ဂဟုဆိုအပ်သော စာဂ၌ မွေ့လျော်၏။ တောင်းအပ်သောသူနှင့်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းခြင်းဝေဖန်ခြင်း၌မွေ့လျော်၏။ မဝေဖန်အပ်။ လက်သမားတို့. . . ဤလေးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ၏တပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်သည် ဖြစ်၏။

လက်သမားတို့. . . စင်စစ် သင်တို့သည် ဤသို့ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရဟံမည်တော်မူ၏။ (ပ) ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။

ဘဂဝါမည်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဘုရား၌ မတုန်လှုပ်သောကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ တရား၌။ (ပ) သံဃာ၌။ (ပ) မတုန်လှုပ်သောကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အမျိုး၌ ခပ်သိမ်းသော ပေးလှူအပ်သောဝတ္ထုသည် ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံကို သီလရှိကုန်သော ကောင်းသောသဘောရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မခွဲခြားအပ်။ လက်သမားတို့. . . ထိုငါယခုဆိုလတ္တံ့သော အကြောင်းကို အဘယ်သို့ အောက်မေ့ကုန်သနည်း၊ ကောသလတိုင်းတို့၌ အကြင်လူတို့သည် သင်တို့နှင့် အကြင်ပေးကမ်းခြင်းဝေခြမ်းခြင်းတို့ဖြင့် ထပ်တူထပ်မျှရှိကုန်၏။ ထိုပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်းတို့ဖြင့် အတူအမျှရှိကုန်သော ထိုလူတို့သည် အဘယ်မျှရှိကုန်အံ့နည်း၊ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသို့သောကျေးဇူးတို့ကို ရပေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . ဤလူ၏အဖြစ်ကို အကျွန်ုပ်တို့သည် ရတော်ပေစွ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အကြင်ငါတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ သိတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ရတော်ပေစွ။ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၅။ “တစ်ပွင့်သောပန်းကို ငါတို့သည် ပူဇော်၍ ကမ္ဘာကုဋေအထောင်အရေအတွက်ရှိသော အတ္တဘောတို့သည် နတ်တို့၌လည်းကောင်း လူတို့၌လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ကြွင်းသော အပရာပရိယကုသိုလ်ကံဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“စိမ်းသောအဆင်းအရောင်ရှိသော ထက်ဝန်းကျင်မှ ရွက်ညွန့်ကိုယူသဖြင့် ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်သော အကိုင်းအခက်နှင့်ပြည့်စုံသော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၌ ငါသည် အဖန်တလဲလဲ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဘုရားလျှင်အာရုံရှိသော တစ်ခုသော အမှတ်ကို ရပြီ။

ထိုညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၌ ဘုရားဟူသော သညာဖြစ်သောကမ္ဘာမှ ယခုဤကမ္ဘာသည် သုံးဆယ်မြောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုရွှေ့လောက် ထိုဘုရားလျှင်အာရုံရှိသော သညာ၏ အစွမ်းကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိ။ သုံးပါးသော ဝိဇ္ဇာတို့ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်ပြီ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော ဒုက္ခိတသတ္တဝါတို့ကို အစဉ်သနားတော်မူတတ်သော တဏှာကိုအကြွင်းမဲ့သတ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အခါ၌ ကောသလတိုင်း သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းအလို့ငှာ ဝင်တော်

မူ၏။

ယောက်ျား၏ လက်၌ ဦးဆောက်ပန်းသည် အထူးထူးသောပန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုယောက်ျားသည် ရဟန်းတို့၏အပေါင်းဖြင့်ခြံရံအပ်သော မင်းတို့၏သွားရာခရီးဖြင့် ဝင်တော်မူသော နတ်လူတို့သည်ပူဇော်အပ်သော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်လေ၏။ မြင်ပြီး၍ ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်လျက် စိတ်ကို ကြည်ညိုစေ၍ မြတ်စွာဘုရားသို့ ကပ်လေ၏။^၁

ထိုယောက်ျားသည် ကောင်းသောအနံ့ရှိသော အဆင်းရှိသော နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ထိုဦးဆောက်ပန်းကို ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ မိမိလက်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား ကပ်၏။

ထို့နောင်မှ မြတ်စွာဘုရား၏ မီးလျှံအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော နှုတ်ခမ်းတော် နှစ်ဘက်တို့၏အကြားမှ တစ်ထောင်သောရောင်ခြည်သည် လျှပ်စစ်ကဲ့သို့ မျက်နှာတော်မှ အရောင်သည် ထွက်၏။

ထွက်ပြီး၍ နေ၏အဆွေဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ဦးခေါင်းတော်၌ လက်ျာရစ်လည်သည်ကို ပြု၍ သုံးကြိမ် လည်၍ ထိပ်တော်၌ ကွယ်၏။

မဖြစ်ဖူးသော ကြက်သီးမွေးညင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ဤသို့သောအံ့ဖွယ်သရဲကို မြင်၍ အရှင်အာနန္ဒာသည် လက်ဝဲတစ်ဖက် ပုခုံးထက်၌ သင်္ကန်းကို တင်သည်ကိုပြု၍ မုနိတို့၏ အကြီးဖြစ်သော ဘုရားရှင်. . . ပြုံးတော်မူသောအမှု၏ အကြောင်းသည် အဘယ်နည်း၊ ထင်စွာ ပြုတော်မူလော၊ တရားတည်းဟူသော အလင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ မုနိတို့၏အကြီးဖြစ်သော ဘုရားရှင်. . . အကျွန်ုပ်တို့၏ ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်တော်မူလော။ ဤသို့သော စကားကို လျှောက်ပြီ။^၂

အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် အလုံးစုံသောတရားတို့၌ အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ယုံမှားခြင်းရှိသော တွေးဆခြင်းရှိသော အရှင်အာနန္ဒာကို ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီ။

၁။ ဤကား မိုးထိ၊သျှ။နာ- ၃၄၀ ၌ နှစ်ဂါထာပေါင်း၍ အနက်ယောဇနာထားသည့်အတိုင်း မြန်မာပြန်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (နေတ္ထိ။ ၁၁၇။)

၂။ ဤကား မိုးထိ၊သျှ။နာ-၃၄၁ ၌ နှစ်ဂါထာပေါင်း၍ အနက်ယောဇနာထားသည့်အတိုင်း မြန်မာပြန်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (နေတ္ထိ။ ၁၁၇။)

အာနန္ဒာ. . . အကြင်ယောက်ျားသည် ငါဘုရား၌ စိတ်ကို ကြည်စေ၏။ ထို
ယောက်ျားသည် ရှစ်ဆယ့်လေးကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မသွားရလတ္တံ့။

နတ်တို့၌ နတ်၏တင့်တယ်ခြင်းရှိသော နတ်မင်း၏အဖြစ်ကို ခံစားပြီး၍ လူတို့၌
လူတို့ကို အစိုးရသော အလုံးစုံသော ပြည်တိုင်းကား၌ မင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့။

ထိုယောက်ျားသည် အဆုံးစွန်သောဘဝ၌ ရဟန်းပြု၍ သစ္စာလေးပါးတရားကို
မျက်မှောက်ပြု၍ ခါအပ်ပြီးသောရာဂရှိသော ဝဋ်သကအမည်ရှိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်
ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဝိပဿီအစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လာခြင်းကောင်းတော်မူသော ဘုရား၌
လည်းကောင်း ထိုမှတစ်ပါး ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတော်၌လည်းကောင်း
စိတ်သည် ကြည်ညိုသည်ရှိသော် အနည်းငယ်သော အလှူမည်သည် မရှိ။

ဤသို့ ဘုရားဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်ကို မကြံအပ်ကုန်၊ မြတ်စွာဘုရားသည်
ဟောတော်မူအပ်သောတရား၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တို့ကို မကြံအပ်ကုန်။ မကြံ
အပ်သော ဘုရားဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်၌ ကြည်ညိုကုန်သောသူတို့အား မကြံအပ်
သော အကျိုးသည် ဖြစ်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွား
ခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၆။ “ရဟန်းတို့. . . ဤလောက၌ ငါဘုရားသည် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤသို့
ငါ၏စိတ်ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ ပုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် ဤသို့ သိ၏။ “(အကြင်သို့သော
အခြင်းအရာဖြင့် စင်စစ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်၏။ အကြင်အကျင့်ကိုလည်း ကျင့်၏။ အကြင်ခရီးသို့
လည်း ကောင်းစွာတက်၏။) ထိုသို့သောအခြင်းအရာ၊ထိုအကျင့်ခရီးကို ဤသို့ သိ၏။ ဤအခါ၌
လည်း ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် သေရာ၏။ ဆောင်ခဲ့သောဝတ္ထုကို ချသကဲ့သို့ ဤအတူ နတ်ပြည်၌
ချထားအပ်သောမည်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ရဟန်း
တို့. . . ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကိုလည်း ကြည်စေအပ်ပြီ၊ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေခြင်းတည်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်လည်း ဤသို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်း
ကြောင့် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းမှုကို ပြုကုန်သောသူတို့၏လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌
ဖြစ်ရာ၏။” ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအကြောင်း၌ ဤသို့သော
စကားကို ဤသို့ ဆိုအပ်၏။ အဘယ်သို့ဆိုအပ်သနည်း -

“ဤလောက၌ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသော အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိတော်မူ၍
ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့၏ အထံ၌ ထင်ရှားပြုတော်မူပြီ။

အဘယ်သို့ ထင်ရှားပြုတော်မူသနည်း -

ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤမည်သောအခါ၌ အကယ်၍သေခြင်းကိုပြုအံ့၊ ဤသို့ပြုသည် ရှိသော် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရာ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အကြံကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကို ကြည်စေအပ်ပြီ။

သင့်စွ၊ စိတ်ကိုကြည်ညိုစေခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် သုဂတိဘဝသို့ သွားကုန်၏။ ဆောင်ခဲ့အပ်သော တစ်စုံတစ်ခုသောဘဏ္ဍာကို ထားရာသကဲ့သို့ ဤအတူသာလျှင် ထိုသို့စိတ်ကိုကြည်ညိုစေခြင်းအပြားရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်ရှားပြုတော်မူ၏။

ဤအနက်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဤသို့ ငါသည် ကြားအပ်ပြီ” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“နတ်သမီး. . . (သင်သည်) ရွှေတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်သောအားဖြင့် မိုးအပ်ထသော လျှေကို စီး၍ တည်၏။ ရေကန်သို့ သက်ဆင်း၏။ လက်ဖြင့် ပဒုမ္မာကြာကို ဆွတ်ခူး၏။

အဘယ့်ကြောင့် သင်၏ အဆင်းသည်လည်းကောင်း သင်၏ အာနုဘော်သည်လည်းကောင်း အရောင်သည်လည်းကောင်း ထိုသို့သဘောရှိသည် ဖြစ်သနည်း။ သင့်အား ခပ်သိမ်းကုန်သော စည်းစိမ်တို့သည် စိတ်ဖြင့် အလိုရှိအပ်တောင့်တအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစည်းစိမ်တို့သည်လည်း အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သနည်း။

နတ်သမီး. . . ငါသည် မေးအပ်သော သင်သည် ဆိုလော၊ ဤအကျိုးသည် အဘယ်မည်သော ကံ၏ အကျိုးသည် ဖြစ်သနည်း။ သိကြားမင်းသည် မေးအပ်သည် ရှိသော် ထိုနတ်သမီးသည် ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ ပြဿနာကို ဖြေကြားပြီ။

ပြဿနာကို မေးအပ်သည်ရှိသော် သိကြားမင်းအား ဖြေကြားပြီ။ ဤသို့ အကျွန်ုပ်သည် ကြားအပ်၏။ ငါသည် အဓွန့်ရှည်သောခရီးသို့ သွားသည်ရှိသော် များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော စေတီကို မြင်၍ ထိုစေတီ၌ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေပြီ၊ ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ ပဒုမ္မာကြာပွင့်တို့ဖြင့် မိမိလက်တို့ဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ပြီ၊ ထိုကံ၏သာလျှင် အကျိုးသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော အကျိုးကို ပြုအပ်သောကောင်းမှုရှိကုန်သောသူတို့သည် ရကုန်၏။” ဤသို့

အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အလှူစကား သီလစကား နတ်ရွာစကား ကောင်းမှုစကား ကောင်းမှုအကျိုးစကား” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“စင်စစ်သည်လည်း ဆယ်ပါးသောအားကိုဆောင်ကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ မြေမှုန့် စေတီတို့ကို ဘုရားကိုရည်မှတ်၍ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် ထိုစေတီတို့၌လည်း ကောင်းမှုကို ပြုကုန်၍ လူတို့သည် နတ်ပြည်တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်း၏အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၇။ “နတ်သား၏ကိုယ်နှင့်တူသောကိုယ်အဆင်းရှိကုန်သော တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော အလုံးစုံကုန်သော သင်တို့သည် ရေဖြင့် မြေမှုန့်ကို ဆွတ်၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားစေတီတော်ကို ပွားစေကုန်၏။

ကောင်းသောကိုယ်ရှိသောနတ်သမီး... ဤစေတီသည် သီလက္ခန္ဓစသည် ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးလေ့ရှိတော်မူသော ဆယ်ပါးသောအားကိုဆောင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတည်း။ ထိုစေတီ၌ ဤနတ်လူတို့သည် ကြည်ညိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုကုန်၍ အိုခြင်းသေခြင်းမှ လွတ်ကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်း၏ အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ငါသည် ပြုအပ်သော ထိုကုသိုလ်ကောင်းမှုသည် စင်စစ် ပြန့်ပြောသည် ဖြစ်၏။ အကြင်ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီကို ပူဇော်၏။ လေးခုသော ကြာတို့ကိုလည်း ကောင်း ပန်းကိုလည်းကောင်း တင်ခဲ့ပြီ။

ထိုစေတီကို ပူဇော်သောကမ္ဘာမှ ယခုကမ္ဘာသည် သုံးဆယ်မြောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုရွှေလောက် မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီကို ပူဇော်သောကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိ၊ ငရဲသို့ မသွား” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်း၏ အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာကို ဆောင်ထသော အောင်အပ်ပြီးသော ရန်မာရ်ရှိထသော မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီကို ပူဇော်ပြီ၊ ပူဇော်သောကြောင့် တစ်သိန်းသော အာယုကပ်ပတ်လုံး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မွေ့လျော်ရ၏။

ငါသည် အကြင်ကောင်းမှုကို ဆည်းပူးအပ်၏။ ထိုကောင်းမှုဖြင့်လည်း အပါယ်

လေးပါးသို့ မသွားမူ၍ နတ်၌ဖြစ်သော တင့်တယ်သောသူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မင်း၏အဖြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း ပြုအပ်ကုန်ပြီ။

မယဉ်ကျေးသော ဆုံးမအပ်သော သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ အကြင်စက္ခုကို တည်ထားအပ်ပြီ၊ ထိုမှတစ်ပါး ကိလေသာမှ လွတ်သောစိတ်ကိုလည်း တည်ထားအပ်ပြီ၊ ငါသည် ထိုအလုံးစုံကို ရအပ်ပြီ၊ ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် ခါတွက်အပ်ပြီးသော တဏှာ ဟူသော နွယ်ရှိသည် ဖြစ်ပြီ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏၊ ဤဂါထာသည် ပုည ပွားခြင်း၏အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၈။ “ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောစိတ်ရှိသော စိတ်၏ငြောင့်တံသင်းမရှိသော အာသဝေါမရှိသော ကိလေသာဟူသောမြူမရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းရှိသော ကာမဂုဏ်၌ မငြိသောနှလုံးရှိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌ သမန်းမြက်တို့၏ တစ်ကွမ်းစားသော ဆန်ချက်သော ထမင်းမျှသာဖြစ်သော အလှူဝတ္ထုကို ပေး၏။

ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၌လည်း မြတ်သော ပစ္စေကဗောဓိကို ယုံကြည်၏၊ ထိုပစ္စေကဗောဓိ၌လည်း စိတ်ကို ဆောက်တည်၏၊ ဤကိလေသာဟူသောမြူမရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းရှိကုန်သောသူတို့နှင့် ငါ၏ တကွပေါင်းဖော်ခြင်းသည် ဖြစ်ရလို၏၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝ၌လည်း ငဲ့ခြင်းရှိသည် မဖြစ်ရလို၊ ဤသို့ စိတ်ကို ဆောက်တည်၏။

ထိုကံ၏သာလျှင် အကျိုးကြောင့် ငါသည် အကြိမ်တစ်ထောင် ဥတ္တရကုရုကျွန်း၌ ဖြစ်သော ရှည်သောအသက်ရှိကုန်သော ငါ၏ဥစ္စာဟုသိမ်းဆည်းခြင်းမရှိကုန်သော ထူးသောအလားရှိကုန်သော အသက်ထက်ဆုံး အကြင်ကြင်ရအပ်သော စည်းစိမ်တို့မှ မယုတ်သောသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၌ ဖြစ်ပြီ။

ထိုကံ၏သာလျှင် အကျိုးကြောင့် ငါသည် အကြိမ်တစ်ထောင် ဆန်းကြယ်သော ပန်းတန်ဆာလိမ်းကျံခြင်းရှိကုန်သော အခြံအရံရှိကုန်သော နတ်တို့၌ ထူးသောအဆင်းရှိသော ကိုယ်အဖြစ်သို့ရောက်၍ တာဝတိံသာနတ်သည် ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီ။

ထိုကံ၏သာလျှင် အကျိုးကြောင့် ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသောစိတ်ရှိသည် စိတ်၏ငြောင့်တံသင်းမရှိသည် အာသဝေါကင်းသည် ဖြစ်၍ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကိုဆောင်ကုန်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့ကို လွန်ခြင်းကို တောင့်တကုန်သော ဤပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်တို့နှင့် ငါ၏ အတူတကွ ပေါင်းမိခြင်းသို့ရောက်သည် ဖြစ်ပြီ။

မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သောစကားကို မျက်မှောက်သာလျှင် ဆိုပြီး၊ သီလရှိသောသူအား အကြင်ဆုကို အလိုရှိ၏။ ထိုဆုသည် ပြည့်စုံ၏။ အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာဖြင့် ငါသည် စိတ်ဖြင့် ကြံအပ်ပြီ။ ထို အခြင်းအရာဖြင့် ငါ့အား ပြည့်စုံပြီ။ ဤဘဝသည် အဆုံးဖြစ်သော ဘဝတည်း။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်း၏အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည် ၏။

“သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ မာရ်ငါးပါးကိုအောင်တော်မူပြီးသော တဏှာကင်း ထသော အဆုံးမရှိသောပညာအမြင်ရှိသော သိဒ္ဓိဟူသောအမည်ရှိသော မြတ် စွာဘုရားသည် ဖြစ်တော်မူပြီ။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ညီဖြစ်သော မင်းသည်လည်း သိဒ္ဓိ ဟူသော မြတ်စွာဘုရား၌လည်းကောင်း တရား၌လည်းကောင်း အလွန်ကြည်ညို၏။

လောကကို ဆုံးမတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ သည်ရှိသော် နတ်တို့၏နတ်ဖြစ်တော်မူသော လူတို့ထက်မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၏ ပြန့်ပြောစွာထသော ကြီးသော ထက်ဝန်းကျင်မှ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော စေတီကို ပြုတော်မူပြီ။

ထိုစေတီ၌ လူတစ်ယောက်သည် မြတ်လေးပန်းကို ချီမြှောက်၍ အလွန်ရွှင်လန်း သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်သကာကို ရှေ့ရှုဆောင်၏။ ထိုသူ၏ လက်မှ ပန်းတစ်ပွင့်သည် လေဖြင့် ကျ၏။ ငါသည် ထိုပန်းကို ကောက်ယူ၍ ထိုသူအားသာလျှင် ပေး၏။

ထိုလူသည် ငါ့ကို အလွန်ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သင့်အားသာလျှင် ထိုပန်းကို ပေး၏။ ဤသို့ ဆို၏။ ငါသည် ထိုပန်းကို ယူ၍ အဖန်တလဲလဲ ဘုရားကို အောက်မေ့လျက် ထိုစေတီ၌ တင်စေ၏။

ထိုကမ္ဘာမှ ယခုဤကမ္ဘာသည် သုံးဆယ်မြောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် သော ကာလပတ်လုံး ဒုဂ္ဂတိဘဝကို မသိ၊ ငရဲသို့လည်း မသွား၊ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် စေတီကိုပူဇော်ခြင်း၏ အကျိုးတည်း။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်း၏အဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ဗြဟ္မဒတ်အမည်ရှိသောမင်း၏ ကပိလအမည်ရှိသော မြို့ကို ကောင်းစွာဝေဖန် အပ်၏။ ခရီးလမ်းမကြီးနှင့်ပြည့်စုံ၏။ လူမျိုးတို့ဖြင့်ပြွမ်း၏။ ပြည့်လည်းပြည့်စုံ၏။ စည် လည်း စည်ပင်၏။

ပစ္စာလတိုင်းသူတို့၏ ထိုကပိလပြည်မြတ်၌ ထိုငါသည် မုယောမုန့်ကို ရောင်း၏။ အထက်ကောင်းကင်၌ တည်ထသော များသောအခြံအရံရှိသော အရိဋ္ဌမည်သော ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓါကို မြင်လေ၏။

ထိုငါသည် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေ၍ လူတို့ထက် မြတ်သော အရိဋ္ဌမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို အမြဲသောဆွမ်းဖြင့် ဖိတ်၏။ ငါ၏ အိမ်၌ အကြင်ဒေယျဓမ္မစသည်သည် ရှိ၏။ ထိုဒေယျဓမ္မဖြင့်လည်း ဖိတ်၏။

ထိုနောင်မှလည်း ကတ္တိကာနက္ခတ်သည် ပြည့်၏။ လပြည့်သည် ထင်၏။ ထိုအခါ ၌ အသစ်သော ပုဆိုးအစုံကို ယူ၍ အရိဋ္ဌမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ကပ်လှူ၏။

ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသော ငါ့ကို သိတော်မူ၍ လူတို့ထက်မြတ်သော သနား ညှာတာတတ်သော ကရုဏာရှိသော တဏှာကိုအကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးတတ်သော အရိဋ္ဌမည်သော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ထိုပုဆိုးအစုံကို ခံယူတော်မူ၏။

ငါသည် ဘုရားတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော ကောင်းသော ထိုကံကို ပြု၍ နတ်၌လည်းကောင်း လူ၌လည်းကောင်း ကျင်လည်၍ ထိုနတ်အဖြစ်မှ စုတေသည် ရှိသော် ဗာရာဏသီမည်သော မြို့၌ သူဌေး၏ တစ်ယောက်တည်းသောသားသည် အသက်ထက်လည်း အလွန်ချစ်မြတ်နိုးအပ်သည် ဖြစ်၍ ကြွယ်ဝသော အမျိုး၌ ဖြစ်၏။^၁

ထိုအမျိုး၌လည်း သိကြားလိမ္မာသောအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် သေမင်း တမန်သည် တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ပြာသာဒ်မှ သက်၍ မြတ်စွာဘုရားသို့ ကပ်၏။

ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့အား အစဉ်သနားသဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုလွန်ရာ နိရောဓသစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ၏ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်းကောင်း လေးပါးကုန်သော အရိယသစ္စာတို့ကို ပြတတ်သော တရားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူပြီ။

ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို ကြားနာရ၍ သာသနာတော်၌ မွေ့လျော်သည် ဖြစ်၍ နေပြီ။ ငါသည် ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး မပျင်းရိသည်ဖြစ်၍ သမထ တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။

၁။ ဤကား မိုးထိသျှ။နာ-၃၄၉ ၌ နှစ်ဂါထာပေါင်း၍ အနက်ယောဇနာထားသည့်အတိုင်း မြန်မာပြန် ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (နေတ္ထိ။ ၁၂၂။)

အဇ္ဈတ္တလျှင်အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ဗဟိဒ္ဓလျှင်အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော အကြင်အာသဝေါတရားတို့သည် ငါ့အား ရှေး၌ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ထိုအာသဝေါတရားတို့သည် ကောင်းစွာဖြတ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တစ်ဖန် မဖြစ်ကုန်။

ဒုက္ခသစ္စာကို အဆုံးအပိုင်းအခြားကိုပြုအပ်ပြီ၊ ဤဒုက္ခအပေါင်း၏ဖြစ်ခြင်းသည် အဆုံးစွန်သော ဒုက္ခအပေါင်း၏ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ယခုအခါ၌ အဖန်တလဲလဲဖြစ်ခြင်းသေခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော သံသရာသည် တစ်ဖန်အသစ်သောဘဝသည် မရှိ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် ပုညပွားခြင်းအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၉၉။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

“အထက်ရူပအရူပဓာတ်၌လည်းကောင်း အောက်ကာမဓာတ်၌လည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဓာတ်၌ လွတ်ပြီ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည် ငါသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့မရှိ။ ဤသို့လွတ်ပြီးသောသူသည် တစ်ရံတစ်ခါမျှမကူးဖူးသော ဩဃကို တစ်ဖန် မဖြစ်ပြန်သော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ကူးပြီ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အာနန္ဒာ. . . အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား နှလုံးသာရွှင်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ သီလရှိသောသူအား စေတနာကို မပြုအပ်၊ အာနန္ဒာ. . . သီလရှိသောသူအား နှလုံးသာရွှင်ခြင်းသည် အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ. . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား နှလုံးသာရွှင်သောသူသည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ နှလုံးသာရွှင်သောသူသည် စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ. . . နှလုံးသာရွှင်သောသူအား နှလုံးသာရွှင်ခြင်းသည် အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ. . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား ရင့်သောပီတိသည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ ရင့်သောပီတိရှိသောသူသည် စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ. . . ရင့်သောပီတိရှိသောသူအား ရင့်သောပီတိသည် အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။

အာနန္ဒာ. . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား ကိုယ်သည် ငြိမ်းရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသောသူအား စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ. . . နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသောသူအား ကိုယ်သည် အကြင်ငြိမ်းရာ၏။ ဤသို့ငြိမ်းခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ. . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါသည် ချမ်းသာကို ခံစားရပါအံ့နည်း” ဤသို့ ငြိမ်းသောကိုယ်ရှိသောသူအား

စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . ငြိမ်းသောကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို အကြင်ခံစားရာ၏။ ဤသို့ ခံစားခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ . . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား သမာဓိသည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ ချမ်းသာခြင်းရှိသောသူအား စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . ချမ်းသာခြင်းရှိသောသူအား သမာဓိသည် အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ . . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါသည် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ တည်ကြည်သောသူအား စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . တည်ကြည်သောသူသည် ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း အကြင်သိရာ၏။ ဤသို့ သိခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ . . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား ငြီးငွေ့ခြင်းသည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိသောသူသည် စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိသောသူသည် အကြင်ငြီးငွေ့ရာ၏။ ဤသို့ငြီးငွေ့ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။

အာနန္ဒာ . . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား တပ်ခြင်းကင်းခြင်းသည် ဖြစ်ရာအံ့နည်း” ဤသို့ ငြီးငွေ့သောသူသည် စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . ငြီးငွေ့သောသူသည် အကြင်တပ်ခြင်းကင်းရာ၏။ ဤသို့တပ်ခြင်းကင်းခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ . . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား လွတ်ပြီးသောဖိုလ်သည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ တပ်ခြင်းကင်းသောသူသည် စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . တပ်ခြင်းကင်းသောသူသည် အကြင်လွတ်ရာ၏။ ဤသို့လွတ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။ ။ အာနန္ဒာ . . . “အဘယ်သို့လျှင် ငါ့အား ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း” ဤသို့ လွတ်ပြီးသောဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသောသူသည် စေတနာကို မပြုအပ်။ အာနန္ဒာ . . . ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးသောသူအား ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်သည် အကြင်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ဓမ္မတာတည်း။” ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၀။ “အကြင်အခါ၌ ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသော မကောင်းမှုကို ဖုတ်ကြည်းပြီးသော အပပြုပြီးသောမကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား စင်စစ်သဖြင့် ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ကြောင့် အကြောင်းနှင့်တကွသောတရားကို အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ထို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ယုံမှားခြင်းတို့သည် ကင်းကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်အခါ၌ ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသော မကောင်းမှုကို ဖုတ်ကြည်းတတ်သော အပပြုအပ်ပြီးသောမကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား စင်စစ်သဖြင့် ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ထို

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား အကြင်ကြောင့် အကြောင်းတရားတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို သိပြီ၊ ထို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ယုံမှားခြင်းတို့သည် ကင်းကုန်၏။” ဤသို့ အကြင် ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“တိဿ. . . သင်သည် အသို့မူ၍ အမျက်ထွက်ဘိသနည်း၊ အမျက်မထွက်လင့်၊ အမျက်မထွက်ခြင်းသည် သင့်အား မြတ်၏။ သင့်စွ၊ တိဿ. . . အမျက်ထွက်ခြင်း၊ မာန်မူခြင်း၊ သူ့ကျေးဇူးကိုချေခြင်းကို ဆုံးမခြင်းဖျောက်ခြင်းငှာ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏။” ဤသို့ အကြင် ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အာရညကင်ဓုတင်ကိုဆောင်ထသော ပုံသကူဓုတင်ကိုဆောင်ထသော ဒါယကာတို့၌ မထင်ရှားသောအားဖြင့် အမြဲအသစ်သာလျှင်ဖြစ်၍ ဆွမ်းခံကြွသဖြင့် မျှတသော ကာမဂုဏ်တို့၌ ငဲ့ခြင်းကင်းသော နန္ဒကို အဘယ်အခါ၌ ငါသည် မြင်ရပါ အံ့နည်း။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အရှင်ဂေါတမ. . . အဘယ်ကို ဖြတ်တောက်သော် ချမ်းသာစွာ နေရသနည်း၊ အဘယ်ကို ဖြတ်တောက်သော် မစိုးရိမ်ရသနည်း၊ အဘယ်မည်သော တစ်ခုသော တရားအား ဖြတ်တောက်ခြင်းကို နှစ်သက်သနည်း။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို မေး၏။

ပုဏ္ဏား. . . အမျက်ဒေါသကို ဖြတ်တောက်သော် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။ အမျက် ဒေါသကို ဖြတ်တောက်သော် မစိုးရိမ်ရ။ အဆိပ်လျှင်အရင်းအမြစ်ရှိသော ချိုမြိန်ခြင်း လျှင် အဖျားရှိသော အမျက်ဒေါသအား ဖြတ်တောက်ခြင်းကို ဘုရားအစရှိသော အရိယာတို့သည် ချီးမွမ်းကုန်၏။ ထိုအမျက်ဒေါသကိုပင်လျှင် ဖြတ်တောက်သည် ရှိသော် မစိုးရိမ်ရ။”^၁ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ် ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မပြတ်ဖြစ်သောအားဖြင့်မိမိအထက်၌ကျသော အဘယ်ကို သတ်ရာသနည်း၊ မိမိ၌ဖြစ်သော အဘယ်ကို ဖျောက်ရာသနည်း၊ ပညာရှိသည် အဘယ်ကို ပယ်စွန့်ရာ သနည်း၊ အဘယ်ကို သိခြင်းသည် ချမ်းသာသနည်း။

မပြတ်ဖြစ်သောအားဖြင့် မိမိအထက်၌ကျသော အမျက်ဒေါသကို သတ်ရာ၏။ မိမိ၌ဖြစ်သော တပ်ခြင်းကို ဖျောက်ရာ၏။ ပညာရှိသည် အဝိဇ္ဇာကို ပယ်စွန့်ရာ၏။

သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၁။ “လုံဖြင့် အထိုးခံရသောသူကဲ့သို့လည်းကောင်း ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်ခံရသော သူကဲ့သို့လည်းကောင်း ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်စွန်းမှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ရန် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။

လုံဖြင့် အထိုးခံရသောသူကဲ့သို့လည်းကောင်း ဦးခေါင်း၌ မီးလောင်ခံရသော သူကဲ့သို့လည်းကောင်း ရဟန်းသည် ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာငါးပါး၌ အမြင်မှားမှု ‘သက္ကာယဒိဋ္ဌိ’ကို ပယ်ဖျောက်ရန် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။”^၁ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော ဆည်းပူးအပ်ကုန်သောဥစ္စာစည်းစိမ်တို့သည် ကုန်ခြင်းလျှင် အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော စိုက်ထောင်အပ်ကုန်သော အဆောက်အဦတို့သည် တိမ်းလဲပြိုကျခြင်းလျှင်အဆုံးရှိကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောသတ္တဝါတို့အား သေခြင်းသို့ ရောက်၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် မမြဲ။ သေခြင်းတရား၌ ဤဘေးကို ရှုကြည့်လျက် ချမ်းသာကိုဆောင်တတ်ကုန်သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုကုန်ရာ၏။

ခပ်သိမ်းကုန်သော ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့သည် ကုန်ခြင်းလျှင် အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော စိုက်ထောင်အပ်ကုန်သော အဆောက်အဦတို့သည် တိမ်းလဲပြိုကျခြင်းလျှင်အဆုံးရှိကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောသတ္တဝါတို့အား သေခြင်းသို့ ရောက်၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ အသက်သည် မမြဲ။ သေခြင်းတရား၌ ဤဘေးကို ရှုကြည့်လျက် ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့၏ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ကြည့်လျက် လူတို့သည် သာယာသောအားဖြင့်သုံးသပ်အပ်သော ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကို ပယ်စွန့်ရာ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ဤသာသနာ၌ ရဟန်းတို့သည် ချမ်းသာစွာ အိပ်ရကုန်၏။ အကြင်ရဟန်းတို့၏ စိတ်သည် ဈာန်၌မွေ့လျော်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မစိုးရိမ်ကုန်။ ပညာရှိသော ဈာနသမာဓိဖြင့် ကောင်းစွာတည်ကြည်ထသော အားထုတ်အပ်ပြီးသောဝီရိယရှိသော

သော နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်ပြီးသောစိတ်ရှိသော ရဟန်းသည် ကူးနိုင်ခဲ့သော ဩဃာကို ကူး၏။

အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းသော ကာမသညာမှ သမုစ္ဆေဒဝိရတိဖြင့်ကြဉ်ထသော ခပ်သိမ်းသော သံယောဇဉ်ကိုလွန်ပြီးထသော ဘဝ၌တပ်ခြင်းတဏှာကုန်ပြီးထသော ထိုရဟန်းသည် နက်စွာသော သံသရာတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ မနစ်။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သော ဘုရား၊ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊သာဝကတို့၏ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားကို ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ တရားတော်ကိုနာခံသော မမေ့မလျော့သော သတိရှိသော ပညာအဆင်အခြင်ရှိသောသူသည် လောကုတ္တရာပညာကို ရ၏။

လျှောက်ပတ်သောအမှုကို ပြုလေ့ရှိသော (ဝီရိယဟူသော) ဝန်ရှိသော ထကြွလှုံ့လရှိသောသူသည် ဥစ္စာကို ရ၏။ မှန်သောစကားဖြင့် ကျော်စောခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပေးကမ်းသောသူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ရ၏။ ဤသို့ ယုံကြည်ခြင်းအစရှိသည်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် ဤလောကမှ တမလွန်လောကသို့ ရောက်၍ မစိုးရိမ်ရ။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အလုံးစုံသော အထုံးအဖွဲ့‘ဂန္ထ’ကို ပယ်ပြီးထသော ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးထသော ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော သင့်အား သူတစ်ပါးကို ပြောဟောဆုံးမနေခြင်းသည် မကောင်းပါ။

သက္ကဘီလူး. . . တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် အတူတကွပေါင်းဖော်ခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအကြောင်းဖြင့် အတူတကွ ပေါင်းဖော်အပ်သောသူကို ကောင်းသောပညာရှိသည် စိတ်ဖြင့်သာ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ မထိုက်။

ကြည်လင်သော စိတ်ဖြင့် သူတစ်ပါးကို အကယ်၍ သွန်သင်ဆုံးမငြားအံ့၊ ထိုသို့ သွန်သင်ဆုံးမခြင်းကြောင့် အတူတကွ စပ်ယှဉ်မှု မဖြစ်နိုင်၊ အကြောင်းသော်ကား အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်း အစဉ်သနားခြင်း ရှိနေသောကြောင့်တည်း။”^၂ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၂။ “တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’သည်လည်းကောင်း အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’သည်လည်းကောင်း ဤတရားတို့သည် အဘယ်လျှင်အကြောင်းရင်းရှိကုန်သနည်း၊ မမေ့လျော်မှု

၁။ သံ၊ ၁။ ၂၁၇။ ၂။ သံ၊ ၁။ ၂၀၈။

သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မလျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထမှုသည်လည်းကောင်း၊ ဤတရားတို့သည် အဘယ်မှ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ သူငယ်တို့သည် ကျီးကို ဖမ်း၍ ကြိုးဖြင့်ချည်ကာ လွှတ်ကုန်သကဲ့သို့ ကာမဝိတက်အစရှိသော အကုသိုလ်ဝိတက်တို့သည် အဘယ်မှ ဖြစ်ကုန်၍ အဘယ်ကို စွန့်လွှတ်ကုန်သနည်း။

ဘီလူး... တပ်မက်မှု‘ရာဂ’သည်လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’သည်လည်းကောင်း၊ ဤတရားတို့သည် ဤအတ္တဘောလျှင်အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ ဓမ္မလျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မလျော်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထမှုသည်လည်းကောင်း၊ ဤတရားတို့သည် ဤအတ္တဘောမှ ဖြစ်ကုန်၏။ သူငယ်တို့သည် ကျီးကိုဖမ်း၍ ကြိုးဖြင့်ချည်ကာ လွှတ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ကာမဝိတက်အစရှိသော အကုသိုလ်ဝိတက်တို့သည် ဤအတ္တဘောမှဖြစ်သောကြောင့် (စိတ်ကို) စွန့်လွှတ်ကုန်၏။

အတ္တဘော၌ဖြစ်သောတရားတို့သည် ပညောင်ပင်၏ မြစ်ပျဉ်းကဲ့သို့ တဏှာမှ ဖြစ်ကုန်၏။ တော၌ဖြစ်သော မာလောနွယ်သည် (မိမိနွယ်သော သစ်ပင်ကို) ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ပိတ်ဆိုသကဲ့သို့ များစွာသော ကိလေသာတို့သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ များစွာ ငြိတွယ်ကုန်၏။

ဘီလူး... နားထောင်လော့၊ အကြင်သူတို့သည် အတ္တဘောကို သိကုန်၏။ ယင်းအတ္တဘောလျှင် အကြောင်းရှိသော တဏှာကိုလည်း သိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အတ္တဘော၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတဏှာကို ပယ်ကုန်၏။ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်စေခြင်းငှာ မကူးမြောက်သေးသော ကူးခပ်နိုင်ခဲ့သော ဤဩဃကို ကူးမြောက်ကုန်၏။”^၁ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစ၌ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မြတ်စွာဘုရား... (ရဟန်းတရားကို) ပြုနိုင်ခဲ့၏။ မြတ်စွာဘုရား... (ရဟန်းတရားကို) အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့၏” ဤသို့ ကာမဒနတ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“ကာမဒနတ်သား... ပြုနိုင်ခဲ့ငြားသော်လည်း သီလနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော တည်တံ့သောသဘောရှိကုန်သော ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ် (သေက္ခဓနနိယောဂ်) တို့သည် ပြုကုန်၏။ (ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။) ရဟန်းအဖြစ်နှင့်ပြည့်စုံသော သူအား ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်းသည် ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်သည် ဖြစ်၏”

ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား . . . အကြင်ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်းသည် ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်၏။ ထိုရောင့်ရဲခြင်းကို ရနိုင်ခဲ့၏။” ဤသို့ ကာမဒအမည်ရှိသော နတ်သားသည် လျှောက်၏။

“ကာမဒနတ်သား . . . အကြင်အရိယာတို့၏ စိတ်သည် နေ့၌လည်းကောင်း ည၌လည်းကောင်း ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်၏။ စိတ်၏ငြိမ်းရာဖြစ်သောဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်သောစိတ်ရှိကုန်သော ထိုအရိယာတို့သည် ရခဲ့သော ရောင့်ရဲခြင်းကိုသော် လည်း ရကုန်၏။” (ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။)

“မြတ်စွာဘုရား . . . အကြင်စိတ်သည် ရှိ၏။ ထိုစိတ်ကို ဆောက်တည်နိုင်ခဲ့ပါ၏” ဤသို့ ကာမဒအမည်ရှိသော နတ်သားသည် လျှောက်၏။

“ကာမဒနတ်သား . . . အကြင်အရိယာတို့သည် စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏ ငြိမ်သက်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ သေမင်း၏ ကွန်ရက်ကို ဖြတ်တောက်၍ သွားကုန်၏။ ကာမဒနတ်သား . . . ထိုအရိယာတို့သည် ဆောက်တည်နိုင်ခဲ့သော စိတ်ကိုသော် လည်း ကောင်းစွာ ဆောက်တည်နိုင်ကုန်၏။” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော် မူ၏။

“မြတ်စွာဘုရား . . . သွားရာသွားကြောင်းခရီးသည် သွားနိုင်ခဲ့၏။ ခရီးလမ်းသည် မညီညွတ်ပါ။” ဤသို့ လျှောက်၏။

“ကာမဒနတ်သား . . . အရိယာတို့သည် သွားနိုင်ခဲ့သော လမ်း၌လည်းကောင်း မညီမညွတ်သော လမ်း၌လည်းကောင်း သွားနိုင်ကုန်၏။ ပုထုဇဉ်တို့သည် မညီမညွတ် သော လမ်း၌ ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ကျကုန်၏။ အရိယာတို့၏ ခရီးသည် ညီညွတ်၏။ အရိယာတို့သည်သာလျှင် မညီမညွတ်သော သတ္တဝါအပေါင်းတွင် ညီညွတ်ကုန်၏”^၁ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာ သည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၃။ “ဤဇေတဝန်ကျောင်းတော်သည် ရဟန်းအပေါင်းတို့၏ အမြဲနေရာလည်းဖြစ် ၏။ တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါ့အား နှစ်သက်ခြင်း‘ပီတိ’ကို ဖြစ်စေ၏။

မဂ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စေတနာသည်လည်းကောင်း မဂ်ပညာသည်လည်းကောင်း မဂ်သမာဓိတရားသည်လည်းကောင်း သီလဟုဆိုအပ်သော မြတ်သော အသက်သည်လည်းကောင်း ဤအဋ္ဌိကမဂ်ဖြင့် သတ္တဝါတို့သည် စင်ကြယ်ကုန်၏။ အမျိုးအနွယ်ကြောင့်လည်းကောင်း ဥစ္စာကြောင့်လည်းကောင်း စင်ကြယ်သည် မဟုတ်ကုန်။

ထို့ကြောင့်သာလျှင် ပညာရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိ၏အကျိုးစီးပွားကို ရှုမျှော်၍ သင့်လျော်သောအကြောင်းအားဖြင့် ဟေမိပက္ခိယတရားကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ရာ၏။ ဤသို့စူးစမ်းဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ထိုအရိယမဂ်၌ စင်ကြယ်၏။

အကြင်ရဟန်းသည် တစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဤတစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ရုံမျှသာလျှင် မြတ်၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်သာလျှင် ပညာဖြင့်လည်းကောင်း သီလဖြင့်လည်းကောင်း ငြိမ်သက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ထိုတစ်ဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်သော ရဟန်းဟူသမျှထက် မြတ်၏။”^၁ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အတိတ်ခန္ဓာသို့လည်း အစဉ်မလိုက်ရာ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာကိုလည်း မတောင့်တရာ။ အတိတ်ခန္ဓာသည် ချုပ်ပြီးပြီ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာသည်ကား မရောက်လာသေး။

အကြင်(ပညာရှိ)သူသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဘောတရားကို ထိုထိုဖြစ်ဆဲခဏ၌သာလျှင် ဝိပဿနာရှု၏။ ထိုပညာရှိသည် တွန့်တိုခြင်း ပျက်စီးခြင်းမရှိသော ထိုဝိပဿနာရှုမှုကို အဖန်ဖန် ပွားများရာ၏။

ကိလေသာတို့ကိုပူပန်စေတတ်သဖြင့် အာတပ္ပဟု ရအပ်သောအမည်ရှိသော ဝီရိယကို ယနေ့ပင်လျှင် ပြုရာ၏။ နက်ဖြန် သေအံ့သည်ကို အဘယ်သူသည် သိနိုင်အံ့နည်း။ သင့်စွ၊ သေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော များစွာသောစစ်သည်ရှိသော ထိုသေမင်းနှင့် တကွ ငါတို့အား ချိန်းချက်ထားမှုသည် မရှိသည်သာတည်း။

ဤသို့နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြု၍ နေလေ့ရှိသော ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး မပျင်းမရိ အားထုတ်သော ထိုရဟန်းကို “ကောင်းသောညဉ့်တစ်ညရှိသော ရဟန်း”ဟူ၍ ကိလေသာငြိမ်းအေးပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် စင်စစ် ဟောကြားတော်မူ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့. . . မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ လေးပါးတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့. . . မျက်စိဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ သတိဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ နာမကာယဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ပညာဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ပညာဖြင့်လည်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့. . . မျက်စိဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော လူတို့၏မျက်စိအမြင်ကို လွန်ထသော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို မျက်စိဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . သတိဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ်ကို သတိဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . နာမကာယဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို နိရောဓသမာပတ်ကို နာမကာယဖြင့်လည်းကောင်း ပညာဖြင့်လည်းကောင်း မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . ပညာဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ပညာဖြင့်လည်း မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်း၌ ဖြစ်သော ဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် သိအပ်၏။ ပညာဖြင့်လည်း မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၄။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် အသေက္ခအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

“အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ကျောက်တောင်နှင့်တူသည်ဖြစ်၍ တည်၏။ မတုန်လှုပ်။ တပ်စွန်းဖွယ်အာရုံတို့၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။ အမျက်ထွက်ဖွယ်အာရုံ၌ အမျက်မထွက်။ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည် ဤသို့ ပွားများပြီးဖြစ်၏။ ယင်းသို့ စိတ်ကို ပွားများပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သို့ ဆင်းရဲသည် အဘယ်မှာ ကပ်ရောက်နိုင်ပါမည်နည်း။”^၁ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေက္ခအဖို့အစဉ်

ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏လည်း စာရိကာလျှင် ဆယ်ခုမြောက်သော ဝေယျာကရဏကို ပြုအပ်၏။ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်ရဟန္တာသည် မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးဖြစ်၏။ တဟုံဟုံ(မာန်မူခြင်းကို) မပြုတတ်၊ (ကိလေသာတည်းဟူသော) ဖန်ရည်မရှိ၊ (ဘာဝနာစီးဖြန်း)အားထုတ်သော စိတ်ရှိ၏။ မဂ်ဉာဏ်တို့၏အဆုံး (အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်၏။ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးဖြစ်၏။ ထိုရဟန္တာသည် ဟုတ်မှန်သောသဘောဖြင့် ငါပြာဟ္မဏဟူသော စကားကို ပြောဆိုထိုက်၏။ ယင်းရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား လောကအလုံးဝယ် တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌ တပ်မက်မှုစသည် ဖြစ်ပွားခြင်းတို့ မရှိကုန်။”^၁ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ကုန်ပြီးသောသံယောဇဉ်ရှိကုန်သော အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ယုတ်မာကုန်သော တရားတို့ကို အပပြုကုန်ပြီး၍ အခါခပ်သိမ်း သတိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သွားလာနေထိုင်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် စင်စစ်သဖြင့် လောက၌ ပြာဟ္မဏမည်ကုန်၏။”^၂ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်နိဗ္ဗာန်၌ အာပေါဓာတ်သည်လည်းကောင်း ပထဝီဓာတ်သည်လည်းကောင်း တေဇောဓာတ်သည်လည်းကောင်း ဝါယောဓာတ်သည်လည်းကောင်း မတည်နိုင်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌ ကြယ်တို့သည် မတောက်ပကုန်၊ နေသည်လည်း မတောက်ပ၊ လသည်လည်း မထွန်းလင်း၊ အမိုက်တိုက်လည်း မရှိ။

ဤသို့အပြားရှိသောနိဗ္ဗာန်ကို အကြင်အခါ၌လည်း အပပြုအပ်ပြီးသောမကောင်းမှုရှိသော ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်တိုင် ဉာဏ်ဖြင့် သိပြီး၊ ထိုအခါ၌ ရုပ်တရားမှလည်းကောင်း နာမ်တရားမှလည်းကောင်း ချမ်းသာဆင်းရဲမှလည်းကောင်း လွတ်၏။”^၃ ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်အခါ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏သီလသမာဓိစသောတရားတို့၌ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ဤပြုအပ်သော ကြောက်ဖွယ်ဘီလူးရုပ်ကိုလည်းကောင်း အတ္တလ ပတ္တလ (ကြိမ်းဝါးသံ)ကိုလည်းကောင်း လွန်မြောက်နိုင်၏။”^၄ ဤသို့

အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

အကြင်သူသည် လာသောမယားဟောင်းကိုလည်း မနှစ်သက်၊ ဖဲလေသော ခင်ပွန်းကိုလည်း မစိုးရိမ်။ ငါးပါးအပြားရှိသော ကပ်ငြိခြင်းမှ လွတ်သော စစ်ကိုအောင်ပြီးသော ထိုသူကို ပြာဟ္မဏဟူ၍ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ဤရေ၌ များစွာသော လူအပေါင်းသည် ငုပ်ခြင်းစသောအားဖြင့် ရေချိုး၏။ ထိုရေကြောင့် မကောင်းမှုမှစင်ကြယ်ခြင်းကား မဖြစ်နိုင်။ အကြင်သူ၌ ဝစီသစ္စာ၊ ဝိရတီသစ္စာသည်လည်းကောင်း၊ ကြွင်းသောအရိယာတို့၏တရားသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုသူသည် မကောင်းမှုမှ စင်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသူသည်သာလျှင် ပြာဟ္မဏမည်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်အခါ၌ ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သောလုံ့လရှိသော မကောင်းမှုကို ဖုတ်ကြည်းတတ်သော အပပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား စင်စစ်သဖြင့် ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် မာရ်စစ်သည်ကို ဖျက်ဆီးလျက် တည်၏။ နေသည် အမိုက်ကို ဖျောက်၍ ကောင်းကင်ကို ထွန်းပစေလျက် တည်သကဲ့သို့ တည်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အကြင်သူသည် ခပ်သိမ်းကုန်သော ယောဂတို့ကို လွန်၏။ ရာဂစသော ကြောင့်ကြမရှိ၊ ပုံသကူသင်္ကန်းကိုဝတ်လျက် ကျင့်၏။ သုံးပါးသောဝိဇ္ဇာသို့ရောက်ပြီးသော မပယ်အပ်သော တရားရှိသော ငြိမ်သက်သောဣန္ဒြေရှိသည်ဖြစ်၍ ကျင့်သော ထိုသူကို ရှုကုန်လော။

များစွာကုန်သော မြတ်ကုန်သော နတ်တို့သည် ပြဟ္မာဗိမာန်သို့ ကပ်ကုန်၍ ဤပြဟ္မာဗိမာန်၌ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဇာတ်အားဖြင့်ပြာဟ္မဏဟု ဆိုခြင်းတည်းဟူသော အားကို မြစ်တတ်သော ထိုယောက်ျားအာဇာနည်ကို ရှိခိုးကုန်၏။

ယောက်ျားအာဇာနည်. . . သင့်အား ရှိခိုး၏။ ယောက်ျားမြတ်. . . သင့်အား ရှိခိုး၏။ အကြင်သင်ယောက်ျားမြတ်အား ငါတို့သည် မသိကုန်၊ အဘယ်ကို မှီ၍ သင်သည် ဈာန်ဝင်စားသနည်း။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည်

အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ဘုရားဟောကြားတော်မူအပ်သော တရား၌ သမထဝိပဿနာဘာဝနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော ဤရဟန်းတို့သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး အတူတကွ ပေါင်းဖော်ခြင်းရှိကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့အား သူတော်ကောင်းတရားသည် ညီ၏။

အရိယာတို့သည် ဟောကြားအပ်သော တရား၌ ပြုပြင်ခြင်းဖြင့် ကောင်းစွာ ဆုံးမအပ်ကုန်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းနှင့်တကွသော မာရ်စစ်သည်ကို အောင်၍ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်ကို ဆောင်ကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာ သည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“အလုံးစုံသောဆင်းရဲတို့မှလွတ်ရာဖြစ်သော ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ အားထုတ်ခြင်းကြောင့် မရောက်နိုင်ရာ၊ အနည်းငယ်သာဖြစ်သော အားအစွမ်းဖြင့် ဤနိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်။

ငယ်သော ဤရဟန်းသည်လည်းကောင်း ဤယောက်ျားမြတ်သည်လည်းကောင်း ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းနှင့်တကွသော မာရ်စစ်သည်ကို အောင်၍ အဆုံးစွန်သောကိုယ်ကို ဆောင်၏” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ် သော သုတ်မည်၏။

“မလှသောအဆင်းရှိသော ညစ်နွမ်းသောသင်္ကန်းရှိသော မောဃရာဇာအမည် ရှိသော ဤရဟန်းသည် အခါခပ်သိမ်း သတိရှိသော ရဟန္တာတည်း၊ ဝဋ်၌ယှဉ်ခြင်း ကင်း၏၊ ပြီးပြီးသော ကိစ္စရှိ၏၊ အာသဝေါလည်းကင်း၏။

ဝိဇ္ဇာသုံးပါးလည်းရှိ၏၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်သို့လည်းရောက်၏၊ စေတောပရိယ အဘိညာဉ်၌လည်း လိမ္မာ၏။ ဗိုလ်ပါဆင်မြင်းနှင့်တကွသော မာရ်စစ်သည်ကို အောင်၍ အဆုံးစွန်သောကိုယ်ကို ဆောင်၏။” ဤသို့ အကြင်ဂါထာကို ဆို၏။ ဤဂါထာသည် အသေကွအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၅။ ရဟန်းတို့. . . ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော မဖောက်မပြန် ကိုယ် တော်တိုင် သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရားကို ရုပ်ကို ငြီးငွေ့သောကြောင့် ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် တစ်ဖန်မဖြစ်မှု၍ လွတ်သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့. . . ပညာဝိမုတ္တဖြစ်သော ရဟန်းကိုလည်း ရုပ်ကို ငြီးငွေ့သောကြောင့် ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်း ကြောင့် တစ်ဖန်မဖြစ်မှု၍ လွတ်သော ပညာဝိမုတ္တဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရားကို ဝေဒနာကို။ (ပ) သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဉ်ကို ငြီးငွေ့သောကြောင့် ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် တစ်ဖန်မဖြစ်မှု၍ လွတ်သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့. . . ပညာဝိမုတ္တဖြစ်သော ရဟန်းကိုလည်း ဝိညာဉ်ကို ငြီးငွေ့သော ကြောင့် ကင်းခြင်းကြောင့် ချုပ်ခြင်းကြောင့် တစ်ဖန်မဖြစ်မှု၍ လွတ်သော ပညာဝိမုတ္တဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . ထိုဘုရားသာဝကတို့တွင် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပညာဝိမုတ္တဖြစ်သော ရဟန်းနှင့် အထူးကား အဘယ်နည်း၊ လွန်သောပယောဂသည် အဘယ်နည်း၊ အထူးထူးသည် အဘယ်နည်း။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မေး၏။ မြတ်စွာဘုရား. . . အကျွန်ုပ်တို့ ၏ တရားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင်မူလရှိကုန်၏။ ဤသို့ ရဟန်းတို့သည် လျှောက်ကုန် ၏။ (ပ)

ရဟန်းတို့. . . ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော မဖောက်မပြန်ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဖြစ်သေးသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ကောင်းစွာမဖြစ်သေးသော အရိယမဂ်ကို ကောင်းစွာဖြစ်စေတတ်၏။ မဟောကြားအပ်သေး သော အရိယမဂ်ကို ဟောကြားတတ်၏။ အရိယမဂ်ကိုသိတော်မူ၏။ အရိယမဂ်ကို ထင်ရှားပြု တတ်၏။ အရိယမဂ်တရား၌ လိမ္မာ၏။ ရဟန်းတို့. . . ယခုအခါ၌ မဂ်သို့အစဉ်လိုက်ကုန်၍ လည်း တပည့်သားတို့သည် နေကုန်၏။ နောက်မှပြည့်စုံကုန်၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤသည်လျှင် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်ထသော မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပညာဝိမုတ္တဖြစ်သော ရဟန်းနှင့် အထူးတည်း၊ ဤသည်လျှင် လွန်သော ပယောဂတည်း၊ ဤသည်လျှင် အထူးထူးတည်း။” ဤသို့ အကြင်သုတ်ကို ဆို၏။ ဤသုတ်သည် အသေက္ခအဖို့အစဉ်ဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၆။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

“အာပတ်ကို ဖုံးလွှမ်းသူကို ကိလေသာမိုးစွတ်၏။ အာပတ်ကို ဖွင့်လှစ်ဖော်ပြသူကို ကိလေသာမိုးမစွတ်။ ထို့ကြောင့် ဖုံးလွှမ်းမှုကို ဖွင့်လှစ်ဖော်ပြကုန်လော့၊ ဤသို့ဖွင့်လှစ် ဖော်ပြသည်ရှိသော် ထိုသူကို ကိလေသာမိုးမစွတ်နိုင်ပေ။”

“ဆန္ဒမတိဝဿတိ”ဟူသော ဤပါဠိ၌ ဖုံးလွှမ်းအပ်သောသူအား စွတ်သောအဖြစ်ကို

ဆိုအပ်၏။ ဤသည်လျှင် သံကိလေသမည်၏။ “ဝိဝဋ် နာတိဝဿတိ” ဟူသော ဤပါဠိ၌ အမိုးမရှိ ဟင်းလင်းဖွင့်အပ်သောသူအား မစွတ်သောအဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ ဤသည်လျှင် ဝါသနာမည်၏။ “တဿှာ ဆန္တံ ဝိဝရေထ၊ ဧဝံ တံ နာတိဝဿတိ” ဟူသော ဤပါဠိ၌ အမိုးကိုဖွင့်လှစ်သောအဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ မိုးမစွတ်သောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ ဤသည်လျှင် သံကိလေသ သည်လည်းကောင်း၊ ဝါသနာသည်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယ လည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“မြတ်သောမင်းကြီး . . . လောက၌ လေးယောက်ကုန်သော ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ လေးယောက်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း၊ အမိုက်မှလာ၍ အမိုက်လျှင် လဲလျောင်း ရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အမိုက်မှလာ၍ အလင်းလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသောပုဂ္ဂိုလ် လည်းကောင်း၊ အလင်းမှလာ၍ အမိုက်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ အလင်းမှလာ၍ အလင်းလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း” ဤလေးယောက် တို့တည်း။ ထိုလေးယောက်တို့တွင် အလင်းမှလာ၍ အမိုက်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အမိုက်မှလာ၍ အမိုက်လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်ဖြစ် ကုန်၏။ အမိုက်မှလာ၍ အလင်းလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ အလင်းမှလာ၍ အလင်းလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုညပွားခြင်း၏အဖို့အစဉ် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေဓ ဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

“သံဖြင့်ပြုလုပ်သော သံခြေကျဉ်းစသော အနှောင်အဖွဲ့၊ သစ်သားဖြင့်ပြုလုပ်သော ထိတ်တုံးစသော အနှောင်အဖွဲ့၊ မြက်လျှော်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်သော ကြိုးစသော အနှောင် အဖွဲ့မျိုးကို အနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ပညာရှိတို့ မဆိုကြကုန်၊ ပတ္တမြားနားတောင်းစသော ရတနာတို့၌လည်းကောင်း၊ သားသမီးမယားတို့၌လည်းကောင်း အလွန်တပ်နှစ်သက် သော ငွေကွက်မှုတဏှာ အနှောင်အဖွဲ့မျိုးကိုသာလျှင် ခိုင်မြဲသော အနှောင်အဖွဲ့ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကြကုန်၏။ ပညာရှိတို့သည် (အပါယ်လေးပါးတည်းဟူသော) ယုတ်နိမ့်ရာ သို့ ဆောင်တတ်သဖြင့် (ဖွဲ့မှန်းမသိ ဖွဲ့သဖြင့်) လျော့ရဲဟန်ရှိသော်လည်း လွတ်မြောက် နိုင်ရန် ခဲယဉ်းသော ဤတဏှာတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ကို ရုန်းဖြတ်၍ မငဲ့ကွက်ဘဲ ကာမချမ်းသာကို စွန့်လျက် တောထွက်ကြကုန်၏။”^၁

၁။ နှစ်ဂါထာပေါင်း၍ မြန်မာပြန်ထားသည်။

ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

ဤသည်ကား ငြီးငွေ့ခြင်းတည်း။ ။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်း ဖြစ်သော နိဗ္ဗေဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၇။ “ရဟန်းတို့. . . အကြင်အကုသိုလ်စေတနာ၏အစွမ်းအားဖြင့် စေ့ဆော်၏။ အကြင်အကုသိုလ်စေတနာကို ပြုပြင်၏။ အကြင်ခန္ဓသန္တာန်၌မပယ်အပ်သေးသောအဖြစ်ဖြင့် ကိန်းတတ်၏။ ဤစေတနာပကပ္ပနအနုသယသည် အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်၏ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းသည် ရှိသော် ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်၏ တည်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည် တည်သည်ရှိသော် စည်ပင်သည်ရှိသော် နောင်အခါ၌ ပုနတ္ထဝဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နောင်အခါ၌ ပုနတ္ထဝဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် ရှိသော် နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊အိုခြင်း၊သေခြင်း၊စိုးရိမ်ခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊နုလုံးမသာယာခြင်း၊ပြင်းစွာပင်ပန်း ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာအစရှိသည်တို့နှင့်မရောသော ဤဆင်းရဲအစု၏ ဖြစ်ခြင်း သည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့. . . အကယ်၍ အကုသိုလ်စေတနာ၏အစွမ်းဖြင့် မစေ့ဆော်ငြားအံ့၊ အကယ် ၍ အကုသိုလ်စေတနာကိုမပြုပြင်ငြားအံ့၊ ထိုသို့မစေ့ဆော်မပြုပြင်သည်ရှိသော် အကယ်၍ ရာဂစသော အနုသယကို မပယ်အပ်သေးသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။ ဤအနုသယဖြစ်ခြင်းသည် ဝိညာဉ်၏ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းသည် ရှိသော် ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်၏ တည်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည် တည်သည်ရှိ သော် စည်ပင်သည်ရှိသော် နောင်အခါ၌ ပုနတ္ထဝဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နောင်အခါ၌ ပုနတ္ထဝဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် ရှိသော် နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊အိုခြင်း၊သေခြင်း၊စိုးရိမ်ခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊နုလုံး မသာယာခြင်း၊ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာအစရှိသည်တို့နှင့်မရော သော ဤဆင်းရဲအစု၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။” ဤသည်လျှင် သံကိလေသတည်း။

“ရဟန်းတို့. . . အကြင်ကြောင့်လည်း မစေ့ဆော်၊ မပြုပြင်၊ ရာဂအစရှိသောအနုသယ လည်း မဖြစ်။ ဤသို့ မစေ့ဆော်ခြင်း၊မပြုပြင်ခြင်း၊အနုသယမဖြစ်ခြင်းသည် ဝိညာဉ်၏ တည်ခြင်း ၏ အကြောင်းသည် မဖြစ်၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းသည် မရှိသော် ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဉ် ၏ တည်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ ထိုအဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည် မတည်သည်ရှိသော် မစည်ပင်သည်ရှိ သော် နောင်အခါ၌ ပုနတ္ထဝဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ နောင်

အခါ၌ ပုနတ္ထဝဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိသော် နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊အိုခြင်း၊သေခြင်း၊စိုးရိမ်ခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊နှလုံးမသာယာခြင်း၊ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာအစရှိသည်တို့နှင့်မရောသော ဤဆင်းရဲအစု၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။” ဤသည်လျှင် ငြီးငွေ့ခြင်းတည်း။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂီယ လည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂီယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၈။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် သံကိလေသဘာဂီယလည်းဖြစ်သော အသေက္ခဘာဂီယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

“ရဟန်းတို့. . . သမုဒ္ဒရာကို ပြည့်နိုင်ခဲ့သောသဘောအစရှိသည်ကြောင့် သမုဒ္ဒရာဟူ၍ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် စင်စစ်သဖြင့် ဆို၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤပုထုဇဉ်ဟုဆိုအပ်သော သမုဒ္ဒရာသည် ငါဘုရား၏ အဆုံးအမ၌ ဤသမုဒ္ဒရာသည် မဖြစ်၊ ရဟန်းတို့. . . ဤပုထုဇဉ်ဟုဆိုအပ်သော သမုဒ္ဒရာသည် များသော ရေအစုသည် များသော ရေအပေါင်းသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့. . . စက္ခုသည် ယောက်ျား၏ သမုဒ္ဒရာသည် ဖြစ်၏။ ထိုစက္ခုဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ရူပါရုံဖြင့်ပြီးသော အဟုန်သည် ဖြစ်၏။ ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

“အကြင်ရဟန်းသည် ရူပါရုံဖြင့်ပြီးသော ထိုအဟုန်ကို နှိမ်နင်းနိုင်၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤရဟန်းကို ကောဓဥပါယာသတည်းဟူသော တံပိုးရှိသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ဝဲရှိသော မာတုဂါမတည်းဟူသော မကန်းမိကျောင်းရှိသော မာတုဂါမတည်းဟူသော ရက္ခိသ်ရှိသော စက္ခုတည်းဟူသောသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ကူးမြောက်ပြီးသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သော ဤရဟန်းသည် အပပြုအပ်ပြီးသောမကောင်းမှုရှိသည်ဖြစ်၍ ကြည်းကုန်း၌ တည်၏။” ဤသည်ကား အသေက္ခတည်း။

“ရဟန်းတို့. . . သောတသည်။ (ပ) ရဟန်းတို့. . . ယာနသည်။ ဇိဝှာသည်။ ကာယသည်။ ရဟန်းတို့. . . မနသည် ယောက်ျား၏ သမုဒ္ဒရာသည် ဖြစ်၏။ ထိုမနဟူသောသမုဒ္ဒရာ၏ ဓမ္မာရုံဖြင့်ပြီးသော အဟုန်သည် ဖြစ်၏။” ။ ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

“အကြင်ရဟန်းသည် ဓမ္မာရုံဖြင့်ပြီးသော ထိုအဟုန်ကို နှိမ်နင်းနိုင်၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤရဟန်းကို ကောဓဥပါယာသတည်းဟူသော တံပိုးရှိသော ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ဝဲရှိသော မာတုဂါမတည်းဟူသော မကန်းမိကျောင်းရှိသော မာတုဂါမတည်းဟူသော ရက္ခိသ်ရှိသော မနတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ကူးမြောက်ပြီးသော ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သော ဤရဟန်းသည် အပပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည် ဖြစ်၍ ကြည်းကုန်း၌ တည်၏။” ဤသည်ကား အသေက္ခတည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့

သောစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သောစကားကို မိန့်တော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါးသော ဤသို့သောစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏ -

အကြင်ရဟန်းသည် မာတုဂါမတည်းဟူသော မကန်းမိကျောင်းရှိသော မာတုဂါမတည်းဟူသော ရက္ခိုသ်ရှိသော ကိလေသာတံပိုးတည်းဟူသောဘေးဖြင့် ဘေးရှိသော ကူးနိုင်ခဲသော ဤစက္ခုအစရှိသောသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီး ထိုရဟန်းကို လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော ဝေဒတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့ ရောက်သူဟူ၍ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ်ဟူသော ဗြဟ္မစရိယရှိသောသူဟူ၍ သံသရာတည်းဟူသောလောက၏အဆုံးသို့ ရောက်သောသူဟူ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။”

ဤသည်ကား အသေက္ခတည်း။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေက္ခဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့. . . လောက၌ ဤမြောက်ပါးတို့သည် သံမြားချိတ်နှင့်တူကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးမရှိခြင်းငှာ သတ္တဝါတို့၏ ဆင်းရဲခြင်းငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်မြောက်ပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ ရဟန်းတို့. . . အလိုရှိအပ်ကုန်သော နှစ်သက်အပ်ကုန်သော စိတ်ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော ကိလေသာကာမနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ရာဂကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းသည် အကယ်၍ ထိုရူပါရုံကို သပ္ပိတိကတဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့်ရှေးရှုနှစ်သက်အံ့၊ ဪ. . . ချမ်းသာစွဟုဆိုငြားအံ့၊ မျို၍ တည်အံ့၊ ရဟန်းတို့. . . ဤရဟန်းကို ကိလေသာမာရ်၏ မျိုအပ်သော သံမြားချိတ်ရှိသောသူဟူ၍ အကျိုးစီးပွားမရှိခြင်းသို့ ရောက်သောသူဟူ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သောသူဟူ၍ မာရ်ယုတ်၏ အလိုအတိုင်းပြုအပ်သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . အလိုရှိအပ်ကုန်သော နှစ်သက်အပ်ကုန်သော စိတ်ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော ကိလေသာကာမနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ရာဂကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သောတဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော သဒ္ဓါရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ပ) ယာနဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော ဂန္ဓာရုံတို့သည်။ ဇိဝှဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော ရသာရုံတို့သည်။ ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်။ မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော ဓမ္မာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းသည် အကယ်၍ ထိုဓမ္မာရုံကို သပ္ပိတိကတဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှေးရှုနှစ်သက်အံ့၊ ဪ. . . ချမ်းသာစွဟု ဆိုငြားအံ့၊ မျို၍ တည်အံ့၊ ရဟန်းတို့. . . ဤရဟန်းကို ကိလေသာမာရ်၏ မျိုအပ်သော သံမြားချိတ်ရှိသောသူဟူ၍ အကျိုးစီးပွား

မရှိခြင်းသို့ ရောက်သောသူဟူ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သောသူဟူ၍ မာရ်ယုတ်၏ အလိုအတိုင်း ပြုအပ်သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။” ။ ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

“ရဟန်းတို့. . . အလိုရှိအပ်ကုန်သော နှစ်သက်အပ်ကုန်သော စိတ်ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော ကိလေသာကာမနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ရာဂကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းသည် အကယ်၍ ထိုရူပါရုံကို သပ္ပိတိကတဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ရှေးရှုမနှစ်သက်ငြားအံ့၊ တဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဆိုငြားအံ့၊ မျို၍ မတည်အံ့၊ ရဟန်းတို့. . . ဤရဟန်းကို ကိလေသမာရ်၏ ရူပတဏှာတည်းဟူသောသံမြားချိတ်ကို မမျိုမူ၍တည်သောသူဟူ၍ သံမြားချိတ်ကို ဖျက်ဆီးပြီးသောသူဟူ၍ သံမြားချိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ ဖျက်ဆီးသောသူဟူ၍ အကျိုးစီးပွားမရှိခြင်းသို့ မရောက်သောသူဟူ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်သောသူဟူ၍ မာရ်ယုတ်၏ အလိုအတိုင်း မပြုအပ်သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့. . . အလိုရှိအပ်ကုန်သော နှစ်သက်အပ်ကုန်သော စိတ်ကိုပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်အပ်သောသဘောရှိကုန်သော ကိလေသာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ရာဂကိုဖြစ်စေ တတ်ကုန်သော သောတဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော သဒ္ဓါရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ပ) ယာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းသည် အကယ်၍ ထိုဓမ္မာရုံကို သပ္ပိတိကတဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှေးရှုမနှစ်သက်ငြားအံ့၊ တဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်မဆိုငြားအံ့၊ မျို၍ မတည်အံ့။ ရဟန်းတို့. . . ဤရဟန်းကို ကိလေသမာရ်၏ ဓမ္မတဏှာတည်းဟူသော သံမြားချိတ်ကို မမျိုမူ၍တည်သောသူဟူ၍ သံမြားချိတ်ကို ဖျက်ဆီးပြီးသောသူဟူ၍ သံမြားချိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ ဖျက်ဆီးသောသူဟူ၍ အကျိုးစီးပွားမရှိခြင်းသို့ မရောက်သောသူဟူ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်သောသူဟူ၍ မာရ်ယုတ်၏ အလိုအတိုင်း မပြုအပ်သောသူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။” ။ ဤသည်ကား အသေက္ခတည်း။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေက္ခဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၀၉။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေဒဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေက္ခဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

ဤလောကသည် ပူလောင်မှု ဖြစ်ခဲ့၏။ ဆင်းရဲတွေ့ထိမှုဖြင့် နှိပ်စက်၏။ အနာရောဂါကို အတ္တဟူ၍ ပြောဆို၏။ လူအပေါင်းသည် အကြင်အကြင်အကြောင်းဖြင့် မှတ်ထင်၏။ ထိုအကြောင်းသည် ထိုမှတ်ထင်သည်မှ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ

အားဖြင့် ဖြစ်၏။

ဘဝ၌ ကပ်ငြိသော လောကသည် တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်လေ့ ရှိကာ ဘဝဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်လျက် ဘဝကိုပင် နှစ်သက်၏။ အကြင်ဘဝကို နှစ်သက်၏။ ထိုဘဝသည် ဘေးဖြစ်၏။ အကြင်ဇရာစသည်မှ ကြောက်၏။ ထိုဇရာသည် ဆင်းရဲမည်၏။” ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

“စင်စစ်သဖြင့် ဘဝကိုပယ်စွန့်ခြင်းငှာ ဤမဂ်တည်းဟူသောမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏။” ဤသည်ကား နိဗ္ဗေဒတည်း။

“ခပ်သိမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝဖြင့် သံသရာဘဝမှ လွတ်ခြင်းကို ဆိုကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ထိုရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် “ဘဝမှ မလွတ်ကုန်။” ဤသို့ ငါသည် ဆို၏။ အမှတ်မဲ့ အလုံးစုံမူလည်းဖြစ်ကုန် သော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဖြင့် သံသရာဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ဆိုကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် “ဘဝမှ မထွက် မြောက်ကုန်။” ဤသို့ ငါသည် ဆို၏။ အကြင်ကြောင့် ခန္ဓာအစရှိသော ဥပဓိကို စွဲ၍ ဤဆင်းရဲ သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မလွတ်ကုန်၊ မထွက်မြောက်ကုန်။” ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

“အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်တို့၏ကုန်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိ။” ဤသည် ကား နိဗ္ဗေဒတည်း။

“အသီးအသီး မောဟသည် နှိပ်စက်အပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အပေါင်းဖြစ်သော အချင်းချင်းသတ္တဝါတို့၏မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍ သံသရာဘဝမှ မလွတ်သော ဤလောက ကို ရှုလော၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ဘဝတို့သည် အလုံးစုံသောအရပ်၌ အလုံးစုံသောအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ အလုံးစုံကုန်သော ထိုဘဝတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်၏။” ဤသည်ကား သံကိလေသတည်း။

“ဤသို့ ထိုဘဝကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မဖောက်မပြန်သောပညာဖြင့် ရှုသော သူသည် ဘဝ၌တပ်သောတဏှာကို ပယ်နိုင်၏။ ဘဝကင်းပြတ်မှု ‘ဥစ္ဆေဒကို’ မနှစ်သက်။ ထိုသူအား အချင်းခပ်သိမ်းအားဖြင့် တဏှာ၏ကုန်ခြင်းကြောင့် အကြွင်းမဲ့ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းခြင်းသည် ဖြစ်၏။” ဤသည်ကား နိဗ္ဗေဒတည်း။

“ထိုကိလေသာငြိမ်းအေးပြီးသော ရဟန်းအား စွဲလမ်းမှုမရှိသောကြောင့် ဘဝသစ် မဖြစ်၊ မာရ်မင်းကိုနှိပ်စက်၍ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်ရှိ၏။ တာဒိဂုဏ်နှင့်

ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝအလုံးစုံတို့ကို ကောင်းစွာလွန်နိုင်၏။”

ဤသည်ကား အသေကွတည်း။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေကွဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလေးယောက်တို့တည်း။ လေးယောက်တို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။ အန္ဓပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ကူးမြောက်ပြီးသည် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောကမ်းတစ်ဖက်သို့ရောက်သည် ဖြစ်၍ အပပြုအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာသည် ကြည်းကုန်း၌ တည်၏။ ဤလေးယောက်တို့တည်း။ ထိုလေးယောက်တို့တွင် အန္ဓပုထုဇဉ်ဟုဆိုအပ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် သံကိလေသအဖို့၌တည်၏။ ထိုလေးယောက်တို့တွင် ကလျာဏပုထုဇဉ်ဟုဆိုအပ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း သေက္ခပုထုဇဉ်ဟုဆိုအပ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗေတအဖို့၌တည်ကုန်၏။ ထိုလေးယောက်တို့တွင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကူးမြောက်ပြီးသည် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍ အပပြုအပ်ပြီးသောမကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာသည် ကြည်းကုန်း၌ တည်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် အသေကွတည်း။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော အသေကွဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

၁၁၀။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

အမျိုးအားဖြင့်ဖြစ်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခြောက်ယောက်တို့တည်း။ မည်းညစ်သော ယုတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။ မည်းညစ်သော ယုတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။ မည်းညစ်သော ယုတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမည်းညစ်သော မဖြူစင်သော မမည်းမဖြူသောအကျိုးရှိသော စင်စစ်လျှင် မြင်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။ ဖြူစင်သော မြတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။ ဖြူစင်သော မြတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။ ဖြူစင်သော မြတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမည်းညစ်သော မဖြူစင်သော မမည်းမဖြူသောအကျိုးရှိသော စင်စစ်လျှင် မြင်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှိ၏။

ထိုလေးယောက်တို့တွင် မည်းညစ်သော ယုတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ဖြူစင်သော မြတ်သော အမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ် ၏။ ဤနှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သံကိလေသအဖို့အစဉ်တည်ကုန်၏။

ထိုလေးယောက်တို့တွင် မည်းညစ်သော ယုတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ဖြူစင်သော မြတ်သောအမျိုး၌ဖြစ် သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဖြူစင်သော ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေတတ်၏။ ဤနှစ်ယောက် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုညပွားခြင်း၏အဖို့အစဉ်တည်ကုန်၏။

ထိုလေးယောက်တို့တွင် မည်းညစ်သော ယုတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်လည်း မမည်းညစ်သော မဖြူစင်သော မမည်းမဖြူသောအကျိုးရှိသော စင်စစ်လျှင် မြင်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေ၏။ ဖြူစင်သော မြတ်သောအမျိုး၌ဖြစ်သော အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မမည်းညစ်သော မဖြူစင်သော မမည်းမဖြူသောအကျိုးရှိသော စင်စစ်လျှင် မြင်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေ၏။ ဤနှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိဗ္ဗေဒအဖို့အစဉ် တည်ကုန်၏။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ် သော နိဗ္ဗေဒဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . ကံတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ လေးပါးတို့သည် အဘယ်သည်တို့ နည်း၊ မည်းညစ်သော မည်းညစ်သောအကျိုးရှိသော ကံသည် ရှိ၏။ ဖြူစင်သော ဖြူစင်သော အကျိုးရှိသော ကံသည် ရှိ၏။ မည်းညစ်ဖြူစင်သော မည်းညစ်ဖြူစင်သောအကျိုးရှိသော ကံသည် ရှိ၏။ မမည်းညစ်သော မဖြူစင်သော မမည်းမဖြူသောအကျိုးရှိသော ကံတို့ထက်မြတ် သော ကံတို့ထက်အထူးသဖြင့် မြတ်သော အကြင်ကံသည် ရှိ၏။ ထိုကံသည် ကံကုန်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးသောကံတို့တွင် မည်းညစ်သော မည်းညစ်သောအကျိုးရှိသော အကြင်ကံ သည်လည်းကောင်း မည်းညစ်ဖြူစင်သော မည်းညစ်ဖြူစင်သောအကျိုးရှိသော အကြင်ကံသည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤကံသည် သံကိလေသတည်း။ ဖြူစင်သော ဖြူစင်သောအကျိုးရှိသော အကြင်ကံသည်လည်း ရှိ၏။ ဤကံသည် ဝါသနာတည်း။ မမည်းညစ်သော မဖြူစင်သော မမည်းမဖြူသော အကျိုးရှိသော ကံတို့ထက်မြတ်သော ကံတို့ထက်အထူးသဖြင့် မြင့်မြတ်သော အကြင်ကံသည်လည်း ကံကုန်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဤကံသည် နိဗ္ဗေဒတည်း။ ဤသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယလည်းဖြစ်သော ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေဒဘာဂိယလည်းဖြစ် သော သုတ်မည်၏။

၁၁၁။ ထိုသုတ်တို့တွင် အဘယ်သုတ်သည် ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်သနည်း။

လူ၏အဖြစ်ကို ရ၍ ပြုအပ်သောကိစ္စလည်းကောင်း မပြုအပ်သောကိစ္စလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးကုန်သော ကိစ္စတို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏။ ကောင်းသောကိစ္စသာလျှင် ဖြစ်သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏။ တစ်နည်းကား သံယောဇဉ်ကိုပယ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ ဤသည်လျှင်တည်း။

“သုကိစ္စံစေဝ ပုညာနိ”ဟူသည်ကား ဝါသနာတည်း။ “သံယောဇနဝိပ္ပဟာနံ ဝါ”ဟူသည်ကား နိဗ္ဗေတတည်း။

ကောင်းမှုတို့ကို ပြုကုန်၍ ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှုရှိကုန်သော ထိုသုတ်သည် တစ်ခုသော သုဂတိမှ တစ်ခုသော သုဂတိသို့ သွားကုန်၏။ သံယောဇဉ်ကို ပယ်ကုန်ပြီးသော သုတ်သည် အိုခြင်းသေခြင်းမှ လွတ်ကုန်၏။ ဤသည်လျှင်တည်း။

“ပုညာနိ ကရိတွာန၊ သဂ္ဂါ သဂ္ဂံ ဝဇ္ဇန္တိ ကတပုညာ”ဟူသည်ကား ဝါသနာတည်း။ “သံယောဇနပ္ပဟာနာ ဇရာမရဏာ ဝိပ္ပမုစ္ဆန္တိ”ဟူသည်ကား နိဗ္ဗေတတည်း။ ဤသုတ်သည် ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ထူးမြတ်သောသဘောတို့သည် ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ နှစ်ပါးတို့သည် အဘယ်သည်တို့နည်း။ အိမ်ရာထောင်သောလူ၏ဘောင်မှ အိမ်ရာမထောင်သောရဟန်းဘောင်၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်သောသူတို့၌ သင်္ကန်း၊ဆွမ်း၊ကျောင်း၊သူနာ၏အထောက်အပံ့ဖြစ်သော ဆေး အသက်၏အရံအတားကို အကြင်စွန့်၏။ အိမ်ရာထောင်သောလူ၏ဘောင်မှ အိမ်ရာမထောင်သောရဟန်းဘောင်၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်သောသူတို့၌ ခပ်သိမ်းသောဥပဓိတို့ကိုစွန့်ရာဖြစ်သော တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော တပ်ခြင်းကင်းရာဖြစ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း ရှိ၏။ ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အိမ်ရာထောင်သောလူ၏ဘောင်မှ အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်း၏ဘောင်၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်သောသူတို့၌ သင်္ကန်း၊ဆွမ်း၊ကျောင်း၊သူနာ၏အထောက်အပံ့ဖြစ်သောဆေး အသက်၏အရံအတားကို အကြင်စွန့်၏။ ဤသည်ကား ဝါသနာတည်း။

အိမ်ရာထောင်သောလူ၏ဘောင်မှ အိမ်ရာမထောင်သောရဟန်းဘောင်၌ ရဟန်းဖြစ်ကုန်သောသူတို့၌ ခပ်သိမ်းသောဥပဓိတို့ကိုစွန့်ရာဖြစ်သော တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော တပ်ခြင်းကင်းရာဖြစ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်သည် ရှိ၏။ ဤသည်ကား နိဗ္ဗေတတည်း။ ဤသုတ်သည် ဝါသနာဘာဂိယလည်းဖြစ်သော နိဗ္ဗေတဘာဂိယလည်းဖြစ်သော

သုတ်မည်၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် တဏှာသံကိလေသဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို တဏှာအဖို့ဖြင့်သာ လျှင် ပြအပ်၏။ ကာမတဏှာဖြင့်လည်းကောင်း ဘဝတဏှာဖြင့်လည်းကောင်း ဝိဘဝတဏှာဖြင့် လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော တဏှာတို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ တစ်နည်းကား အကြင်အကြင် သို့သော ဥစ္ဆေဒစသောဝတ္ထုဖြင့် ဘဝတဏှာအစရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ထိုသို့သော ဥစ္ဆေဒစသောဝတ္ထုဖြင့်သာလျှင် ပြအပ်၏။ ထိုတဏှာသံကိလေသ၏ အကျယ်ဖြစ် သော သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာကွန်ရက်ဟုဆိုအပ်သော ဝိစရိုက်တို့ကို ပြအပ်ကုန်၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို ဒိဋ္ဌိအဖို့ဖြင့်သာလျှင် ပြအပ် ၏။ ဥစ္ဆေဒသဿတဖြင့် ပြအပ်၏။ တစ်နည်းကား အကြင်အကြင်သို့သော အမရာဝိက္ခေပ ဝတ္ထုဖြင့် “ဤငါ၏အယူသည်သာလျှင် မှန်၏။ သူတစ်ပါးတို့၏အယူသည် အချည်းနှီးသာတည်း” ဤသို့ ဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် နှလုံးသွင်း၏။ ထိုထိုသို့သော အမရာဝိက္ခေပဝတ္ထုဖြင့်သာလျှင် ပြအပ်၏။ ထိုဒိဋ္ဌိသံကိလေသ၏ အကျယ်ဖြစ်သော ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့ကို ပြအပ် ကုန်၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် ဒုစ္စရိတသံကိလေသဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို စေတနာဖြစ်သော စေတသိကကံဖြင့် ပြအပ်၏။ ကာယဒုစရိုက်ဖြင့်လည်းကောင်း ဝစီဒုစရိုက်ဖြင့်လည်းကောင်း မနောဒုစရိုက်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးကုန်သော ဒုစရိုက်တို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ ထိုဒုစ္စရိတ သံကိလေသ၏ အကျယ်ဖြစ်သော ဆယ်ပါးသောအကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့ကို ပြအပ်ကုန် ၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် တဏှာဝေါဒါနဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို သမထဖြင့် ပြအပ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝေါဒါနဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို ဝိပဿနာဖြင့် ပြအပ်၏။ ဒုစ္စရိတဝေါဒါနဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို သုစရိုက်ဖြင့် ပြအပ်၏။ သုံးပါးကုန်သော အကုသိုလ်မူလတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ် ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ သံသရာ၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ထိုသို့ဖြစ်သော သံသရာ၌ ကာယဒုစရိုက်သည် ကာယသုစရိုက်သည် ဝစီဒုစရိုက်သည် ဝစီသုစရိုက်သည် မနောဒုစရိုက် သည် မနောသုစရိုက်သည် ဖြစ်၏။ ဤမတင့်တယ်သော ကာယဒုစရိုက်စသောကံ၏အကျိုးဖြင့် ဤဗာလဟုမှတ်ကြောင်းလက္ခဏာသည် ဖြစ်၏။ ဤဗာလလက္ခဏာကို ပြသည်၏အစွမ်းအား ဖြင့် ဖြစ်သောသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

တင့်တယ်သော ဤကာယသုစရိုက်စသောကံ၏အကျိုးဖြင့် ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာ သည် ဖြစ်၏။ ဤပဏ္ဍိတလက္ခဏာကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောသုတ်သည် ဝါသနာ- ဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ထိုသုတ်တို့တွင် သံကိလေသဘာဂီယဖြစ်သော သုတ်ကို လေးပါးကုန်သော ကိလေသာတို့၏ ဖြစ်ရာတို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ အနုသယဟူသောဖြစ်ရာဖြင့်လည်းကောင်း ပရိယုဋ္ဌာန်ဟူသော ဖြစ်ရာဖြင့်လည်းကောင်း သံယောဇဉ်ဟူသောဖြစ်ရာဖြင့်လည်းကောင်း ဥပါဒါန်ဟူသောဖြစ်ရာ ဖြင့်လည်းကောင်း ပြအပ်၏။ မပယ်အပ်သေးသော အနုသယရှိသောသူအား ပရိယုဋ္ဌာန်သည် ဖြစ်၏။ ရာဂအစရှိသည်တို့ဖြင့် ပိတ်ပင်အပ်သောစိတ်ရှိသောသူသည် ကာမရာဂအစရှိသည် တို့နှင့်ယှဉ်၏။ သံယောဇဉ်နှင့် ယှဉ်သောသူသည် ကာမုပါဒါန်စသည်တို့ဖြင့် မြဲစွာစွဲလမ်း၏။ ဥပါဒါန်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဘဝသည် ဖြစ်၏။ ဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဇာတိ သည် ဖြစ်၏။ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း၊သေခြင်းသည်လည်းကောင်း စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊နှလုံးမသာယာခြင်း၊ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာအစရှိသည်တို့နှင့်မရောသော ထိုဆင်းရဲအစု၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ လေးပါး ကုန်သော ဤကိလေသာတို့၏ဖြစ်ရာတို့ဖြင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ကိလေသာတို့သည် ရေတွက် ခြင်းသို့ တကွစုဝေးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤကိလေသာတို့၏ဘုံကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သောသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂီယဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ဝါသနာဘာဂီယဖြစ်သော သုတ်ကို သုံးပါးကုန်သော သုစရိုက်တို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ နိဗ္ဗေ-
ဘာဂီယဖြစ်သော သုတ်ကို လေးပါးကုန်သော သစ္စာတို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ အသေက္ခဘာဂီယဖြစ်
သော သုတ်ကို သုံးပါးကုန်သော တရားတို့ဖြင့် ပြအပ်၏။ ဗုဒ္ဓဓမ္မတို့ဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓဓမ္မတို့ဖြင့်
သာဝကဟူသောဖြစ်ရာဖြင့် ပြအပ်၏။ ဈာန်ဝင်စားခြင်းရှိသောအရာ၌ ပြအပ်၏။ ဤသည်လျှင်
တည်း။

၁၁၂။ ထိုဟာရ၊နယ၊မူလပဒတို့တွင် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော မူလပဒတို့သည်
အဘယ်သည်တို့နည်း၊ လောကီယဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း လောကုတ္တရာဖြစ်သော
သုတ်လည်းကောင်း လောကီယလည်းဖြစ်သော လောကုတ္တရာလည်းဖြစ်သော သုတ်လည်း
ကောင်း၊ သတ္တာဓိဋ္ဌာနဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း
သတ္တာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ဉာဏဖြစ်သော
သုတ်လည်းကောင်း ဧညယဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧညယလည်း
ဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ဒဿနဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း ဘာဝနာဖြစ်သော သုတ်
လည်းကောင်း ဒဿနလည်းဖြစ်သော ဘာဝနာလည်းဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ သကဝစန
ဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း ပရဝစနဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း သကဝစနလည်းဖြစ်သော
ပရဝစနလည်းဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇနီယဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း
အဝိသဇ္ဇနီယဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း ဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော အဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်

သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ဝိပါကဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ကမ္မလည်းဖြစ်သော ဝိပါကလည်းဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်လည်းဖြစ်သော အကုသိုလ်လည်းဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ အနုညာတလည်းဖြစ်သော ပဋိက္ခိတ္တလည်းဖြစ်သော သုတ်လည်းကောင်း၊ ထဝသုတ်လည်းကောင်း၊ ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တည်း။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော သုတ်တို့တွင် လောကီယသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“ထွက်ဆဲ လောလောသောနို့ရည်သည် ထိုထွက်သောခဏ၌သာလျှင် နို့ရည်သဘောမှ မလွတ်သကဲ့သို့ ယုတ်မာသော ထိုမကောင်းမှုကံသည် ထိုမကောင်းမှုကို ပြုသောခဏ၌သာလျှင် အကျိုးကို မပေး၊ အကျိုးပေးသည်ရှိသော် ထိုမကောင်းမှုကို ပြုသောသူမိုက်ကို လောင်လျက် အစဉ်လိုက်၏။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား - ပြာဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မီးသည် နင်းသောသူကို ပူလောင်လျက် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့တည်း။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် လောကီယသုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့. . . မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အလုံးစုံသော သုတ်ကို ချဲ့အပ်၏။ (ပ) လဆုတ်ပက္ခ၌ လသည် ယုတ်သကဲ့သို့ ထိုအဂတိသို့လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အခြံအရံအကျော်အစောသည် ယုတ်၏။” ဤပါဠိသည် လောကီယသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . လောကဓံတရားတို့သည် ဤရှစ်ပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူကား ရခြင်း မရခြင်း၊ အခြံအရံအကျော်အစောရှိခြင်း၊ အခြံအရံအကျော်အစောမရှိခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း ဆင်းရဲခြင်း။ ရဟန်းတို့. . . လောကဓံတရားတို့သည် ဤရှစ်ပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် လောကီယသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် လောကုတ္တရာသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့သည် လိမ္မာစွာသော ရထားထိန်းသည် ကောင်းစွာဆုံးမအပ်ပြီးသော မြင်းတို့ကဲ့သို့ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပယ်အပ်ပြီးသောမာန်ရှိသော အာသဝမရှိသော တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား နတ်တို့သည်လည်း တောင့်တကုန်၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် လောကုတ္တရာသုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့. . . လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ သဒ္ဓိန္ဒြေလည်းကောင်း၊ ဝီရိယိန္ဒြေလည်းကောင်း၊ သတိန္ဒြေ

လည်းကောင်း၊ သမာဓိန္ဒြေလည်းကောင်း၊ ပညိန္ဒြေလည်းကောင်း။ ရဟန်းတို့ . . . လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။” ဤပါဠိသည် လောကုတ္တရာ သုတ်မည်၏။ (၁)

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော သုတ်တို့တွင် လောကီယလည်းဖြစ်သော လောကုတ္တရာလည်း ဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“လဒ္ဓါန မာနုသတ္တံ ဒွေ၊ ကိစ္စံ အကိစ္စမေဝ စ”ဟူကုန်သော နှစ်ပါးသော ဂါထာတို့တည်း။ ဤနှစ်ဂါထာ၌ “သုကိစ္စံ စေဝ ပုညာနိ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ပုညာနိ ကရိတွာန၊ သဂ္ဂါ သဂ္ဂံ ဝဇ္ဇန္တိ ကတပုညာ”ဟူ၍လည်းကောင်း အကြင်သုတ်သည် ရှိ၏။ ဤသုတ်သည် လောကီယသုတ် မည်၏။

ဤသုတ်၌ “သံယောဇနဝိပ္ပဟာနံ ဝါ”ဟူ၍လည်းကောင်း “သံယောဇနဝိပ္ပဟာနာ၊ ဇရာမရဏာ ဝိပုဗ္ဗန္တိ”ဟူ၍လည်းကောင်း အကြင်သုတ်သည် ရှိ၏။ ဤသုတ်သည် လောကုတ္တရာ သုတ်မည်၏။ ဤသုတ်သည် လောကီယလည်းဖြစ်သော လောကုတ္တရာလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ထင်စွာပြဦးအံ့၊ ရဟန်းတို့ . . . ဝိညာဉ်ဖြစ်သော အာဟာရသည် ရှိသော် နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်းသည် ရှိသော် တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်း သည် ဖြစ်၏။ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်းသည် ရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းသည်ရှိသော် အိုခြင်း၊သေခြင်း၊စိုးရိမ်ခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဤဆင်းရဲအစု ၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ဥပမာမည်သည်ကား သစ်ပင်ကြီးသည် ရှိ၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီး၏ အကြင် အမြစ်တို့သည်လည်း အောက်သို့သွားကုန်၏။ အကြင်အမြစ်တို့သည်လည်း ဖီလာကန့်လန့် သွားကုန်၏။ အလုံးစုံကုန်သော ထိုအမြစ်တို့သည် အထက်သို့ ဩဇာကို ရှေးရှုဆောင်ကုန်၏။ မှန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . ဤသို့ရှေးရှုဆောင်သဖြင့် ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် ထိုဩဇာလျှင်အာဟာရ ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုဩဇာလျှင်အစာရှိသည်ဖြစ်၍ ကြာမြင့်စွာ ရှည်စွာသောအခွန်ပတ်လုံး တည်ရာ ၏။ ရဟန်းတို့ . . . ဤအတူသာလျှင် ဝိညာဉ်ဖြစ်သော အာဟာရသည် ရှိသော် နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ အလုံးစုံကို ချဲ့အပ်၏။ (ပ) ဤသို့ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဤဆင်းရဲအစု၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသုတ်သည် လောကီယသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ဝိညာဏ်ဖြစ်သော အာဟာရသည် မရှိသော် နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်း

သည် မဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်းသည် မရှိသော် တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်းသည် မရှိသော် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် မဖြစ်၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် မရှိသော် အိုခြင်း၊သေခြင်း၊စီးရိမ်ခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်း၊ဆင်းရဲခြင်း၊နှလုံးမသာယာခြင်း၊ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ ဤသို့ ချမ်းသာမမက် သက်သက်သော ထိုဆင်းရဲအစု၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့. . . ဥပမာမည်သည်ကား သစ်ပင်ကြီးသည် ရှိ၏၊ ထိုအခါ၌ ယောက်ျားသည် ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကို ယူ၍ လာရာ၏၊ ထိုယောက်ျားသည် ထိုသစ်ပင်ကြီးကို အရင်း၌ ဖြတ်ရာ၏၊ အရင်း၌ ဖြတ်၍ ခွဲသည်ကို ပြု၍ တူးရာ၏၊ ခွဲသည်ကို ပြု၍ တူး၍ အမြစ်ကြီးအမြစ်ငယ်တို့ကို ထုတ်ရာ၏၊ အယုတ်အားဖြင့် ပန်းရင်းအရိုးမျှတို့ကိုသော်လည်း ထုတ်ရာ၏။

ထိုယောက်ျားသည် ထိုသစ်ပင်ကို အပိုင်းအပိုင်း ဖြတ်ရာ၏၊ အပိုင်းအပိုင်း ဖြတ်ပြီး၍ ခွဲရာ၏၊ ခွဲ၍ အစိတ်အစိတ်အလွှာအလွှာ ပြုရာ၏၊ အစိတ်အစိတ်အလွှာအလွှာ ပြု၍ လေနေပူ၌ သွေ့ခြောက်စေရာ၏၊ လေနေပူ၌ သွေ့ခြောက်စေပြီး၍ မီးဖြင့် တိုက်ရှို့ရာ၏၊ မီးဖြင့် တိုက်ရှို့ပြီး၍ မင်မီးသွေးကို ပြုရာ၏၊ မင်မီးသွေးကို ပြုပြီး၍ ကြီးစွာသောလေ၌မူလည်း လွင့်ရာ၏၊ ကြမ်းသောအယဉ်ရှိသော မြစ်၌မူလည်း မျောရာ၏၊ မှန်၏၊ ရဟန်းတို့. . . ဤသို့ပြုသဖြင့် ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီးသောအမြစ်ရှိသည် ထန်းပင်ငုတ်ကဲ့သို့ပြုအပ်သည် တစ်ဖန်မဖြစ်ခြင်းကိုပြုအပ်သည် နောင်အခါ၌ တစ်ဖန်မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့. . . ဤအတူသာလျှင် ဝိညာဉ်ဖြစ်သော အာဟာရသည် မရှိသော် နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်းသည် မဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်၏ သက်ဝင်ခြင်းသည် မရှိသော်၊ အလုံးစုံကို ချဲ့အပ်၏။ (ပ) ဤသို့ ချမ်းသာမမက် သက်သက်သော ထိုဆင်းရဲအစု၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသုတ်သည် လောကုတ္တရာဖြစ်သော သုတ်တည်း။ ဤသုတ်သည် လောကီယလည်းဖြစ်သော လောကုတ္တရာလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၂)

၁၁၃။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့သို့ စိတ်ဖြင့် အစဉ်လျှောက်၍ ရှာဖွေသော်လည်း မိမိထက် ချစ်မြတ်နိုးသူ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မရနိုင်၊ ဤသို့ သူတစ်ပါးတို့ထက် မိမိကိုယ်ကို အသီးအခြား ချစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိအကျိုးစီးပွားကို လိုလားသူသည် သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲရာ။” ဤဥဒါန်းပါဠိသည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။

“အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကုန်၏၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်း နောင် ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသတ္တဝါအားလုံးသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ပယ်စွန့်၍ သွားကြကုန်လတ္တံ့။

လိမ္မာသူ ပညာရှိသည် ထိုအလုံးစုံ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းကို သိမြင်၍ ပြင်းထန်သော လုံ့လရှိလျက် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ရာ၏။” ဤပါဠိသည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ် မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ခုနစ်ပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို စင်စစ် ကြင်ရှောင်အပ်ငြားသော်လည်း လည်၌ ကြိတ်ခြင်းသုံးသပ်ကိုင်ခြင်းကိုပြုသဖြင့် နှင်ထုတ် ချင်သော်လည်း အသက်ထက်ဆုံး မစွန့်အပ်။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမူကား၊ စင်ကြယ်သော သီလအယူနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ချစ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ မြတ်နိုးအပ်သည် လည်း ဖြစ်၏၊ ကျောက်ထီးကဲ့သို့ အလေးပြုအပ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏အစွမ်း ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းသဘော၌တည်၍ ပြောဆို တတ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့ ဆိုဆုံးမသောစကားကို သည်းခံတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ သစ္စာလေးပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစရှိသည်နှင့်စပ်သဖြင့် နက်နဲသော တရားစကားကို ပြု တတ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ အဓမ္မ၊ အဝိနယစသော အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ ယှဉ်စေတတ်သည် မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ . . . ဤခုနစ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် (ပ) မစွန့်အပ်။ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား သည် ဟောတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏ -

“အကြင်ကလျာဏမိတ္တသည် စင်ကြယ်သောသီလအယူနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ချစ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ကျောက်ထီးကဲ့သို့ အလေးပြုအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ် မြောက်ခြင်းသဘော၌ တည်၍ ပြောဆိုတတ်သည်လည်းကောင်း၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့ ဆိုဆုံးမသောစကားကို သည်းခံတတ်သည်လည်းကောင်း၊ သစ္စာလေးပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိသည်နှင့်စပ်သဖြင့် နက်နဲသော စကားကို ပြုတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ အဓမ္မ၊ အဝိနယစသောအကြောင်းမဟုတ်သည်၌ ယှဉ်စေတတ်သည် မဖြစ်။ ထိုကလျာဏ- မိတ္တကို အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကိုအလိုရှိသောသူသည် အသက်ထက်ဆုံးလည်း မှီဝဲ အပ်၏။” ဤသုတ်သည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“လောက၌ အကြင်ကာမချမ်းသာသည်လည်းကောင်း နတ်ပြည်၌ အကြင် ချမ်းသာသည်လည်းကောင်း ရှိ၏၊ ထိုချမ်းသာတို့သည် တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာ၏ တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ်စိတ်၌ တစ်စိတ်ကိုမျှ မမှီနိုင်ကုန်။” ဤပါဠိသည် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။

“မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော နိဗ္ဗာန်သည် အလွန်ချမ်းသာစွာ တကား။ အကြင်နိဗ္ဗာန်၌ ဆင်းရဲသည် ချုပ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် စိုးရိမ်ခြင်းမရှိ၊ မြူကင်း၏။ ဘေးမရှိ။” ဤပါဠိသည် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။ (၃)

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် သတ္တာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနလည်း ဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“အမိနှင့်တူသောတဏှာကို အဘနှင့်တူသော ငါဟူသောမာန်ကို သတ်၍ ခတ္တိယဟုဆိုအပ်ကုန်သော မင်းနှင့်တူကုန်သော နှစ်ပါးသောသဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အခွန်အတုတ်ကိုပြီးစေတတ်သော စာရေးစာချီနှင့်တူသော နန္ဒီရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ပြည်တိုင်းကားကိုလည်းကောင်း သတ်၍။” ။ ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။

“ဆင်းရဲမရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်အောင်သွားလေ၏။” ။ ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။ ဤသုတ်သည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ ကား၊ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်လည်းကောင်း၊ ဝီရိယ (ပ) စိတ္တ။ ဝီမံသာသမာဓိသင်္ခါရနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်လည်းကောင်း ဤလေးပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနမည်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကရဇကာယ၌လည်း ပါဒကဇ္ဈာနစိတ်ကို ကောင်းစွာထား၏။ စိတ်၌ လည်း ကရဇကာယကို ကောင်းစွာထား၏။ ကရဇကာယ၌ သုခသညာသို့လည်းကောင်း၊ လဟု သညာသို့လည်းကောင်း သက်၍ ရောက်၍ နေ၏။ ဤသုတ်သည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ်မည်၏။ ဤသုတ်သည် သတ္တာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၄)

၁၁၄။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဉာဏသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“အကြင်ဉာဏ်သည် လောကထက် မြတ်၏။ အကြင်ဉာဏ်ကြောင့် သဗ္ဗညုဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုဉာဏ်၏ကား ယုတ်ခြင်းသည် မရှိ၊ ခပ်သိမ်းသောကာလ၌ ဖြစ်၏။” ဤပါဠိသည် ဉာဏသုတ်မည်၏။

“အကြင်ပညာဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏။ အကြင်ပညာဖြင့် ဇာတိမရဏတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ထိုပညာသည် လောက၌

မြတ်သည်သာလျှင်တည်း။” ဤပါဠိသည် ဉာဏသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဥေယျသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

(မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

“ဓာတက. . . ယခုဘဝ၌ပင် တစ်ဆင့်ကြားမဟုတ် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ပြုနိုင်သော ကိလေသာငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်တရားကို သင့်အား ငါ ဟောကြားပေအံ့။ ယင်းတရားကို သိ၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိလျက် ကျင့်ကြံအားထုတ်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။

အမြတ်တရားကိုရှာမှီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား. . . အကြင်ကိလေသာမှ ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို သိ၍ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိလျက် ကျင့်ကြံအားထုတ် သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။ ထိုကိလေသာ မှ ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို အကျွန်ုပ် နှစ်သက်လှပါ၏။

(မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏) -

ဓာတက. . . ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်စသော တရားအားလုံးကို အနိစ္စ စသော အပြားအားဖြင့် သင် သိ၏။ လောက၌ ထိုတရားအားလုံးကို ကပ်ငြိတတ်သော တရားဟု သိ၍ ဘဝကြီးငယ်၌ဖြစ်ခြင်းငှာ တပ်မက်တွယ်တာမှု ‘တဏှာ’ကို မပြုလေ လင့်။” ဤပါဠိသည် ဥေယျသုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့. . . လေးပါးကုန်သော အရိယသစ္စာတို့ကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းကြောင့် ဤသို့ ရှည်စွာသော ဤအခွန်ပတ်လုံး ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း သင်ချစ်သားတို့သည်လည်းကောင်း တစ်ဘဝမှတစ်ဘဝသို့ ပြေးဝင်ခြင်းသည် ကျင်လည်ခြင်း သည် ဖြစ်ပြီ။ (ပ) ရဟန်းတို့. . . ဒုက္ခဟုဆိုအပ်သော ထိုအရိယသစ္စာကို လျော်စွာသိအပ်ပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ၊ ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ထိုအရိယသစ္စာကို လျော်စွာသိအပ်ပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော ထိုအရိယသစ္စာကို လျော်စွာသိအပ်ပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော ထိုအရိယသစ္စာကို လျော်စွာ သိအပ်ပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ ဘဝ၌ တပ်သောတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ဘဝသို့ ဆောင်တတ်သော တဏှာဟူသောကြိုးသည် ကုန်ပြီ၊ ယခုအခါ၌ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်း သည် မရှိ။” ဤသို့သောစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏-

“လေးပါးသော အရိယသစ္စာတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မမြင်ခြင်းကြောင့် (ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်တို့သည်လည်းကောင်း) ရှည်စွာသော သံသရာအဝှန်းပတ်လုံး ထိုထိုဘဝတို့၌သာလျှင် ကျင်လည်ခဲ့ရလေပြီ။

ထိုလေးပါးသော အရိယသစ္စာတို့ကို (ငါသည်လည်းကောင်း၊ သင်တို့သည်လည်းကောင်း) မြင်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဘဝသုံးပါးသို့ ဆွဲဆောင်တတ်သည့် တဏှာတည်းဟူသော ကြိုးကို ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းရင်းကို ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ယခုအခါ ၌ နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမရှိတော့ပြီ။” ဤအင်္ဂုတ္တရပါဠိသည် ဧညှိသုတ် မည်၏။ (၅)

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧညှိလည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။ ရုပ်သည် အနိစ္စမည်၏။ ဝေဒနာသည် အနိစ္စမည်၏။ သညာသည် အနိစ္စမည်၏။ သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စမည်ကုန်၏။ ဝိညာဉ်သည် အနိစ္စမည်၏။ ဤခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိသည် ဧညှိသုတ်မည်၏။

ဤသို့ သိသော ဤသို့ မြင်သော အရိယသာဝကသည် “ရုပ်ကို အနိစ္စ”ဟူ၍ ရှု၏။ “ဝေဒနာကို အနိစ္စ”ဟူ၍ ရှု၏။ “သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဉ်ကို အနိစ္စ”ဟူ၍ ရှု၏။ ဤသုတ်သည် ဉာဏသုတ်မည်၏။

ထိုအရိယသာဝကသည် ရုပ်မှ လွတ်၏။ ဝေဒနာမှ လွတ်၏။ သညာမှ လွတ်၏။ သင်္ခါရ တို့မှ လွတ်၏။ ဝိညာဉ်မှ လွတ်၏။ ဆင်းရဲမှ လွတ်၏။ ဤသို့ ငါ ဟောတော်မူ၏။ ဤသုတ်သည် ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧညှိလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိသည် ဧညှိသုတ်မည်၏။ “ယဒါ ပညာယ ပဿတိ”ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိသည် ဉာဏသုတ်မည်၏။ “အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ”ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိသည် ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧညှိလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”ဟူသော ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဧညှိသုတ်မည်၏။ “ယဒါ ပညာယ ပဿတိ”ဟူသော ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဉာဏသုတ်မည်၏။ “အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ”ဟူသော ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧညှိလည်းဖြစ် သော သုတ်မည်၏။

“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”ဟူသော ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဧညှိသုတ်မည်၏။ “ယဒါ ပညာယ ပဿတိ”ဟူသော ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဉာဏသုတ်မည်၏။ “အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊

ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ” ဟူသော ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧယုလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

သောဏ. . . ခပ်သိမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း အမြဲမရှိသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်တတ်သောသဘောရှိသော ရုပ်ဖြင့် “ငါသည် အထူးသဖြင့် မြတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲရှုကုန်၏။ “ငါသည် တူသည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲရှုကုန်၏။ “ငါသည် ယုတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲရှုကုန်၏။ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား မဖောက်မပြန် ထိုရုပ်ကို မသိမမြင်ခြင်းကို ကြဉ်၍ တစ်ပါးသောအကြောင်းသည် အဘယ်သို့ဖြစ်ရအံ့နည်း။ အမြဲမရှိသော ဝေဒနာဖြင့်။ (ပ) အမြဲမရှိသော သညာဖြင့်။ အမြဲမရှိကုန်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ အမြဲမရှိသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်တတ်သောသဘောရှိသော ဝိညာဉ်ဖြင့် “ငါသည် မြတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာ အဖန်တလဲလဲရှုကုန်၏။ “ငါသည် တူသည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာ အဖန်တလဲလဲရှုကုန်၏။ “ငါသည် ယုတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာ အဖန်တလဲလဲရှုကုန်၏။ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား မဖောက်မပြန် ထိုဝိညာဉ်ကို မမြင်ခြင်းကို ကြဉ်၍ တစ်ပါးသောအကြောင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်ရအံ့နည်း။ ဤခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိသည် ဧယုသုတ်မည်၏။

သောဏ. . . ခပ်သိမ်းကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း အမြဲမရှိသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်တတ်သောသဘောရှိသော ရုပ်ဖြင့် “ငါသည် မြတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲမရှုကုန်၊ “ငါသည် တူသည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲမရှုကုန်၊ “ငါသည် ယုတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲမရှုကုန်။ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား မဖောက်မပြန် ထိုရုပ်ကို မြင်ခြင်းကို ကြဉ်၍ တစ်ပါးသော အကြောင်းသည် အဘယ်သို့ဖြစ်အံ့နည်း။ အမြဲမရှိသော ဝေဒနာဖြင့်။ (ပ) အမြဲမရှိသော သညာဖြင့်။ အမြဲမရှိကုန်သော သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ အမြဲမရှိသော ဆင်းရဲသော ဖောက်ပြန်တတ်သောသဘောရှိသော ဝိညာဉ်ဖြင့် “ငါသည် မြတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲမရှုကုန်၊ “ငါသည် တူသည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာ အဖန်တလဲလဲမရှုကုန်၊ “ငါသည် ယုတ်သည် ဖြစ်၏” ဤသို့လည်း ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲမရှုကုန်။ ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား မဖောက်မပြန် ထိုဝိညာဉ်ကို မြင်ခြင်းကို ကြဉ်၍ တစ်ပါးသော အကြောင်းသည် အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ ဤသုတ်သည် ဉာဏသုတ်မည်၏။ ဤသုတ်သည် ဉာဏလည်းဖြစ်သော ဧယုလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၆)

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဒဿနသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

၁၁၅။ “အကြင် (သောတာပန်) ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာရှိသော မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော အရိယသစ္စာတို့ကို ထင်ရှားအောင် ပြုကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြင်းထန်စွာ မေ့လျော့ကြစေကာမူ ရှစ်ကြိမ်မြောက်ဘဝကို မယူကုန်။” ဤရတနသုတ်ပါဠိသည် ဒဿနသုတ်မည်၏။

“မြေ၌ စိုက်ထူအပ်သော တံခါးတိုင်သည် အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လာသော လေတို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ အရိယသစ္စာတို့ကို ပညာဖြင့် သက်ဝင်၍ မြင်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိုတံခါးတိုင်နှင့်တူ၏ဟု ငါဆို၏။” ဤရတနသုတ်ပါဠိသည် ဒဿနသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . လေးပါးကုန်သော အရိယမဂ်ဟုဆိုအပ်သော သောတသို့ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်း၏အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတော်သည် အလိုရှိအပ်သည်ရှိသော် မိမိသည်ပင်လျှင် မိမိကိုယ်ကို ကြားရာ၏။ အဘယ်သို့ကြားရာသနည်း။ “ကုန်ပြီးသောငရဲရှိသည်၊ ကုန်ပြီးသောတိရစ္ဆာန်အမျိုးရှိသည်၊ ကုန်ပြီးသောပြိတ္တာအမျိုးရှိသည်၊ ကုန်ပြီးသောအပါယ်ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတရှိသည် ဖြစ်၏။ ငါသည် သောတာပန်သည် ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်သောသဘော၌ကျခြင်းမရှိ သည် ဓမ္မနိယာမဖြင့်မြဲသည် အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင်လဲလျောင်းရာရှိသည် ဖြစ်၏။ ခုနစ်ကြိမ် အတိုင်းအရှည် နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း လူ့ပြည်၌လည်းကောင်း ပြေးဝင်၍ ကျင်လည်၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုအံ့” ဤသို့ ဟောရာ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာဖြစ်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သားတော်သည် ဟောရာသနည်း။ ရဟန်းတို့. . . ဤသာသနာတော်၌ အရိယာဖြစ်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်သားတော်၏ သဒ္ဓါတရားသည် ငါဘုရား၌ အမြဲဝင်၍တည်၏။ မြဲမြံစွာတည်၏။ ဖြစ်သောစည်ပင်ပေါက်ရောက်သောအဖြစ်ရှိ၏။ လောက၌ ရဟန်းသည်လည်း ကောင်း ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း နတ်သည်လည်းကောင်း မာရ်သည်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာ သည်လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပြီးသည်မှကြွင်းသော တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်လည်း ကောင်း အကြောင်းနှင့်တကွ မရွေ့ရှားစေအပ်၊ စင်စစ် တရား၌ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်သည် သန္နိဋ္ဌိက ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အကာလိကဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဧဟိပဿိကဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဩပနေယျိက ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက် သည် ဖြစ်၏။ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ဗလမာန်စသည်ဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်းမရှိ။

(ပ) ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာတည်း၊ ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီတင်းသုံးဖော်ဖြစ်ကုန်သော လူတို့ကိုလည်းကောင်း ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း အလိုရှိအပ်ကုန်သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သည် ချစ်အပ်ကုန်သည် နှလုံးကိုပွားစေတတ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး အရိယာတို့သည် နှစ်သက်အပ်ကုန်သော မကျိုးကုန်သော မပေါက်ကုန်သော မပြောက်ကုန်သော မကျားကုန်သော တော်လှန်အပ်ကုန်သော ပညာရှိတို့သည်ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားသောအမြင်ဖြင့်မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော သမာဓိကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့. . . လေးပါးကုန်သော ဤအရိယာမဂ်ဟုဆိုအပ်သော သောတသို့ ရှေးဦးစွာရောက်ခြင်း၏အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာဖြစ်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတော်သည် အလိုရှိအပ်သည်ရှိသော် မိမိသည်ပင်လျှင် မိမိကိုယ်ကို ပြောကြားရာ၏။ အဘယ်သို့ ပြောကြားရာသနည်း၊ “ငါသည် ကုန်ပြီးသော ငရဲရှိသည်၊ ကုန်ပြီးသော တိရစ္ဆာန်အမျိုးရှိသည်၊ ကုန်ပြီးသော ပြိတ္တာအမျိုးရှိသည်၊ ကုန်ပြီးသော အပါယ် ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတ်ရှိသည် ဖြစ်၏။ ငါသည် သောတာပန်သည် ပုထုဇဉ်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်သောသဘော၌ကျခြင်းမရှိသည် ဓမ္မနိယာမဖြင့်မြဲသည် အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လဲလျောင်းရာရှိသည် ဖြစ်၏။ ခုနစ်ကြိမ်အတိုင်းအရှည် နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း လူ့ပြည်၌လည်းကောင်း ပြေးဝင်၍ ကျင်လည်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့” ဤသို့ ပြောကြားရာ၏။ ဤပါဠိသည် ဒဿနသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဘာဝနာသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌လည်းကောင်း ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌လည်းကောင်း လောကအားလုံးဝယ် စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည် ပွားများပြီးဖြစ်ကုန်၏။ ဤလောကကိုလည်းကောင်း တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း ထိုးထွင်းသိ၍ သေရမည့်အချိန်ကာလကို ငုံ့လင့်နေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများပြီးဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးသူမည်၏။” ဤပါဠိသည်လျှင် ဘာဝနာသုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့. . . တရားအစုတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ ကား၊ အနဘိဇ္ဈာဟုဆိုအပ်သော တရားအစုအဖို့၊ အဗျာပါဒဟုဆိုအပ်သော တရားအစုအဖို့၊ သမ္မာသတိဟုဆိုအပ်သော တရားအစုအဖို့၊ သမ္မာသမာဓိဟုဆိုအပ်သော တရားအစုအဖို့။ ရဟန်းတို့. . . ဤသည်တို့ကား လေးပါးကုန်သော တရားအစုအဖို့တို့တည်း။ ။ ဤပါဠိသည် ဘာဝနာသုတ်မည်၏။ (၇)

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဒဿနလည်းဖြစ်သော ဘာဝနာလည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။ “ငါးပါးကုန်သော ဩရမ္မာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို ဖြတ်ရာ၏။ ငါးပါးကုန်သော ဥဒ္ဓိဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို စွန့်ရာ၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဒဿနသုတ် မည်၏။ “ငါးပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း အလွန် ပွားစေရာ၏။ ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟ၊မာန၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် ငါးပါးသောကပ်ငြိခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်သော ရဟန်းကို ဩဃကိုကူးမြောက်ပြီး သော ရဟန်းဟူ၍ ဆိုအပ်၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ဘာဝနာသုတ်မည်၏။ ဤပါဠိသည် ဒဿန လည်းမည်၏ ဘာဝနာလည်းမည်၏။

ရဟန်းတို့. . . ဣန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေလည်းကောင်း အညိန္ဒြေလည်းကောင်း အညာတာဝိန္ဒြေလည်း ကောင်း ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့. . . အဘယ်တရားသည်လျှင် အနညာတညဿာ- မိတိန္ဒြေမည်သနည်း၊ ရဟန်းတို့. . . ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မသိအပ်သေးသော ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို သိခြင်းငှာ ကုသိုလ်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ လုံ့လကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ အားထုတ်၏။ မသိအပ်သေးသော ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ (ပ) ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ (ပ) ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို သိခြင်းငှာ ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ လုံ့လကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ အားထုတ်၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤဣန္ဒြေသည် အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမည်၏။ ဤပါဠိသည် ဒဿနသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . အဘယ်သည်လျှင် အညိန္ဒြေမည်သနည်း၊ ရဟန်းတို့. . . ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် “ဤတဏှာကြည်သော တေဘူမကတရားအပေါင်းသည် ဒုက္ခမည်၏” ဤသို့ မဖောက်မပြန် အပြားအားဖြင့်သိ၏။ “ဤတဏှာသည် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယ မည်၏” ဤသို့ မဖောက်မပြန် အပြားအားဖြင့်သိ၏။ “ဤနိဗ္ဗာန်သည် ဒုက္ခနိရောဓမည်၏” ဤသို့။ (ပ) “ဤအရိယမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်မည်၏” ဤသို့ မဖောက်မပြန် အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤဣန္ဒြေသည် အညိန္ဒြေမည်၏။

ရဟန်းတို့. . . အဘယ်သည်လျှင် အညာတာဝိန္ဒြေမည်သနည်း၊ ရဟန်းတို့. . . ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝမရှိသော အနာဂါမိဖိုလ်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌သာလျှင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏။ ပဋိသန္ဓေသည် ကုန်ပြီ၊ မဂ်တည်း ဟူသော သီတင်းသုံးခြင်းကို သုံးအပ်ပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုအပ်ပြီ၊ ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စအကျိုးငှာ တစ်ပါးသောပြုဖွယ်ကိစ္စသည် မရှိ၊ ဤသို့ အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ရဟန်း

တို့. . . ဤကုဋေသည် အညာတာဝိဇ္ဇေမည်၏။ ဤပါဠိသည် ဘာဝနာမည်၏။ ဤပါဠိသည် ဒဿနလည်းမည်၏ ဘာဝနာလည်းမည်၏။ (၈)

၁၁၆။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် သကဝစနသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“မကောင်းမှုဟူသမျှကို မပြုရာ၊ ကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံစေရာ၏။ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေရာ၏။ ဤသည်ကား ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမတော်ပေတည်း။” ဤသုတ်မဟာဝါပါဠိသည် သကဝစနသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . အကြင်သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် သူမိုက်ကို သူမိုက်ဟူ၍ တစ်ပါးသောသူတို့သည် သိကုန်၏။ ဤသုံးပါးသောအကြောင်းတို့သည် သူမိုက်၏ သူမိုက်ဟုမှတ်ကြောင်းတို့တည်း။ သူမိုက်ဟုယူခြင်းငှာအကြောင်းတို့တည်း။ သူမိုက်၏အခြေအမြစ်တို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ ရဟန်းတို့. . . သူမိုက်သည် မကောင်းသဖြင့်ကြံအပ်သော အဘိဇ္ဈာ၊ဗျာပါဒ၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ကြံတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ မကောင်းသဖြင့်ဆိုအပ်သော မုသာဝါဒအစရှိသည်ကိုဆိုတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ မကောင်းသဖြင့်ပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတအစရှိသောအမှုကို ပြုတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့. . . မိုက်သောသူ၏ သူမိုက်ဟုမှတ်ကြောင်းတို့သည် သူမိုက်ဟုယူခြင်းငှာအကြောင်းတို့သည် သူမိုက်၏အခြေအမြစ်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။

ရဟန်းတို့. . . အကြင်သုံးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ပညာရှိကို ပညာရှိဟူ၍ တစ်ပါးသောသူတို့သည် ကောင်းစွာသိကုန်၏။ ဤသုံးပါးတို့သည် ပညာရှိသောသူ၏ ပညာရှိဟု မှတ်ကြောင်းတို့တည်း။ ပညာရှိဟုယူခြင်းငှာအကြောင်းတို့တည်း။ ပညာရှိ၏အခြေအမြစ်တို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ ရဟန်းတို့. . . ပညာရှိသည် ကောင်းစွာကြံအပ်သော အနဘိဇ္ဈာစသည်ကိုကြံတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားကို ဆိုတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာပြုအပ်သော ပါဏာတိပါတစသည်မှကြဉ်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့. . . ပညာရှိ၏ ပညာရှိဟုမှတ်ကြောင်းတို့သည် ပညာရှိဟုယူခြင်းငှာအကြောင်းတို့သည် ပညာရှိ၏အခြေအမြစ်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤအင်္ဂုတ္တရပါဠိသည် သကဝစနသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ပရဝစနသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“မြေကြီးနှင့်တူသော ပြန့်ကျယ်သောအရာသည် မရှိ။ အသုရာပြည်နှင့်တူသော ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ်သည် မရှိ။ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့်တူသော မြင့်သောအရပ်သည် မရှိ။ စကြဝတေးမင်းနှင့် တူသော ယောက်ျားသည် မရှိ။” ဤပါဠိသည် ပရဝစနသုတ်မည်၏။

သိကြားမင်း. . . ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားဖြင့် အောင်ခြင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဤသို့ ဝေပစိတ္တိအသုရာသည် ဆို၏။ ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်း. . . ကောင်းစွာဆိုအပ်သောစကားဖြင့် အောင်ခြင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ဤသို့ သိကြားမင်းသည် ဆို၏။ ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်း. . . ဂါထာကို ဆိုလော့၊ ဤသို့ သိကြားမင်းသည် ဆို၏။ ရဟန်းတို့. . . ထိုအခါ၌ ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာသည် ဤဂါထာကို ဆို၏။ အဘယ်သို့ဆိုသနည်း -

“ဘိယျော ဗာလာ ပကုဇ္ဈေယျံ၊ နော စဿ ပဋိသေဓကော။

တသ္မာ ဘုသေန ဒက္ကေန၊ ဓီရော ဗာလံ နိသေဓယေ” ဟူ၍ ဆို၏။

“သိကြားမင်း. . . ထိုသူမိုက်အား အကယ်၍ မတားမြစ်သည်ဖြစ်ပါမူ သူမိုက်တို့သည် လွန်စွာ ချွတ်ယွင်းပျက်စီးကုန်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသည် ပြင်းစွာ သော ဒဏ်ဖြင့်သာ သူမိုက်ကို နှိပ်ကွပ်တားမြစ်ရာ၏။

ရဟန်းတို့. . . ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာမင်းသည် ဂါထာကို ဆိုအပ်သည်ရှိသော် အသုရာတို့သည် ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့. . . ထိုအခါ၌ ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာမင်းသည် နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားကို “သိကြားမင်း. . . ဂါထာကို ဆိုလော့” ဤသို့ ဤစကားကို ဆို၏။ ရဟန်းတို့. . . ထိုအခါ၌ နတ်တို့ကို အစိုးရသော သိကြားမင်းသည် ဤဂါထာကို ဆိုလေ၏။ အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း -

“ဧတဒေဝ အဟံ မညေ၊ ဗာလဿ ပဋိသေဓနံ။

ပရံ သင်္ကပိတံ ဥတွာ၊ ယော သတော ဥပသမ္ပတိ” ဟူ၍ ဆို၏။

“ဝေပစိတ္တိအသုရိန်. . . အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးအမျက်ထွက်သည်ကို သိပြီး၍ သတိနှင့်ပြည့်စုံလျက် ငြိမ်းအေး၏။ ထိုသူ၏ ဤသို့ ငြိမ်းအေးခြင်းကိုသာလျှင် သူမိုက်အား တားမြစ်နိုင်၏ဟု ငါ အောက်မေ့၏။”

ရဟန်းတို့. . . နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် ဂါထာကို ဆိုအပ်သည်ရှိသော် နတ်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ အသုရာတို့သည် ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့. . . ထိုအခါ၌ နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာမင်းကို “ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်း. . . ဂါထာကို ဆိုလော့” ဤသို့ ဤစကားကို ဆို၏။ ရဟန်းတို့. . . ဤသို့ နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် ဆိုအပ်သည်ရှိသော် ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာ မင်းသည် ဤဂါထာကို ဆို၏။ အဘယ်သို့ဆိုသနည်း -

“တေဒေဝ တိတိက္ခာယ၊ ဝဇ္ဇံ ပဿာမိ ဝါသဝ။

ယဒါ နံ မညတိ ဗာလော၊ ဘယာ မျာယံ တိတိက္ခတိ။

အဇ္ဈာရဟတိ ဒုဗ္ဗေဓော၊ ဂေါဝ ဘိယျော ပလာယိနံ။” ဟူ၍ ဆို၏။

“သိကြားမင်း... အကြင်အခါ၌ မိုက်သောသူသည် ထိုသည်းခံသောသူကို ဤသူကား ငါ့အား ကြောက်သောကြောင့် သည်းခံ၏ဟု အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။ ထိုအခါ၌ ပြေးသောနွားကို နွားအပေါင်းသည် လွန်စွာ လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပညာမဲ့သူသည် အလွန် လွှမ်းမိုး၏ဟု သည်းခံခြင်း၌ ဤအပြစ်ကိုသာလျှင် ငါ မြင်မိ၏။

ရဟန်းတို့... ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာမင်းသည် ဂါထာကို ဆိုအပ်သည်ရှိသော်ကား အသုရာတို့သည် ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာမင်းသည် နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းကို “သိကြားမင်း... ဂါထာကို ဆိုလော” ဤသို့ ဤစကားကို ဆို၏။ ရဟန်းတို့... ဤသို့ ဝေပစိတ္တိအမည်ရှိသော အသုရာမင်းသည် ဆိုအပ်သည်ရှိသော် နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် ဤဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဘယ်သို့ဆိုသနည်း -

“ကာမံ မညတု ဝါ မာ ဝါ၊ (ပ) အကောဝိဒါ။” ဟူ၍ ဆို၏။

“ဝေပစိတ္တိအသုရိန်... ဤသူကား ငါ့အား ကြောက်သောကြောင့်သာ သည်းခံ၏ဟု အကယ်၍ မှတ်ထင်အောက်မေ့သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ မမှတ်ထင်မအောက်မေ့သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ အကျိုးတို့သည် မိမိအကျိုးလျှင် အမွန်အမြတ် ရှိကုန်၏။ သည်းခံခြင်းထက် လွန်ကဲသော အကျိုးကား မရှိ။

အကြင်သူသည် စင်စစ် ခွန်အားရှိသူ ဖြစ်လျက် ခွန်အားနည်းသူအား သည်းခံ၏။ ထိုသူ၏ သည်းခံခြင်းကိုသာ မြတ်သော သည်းခံခြင်းဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ ခွန်အား နည်းသူသည်ကား အမြဲ သည်းခံနေရ၏။

အကြင်သူအား လူမိုက်၏ အားဟူသော အားသည် ရှိ၏။ ထိုလူမိုက်၏ အားကို အားမဟုတ်ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။ အားရှိ၍ တရားကိုစောင့်သောသူအား တုံ့ပြန် ပြောဆိုလေ့မရှိ။

အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက်ထွက်၏။ ထိုသူအားသာလျှင် ထိုအမျက်ထွက်မှုကြောင့် အလွန် ယုတ်မာ၏။ အမျက်ထွက်သူကို ပြန်၍ အမျက်မထွက်သူသည် အောင်နိုင်ခဲ့သော စစ်ကို အောင်နိုင်၏။

အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးအမျက်ထွက်သည်ကို သိ၍ သတိနှင့် ပြည့်စုံလျက် ငြိမ်းအေး၏။ ထိုသူသည် မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်သည် မည်၏။

အကြင်သူတို့သည် တရား၌ မလိမ္မာကုန်၊ ထိုသူတို့သည် မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသား တို့၏ အကျိုးကို ပြီးစေသူကို သူမိုက်ဟူ၍ အောက်မေ့မှတ်ထင်ကုန်၏။”

ရဟန်းတို့ . . . နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် ဂါထာတို့ကို ဆိုအပ်ကုန်သည် ရှိသော်ကား တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ အသုရာတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ကုန် ၏။ ဤသံယုတ်ပါဠိသည် ပရဝစနမည်၏။ (၉)

၁၁၇။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် သကဝစနလည်းဖြစ်သော ပရဝစန လည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။

အကြင်ကာမဂုဏ်သည်လည်း ယခုရအပ်ခံစားအပ်သည် ဖြစ်၏။ အကြင်ကာမဂုဏ် သည်လည်း နောင်ရအပ်ခံစားအပ်လတ္တံ့သည် ဖြစ်၏။ ဤနှစ်ပါးစုံသည် ရာဂစသောကိလေသာ ဖြင့် ကျင်နာသော ကိလေသာများသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်သောသူအား ရာဂရဇ စသည်တို့ဖြင့်ဖြွမ်းသည် ဖြစ်၏။ အကြင်သူတို့သည်လည်း ဆောက်တည်အပ်သောသီလအကျင့် စသော သိက္ခာကို အမြတ်အားဖြင့်ယူ၍တည်ကုန်သော ငါမပြုအံ့ဟုကြံခြင်းတည်းဟူသော သီလကိုလည်းကောင်း အကျင့်ကိုလည်းကောင်း အသက်မွေးခြင်းကိုလည်းကောင်း မေထုန်မှ ကြံခြင်းကိုလည်းကောင်း အလွန်မြတ်သောအားဖြင့်ယူခြင်းရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ ဤသီလ စသည်ကို အမြတ်အားဖြင့်ယူခြင်းသည် တစ်ခုသော အတ္တကိလမထာနုယောဂအစုသည် ဖြစ် ၏။ အကြင်သူတို့သည်လည်း “ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်သည် မရှိ” ဤသို့အယူရှိကုန်၏။ ဤသို့ အမြင်ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့၏ ဤကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်မရှိဟူသောအယူသည် နှစ်ခုမြောက်သော ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂအစုသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ၊ အတ္တကိလမ- ထာနုယောဂတို့၏အပြားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော ဤအစုတို့သည် သင်္ချိုင်းမြေကြီးကို ပွားစီးစေတတ် ကုန်၏။ သင်္ချိုင်းမြေကြီးကို ပွားစီးစေတတ်ကုန်သော ထိုနှစ်ပါးသော အစုတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ပွားစေကုန်၏။ ထိုနှစ်ခုသောတရားအစုတို့ကို မသိကုန်မူ၍ အချို့ကုန်သောသူတို့သည် ဘဝတဏှာ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့် သမ္မာပဋိပတ်မှတွန့်တိုခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အချို့ကုန်သော သူတို့သည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းအားဖြင့် သမ္မာပဋိပတ်ကိုလွန်ကုန်၏။ ဤပါဠိသည် ပရဝစန သုတ်မည်၏။

အကြင်သူတို့သည်ကား ထိုနှစ်ပါးသောအစုတို့ကို သိကုန်၍ ထိုနှစ်ပါးသောအစု၌လည်း

တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်၊ ထိုနှစ်ပါးသောအစုဖြင့်လည်း တဏှာဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းအားဖြင့် မအောက်မေ့ကုန်၊ ထိုသူတို့အား သုံးပါးသောဝဋ်သည် ပညတ်ခြင်းငှာ မရှိ။ ဤပါဠိသည် သကဝစနသုတ်မည်၏။ ဤဥဒါန်းသည် သကဝစနလည်းဖြစ်သော ပရဝစနလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

ကောသလတိုင်း၏အရှင်ဖြစ်သော ပသေနဒီအမည်ရှိသော မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤစကားကို လျှောက်၏။ အဘယ်သို့ လျှောက်သနည်း - မြတ်စွာဘုရား... ဤအရပ်၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ကပ်သော တစ်ယောက်အထီးတည်းကိန်းစက်သော အကျွန်ုပ်၏ စိတ်၏ အကြံသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ထင်ရှားဖြစ်သနည်း၊ “အဘယ်သူတို့သည် မိမိကိုယ်ကို ချစ်အပ်သနည်း၊ အဘယ်သူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်သနည်း” ဤသို့ အကြံသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား... ထိုအကျွန်ုပ်အား ဤသို့သောအကြံသည် ဖြစ်ပြီ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊ “အမှတ်မရှိ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့် ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်။ ထိုသူတို့သည် “အကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏” ဤသို့ အကယ်၍ ဆိုကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ ဆိုကုန်သော်လည်း ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်။ ထိုသို့ချစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ အကြင်ကြောင့် အကြင်အမှုကို မချစ်အပ်သောသူသည် မချစ်အပ်သောသူအား ပြုရာ၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုအမှုကို မိမိသည်ပင်လျှင် မိမိအား ပြုကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်။

အကြင်အချို့ကုန်သော သူတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏။ ထိုသူတို့သည် “အကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကို မချစ်အပ်” ဤသို့ အကယ်၍ ဆိုကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်အပ်သည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ချစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ ချစ်သောသူသည် ချစ်သောသူအား အကြင်အမှုကို ပြုရာ၏၊ ထိုအမှုကို ထိုသူတို့သည် မိမိသည်သာလျှင် မိမိအား အကြင်ကြောင့် ပြုကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏” ဤသို့ ဤသို့သောအကြံသည် ဖြစ်ပြီ၊ ဤသို့ လျှောက်၏။

မြတ်သောမင်းကြီး... ဤသင်မင်းကြီးအကြံသည် ဤသင်မင်းကြီးကြံတိုင်းမှန်၏၊ မြတ်သောမင်းကြီး... ဤသင်မင်းကြီးအကြံသည် ဤသင်မင်းကြီးကြံတိုင်းမှန်၏၊ သင့်စွ၊ မြတ်သောမင်းကြီး... အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူတို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့် ဒုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်။ ထိုသူတို့သည် “အကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏” ဤသို့

အကယ်၍ဆိုကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုသောအခါ၌ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်။ ထိုသို့မချစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ မြတ်သောမင်းကြီး . . . အကြင်အမှုကို မချစ်အပ်သောသူသည် မချစ်အပ်သောသူအား ပြုရာ၏။ ထိုအမှုကို ထိုသူတို့သည် မိမိသည်သာလျှင် မိမိအား အကြင်ကြောင့် ပြုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို မချစ်အပ်။

မြတ်သောမင်းကြီး . . . အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်ကုန်သောသူတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏။ ထိုသူတို့သည် “အကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ကို မချစ်အပ်” ဤသို့ အကယ်၍ဆိုကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုသောအခါ၌ ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏။ ထိုသို့ချစ်ခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ မြတ်သောမင်းကြီး . . . အကြင်အမှုကို ချစ်အပ်သောသူသည် ချစ်အပ်သောသူအား ပြုရာ၏။ ထိုအမှုကို ထိုသူတို့သည် မိမိသည်သာလျှင် မိမိအား အကြင်ကြောင့် ပြုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့သည် ကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏။ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ (ပ) မြတ်စွာဘုရားသည် -

“မိမိကိုယ်ကို ချစ်အပ်၏ဟု အကယ်၍ သိငြားအံ့၊ ထိုမိမိကိုယ်ကို မကောင်းမှုနှင့် မယှဉ်စေရာ။ မှန်၏။ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသောသူသည် ထိုချမ်းသာကို ရလွယ်သည် မဖြစ်။

မှန်၏။ သေမင်း နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လူ၌ဖြစ်သောဘဝကို စွန့်ရသော သူအား အဘယ်သည်လျှင် ထိုသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်ကိုလျှင် ယူ၍ သွားရသနည်း။ ထိုသူအား အရိပ်သည် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ အဘယ်သည်လျှင် အစဉ်လိုက်သနည်း။

ဤလောက၌ သတ္တဝါသည် နှစ်ပါးကုန်သော အကြင်ကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ အကြင်မကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း ပြု၏။ ထိုကောင်းမှု မကောင်းမှုသည်သာလျှင် ထိုသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်၏။ ထိုဥစ္စာကိုသာလျှင် ယူ၍သွား၏။ အရိပ်သည် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ ထိုကောင်းမှု မကောင်းမှုနှစ်ပါးသည်သာလျှင် အစဉ်လိုက်၏။

ထို့ကြောင့် တမလွန်၌ အကျိုးရှိသော ဆည်းပူးအပ်သော ကောင်းမှုကို ပြုရာ၏။ ကောင်းမှုတို့သည် တမလွန်လောက၌ သတ္တဝါတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်၏။”

ဤဂါထာမရှိသောသုတ်သည် ပရဝစနသုတ်မည်၏။ နောက်၌ဆိုအပ်သော ဂါထာသည် သကဝစနသုတ်မည်၏။ ဤပါဠိသည် သကဝစနလည်းဖြစ်သော ပရဝစနလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၁၀)

၁၁၈။ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဝိသဇ္ဇနီယသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

ပြဿနာတို့ကို မေးအပ်သည်ရှိသော် ဤခန္ဓာပဉ္စကကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဤဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ ဤသမုဒယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏။ ဤမဂ္ဂသစ္စာကို ပွားအပ်၏။ ဤနိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဤသို့ယူအပ်ကုန်သော ဤကုသိုလ်အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဤအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဤသို့ယူအပ်ကုန်သော ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဤသည်ကား အစီးအပွားတည်း။ ဤပါဠိသည် ဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်၏” ဤသို့ ဘုရား၏မြတ်သောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း တရားတော်၏ကောင်းစွာ ဟောအပ်သောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သံဃာတော်၏ကောင်းစွာ ကျင့်သောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင် ပြရာ၏။ “ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည် အမြဲမရှိကုန်” ဤသို့ “အလုံးစုံကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည် ဆင်းရဲကုန်၏” ဤသို့ “အလုံးစုံကုန်သော တရားတို့သည် ပြုတတ်ခံစားတတ်သောသဘောမရှိကုန်” ဤသို့ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင် ပြရာ၏။ ထိုမျှသာမကသေး ဤသို့စင်စစ် ဖြေအပ်သည်ကို ဟောတတ်သော သဘောရှိသော အကြင်သုတ်သည် ရှိ၏။ ဤပါဠိသည် ဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“လူတို့ကိုဆုံးမတော်မူတတ်သော အရှင်ဘုရား . . . အလိုတော်ရှိသော အရှင်ဘုရား၏ စိတ်တော်ဖြင့် အထူးသဖြင့်ကြံအပ်သော အလိုတော်ကို အလုံးစုံကုန်သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း လူတို့သည်လည်းကောင်း အလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း မသိနိုင်ကုန်၊ ငြိမ်သက်စွာထသော ကိလေသာမရှိထသော အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိကို အမြဲမပြတ် မှီဝဲတော်မူသော အရှင်ဘုရား၏ ထိုအလိုတော်သည် အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိတော်မူသနည်း။” ဤပါဠိသည် အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သီလကျေးဇူးကြောင့် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ သမာဓိကျေးဇူးကြောင့် ပညာကျေးဇူးကြောင့် ဝိမုတ္တိကျေးဇူးကြောင့် ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကျေးဇူးကြောင့် ကာယသမာစာရ၊ ဝစီသမာစာရကြောင့် အာနုဘော်ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏အကျိုးစီးပွားကို ရှာတတ်သောမေတ္တာကြောင့် သတ္တဝါတို့ကိုသနားတော်မူတတ်သော ကရုဏာကြောင့် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကြောင့် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဤသုတ်သည် အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို

မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရား၏ လောက၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘုရားရတနာ၏လည်းကောင်း တရားရတနာ၏လည်းကောင်း သံဃာရတနာ၏လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးသော ရတနာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သုံးပါးကုန်သော ရတနာတို့သည် အဘယ် မျှသောပမာဏအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သနည်း။ ဤပါဠိသည် အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။

ဘုရားတို့၏အရာကို မဖြေအပ်။ သတ္တဝါ၏အဆက်ဆက်ကို သိလိုသောအဖြစ်ဖြင့် မေးသော ပုစ္ဆာကို မဖြေအပ်။ ရဟန်းတို့ . . . အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဖြင့် ပိတ်ပင်ဆီးတားခြင်းရှိကုန်သော တဏှာသံယောဇဉ်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော တစ်ကြိမ် ငရဲသို့ တစ်ကြိမ် တိရစ္ဆာန်အမျိုးသို့ တစ်ကြိမ် ပြိတ္တာဘုံသို့ တစ်ကြိမ် အသုရာအမျိုးသို့ တစ်ကြိမ် နတ်တို့သို့ တစ်ကြိမ် လူတို့သို့ ပြေးဝင်ကုန်သော ကျင်လည်သွားလာကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းသည် မထင်။ ရှေးဖြစ်သော အစွန်းသည် အဘယ်နည်း၊ ဤသို့မေးခြင်းကို မဖြေအပ်။ န ပညာယတိ ဟူသည်ကား တပည့်တို့အား ဉာဏ်၏ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့် မထင်။

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဒေသနာတော် သည် ဆောင်အပ်သောမိမိကိုယ်ရှိသောဒေသနာလည်းကောင်း ဆောင်အပ်သော သူတစ်ပါး ရှိသော ဒေသနာလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးရှိ၏။ န ပညာယတိဟူသော ဒေသနာသည် ဆောင်အပ်သော သူတစ်ပါးရှိသောဒေသနာမည်၏။ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇ္ဇာနာ ဟူသော ဒေသနာသည် ဆောင်အပ်သောမိမိကိုယ်ရှိသောဒေသနာမည်၏။ ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အား မသိခြင်းသည် မရှိ။ အဝိသဇ္ဇနီယ တစ်နည်း အဘယ်မှာနည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောကာလိကအမည်ရှိသော ရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ တစ်ပါးသော ရဟန်းကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ အဘယ်သို့မိန့်တော်မူသနည်း-

ရဟန်း. . . ဥပမာမည်သည်ကား ခါရီ^၁ နှစ်ဆယ်ရှိသော ကောသလတိုင်း၌ဖြစ်သော နှမ်းလှည်းတစ်စီးသည် ရှိရာ၏။ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ထိုနှမ်းလှည်းမှ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာလွန်သဖြင့် တစ်စေ့တစ်စေ့သော နှမ်းကို ထုတ်သဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ (ပ) တစ်ခုသော အဗျဒအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရာဖြစ်သောငရဲသည် ကုန်ခြင်းသို့ မရောက် သည်သာတည်း။ ရဟန်း. . . နှစ်ဆယ်သော အဗျဒအရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော နိရဗျဒအရေအတွက်ရှိသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း. . . နှစ်ဆယ်သော နိရဗျဒအရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော အဗဗအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း. . . နှစ်ဆယ်သော အဗဗ အရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော အဋ္ဌဋ္ဌအရေအတွက်ဖြင့်

၁။ ခါရီ = တို့။ လေးတင်းနှင့် ညီမျှသောချင့်ဝန်။

ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း... နှစ်ဆယ်သော အဋ္ဌကုဋေအရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော အဟဟအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း... နှစ်ဆယ်သော အဟဟအရေအတွက် အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော ကုမုဒအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်း... နှစ်ဆယ်သော ကုမုဒအရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော သောဂန္ဓိကအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း... နှစ်ဆယ်သော သောဂန္ဓိကအရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော ဥပ္ပလကအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ နှစ်ဆယ်သော ဥပ္ပလကအရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော ပုဏ္ဏရိက အရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း... နှစ်ဆယ်သော ပုဏ္ဏရိက အရေအတွက်အသက်ရှိကုန်သော ငရဲတို့ကဲ့သို့ ထို့အတူ တစ်ခုသော ပဒုမအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ငရဲသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်း... ကောကာလိကမည်သော ရဟန်းသည် သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၌ စိတ်ကို ပြစ်မှား၍ ပဒုမအရေအတွက်ဖြင့် ကျက်ရသော ပဒုမအမည်ရှိသော ငရဲ၌ ကပ်၍ဖြစ်သည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။ “ဤသည်ကား မနှိုင်းယှဉ်အပ်၊ မရေတွက်အပ်” ဤသို့ အမှတ်မရှိသောသုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအလုံးစုံသောသုတ်သည် အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။ ဤပါဠိသည် အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်မည်၏။ (၁၁)

၁၁၉။ ထိုနှစ်ဆယ်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော အဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကြင်အခါ၌ ဥပကအမည်ရှိသော ထိုတက္ကတွန်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို “ငါ့ရှင်ဂေါတမ... အဘယ်အရပ်သို့ သွားလတ္တံ့နည်း” ဤသို့ လျှောက်၏။ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း -

“ဥပက... လောက၌ သူတစ်ပါးတို့မဟောကြားနိုင်သော အမြိုက်တရားစည် ဟုဆိုအပ်သော ထိုဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောခြင်းငှာ ငါသည် ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွားအံ့” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

ဥပကအမည်ရှိသော တက္ကတွန်းသည် “ငါ့ရှင်ဂေါတမ... ‘ဇိန’ဟူ၍ စင်စစ် ဝန်ခံသလော” ဤသို့ ဆို၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း-

“ဥပက... အာသဝေါတရား ကုန်ခြင်းသို့ရောက်သော ငါကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်စစ် ဇိနမည်ကုန်၏။ ငါသည် ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို အောင်အပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဇိနမည်၏။” ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

အဘယ်သို့သောအပြားအားဖြင့် ဇိနမည်သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဇိနမည်သနည်း၊ ဤသို့မေးခြင်းကို ဖြေအပ်၏။ အဘယ်တရားသည် ဇိနမည်သနည်း၊ ဤသို့မေးခြင်းကို မဖြေအပ်။ အာသဝေါတရား၏ကုန်ခြင်းသည် အဘယ်နည်း၊ ရာဂ၏ကုန်ခြင်းလော၊ ဒေါသ၏ကုန်ခြင်းလော၊ မောဟ၏ကုန်ခြင်းလော၊ ဤသို့မေးခြင်းကို ဖြေအပ်၏။ အာသဝေါတရား၏ကုန်ခြင်းသည် အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသနည်း၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဤပါဠိသည် ဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော အဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

သတ္တဝါသည် ရှိ၏လော၊ ဤသို့သောအမေးကို ဖြေအပ်၏။ ရုပ်သည် ရှိ၏လော၊ ဤသို့သော အမေးကို ဖြေအပ်၏။ သတ္တဝါသည် ရုပ်မည်သလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ သတ္တဝါသည် ရုပ်ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ရုပ်၌ သတ္တဝါသည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ သတ္တဝါ၌ ရုပ်သည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဤအတူ ဝေဒနာသည် ရှိသလော၊ (ပ) သညာသည်။ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဉ်သည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို ဖြေအပ်၏။ သတ္တဝါသည် ဝိညာဉ်မည်သလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ သတ္တဝါသည် ဝိညာဉ်ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဝိညာဉ်၌ သတ္တဝါသည် ရှိသလော၊ ဤသို့သော အမေးကို မဖြေအပ်။ သတ္တဝါ၌ ဝိညာဉ်သည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ရုပ်ကို ကြဉ်၍ သတ္တဝါသည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဝေဒနာကို ကြဉ်၍။ (ပ) သညာကို။ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝိညာဉ်ကို ကြဉ်၍ သတ္တဝါသည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဤသတ္တဝါသည် ရုပ်မရှိသလော။ ဝေဒနာမရှိသလော။ သညာမရှိသလော။ သင်္ခါရမရှိသလော။ ဝိညာဉ်မရှိသလော။ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဤပါဠိသည် ဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော အဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော လူတို့၏ပသာဒစက္ခုကိုလွန်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် စုတေကုန်သော ပဋိသန္ဓေနေကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို မြင်၏လော။ ဤအတူ အလုံးစုံကို သိအပ်၏။ (ပ) ကံအားလျော်စွာကပ်၍ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။ ဤသို့သော အမေးကို ဖြေအပ်၏။ အဘယ်တရားတို့သည် သတ္တဝါမည်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားသည် သတ္တဝါမည်သနည်း၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဤပါဠိသည် ဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော အဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

သတ္တဝါသည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို ဖြေအပ်၏။ စုတေကျသည်မှ နောက်၌ သတ္တဝါသည် ရှိသလော၊ ဤသို့သောအမေးကို မဖြေအပ်။ ဤပါဠိသည် ဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော အဝိသဇ္ဇနီယလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၁၂)

၁၂၀။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ကမ္မသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“မှန်၏။ သေမင်း နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လူ၌ဖြစ်သောဘဝကို စွန့်ရသော သူအား အဘယ်သည်လျှင် ထိုသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်ကိုလျှင် ယူ၍ သွားရ သနည်း။ ထိုသူအား အရိပ်သည် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ အဘယ်သည်လျှင် အစဉ်လိုက် သနည်း။

ဤလောက၌ သတ္တဝါသည် နှစ်ပါးကုန်သော အကြင်ကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း အကြင်မကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း ပြု၏။ ထိုကောင်းမှု မကောင်းမှုသည်သာလျှင် ထိုသူ၏ ဥစ္စာဖြစ်၏။ ထိုဥစ္စာကိုသာလျှင် ယူ၍သွား၏။ အရိပ်သည် အစဉ်လိုက်သကဲ့ သို့ ထိုကောင်းမှု မကောင်းမှုနှစ်ပါးသည်သာလျှင် အစဉ်လိုက်၏။” ဤပါဠိသည် ကမ္မသုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့ . . . နောက်တစ်မျိုးကား သေရာအင်းပျဉ်၌ တင်ထားအပ်သည်လည်းဖြစ် သော သေရာညောင်စောင်း၌ တင်ထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော သေရာမြေအရပ်၌ မထဘဲ လျောင်းအိပ်သည်လည်းဖြစ်သော ထိုသူမိုက်၏ ရှေးကပြုခဲ့သော ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက်ဟူကုန်သော ယုတ်မာသော အပြုအမူတို့သည် သေခါနီးအခါ၌ ထင်ကုန်၏။ ပေါ်ကုန်၏။ လွှမ်းမိုးလာကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . ဥပမာအားဖြင့် ကြီးစွာသော တောင်ထွတ်တို့၏ အရိပ်တို့သည် ညနေချမ်းအခါ မြေအပြင်၌ ထင်ကုန်၏။ ပေါ်ကုန်၏။ လွှမ်းမိုးလာကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . ဤအတူသာလျှင် သေရာအင်းပျဉ်၌ တင်ထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော သေရာ ညောင်စောင်း၌ တင်ထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော သေရာမြေ၌ မထဘဲ လျောင်းအိပ်သည် လည်းဖြစ်သော ထိုသူမိုက်၏ ရှေးကပြုခဲ့သော ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက်ဟူ ကုန်သော ယုတ်မာသော အပြုအမူတို့သည် ထိုသေခါနီးအခါ၌ ထင်ကုန်၏။ ပေါ်ကုန်၏။ လွှမ်းမိုးလာကုန်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ထိုနိမိတ်ထင်ရာ၌ သူမိုက်အား ဤသို့သောအကြံသည် ဖြစ်၏ - “ငါသည် ကောင်းမှုကို မပြုမိလေစွ၊ ကုသိုလ်ကို မပြုမိလေစွ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကိုတားမြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို မပြုမိလေစွ။ မကောင်းမှုကို ပြုမိလေစွ၊ ကြမ်းကြုတ်မှုကို ပြုမိလေစွ၊ ညစ်ကျမှု ဒုစရိုက်ကို ပြုမိလေစွ၊ အချင်းတို့ . . . ကောင်းမှုကို မပြုကုန်သော ကုသိုလ်ကို မပြုမိကုန်သော ကြောက်ရွံ့ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်တို့ကို မပြုမိကုန်သော မကောင်းမှုကို ပြုမိကုန် သော ကြမ်းကြုတ်မှုကို ပြုမိကုန်သော ညစ်ကျမှု ဒုစရိုက်ကို ပြုမိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရာ ဂတိသို့ လားရာ၏”ဟု အကြံဖြစ်၏။ ထိုသူမိုက်သည် ပူဆွေး၏။ ပင်ပန်း၏။ ငိုကြွေး၏။ ရင်ဘတ် စည်တီး မြည်တမ်း၏။ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းသို့ ရောက်၏။” ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရဟန်းတို့... နောက်တစ်မျိုးကား သေရာအင်းပျဉ်၌ တင်ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော သေရာညောင်စောင်း၌ တင်ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော သေရာမြေအရပ်၌ မထဘဲ လျောင်းအိပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော ထိုပညာရှိ၏ ရှေးကပြုခဲ့သော ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် မနောသုစရိုက်ဟူသော ကောင်းမှုကံတို့သည် သေခါနီးအခါ၌ ထင်ကုန်၏၊ ပေါ်ကုန်၏၊ လွှမ်းမိုးလာကုန်၏။ ရဟန်းတို့... ဥပမာအားဖြင့် ကြီးစွာသော တောင်ထွတ်တို့၏ အရိပ်တို့သည် ညနေချမ်းအခါ မြေအပြင်၌ ထင်ကုန်၏၊ ပေါ်ကုန်၏၊ လွှမ်းမိုးလာကုန်၏။ ရဟန်းတို့... ဤအတူသာလျှင် သေရာအင်းပျဉ်၌ တင်ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော သေရာ ညောင်စောင်း၌ တင်ထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော သေရာမြေအရပ်၌ မထဘဲ လျောင်းအိပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော ထိုပညာရှိ၏ ရှေးကပြုခဲ့သော ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် မနောသုစရိုက်ဟူသော ကောင်းမှုကံတို့သည် ထိုသေခါနီးအခါ၌ ထင်ကုန်၏၊ ပေါ်ကုန်၏၊ လွှမ်းမိုးလာကုန်၏။

ရဟန်းတို့... ထိုနိမိတ်ထင်ရာ၌ ထိုပညာရှိအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ - “ငါသည် မကောင်းမှုကို မပြုခဲ့ပေစွ၊ ကြမ်းကြုတ်မှုကို မပြုခဲ့ပေစွ၊ ညစ်ကျမှု၊ ဒုစရိုက်ကို မပြုခဲ့ပေစွ။ ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ရပေ၏၊ ကုသိုလ်ကို ပြုခဲ့ရပေ၏၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို ပြုခဲ့ရပေ၏။ အချင်းတို့... မကောင်းမှုကို မပြုမိကုန်သော ကြမ်းကြုတ်မှုကို မပြုမိကုန်သော ညစ်ကျမှု၊ ဒုစရိုက်ကို မပြုမိကုန်သော ကောင်းမှုကို ပြုမိကုန်သော ကုသိုလ်ကို ပြုမိကုန်သော ကြောက်ရွံ့ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို ပြုမိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရာဂတိသို့ တမလွန်ဘဝ၌ လားရာ၏”ဟု အကြံဖြစ်၏။ ထိုပညာရှိသည် မပူဆွေး၊ မပင်ပန်း၊ မငိုကြွေး၊ ရင်ဘတ်စည်တီး မမြည်တမ်း၊ ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းသို့ မရောက်။

“ငါသည် ကောင်းမှုကို ပြုအပ်ပြီ၊ မကောင်းမှုကို မပြုအပ်၊ ပြုအပ်သောမကောင်းမှု မရှိသော ပြုအပ်သောကြမ်းကြုတ်သောအမှုမရှိသော ပြုအပ်သောကြမ်းတမ်းသောအမှု မရှိသော ပြုအပ်ပြီးသောကောင်းမှုရှိသော ပြုအပ်ပြီးသောကုသိုလ်ရှိသော ပြုအပ်ပြီးသော ကြောက်ခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုရှိသောသူအား အကြင်ဂတိသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုဂတိကို တမလွန်ဘဝ၌ ခံစားအံ့။” ဤသို့ နှလုံးမသာယာခြင်းသည် မဖြစ်။ ရဟန်းတို့... နှလုံးမသာယာခြင်းမရှိသော မိန်းမ၏လည်းကောင်း ယောက်ျား၏လည်းကောင်း လူ၏လည်းကောင်း ရဟန်း၏လည်းကောင်း ကောင်းသော သေခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ကောင်းသော စုတိကာလကိုပြုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။” ဤပါဠိသည် ကမ္မသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့... ဒုစရိုက်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား- ကာယဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ မနောဒုစရိုက်လည်းကောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့... ဒုစရိုက်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့... သုစရိုက်တို့သည်

ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား - ကာယသုစရိုက်လည်းကောင်း၊ ဝစီသုစရိုက်လည်းကောင်း၊ မနောသုစရိုက်လည်းကောင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ . . . သုစရိုက်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် ကမ္မသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ဝိပါကသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် အရတော်ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် ကောင်းစွာရအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းငှာ အခွင့်ကို ရအပ်၏။ ရဟန်းတို့ . . . တွေ့ထိမှု၏တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်မျိုးရှိသော ‘ဆဖဿာ-ယတနိက’ ငရဲတို့ကို ငါဘုရား မြင်အပ်ကုန်၏။ ထိုငရဲ၌ မျက်စိဖြင့် အဆင်းအားလုံးကို ကြည့်သော် မလိုလားအပ်သော ရုပ်ကိုသာ မြင်၏။ လိုလားအပ်သော ရုပ်ကို မမြင်။ မနှစ်သက်အပ်သော ရုပ်ကိုသာ မြင်၏။ နှစ်သက်အပ်သော ရုပ်ကို မမြင်။ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော ရုပ်ကိုသာ မြင်၏။ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော ရုပ်ကို မမြင်။

နားဖြင့် အသံအားလုံးကို နားထောင်သည်ရှိသော် ။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့အားလုံးကို နှမ်းရှူသည်ရှိသော်။ လျှာဖြင့် အရသာအားလုံးကို လျက်သည်ရှိသော်။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိအားလုံးကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ စိတ်ဖြင့် သဘောတရားအားလုံးကို သိသည်ရှိသော် မလိုလားအပ်သော သဘောကိုသာ သိ၏။ လိုလားအပ်သော သဘောကို မသိ။ မနှစ်သက်အပ်သော သဘောကိုသာ သိ၏။ နှစ်သက်အပ်သော သဘောကို မသိ။ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော သဘောကိုသာ သိ၏။ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော သဘောကို မသိ။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် အရတော်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းငှာ အခွင့်ကို ရအပ်၏။

ရဟန်းတို့ . . . တွေ့ထိမှု၏တည်ရာ ‘ဖဿာယတန’ ခြောက်မျိုးရှိသော ‘ဆဖဿာ-ယတနိက’ နတ်ပြည်တို့ကို ငါဘုရား မြင်အပ်ကုန်၏။ ထိုနတ်ပြည်တို့၌ မျက်စိဖြင့် အဆင်းအားလုံးကို ကြည့်သည်ရှိသော် လိုလားအပ်သော ရုပ်ကိုသာ မြင်၏။ မလိုလားအပ်သော ရုပ်ကို မမြင်။ နှစ်သက်အပ်သော ရုပ်ကိုသာ မြင်၏။ မနှစ်သက်အပ်သော ရုပ်ကို မမြင်။ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော ရုပ်ကိုသာ မြင်၏။ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော ရုပ်ကို မမြင်။ နားဖြင့် အသံအားလုံးကို နားထောင်သည်ရှိသော် ။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့အားလုံးကို နှမ်းရှူသည်ရှိသော်။ လျှာဖြင့် အရသာအားလုံးကို လျက်သည်ရှိသော်။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိအားလုံးကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ စိတ်ဖြင့် သဘောတရားအားလုံးကို သိသည်ရှိသော် လိုလားအပ်သော သဘောကိုသာ သိ၏။ မလိုလားအပ်သော သဘောကို မသိ။ နှစ်သက်အပ်သော သဘောကိုသာ သိ၏။ မနှစ်သက်အပ်သော သဘောကို မသိ။ စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော

သဘောကိုသာ သိ၏။ စိတ်နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော သဘောကို မသိ။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် အရတော်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ . . . သင်တို့သည် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းငှာ အခွင့်ကို ရအပ်၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤသံယုတ်ပါဠိသည် ဝိပါကသုတ်မည်၏။

အချင်းတို့ . . . အချင်းခပ်သိမ်း လောဟကမ္ဘိဇရဲ၌ ကျက်ကြကုန်သော ငါတို့အား အနှစ်ခြောက်သောင်းတို့ ပြည့်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ငါတို့အား ဘယ်အခါ ဤဆင်းရဲ၏ အဆုံးသည် ဖြစ်ပါလတ္တံ့နည်း။

အချင်းတို့ . . . အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့် သင့်အားလည်းကောင်း ငါ့အားလည်းကောင်း ဤဆင်းရဲ၏ အဆုံးသည် မရှိ၊ ဤဆင်းရဲ၏ အဆုံးသည် အဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါတော့အံ့နည်း။ ဤဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို မတွေ့မမြင်နိုင်၊ ထိုသို့သော အပြားအားဖြင့် သင်သည်လည်းကောင်း ငါသည်လည်းကောင်း မကောင်းမှုကို ပြုအပ်ခဲ့ပြီ။

ဤဇာတ်ပါဠိသည် ဝိပါကသုတ်မည်၏။ (၁၃)

၁၂၁။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ကမ္မလည်းဖြစ်သော ဝိပါကလည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။

အကြင်သူသည် အဓမ္မကိုသာလျှင် ကျင့်လေ့ရှိ၏။ မေ့လျော့၏။ ထိုသူသည် အကြင်အကြင်သို့သော ဒုဂ္ဂတိသို့ လားရ၏။ ထိုထိုသို့သောဒုဂ္ဂတိ၌ မိမိသည်ကျင့်အပ်သော ထိုအဓမ္မသည် ထိုကျင့်သောသတ္တဝါကို မိမိဖမ်းအပ်သော မြွေဟောက်ကဲ့သို့ သတ်၏။

ဒါနစသောဓမ္မသည်လည်းကောင်း ပါဏာတိပါတစသောအဓမ္မသည်လည်းကောင်း နှစ်ပါးကုန်သောတရားတို့သည် တူသောအကျိုးရှိကုန်သည် မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ကျေးဇူးမရှိသောအကုသိုလ်ဓမ္မသည် ငရဲသို့ ဆောင်၏။ ကျေးဇူးရှိသော ကုသိုလ်ဓမ္မသည် သုဂတိသို့ ရောက်စေတတ်၏။ ဤထေရာပါဠိသည် ကမ္မလည်းဖြစ်သော ဝိပါကလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

“ရဟန်းတို့ . . . ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို မကြောက်ကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ . . . ပုညာနိဟူသော အမည်သည် အလိုရှိအပ်သော နှစ်သက်အပ်သော ချစ်အပ်သော နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော ချမ်းသာ၏ အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ . . . ရှည်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ပြုအပ်ကုန်သော ကောင်းမှုတို့၏ ရှည်စွာသောနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ခံစားအပ်သော အလိုရှိအပ်သော

နှစ်သက်အပ်သော ချစ်အပ်သော နှလုံးကိုပွားစေတတ်သော အကျိုးကို ငါသည် သိသည်သာ လျှင်တည်း။ ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို ပွားများ၍ ခုနစ်ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး ဤကာမဘုံသို့ မလာရောက်ရတော့ပေ။ ရဟန်းတို့ . . . ကမ္ဘာပျက်သောအခါ၌ ငါသည် အာဘဿရဘုံသို့ ရောက်နေရ၏။ ကမ္ဘာ တည်မိသောအခါ၌ သတ္တဝါကင်းသော ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်လာ၏။

ရဟန်းတို့ . . . ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်၏။ လွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏။ မည်သူကမျှ မလွှမ်းမိုးနိုင်သူဖြစ်၏။ စင်စစ်အလုံးစုံကို မြင်သူဖြစ်၏။ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ . . . ငါဘုရားသည် သုံးဆယ့်ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်း ဖြစ်ဖူး၏။ အကြိမ်ရာပေါင်းများစွာ သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်သူအပေါင်းတို့ကို အောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါး^၁ နှင့် ပြည့်စုံသော တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်ဖူး၏။ ပဒေသရာဇ်မင်းအဖြစ်မှာကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ရဟန်းတို့ . . . “ယခုအခါ ငါဘုရား၏ ဤသို့တန်ခိုးကြီးခြင်း ဤသို့အာနုဘော်ကြီးခြင်း ဟူသော ဤအကျိုးတရားသည် အဘယ်ကံ၏ အကျိုးနည်း။ အဘယ်ကံ၏ ဝိပါက်နည်း”ဟု ဤသို့ ငါဘုရားအား အကြံဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ . . . “ယခုအခါ ငါဘုရား၏ ဤသို့တန်ခိုးကြီးခြင်း ဤသို့အာနုဘော်ကြီးခြင်းဟူသော ဤအကျိုးတရားသည် ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှု ကုဏ္ဍေကို ဆုံးမမှု ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်းမှုဟူသော ဤကံသုံးပါးတို့၏ အကျိုးတည်း။ ဤကံသုံးပါးတို့၏ ဝိပါက်တည်း။” ဤသို့သောအကြံသည် ဖြစ်ပြီ။ ထိုကုဏ္ဍေတိဝုတ်ပါဠိ၌ အကြင်ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်စက္ခုစသောကုဏ္ဍေကို ဆုံးမခြင်းသည်လည်းကောင်း အကြင်ကိုယ်နှုတ်ကို စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်းကောင်း ရှိ၏။ ဤတရားသုံးပါးသည် ကံမည်၏။ ထိုသုံးပါးသော ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့် ခံစားအပ်သော အကြင်အကျိုးသည် ရှိ၏။ ဤအကျိုးသည် ဝိပါကမည်၏။ ထို့အတူ စူဠကမ္မဝိဘင်းကို^၂ ဆိုအပ်၏။

တောဒေယျပုဏ္ဏား၏သားဖြစ်သော သုဘအမည်ရှိသော လုလင်အား အကြင်သုတ်ကို ဟောအပ်၏။ ထိုသုတ်၌ အကြင်တရားတို့သည် တိုသောအသက်ရှိသောအဖြစ်၊ ရှည်သော အသက်ရှိသောအဖြစ်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ များသောအနာရှိသောအဖြစ်၊ နည်းသောအနာ ရှိသောအဖြစ်အကျိုးငှာ၊ နည်းသောတန်ခိုးရှိသောအဖြစ်၊ များသောတန်ခိုးရှိသောအဖြစ်အကျိုး ငှာ၊ အဆင်းမလှသောအဖြစ်၊ အဆင်းလှသောအဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ယုတ်သောအမျိုးရှိသောအဖြစ်၊

၁။ ရတနာခုနစ်ပါး = စကြာ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ပတ္တမြား၊ မိဖုရား၊ သူကြွယ်၊ သားကြီးရတနာ။ (ဒီ၊ ၁။

၈၃-၈၄။ ဒီ၊ ၂။ ၁၄။ ၁၄၁ - ၅။ ဒီ၊ ၃။ ၁၁၇။ မ၊ ၃။ ၂၁၀-၄။) (တိပိ၊ မြန်၊ ဓာန်။ တွဲ-၇။ နှာ-၂။)

၂။ မ၊ ၃။ ၂၄၃။

မြတ်သောအမျိုးရှိသောအဖြစ်အကျိုးငှာ၊ နည်းသောစည်းစိမ်ရှိသောအဖြစ်၊ များသောစည်းစိမ်ရှိသောအဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ပညာမရှိသောအဖြစ်၊ ပညာရှိသောအဖြစ်အကျိုးငှာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတရားသဘောသည် ကမ္မမည်၏။ ထိုပါဌ်၌ အကြင်သို့သောအသက်တိုသောအဖြစ်၊ အသက်ရှည်သောအဖြစ်သည်၊ (ပ) အကြင်ပညာနည်းသောအဖြစ်၊ ပညာရှိသောအဖြစ်သည် ရှိ၏။ ဤသည်ကား ဝိပါကမည်၏။ ဤသုတ်သည် ကမ္မလည်းဖြစ်သော ဝိပါကလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၁၄)

၁၂၂။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ကုသလသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“ဝစီဒုစရိုက်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် နှုတ်ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ရာ၏။ စိတ်ဖြင့် မနောဒုစရိုက်ကို ကောင်းစွာ စောင့်စည်းရာ၏။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း အကုသိုလ်ကို မပြုရာ၊ ထိုကမ္မပထတရား သုံးပါးတို့ကို သုတ်သင်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော မဂ်ကို ပြီးစေရာ၏။” ဤပါဠိသည် ကုသလသုတ်မည်၏။

“အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း မကောင်းမှုပြုခြင်း မရှိ၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သုံးပါးတို့ဖြင့် စောင့်ရှောက်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဗြာဟ္မဏဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ကုသိုလ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . ကုသလမူလတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူ ကား၊ အလောဘဟုဆိုအပ်သော ကုသလမူလ၊ အဒေါသဟုဆိုအပ်သော ကုသလမူလ၊ အမောဟဟုဆိုအပ်သော ကုသလမူလ၊ ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ . . . ကုသလမူလတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤဣတိဝုတ်ပါဠိသည် ကုသလသုတ်မည်၏။ ရဟန်းတို့ . . . ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သို့ ရောက်ခြင်းငှာ ပညာသည် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ဟိရီသည်လည်းကောင်း၊ ဩတ္တပ္ပသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာသို့အစဉ်လိုက်သည်သာတည်း။ ဤပါဠိသည် ကုသလသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် အကုသလသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“မာလောနွယ်သည် မှီရာသစ်ပင်ကို လွှမ်းမိုးရစ်ပတ်သကဲ့သို့ စင်စစ် သီလမရှိသော သူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော တဏှာအလွှမ်းမိုးခံရသူသည် ရန်သူအလိုရှိတိုင်း (မိမိအကျိုးမဲ့ကို) မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ပြုလုပ်လေ၏။”

ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် အကုသိုလ်မည်၏။

“ကျောက်မှဖြစ်သော စိန်သည် (မိမိမှီရာ) ကျောက်ကို ထွင်းဖောက် ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ မိမိပြုအပ်သော မိမိမှဖြစ်သော မိမိကြောင့်ဖြစ်သော မကောင်းမှုသည် မိမိဖြစ်ရာ ပညာမဲ့သူကို ဖျက်ဆီး၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် အကုသလသုတ်မည်၏။

“နတ်သမီး . . . မလိမ္မာသောသူတို့သည် ဆယ်ပါးသော အကုသိုလ်ကမ္မပထတို့ကို မှီဝဲကုန်သောကြောင့် လိမ္မာသောသူတို့သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပညာနည်းသောသူတို့သည် ငရဲတို့၌ ကျက်ကုန်၏။” ဤပါဠိသည် အကုသလသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . အကုသိုလ်မူလတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ လောဘဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလ၊ ဒေါသဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလ၊ မောဟဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်မူလ။ ရဟန်းတို့ . . . အကုသိုလ်မူလတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် အကုသိုလ်သုတ်မည်၏။ (၁၅)

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ကုသလလည်းဖြစ်သော အကုသလလည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“အကြင်သို့သဘောရှိသော မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုး၏။ ထိုမျိုးစေ့နှင့်တူသော အသီးကို ဆောင်၏။ ကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသူသည် ကောင်းကျိုးကို ခံစားရ၏။ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသူသည် မကောင်းကျိုးကို ခံစားရ၏။”

ထိုဂါထာ၌ “ကလျာဏကာရီ ကလျာဏံ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆို၏။ ဤစကားသည် ကုသလမည်၏။ ။ “ပါပကာရီ စ ပါပကံ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆို၏။ ဤစကားသည် အကုသလမည်၏။ ဤပါဠိသည် ကုသလလည်းဖြစ်သော အကုသလလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

တင့်တယ်သော ကံဖြင့် သုဂတိသို့ သွားကုန်၏။ မတင့်တယ်သော ကံဖြင့် အပါယ်သို့ သွားကုန်၏။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံ၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်း ကိလေသာမှ လွတ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် မီးတောက်သည် ငြိမ်းသကဲ့သို့ ငြိမ်းကုန်၏။

ထိုပါဠိ၌ “သုဘေန ကမ္မေန ဝဇ္ဇန္တိ သုဂ္ဂတိံ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆို၏။ ဤစကားသည် ကုသလမည်၏။ ။ “အပါယဘူမိံ အသုဘေန ကမ္မနာ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဆို၏။ ဤစကားသည် အကုသလမည်၏။ ဤပါဠိသည် ကုသလလည်းဖြစ်သော အကုသလလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၁၆)

၁၂၃။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် အနုညာတသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“ပျားပိတုန်းသည် ပန်းပွင့်ကိုလည်းကောင်း အဆင်းအနံ့ကိုလည်းကောင်း မပျက်စီးစေဘဲ ပန်းဝတ်ရည်ကိုသာ စုပ်ယူပျံ့သွားသကဲ့သို့ ဤအတူ ရဟန်းသည် ပန်းတည်းဟူသော သဒ္ဓါတရားနှင့် အဆင်းအနံ့ဟူသော စည်းစိမ်ဥစ္စာကို မပျက်စီးစေဘဲ ရွာ၌ ကျင့်ရာ၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် အနုညာတသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . ရဟန်းတို့၏ ပြုအပ်သောကိစ္စတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ ရဟန်းတို့. . . ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အာစာရဂေါစရနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်သော အပြစ်တို့၌ ဘေးဟူလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ အပြစ်မရှိသော ကာယကံ၊ ဝစီကံနှင့် ပြည့်စုံသည် စင်ကြယ်သောအသက်မွေးခြင်းရှိသည် ဖြစ်၏။ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည် အားရှိသည် မြဲသောလုံ့လရှိသည် အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို ပွားခြင်းငှာ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ မချသောဝန်ရှိသည် ဖြစ်၏။ ပညာရှိသည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုသိမ်းဆည်းတတ်သော လောဘက္ခန္ဓစသည်ကို ဖောက်ထွင်းတတ်သော အကြွင်းမဲ့ ဒုက္ခ၏ကုန်ခြင်းသို့ရောက်တတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့. . . ရဟန်းတို့၏ ပြုအပ်သောကိစ္စတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် အနုညာတသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . ဆယ်ပါးကုန်သော ဤတရားတို့ကို ရဟန်းသည် မပြတ် ဆင်ခြင်အပ်ကုန်၏။ အဘယ်ဆယ်ပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ “အဆင်း၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီ” ဤသို့ ရဟန်းသည် မပြတ် ဆင်ခြင်အပ်၏။ (ပ) ရဟန်းတို့. . . ဆယ်ပါးကုန်သော ဤတရားတို့ကို ရဟန်းသည် မပြတ် ဆင်ခြင်အပ်ကုန်၏။ ဤပါဠိသည် အနုညာတသုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့. . . ပြုအပ်သောတရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် မနောသုစရိုက်။ ရဟန်းတို့. . . ပြုအပ်သောတရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် အနုညာတသုတ်မည်၏။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ပဋိကိစ္ဆသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“သားသမီးကို ချစ်ခင်မှုနှင့်တူသော ချစ်ခင်မှုမျိုးသည် မရှိ၊ နွားဟူသော ဥစ္စာနှင့်တူသော ဥစ္စာမျိုးသည် မရှိ၊ နေ၏ အရောင်နှင့်တူသော အရောင်မျိုးသည် မရှိ၊ သမုဒ္ဒရာထက် လွန်ကဲသော အိုင်မည်သည် မရှိ။” ဤသို့ နတ်သားသည် လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း -

“မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခင်မှုနှင့်တူသော ချစ်ခင်မှုမျိုးသည် မရှိ၊ စပါးဟူသော ဥစ္စာနှင့် တူသော ဥစ္စာမျိုးသည် မရှိ၊ ပညာ၏ အရောင်နှင့်တူသော အရောင်မျိုးသည် မရှိ၊ မိုးရေထက် လွန်ကဲသော အိုင်မည်သည် မရှိသည်သာတည်း။” ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဤနှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် အကြင်သုတ်သည် ရှေးဖြစ်၏။ ဤပါဠိသည် ပဋိက္ခိတ္တ သုတ်မည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . မပြုအပ်သောအမှုတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း ဟူမူကား၊ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်။ ရဟန်းတို့ . . . မပြုအပ်သောအမှုတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ဤပါဠိသည် ပဋိက္ခိတ္တသုတ်မည်၏။ (၁၇)

၁၂၄။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် အနုညာတလည်းဖြစ်သော ပဋိက္ခိတ္တ လည်းဖြစ်သော သုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“နိဗ္ဗာန်လမ်းကို များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဆိုအပ်၏။ (ထိုသို့ဆိုအပ်လျက်) ဤလောက၌ များစွာသော လူအပေါင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် ကြောက်ပါသနည်း၊ မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ပညာရှိတော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား . . . အရှင်ဘုရားကို မေးလျှောက်ပါ၏။ အဘယ်အရာ၌ တည်သောသူသည် တမလွန် လောကကို မကြောက်သနည်း။” ဤသို့ မေးလျှောက်၏။

နှုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းမှုတို့ကို မပြုဘဲ များသော ထမင်းအဖျော်ရှိသော အိမ်၌ အုပ်စိုး လျက်နေသော သဒ္ဓါတရား၊ နူးညံ့ခြင်း၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်လေ့ရှိခြင်း၊ ပြောဆိုမှု၌ လိမ္မာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ထိုလေးပါးသော တရားတို့၌ တည်သော သူသည် တရား၌ တည်သည် ဖြစ်၍ တမလွန်လောကကို မကြောက်။” ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

ထိုပါဠိ၌ “ဝါစံ မနဉ္စ ပဏိဓာယ သမ္မာ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤစကား သည် အနုညာတသုတ်မည်၏။ “ကာယေန ပါပါနိ အကုဗ္ဗမာနော” ဟူသော အကြင်စကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤစကားသည် ပဋိက္ခိတ္တသုတ်မည်၏။ “ဗဟ္မန္တပါနံ ယရမာဝသန္တော၊ သဒ္ဓေါ မုဒူ သံဝိဘာဂီ ဝဒညူ။ ဧတေသု ဓမ္မေသု ဌိတော စတုသု၊ ဓမ္မေ ဌိတော ပရလောကံ န ဘာယေ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤစကားသည် အနုညာတမည်၏။ ဤပါဠိ သည် အနုညာတလည်းဖြစ်သော ပဋိက္ခိတ္တလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

မကောင်းမှုဟူသမျှကို မပြုရာ၊ ကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံစေရာ၏။ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေရာ၏။ ဤသည်ကား ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမတော်ပေတည်း။

ထိုပါဠိ၌ “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ”ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤစကား သည် ပဋိကိစ္ဆမည်၏။ “ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ”ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤစကားသည် အနုညာတမည်၏။ ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် အနုညာတလည်းဖြစ်သော ပဋိကိစ္ဆ လည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။

သိကြားမင်း... ကာယသမာစာရကိုလည်း မှီဝဲအပ်သောကာယသမာစာရလည်း ကောင်း မမှီဝဲအပ်သောကာယသမာစာရလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ သိကြားမင်း... ဝစီသမာစာရကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဝစီသမာစာရလည်းကောင်း မမှီဝဲအပ်သောဝစီသမာစာရလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ သိကြားမင်း... မနောသမာစာရကိုလည်း မှီဝဲအပ်သောမနောသမာစာရလည်းကောင်း မမှီဝဲအပ်သောမနောသမာစာရလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ (ပ) သိကြားမင်း... ရှာမှီးခြင်း ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း မမှီဝဲအပ်သောရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

“သိကြားမင်း... ကာယသမာစာရကိုလည်း မှီဝဲအပ်သောကာယသမာစာရလည်း ကောင်း မမှီဝဲအပ်သောကာယသမာစာရလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။” ဤသို့သောစကားကို ငါဘုရားသည် ဟောအပ်ပြီ၊ ဤသို့သော စကားကို အဘယ်ကိုလျှင် စွဲ၍ ဆိုအပ်သနည်း။ အကြင်သို့သဘောရှိသော ကာယသမာစာရ ကိုလည်း မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်အား အကုသိုလ်တရားတို့သည် အလွန်ပွားများကုန်၏။ ကုသိုလ်တရား တို့သည် ယုတ်ကုန်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော ကာယသမာစာရကို မမှီဝဲအပ်။ ထိုကာယ သမာစာရတို့တွင် “ဤကာယသမာစာရကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့သည် ယုတ် ကုန်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့သည် အလွန်ပွားများကုန်၏” ဤသို့ အကြင်ကာယသမာစာရကို သိရာ၏။ ဤသို့သဘောရှိသော ကာယသမာစာရကို မှီဝဲအပ်၏။ “သိကြားမင်း... ကာယသမာစာရကိုလည်း မှီဝဲအပ်သောကာယသမာစာရလည်းကောင်း မမှီဝဲအပ်သော ကာယသမာစာရလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသောအဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော် မူ၏။” ဤသို့ အကြင်စကားကို ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤစကားကို ထိုအကြောင်း ကို စွဲ၍ ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။

ဤအတူ ဝစီသမာစာရကို သိအပ်၏။ (ပ) သိကြားမင်း . . . ရှာမှီးခြင်းကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။” ဤသို့သောစကားကို ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဤစကားကို အဘယ်ကိုလျှင် စွဲ၍ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ အကြင်သို့သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲသောသူအား အကုသိုလ်တရားတို့သည် ပွားများကုန်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့သည် ယုတ်ကုန်၏။ ဤသို့သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မမှီဝဲအပ်။ ထိုပရိယေသနတို့တွင် “ဤရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့သည် ယုတ်ကုန်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့သည် တိုးပွားကုန်၏။” ဤသို့ အကြင်ရှာမှီးခြင်းကို သိရာ၏။ ဤသို့ ဤသို့သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏။ “သိကြားမင်း . . . ရှာမှီးခြင်းကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် ငါဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။” ဤသို့ အကြင်စကားကို ဆိုအပ်ပြီ။ ဤစကားကို ထိုအကြောင်းကို စွဲ၍ ဆိုအပ်၏။

ထိုပါဠိ၌ “သေဝိတဗ္ဗမ္မိ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤစကားသည် အနုညာတမည်၏။ “န သေဝိတဗ္ဗမ္မိ” ဟူ၍ အကြင်စကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤစကားသည် ပဋိက္ခိတ္တမည်၏။ ဤပါဠိသည် အနုညာတလည်းဖြစ်သော ပဋိက္ခိတ္တလည်းဖြစ်သော သုတ်မည်၏။ (၁၈)

၁၇၀။ (၁၂၅)။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသောသုတ်တို့တွင် ထဝသုတ်သည် အဘယ်နည်း။

“လမ်းခရီးအားလုံးတွင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော လမ်း‘မဂ်’ခရီးသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ သစ္စာအားလုံးတို့တွင် အရိယသစ္စာလေးပါးသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ သဘောတရားအားလုံးတို့တွင် ရာဂကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ အခြေနှစ်ချောင်းရှိ သတ္တဝါအားလုံးတို့တွင် စက္ခုငါးပါးရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။” ဤဓမ္မပဒပါဠိသည် ထဝမည်၏။

ရဟန်းတို့ . . . အမြတ်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူကား၊ ရဟန်းတို့ . . . အကြင်မျှလောက်ကုန်သော အခြေမရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော အခြေနှစ်ချောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော အခြေလေးချောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော များသော အခြေရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ရုပ်ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ရုပ်မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်

၁။ ဤစာပိုဒ်နံပါတ်ကို ဆဋ္ဌမူ နေတ္ထိပါဠိတော်၊ နှာ-၁၆၂ နှင့် နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ၊ နှာ-၂၆၆ တို့၌ - ၁၇၀ ဟု တွေ့ရ၏။ သို့သော် နေတ္ထိဋီကာ၊ နှာ- ၁၄၅ နှင့် နေတ္ထိဝိဘာဝိနီဋီကာ၊ နှာ-၃၄၄တို့၌ကား ၁၂၅ ဟု တွေ့ရပါသည်။

သော သညာရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော သညာမရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်းမဟုတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုမျှလောက်ကုန်သောသတ္တဝါတို့တွင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော သစ္စာလေးပါးကို မဖောက်မပြန် သိတော်မူသော အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည် ရှိတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို မြတ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ချီးမွမ်းအပ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ တောင့်တအပ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့... သင်္ခတလည်းဖြစ်ကုန်သော အသင်္ခတလည်းဖြစ်ကုန်သော အကြင်မျှလောက်ကုန်သော တရားတို့၏ ပညတ်သည် ရှိ၏။ ထိုမျှလောက်ကုန်သော တရားတို့တွင် ရာဂမဒစသည်ဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်းမရှိသော။ (ပ) ရာဂစသည်တို့၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အကြင်တပ်ခြင်းကင်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ရှိ၏။ ထိုရာဂကင်းခြင်းကို မြတ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ချီးမွမ်းအပ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ တောင့်တအပ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့... အကြင်မျှလောက်ကုန်သော သံဃာတို့၏ ပညတ်သည် ရှိ၏။ ဂိုဏ်းတို့၏ ပညတ်သည် ရှိ၏။ များစွာသောလူအစည်းအဝေးတို့၏ ပညတ်သည် ရှိ၏။ ထိုမျှလောက်ပညတ်ရှိကုန်သော သံဃဂဏ၊ သန္နိပါတ်တို့တွင် အကြင်လေးယောက်သောယောက်ျားမြတ်အစုံတို့သည် အကြင်ရှစ်ယောက်သောယောက်ျားမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (ပ) လူအပေါင်း၏ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ပစ်ချရာဖြစ်သော အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်သား သံဃာတော်သည် ရှိ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်ကို မြတ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ချီးမွမ်းအပ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ တောင့်တအပ်၏ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

အလုံးစုံသော လောကထက် လွန်မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အပြစ်မရှိသော ထက်ဝန်းကျင်မှ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည် မတူးဖြိုအပ်သော တရားတော်သည်လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ လူတို့ထက် မြတ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်သည်လည်းကောင်း ထိုသုံးပါးသော ရတနာတို့သည် ခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ထက် ထူးမြတ်ကုန်၏။

ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသော အရိယာရဟန်းတို့၏အပေါင်းဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်အပေါင်းသည်လည်းကောင်း ပညာရှိတို့သည် အရိအသေပြုအပ်သော တရားမြတ်သည်လည်းကောင်း လူတို့ကိုဆုံးမတော်မူတတ်သော ငါးပါးသော စက္ခုရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း ထိုသုံးပါးသော ရတနာတို့သည် လူအပေါင်း၏ အထက်၌ တည်ကုန်၏။

တုဖက်မရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း ခပ်သိမ်းစုံ ချမ်းသာသော ရာဂစသည်တို့ဖြင့် ပူပန်ခြင်းမရှိသော တရားသည်လည်းကောင်း ဖြူစင်သော ဂိုဏ်းမြတ် သည်လည်းကောင်း ထိုသုံးပါးသော ရတနာတို့သည် စင်စစ် ထူးမြတ်ကုန်၏။

မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူပြီးသော သံသရာဘေး ကင်းတော်မူပြီးသော အလုံး စုံသော လောကကို ဂုဏ်တို့ဖြင့် လွှမ်းမိုး၍တည်သော မဖောက်မပြန်သော အမည်ရှိ တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ ထိုတရားထက် လွန်မြတ်သော တစ်ပါးသော တရားသည် မရှိ၊ ထိုမဖောက်မပြန် မှန်သောတရားသည်လည်းကောင်း၊ ပညာရှိတို့သည် အမြဲ ပူဇော်အပ်သော အရိယာသံဃာသည်လည်းကောင်း ထိုသုံးပါး သော ရတနာတို့သည် လူများအပေါင်း၏ အထက်၌ တည်ကုန်၏။

ဇာတိ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွားကို အစဉ် စောင့်ရှောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ကြောင်းတည်းသော (သတိပဋ္ဌာန်) လမ်းကို သိတော်မူ၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော် ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နှစ်မွန်းစေတတ်သော ဩဇာကို ရှေးကလည်း ကူး မြောက်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ နောင်၌လည်း ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊ ယခုလည်း ကူးမြောက်ဆဲဖြစ် ကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်စုံသော နတ်လူတို့သည် ချီးမွမ်း အပ်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို စင်ကြယ်ခြင်းကိုအလိုရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိခိုးကုန်၏။” ဤပါဠိသည် ထဝမည်၏။

ဤသည်လျှင် နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော သာသနပဋ္ဌာနအပြီးတည်း။

ထိုလောကီယအစရှိသော နှစ်ဆယ့်ရှစ်သုတ်တို့တွင် လောကီယသုတ်ကို သံကိလေသ ဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဝါသနာဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ နှစ်ပါးသော သုတ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ လောကုတ္တရာသုတ်ကိုကား ဒဿနဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဘာဝနာဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း အသေက္ခဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးသောသုတ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ လောကီယလည်းဖြစ်သော လောကုတ္တရာလည်းဖြစ် သော သုတ်ကို သံကိလေသဘာဂီယစသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော ဒဿနဘာဂီယစသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ပါးနှစ်ပါးသောသုတ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ အကြင်ဘုရားပါဠိတော်၌ သံကိလေသအဖို့နှင့်တကွဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော ဝါသနာအဖို့နှင့်တကွဖြစ်သည်လည်းဖြစ် သော အကြင်အကြင်အဖို့အစုသည် ထင်၏။ ထိုထိုအဖို့အစုဖြင့် လောကီယဟူ၍ ညွှန်းပြအပ် ၏။ အကြင်သုတ်၌ ဒဿနအဖို့နှင့်တကွဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော ဘာဝနာအဖို့နှင့်တကွဖြစ်

သည်လည်းဖြစ်သော အသေက္ခာအဖို့နှင့်တကွဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော အကြင်အကြင်အဖို့အစုသည် ရှိ၏။ ထိုထိုအဖို့အစုဖြင့် လောကုတ္တရဟူ၍ ညွှန်းပြအပ်၏။

ဝါသနာဘာဂိယသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဒဿနဘာဂိယသုတ်သည် ဝါသနာဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို လွန်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ ဘာဝနာဘာဂိယသုတ်သည် ဒဿနဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ အသေက္ခာဘာဂိယသုတ်သည် ဘာဝနာဘာဂိယဖြစ်သော သုတ်ကို စွန့်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။ အသေက္ခာဘာဂိယသုတ်သည် မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှာသာလျှင် ဖြစ်၏။

သတ္တဝါပညတ်လျှင်တည်ရာရှိသော လောကုတ္တရသုတ်ကို နှစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုနှစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဒဿနဘာဂိယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာဘာဂိယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသေက္ခာဘာဂိယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးသုတ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာအဖန်တလဲလဲရှာမှီးအပ်ကုန်၏။

ထိုသုံးပါးသောသုတ်တို့တွင် ဒဿနဘာဂိယသုတ်ကို ဧကဗီဇိသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောလံကောလသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သတ္တက္ခတ္တပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါနုသာရီသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာနုသာရီသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ ငါးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ဒဿနဘာဂိယသုတ်ကို ဤငါးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ။

ဘာဝနာဘာဂိယသုတ်ကို သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ကျင့်သော သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ကျင့်သော အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမိဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမိဖြင့်လည်းကောင်း၊ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိအနာဂါမိဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိအနာဂါမိဖြင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တသောတာပန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တသောတာပန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာယသက္ခိယသောတာပန်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

ဘာဝနာဘာဂိယသုတ်ကို ဤတစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

အသေက္ခာဘာဂိယသုတ်ကို သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုညတဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနိမိတ္တဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း

အပ္ပဏိဟိတဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း သမသီသိပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်လည်းကောင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ ကိုးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ အသေက္ခဘာဂိယသုတ်ကို ဤကိုးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ဤသို့ သတ္တဝါပညတ်လျှင်တည်ရာရှိသော လောကုတ္တရာသုတ်ကို နှစ်ကျိပ်ခြောက်ယောက်သော ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

သတ္တဝါပညတ်လျှင်တည်ရာရှိသော လောကိယသုတ်ကို တစ်ကျိပ်ကိုးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုတစ်ကျိပ်ကိုးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စရိတတို့ဖြင့် ပြအပ်ကုန် ၏။ ရှာမှီးအပ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့ရှာမှီးအပ်ကုန်သနည်း၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိကုန်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက် ရှိကုန်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မောဟနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိကုန်၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက် လည်းရှိကုန်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ မောဟ နှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ မောဟနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်လည်းရှိကုန်၏။ မောဟနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်လည်းရှိကုန်၏။

ရာဂတည်းဟူသော အဝဋ္ဌိ တည်သော ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် လည်းကောင်း၊ ရာဂတည်းဟူသော အဝဋ္ဌိ တည်သော ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ရာဂတည်းဟူသော အဝဋ္ဌိ တည်သော မောဟနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ရာဂတည်းဟူသော အဝဋ္ဌိ တည်သော ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော မောဟနှင့် တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်းဟူသောအဝဋ္ဌိ တည်သော ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်းဟူသော အဝဋ္ဌိ တည်သော မောဟနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဒေါသတည်း ဟူသောအဝဋ္ဌိ တည်သော ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဒေါသ တည်းဟူသောအဝဋ္ဌိ တည်သော ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဒေါသ နှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော မောဟနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊

မောဟတည်းဟူသော အဝဋ္ဌိ တည်သော မောဟနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသော

ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ မောဟတည်းဟူသောအဝ၌ တည်သော ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ မောဟတည်းဟူသောအဝ၌ တည်သော ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သောစရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော မောဟနှင့် တကွဖြစ်သော စရိုက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း ဤသို့ ကောင်းစွာရှာမှီးအပ် ကုန်၏။ သတ္တဝါပညတ်လျှင်တည်ရာရှိသော လောကီယသုတ်ကို ဤတစ်ကျိပ်ကိုးယောက် သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

ဝါသနာဘာဂီယသုတ်ကို သီလဝန္တစသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ သီလရှိကုန် သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပကတိသီလလည်းကောင်း ဆောက်တည်အပ်သောသီလလည်း ကောင်း ကံကံ၏အကျိုး၊ ရတနာသုံးပါး၌ ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါလည်းကောင်း သမထလည်းကောင်း ဝိပဿနာလည်းကောင်း ဤသို့ ငါးယောက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါသနာဘာဂီယသုတ်ကို ဤငါးယောက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

ဤငါးပါးသောတရားတို့ဖြင့် တရားလျှင်တည်ရာရှိသော လောကုတ္တရာသုတ်ကို ဒဿနဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဘာဝနာဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း အသေက္ခ ဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ သုံးပါးသောသုတ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

သတ္တဝါပညတ်လျှင်တည်ရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော တရားလျှင်တည်ရာရှိသည် လည်းဖြစ်သော လောကီယသုတ်ကိုလည်းကောင်း လောကုတ္တရာသုတ်ကိုလည်းကောင်း ဒဿန ဘာဝနာဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗေဒဘာဂီယ အသေက္ခဘာဂီယနှစ်ပါးစုံဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ပညိန္ဒြေဖြင့် ပညာဗိုလ်ဖြင့် အဓိပညာသိက္ခာဖြင့် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် တိရဏဖြင့် သန္တီရဏဖြင့် ဓမ္မဉာဏ်ဖြင့် အနုယဉာဏ်ဖြင့် ခယဉာဏ်ဖြင့် အနုပ္ပါဒဉာဏ်ဖြင့် အနုညာတညဿာမိတိန္ဒြေဖြင့် အညိန္ဒြေဖြင့် အညာတာဝိန္ဒြေဖြင့် စက္ခုဖြင့် ဝိဇ္ဇာဖြင့် ဗုဒ္ဓိဖြင့် ဘူရိဖြင့် မေဓာဖြင့် ထိုမှတစ်ပါး အကြင်အကြင်ပညာ၏အမည်ကို ရအပ်၏။ ထိုထိုပညာ၏အမည်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

ဥေယျသုတ်ကို အတိတ်အနာဂတ်ပစ္စုပ္ပန်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ ဗာဟိရာယတနတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဟိန၊ပဏီတတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဒုရ၊သန္တိက တရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း သင်္ခတ၊အသင်္ခတတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အကျဉ်းအားဖြင့်လည်း ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ။ ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း ဥေယျကိုလည်းကောင်း ထိုဉာဏ်၊ဥေယျဟူသော နှစ်ပါးစုံ၏အနက်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော ပညာသည်လည်း ဥေယျမည်၏။ အမှတ်မရှိသော အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တိကသည်လည်းကောင်း ဗာဟိရသည်လည်း

‘ကောင်း ရှိ၏။ ထိုအလုံးစုံကို သင်္ခတ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း အသင်္ခတ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းပြအပ်၏။

ဒဿနသုတ် ဘာဝနာသုတ်လည်းကောင်း သကဝစနသုတ်လည်းကောင်း ပရဝစနသုတ်လည်းကောင်း ဝိသဇ္ဇနီယသုတ်လည်းကောင်း အဝိသဇ္ဇနီယသုတ်လည်းကောင်း ကမ္မသုတ်လည်းကောင်း ဝိပါကသုတ်လည်းကောင်း ဤသို့အစရှိသော အလုံးစုံသောသုတ်၌ ထိုနှစ်ပါးစုံသော သင်္ခတ အသင်္ခတကို အကြင်အခြင်းဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် စုံစမ်းဆင်ခြင်၍ ရအပ်သောအားဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော လောကီလောကုတ္တရာစသည်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသောသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။ ထိုအလုံးစုံသောသုတ်ကို ပြအပ်သည့်အတိုင်း မှတ်အပ်၏။

အကြင်ကံသည်လည်းကောင်း အကြင်ကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ နှစ်ပါးအပြားရှိသော ဤကိလေသာသည် ဝိပါက၏အကြောင်းတည်း။ သမုဒယအသင်းအပင်းရှိသော တရားလည်းကောင်း ကိလေသာရှိသောတရားလည်းကောင်း ဤသို့ ဝိပါက၏အကြောင်းသည် နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုသုတ်တို့တွင် ကိလေသာရှိသောတရားတို့ကို သံကိလေသဘာဂီယသုတ်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ သမုဒယအသင်းအပင်းရှိသောတရားကို သံကိလေသဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဝါသနာဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်နှစ်ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်ကို ဝါသနာဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဒဿနဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဘာဝနာဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း အသေက္ခဘာဂီယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ လေးပါးသော သုတ်တို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ အကုသိုလ်ကို သံကိလေသဘာဂီယသုတ်ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ကုသိုလ်ကိုလည်းကောင်း အကုသိုလ်ကိုလည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးစုံဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

အနုညာတသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုအနုညာတသည် သံဝရလည်းကောင်း ပဟာနလည်းကောင်း ဘာဝနာလည်းကောင်း သစ္စိကိရိယာလည်းကောင်း ကပ္ပိယာနုလောမလည်းကောင်း ဤသို့ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုထိုသော ပုထုဇဉ်ဘုံအစရှိသော ဘုံတို့၌ အကြင်အကြင်သို့သော သံဝရအစရှိသည်သည် ထင်၏။ ထိုထိုသို့သော သံဝရအစရှိသည်ကို ကပ္ပိယကပ္ပိယာနုလောမနှစ်ပါးဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပယ်တော်မူအပ်သည်ကို ပယ်တော်မူအပ်သောအကြောင်းဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ အနုညာတကိုလည်းကောင်း ပဋိက္ခိတ္တကိုလည်းကောင်း ထိုနှစ်ပါးသောအကြောင်းဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ထဝသုတ်ကို ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ထိုထဝကို မြတ်စွာဘုရားအား ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အသင်္ခတဓမ္မအား ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အရိယာသံဃာ

တော်အား ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း အရိယာတို့၏မဂ်ဖိုလ်တရားတို့အား ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း လောကီကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော သိက္ခာအား ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဤသို့ ငါးပါးအပြားအားဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ဤသို့ ထဝကို ငါးပါးအပြားအားဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။

ဣန္ဒြိယဘုံကို ကိုးပါးသော ကုသလကမ္မပဒတို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ကိလေသဘုံကို ကိုးပါးသော အကုသလကမ္မပဒတို့ဖြင့် ညွှန်းပြအပ်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ကိုးပါးသော ကုသလကမ္မပဒတို့လည်းကောင်း အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော ကိုးပါးသော အကုသလကမ္မပဒ တို့လည်းကောင်း ဤသို့ ထိုမူလပဒတို့သည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပုဒ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစကား သည် မှန်၏။ “အဋ္ဌာရသ မူလပဒါ ကုဟိံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ သာသနပဋ္ဌာနေ”ဟူ၍ အရှင်မဟာကစ္စည်း မထေရ်သည် မိန့်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည် -

“နဝဟိ စ ပဒေဟိ ကုသလာ၊

နဝဟိ စ ယုဇ္ဈန္တိ အကုသလပက္ခာ။

ဧတေ ခေါ မူလပဒါ၊ ဘဝန္တိ အဋ္ဌာရသ ပဒါနိ”ဟူ၍ မိန့်၏။

ကုသိုလ်တို့ကို ကိုးပါးသောပုဒ်တို့နှင့် အကုသိုလ်အဖို့တို့ကို ကိုးပါးသောပုဒ်တို့နှင့် လည်း ယှဉ်အပ်ကုန်၏။ စင်စစ် ထိုမူလပဒတို့သည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မူလပဒ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

သာသနပဋ္ဌာန်ကို သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗသုတ်မှ အထူးထူးအပြားပြား များစွာ သုတ် ဥဒါဟရုဏ်ကို ထုတ်၍ ယှဉ်စေအပ်၏။

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော သဒ္ဓါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့် အကြင်နေတ္ထိကျမ်းကို အရှင် မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနုမောဒနာပြုတော်မူ အပ်၏။ သင်္ဂီယနာသုံးတန်တို့တွင် အဦးအစ ပဌမသင်္ဂီယနာ၌ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိ ကုန်သော ငါးရာကုန်သော ရဟန္တာမထေရ်တို့သည် သင်္ဂီယနာတင်အပ်၏။ ထိုနေတ္ထိကျမ်း သည် ပြီးပြီ။ ဤသည်လျှင် နေတ္ထိကျမ်းအပြီးတည်း။

နေတ္ထိကျမ်းသည် ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်ပြီ။

နေတ္ထိပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပြီး၏။

မှတ်သားပွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အာ]	
အကြင်ဉာဏ်သည်	၁၅	အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို	၄၂
အကြင်တဏှာကို	၃၇	အာနန္ဒာ...	၂၂၂
အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်	၃၃	အာပေါဓာတ်သည်လည်းကောင်း	၂၃၁
အကြင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းကောင်း	၇	အာရညကင်ဓုတင်ကို ဆောင်ထသော	၂၂၄
အကြင်ပရိယတ္တိသာသနာတော်သည်	၁	အာရုံ၌တပ်သော သတ္တဝါသည်	၅၆
အကြင်သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်	၃၀	အာဝဇ္ဇဟာရသမ္မာတမည်၏	၁၆၆
အဂတိဟူသည်ကား	၁၀၆	[ဣ]	
အင်္ဂုသနည်းလည်းကောင်း	၃	ဣစ္ဆာ၏လည်းကောင်း	၃၈
အစ၌ ကောင်းခြင်းရှိထသော	၁၇	ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို	၂၇
အစာဖြင့်မွေး၍ ကြီးသော	၅၃	ဣန္ဒြိယဘုံကို	၂၈၄
အစ္ဆရိယ အဗ္ဗတဓမ္မတို့တွင်	၁၉၂	ဣန္ဒြေတို့သည်	၂၇
အညာဏမည်၏	၁၁၉	ဣသိဒတ္တ ပုရာဏမည်ကုန်သော	၂၁၀
အတုလံဟူသည်ကား	၉၆	[ဤ]	
အထူးသဖြင့်ရှုခြင်း ဝိပဿနာသည်	၇၅	ဤကိုးပဒတို့သည်	၄
အနိစ္စသညာကိုလည်းကောင်း	၄၃	ဤငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည်	၈၈
အနုသယတို့ကို	၂၄	ဤဇောဝန်ကျောင်းတော်သည်	၂၂၈
အနေကဓာတုဟူသည်ကား	၈၄	ဤတဏှာကို လွန်ခြင်းသည်	၁၁
အပရာပရိယဝေဒနီယကံ၏အကျိုးတည်း၁၅၇		ဤဒေါမနဿ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်	၁၁
အဘယ်ကို ရွေးချယ်စိစစ်သနည်း	၁၈	ဤမဂ်အပြားအထူးသည်	၁၁၆
အဘယ်သို့ ဝီရိယကို ဖြစ်စေသနည်း	၃၀	ဤသံသရာသည်	၁၂၄
အဘယ်သို့ သိအောင်ပြုအပ်သနည်း	၃၆	ဤသာသနာတော်မြတ်ကို	၁
အဘိညာဉ်ဖန်ဆင်းခြင်းကို ခန့်၏	၄၃	ဤသို့ချစ်ခြင်းကို မပြုခြင်းသည်	၁၀၈
အမိဝမ်း၌ ဖြစ်ကုန်သော	၃၇	ဤသို့သော ဉာဏ်အမြင်သည်	၁၄၀
အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည်	၁၈	ဤသေမင်း၏အရာကို	
အရှင်အဇိတသည်	၁၈	လွန်မြောက်ခြင်းသည်	၁၃
အဝိဇ္ဇာသည်	၁၉		
အဿာဒကိုလည်းကောင်း	၁၀		

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဥ]		[က]	
ဥစ္ဆေဒ သဿတဝါဒသည်	၁၇၅	ကောင်းသောအမြင်လည်းကောင်း	၁၄၄
ဥဒ္ဒေသဝါရ	၂	ကောသလတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော	၂၆၁
ဥဒ္ဓံဟူသည်ကား	၁၀၁	ကျူဖြင့်ပြီးသော အိမ်ကို	၆၃
ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်လည်းကောင်း	၂၅	[ခ]	
ဥပက...	၂၆၅	ခါရီနှစ်ဆယ်ရှိသော	၂၆၄
ဥပါဒါန်တို့တွင်	၁၇၈	ခံစားခြင်းဝေဒနာတို့၌	၁၃၃
ဥပါယသည် အဘယ်နည်း	၁၂	ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာကို	၉၂
ဥပေက္ခာသုခနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော	၄၁	[ဂ]	
ဥဘတောဘာဂ ဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်		ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို	၅၄
လည်းကောင်း	၂၈၁	[င]	
[ဦး]		[င]	
ဦးခေါင်း၌ ဦးနှောက်သည် ရှိ၏	၁၁၇	ငါ့အား ပဋိသန္ဓေသည် ကုန်ပြီ	၂၆
ဦးဆောက်ပန်းသည်	၂၁၅	ငြီးငွေ့သောသူသည်	၂၂၃
[ဧ]		ငှက်ပျောသီးသည် စင်စစ်	
ဧတဒေဝ အဟံ မညေ	၂၅၈	ငှက်ပျောပင်ကို သတ်သကဲ့သို့	၂၀၃
ဧတဒေဝ တိတိက္ခာယ	၂၅၉	[စ]	
[ဩ]		စကြဝတေးမင်းသည် ဖြစ်ရာ၏	၁၄၇
ဩတရဏဟာရ	၇	စက္ခုသည် အမြဲမတည်	၄၇
ဩတရဏဟာရသမ္မာတ	၁၆၈	စတုဗျူဟဟာရလည်းကောင်း	၂
ဩဒါတကသိဏဈာန်လည်းကောင်း	၁၄၂	စာရေးစာချီနှင့်တူသော	၂၅၀
[က]		စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော	၁၄၉
ကရကောယ၌လည်း	၂၅၀	[ဆ]	
ကလျာဏမိတ္တကို ဆည်းကပ်သည်	၄၆	ဆန္ဒကို အကြီးပြု၍ဖြစ်သော	၂၇
ကာမစ္ဆန္ဒသံယောဇဉ်လည်းကောင်း	၂၅	ဆယ်ပါးသော ရုပ်ဓာတ်ကို	
ကာယိကဒုက္ခလည်းကောင်း	၂၁	လည်းကောင်း	၅၀
ကုသလပက္ခဖြစ်သော တရားတို့သည်	၄	ဆီမီးခွက်ကိုလည်းကောင်း	၁၂၅
ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို	၂၇၀		

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဇ]		[ခ]	
ဇရာမရဏတို့၏ ထူးသောအဖြစ်ကို	၃၇	ဒဿနသုတ်မည်၏	၂၅၅
ဇာလသည် ဘဝတဏှာမည်၏	၁၇၅	ဒိဋ္ဌာသဝလည်းကောင်း	၁၈၂
ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချရာ၏	၁၄၆	ဒိသာလောစနနည်းလည်းကောင်း	၃
[ဈ]		ဒုက္ခသစ္စာမည်၏	၁၇၄
ဈာန်တို့သည် အဘယ်မျှတို့နည်း	၁၅၈	ဒုက္ခသညာလည်းကောင်း	၄
ဈာန်မဂ်ကို ပိတ်ပင်ခြင်းလည်းကောင်း	၁၉၉	ဒေသနာဟာရလည်းကောင်း	၂
[ည]		ဒေါသတည်းဟူသော မြားလည်းကောင်း	၁၈၅
ညဏသုတ်သည် အဘယ်နည်း	၂၅၀	ဒေါသပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်	၁၄၃
ညဏ်တော်လျှင် ရှေ့သွားရှိ၏	၃၀	[ဓ]	
ညဏ်အမြင်၏ နီးစွာသောအကြောင်း		ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်၏	၁၁၁
သည်	၄၄	ဓာတ်တို့ဖြင့် သွင်းခြင်းတည်း	၁၁၁
ညဉ့်၌လည်းကောင်း	၂၂၈	ဓောတက...	၂၅၁
[တ]		[န]	
တစ်ကြောင်းတည်းသော (သတိပဋ္ဌာန်)		နန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်းလည်းကောင်း	၃
လမ်းကို	၂၇၉	နယသမုဋ္ဌာန်(နည်းတို့၏ဖြစ်ကြောင်း)	၁၇၂
တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မူလပဒတို့ကို	၂၀၀	နာမ်ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသည်	၁၀၁
တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိဟူသည်ကား	၁၂၁	နိဿရဏသည် အဘယ်နည်း	၁၂
တဏှာလည်းကောင်း	၄	နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ယိုစီးထသော	၅၅
တပည့်သားသံဃာတော်သည်	၈၈	နေက္ခမ္မဝိတက်လည်းကောင်း	၁၉၈
တပ်နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ကန်းကုန်ထသော	၅၆	နေတ္တိကို	၁
တွေ့ထိခြင်းဖဿသည်	၁၂၇	[ပ]	
တွေ့ဝေခြင်းသည်	၅၈	ပညာကျေးဇူးဖြင့်လည်းကောင်း	၁၆၈
တုလံဟူသည်ကား	၉၆	ပဋိပဒါဟူသည်ကား	၁၂၂
[ထ]		ပဌမသင်္ဂါယနာ၌	၂၈၄
ထဝသုတ်သည် အဘယ်နည်း	၂၇၇	ပတ္တမြားနားတောင်းဝတ်ကုန်သော	၅၅
ထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏ အပေါင်း		ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသော	၂၇၈
စသော	၂၄	ပရိယတ္တိသာသနာတော်၏	၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဖ]		[ယ]	
ဖရသဝါစာဖြင့်	၂၀၆	ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာရှိသော	၁၁၇
ဖြစ်ခြင်းလည်း ကင်းထသော	၈၇	ယုတ္တိဟာရလည်းကောင်း	၂
ဖြူစင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း	၆၅	ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည်	၆၁
ဖဿသည်	၄၅	[ရ]	
ဖောက်ပြန်ခြင်းရုပ်ဟူသည်ကား	၁၁၆	ရဟန်းတို့...	၁၆
[ဗ]		ရှေး၌ နေခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို	၄၄
ဗဟုသုတရှိသော	၄၆	ရာဂပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်	၁၄၂
ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသ၌	၈၆	ရာဇ...	၄၈
ဗျာပါဒဝိတက်လည်းကောင်း	၁၉၇	ရှုပါရုံတို့၌ စီး၏	၂၃
[ဘ]		[လ]	
ဘဝ၏ အကြောင်းမဟုတ်	၁၀၃	လက္ခဏဟာရလည်းကောင်း	၂
ဘာဝနာမည်၏	၂၅၇	လက်သမားတို့...	၂၁၂
ဘာဝနာဘာဂိယသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း	၂၈၂	လွတ်မြောက်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းသော	၂၃၅
ဘုရားတို့၏အရာကို မဖြေအပ်	၂၆၄	လှည်းဘီးစက်သည်	၂၀၂
ဘုရားသည် ဖြစ်ရာ၏	၁၄၈	လိမ္မာစွာသော ရထားထိန်းသည်	၂၄၆
[မ]		လူတို့၏ ပသာဒစက္ခုကို လွန်သော	၂၆၆
မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော	၄၈	လေသဘောလည်းကောင်း	၁၅၄
မရဏ၏လည်းကောင်း	၃၈	လောကဓံတရားတို့သည်	၂၄၆
မြတ်စွာဘုရားသည်	၁၆	လောဘလည်းကောင်း	၃
မြေသဘောလည်းကောင်း	၁၅၄	[ဝ]	
မဟာနာမ်...	၂၀၉	ဝင်စားခြင်းသမာပတ္တိဟူသည်ကား	၁၂၀
မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးတတ်သော	၇၅	ဝဋ်မှ ထွက်ခြင်းတည်း	၁၈၆
မာနသံယောဇဉ်လည်းကောင်း	၂၅	ဝါဂွမ်းစိုင့်နှင့်တူသော	၂၁၃
မာရ်မင်းသည်လည်းကောင်း	၁၅	ဝါယောဓာတ်သည်လည်းကောင်း	၂၃၁
မာလောန္ဓယ်သည်	၂၇၂	ဝိစယဟာရလည်းကောင်း	၂
မုနိမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား	၅၇	ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သတိကို	၄၈
မူလပဒတို့၌	၄	ဝုဋ္ဌာနသည် အဘယ်နည်း	၁၅၉
မောဃရာဇရေသေ့...	၁၃	ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်း...	၂၅၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သကဝစနသုတ်လည်းကောင်း	၂၈၃
သင်္ဂဟဝါရ	၁
သတ္တဝါသည် ရှိ၏လော	၂၆၆
သမထလည်းကောင်း	၄
သမုဒယသစ္စာကိုလည်းကောင်း	၁၅
သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်သည်ကား	၁၆၉
သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်းလည်းကောင်း	၃
သုတမယီပညာမည်၏	၁၄
သေမင်း၏ စစ်သည်အပေါင်းကို	၆၃
သောကသည်	၄၆

[ဟ]

ဟာရတို့သည်	၂
ဟာရ, နယတို့၏ အစဉ်သည်	၂
ဟိမဝန္တာတောင်သည်	၂၀

